

श्रीमन्महाराज श्रीनद्रबाहू स्वामी

विरचित

॥ श्री कल्पसूत्रको अर्थ ॥

(बालायबोध)

ओ ग्रथ पर्यूपण पर्व माहे साधु
श्रावक लोकांने आवश्य मेव
उपयोगी जाणीने.

नाना दादाजी गुंड इणने
आपरा " व्यापारी " छापखाना माहे छपायो

समत १९५० सन १८९३

ओ पुस्तक पुना पेठ नानाकी आठे
माई भगवानदासजी केशरचंदजी नाहारकी
दुकान वपर मिलसी
किमत २ रुपया.

॥ श्री वि त रा गा य न मः ॥

श्री कल्पसूत्र ग्रंथको अर्थ लिख्यते.

प्रथम कल्पसूत्रकी व्याख्या कहे ठे.

श्री जिनशामनने विषे मर्ष पर्वमाहे गिरोमणि श्रीपर्युषण पर्व छे ते पर्वना दिवसोमा नगर नगरने विषे कल्पसूत्र वाचाय ठे निण योग बहन करनाग सवु मुनिराजंनन सूत्र वाचमानो अधिकार श्रीतीर्थ कर जगवाने दीघो छे बीना कोइथी सूत्रनी व्याख्या थाय नहीं माटे तेवा मुनिराजोनु जागमन सर्वस्थले होतु नथी तेथी जे गामगा मासु महाराज विराजमान न होय ते गाम निजामी आवकोने कल्पसूत्र श्रवण करवानो जतराय पडे छे ते जतराय दूर कराने बान्हे जेम पूर्वाचार्योये ओकोपकारने अर्थ पूर्व अनेक प्रकारणी रचना करली छे तथा वर्तमान बालमा पिण करे छे ते मरग्य सूत्रोना अर्थ रूपन छे छने तेनु पठण चतुर्विध श्रीसन करे छे तंम हु पिण श्रीकल्पसूत्रनो प्रालन अर्थ प्रकरण रूपे बनावु तु के जे अय सासु, साध बी आवक छने आविका मिली चार प्रकारना श्रीसवने वाचका ना उपयोगमा आवे केमके ए जग पिण सूत्रनो अर्थ रूप होवाथी प्रकरण सहस्र समजो ॥ १ ॥ ॥

॥ दिवे श्रीपर्युषण पर्वने विषे ए जग वाचवानो विधि कहे छे. जेम शहेरमा श्रीमुनिमहाराज चोमासु रह्या होय छने ते गामना आवको एकठा पडे साहुनी पसेथी सूत्रनी पोथी पागी छेई थाकोने एक आवकना घरमा राखे तिहा रात्रि जागरण करे पछी बीने दिवसे आवक आविका एकठा भजे एक कुंजारा ओकावने

त्रिवोट पत्र पहेरावी हाथी उपर बेसाडीने अपवा अथप्रमुख वाई
 उत्तम बहान ऊपर बेसाडी ते पोथी एक थालमा राखी ते पाठ ते
 पहेला ओकराना हाथमा घापी सर्वन नदाम, साकर, पतासा आदिक
 नी प्रजावना करी वाजते गाजते महोटा महोत्सव पूर्वक उपासरे आ
 बीने ते पुस्तक गुरुना हाथमा आपे गुरु वाचना करे ते सर्व श्रीसब
 साजले छने गुरु आगल फलादिक राखे छे ॥ तेम आ पुस्तक पिण
 वे आवकादिकनी पासे होय तेनी पासेधी मागी लाबीने पचे ठेरावे
 ला बीना कोइ आवकने घरे लइ जइ तिहा रात्रि जागरण बगी
 पजी बीजे दिवसे सर्व सब मिली पूर्वोक्त रीते महोटा महोत्सव पूर्वक
 पौषधगाठमा किंवा उपाश्रयमा अपवा कोइ आवकने घरे निहा
 सामायिकादिक करवानी कोइ स्वच्छ निर्मल जगा होय ते स्थानके छय
 वा बीजी कोइ नीवादि उपद्रव रहित जगा होय के निहा सर्व सब
 मिली वाचवानो विचार करयो होय तेथी जगाने यथाशक्तिये शोभा
 धी राखी होय तिहा आबीने ज्ञानजक्ति पूर्वक घणान यत्नयो सर्व
 मकारनी अशातना टाळी पोथी बिवेकी मुझ आवकना हाथमा आपोने
 पचाववी छने बीना सर्वजनीये प्रमाद, निद्रा, विकषादिकनो त्याग
 करी विनय पूर्वक त्या बेसीने एकाग्रचित्तें साजलवी ॥ ९ ॥ ॥

हिंवे श्रीपर्यपण पर्व तथा कल्पसूत्र अने श्रमणसव एमनु महत्त्व वहे छे

॥ श्लोक ॥ नैतत्पर्वसम पर्व, नचरूपसमं श्रुतं ॥ नधार्मिकमम सघ, स्त्रि
 रत्नानि जगत्रये ॥ १ ॥ अर्थ ॥ आ जगतने बिषे दीपवाउिकादिक
 छनेक प्रकारना लौकिक पर्व छे तथा चोमासी, श्रीतीर्थकरदेवना पाच
 बरमाणिक, अष्टमी, पणिका अने तीर्थयात्रादिक अनेक पुण्य पर्व
 छे ते सर्व लोकोत्तर उत्तम पर्व छे ए सह पर्व बिषे शिरोमणि विं
 तामणि रत्न सदृश ज्येष्ठ एवु सावत्सरिक पर्व छे ए जेम सावत्स
 रिक पर्व समान बीनु कोइ पर्व नथी तेम कल्पसूत्र समान बीनु
 कोइ सूत्र पिण नथी तथा चतुर्विध श्रीगुरु माहे श्रीबाधुमुनिराजना सर्व

समुदायममान धीनो सब पिण कोइ नही एटले सर्व पर्व माहे सर्वात्म
पन्नोमस पर्व छे तेने विषे कल्पसूत्र वचाय ते पिण एकादशागादि सर्व
सूत्रमा उत्तम छे तेन कल्पसूत्रना वाचनार साधुमुनिराज ते पिण चरे
प्रकारना सधमाहे उत्तम छे एम त्रणे साक्षान रत्न समान जाणवा ॥१॥

॥ हिवे व्याख्यान करनार पोतानी लघुना पूर्वक श्रीगुरुमहाराज
अने श्रीसंवनी महत्त्वता देखाडे छे व्याख्यान करनार कहे छे के हु
मृदमाति, मूर्ख, अज्ञानी, महानड उता पिण श्रीसंवनी समस्त दक्ष पइने
ध्या, कल्पसूत्रनी व्याख्या करवानु साहस करु छु व्याख्यान कर
वाने छनमाल पयो छु ते सर्व श्रीसिद्गुरुनो प्रसाद अने चतुर्विध श्रीसं
धनु सानिध्यपणु जाणवू जेम अन्य शासनमा कहलु छे के श्रीरामचंद्रनी
सेनाना वादरायें महोटा महोटा पापाण लेइने समुद्रमा नाखवा ते पथरा
पोतें पिण तरचां अने लोकोने पिण तारचा ते काइ पापाणनो तथा स
मुद्रनो अने वादराओनो प्रताप जाणवो नही परंतु ते प्रताप श्रीरामचंद्रजी
नो जाणवो केमके पथरनो तो एवो स्वजाव छे जे पोते पिण बूडे अने
ध्याश्रय छेनारने पिण बूडाडे तेम हु पिण पत्थर सदृश उता श्रीकल्पमु
त्रनी व्याख्या करू छु तेमा माहारो काइ पिण गुण जाणवो नही तेम
ज पौषधशाला अथवा पुस्तकना पानांनो पिण काइ गुण जाणवो नही
ए गुण मात्र श्रीसिद्गुरु अने श्रीसंवनोज जाणवो तथा जेम कोइ
जरहजावनी जाणवा वाली गीत कला अने नृत्य कलाया विशारद उपस
कोडी ताल जरह शास्त्रनी पारंग एवी नर्सकी होय ते गीतगान करते
मृदगध्वनि वाजते नृत्य करे अनेक चक्रगोला करेवे अने हाव जावपी
लोकीना मनगजन करे तेमज कोइ गामढीयानी गामढियात एक बेली
स्त्री होय ते पिण तालोटांना छंद पडते थके नृत्य करे तथा जेम
कोइ महागजीर समुद्र होय ते पिण लहेरो आपे अने कोइरु गामतु
न्हांनु तलाव होय ते पिण वर्षाभितुमा पाणीधी पूरण जरायु थकुं लहेरो
आपे तेने पिण कोइ निवारें नही तथा जेम शब्द दबमाहे अलख चोग्ग

માર્ગને સ્વીર રાવીયે તે વિણ ડગાયછે અને કૂશકાની રાવડો રા
ધીય તે વિણ ડગાયછે તેમા વિણ કાઈ આશ્ચર્ય નયો તેમ જે એજ મ્યાન
કે એજ ક્ષેત્રે અનેક ગણધર, સપૂર્ણ શ્રુતધર, મહાશાસ્ત્રના વેના, નવ
રસાવતાર, મહા વ્યાખ્યાનના કરનારા વ્યાખ્યાન કરે અને તે વિણ
વ્યાખ્યાનકરૂ તેમા અસ્પર્શ પટલો ફેર જાણવો પડે જરહજેદને
જાણનારી નર્તકો તથા સમુદ્ર અને શુદ્ધગીરને મદ્ય તે ગણધરાદિક
જાણવા અને ગામડિયાન તથા ગામનુ તલાય અને કુશકાની રાવડો સમાન
મને જાણવો તે હુ શ્રીસદ્ગુરુ અને શ્રીસત્ત્વના પ્રસાદથી માનનીય થયો
હુ જેમ કોઈ પાપાળ જડડના તથા જ્ઞાન વિશ્વમિત્ર હના વિણ તે
ની જ્યારે પ્રતિમાની નીપજાવીયે ત્યારે તે સર્વ જનોને માનનીય પૂન
નીય થાય તેથી પરે શ્રીગુરુ તથા શ્રીસત્ત્વના પ્રસાદથી હુ વિણ માન
નીય થયોહુ ॥ ૪ ॥ હિવે કરસત્ત્વનો અર્થ કરનાર પ્રારજના શ્રીદેવગુરુને
નમસ્કાર લખણ મગતાચરણને અર્થે શ્લોક કહે છે ॥

શ્લોક ॥ નત્વા શ્રીમન્મહાધીર, ગૌતમાદિગણાવિપાન્ ॥ કુપહ કલ્પમૂત્રસ્ય,
વ્યાહ્યા ઘાહોવકારિણીમ્ ॥ ૧ ॥ ૧ ॥ ॥ હિવે પ્રથમ શ્રીગુરુ મતારા
જનો આદેશ છેડેને જે ક્ષેત્રમા સાગુ ચોમાસુ રહે તિહો નોમાસામા
પ્રાદ્રશ્વ મામને વિષે પર્યુ વળુ પર્વ આવે થકે માગલિક નિમિત્તે પાવ દિ
વસ પર્યત શ્રીકલ્પમૂત્ર ધાને તે કલ્પ યુ નામ આચારનુ છે તે
સાધુનો આચાર દશ પ્રકારનો છે, યદુક્ત ગાથા કહે છે ॥

ગાથા ॥ પ્રાચેલકાદેશિય, સજ્જાયર રાચપિંડ કિંદ્રશ્મે ॥ વય જિઠ
પઠિકમણે, માસ વજનોસપળ વપ્પે ॥ ૧ ॥ ॥

॥ અસ્યાર્થ ॥ પ્રથમ અચેલક, ધીનો હેદશીક, ત્રીજો મર્યાતર,
ચોથો રાચપિંડ, પાનમો કૃતિકર્મ, છઠો યન, સાતમો જ્યેષ્ઠ, આઠમો
પ્રતિક્રમણ, નવમો માસકલ્પ અને દશમો પનોસળ કલ્પ એ દશ
પ્રકારના કલ્પ પડે આચાર તેના સામાન્યથી નામ કહ્યા હિવે વિ
સ્તારાર્થ કહેછે ॥ પ્રથમ જે વસ્ત્ર નહીં રાસત્ત્વ તેને પ્રાચેલક કલ્પ

कहोयें, तिहां श्रीऋषजदेव जगवान तया श्रीमहावीर स्वामीना मायु
 ता श्वेतमानोपेत जाणोनाय वस्त्रने धारण करे तेमा दुडीया चार
 आगुल नीचो छेने गुदाया चार आगुल उचो एवो साडा त्रण हाथना
 चलोये राखे तथा साडाचार हाथनो करवडो राखे तथा पोताना
 आगुल प्रमाण एक विनने चार आगुलनी मुद्रपत्ति राखे एम अर्थ श
 रीर उचाडु छेने अर्थ शरीर दाय्यु राख एवीरीने पहरेला वस्त्र
 ते अण पहिरया नेवा समजवा माटे तेने अचैलक कहोयें ते ऊपर
 दृष्टात कहे छे जेम कोइ एक पुरुष घोनीया यनावनारने कहु जे
 महारा घोनीया नाकीदशी आप केमके हु नागो फिरु छु एवु वचन
 व्यवहारपी कहु हिंवे ते पुरुषे जूना वस्त्रनु पोतीयु पहिरय छे तोपिण
 नागो फिरु छु एम कहु वली बीजु दृष्टात कहे छे जेम कोइएक पुरुष
 पोनीयु पहरीने नदी उतरचो तर्न कोई एक पुठ्यु के जाई. तु नदी
 शारीते उतरचो नेवारे तेणे जनान आप्यो के नागो यईने नदी उतरचो.
 वली बीजु दृष्टात कहे छे जेम कोई एक डोसी जूना वस्त्र पहरी
 निणकरनी पामे जई कहेना लागी के अरे जाई महारा वस्त्र तइयार
 यथा होयतो मने आप हु नागी फिरु छु एवी रीते मायुने पिण जीर्ण
 माय जूना श्वेतमानोपेत वस्त्र धारण करते छेने पिण वस्त्र रहित अचैल
 कन कहोयें तेम आ चौबीसीमां श्रीऋषजदेव छेने श्रीमहावीरने
 नामेरा एक वर्ष पछी इन्द्रदत्त वस्त्रने अपगमे जावजीव पर्यंत अचै
 लक पणु हनु छेने चौबीसे तीर्थकर आश्रयितो दीक्षा लेता वखने इन्द्र
 महाराज तेमना गर्जा ऊपर देवदुष्य वस्त्र मूक ते निहा सुत्री ख
 प्रादपर रहे निहा सुत्री मचैलक कहोयें छेने पढी गया पछी अचैलक
 कहोयें तथा आ चौबीसीमा बीजा श्रीअजिननाथ जगवानपी माडीने
 अश्वनाथ जगवान पर्यंतना बावीश तीर्थकर मध्यमा कहेंवाय तेने
 विदुष्य वस्त्र शेष मे धत्री आयुष्य पाकतो रहे निहा सुत्री रहे छे माटे
 छे वस्त्रसरितने सचैलक कहोयें तथा ए बावीश तीर्थकरना साधु पिण

ઋષુ પટલે શુંખનં વાલા સરલ અને દક્ષ પટલે પાદેવ ઘણા ઢાહ્યા જ
તુર હોય માટે મહોટા મૂલના પાંચ રગ વાલા માનોપેન રહિત એવાં વસ્ત્ર
રાશ તથા એને સચેત્રક કહીયે કેમકે એનું એ 'પ્રચેત્રક' કલ્પની કાંઈ
મર્યાદા નહીં માટે એમને એ વસ્ત્ર આનિયત છે અને પહેલા તથા છેલા
તીર્થકરના સાધુને એ વસ્ત્ર નિયત છે પટલે નિશ્ચય છે એ પ્રથમ અર્થ
છક કલ્પ કહ્યો ॥ ૧ ॥

હિંદે ઋષિનો ઉદ્દેશિક વસ્ત્ર કહે છે જે સાધુ અથવા સાધવીને ઉદ્દે-
શિ કરવો એવો જે આહારાદિક તેને ઉદ્દેશિક આહારાદિક કહીયે
તિહા મધ્યના ચાવીશ તીર્થકરના વસ્ત્રમાં જે સાધુ અથવા સાધવીએ
નિમિત્તે કોઈ ગ્રહસ્થે જાત પાળી, ઝાંપણ ઝાંપણ, વસ્ત્ર, પાત્ર નિ-
પનાયા હોય તે તેજ સાધુને લેવા ન વસ્ત્રે વિણ શેષ ઋષિના સા-
ધુને તે આહારાદિક લેવા કલ્પે કેમકે તેને આધારકર્મીદિક ઘોષ
ન લાગે અને પહેલા તથા પછીના તીર્થકરના શાસ્ત્રને વિષે તો એક
સાધુ અથવા એક સાધવીને અર્થે જે આધારકર્મિક આહારાદિક નિ-
પનાયા હોય તે સર્વથા પ્રકારે કોઈ વિણ સાધુને અથવા સાધવીને લે-
વા કલ્પે નહીં એ ઋષિનો ઉદ્દેશિક કલ્પ કહ્યો ॥ ૨ ॥

હિંદે ઋષિનો સમ્યાતરી પિંડનો કલ્પ કહે છે જે સ્નાત્રપનો ધણી હો-
ય તેને સમ્યાતરી કહીયે અથવા જે સાધુને રહેવાની ઉતરવાની ગા
આપ પટલે જેની આજ્ઞા લેઈને સાધુ જગામા રહ્યા હોય તે ઘરના
સ્વામીને સમ્યાતરી કહીયે તેના ઘરનો પિંડ જે આહારાદિક બૌદ્ધ
વસ્તુ તે સર્વ તીર્થકરના સાધુઓને ઘોષોરવી કલ્પે નહીં તે બાર વસ્તુ
ના નામ કહે છે ૧ આહાર, ૨ પાળી, ૩ સ્નાદિમ, ૪ સ્વાદિમ, ૫
કપડા, ૬ પાત્રા, ૭ વચ્ચલ, ૮ ઓગો ૯ મુર્દી, ૧૦ વિપ્પલક, ૧૧
નલકાસ્તારવાનીનેશી, ૧૨ કાનમાળી મેલ કાહાડવાની ચાટુઈ, એ બાર
રે ઋષિ તથા ઋષિના વિણ છુરી કતારી અને સરપલા પ્રમુક્ત તે કોઈ
વિણ સાધુને લેવા કલ્પે નહીં એ સમ્યાતર પિંડ લેવામા અનેપણી

अशुद्ध दोषनो सज्जव धाय प्रमगादि महोटा दोष उपजे केमसे
 साधुना रागे करी पाग्याने उत्तरवारणाने अर्थे वास्वार जाता आ
 पता अशुद्धमान आहारादिके करीने ते ग्रहस्थ दाहे दुध प्रमुख
 स्निग्ध वस्तु पिण आपे तेथी रसगुद्धि धाय अने मिष्टानना लोने
 तेनु घर न मुके कदापि वेगलो बीजे गामे गयो होय तो पिण
 त्याथी मिष्टानने लोने फिरी आवे वली वस्त्रादिक माग्या पका
 ते ग्रहस्थ तुरतज आपे तेणे करी उपधिनी रुद्धि धाय वली ते
 सय्यातरनो पिंड लेता पका गाममा फिरवाथी छुटे तेथी ते सा
 धुनु शरीर जाहु धाय वली ते सय्यातरिनी पिंड लेवाथी कदाच
 ग्रहस्थने एवो पिण जय उपजे के जे उपाश्रय करावे तेने आहारा
 दिक पिण आपवा पडे तेने लीवे कोई जगा आपे नही तेथी आहार
 शिष्यादिकनो मिलवो दुर्लभ यई पडे इत्यादिक दोषना प्रसंगधी सय्या
 तरिना घरनो आहार लेवो तीर्थकरे निषेधो छे कदाचित कोई कारणे
 सय्यातरिना पिंड लेवो पडे तो रात्रिना चार पहोर क्रिया सजाय
 करतो जागरण करे पिण निद्रा न करे अने प्रजातनु पडिक्कमणु बीजे
 स्थानके जई करे तो उपाश्रयना घणीनो सय्यातर न धाय अने
 जो रात्रे निद्रा करे अने प्रजातनो पडिक्कमणु बीजे स्थानके
 करे तो बेहु सय्यातर धाय एटले बेहु स्थानके आहारादि लेवा
 न कल्पे तथा १ तृण, २ माटीनो ढेंकु, ३ जस्म, (राख) ४ मा
 त्रानुं ठामहु, तेने मात्रा कहिये, ५ बाजोट, ६ पाटी पाटला, ७ श
 य्या, ८ सवारो, ९ लेप प्रमुख वस्तु, १० उपधि सहित चेली एटले
 वस्त्रादिक सहित चेली ए दश वस्तु सय्यातराना घरनी लेवो कल्पे ए
 त्रीना सय्यातरि पिंड कल्प कदा ए कल्प सर्व तीर्थकरोना साधुने
 निश्चय होय माटे एने नियत कल्प कहिये ॥ ३ ॥

हिवे चोथो राजापिंड कल्प करे छे जे महोटे छत्रपाते अकाली
 दिक राजा होय अने, नेने सेनापति, पुगेहित, अ

સાધેવાટ ૫ પાંચવાના હોય પાંચની માથે રાજ્ય વરે તેને રાના
 કાચ તેના ઘરનો આહારાદિક પિંડ પહેલા તીર્થકરના સાધુ સા
 વશેને ઉહેલા શ્રીવીરજગવાના સાધુ સાધ્વીને લેવો કરે નહીં કે
 મકે રાજદ્વારમા ઘણા લોક મિલે નિહા ઘણો વસ્ત્ર છાગે તથા
 કોઈક અમાગકિય કહે તથા નિહા હાથી, ઘાડા, રથ અને સ્ત્રી
 પ્રમુખને જોતાં, ધકા રાગ ઉપને વળી કોઈક ચોર કહે કોઈક
 મેરુ પિણ કહે રૂપાદિક અનેક રૂપ ઉપને વળી લોક નિંદા ક
 રે જે આ સાધુ થઈ ગણ્યાપિંડ લીયે તે અન્યદર્શનીયોના શાસ્ત્ર
 માં પિણ રાજ્યપિંડ નિવારણો છે માટે પહેલા અને ઉહેલા તીર્થકરના
 સાધુએ રાજ્યપિંડ ન લેવો અને ચાવીશ તીર્થકરના સાધુઓ અનુ અ
 ને પડિત છે માટે રાનાના ઘરનો નિર્દોષ આહાર જાણે તેવારે આ
 હાર લીયે અને મરોપ જાણે તો ન લીયે માટે તેમને દુ કાંચની મ
 ર્યાદા નથી ૬ ચાથો રાજ્યપિંડ કરવ કરો ॥ ૪ ॥ ॥

હિંચે પાંચમો કૃતિકર્મ કરવ વહેછે, જે ચાચુ તેને કૃતિકર્મ ક
 હિયે તે જે પ્રકારે છે એકતો ઊંચુ થાવુ બીજુ દ્વાદશાવર્તવાદળે
 દાદુ તિહા શ્રીનિનશામનને વિષે સર્વ તીર્થકરોના સાધુઓની એવી
 મર્યાદા છે કે જેણે પહેલા દીશા લીધી હોય તે સાધુને પાઞ્ચશી
 દીશા લેનારો સાધુ વાદે પિણ આપદીકરો અપવા રાના થયે પ્રધાન
 રૂપાદિક ન્હાનો મહોટો જુએ નહીં પરંતુ દીશા જો દીકરે પ્રથમ
 લીધી હોય અને પિતાએ પાછલખી લીધી હોય તો પિતા પુત્રને પિણ
 વેદના કરે એમ રાજા પોતાના પ્રધાનને પિણ વેદના કરે તથા સર્વ
 સાધ્વીઓ તો પુરુષાત્તમ ધર્મ જાણીને સર્વ સાધુને વાદે પરંતુ ન્હાનો
 મહોટો જુએ નહીં જો સો વર્ષનો દીક્ષિત સાધ્વી હોય અને એક
 દિવસનો દીક્ષિત સાધુ હોય તો પિણ તે સાધ્વી માધુને મામી જડને
 દે પૂજ્ય! પવારો સ્વીરીતે વિનયપૂર્વક બનાસપણા દેઈને વાદે, કેમ કે
 ધર્મમાહે મુખ્ય પ્રધાન યજ્ઞ તે પુરુષનેમ કર્યુ છે, માટે પુરુષ અધિક

હે તેથી પુરુષ સ્ત્રીને વાદવુ નહીં, જો સાધુ યદ્યપિ સાધીને વાદે
તો વળી દોષ પ્રાપ્ત થાય કેમકે સ્ત્રીનાં તુચ્છ છે માટે અહંકાર
કરે તો તેથી નીચ મોત્રને ખાવે, વળી લોક નિંદા કરે માટે પુરુષે
સ્ત્રીને વાદવુ નહીં એ કલ્પ મને ચોવીશે તીર્થંકરોના સાધુ આશ્રયો
નિયત જાણવો એ પાંચમો કૃતિકર્મ કલ્પ કહ્યો ॥ ૬ ॥ ॥

હિવે છઠો વ્રતકલ્પ કહેછે, તિહા પ્રાણાતિપાનાદિક પાંચ મહાવ્રત
છે ઇટલે પ્રાણાતિપાન, મૃપાનાદ, અદ્વાદાન, મૈથુન અને પરિગ્રહ
એ પાંચથી વિરમવુ તે પાંચ મહાવ્રત કહીયે તિહા શ્રીઋષ્યજીવ
અને શ્રીમહાવીરના સાધુ તથા સાધવીને તો સાદશ જાણવળાના અ
પાંચથી પાંચે મહાવ્રત વ્યવહારથી છે અને મધ્ય વાત્રીમ જિનના વા
રાના સાધુ તો પરિગ્રહ, વ્રતમાહે પરિગ્રહિત સ્ત્રીજોગનુ પદ્મવાણ
જાણે છે તથા જીના અદ્વાદાન વ્રતમાહે અપરિગ્રહિત સ્ત્રીજોગનુ પદ્મવા
જાણે છે ઇટલે સ્ત્રીને પરિગ્રહ રૂપ મળીને પાંચમા પરિગ્રહ વ્રત
સાધેજ લીધે કે, કેમકે તિહાં સ્ત્રી તિહા પરિગ્રહ અને તિહા પરિ
ગ્રહ તિહાં સ્ત્રી હોય છે માટે વાવીશ તીર્થંકરના સાધુને ચોથુ મૈ
થુન વિરમણ વ્રત વર્જીને શેષ ચાર મહાવ્રત જાણવાં થયના શ્રીઋ
ષ્યજીવ અને મહાવીરના તીર્થ, રાત્રિજોગન વ્રત મૂઠ ગુણમાહે
ગણે છે તેથી રાત્રિજોગન વિરમણ વ્રત સાધે મળીયે તો સાધુને છ
વ્રત થાય અને વાવીશ જિનના તીર્થે તો રાત્રિજોગન વ્રત ઉત્તર
ગુણમા ગણે છે માટે ચારના વ્રત જાણવા એ છઠો વ્રતકલ્પ કહ્યો ॥ ૬ ॥

હિવે સાતમો જ્યેષ્ઠ, વ્રત કહે છે જ્યેષ્ઠ એવુ મહોદયનુ નામ છે
તિહા શ્રીઋષ્યજીવ અને મહાવીરના સાધુઓ તો મહોદી દીક્ષા લી
ધા પછી છઠુ વડાઈ ગણાય છે માટે જેણે મહોદી દીક્ષા પહેલી
લીધી હોય તે મહોદી ગણાય અને જેણે મહોદી દીક્ષા તો પહે
લી લીધી હોય પણ મહોદી દીક્ષા પછી લીધે તો તે આગલા તીર્થ
અપેક્ષાયે છઠુ ગણાય જેમ પિતા અને પુત્ર તથા રામા અને સીતા

या श्रेष्ठ अने चाकर तथा माता अने दीकरी एम अनुक्रमे दीक्षा
 लीये पछी उठामणा आवे महोटी दीक्षा लीये तैवारें मुख्य म
 कारें तो पिता, राना, श्रेष्ठ अने माता ए चार महोटा छे ते प्रण
 वामा जो अधिक चाय तो तेहन महोटा कहेवाय नहीं का पुत्र
 प्रधान, चाकर अने दीकरी ए चारे न्हाना छे परंतु ते प्रणवामा
 अधिक पइ जाय तो गुरु तेमने महोटी दीक्षा आपी महोटा करे
 अने बाबोश तीर्थकरना साधुने तो ए मर्यादा नपी, केमके ते तो म
 धाये प्रवीण डाहा होय छे तेपी तुरतज जखी लीये छे माटे ते
 दीक्षाना दिवसपीन दृढ अने लघु गणाय छे तेपी तेमनामा म
 भम जे दीक्षा लीये तेहन महोटी गणाय, जो पिता अने पुत्र
 तथा राना अने प्रधान तथा श्रेष्ठ अने बाबोशर तथा माता अ
 ने दीकरी ए सह सायें दीक्षा लीये तो पिता, राना, श्रेष्ठ अने
 माता ए चार लोक रीतीयें महोटा गणाय तथा पुत्र, प्रधान वा
 पोतर अने दीकरी ए चारे लघु गणाय तथा महोटी दीक्षानें
 योग्य प्रधान अने पुत्र होय तो राजानें तथा पिताने पछीन 'म
 होटी दीक्षा आपे तेपी अमीति न छपजे ए रीते ए अनियत कल्प
 छे ए सातमो ज्येष्ठ कल्प करो ॥ ७ ॥ ॥

हिंथे आठमो प्रतिक्रमण कल्प कहे छे प्रतिक्रमण ते जे आ
 वश्यकनु करवु ते जाणवु तिहा प्रथम अने चरम निनना वारा
 मां तो साधुने अतिचार दोष लागे किंवा न लागे तो पिण निश्च
 यपी दैवसिकादिक पचि प्रकारना पढिक्रमणाकरे अने बाबोश तीर्थ
 करना साधुतो जो पाप लाग्यु छे एवु जाणे तोन दैवसिक प्रथ
 वा राइ पढिक्रमणु साने अपवा सवारे करे अने पाप लाग्यु न
 जाणे तो ते पिण न करे बाकी पासिक, चोमासीक अने सावत्तारे
 क ए त्रय पढिक्रमणां तो बाबोश निनना वारामा नहोज करे एम
 ए पिण अनियत कल्प छे ए आठमो प्रतिक्रमण कल्प करो ॥ ८ ॥

हिचे नवमो मासकल्प कहे छे पहेला अने छेला तीर्थकरना साधु एक गाममा एक मास पर्यंत रहे उपरांत रहे नही मात्र बौमासाना, चार महीना पर्यंत एक गाममा रहे परंतु अन्य दिवसी मा एक महीनाथी उपरांत रहे तो वणा दोपोनो सजव थाय ए कतो गृहस्थ साथे प्रतिबंध थाय, हलका पणु पामे, लोकनो उपकार करी शके नही, देश विदेशनु ज्ञान न थाय, ज्ञाननु आराधन न थाय माटे, एक मास उपरांत रहेवानी साधुने आज्ञा नथी कदाचित् दुर्जितादिक कारणे रहेवू पडे अथवा विहार करवाने अ समर्थ होय तो पिण वस्ति पालटण करे, पाडो पलटावे, घर पलटावे अने छेवट सवारानी जूमि पालटण करीने जायथी पिण मा त कल्प करे जे माटे लोकमा पिण कहावत छे के ॥ स्त्री पीयर नर सासरे, संनमिया थिरवास ॥ एता होवे अलखामणा, जो माडे थिर वाम ॥ १ ॥ अने मध्य बाबीश तीर्थकरना साधुथो तो विहार करवाने जो सामर्थ्यवान होय तो पिण ते ऋजु अने पडिन छे माटे तेमने मासकल्पनों काइ नियम नथी जो दोष नहीं लागतो होय अने लाज जाणे तो देसूणा पूर्वकोडी वर्ष पर्यंत पिण एकन क्षेत्रमा एकज स्थानके रही जाय माटे ए अनियत कल्प छे ए नवमो मास कल्प कह्यो ॥ ९ ॥

हिचे दशमो पर्युपणा कल्प कहे छे जे एक जगॉय रहेषु तेने पर्युपणा कहे छे ते पंजोसण ने प्रचारना छे एकतो ग्रहस्थ जाणे अने बीजो गृहस्थ न जाणे क्याहा पर्युपण पर्वने पडिक्रमता यना सा धुलोक पुछे तेवारे रहेवाने विषे वर्त्तमान योग्य कहे पिण पर्युपणा पर्व पडिक्रम्या पछी तो कार्तिक पुनम पर्यंत रहेवानु निश्चययोग कहे तिहा गृहस्थनी आज्ञा यकी पाच दिवस यावत रहेषु एम पाच पाच दिवस रहेता पचास दिवसे पंजोसण पर्व करे तिहा कल्पसूत्र गृहस्थ आगल याने पञ्च सत्तर दिवस निश्चय

ધી રહે પટ્ટે જે ગૃહસ્થ જાણે તે તો જાદરવા શુદ્ધિ પાવનમાં
માઠીને વાર્તિક શુદ્ધિ પૂર્ણિમા સુધી રહે અને બીજો જે ગૃહસ્થ ન
જાણે તે તો આપાદ શુદ્ધિ પૂર્ણિમાથી માઠીને જાદરવા શુદ્ધિ પવ
ની સુધી જાણવું, જેમકે કદાપિ કોઈ ગૃહસ્થ સાવુને પટે કે છા
પ પોમામે રહ્યા તેવારે સાવુ કહેકે બીજો સેત્ર કરસના અથવા પા
વંદિન હોયે એવો જવાબ આવે તેથી આગરના દિવસ ગૃહસ્થ ન
જાણે અને પર્યેષણ કરધા પછી તો આવશ્ય તિહાજ રહે માટે
તે ગૃહસ્થ જાણી શકે તે જવન્યથી સત્તર દિવસ પનોસણ અને
ઉત્કૃષ્ટ ઠ મહીનાના પનોસણ જાણવાં એ વલ્પ શ્રીકૃષ્ણજીવે અ
ને શ્રીમહાવીરના સાવુઓને નિશ્ચયથી જાણવો અને બાવીશ તીર્થકરના
સાવુઓને નિશ્ચય નહીં એ દ્વિતીય પનોસણ કરવું વલ્પો ॥ ૧૦ ॥

પરીતે એ દશ કરવું વલ્પો તે દશે કરવું શ્રીકૃષ્ણજીવે તથા શ્રીમ
હાવીર સ્વામીના સાવુઓને નિશ્ચયથી જાણવા અને મધ્ય બાવીશ તીર્થક
રના સાવુઓને તો એ દશમાંથી એક સમ્યાનર, બીજો ચાર મહાવ્રત, ત્રી
જો ઉચ્છેદ અને બીજો વૃત્તિકર્મ પટ્ટે વદલા એ ચાર વલ્પ નિશ્ચયથી
હોય છે અને એક અચ્છેલક, બીજો ઉદ્દેશિક, ત્રીજો પ્રાતિક્રમણ, બો
ધો રાજપિંદ, પાંચમો માસવલ્પ અને છઠો પનોસણ વલ્પ એ છ વ
લ્પનો નિશ્ચય નહીં એ જેવી મર્યાદા બાવીશ તીર્થકરોના સાવુઓની
પછી તેની મર્યાદા શ્રીમહાવિદેહ સેત્રના તીર્થકરોના સાવુઓનો વિગત જા
ણવી ॥ ૧ ॥ इहा कोई कहे के सावुतो सर्वे सरपाम ते तो तेना आ
चारमा जेद केम पव्यो तेने उत्तर कहिये छैये श्रीकृष्णजदेवजीनी वारे मा
णस ऋजु छेने जड होय छे, तेमने धर्म समजाववो वणो कठण याय छे त
था श्रीमहावीर भगवाननी वारें माणस वक्र छेने जड होय छे, तेमने
धर्म पालवो वणो दुर्लज भई पडे छे અને मध्यना बावीश तीर्थकरनी
वारें माणस वधा ऋजु छेने प्राप्त होय छे माटे तेमने धर्म समजाववो
पिण सुउज होय छे छेने पालवु पिण सोहेल होय छे एवी रीतें मनुष्योंनी

शेरिणाममा जेद होवाथी कल्पमा पिण जेद थया छे एम नाणवु, परतु
परमार्थथी जेद काई पिण नथी, मात्र पुरुषोना परिणामना जेद छे ॥१॥

हिवे प्रथम तीर्थकरना साधु ने ऋजु अने जड होय ते दृष्टाते
करी समजार्थीयें छैयें श्रीकृष्णजदेवना तीर्थमा कोइएक आचार्यनो
शिष्य थडेउ ज्ञानिकार्यें गयो ते धनो वखत लगाडीने पाछे आव्यो
तेने गुरुयें पृउनु अरे शिष्य तेने आट्ठो वखन केम लागो त्वारे
ते ऋजु पयाथी बोल्थो के स्वामी नाटकीया लोक रमन करता
हता ते जोवाने ऊजो रह्यो हतो तेथी वयारे वखत लागो ते सा
जली गुरु बोल्था हे वत्स ! आपणें साधु थइने नाटक जोवा ऊ
ना रहेनु-नहीं एथी पाप लागे छे माटे आपणें ए अकल्पनीय
छे तेथारे शिष्यें तहात्ति कही एट्ठे जेम तुमे कबो छो ते मणाम छे
आज पत्री जोइश नही निरी कोइक दिअसैं तेहन शिष्य बाहिर
ज्ञान गयो हतो ते धनो वखत लगाडीने पाछो आव्यो जेथी गुरु
यें पूछ्थु जे आट्ठो वखत केम लागो तेथारें ते शिष्य बोल्थो के
हे स्वामी, रस्न्यामा नाटकणी नाचती हती ते जोवाने उत्रो रह्यो
हतो तेने लीधे अवसर थइ तेथारे गुरु बोल्था जे तुमनें पूर्ष मनाइ
करी हती तेम छता केम जोवाने उत्रा रह्या तेथारें ते शिष्य जड पणार्थी
एट्ठे मूर्खपणाथी बोल्थो महारान तमेतो नाटकीया जोवान मनाइ करी
हती पिण नाटकणी जोवाने तो मनाइ करी हतो नही तेथारे गुरु बोल्था
हे महाराज्य ! नाटकणी तो वली नाटकीया करता पिण अधिक रागनु
कारण छे माटे तेथो सर्वथा नहीन जांबी ते साजली शिष्य बोल्थो हे
स्वामी ! मने प्रथम एवी समज पत्री हती नही हिवे हु वयारें पिण जो
इश नही इहा ऋजु पणाथी सत्य बोल्थो अने जडपणाथी जो नाटकीआ
वज्या तो नाटकणी अवश्य बर्कवी जोइयें एट्ठु समज्यो नही ॥ १ ॥

हिवे वत्री बीजु कांकण देशीय दृष्टात कहे छे जेम कोई एक को
कुर देशना वाणीयार्थें दृढ पणामा कुटन परिवार छोडी धर्म पामी वैरा

शिवान यद्ने स्थविर पासे दीक्षा लौघी तेनें कौकण साधु कहौन सर्थ
 बोलावे एक दिवस ते मडिल यकी आबी इरियापथिका किरिया पडिअ
 म्यो तेने काउसग्ग पारता घसो वखत लागो तेवारें गुरुयें पूछ्यु जों
 कौकणीक साधु ! तमोने एटलो मखत काउसग्गमा केम लागो ते सा
 जली साधु ऋगु पण्ये बोल्हो हे स्वामीजी ! में आज जीवदया
 चितवी गुरुयें पुछ्ये तुमे केवा प्रकारनी जीवदया चितवी तेवारें
 साधु बोल्हो जेवारें हू घरे गृहस्थ अवस्थामा रहेतो हतो तेवारें क
 पौकाले खेत्रमा मृक्षोनें कापी नाखी सूड करीनें जमीननें अग्नियें घात्री शु
 ङ्ग करी तेमा धान्य वावतो हतो तेणेंकरी माहरा घरमा घणुज धान्य
 निपजनु हतु तेपी महारु सर्व बुढं व सुत्ती रहेतुं हतु अने हिवे में
 तो दीक्षा लीधी छे अने महारा छोकरा आठमु छे ते खेतीमा काइ
 समजता नथी माटे जो निरुद्योगी भका निचित पणें घरमा बैठा हशे
 अने सूड नही करशे तो धान्य सपनशे नही तेपी ते मापडा पूलें
 मरशे एवा प्रकारनी मे जीवदया चितवी एम ऋगुपणाधी साधु बो
 ल्यो ते साजत्री गुरु बोल्हो हे जद्द ! तुमे माडु ध्यान करभु छे
 केमके ए खेतीनो घघो पाप विना थाय नही ते माटे सावधानी अ
 तुमोदना साधुनें करवी युक्त नथी माटे मिच्छामि दुक्कड देखनें शुद्ध
 धाद्यो ते सानत्री साधुयें मिच्छामि दुक्कड दीधो, ए बीजु दृष्टान कस्यो॥१॥

हिवे मली त्रीजु दृष्टात कहे छे सोरठ देशन विषे एक ब्राह्मण
 रहेतो हतो तेनो पुत्र सासरे जवा लाग्यो तेवारें पितायें शिखामण
 ध्यापी के हे वेटा ! एक्कार हा कहेवी अने एक्कार ना कहेवी ए
 वी पितानी शिखामण धारण करी तें सासरे पोहोतो स्वां साधु सु
 रायें पूछ्यु जे हे जद्दजी ! तुमे आया तेवारें ब्राह्मण बोल्हो हा
 जो, किरि साधु मुसरे पूछ्यु के घरे कुशल खेय छे ? तेवारें ब्राह्मण
 बोल्हो नाजी, किरि पूछ्यु के तुमारा पिता देवलोक पहोता ? ते
 वारें बह्य हाजी, किरि पूछ्यु तेमनी पिछवाडे काइ, सरच सराचात,

किरी तेवारे कहु नाजी, ते सांजली साधु सुमरे कहु के तुमेतो
 मरोटा मूर्ख छो तेवारे तेणे कहु हाजी, एटली वात थया पजी ते
 सर्व ब्राह्मण मित्रोंने मोवाये गया त्या जइने जूए छे तो जमाइने
 पिता जीवने बेठो छे तेने राम राम जुहार जुहारकरीनें सर्व मिल्या,
 पछी जमाइना पितायें पूछ्यु, के तुमोंने सर्वेनु शा कामें अहींआ आ
 वहु थयु छे ? ते सांजली सर्वे बोल्याके तुमारे छोकरे तुमे परलोक
 सिवाया एवी पान अमारी पासें कही तेथी अहींआ आया छियें,
 तेवारे ते ओकराना पितायें कसोके ए छोकरो मूर्ख छे एवा जीवनें
 पिण ऋजु एटले जोला अने जह एटले मूर्ख कहियें ए त्रीनु ह
 टात कह्यो ॥ ३ ॥

एवा साधु प्रथम तीर्थंकर श्रीभगवन्देवना तीर्थें समनवा ए प्रथम
 तीर्थंकरना - साधुओ आश्रयी त्रण हट्टात कहा ॥

हिवे चरम, एटले छेडा तीर्थंकर श्रीमहावीरस्वामीना साधु वक्र
 अने जह होय तेना ऊपर दटात कहे छे जेम कोइएक महा
 वीर स्वामीना तीर्थनो साधु स्थिरिं गयो ते घणो मोडो आग्यो
 तेने गुरुये वखन घणो लागवानु कारण पूछ्यु तेवारे वक्रपणाथी
 कहेवा लागोके नाहिर जाय तेने वखततो लागेन एमा मने शु
 पूछो छो ! ! पछी जेवारे गुरुये घणु पूछ्यु तेवारे कहु जे नाटकी
 आ नाटक करता हता ते जोवा ऊजो रह्यो हतो तेने गुरुये कहु
 जे यतियें नाटक जोयु नही ते तुमे जोयु तेथी पाप छाम्यु माटे
 मिठामिदुक्कड लीयो एम कही मिठामिदुक्कड दीधु, किरी कालानरे
 एक दिवस नटहीनु नाटक देखवा ऊजो रह्यो तेथी घणो वस्त
 लागो, माटे गुरुये तेनु कारण पूछवाथी वक्रपणाना योगथी वाका
 वाका उत्तर आपवा मोड्या, पिण साधु कहे नही तो पिण गुरु
 ये घणु पूछ्यु त्वारे बोल्या जे नाटकणी नाच करती हनी ते
 जोवा ऊजो रह्यो हतो, ते सांजली गुरु बोल्या मे ना कही ह

ती तो पिण तुं नाटन जीना नेम ऊजो रह्यो ? तेवारें शिष्य के
 वक्रपणाधी बोह्यो जे तुमे तो नाटकीआनु नाटक जोवाने वारचो
 हतो परतु ते वखन गटकीनु नाटक जोवाने शा वास्ते वारचो ना
 ही ? तो एमा महारो शो वाक छे एतो तुमारोन वाक छे, एम
 वक्रपणाधी उलटो मुस्सें उलज्यो दीखो ए वक्रपणा आश्रयि म
 धम दृष्टात रह्यो ॥ १ ॥ ॥

हिबे बन्नी बीजु लोकोक्त दृष्टात वक्र जडनु कहै छे कोइ ए
 क शेठनो छोकरो घणो दुर्विनीत हतो ते पोताना मा बाप सायें
 बढवाड करचा करे तेने मा बाप घणा समजावे तो पिण कोइनु क
 ह्यो माने नही पछी जुदुबना माणसोयें तेने शीखामण आपी क
 ह्यो के मा बापनी सामु तारे बोलवू नही तेवारें तेणे कह्यो हिबे हु
 बोलीश नही एम करता कोइएक दिवसें मा बाप प्रमुख सर्व कुटु
 म भिली पुत्रने घर सोंपी काइव कामसर बाहेर गया तेवारें ते छो
 ँरो पितानी शीखामण याद करतो घरना किवाड जडीन साटला
 उपर जइ सुतो, थोडीकवार पछी ते पितादिक ध्याव्या तेणे छोकरा
 नें घणा साद करचा तो पिण ते छोकरो साट उपर बेठो बेठो साज
 छे परतु बोले नही छने किवाड पिण उगाडे नही एम घणो वखन
 भयो ह्यारे तेनो बाप जीत उपरथी बन्नी घरमा ध्याव्यो छने जूर
 छे तो पुत्र साटला उपर बेठो बेठो हसे छे तेने मापे मार आपीने
 पूढ्य के तने एटग साद करचा तो पिण केव जवान आप्यो नही
 मली किवाड शावास्ते उवाच्या नही तेवारें पुत्रें कत्यो जे तुमेन म
 ने शीखाव्यो हतो के महोदयन सामु न बोलवु तो महारो एमा शो
 माक छे ? तेवारें पिनयें म्हु के छरे मुर्ता काम होय त्यारे तो
 मोल्यु जोइये ते साजला छोकरो बोह्यो के हिबे हु काम हसो ते
 वारें बोडीश, फिरी एक दिवसें शेठ घणालोकमा बेग हता एटलामा
 करे शेगणीयें राखडी बनावीनें छोरानें कल के थारा बापनें बोडाडी

५५५ तो राखी शीरावीनें पछी सुगेयो काम उपर जाय, त्वारे ते
 गैरसे ज्याहा तेनी काय प्रणा माणुमोनी विचमा बेठी छ तिहा जड
 हाटे सादें हेला पाडीनें कहेवा लागोके हे पिताजी ! आज आ
 जो घरे राखडी थड छे ते महारी माताये रुखु छे के एकवार
 शीरावी जावो पछी मुत्तैयी काम काज वगे ते साजली शेठ
 प्रणा पायीनें त्यायी उठयो आगल नड पुत्रनें एकातमा वल्लुके
 ॥ कुपुत्र ! आ घणा लोकोमा लाज जाय तेवरीते तु शा वा
 नि बोल्हो तेवारे पुत्र बोल्हो तुमेज मने शीमाव्यो हतो तो
 ॥ शु कुरु ! तेवारे पिता बोल्हो के आज पछी नो एवु काम
 होय तो धीरे धीरे बोल्हु, ओकराये वल्लुके हिवे धीरे धीरे बो
 लीश, एदअमा वयो, एक दिवस ते शेठनें घरे लाय लागी ते
 वारे शेठाणीये शेठने देडवा सारु ओकराये मोकरयो ते छोकरो
 तिहा प्रावीनें गुण छे तो शेठ घणा लोकोनी विचमा बेठी छे
 तेवारे पाते दूर उजो रहोनें धीरे धीरे बोल्हो वणीयार थया पछी
 शेठ तने लोयो तेवारे शेठे पूछ्यु के अरे तु शाबासे अहीआ
 आज्या छे तेवारे ते छोक्गे शेठनी पामे जडनें हावे हलवे
 शीरमथी शेठना कानमा वहेवा लागोके आपणे घरे लाय आगि
 छे ते साजली शेठ बोल्हो के अरे मूर्खी घरतो बली गयु हशें
 तु रहा आस्ताज केम बोल्हो नही तेवारे छोकरो बोल्हो के
 तुमे सीमाव्यो हतो ने धीरे धीरे बोल्हो तो एमा महारो वाक
 काड नवी ए तुमारी पोतानीन नूठ छे, पिनार्ये रुखु अरे पट
 ली, थयो तो पिण हनी अकळ आनी नही ज्यारे घूपाडा नी
 वज्या त्वारे तुरतज नूठ नाखनी हनी तो अग्नि शात थड जात
 ए॥ शेठनु केहेवु ते ओकराये धारो राख्यु एम करा शीन
 करु अग्नि तेवारे अगत, राण्ये एजे, पिता हातर वरदा अग्ने
 छे तेना मावमागी, धूवाग निरल्या ते देवो घडनो जेवो नरीन

छोकरायें पितानाँ महोडाया नाग्यो तेवारे पितायें जाएग ने ए
 छोकरो, खरोखर, मूर्ख छे वर्यो एक दिवस पितायें ठाकरानें क
 ह्यो के आ घोडो तिरस्यो छे तेने पाणी परिवरावने थ्यो न्हवराबी
 आवजे, छो करायें वस्यो बे काम तो नही करू पितायें कह्यो न्हव
 राबी आवजे पछी ते ओकरो गोडा उपर चढ़ी तगव पामे जई गोडानु
 महोडु बाधी न्हवराबीने पात्रो घरे ला-यो पिण घोडो तिरस्यो हतो माट
 आकल ब्याजुल भनो देखी शेठें पुत्रने मूर्ख जाणी घराधी कान्ही मूकयो
 छेने कह्यो के माटे जाता कोई मिले तेने महोटे सार्दे जुहार करजे, पछी
 बाटे जाता कोई एक पारधी पास माही मृगना एकठा करी उठो छे
 तेने छोकरायें महोटे सार्दे जुहार करचो तेनो साद साजलीने सरे मृग
 नाशी गया पारधीये तेने माग आय्यो छेने मूर्ख जाणीने कह्यो के ते
 जूडा मार्गे जना छपतो चारयो जाने वर्यो आगल जाता कोइक कोटया
 छे चोरनो शोब करया निवटयो छे तेणे ओकराने छपतो चार दग्वी
 जाणी पकड़्यो मार मारीने पछी मूर्ख जाणी कह्यो के घणा मागम दीठामा
 आवे तेवारे एम वहेजे के तुमारे एवु कोई वलने पाशोमा वर्यो आगल
 जाता, कोई एक गाममा विवाह छे ते देखी रहेछा मूर्खायें कह्यो वा तु
 मारे घरे एवु कार्य कोई वार म था जो ए वचन साजलीने निगल

उपरं दृष्टात कहे छे जेम् कोई एक अजितनाथ जगाननो साधु ते स्थिति
 लुथी घणो वसत करीने आनयो माटे गुरुये बेनु कारण पूछ्यु तेनारे मनु
 पणायो कह्यो के नाटकीआनु नाटक जोवा उजो हतो, गुरु बोल्या जे
 साधुये नाटक जोनु नहीं तेवारे तेणे मिठामिटुकाड देइने कह्योके हि
 वे कोइवारे जोवा ऊजो रहीश नही उली कोइएक दिवमें बाहर
 गयो तिहा रस्तामा नटवी नाचनी हती ते जोइ पडिन पणायो
 विचार करयो के गुरुये मुजने नाटकीआनु नाटक जोवा व
 ज्योते तो नाटकणीतो बनी विगेष रागनु कारण छे माटे ए मु
 जने सर्वथा जोबीज नही एवु विचारिने पाजे आनयो ए मनु
 अने प्राज्ञनु दृष्टात कह्यो ॥ १ ॥ एम ए दृष्टात जे कह्या ते काइ
 सई साधुजो आश्रयी समजवा नही, परंतु कोइएक साधुना आ
 श्रयी जाणवा ॥ ॥

हिवे आनना समयना माखम वक्र अने जड छे ते प्रमाणे आ
 न पाचमा आरामा चारित्रीया साधु नथी एम पिण न कहेवु क
 दापि जनाजोग पणे अतिचार दोष घखा लागे तेवा पिण साधु
 आनना समयमा छ केमके साधु विना धर्म न होय माटे व्य
 वहार नाथमा कह्यो छे के श्रीनगवता जापेला शास्त्रनी जे
 खरोपरी प्ररूपणा करेतेने साधु कहिये

॥ गाथा ॥ जो जगई नछिठ वम्भो, नय समार्थ्य न नेवय बयाइ ॥
 सो ममखमवकुम्भो, वायव्वो समख सनेण ॥ १ ॥ माटे जो पूर सा
 धुनी अपेक्षायें हीन कहो तो जे कहो पिण दुपमकालमा साधु नथीन
 एम न कहिये जे माटे साधु नो आने पिण छे ॥ ॥

हिवे ए दश प्रकारनो कर्त्तव्य जे साधुनो आचार रूप धर्म छे
 ते त्रीना वैद्यना त्रौपवे सरिग्यो छे एटछे जेम् त्रीनो वैद्य उपकारी
 थियो तेम आ कर्त्तव्य पिण उपकारी जाणवो ते त्रीना वैद्यनो कह्यो
 कह्यो देवाडे छे कोइएक राजाने एकन पुन अत्यंत

धीरे राजाये तिनार उग्यो जे आ पुत्रा रोग आया पहला एन
 हु औपच कसायु तो पछी कोइ वारें एने रोगन भाय नहीं एन कि
 तबी वैद्यने बोलायो कस्यु के आ छोकरानु एनु औपच कसो क नेण
 षी एने कोई कव्वर रोग न भाय तेवारें वैद्य बोदयो के हे राजन् !
 माहारी पासें जे औपच छे ते एवु छे के खावा धकी रोग हाय तो गाय
 अने जो रोग न होय तो कछो नवो रोग प्रगट भाय ते मात्रजी राजाये
 कह्यो के सूता सिंहने जगाइवा सरिखु ताहारु औपच अमारे करनु नवी,
 एम वही तेने शीख आपी, पछी बीजा वैद्यने पूछ्यु तेनार ते बाव्यो
 के हे राजन् ! माहारु औपच खवडायायी जो रोग होय तो गुण दोष
 वाई न पाय ते साजली रामा बाँह्यो जे गसमा तूत डाउवा जेवु ता
 हारु औपच हमारा कामनु नवी एम करी तेने पिण विदाय करयो,
 पछी बीजा वैद्यने बोलायी पूछ्यु तेवारें ते रोख्यो हे राजन् ! माहारु
 औपच एवु छे के जे गवरा यायी 'रोग होय तो जनो रहे अने रोग न
 होय तो वनी 'उपर' रोग आवे नहीं तथा बर, बुद्धि, रूप अने तेमनी
 एडि करे ए बात साजली राजाये प्रसन्न भईने ते वैद्यनु औपच छोव
 राने दिराव्यु अने वैद्यने शिरपात्र आपी विदाय करयो एवी रीने ए क
 ल्प सिद्धान पिण बीजा वैद्य समान गुणकारी छे केवके एना अवलप
 की जे पूर्वे कर्म बाव्या होय तद्वा व्याधि दूर भई नाय अने नरा कर्म
 नो बध पडे नहीं सर्व आपदा निवारै, सुख संपात्ति करै, चारित्र्यना गु
 णनी पुष्टि करै अने कवी मोक्षना मुक्त तुरत आपे ए कल्पमूत्रने विषे
 प्रथम श्रीनार चरित्र छे ते बीज समान छे, श्रीपार्श्वनाथ चरित्र छे ते
 अरुगे छे श्रीनिवाँधर जगवानु चरित्र छे ते सुगंध छे, फल ते मो
 छे, श्रीआदिनाथ चरित्र छे ते शान्ता छे, यमिरावजी ते फूल छे, कया छे
 ते सुगंध छे, फल ते मोक्ष छे, जे ए सूत्रना सर्व अक्षर साजले ते
 आठ अवमा मोक्ष जायेना

१२ अने चोमासु पूरण भया पटो एटले कारिक शुद्धि पूर्णमा भया
 पटो पिण कदापि वर्षादि वरमवाथी मार्गमा फादव प्रमुख भया होय तो
 वगैरे दिवस पिण रहे तथा वली कदाच जे गाममा साधु चोमासु रह्यो
 होय अने हजी चोमासु पुरु न भयो होय तेनी चिन्ता ने गाममा, १ मर
 की आदिक रोगोनो उपद्रव थाय, २ जिज्ञा दुर्जन मिलती होय, ३
 राजा दुष्ट होय तेणे कोप करचो होय, ४ कुशुआदिक घणा जीवोनो
 उत्पत्ति यह होय, ५ सर्ग अग्नि आदिकनो नय उत्पन्न भयो होय, रोग
 अने वर्षादि विरमता न होय, दुर्जिप्त पडे इत्यादिक कारणे चोमासामा
 पिण निहार करवानी आज्ञा प्रजुर्ये दीवी छे माटे विहार करवामा दोष
 नवी हिवे राजम निर्वाह करवाने जयें साधुने ज्या चोमासु रहेवु पडे
 तिहां प्रथम ते क्षेत्रमा उत्कृष्टपणे तो तेरे गुण जोवा जोईर्य तेना नाम
 कहें छे १ जे गाममा बिखल कादव घणो न होय, २ जे गाममा
 बेइद्रियादिक जीव घणा न होय, ३ स्थविल जवानी जूमि निरवद्य होय,
 ४ स्त्री पशु पटकादिक दोष रहित उपासगो रहेमनो होय, जे क्षेत्रमा
 दर्हा दूध घणा मिलता होय, ५ जे गाममा जद्रक अने श्रद्धावान एवा
 आवकता घणा घर होय, ७ जे गाममा वैश्य घणा निगुण रहेता होय, ८
 गिहा औषध वणा सुउज मिलता होय, ९ जिहा श्रावकोना घरमा
 या धान्य प्रमुखनो वणु मग्रह होय ग्रिण कोई यातनी बिता न होय,
 १० जे गामनो राजा अति जद्रक होय, यतिओनी जक्ति पणी कर्मो
 होय, ११ जिहा ब्राह्मण, तापस, नृप, जरड प्रमुख पावडी लोक जे
 छे ते साधुने अपमान करी शक्य न होय, १२ जिहा तिथा सुउज
 मिलती होय, १३ जिहा सज्जाय पठन पाठनाई मुखें धता होय ए
 तेरे गुण नात्र गाममा साधुर्ये चोमासु वरवु, कदापि एका योग न बने
 तो पिण जत्र-वथी पार गुण तो अवश्य जोवा तेना गाम कहें छे
 १ यविल नाम वणीय सारी शुद्ध फासु होय, १ जेमा सज्जाय ध्यान
 धुपे, थाय एत्री रहेवाने जगा होय. ३३ जिहा श्री... होय

निहां गोत्री कूडो शीत मिठती होय ए चार गुण गेजना जोइने चो
 मामु वरबु एम ए तेरे गुण उत्कृष्टथी अने चार गुण जन्मयी कहा
 तथा पांचथी मांहीने बारे गुण सुधी सर्व भव्यम गुण जाणना, एबु खेत्र
 जोइने त्या साधुयें चोमासु करबु कारण के साबुजन पृथ्वी पीठने विषे
 नवकरिप विहार करे तिहा अनेक तीर्थयात्राओ करता, गावोगावे वि
 श्रुता मिथ्यात्वे पडना अनेक जन्मजीवोना उद्धार करता थका विचरे
 ते जेवारे चोमासु ध्यावे तेवारे घरामढें सजलधारायें वर्षाद पडे तेथी
 पगले पाणीनो प्रवाह चाले, कोमलकिसलय फूट, थानकें थानकें अने
 क प्रसारना जलुओ उत्पन्न थाय ते मोटे जीभखा करना चारित्रि
 पायें वर्षाकालमा विहार न करवो, एकर स्थानकें रहेबु, अनेक प्र
 कारना घोर अजिग्रह करवा, जेमाटे साबुने तो वीशविधा दया छे परंतु
 श्रीकृष्णमाहाराज जेवा सत्ताविश्वानी दयाना पालनारा आबुकोयें पिय
 चोमासामा शोल हजार राजाओन सजामा पधारवानी ना कही अने
 पोंने पिय सज्जा माहे नाध्या केमके वर्षाद माहे बणा कीर्ती पुत्र
 आदिक जीव हणाय एबु जाणी ठाकोर पोड्याठे जेवो जवान श्रीर
 ण्ये करचो त्याथी देव पोडणी इगीआरम लोहमा मभिद्ध वइ ए
 रीते शुद्ध श्रावक पिय वर्षाकालें पाप जाखीने देशातरनो व्यापार न
 करे माटे साबुने पिय चोमासामा एक ठेकाणे रहेबु ते चोमासाने
 विषे पजोसण पर्व ध्यावे थके मागलिकने अरें मूत्रादिक आवश्यक वाचबु.

हिवे पजोसण पर्व सर्व पवा माहे उत्कृष्ट छे माटे एनो महिमा कहेछ
 १ जेम मंत्रमाहे पाच परमेष्टी मंत्र, २ जेम तीर्थमाहे शत्रुमय तीर्थ
 ३ जेम दानमाहे अजय दान, ४ जेम गुणमाहे विनय गुण, ५ जेम
 व्रतमाहे ब्रह्मचर्य व्रत, ६ जेम सनोपमाहे नियम, ७ जेम तपस्या
 माहे इन्द्रिय दमन, ८ जेम दर्शनमाहे जैन दर्शन, ९ जेम क्षीरमाहे
 गोक्षीर, १० जेम जन्मये गगामीर, ११ जेम पटमाहे हीर, १२ जेम
 मत्स्यमाहे जीर, १३ जेम अठ्ठारमाहे चूडामणी, १४ जेम ज्योत्स्नामाहे

નિશામાળે, ૧૧ જેમ તુલગામાહે પચવહાકિશોર, ૧૬ જેમ નૃસ્યજલામાહે
 મોર, ૧૭ જેમ ગજનાહે પેશાન ૧૮ જેમ દૈત્યમાહે પેરાવળ, ૧૯
 જેમ વનમાહે નદનવન, ૨૦ જેમ વાટમાહે પદન, ૨૧ જેમ તેજવનમાહે
 આદિત્ય, ૨૨ જેમ માહાભિકમાહે ત્રિકુનાદિત્ય, ૨૩ જેમ ન્યાયવન
 માહે શ્રીરામ, ૨૪ જેમ રૂપાનમાહે વામ, ૨૫ જેમ સતીમાહે સોતા,
 ૨૬ જેમ શાસ્ત્રમાહે ગીતા, ૨૭ જેમ વાઞિત્રમાહે તજા, ૨૮ જેમ
 સ્ત્રીમાહે રજા, ૨૯ જેમ મુગવમાહે કમ્બુરી, ૩૦ જેમ વસ્તુમાહે તેન,
 ૩૧ જેમ પુણ્યશ્લોકમાહે રાજા નર, ૩૨ જેમ ફૂલમાહે સહસ્ત્રદલ કમ
 લ, ૩૩ જેમ વનુર્ગિમાહે અર્જુન, ૩૪ જેમ કાઠિયામાહે નયન, ૩૫
 જેમ ઘાતુમાહે મુર્ચ્છ, ૩૬ જેમ દાતામાહે કર્ણ, ૩૭ જેમ ગાયમાહે
 યામધેનુ ગાય, ૩૮ જેમ સ્નેહમાહે પૂત, ૩૯ જેમ જનમાહે અમૃત, ૪૦
 જેમ જ્ઞાનમાહે કેવલજ્ઞાન, ૪૧ જેમ સુલમાહે મોસનુ સુન, તેમ સર્વ
 પર્માહે પત્રોસંગ પર્વ મહોટુ બાળકુ એ જાઢવા શુદ્ધિ પત્રમી જેમ શ્રીમિ
 નશાસનને વિષે માનનીય છે તેમજ પર શાસનને વિષે પિણ એ ઋષીપં
 થમીનો દિવસ માનનિય છે તે ઋષીપત્રમીની કથા કહે છે પુષ્પવતી નમ
 રીને વિષે નીલકંઠ નામા બ્રાહ્મણ રહેતો હતો તેની સોમા નામે જાર્યા
 હતી તથા ક્રદેવ નામે પુત્ર હતો તે જન્મધોદાગિદ્રી હતો કેટલેક કાળે
 તેના માતા પિતા મરણ પામીને એનાજ ઘરમા પિતા બલદીયો થયો અ
 ને માતા કુતરી થઈ પ્વામા શ્રાદ્ધપક્ષ આવ્યો તેવારે ઘરમા દ્રવ્ય તત્તી
 તેથી વિવાર કરવા લાગો જે માતા પિતાના શ્રાદ્ધનો દિવસ મહાને
 કેવીરીતે સાચાવો પછી બલદીયો તેજીને ઘરે સેડવા આવ્યો તેનું
 નાકું લેઈ ડુમ, નોસા, સાડ, પૂત અને મોડુમ લેઈ આગેને સ્ત્રીર રાવી
 ઘણા બ્રાહ્મણોને નોતર દીડુ એવાસ પૂર્વજ જવનુ પોતાનુ ઘર દેગોને
 કુતરીને જાતિસ્મરણ જ્ઞાન ઉપનુ છે તેણે તે દૂધમાહે ઉપરથી સર્પે ગર
 લ નામી ને દીઠી તેવાને કુતરીયે વિચા ચુ ને અજ્ઞાને કરી આ
 સોગને બ્રાહ્મણો વિમશે તો મરણ પામ્યો તેથી મહા અનર્થ થઈ પડે

ब्रह्म हत्यानु पाप लागणे ने महारो पुत्र तथा बहु वे मरण पावरो ए
 म विचारे छे एटलामा बहु आची तेमारे तेने देवता कुनगीये दुःखमारे
 पोतानु मोहोदु पाची दुःख बोटयु ते जोइ बटुने रीश चडी तेथी तेने
 मुसलना प्रहारे मार मागी केड जागीने ज्या गायनी शाळा ते त्या
 जइ हेठी पाडी दीवी तेथी ते तडकडका लागी अने बाह्ये चीमो दु
 घ लावी खीर रावी सर्व बाह्येणे निमाडी आह्मनो दिवस सायं
 पडी बाह्ये पाची भक्ते बाहेर गांशाळामा राटती पापरी सुनी ए
 वामा सध्या समय पयो तेवार् आगा दिवसनु चून्वो, तिरस्यो पा
 की गयेग बदल ते पिण पेळा पाचीये लावीने तेना स्थानकें बाध्ये
 एटलामा कुलदेवी आमीने बडदीया तथा कुंगीना शरीमा मकमी.
 तेवार् पुतरी बडदीयाने कहेवा लागी के प्राज आह्मतो आपणु हतु
 अने सावानु बाह्येणे मित्यु एटलून नही पिण आ पापिष्ट बहुये
 माहारी केड जागी नावी तेनी, महादु ख पासु छु तेवार् बलदीयो
 मोल्यो जे आ पापिष्ट आपणो छोकरो पिण काइ सममतो नही मने
 रिण आर्जे घाचीने घरे मोकल्यो हनो तेणे आखो दिवस घालीमा किग
 ह्यो अने चारो पाणी आप्या विना एमज चूवें मरतो आही आवी
 पाची गयो छे, ए सर्व वात राटडापर नेठेन बाह्ये साजती तेथी
 तेना मनमा दिलगीरी मेदा यई अने विचारय जे आतो महारा माता
 पिता देखाय छे एवो निरधार करी तिहाची टठोने कुंगीने खीरनु
 प्रोतन ठराव्यु अने बदलने सारीरीने जागे प्रमुख आप्यु पडी पोते
 पोताना माता पितानी सद्गति करवाने अर्थ परदेश जइ अनेक ती
 करी कोइ महोटा ऋषीश्वरने पूजा लागो के महाराज महाने बाप
 बलदीयो घयो छे अने माता कुंगी यइ छे तेनी स्त्री गति केवी रीते
 धाय ने प्रकार बहो तेवार् ऋषी मोल्यो जे ए बेहु जीवें ऋषी पंचमीना
 दिवसें प्रसस्तावे काम कळिवा करेली छे मैयुन ससन करतु छे तेन पाप
 ते योगे ए आतार पाय्या छे माटे हिचे तु जेवार् स्त्रि।

चमी एटके जादरवागुदि पचमीनो दिवस आवे ते दिवसे बलदनु सेडयुं
 ग्रान्य माइश नही चोगो चउविहारो उपवास करने कदापि माघा
 विगा रहेवाय नही तो दश मुठी उडदना बाकला खाने एटके एमनी स
 दूगाने धशे पठी ते बालाणे तेमज कीनु ते दिवमयी लोकोने विपे ऋषि
 पचमीनु नाम प्रसिद्ध थयु छे ए ऋषिपचमीना पर्व आश्रयो कथा कहो ॥

हिचे श्रीपर्युषण पर्व आवे तेवारि महोत्सो महोत्सव करी जे पुरुष ते
 लानी तपस्या एटले आठम तप करी श्रीकरूपसूत्रने साजले ते पुरुष
 नागकेतुनी परे केवलज्ञान पामीने मोक्ष सुखने पामे ते नागकेतुनी कथा
 कह छे चद्रकाता नगरीने विपे विजयसेन, तामे राजा राज्य करतो
 हतो, ते नगरीमा श्रीकांत नामा शेर रहेतो हतो तेनी श्रीसखि नामे
 जाया हती तेने घण्टा उपाय करता देवदेवीछोरी मानताओ करता एक
 पुत्र आव्यो अनुक्रमे ते पुत्रनु पालन पोषण करता, बेटगे एक कालवी
 लो एटलामा पर्युषण पर्वना दिवसो आव्या ते समयमा ते बालकनी आ
 म्मशस बठेला माणसो मांहीमाहे वातो करवा लागा के आपणे मावत्स
 रीनो तेलो करीशु एटले आठमतप करीशु 'ए रात साजलीने महेला
 बालकने जातिस्मरण ज्ञान उपन्यु तेना योग पोतानो पाठले जब
 दीठो तेथी गाल्याघरपामा पिण तेणे पोताना मनमा आठमनु तप करवु ए
 थो निश्रय करीने स्तनपान करवु मूकी दीधु तेथी तेनु शरीर कुमछाइ ग
 यु मरणतुल्य अवस्था दीठामा आवी एही पुत्रनी व्यवस्था जोइ तेना
 माता पिता घणुन दु त धरवा आगा तेणे अनेक प्रकारना औपधोपचार
 करवा तो पिण ते वाउकें स्तनपान करवु नही एम तरता दुखता यो
 गें ते वाउकने मूर्छा आवी गइ छेकराने मूखेला जेवो देखीने तेना वा
 वनु हिशु फाटी गयु तेथी ते मरण पाव्यो, तेमज माता पिण मरण पावो
 अने बालकने मृतक देखी तेना जातिवालाये वरतीमा जडारुखो पूजे
 आपणा गाममा अपुत्रीयो श्रीकांतशेर मरण पाव्यो, एही
 पडां राजायें ते नेठु वन लेला सारु माणम मोक्षप्राप्त

आठम तपना प्रजापति करी धरणेद्रनु आसन चगयमा धनु तेवारे अ
 वधिदाने करी सर्व उत्तान जागी त्या ध्यावी वाच्यने धर्म मघारे सनीव
 करचो अने पोते ब्राह्मणनु रूप वारण उगे ते शेठना धन्या धारणा
 आगल उगे रहिने रात्राना माणसोने वर लेना अटकाव, रात्रुप्यो
 वं जइ राजाने कहो के ब्राह्मण धा लेवा देतो नथो तेवारे राजा पोते
 उतावतो आनीने ब्राह्मणने फहेवा लागो के अमाग गड्यामा जे जे
 पुत्रीयो मरण पावे तेनु धन राजा लेउ जाय एनी परपराय रीत छे मा
 टे तुमे शा वास्ते अटकाव जगे छो त्वारे ब्राह्मण बोल्हो हे राजन् । ए
 शेठनो पुत्र जीवतो छे रामायें कह्य क्या छे, तेवारे धरणेद्र ते बालक
 जमीनमाथी जीवतो वाणीने राजाने देगाज्यो ते जोइ मर्व लोक विस्म
 य पाव्या रामायें ब्राह्मणने पूउचु के पाप कोण गो अने आ वाचक
 कोण छे तगा ए वात तुमे केम जाणी ? ब्राह्मण बोल्हो ए धरणेद्र
 नागराजा छु तेजाना प्रजापती एना महाय करवाने आठयो दू राजा
 बोल्हो ए बालक जनमताज आठम तप केम करचु, धरणेद्र बोल्हो हे
 राजन् । ए बालक पूर्व जन्मा एक वाणीयानो छोकरो हतो त्या बाल्या
 वस्यामान एनी माता मगल पामी तेवारे एनी पिता बीनी स्त्री परएयो
 पछी ते ओरमान माता जो छोरानो थोडो वाक होथ तोपिण्ड प्रवर्ग
 ना करे गणु धनु खीजे तथा मारवा म्हावा वगैरे घणून एव देवा ला
 गी एम ते छोकरो नित्य प्रसे दु स पामतो थको तेनो एक ११
 मित्र हतो तेनी पास जइ तेणे पोताना दु गनी वान कही तेवारे
 बोल्हो हे जाइ । ते पूर्ण जवमा धर्म करचो नथी तेना योगधो इ
 खी थया छे एवो उपदेश साजरी तेणे यवाशक्ति तप करवानो प्र
 ज करचो पछी ते आठमे चौदश उपवास करतो अने धीजा दिवस
 नवकारसी पोरसी प्रमुस तप करतो अनुक्रमे पनोसण पर्व आठ्यु
 वारे तणे आठम तप करवाना निश्चय विचार करीने राने तृणनी छु
 सा जइ सुते, एटअमा तेना गज्जि लाय लागी तेवारे अथमद ज

धीरमान माग्ये घामनी कुण्डो उपर आशि नाज्यो तेथी कुण्डो वरी
 गइ अने छोकरा पिण्ड शुद्ध्याने मरण पाग्यो तेणे आठम तप ध्यान
 ता मेजावधी इहा अरुजीया श्रीकांत शेठने मरे जन्म लीयो अने जा
 तिसरख ज्ञान पासीये एने आठम तप कर्यु, तेथी त्रुवने योगे मृच्छांग
 त थयो हतो परतु नीवनो हतो तथापि लोके अजाण पणे तेन मूवे
 ने जाणी 'जर्मनमा प्रदाम्यो ते मे आवी अमृत मचार करी मृच्छां
 क्तारी मचेन कच्यो हे रामन् । ए महापुरुष ऊ, एहन जवमा मो
 क्ष जाशे एने घणान यन्त्री गम्यो, तुझने पिण्ड महोदो उप
 फाग्यो उरवा वाडो बाशे एम कहो पोताना गळानो हार बालकना
 गळामा नाखी धारण्ड पोताने, स्नानके गयो, राजाये ते बाउकने
 हाथी उपर चढावी महाटा आडपर सहित घरे आय्यो पछी मृदुप
 ना लोकोय शेठने मृतकार्य करी छोरानु नाम नागकेनु पाड्यु ते
 बाउपणार्थीन जिनेन्द्रिय परम श्रावक थयो, छठनी, चतुर्दशीनी उप
 वाम करे, चोमामे उठ तप को अने पजोसणने आठम तप करे भिनपूजा,
 साधु सेवा नित्य करे, एक दिवसे नगरना विजयमेन राजाये कौड पुरु
 गनी उपर चोरीनु मृदु कचक आषी निरपराधी छना तेने मार्यो ते
 मरीने व्यतर देवता थयो तेणे आवी आर्ग्य नगरनो विनाश करा
 साक नगर प्रमाणे एक मिछा आराधे त्रिहूर्वी लोकोने नीवराज्या
 लाग्यो अने राजान पाड्ये मारी मोहांडे वमतो करी जमीन ऊपर
 नारयो, ने कृत्य जोडने नागकेनुये जाण्यु जे हू जीवता उता श्रीभयनो
 अने श्रीनिनचैत्यनो विनाश केम जोड शकु । एनु पिचारी मनमा
 जीवदया आणी जगवानना प्रामाद उपर नदीने शिज्याने हाथ आडो
 ापी पडनी शिला राधे घरी राती व्यतर पिण्ड नागकेनुना तपनी
 क्ति, न सहन ररतो यको ते पोतानी विरूधेली शिलाने महरण करीने
 गकेनुने, आवी पगे गमा अने नागकेनुना फलेवा उपरथी राजाने पिण्ड
 ता करीने व्यतर पोताने धान के गयो, पछी नागकेनुनी घणी मानता

સર્વ સાગરો તેને સાગરના વ્યાપ્તિ નામનેથી વિગ પૂરતો વર પડ્યા તપ
 યાતો ધર્મો વિગે છે પણ નામકેતી જગતની દુઃખ દુઃખતા પૂર્વમાં
 રહેતી તથા તેના નામ કસ્યો તેથી કસ્યોમાં જર વ્યાપી ગયું વિગ પૂરતી વ્યાપ
 ન ધર્યા ડાખા તેના ચોમ્પી વેદવ્યાપનરૂપગુ િટા દીક્ષા વિગે સામ
 દેવોય વ્યોચો, મૂર્ખાનિ મૂર્ખ સાધુનો મેશ વ્યાપ્યો, વગાઈ ન વર્ધ્ય
 વિહાર કરી તમા જગતોને પ્રવિષ્ટો વ્યાપી મોક્ષ પોલોનો, વ્યો
 નામકેતુનો અધિકાર સાજીને ને અન્ય માટે એક વ્યવસ્થા ન કરીને
 વ્યવસ્થા વેગ તેવાની તપમ્યા કરો શ્રીવર્ધન વર્ધમા રત્નમય માત
 શી તે જીવ સાધાર મુગને વામરો ફરિશ્તી નામકેતુ દયા મમાત ॥ ૧ ॥

આ વક્તવ્ય મુજબ પ્રવૃત્તિ નિવારક છે, મનોવાદિન પુરતાર છે, નિવારિત
 બે વાર માનિકર્મ છે તેનું જીવનાર છે મોટે અન્યરિતે પ્રમાદ, મિત્રા,
 વિક્રયા ધારી બેચા વ્યવસ્થા તેમજ તપ કરીને તપાસ્યા માત્રમ વ્યાપ
 શ્રીવિશ્વારિય નામે વહ્યો છે ક વ્યવસ્થા વર્ધ્ય વ્યો વ્યો દેવના ૧
 દ્ર વિગ તેજા થાને શ્રીજીશ્વર દોષને વિગ તદ્દ વ્યાપાદ મહામાય વર્ધ
 છે તેમ દહા કદા આવર, આવિશ્યો વિગ વક્તવ્યનો આગાદ મહો
 રમ્ય કરશે વ્યા વિવિધે કરી બો વ્યવસ્થા સાજલે નો વ્યવસ્થા રાધી થાય

૭ વક્તવ્ય શ્રીમદ્વાનોર સ્વામીને હોં છે પોંદે પોંદે પૂર્વધારી શ્રીજી
 મોટા રામી યુગમયાન થયા તેવને પોંદે પૂર્વ મહિના નવમા મહામાય,
 ન વગાર નામા પૂર્વના માહાત્મી દશાશ્વતરકથ સૂત્ર તેનું વ્યાપ્ય અધ્યય
 ન વ્યવસ્થા રાધુ છે તે એમ લેવેનો માર મુજ છે તેમ સર્વે સાધુનો સાર
 જૂન ૭ મૂજ રાધુ દહા પોંદે પૂર્વે નામ કર છે તિલા મયમ ૭
 ત્યાદ પૂર્વ છે તે અનાની મોટા એક દાખી હજો કરીયે તેનો મોટા
 તિગમે દેવાય તેલી શાહનો એક ટિગમે કરીયે જટલે શાહનો તિગમે
 તેવો ૭ પોંદે પૂર્વે તિગમે, મોનો અધ્યાયગી પૂર્વે ને રામી વેદનો વ્યા
 ર્ધી તિગમે, ત્રીનો વીયમયાદ પૂર્વે વાર રાધી બેટની શાહી વિ

ચોથો અસ્તિત્વવાદ પૂર્વે વ્યવસ્થા હાથો બેટની શાહી હિતાર વ્યા

ज्ञानप्रवाह पूर्व मोक्ष हाथी जेटनी शास्त्र लिखाय, छठो मन्त्र
 पूर्व बज्रीश, हाथी जेटनी शास्त्र लिखाय, सातमो आत्मप्रवाद
 चोसठ हाथी जेटनी शास्त्र लिखाय, आठमो कर्मप्रवाद पूर्व ए
 सोने अठावीम हाथी जेटनी शास्त्र लिखाय, नवमो प्रत्याख्यानप्रवाद
 तेनेमो छपन्न हाथी जेटनी शास्त्र लिखाय, दशमो विद्याप्रवाद पूर्व पा
 सोने चार हाथी जेटनी शास्त्र लिखाय इत्यागमो कटपागम
 १८ पूर्व एक हजारने चोवीम हाथी जेटनी शास्त्र लिखाय, बारमो प्राणा
 यप्रवाद पूर्व दोहजारने अठताल्लिश हाथी जेटनी शास्त्र लिखाय,
 रमो क्रियाविशाल पूर्व-चार हजारने छत्तु हाथी जेटनी शास्त्र
 लिखाय, अने चौदमो लोकविन्दुमार पूर्व आठ हजार एकसोने वनाण
 ॥ श्रीश्रीना प्रमाण जेटनी शास्त्र लिखाय एम चौदो पूर्व लिखवा माडी
 ते तो सर्व मिली १९१८३ हाथीश्रीना दगला जेटनी शास्त्र जोइये परतु
 भद्यापि पर्यंत कोइये लिखा नथी अने हिवे कोइ लिखसे पिण नही मान
 माण आपीने श्रीश्री श्री जगवाने उपमा बतावी छे ए सूत्रधी मान कह्यो ॥

हिवे ए चौदपूर्वनु अर्थ थकी मान कहे छे समस्त जेटनी नदी
 श्री छे ते सर्व नदीश्रीनी बालुना कणीया जेटला धाय तथा अमन्या
 ॥ समुद्र छे ते सर्व समुद्रना पाणीना विदुआ जेटला धाय तेथी पि
 ण अनतगुणो एकेका सूत्रना पदनो अर्थ जाणवो ए रीते चौद पूर्व
 ना नाम कहा ॥ ॥

ए कल्पसूत्र प्रथम तो प्रादरवाशुदि पंचमीना दिवसें रात्रिनु
 सावत्सरिक पढिकमणु करचा पठी अर्द्धिगात्रि काउग्रहण करी श्री
 गुरु-ऊजा यका मुखधी सूत्रनो पाठ उच्चार करता अने बीजा सा
 बुधो, सर्व काउस्तग्न करी माजलता हता तेमज दिवसना साधवो
 श्री पिण सजगवता हता ए विधि हतो ॥ ॥

तेवार पठी श्रीमहावीर जगजानता निर्वाणथी नवशेने ऐमीमें वर्षे
 पुस्तका रूढ ययो अने श्रीवीर निर्वाणथी नवशे व्याणमें वर्षे ध्याने

दश गङ्गा नील हस्ता रत्नाकर कम छे मेने विने भुवन गङ्गा
 राज्य समो हतो न अन्त उद्धा मेरागन ताम एक पुत्र हतो
 ते देवयोगे मरण पाव्यो जन्ममा पर्युषण पर्व विण आया मेवारे
 राजा पणो शोकाक्रान्त भयो हतो तेथो वर्मनाशन विष पिण आ
 वे नही यको जेम राजा चाहे तेम प्रभा चले ण हेतुनी गीमा जे
 श्रोठ व्ययहागे प्रमुखा जेक हता ते विण वर्मनाशन विष प्या
 रही एको गङ्गा जे गोवापुर थया चाणो वर्मनी हाती थती देवान
 गुरु ध्रुवमेन राजानी पावे पदायवा गया त्या समने देहवा ला
 ग्या के हे राजन ! तुमो शोकाक्रान्त थया गङ्गा जे नगरना लोक दि
 य सर्व शोकाक्रान्त थया छे तमाटे शरीर भनादिव सर्व प्रलित्य मे
 आयुष्य चरल छे ससार धमार ते ण पकारना संसार मरुद
 ने तुमो जाणोज ओ माटे गौवर्ध माह पणो शाय कणो अगुक्त क
 हो छे तेथी तुमो शोच निवारीने पचमीना दिवस पनोसण छे मोटे प
 मेशाला माहे पारो तो आज्ञादाहु स्वामीये गमा पूर्व माहेथी उद्ध
 रेणु श्रीकल्पनामे सुत्र महामांगलिक प्राचीन कम्पना भयनु परगार छे
 ते वाचीये तवारो राजाने पचमीने दिवसे पुत्र मरणनो पाह निवर्त्ता
 भयो हतो अन्त वृद्धमहोत्सव विण हतो तेथी रागाये कस्तु के पणो
 दिवस व्ययवा चोयना दिवस ठेगवो तो महाराधी आशी शताय विष्णु
 पचमीने दिवसे महाराधी जयी पाहसे नही तवार "पचराससेव
 पति" एवो पाठ देखीने मरण विशेषे गुरुये चोयनी भाषना करी
 चोयनु वरामुत्र वाचता कमुल करणु काशिकाचार्यभी ओहक पचमित्र
 अने जानुमित्र ए बे जाणोन साथे वदनगरनो ध्रुवमेनगता सता स
 हित धमशाला मध्ये प्राव्यो तवारो नव वाचनाय करी प्रभावनाये स
 हित महोत्सव पूरक सर्वशेकनी सगभ श्रीकल्पमूत्र गुरुये वाच्य ते
 दिवसभी चोयन दिवसे पनोसण थवानो परपरा चाली ते अने के

१ गच्छमा अद्याप सुधी पाचमना विण पनोसण करे छे तेमन

दिवस्यों महोत्सव पूर्वक प्रजापति माहेत सर्वलोकनी मम्य कल्पसूत्र
वाचवानी प्रवृत्ति चाली त श्रोमूह परंपर्ये आज पर्यंत चाली आवे
छे, अने ते प्राणें सर्वस्व नल्पसूत्र वचाय छे एना वाचवानी अ
विहारी योग बहन करनारा साधुओ छे अन साजलवाना अधि
कार चतुर्विध श्रीमधने छे ॥

एक प्रतमा, धडी एम कहें छे के, वडनगरमा गुरुनी चोमासु र
ह्या हता एवामा पर्येषण नजीक प्रावनामा मुत्रमेन राजानो एकज पुत्र
हतो ते दाहज्वरे पीडा पामवा लाग्यो तना योगे राजा चिंतातुर पयो
धको गुरुने वाडवा आवी शक्यो नहो अने पर्येषण पर्वमा धर्मध्यान
मा प्रवृत्ति कननारा घणा जनो दीठामा न आव्या तेथी गुरुयें तेनु
कारण पूछ्यु तेजारे राजा शोकमा पच्चं जाणो गुरु पोतें राज सतामा
पयारचा त्या राजाने धर्मादेश प्रापी ममनावीने महोदय छाननु का
रण जाणी मागलिक निमित्तें कल्पसूत्रनी प्रथम वाचना करी ते साज
लता राजाना पुत्रने शाता धर्मे एम करता नव वाचनायें तो सर्व जाग्रज
उपशमी गयो तेथी राजायें घणो हर्षनन थडें महोदो महोत्सव क
चो, धर्मनो महिमा टाडि पाम्यो, राजायें गुरुने विनति करी के श्री
मधना मागलिक निमित्तें ए कल्पसूत्र वर्षावर्ष श्रीमत्रने धानी सजला
वु ते दिवस्यो नल्पसूत्र चतुर्विध श्रीमधनी आगल वाची सजलाव
धानी प्रवृत्ति चाली छे ते रीते हमणा विष्णु आत्रकोना आग्रहधी
कल्पसूत्रनी वाचना माधु मुनिराज करे छे

हिने ए सूत्रना वाचना धकी एना प्रसंगना महात्म्यन योगें मा
धु, माध्वी, आवक अने आविकाना कयाग थाय ए वात नि सदेह
छे तेनी उपर क्या कहें छे कोडणक डोजीनो पुत्र बनपाते गायो
चारना नाय एक समय तेने सप्पं उग्यो तेथी मुर्जगन धुयो ते वात
छोकोना मृग धकी साजरीने डोसी बनमा गइ त्या पुत्रने दुर्लभ वयो
देवी, गारना वग धकी पुत्रनु नाम वारुणिक इन्द्रो जे

॥ अथ कल्पसूत्रार्थ प्रारम्भ ॥

हिने जो पिण्ड ए कल्पसूत्र पोतेन सर्व विनापशातिने माटे मरामा
गलिकु रूप छे तो पिण्ड सिप्यने मंगलमुद्धि होवाने लीधे एग छैकिक
कार्यना प्रारम्भमा पिण्ड प्रथम श्रीदेवगुरुन्तु स्मरण करीने पढी
ते कार्यनो प्रारम्भ करीये छैये तेम आ कल्पसूत्र रचना स्वर कार्यनो
आद्यमा पिण्ड सर्व मंगलमाहे महामागल्यकारी चौदपूर्वनो प्रारम्भ एवो
पञ्च परमोष्टि मन्त्रो उच्चार कराय छे ते लितीयें छैय ॥

नमो अरिहताय के० ॥ नमस्कार हो विहरमान श्रीअरिहत्त प्रत्ये ॥ न
मोसिद्धाय के० नमस्कारहो जे पाठकर्म क्षय करी मोक्ष गया एवा सर्व
सिद्ध प्रत्ये ॥ नमो आचारियाय के० ॥ नमस्कारहो श्रीआचार्य जगदान
प्रत्ये ॥ नमोउपजायाय के० ॥ नमस्कारहो श्रीउपाध्याय प्रत्ये ॥ नमो छेए
सत्त्वसाधूय के० ॥ नमस्कारहो अदीक्षीय रूप मनुष्य लोकने विषे र
ह्य एवा सर्व मातु प्रत्ये ॥ एमो पञ्च नमुकारो के० ॥ ए जे अरिहतादि
क पाञ्च नमस्कार छे एटले ए नमस्कार पञ्चक जे छे ते केहेवो छे
तोके ॥ सव्वपावप्पणासखो के० ॥ सर्व पापनो प्रार्थे करी नाश करनार
छे ॥ मंगलाय सव्वेसि के० ॥ सर्व मंगलमाहे ॥ पदमहर्षिमंगल के० ॥
प्रथम एटले मुख्य मंगल छे एरीने मंगल कहीने हिने मूत्रपाठनो अर्थ
ज्वीये छैये ते कालने विषे एटले चोषा आराना अने विषे, ते समयने
विषे एटले ते अवसरन विषे अमणजगवन श्रीमहाधीर स्वामीना पाच स्वान
क उत्तरा फाल्गुनी नक्षत्रमा होना हवा ते कहे छे एक उत्तराफाल्गुनी
नक्षत्रमा देवगेरुथो चर्चने देवानंदाजीनी बूने गर्जना आवी उपन्ना, बी
जो उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमा देवानदाजीनी कूबयी लईने श्रीत्रिशला
देवीनी कूबमा सक्रमाया चोरो उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमा जनम्या,
चोरो उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमा गृहस्त्र पणु त्यागीने साधु पणु जगी
वार वर्यु, पाचमो उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमा अनत अनुपम जेने बी
जे कोई उपमा लागे नही तथा जेनो कृष्णय शिख व्यासल ७ पाञ्च एटले

આવગળ રહિત સમસ્ત પ્રકાશક સર્પૂર્ણ પૂર્ણિમાના ચંદ્ર સમાન એવું શ્રેષ્ઠ
 કેવલજ્ઞાન તથા કેવલદર્શન જગજ્ઞાનને ઉત્પન્ન થયું એ પાંચ સ્થાનરૂઝ
 સ્તરાંકારગુની નક્ષત્રમા થયા તથા મ્વાતિ નક્ષત્રમા જગવત નિર્ગળ
 દૃષ્ટે મોક્ષ પદ પામ્યા એ પાંચ વલ્યાણક સામાન્ય પર્ણે જગવતના ક
 હ્યા દિવે વિસ્તારથી વર્ણન કરીએ છીએ તે કાલને વિષે શ્રમણ જગવા
 ન શ્રીમદ્દેવોર સ્વામી ઉપ્પજાલનો ચોથો મામ આઠમું પાલવાદિયુ શ્ર
 યાંત આપાદ શબ્દિ છઠ્ઠી રાત્રે મહાવિજય પૂર્વોત્તર પ્રધાન પુઢરીક
 નામે દશમા દેવલોકનું વિમાન છે તે વિમાનમા વીશ સાગરોપમના આઠ
 રાનો ક્ષય કરીને, દેવજવ ત્યાગીને દેવસવગી શરીર ડાહીને, અનર ર
 હિત થવે, જવન કરીને દ્વન જૂઢીપના જરતક્ષેત્રમાહેલા દક્ષિણજર
 તમા એ અવસર્પિણી કાલના રહા અવસર્પિણી કોને કહે છે તે દેવોડે
 છે જે કાલમા સમય સમય વસ્તુની હાનિ થતી હોય તે અવસર્પિણી
 કાઠ કહેવાય અને જે કાલમા સમય સમય વસ્તુની વૃદ્ધિ થતી હોય તે
 ઉત્સર્પિણી કાલ કહેવાય તે પ્રત્યેક એકેકા કાલના છ છ આરા હોય
 છે, તેનું સ્વરૂપ મક્ષેપથી લિખીએ છીએ તિહા પહેલો સુખમસુખમા નામે આ
 રો ચાર કોડાકોડી સાગરોપમનો તેમા મનુષ્ય તિર્યંચનો ત્રણ પત્થોપ
 મનો આઠસો હોય, ત્રણ કોશનું દેહમાન હોય, બેશેને છપત્ર પાસલી
 હોય, કટપલ્લના ફલ તથા માટીનો તૂવરનો દાઠ જેટલો આહાર ત્રણ
 દિવસે કરે, ઝગણપનાશ દિવસ સુધિ જોડલો જનમ્યો પાલે પડી દે
 વલોકે જાય એ અવસર્પિણીનો પહેલો આરો અને ઉત્સર્પિણીનો ઠઠો
 આરો તેની સ્થિતિ મર્યાદા કહી ॥ ૧ ॥

બીજો સુખમા નામે આરો, ત્રણ કોડાકોડી સાગરોપમનો, તિહાં મનુ
 પ્ય તિર્યંચનું બે પથ્થોપમનું આયુ, બે કોશનું શરીર, ચાર પ્રમાણે બે
 દિવસે આહાર કરે, છકસો અઠાવોશ પાસલી હોય અને ચોશઠ્ઠી દિ
 વસ પર્યંત અપત્ય પાલના કરી દેવલોકમા જાય એ અવસર્પિણીનો બીજો
 આરો અને ઉત્સર્પિણીનો પાંચમો આરો તેની સ્થિતિ મર્યાદા કહી

ત્રીજો સુક્ષ્મ દુક્ષ્મા નામે આરો, બે કોઢાકોટી સાંગરોપમનો, ત્રિ
હાં યુગલીયા મનુષ્ય તિર્યચનુ ઈક પર્યોપમનુ અયુ ઈક કોશનુ શરી
ર, એકાતરે ધામલા પ્રમાણે આદાર કરે, ચોસઠ પ્રામલી હોય અને
ઉગળ્યાણી દિવસ સુધિ સ્થાન, પાડના કરી, મરણ પામી દેવર્લોક
જાય, અવસર્પિણીનો, ત્રીજો આરો અને ઉત્સર્પિણીનો ચોથો આરો
તેની સ્થિતિ મર્યાદા કહી ॥ ૩ ॥

ચોથો દુક્ષ્મ સુક્ષ્મા નામે આરો બેત્રીસ હજાર વર્ષે ન્યૂન ઈક કો
ઢાકોટી સાંગરોપમનો તેમા મનુષ્યનુ આયુષ્ય ઈક પૂર્વકોટી વર્ષનુ અને
પાંચમે ધનુષ મમાણ શરીર હોય, રૂઢા યુગલીયા ન હોય માટે જે વાચન
કેટલુ જોઈયે તે વાચન, તેટલુ જાનન કરે, મરણ પામીને ચારે ગતિ માં
હેલી મુખેતો ગતિમા જાય, કોઈક જીવ, કર્મકથ કરી મોક્ષ વિણ જાય
અવસર્પિણીનો ચોથો આરો અને ઉત્સર્પિણીનો ત્રીજો આરો તેની સ્થિતિ
મર્યાદા કહી ॥ ૪ ॥

પાંચમો દુક્ષ્મા ત્રામા આરો એકવીસ હજાર વર્ષનો, ત્રિહાં મનુષ્યનુ સા
દાણ દેહ, જ્ઞાન, એકમોષીક વર્ષનુ આયુ હોય, મરણ પામીને ચારગતિ
માહેલી તેમે તે ગતિમા જાય, પરંતુ, એ આરામા સર્વ કર્મકથ કરીને કોઈ
મોક્ષને વિષે જાય નહી, એ અવસર્પિણીનો પાંચમો આરો અને ઉત્સર્પિ
ણીનો ત્રીજો આરો તેની સ્થિતિ મર્યાદા કહી ॥ ૫ ॥

છઠ્ઠો દુક્ષ્મદુક્ષ્મા નામે આરો એકવીસ હજાર વર્ષનો છે, એમા મનુ
ષ્યનુ સોઢે વર્ષનુ આયુ હોય અને એક હાથનુ શરીર હોય, નિઝમા મિ
સાસ હોય, સર્વ મનુષ્ય કર્મકર્તા, ન્યાયમાર્ગ રહિત દુર્ગતિમા જાવા વ
જીવ જેમા હોય એવો અવસર્પિણીનો છઠ્ઠો આરો અને ઉત્સર્પિણીને
પહેલો આરો તેની સ્થિતિ મર્યાદા કહી ॥ ૬ ॥

એ રીતે ૫ છ અવસર્પિણીના અને છ ઉત્સર્પિણીના મિલી છ દુ માં
આરા પાય તેનો સર્વ મિલી થીસ કોઢાકોટી સાંગરોપમ પ્રમાણ કાલ
રહે એમા અવસર્પિણીનો સુક્ષ્મ સુક્ષ્મા નામા પહેલો આરો વિણ સૌ

शै ययो वली मुखमा नामा बीजो आरो पिण सपूर्ण ययो तथा मुखम
 दुखमा नामा त्रीश्रो आरो पिण व्यतिक्रम यइ गयो अने दुखम सुखमा
 नामे चोघो आरो पिण घणो बीती गयो एटले तेमायी पिण बेता
 लिश हजारने पञ्चोत्तर वर्ष अने साडाआठ माहिना उपर एटला वरपे
 न्यून एक कीडाकोडी सागरोपम बीती गया तेमा एकवीश तीर्थंकर श्री
 इक्ष्वाकु कुठमा यया जेमनु काश्यप गोत्र हतु नया श्रीमुनिमुव्रत स्वामी
 अने श्रीनोमिनाथ जगवान ए बे तीर्थंकर श्रीहरिवंश कुलमा यया तेमनु
 गौतम गोत्र हतु ए रीते सर्व मिली त्रैवीश तीर्थंकर तो यइ चूका अने
 जेवार्ने ए अष्टसप्तिखी सर्वज्ञ चोषा आराना पञ्चोत्तर वर्ष उपर साडा
 आठ माहिना शेष काल रह्यो तेवार्ने प्रथम श्रीजगत महाराजायें श्रीआ
 दिनाथ तीर्थंकरने पूछ्युं हतु त्वारे श्रीआदिनाथ जगवाने कह्यो हतु अ
 चोवीशमा तीर्थंकर श्रीवर्द्धमान परमेश्वर थाशे ते प्रमाणे अमण जगवान
 श्रीमहावीर छेछा तीर्थंकर ते ब्राह्मण कुडाम नगरमा ऋषजदत्त नामा
 ब्राह्मण जेनु बोझाठ गोत्र छे तेनी देवानेदा नामे ब्राह्मणी जार्या छे
 तेनु जालधर गोत्र छे तेनी कूखने विषे मध्य रात्रिना समयमा उत्तरा
 फाल्गुनी नक्षत्रमा चद्रमानो योग होते उते देव सबवि आहार तथा दे
 बनो जव अने देवनु दोरीर त्यागीने देवानदानी कूखमा आवनरचा ॥

'हिषे श्रीऋषजदेव जगवाने कह्यो हतु के चोवीशमा तीर्थंकर श्रीम
 हावीर स्वामी यशे ते बात कया जवनी छे ते जाणवानें अर्थे श्रीमहावीर
 स्वामीना सत्तावीश जव लिखीयें छैयें आ श्रीजबुद्धीपना पश्चिम म
 हाविदेहने विषे प्रतिष्ठान पत्तनना राजाना गामनी चिता करवा वालो
 नयसार नामे चाकर वणवारयो हतो ते एक दिवस राजाना हुकुमधी
 यणा गाडा अने चाकर साथें लेइने काष्ठ लेवाने अर्थे बनमा गयो तिहा
 पोते एक दक्षनी नीचें जइ बेठो छे अने बीजा चाकर माणस लाकडा
 कापवानो उद्यम करवा लागा छे एटलामा साथ थकी जूला पडेलो के
 टला एक साधु त्या आल्या ते तेथे दीठा तेवार्ने हर्षवत

मृग्य जइ वादीनें पोताने स्थानके तेनी लावीनें आहार बीहोराव्यो पड़ी
साधुये तेने भर्षोपदेश आप्यो ते साज्जरीने त्या सभजित पाम्यो ते
वार पछी ते साधु मुनिराजोने पावरो रस्तो देखाव्यो ए नयमारनो प
हेले जव जाणवो ॥ १ ॥

जिहाथी समारिन पाम्या तिहाथी जवनी गयतो भाय समभित पाम्या
थी आगउ तो ससाग्मा चीने अना जव करचा ते राइ लिखाणमा ग
राय नही पड़ी त्याथी आयु क्षय करी अतममये नमस्कार सहित मरण
पामीने पहले देखोके देखणे उपन्यो ए बीजो जव जाणवो ॥ २ ॥

पड़ी देवजवमा एक पत्थोपमनु आयुष्य जोगी तिहाथी नही ज्ञीने
अने श्रीमपजदेव स्वामीनो पुत्र जगत जक्रवर्ता तेनो मरीचि नामे पुत्र
पयो तेणे एक दिवस श्रीमपजदेव जगवाननी देशना साज्जरीने दीक्षा
लीवी ते वसत बीजा पिण जगत राजाना पाचसे पुत्र अने सातसे पो
तरा मिली वारेमा पुरुषाए दीना लोधी, एक दिवस उज्जा कालें शरी
रमा ताप घणो लागो तेथी ते मरीचिने वनमा नादावानी इच्छा धई
तेवारें सजमनो निर्गह दोहेत्रो तेथी दीना पाठवने अनमर्थ अने घर
पिण जवाय नही एव विचारी सावुनो वेप छादीने मन छल्पमाये नवो
त्रिदहीनो वेप धारण करयो लोक पूछे तेवारें एवु वहे ने साधु जगई
रह्यो रहित छे अने हु प्रणदउ सहित छु माटे माहारे प्रणददनु विगद
हो तथा साधु महाराज द्रव्य अने जावथी लोच करे छे हु लोच क
एवाने असमर्थ होवाथी माहारे मस्तके शिखा अने मुडन एदले हुर मुडन
हो तथा साधु सर्व प्राणानिपादिकथी विरम्या छे महाराथी तेम पछी
शक्तु नथी माटे माहारे स्थूल प्राणानिपातानी विराते हो तथा साधु
शीलेकरी सुगधिन छे अने हु मोरें करी ढाक्यो छु माटे माहारे एक
छत्र ढाक्या सारुं हो तथा साधु पादुमाय करी रहित छे हु तेम नथी
'माटे माहारे पर्गे पावही हो तथा साधु कपायथी रहित छे अने हु कं
पाये सहित छु माटे माहारे कपाइया एदळे गेरुना रम्या वस्त्र हो त

आ साधु स्नाने करी रहित छै ओ हु तेन नवी माट माहारे इ-य
 प्रोणीये स्नान हो ए रीने जेव लई हावना जन्कन-खु धारण करी मनु
 ना समोसरणनी बाहेर बेमे परतु पबो बिरुप बेश उता भिउ जे कोई
 पृष्ठ तेनी आगउ खरोंगरी हकोंगत कहे अने तेनी पाने आवनारने शु
 द्ध साधुमार्गनो उपदेश प्रापी श्रीरूपजदेव जगजान पाम दीसा देवगवे
 एवो भुको जगवान गांध विचरे एक दिनस श्रीरूपजदेव स्वामी अयो
 ध्याये पधारचा तेनारें जगत चक्रवर्ती परमेश्वरने वदना करी पृष्ठयु
 जे हे जगजत ! आ समोसरणमा कोई तीर्थरुनो जीव छै तेनारें ज
 गवान बोट्या के समोसरणमा नों नवी परतु समोसरणनी बाहेर ताहारों
 गरोचि नामे पुत्र भेलें बिदडीनो बेप धारण करचो छै ते चौबीशमो
 श्रीमहावीर नामा तीर्थकर थासे तथा ' एन मरीचिनो जीव ते आ ज
 रत क्षेत्रमा पातनपुर नगरे त्रिष्ट नामे पहेलो वामुदेव थासे तथा श्री
 महानिदेह क्षेत्रमा मूका नगरोयें प्रियभिन्न नामा चक्रवर्ती थासे एवी
 वात साजलीने जगत महागज हर्षवत बद्ध श्रीजगवान पासैंथी मरीचिने
 वादवानी आजा लेई समोसरणमाथी उडीने समोसरणनी बाहेर उडई
 मरीचि बेडो छै त्या आवा अने त्रणे प्रदक्षिणा आनी वादीने कह्यो के
 हे मरीचि ! हु तेने तथा ताहारा बिदडीना जेपने तथा नु वामुदेव था
 इश ते ताहारा वामुदेव पणाने तथा चक्रवर्ती पणाने नमतो मधी
 परतु चौबीशमो श्रीमहावीर नामे तीर्थकर थाइश माटे तेने वाडु छु ए
 म कही जगत महाराज स्वस्थानके गया पड़ी ए वात साजलीने मरीचि
 थणा आनइनी बोटयो के एकनो महारो दादो तीर्थकर तथा महारो
 पिता चक्रवर्ती अने हु पोते पिण पहेलो वामुदेव थाइश तथा चक्र
 वर्ती पिण गाइश वकी छेछो चौबीशमो तीर्थकर थाइश माटे मने
 वामुदेवादिक अधिक पदवीयो मिलशे त्रेथी अहो महारु उत्तम कुल
 एम कहने पोतानी पुनार्ये ताओ ठोकी महा हर्षवत ' थयो भुको हा
 रें ताओटा देतो नाचरा छाग्यो, एवीसते पोताना कुलनो मद कश्यो

तेषां नीचगोत्र कर्म बाध्यु जेमाटे, १ जातिमद, २ कुत्रमद, ३ लार्जमद, ४ ऐश्वर्यमद, ५ बलमद, ६ रूपमद, ७ तपमद, अने ८ श्रुतमद ए आठ मदने करतो थको जीव हीन जान्यादिकने पामें हिवे कोइए क दिवस मरीचिना शरीरमां रोग ऊप-यो तेवारें तेनो जिम्मेरप देतीने असमति पणाने लीबे कोइ पिण साधु तेनी वैवाच्य करे नही ते जोइ मरीचियें मनमा धितय्यु के माहरे रोग भिटी जाय थने सारो थाउ तो एक शिष्य करु के जे मने रोगादिक उपने वैवाच्य करवा काम आ वे एम निर्धारी राख्यु पञ्जी केटका एक दिवसें तेने रोग भिच्यो छने शरीर शाता थइ, एक दिवसें कोई कपिल नामा राजपुत्र मरीचि पामें आधी धर्मोपदेश साजली प्रनिबोध पाम्यो पञ्जी मरीचिनें कहेवा छागो के मने दीक्षा आपो ते साजली मरीचि बोरयो के श्रीऋषजदेव स्वामी पासेपी दीक्षा रूपे तेवारें कपिल राजपुत्र श्रीऋषजदेवमीना समोब सरणमा गयो निहा प्रज्जेने समोवसरणमा नेठा जोइ फिरी, मरीचि पासें आधीने बोरयो के श्रीऋषजदेवमीतो राज्य लीला जोगवे छे माटे तें मनी पासें तो धर्म काइ पिण नथी पिण ताहारा पासें काइ धर्म छे के नथी ? एवु वचन साजत्री मरीचियें तेनें यथार्थ कह्यो तो पिण बहुल कर्मी पणा माटे तेणे मान्यु नही तेवारें मरीचियें आदि कपाय सहित मतिभ्रशयी, मिथ्यात्वोदयना जोगें, शिष्यना लोचपी, स्वधर्म थापवा विचार्यु जे ए महारे योग्य छे एम चिनवीनें बोरयो के हे कपिल ! काइक जैनधर्म महारा पासें पिण छे माटे तु मुने दीक्षा ले, हु तुजें दीक्षा आपोग एवा प्रकारें पोताना अर्ब सारु कपिलनें दीक्षा दीवी ए उत्सूत्र जापण कर्यु पछी ते कर्मनें आलोयु पढिक्यु नही तेना योगपी एक कोडाकोडी सागरोपम ससारमा परिभ्रमण कर वा सत्रयि कर्म उपार्जन कर्यु पछी ते मरीचि अनुक्रमें पोतानु बोरयां श्री लास पूर्वनु आयुष्य जोगत्री समावे मरण करीने ॥ १ ॥

चोरे जेवें पाचवें ब्रह्म देवलोके दश सांगसोपमनें आउखे दे
वता पणे ऊपन्यो ॥ ४ ॥

त्यानु आयुष्य पूरण करी चवीने पाचमे जेवें कोडागमनिवेशने
विषे ए. ॥ अस पूर्वे आउखे कौशिक नामा त्रिप थयो त्या विण
उछी तापमी दीक्षा ग्रहण करी आयुष्य पूरु करी मरण पामीनें व
णा काळ पर्यंत ममार परिभ्रमण करी ॥ ५ ॥

छठ जेवें धूणापूगेमा पुष्पमित्र नामा ब्राह्मण थयो तिहा त्रिदंडी ता
पम थई बहोत्तलाम्पूर्व आयु जोगवी ॥ ६ ॥

सातमे जेवें पहेले सौधर्म देवलोके मध्यम आउखे देवता पणे ऊपन्यो ॥ ७ ॥

त्याची चवीने आठमे जेवें चैत्य सन्निवेश साठ लागू पूर्वने आउखे
अग्निद्योति नामा ब्राह्मण थयो त्या विण त्रिदंडी तापस थई काळ करीने ॥ ८ ॥

नवमे जेवें बीजे ईशान देवलोके मध्यम आउखे देवता थयो ॥ ९ ॥

त्याची चवी दशमे जेवें मादिशाय सन्निवेश छप्पन्न लागू पूर्वने आ
उखे अग्निजुति नामा ब्राह्मण थयो त्या विण त्रिदंडी पणु ग्रहण करी
मरण पामीनें ॥ १० ॥

इगोअरमे जेवें त्रिने सन कुशर नामा देवलोके मध्यम आउखे दे
वता पणे ऊपन्यो ॥ ११ ॥

त्याची चवी बारमा जवर्मा श्वेताशिका नगरीनें विषे चुम्मालीश
लागू पूर्वने आउखे तारद्धान नामा ब्राह्मण थयो अने त्रिदंडी पणु
ग्रहण करी त्याची मरण पामीनें ॥ १२ ॥

तेरम जेवें चोधा माहेंद्र नामा देवलोके विषे मध्यम आउखे देव
ता पणे ऊपन्यो ॥ १३ ॥

त्याची चवी पणु समार भ्रमण करी वगी चौदमा जेवें राजगृही न
गरीनें विषे चोत्रीश लागू पूर्वने आउखे थावर नामा ब्राह्मण थयो त्या
त्रिदंडी तापम पणु अंगीकार वरी मरण पामीनें ॥ १४ ॥

पन्तरमे जेवें पाचमे ब्रह्मदेवलोके मध्यम आउखे देवता पणे

त्याही चवीने वली पिण मणु सत्तार अनण करी शीरमा जरने
 विपे राजगृही नगरीनो चित्रनदी नामे राजा तेनी प्रियगु नात
 राणी तेनो पुत्र विशाखानदी हतो अने ते राजानो बीजो न्हानोजई वि
 शाखा जूति नामे युवराजा हतो तेनो धारणो नामे राणीनो कूमने विपे
 ते मरीचिनो जीव आवी पुत्र पण उपन्यो, तेनो विश्वज्जति नामे मावि
 ते दीधु ते अनुक्रमे चौवन वय पाव्यो त्यारे तेना पितार्ये परणाव्यो
 पळी ते प्रतिदिन पोतानी स्त्रीने माथे तेई वाडीमा रमवा जाय एक
 दिवसें चित्रनदी राजाना कुवर विशाखानदीये, विश्वज्जतिने क्रीडा
 करतो देखीने मनमा विचार करचो के जुओ तो खरा जे हु तो
 राजानो पुत्र हु अने आ तो युवगजानो पुत्र छे तो हु आ माहारा
 बापनी वाडीमा कांइ दिवसें पिण क्रीडा करतो नही अने आ युवराजा
 नो पुत्र वाडी रोक्रीने बेठो छे ए अयुक्त छे मोटे दिवे हु पिण माहारी
 स्त्रीयो सहित इद्रा आवीने वाडीमा रमण करू तोन महारो जमवारो
 सफळ जाणु नही कां महारो जन्म व्यर्थ जाणवो एवो निश्चय करी तें
 कुमारें पोताना पितार्ये कह्यो के विश्वज्जतिने वाडीमाथी काहाडी मूको तो हु
 जइ ते वाडीमा क्रीडा करू तेवारें पितार्ये कह्यो के हे पुत्र ! हु कोई
 प्रपच करीने विश्वज्जतिने काहाडी तुने वाडी आपीश ए प्रमाणे पोताना
 पुत्रने सतोष पमाडी पळी विश्वज्जतिने वाडीमाथी काहाडवा निमित्त
 राजार्ये कपट करी एक पडहो बाढाव्यो के सिंह नामा राजानें पकडवा
 सारु राजा चटे छे, एवो त्तेरो साजलीने विश्वज्जति आवी राजानें क
 हेवा लाग्यो जे हे स्वामी ! तुमे पोतेज ते बिचारा मगीवडा सिंह रा
 जानो उपर तु प्रयाण करो ओ ? तेने तो तुन बाधी लावीश एम फली
 लशकर लेइने विश्वज्जति, सिंहराजा उपर चगाई करी गयो, पाठळधी
 राजार्ये विश्वज्जतिना अत पुरने राजवाडीमाथी काहाडीने विशाखानदीने
 वाडी सोंपी दीधी, एम कगता केटगएक दिवसें विश्वज्जति पिण सिंह
 जानें पकडी लावीने राजानें आवी सोंप्यो तेवारें तेनो लोरो घणो य

शवाद धोऊवा लागी, हिवे फिरी विश्वजूती पूर्वनी पर पोतानी स्त्रीयोनें
 साथें लेइ रमवा मारु राजवाडीये गयो तिहा दरवाजा ऊपर विशाखा
 नदीना मुनट बेठा हता ते नो-या के इहा विशाखानदी पोतानी स्त्रीया
 साथें रमण करे छे माटे बीजा कोइने आववानो हुकुम नथी, राजार्ये
 वाडी एने दीधी छे ते साजगी विश्वजूतियें जाएयु जे राजार्ये महारी
 साथें कपट कीधुछे माटे बिकार पडो आ ससारनें एम विनारी विरक्त
 थयो पछी मात्र पोतानु बल दगाडवा सारु ते वाडीना दरवाजा पा
 सें एक काठनु काड हतु तेने एक मुडीमारी तेथी ते उसना पड्याये
 कौठ जमीन उपर पडीगया पछी विश्वजूती बोल्यो के गेटलो बखन
 आ कौठनें जमीन उपर पाडना लागो एटलोज बखन शत्रुथोनें मारता
 लागे परतु लोको अपवाद बोले तेनी जयथी ए काम हु करतो नथी
 पयु कहीने सजूतिविजय मुनिनी पासे दीक्षा लेइ मासक्षपणादि घणु
 ज तप करयु, एक दिवसें ते विश्वजूति मुनि विहार करतो करतो
 मधुरा नगरीमा आव्यो तिहा मासखमणनु पारणुं करवा सारु गोवरी
 नें अर्थ गलीयें फिरता थका कोइएक नवी प्रमता गाय हती तेणे हीं
 क मारी तेथी साधु जुमियें पडी गयो ए अवसरमा एना काका
 नो दीकरो विशाखानदी ते पिण पोतानें सासरे एज गाममा आवेलो
 छे तेणे गोखमा बेठा थका विश्वजूतिने जमीन ऊपर पडतो जोयो ते
 थारें हास्य पूर्वक बोल्यो के हे विश्वजूति ! जे बल पराक्रमथी तें ए
 क मुष्टीयें करी सर्व कौठ पाडी नारया हता ते तारु बल सर्वे क्या
 जतु रह्यु ? एधु वचन साजलीनें मुनिचे उची दृष्टी करी तेने जोयो
 त्वारे मनमा अहंकार आशानिं बोल्यो के अरे हजी पिण हास्य करे
 छे, तो जो हिवे हमणा पिण महारु बल केटलु छे एम कही पहेली
 गायने सींगडे पकडी आकाशे जगाडीनें जूमि उपर मूकी दीधीनें वि
 शाखानदीने कहेवा लागो के अरे तुतो जाखे छे जे एनु बल जतु रह्यु
 हरो पिण महारु बल क्याये गयु नथी वगी कहेवा लागो ते जोयो

होरी तपस्यानु फल होय तो हु परजवमा धणो^१ बन्वत थयो थको
तुजने मारवा बालो थाउ एवो नीयागो करी कोडो वर्ग पर्यंत चारित्र
पालो छते अनशन करी त्यागी मरण पागनि ॥ १६ ॥

सत्तरमे जव महाक्रशु नामा सातमा देवगोकने विषे सत्तर साग
शेमपना पूरण आउसे देवता पणे उपन्यो ॥ १७ ॥

तिहांधी चवीने अठारमे जव पोतनपुर नगरमा प्रजापति नामे रा
जा तेनी धारणी नामे राखीनी कूलमा चार सुपने सुचित पर पुत्र
धयो तेनु नाम अचल दीवु तथा बली एज प्रजापति नामा राजनी
मृगावती नामे एक पुत्री थइ ते एक दिवमे विवाहनी चिताने लीधे ते
कुमारीनो माताये तेने शिणगारी सुशोजित वस्त्राभूषण पहारावीने राजा
पासे मोकली अने विचारधुं जे ए महोटी कन्या यौवन वय पामेली
देखीने राजा कोइ कुलवान राजकुमारने परणावी देश परतु राजा
तो ते पोतानी सुरूषवाली पुत्रीने आवेली देखीने कामेकरी पीडति थ
यो अने पोतेज पोतानी दीकरीने परणवानी इच्छा करतो थको लो
को अपवाद न करे एटला माटे सत्तामा भेटेला लोकौनी आगल वहे
वा लाग्यो के हे जाइओ । जे लोकने विषे सारामा मारी चीज होय ते
वीणी वहेवाय^२ तेवारे सत्तामनो मोह्या के जे उत्तम चीज होय ते
तुमारी वहेवाय, राजा बोह्यो जे तुमारा मुखयो जे वचन निकल्नु
ते निश्चयधी सत्य छे माटे आ सवेटेछट जे कन्यारत्न छे ते हु बीजा
ने आपीश नही एने हु पोतेज परणीश एम कही ते पोतानी पुत्रीने
पोतेज परणयो अने तेनी साथे ससार सनाधि सुख जोगववा ठाग्यो एम
करता एक दिवस ते विश्वजूतिनो जीव देवलोकधी चवीने मृगावतीनी
कुने आवी उपन्यो तेवारे मृगावतीये सात स्वपना दीठा पढी पूरण
नव महीने पुत्र जन्म्यो तेवारे राजाये महोटी महोत्सव करिने ते बाल
कनु नाम त्रिष्ट एवु दीधु अनुक्रमे ते बालक महोटी थया एना थव
सरमा राखपूर नगरनी पासे तुगी नामा पर्वत छे ते पर्वतनी मुकामा वि

दावाननीनो जीव सिंह पणे आधी उभयो छे ते नम्रमा अश्वघोष
 नामे प्रतिवासुदेव हतो तेनु शात्रिनु खेत्त ते पर्वतनी ग्रीक हतु ते शा
 लिना खेत्तनो जे रम्बवालो रहेनो तेने ते मिह मारी नाखनो हतो तेवा
 रें ते अश्वघोष पोताग मेवक राजाघोनी ऊपर वर्षोवर्ष वाग प्रमाणे
 हृकुम गिम्बी खेत्तनी चोकी करवा मोकलतो हतो एम करता एक व
 रें तारा प्रमाणे ते प्रजापतिराजाने चोकी करवानो हृकुम आघो तवा
 रें ते खेत्तनी रम्बवाल करवा सारु राजायें पातें जावा माडधु तेने त्रि
 पट वागी रारयो अने पोने पोतानो अचर नामे जाइ जे गौतमस्वामीनां
 जीव उ अने आ जवमा बलदेव धाशे ते सहित खेत्तनी रम्बवाल कर
 वा गयो, निहा बल्लर टोप पहेरी रथमा बेसी अचरन सारथी क
 री शस्त्र भेडों जे गुफामा सिंह रहे छे त्या गयो एटगमा तो रथनो
 अगज साजरीने सिंह पिण गुफावी बाहेर आघ्यो तेने देखीने त्रिपट्टे
 विचार्यु जे ए सिंहने बेसवा रथ नहीं तो महारे पिण रथमा बेसी
 लडवु नहीं यही एनी पातें शस्त्र तथा कवच नहीं तो महारे पिण श
 स्त्र तथा कवच नहीं राखवा पठी शस्त्र तथा करचने रथमा मूकी पोते
 रथयी हेठो उतरी मिहने कहेवा लाग्यो के अगे दांतीना गवावा वाला
 उठी उजो भडने महारी सामो आगीमा एटलु कस्यु के तुरत ते सिं
 ह पिण उठ्यो अने मुख फाडी साहमो लडवा आ यो के तुरतन त्रि
 पट्टे ते सिंहना होठ पजडी बे कटका करी चोरी नाख्यो, तो पिण ते
 मिहनो जीव जाय नहीं, तेवारें त्रिपट्टनो सारथी मिहने कहेवा ला
 ग्यो के हे सिंह ! जेम तु मृगराज छे तेम आ ताहारो मारनार पिण न
 रराज छे माटे तुने कोइ साधारण माणमें मारचों नयी एवी बात सा
 जगी सिंह मरण पामीने नरकें गयो पठी ते सिंहनु कलेवर लेई गा
 ममा आवी लोकोनी विचर्मा बलेवर नाखीने त्रिपट्ट बोलवा लागो के
 आ उपद्रव करनार सिंहने हु मारी आघ्यो हु माटे हिबे महारा भ
 तोपथी अश्वघोष प्रतिवासुदेव मुख समाविधी चावल खाओ ए बात लो

कोना मुन्नी साज नि अश्वमेधने महा क्रोर उपन्यो तेनी पोतानी से
 ना लेदने उडवा आयो ते त्रिष्टुप् सार्धे युद्ध करता कोइ पिण रीत
 पोहोची शक्यो नही तेवारे चक्र फेव्वाने तेना उपर नाख्यु ते चक्र
 पिण त्रिष्टुप्ना हायमा आवी नेहु पछी तेज चक्र त्रिष्टुप् अश्वमेध
 उपर चलाव्यु तेण जइ अश्वमेधनु मस्तक छेदी अवीने त्रिष्टुप् आ
 गल हातर करधु ते जोइ देवो आकाश उपर रही जय जय शब्द
 वही बोल्यो के आ चरतखेत्रना ए त्रिष्टुप् पहेलो वासुदेव थयो पछी
 ते त्रिष्टुप् अनुरुमे त्रण खड सार्धेने वासुदेवनी राजगोलाना सुग जो
 गवता थका एक दिवस नाटक धातु हतु तेवामा रामाने निद्रा आववा
 लागी तेवारे शय्यापालकने कसो के मने निद्रा आवी जाय तेवारे ए
 नाटक करनाराओने शीख आपी वारी राखनो तो पिण ते शय्यापालक
 ओर्नेद्वियना रमे करी तेमने गीत गान करता वारी राख्या नही एट
 छामा त्रिष्टुप् जागृत भइने बोल्यो के अरे आ नाटकीअने शा वास्ते
 रमा आपी नही तेवारे शय्यापालक कसो के हे मज्जु ! ओर्नेद्वियना
 रसे करी हु रमा आपना चुकी गयो ते साजकी निष्टुप्ने क्रोर चन्धो
 पछी शीसो गरम करी तेनो उनो उनो रस ते शय्यापालकना कानमा रे
 बाज्यो तेथी ते मरण पामीने नरके गया ए रीते ते वासुदेवना चवमा घ
 णा महोटा पापोपार्जन करी चोराशी उख बर्षनु आयुष्य जोगवीने ए
 शी धनुष प्रमाणना शरीरनो त्याग करी मरण पामीने ॥ १८ ॥

उगणीशमे जेवें सातमा नरकने विषे नारकी पणे जइ उपन्यो ॥ १९ ॥
 त्याधी मरण पामीने वोशमे जेवें सिंह थयो ॥ २० ॥

तिहाधी मरण पामीने एकवीशमे जेवें चोथा नरकने विषे नारकी पणे
 जइ उपन्यो ॥ २१ ॥

त्याधी मरण पामी घणु मसार भ्रमण करी बावीशमे जेवें रथपुर नागर
 प्रियमित्र नामे राजानी विमल नामे राखी तेनी कूखने विषे पुत्र पणे
 चन्धो मावित्रे विमल एवु नाम दीधु अनुरुमे सर्व कलानो पारगामी

यो पितायें तेने राज्य सोप्यु एक दिवस वनमा कोडा करवा गयो त्या
 ताश महिषी हरण छोडाव्या निहा दयाना मज्जावे जद्रक परिणामे करी
 मृत्पायु बाध्यु, छेवटे दीक्षा लेइ उग्र तपश्चर्या करी, चक्रवर्तीनी प
 दवी उपाधी अते एक मासनु अनशन करी त्याधी चवीने ॥ २२ ॥

तेवीशमे जे पश्चिम महाविदेहमां मूका नगरीनो धननय नामे राजा
 तेनी भारणी नामे राणीनीं कूखे आधी उपन्यो मानायें चौद सुपना दीठा
 पछी पूरण मासे पुत्र जन्म्यो तेवारें मातापितायें महोठा महोत्सव पूर्वक
 तेनु प्रियमित्र एवु नाम दीधु ते अनुक्रमे. छ खड साधी चक्रवर्तीनी
 पदवी जोगवी अने श्रीपाटिलाचार्य पासेपी दीक्षा लेइ कौड वर्ष पर्यंत
 चारित्र पाछी सर्व चोराशी लाख पूर्वनु आयु पूरण करी त्याधी म
 रण पावी ॥ २३ ॥

चौवीशमे जे शक्र नामा सातने देवजोके सत्तर सागरोरमने आ
 उखे देवता पछे उपन्यो ॥ २४ ॥

त्यांयी चवी पचीशमे जे एहज जलतसेत्रना छत्रिका नामे नगरी
 नो निशत्रु नामे राजा तेनी जद्रा नामे राणीनीं कूखे विषे पचीश
 ठास वर्षेने आउगे नदन नामे राजपुत्र थयो त्या चौवीश लाख वर्ष
 मुषी ग्रहस्थापासें रहीने पछी पोटिलाचार्य पासेपी दीक्षा लेइ एक ला
 ख वर्ष पर्यंत दीक्षा पात्री जावमीव मुनी मास खमण करी वीशस्थान
 तनु तप आराध्यु तेपी तीर्थकर नामकर्म निराचित उपार्जी अने एक
 मासनु अनशन करी त्याधी काठ करीने ॥ २५ ॥

छवीशमे जे दशमा प्राशन देवजोके विषे पुण्योतरावतमक
 नामना विमानमा वीश सागरोरमने आउखे देवता पछे उपन्या ॥ २६ ॥

पछी त्यापी चवीने मरीचिना जवमा जे कुन्वो मद करचो हत्ती
 ॥ नौमगोत्रकर्मना उदयपी सत्तावीशना जवने विषे अष्टपदत व्या
 जवपी देवानंश नामे स्त्रीनो कूखे आधी उपन्या ते एरीते प्रथम ती
 रार श्रीसपनदेव प्रगशने जल चक्रवर्तीनी प्रागड कसो हनु जे

कोना मुक्ती साजगीन अश्वमेधने महा क्रोर उपन्यो तेथी पोतानी से
ना लेहने लडव्य आन्यो ते निष्ट माथे युद्ध करता जोइ पिण रीत
पोहोची शक्यो नही तेवारे चक्र फेरवीने तेना उतर नारुधु ते चक्र
पिण त्रिष्टना हाथमा आवी नेहु पछी तेज चक्र त्रिपुष्टे अश्वमेध
उपर चलाव्यु तेण जइ अश्वमेधनु मस्तक छेदी लावीने त्रिष्ट आ
गत हाजर कम्बु ते जोइ देवो आकाश उपर रही जय जय शब्द
कही मोह्या के आ जरतखेत्रमा ए त्रिपुष्ट पहेलो वासुदेव थयो पछी
ते त्रिष्ट अन्तर्गम अण खड सावीने वासुदेवनी राजनीलाना सुख जा
गवता थका एक दिवस नाटक थातु हतु तेवामा रानाने निद्रा आवय
छागी तेवारे शय्यापाठकने कस्यो के मने निद्रा आवी जाय तेवारे ए
नाटक करनारात्रोने शीख आपी वारी राखनो तो पिण ते शय्यापालके
श्रोत्रेन्द्रियना रसें करी तेमने गीत गान करता वारी राख्या नही एट
लामा त्रिष्ट जागृत पड़ेने बोख्यो के अरे आ नाटकीअने शा वास्ते
रजा आपी नही तेवारे शय्यापालके कस्यो के हे मज्जु। श्रोत्रेन्द्रियना
रसें करी हु रजा आपता चूकी गयो ते साजगी त्रिष्टने क्रोव चढ्यो
पछी शीसो गरम करी तेनो उनो उनो रस ते शय्यापालकना कानमा रे
ढाव्यो तेथी ते मरण पामीने नरके गया ए रीते ते वासुदेवना जवमा व
एण महोटा पापोपार्जन करी चोराशी लाख वर्षनु आयुष्य जोगवीने ए
शी धनुष प्रमाणना शरीरनो त्याग करी मरण पामीने ॥ १८ ॥

उगणीशमे जवे सागमा नरकने विषे नारकी पणे जइ उपन्यो ॥ १९ ॥

त्यापी मरण पामीने वीशमे जवे सिंह थयो ॥ २० ॥

तिहापी मरण पामीने एकवीशमे जवे चोथा नरकने विषे नारकीपणे
जइ उपन्यो ॥ २१ ॥

त्यापी मरण पामी घणु मसार भ्रमण करी बावीशमे जवे रथपुर नगरे
प्रियमित्र नामे राजानी विमला नामे राणी तेनी कूखने विषे पुत्र पणे
उपन्यो मावित्रे विमल एवु नाम दीधु अन्तर्गम सर्व कलानो पारगामी

यो पितायें तेने राज्य सोप्यु एक दिवस वनमा क्रीडा करवा गयो त्या
॥१॥ माहेथी हरण छोडव्या निहा दयाना प्रजावे जद्रक परिणामे करी
सुण्यायु बाध्यु, छेवटे दीक्षा लेइ उग्र तपश्चर्या करी, चक्रवर्तीनी प
दवी उपासीं श्रुते एक मासनु अनशन करी त्याथी चवीने ॥ २२ ॥

तेवीशमे जवें पश्चिम महाविदेहमा मूका नगरीनो धनजय नामे राजा
तेनो धारणी नामे राणीनी कूखे आवी उपन्यो मानायें चौद सुयना दीडा
पछी पूरण मासे पुत्र जन्म्यो तेवारे मातापितायें महोटा महोत्सव पूर्वक
तेनु प्रियमित्र एवु नाम दीधु ते अनुक्रमें. छ खड साधी चक्रवर्तीनी
पदवी जोगवी श्रुते श्रीपोटिलाचार्य पासेथी दीक्षा लेइ क्रीडा वर्ष पर्यंत
चारित्र पाली सर्व चोराशी लाख पूर्वनु आयु पूरण करी त्याथी म
रण पासी ॥ २३ ॥

चौवीशमे जवें शुक्र नामा सातने देवलोके सत्तर सागरीरनने आ
सये देवता पळे उपन्यो ॥ २४ ॥

त्याथी चवी पचीशमे जवें एहज जरतसेत्रमा छत्रिका नामे नगरी
नो निनशत्रु नामे राजा तेनी जद्रा नामे राणीनी कूखे विषे पचीश
लाख वर्षेने आउखे नइन नामें राजपुत्र थयो त्या चौवीश लाख वर्ष
मुधी ग्रहस्थावासें रहींने पछी पोटिलाचार्य पासेथी दीक्षा लेइ एक ला
ख वर्षे पर्यंत दीक्षा पाली जावजीव सुवी मास खमणें करी वीशस्थान
कनु तप आराध्यु तेथी तीर्थंकर नामकर्म निकाचित उपासीं अने एक
मासनु अनशन करी त्याथी काळ करीने ॥ २५ ॥

छवीशमे जवें दशमा प्राणन देवलोकने विषे पुण्यांतरावतसक
नामना विमानमा वीश सागरीरपमने आउखे देवता पळे उपन्या ॥ २६ ॥

पछी त्याथी चवीने मरीचिना जवमा जे कुठनो मद करचो हतो
ते नीचगोत्रकर्मना उदयथी सत्तावीशमा जवने विषे अपजदत आ
मणनी देवानदा नामे स्त्रीनी कूखे आवी उपन्या छे एरीते प्रथम
पंकर श्रीकृष्णदेव जगवार्ने जरत चक्रवर्तीनी आगउ कसो

मरीबिनो जीव तीकर थासे ते निश्चयी थयो ॥ २७ ॥

हिवे जगवान् श्रीमहावीर देवानदानी कूबे अवतरया ते समयने विषे नण ज्ञान सहित गर्जणे अव्या त्यां हु देवगोक्यो चकोश ए वु जाणे रिण चववाना वधननो जे वर्त्तमान एक समय सदनकाठ छे माटे ते न जाणें अने त्याची चया पळी हु देवगोक्यो चकोश देवानदानी कूबे उपन्यो हु एवु जाणें हिवे जे रात्रिमा श्रमणजगवान् श्रीमहावीर स्वामी देवानदा ब्राह्मणीनी कूबे उपन्या ते रात्रिमा देवाना ब्राह्मणी सुवशस्थामा काइक-सूी काइक जागती अर्थात थोडीक निदा ना रही थकी, उदार कल्याणकारी, उपद्रव रहित, धनकारी, मंगल कारि शोभा सहित एवा चौद महोटा सुपना देखीने जागी ॥ ते चौद सुपनाना नाम कहे छे पहेले स्वपने हाथी दीठो, बीजे उपज, बीजे सिंह, चौथे लक्ष्मी, पाचमें फूलनी माला, छठे चंद्र सातमे सूर्य, आठमे ध्वना, नवमें कुज कठश, दशमें मल्ल सरोवर, इगीआरम क्षीर समुद्र, बारमें देवविमान, तेरमें रत्नोन्नो वगणे राशि, चौदमें निर्धूम अग्नि ए चौद सुपना एवा रूपना कल्याणकारी महामंगलना करनारा देवीने जागी थकी हर्षे सनोष पामी, चित्तमा ध्यान पामी, महोटा मेम सहित मन धनु, परमहर्ष उपन्यो, हर्षने विषे पसरतु छे मन जेनु, उरकष्ट सौम्य मन छे जेनु, जेना मनमा हर्ष वृद्धास थयो छे, मेवनी धारयें करी हयाणु एवु कर्दव पुष्प जेम विकस्वर थाय तेम जेना रो मे रोम विकस्वर थया छे एवी थइ थकी पूर्वे दीठेला सुनाने याइ करे याइ करीने सूत्राना पत्रग उपरथी उठे ठठीने पादपीठ थकी पिण उतरे उतरीने नही उतावली, नही घीरी, एवी बे गतिनी निचमा ठहेरती थकी ॥ ९ ॥ रामहस्तीनी गति सरसी-चालती थकी जिहा ऋषजदत्त ब्राह्मण छे त्या आवती हवी, प्रावीने ऋषजदत्त ब्राह्मण प्रत्ये जय विजय शब्द करीने वधावे वधावीने जद्रासन एटले बाजोट उपर बेठी, त्या अववानो खेद मीटावीने, परसेवो उपशमावीने, ने हाग जोधे

दश नव एकठा करी मस्तकें अंगली करीनें कहेवा लागी के हे स्वामि !
 में आज रात्र शय्यामा काइक मूता हस्ति आदिक चौद सुपना दीठा ॥६॥

तेनु शु फळ थजे, कया प्रकारना कल्याणने कग्नारा थजे तेवारे
 रूपजस्त ब्राह्मण देवानदाना मुलगी एवु साजलीने पोताना हियामा
 यथा सुशी थयो जेवा पाणीनी धाराथी कदय पूष्प खुते तेवी तेनी रोमरा
 जि प्रफुल्लित थई ते सुपनोना अर्थ विचारवा लाग्यो विचारीने देवानदा
 ब्राह्मणीने वहे उदारकारी हे देवाणुमिया ! तुमे जे सुपना दीठा ते
 मंगलकारी छे, तुमे जे सुपना दीठा तेनु फळ एवु ते के हे देवाणुमिया
 वननो लाज भाशे, पुत्रनो लाज याशे, सुखनो लाज भाशे, निश्चे तु
 मारे नव महीनाने साठ सात दिवस गया के सुकुमार छे हाथ पग जे
 ना, हीन अंग रहित, सपूर्ण पाचइष्टिय सहित शरीर जेनु छे, लक्षण
 व्यजन, अने गुणकारी सहित तथा मानेन्नाने करी सहित संपूर्ण प्रलु,
 शरीर जेनु छे एनी पुत्र भाशे हिचे लक्षण कोने कहिये ते कहे छे, जे
 पुरुषनो ज्यार कनेन पाय त्यारे तेना अंगमा पुण्यनी रेखा प्रमुख पडे
 तेने लक्षण कहिये ॥ सहज लक्षण इति वचनात् ॥ तिहा चक्रवर्ती त
 या तीर्थकरोने तो एक हजारने आठ लक्षण होय अने बलदेव तथा वा
 मुदेवने एकसोने आठ लक्षण होय तथा बीजा सामान्य जाग्यनत पुरु
 पोने पत्नीश लक्षण होय तेना नाम कहे छे १ छत्र, २ विनगो, ३ ध
 नु य, ४ रथ, ५ वज्र, ६ काचबो, ७ अकुश ८ बाधडी, ९ स्वस्तिक,
 १० तोरण, ११ तठाव, १२ मिह, १३ छत, १४ चक्र, १५ शख,
 १६ हाथी, १७ समुद्र, १८ कठशे, १९ प्रसाद, २० मत्स्य, २१ य
 न, २२ युग यज्ञ, २३ याज्ञो, २४ कमडलु, २५ पर्वत, २६
 तामर, २७ कान्त, २८ बज्र, २९ पताका, ३० लक्ष्मी, ३१ माला,
 ३२ मयूर ए वनीश लक्षण पूर्वज पुण्यना योगवाला पुरुषना हाथ
 पगना गलीयां विरे होय ए आदि देइने एक हजारने आठ लक्षण
 पिय एवाज उत्तम प्रशान्ना जाणी लेवा तथा वनी प्रकाशतुरे वनीश

લખણ કહે છે જેના નસ, પગ, હાથ, જીજ, હોઠ, તાટુ ઓ ધ્યાકુશે
 ની સૂણા જે સારાં થાના રક્ત હોય સારાં હોય તે પુરુષ જાગ્યવાન જા
 ણવો તે સમાગ લક્ષ્મી જોગવે તથા જેની કામ, છાતી, વોટ જેને મ
 છાતી હનવટી તથા ગગનો મણ્યો, નાક, નસ અને મુઠ એ છ થાના
 સ્થા હોય તો તે પુરુષ સર્વ પ્રકારે ઉન્નતિ પામે તથા દાંત, ધામડો
 વેશ, ધ્યાંગુલીના પર્વે એટલે ધ્યાંગલીની રેખા ધ્યેને નસ એ પાંચ જેના
 પાતલાં હોય મૂઠમ હોય તો તે પુરુષ ઘણો ધનવાન થાય તથા નેત્ર
 જનના અંતર, નાક, ગલાનો મણ્યો ધ્યેને ખુમાઓ એ પાંચ જેના છાત્રા
 હોય તે પુરુષનુ પ્રાયુષ્ય મહોટુ હોય ઘણુ ધન પામે ધ્યેને પરાક્રમી
 હોય તથા છાટ, પેટ અને મુઠ એ ત્રણ જેના મહોટા હોય તો તે પુ
 રુષ રાજા થાય તથા ઘલી ઓલા, જવા અને પુરુષ ચિન્હ, એ ત્રણ જેના,
 છધુ હોય ટુકા હોય તો તે પુરુષ રાજા થાય તથા ચોલવાનો સ્વર, હૂટી એ
 ટે નાખી અને સ્તંભ એ ત્રણ જેના મજોર હોય તે પુરુષ ઇશ્વરીનો ધણી
 થાય અથવા પ્રધાન થાય એમ જે પુરુષમા જેવા લક્ષણહોય તે પુરુષમા
 તેવો આચાર પિણ હોય, જેવુ રૂપ હોય તેવુ ધન પિણ હોય, જેવો સ્વ
 ત્રાય હોય તેવો ગુણ પિણ હોય એ પ્રકારાતરે ચત્રીશ લક્ષણ કહી દેવા
 ય્યા તથા ધોના પિણ કેટલાએક લક્ષણ કહે છે પદ્મ, વજ્ર અકુશ, છ
 ત્ર, શલ અને મત્સ્ય એ જેના હાથ પગમા દેખાય તે પુરુષ લક્ષ્મીપતિ
 થાય તથા જેના ચીકણા તાથાના વર્ણ જેવા નસહોય તે પુરુષ સુક્ષ્મી
 હોય યતા જેના ઠઠકતા ઉજ્જ્વલ અનાસ્વત્ સ્નેહ નિવિડ એવા ચત્રીશ
 દાંત પૂરેપૂરા હોય તે રાજા થાય અને જેના એકત્રીશ દાંત હોય તે જો
 ગી થાય તથા ત્રીશ દાંત ચાલો મધ્યમ કહેવાય અને ત્રીશથી પિણ
 ઓછા દાંત જેના હોય તે સામાન્ય પુરુષ મળાય જે પુરુષ અત્યંત ઠોંગ
 ણો તથા અત્યંત સીધો તથા અત્યંત જાડો હોય તેમજ જે અત્યંત ટુર્વક,
 અત્યંત વાલો અથવા અત્યંત ગૌર વર્ણ વાગે હોય એ છ ને વિષે સ
 પણ હોય, જેના મસ્તકને જિમણે જાગે સવલો જમરો હોય તો શુ

जाणवो अने आलो जमरो होय तो अशुभ जाणवो ॥

तथा जेना हाथने विषे एक पिण रेखा नहोय अथवा घणी रेखाओ
 य ते पुरुषनु आयुष्य अल्प होय तथा जेने देवपूजानी आगुलीना
 हेला वेढापी अधिक काइक उची टचली आगुली होय ते पुरुष धन
 न् होय तथा तेनी मातानो पक्ष घणो होय तथा जेना मणीवधयो बा
 नी रेखा तथा करतळी वित्तनी रेखा अने आयुखानी रेखा जेनी स
 र्ण होय ते पुरुषनु गोत्र, धन तथा आयुखु सपूर्ण होय अथवा आयु
 नी रेखा जेटली आंगली अतिक्रमे तेटकी पचवीशी आयुखाना वरस
 जाणवी तथा जेना अंगुठाने मध्यजामें यव होय ते पुरुष विद्यावत
 शस्त्री होय अने उजवाला पक्षमा तेनी जन्म होय तथा जेना नेत्र
 ल होय तेनु पाहु खी मूके नही तथा जेना नेत्र पीला हाय तेने वन
 के नही तथा जेनी जुना दीर्घ होय तेने इश्वर पणु होय तथा जेनु
 क शरीर होय तेने सुत्र घणु होय तथा जेना हाथ पगने विषे कमळ,
 १, अकुश, शम्भ, मत्स्य प्रमुख होय ते पुरुष मदीटा लक्षणवालो
 य तथा जेना नख राना होय तेने धननु सुत्र घणु होय तथा जेना नख
 गरा होय ते जिभुरु होय तथा जेना नख लूवा होय ते अनाचारी होया ॥

धली शरीर माहे मुख प्रधान छे ते मुखमा वत्री नासिका छे ते म
 न छे पत्री नासिकामा नेत्र छे ते प्रधान छे माटे जेना जेवा नेत्र हो
 तेनी तेवी शील एटके अवार पिण होय तथा जेवी नासिका तेहवु
 ण्य पणु होय, जेवु रूप होय तेवु वित्त होय, जेनु शीर होय ते
 गुण होय उक्त ॥ यथा नेत्रं तथा शीलं, यथा नासा तथा र्जः ॥ यथा
 र्जः तथा विन, यथा शीलं तथा गुणः ॥ पाठातरे ॥ सर्वसत्त्वे प्रातिष्ठेत् ॥
 त्यादिक लक्षण जाणी लेवा ए उक्त कहे ॥

द्विषे व्यनननु स्वस्त्व कहे छे ज जन्म्या पत्री अगमा प्रगट था
 तेने व्यनन करीये जेमे मसो, तिर अने लक्षण इत्यादिके मर्ष व्य
 न जाणवा ते पुरुषने निमणी नाजये होयतो सारा

मे डावी बाजुमें होय तो सारा जाणवा ॥

हिवे गुणनु स्वरूप कहे छे बेमा सौजाय्य पण, उदारपण धैर्यपण इत्यादिक होय ते सर्व गुणो जाणवा ॥

हिवे मानोन्माननु स्वरूप कहे छे पुरुष प्रमाणे पाणीधी जरेली कु
छोमा पच्चीश वर्षना पुरुषने बेसाडवो पछी ते पुरुषना बेसस थकी जो
एक द्रोण चार पाणी कुडीमांथी बाहेर नीकले तो ते पुरुष मानोपेन
एटले प्रमाण सहित जाणवो अने जो तागडीमा तोडना ते पुरुषनो
अर्द्ध चार प्रमाण तोल थाय तो ते उमानापेन पुरुष जाणवो ॥

इहा तोलनी वार्ताना प्रसंगमा चारनु प्रमाण कही देखावे छे प्रथम उ सरसने
वरी एक यव थाय त्रण यत्रे एक निछोठी थाय त्रण निछोठीये एक वाठ
थाय तेवा शोल घाले एउ गदीयाणु थाय तेवा दश गदीयाण एक पठ
थाय तेवा दोढसो पलनो एक मण थाय तेवा दशमणनो एक घडी थाय
तेवा दश घडीये एक चार प्रमाण थाय एवा अर्द्धचरि नोलाय ते पुरुष उ
मानोपेन मान रहित जाणवो एरीते पोखीचार मण उन्मानना थायछे ॥
मछी जे पुरुषनु पोताने आगले जरता पोतानु शरीर एकसोने आठ आ
गलनु होय ते उत्तम पुरुष जाणवो तेमा बार आगलनु मुख होय ते
ने नवे गुणीये तेवारे १०८ थाय ते मानोपेन पुरुष जाणवो तथा जेनु
छनु अगुलनु शरीर होय ते मध्यम सम पुरुष जाणवो, जेनु बीराशी
आगुलनु शरीर होय ते हीन पुरुष जाणवो अने श्रीतीर्थकरनु तो एक
सो बीस आगुलनु शरीर होय केमके तीर्थकरने माथे बार आगुलनी
उणीय राखडीने ठामे होय तेमाटे एको सर्व अगे मुद्गर चद्रमा समान
सौम्य आकार वागो जेनु मनोहर मीनिकारी दर्शन छे एवा सु
रूपवन देवकुमारसमान पुत्रने तु जखीश ॥ ९ ॥

ते विष्णु बालक भास्यावस्थामा रहित भाशे तेवारें ते पोताना विज्ञा
न, जावयीन भाशे ते केने भाशे ते कहे छे एटके ते पुन युजान अथ
पथा पामे थके अगूवेद, यजुर्वेद, सामवेद, अथर्वणवेद ए चार वेद तथा

ત્રિમો ઇતિહાસ પુરાણ શાસ્ત્ર, છઠો નામ કોશ નિષટનામા માત્રા એ
 વેં છદ્દ શાસ્ત્ર ને અગ્ર ઉપાગ સહિત તેના તાત્પર્યનો જાણવા વાલો
 ાશે, ચાર વેદનો જણાવવા વાલો થશે, જે જૂલશે તેને ચતાવવા વા
 ને જૂલ દેશ્વાદવા વાલો થશે, કૂઠ બોલશે, તેને ચર્કવા વાલો થશે, શુદ્ધનો
 ારણ કરનારો થશે પારગામી થશે, છે અગનો જાણ થાશે, સાઠ અર્થ જિહા
 વા સાઠ તત્ત્વ શાસ્ત્ર તથા કપિલશાસ્ત્રનો જાણનાર થશે, ગણિત શાસ્ત્રનો
 જાણનાર થશે, અક્ષર શિસામા નિપુણ થશે, ક્રિયા શાસ્ત્રમા નિપુણ, ઠવા
 ણનો જાણનાર, છદ્દ જોડવામા દક્ષ, ટીકાનો જાણનાર, ઉપોત્તિષ્ઠ જ્ઞા
 ત્ત્વમાં પ્રવીણ એમ બીજા પિણ બ્રાહ્મણોના શાસ્ત્રોમા પરિવ્રાજકોના શા
 સ્ત્રોમા ધ્યત્યત નિપુણ ઢાહ્યો એવો તાહારો પુત્ર થાશે ॥ ૧૦ ॥

, તેમાટે તુમે રૂઢા સુપના દીઠા, જાનતું આરોગ્ય કારી સુપના તુમને આ
 વ્યા એધુ વારવાર વેહેતો હવો અને પોતે પિણ અનમોદના કરતો હવો ॥ ૧૧ ॥

હિવે દેવોંનંદા બ્રાહ્મણી ઋષ્યદત્ત બ્રાહ્મણના મુગ્ધથી એવા અર્થ સાજ
 હોને, તને મનમા ધારી રાખીને, હર્ષ સતોષયુક્ત હિયા વાલી યદ્ થકી
 રાપ જોડી, દશ નમ્ર જેભા કરી મસ્તકેં ચડાવો કહેતી હવી ॥ ૧૨ ॥

જે એ વાત જોમ તુમે વહી તેમજ છે, હે દેવાણુપ્રિય ! એ સત્યજ છે
 ળોટી નથી, હે દેવાણુ પ્રિય ! જે તુમે વહો છો તે સર્વ સુદેહ રહિત છે
 એધુ કહીને તે સ્વપ્નના રૂઢા પ્રકારે અગીકાર કરીને ઋષ્યદત્ત બ્રાહ્મ
 ણની સાથે મનોહર મનુષ્ય સ્વધિ સુખ જોગવતી થઈ વિચરે છે ॥ ૧૩ ॥

તે વાગ્ને વિષે શર્કેદ્ર દેવતાધ્યાનો રાજા જેના હાથમા દૈત્યોને
 નિદામ્ણ કરનારુ વજ્ર છે જેણે પૂર્વના જવમા આવકની પાવમી પ્રતિ
 મા સો વાર વહન કરી તેણે કરી રત્નક્રતુ એવં બીજુ નામ તે પૂર્વના
 કાર્તિકશેઠના જગતે ઓક્ષાથી છે તે વાર્તિક શેઠનો કથા કહોયે છે
 યેં ઇન્દ્રીજૂષણ નામે નગરને વિષે પ્રજાપાઠ નામે રાજા હતો તે નમ
 રમા રાજાનો ઘણો માનિતો અને ઘણો ધનાઢ્ય જૈનવર્મા, પરમ આવરુ
 ય્વો વાર્તિક ગામા શેઠ રહેતો હતો તેણે આવકની રૂગીઆર પ્રતિમા

महेली पांचवी प्रतिमा सोवार वही तेनु तेथी शतक्रतु एवु नाम ते
 कोमा प्रसिद्ध थयु एम करता एक समयें गैरिक नामा तापस महिने
 महिने पारणु करे छे ते पट्टिघानकें नगरनी बाहेर आनी उतारो व
 रयो तेने राजा आदिक सर्व लोक वादवा गया पिए एक कार्तिकशे
 ठ शुद्ध समकेति छे माटे वादवा गयो नही तेथी तेना ऊपर तापस
 क्रोध करवा लागो एवामां ते तापसने राजायें पोतानें घरे निमवाने नो
 तरु दीधु तेवारें तापसे मनमा विचारलु जे धीजातो सर्व लोक मने वादवा
 आठ्या पिए एक कार्तिक शेठ जैनधर्मी छे ते मने पगे लाग्यो नथी माटे
 हिवे तेने नमायु एम चितथी राजानें कहेवा लाग्यो जे हे राजन् ! कार्तिक
 शेठ पोतानी पीठ-उपर खीरनी थाली राखीनें जोजन करावे तो हू तुमारे
 घरे निमवा आवु, ए घात राजायें कबुल करी तापसने पारणु करावानु
 कहिने पछी राजा कार्तिकशेठ पासें आधीनें कहेवा लाग्यो जे महारो गुरु
 गैरिक नामे तापस महारे घरे निमवा आउशे तेनें तुमे पीरसवा आवजो ते
 सांजनी शेठ बोल्थो के हु सम्यक्त्व घारी छु माटे महारे ए घात यो
 म्य नथी पिए तुमारी वस्तिमा रहलु माटे शास्त्रमा “ रायाजिओगेण ”
 ए आगार छे ते आगार करी ताहारी आज्ञाधी निमावीश परतु मा
 हारा जक्तिजार्जे करी निमावीश नहीं पछी तापस निमवा आवयो ते
 वारें शेठें मीर पीरसी, पिए तापस निम्यो नही अने कहेवा लाग्यो
 जे शेठ वासो माटे तो पात्र मूकी जोजन करु पछी राजाना कहेवा
 थी शेठें आडो धइ वासो माडयो शेठना हाथनी अगुठीमा धाँटी
 पेहेरी हती तेमा जिनप्रतिमा हती तेनें नमस्कार करयो हिवे तापस
 शेठनी पीठ उपर उनो उनो खीरनु पात्र मूकी जोजन करतो जाय
 छे अने आगुलीयें करी शेठनु नाक पिए घसतो जाय छे ने शेठनें चे
 छामां कहेतो जाय छे के जो मुझे पगे लागवा न आव्यो तो हु आ
 ताहारु नाक कापु हू अने हमणा बारवार तुमने महारा आगल न
 माहु छु एम चेष्टा करतो तापस पारणु करीने पोताने स्थानकें गयो

नि पाठ्यथो गरम पाल शेठनी चामडीमा मिनी गयो ते घणे कष्टे
 जाये छोटाव्यो एकुत्य जोइ शेठे निचारमु के भो मे पहेलान दीक्षा
 दीवी हतो तो आज एवी हेठना थान नही एवु चितवी वैराग्य पामीने
 ठ एक हजारने आठ वणिक पुत्रोनी साथे श्रीमुनिमुवन स्वामीनी पा
 दी दीक्षा लेइ द्वादशांग जखी बार वर्ष चारित्र पाली सोधनेद्र थयो
 एने गैरिक तापस गिण अज्ञान तप करी मरण पामीने इद्रनु वाहन
 गावन नामा हाथी थयो पछी ते देव हाथीनु रूप करी इद्रनी पामे
 पाव्यो जेवारें इद्र तेना उपर चढवा लाग्यो तेवारें पेरावते देवीने अब
 धिताने करी जाप्यु के अरे एतो कार्तिक शेठ छे एवु जाणी नामवा मा
 थो पिण इद्र तेने पकडीने उपर चढ्यो तेवारें शर्केद्रने बीवरावया
 शरु हाथीये बे रूप करचा ते देखी इद्रे पिण बे रूप करचा वली
 हाथीये चार रूप करचा न्यारें इद्रे पिण चार रूप करचा पछी इद्रे
 अवधिताने पूर्वनी जब ओइ हाथीने तर्जना करी चडाव्या अने कह्यो के
 अरे गैरिक हिमे तु क्या छूटी आइश तु पूर्वनी जब जाणतो नही ' जे महा
 री पीठ उपर थाल राखी जिम्यो हतो ' तो हमणा तु महारु वाहन थयो
 ते माटे जे बाध्या कर्म ते जोगव्या विना छूटकी नथी एवु साजली,
 अपराध समावी मूलगु रूप धारण करीने हाथी शात थयो ए इ
 द महाराजाना पूर्वला जेव सबधि कार्तिक शेठनी कथा कही ॥

वली ते शर्केद्रनी सत्रावे तो बे आख्यो छे परतु पाचशे देव ते इ
 द्रना काम करवा बाठा छे ते पानसो देवोनी हजार आख्यो एना का
 ममा आवे मोट सहस्त्राक्ष एवु नाम छे तथा महामेर जेने वशमा छे
 माटे मववा एवु नाम छे तथा पाक नामा दैत्यने शिक्षा दीवी माटे
 पाकशामन एवु नाम छे एवो शर्केद्र दक्षिणाकर्ण लोकनो ठाकुर, स्वामी,
 एगवन जेनु वाहन छे, सुरनो इद्र, वत्रीश लाख विमाननो मालक,
 रत्नरहित स्वच्छ निर्मल एवा वस्त्रनो धारण करनारो, लवायमान भा
 ला मुटुमा नवा सुवर्णना कुंडल तेणें करी घमिजना पद्मा-गात्र

जैना, बड़ी महोगी आदि, महोटी काति, महोदु बउ, महोटी यश
 महोदु माहात्म्य, महोदु सुख, लाबी पुण्योनी माअ वारण वसुधाधि
 दैदीप्यमान छे शरीर जेनु एरो इंद्र ते सौवर्ग देवगेवना, सौमवि
 त्सक विमानमा, सौधर्म नामे सजाने विषे शक्र नामा सिंहासन उप
 र बैठो थको, धत्रीश लाख विमानोमा वसनारा देवो, चोराशी ला
 ख सामानिक देवो, तेज्रीश त्रायत्रिमज गुरु स्थानीया देवो तथा सोम, य
 म, वरुण अने कुबेर ए चार लोकपाउ देवो, आठ अग्रमहीपी ते शोलहजार
 देवीना परिवार सहित, त्रण परबदा, सात कटक, सात कटकना
 स्वामी, प्रत्येके एकेकी दिशामा चाराशी हजार करना चार दिशामा
 मिली त्रणराखने उत्रीश हजार आत्म रक्षा कारि देवो तथा बीना
 पिण घणा सौधर्म देवगेवना वसवा बाला एवा देव तथा देवीओ ते
 मनी ऊपर रक्षाकारी पणु, अमेसर पणु, नायक पणु, पोषक पणु, ॥
 वमा महोटाइपणु, सर्वने पोतानी आज्ञा मनावतो थको, सेनापति प
 णु करतो थको, पोते पालतो थको तथा महोटा स्वरसहित नाटक
 गति, वाजिन् वीणा, करताळ अने बीना पिण घणा वाजिन् जेवा के
 मृदग पढह प्रमुख नामा जोना शब्द तेणे करी सहित दिव्य देव सचधि
 जोग जोगवतो थको विचरे छे ॥ १४ ॥

एवा समयने विषे ए प्रत्यक्ष अवूद्धीप नामा छोपने विस्तीर्ण एवो
 महोटी अविधिज्ञान तेणे करी देखनो थको विचरे छे ते कालमें विषे
 ते समयने विष अमण त्रगवत श्रीमहावीर स्वामीने ऋषजस्तनामा
 ब्राह्मण कोडालगोत्रनो यखी तेनी देवानदानामें जाया जालरा गोत्र
 नी तेनी कूखने विषे गर्ज पणे उपन्या देखीने मनमा घणो आनंद पा
 यो, हिरदाया घणो हर्ष पसरयो, मेर धारायें हणायु एवु कदव रु
 क्षनु फूल तेनी परे रोमाच विक्स्वर थया, प्रधान कमउनी परे नयन
 अने वदन प्रफुलित थया, जगवतनु अवतरवु देखीने तेना दर्शनपी
 उपन्न थयो जे हर्ष तेना वश थकी प्रफे रुगे चत्रायमान थया छे

कडा, कण्ठ, बहेरखा बाजुबब, मुकुट, कुडल, हार अने महौटी
 गा कुम्भा प्रमुख जेना एवो इद्र ते तत्काल सिंहासनवी उठी उ
 धर्न चढकतो मणिमल्लनो बाजोट ते उपरवी उतरीने जला वैदु
 व मरुतमल, अरिष्टमल, अननरल, तेंणेकरीने निपुण कारीगरे घ
 की दैदीप्यमान मणिमल्ल जडेली एवी पाषडी (चाखडी) पगपकी
 तारी पठी शबड वस्त्रनो एगसाडी उत्तरासग करीने वे हाथ जोडी
 नीरंग श्री महावीर देखने साहामो सात जाठ पगला जड पोता
 विमानमाहे नेठो धको डावो ढींचण उचो राखी अने जिमणो ढी
 ण नूभिकाने विषे धावे धापीने जिगारेक नमीने त्रणवार मस्तक व
 तीये जगाडे लगाडीने उली चौपावार जिगारेक नमीने थोडो उचो
 ने कडा, कण्ठ, बहेरखा, बाजुबब, कुमख तेणे करी सहित थजाय
 एवी नुताग्रने सरीने वालोने दशनव जेठा करी, वे हाथ जो
 मस्तकें अमली करीने शक्ररावनो पाठ कहेंतो हुवो ॥ १५ ॥

तेना जावार्थ आ प्रमाणे छे — नमस्कारहोनो श्री अरिहत जगवत्
 रणे, आदिना करवा पाठा, चतुर्विध श्रीसन रूप तीर्थना करवा वाला,
 श्रीमवने तारवा वाठा, बाजाना उरदेश विना पोतानी मेले बोध पाम्या,
 पुरुषोमा उत्तन पुरुषोमा मिह समान, पुरुषोमा प्रगान पुडरीक वमन
 समान, पुरुषोमा मरुहसि समान जेम गवहस्तिने देखी बीजा हस्ति
 भासे जाय तेम श्रीतीर्थकर जगवानने देखी परवादी रूप हाथीओ
 भासे जाय एव जगवान, लोर माहे उत्तन, लोकना नाथ, लोकना
 जित रगना, लोतमा दीपक समान, नेकने विषे उद्योत करनार, अ
 जयदानना दातार, ज्ञान चतुना देवा वाठा, मोक्षमार्गना दातार, क
 नीची तय पामनाग जीयेने शग्गना दातार, सनम कर जिवितव्य
 ना दातार, बोधकोज जे सम्यक्त्व तेना दातार, सर्व मरणना मिटावना
 वाठा, धर्मना दातार, धर्म उदर देश वा १, धर्मना नाथ, धर्मना
 समी समान जेव मारथी रणेन शुद्ध मार्गना दे जाय तेम जगवान

गवन पिय भीठा बनने बोल्या के हे मेर कपि ! आज रात्रिमां तु
 गयी मायुना पग न खमाया, निद्रा न आवी, नेयी मनमा मातु ध्या
 ध्यायु जे हू प्रजातमा धेनाइश एवात सत्य छे ? मेरकुमार बोल्या
 महाभन ! सत्य छे प्रभु बोल्या हे मेरकुमार ! ए तुमने योग्य नयी
 जगी नरक निर्मना दुखो तो जीवै अननिकार दीठा छे तेनी आ
 उ आ इ ल, कीण लेखामा गणे ? एवो काण मूर्ख छे जे चक्रवर्तीनी
 दि मूर्खोने दासपण बाछे ? माटे मरवु सारु छे पिय चारित्र नग क
 सारो नयी ए चारित्रनु ज्ञान सहित कष्ट छे, ते आगउ घणा फ
 देनाइ यासो तया जोके ते पूर्व जे पिय बर्षने अर घणा अकाम
 छ जोग्या छे, ते पिय महाकदायक यथा ते ताहाग पूर्व जव
 जल, आ जवयी नीजा जवने विषे बनाइ पर्वतनी पामे उ दनो
 न महिन श्वन वषे एक हजार हाथणीनो नायर एवो सुमेरुप्रन ना
 नु हस्ती हतो, तिहा एकदा दावानउ लागो देखी जय पामीने
 पायी नाडो तृपाये पीओ यको एर सरोवरमा कादव घणो हतो
 ने पाणी स्वल्प हतु तेमा हस्तीना मार्गने अनाएता पाणी पीवाने वे
 , त्या कर्ममाहे सुभो, पाडो निकली शक्यो नही एटगमा एक प
 नयनो बैरी पीओ हाथी त्या आओ तेणे दतोशलने प्रहार करीने
 ने हएयो, नेयी मात दिवस पर्यन महा वेदना जोगयी, एकशा पीश
 निनु आयु पूर्ण करी मरण पायी विव्याचल पर्वतनी नुभिकाये तु चार
 नाशकाला, रात्रिवर्ष, सातशे हाथणीनो नायर, मेरुप्रन नामे हस्ती
 ओ, तिहा पिय एर सनये दावानउ लागो देखी जानि स्मरण उप
 य, तयी पूर्वजव दीठो, पछी दासननो जय टालवा सारु चार गा
 छे नुभिकानु माडट बनायी शुद्ध कीधु, तेमा नृणवेले मात्र राखनो
 तो नही उगता पहेलज उन्मूकी नाखनो हनो, एम घणा बर्ष बोल्या
 ओ, एकदा बनी महोदो जगी दावानल लागो, तेवारै मर्षे चनन
 वि, आवी माडगमा रह्यो, तु पिय तस्काउ आवी .

માંડળમાં તિર જટલો ણિ માર્ગ રહ્યો નહી, એવુ સર્વોચ્ચ ધ્યુ દટગર્ભ
 તેં સુરજ સ્થળને પગ ઊંચો લીધો તે પગને સ્થાનકેં નિરાત્રી જૂમિરા
 દેહી એક શશલો તાહારા પગ નીચેની જૂમિયેં આવી બેઠો પડી પગ નો
 જો મૂકતા નીચેં શશલો દીઠો દટલે તુજને દયા આવી તેથી પગ અવર
 રાહ્યો, ઝળી દિવસે દાવાનઝ ઉપશમ્યો, તેનાં શશન પ્રમુલ્લ સર્વ
 જીવ, પોત પોતાને સ્થાનકેં ગયા, તાહારો પગ લોહિયેં ઝરાળો તેને
 નીચો મૂકતો થતો પર્વતના કૂટનો પરે તુ હેઠો પડ્યો ઝગ દિવસ
 મુધી જુલતુપાયેં પીઢાતો સો વર્ષનુ ધ્યાય જોગતો દયા સહિત મરણ
 પામી, હે મેધકમાર ! તુ રાગરુકેં ઉપન્યો હો અર્ધાને મેઘદૃષ્ટિનો હો
 હોલો તારી માતાને થયો માટે તારુ નામ મેઘકુમાર સ્થાપ્યુ જે વગન તુ
 જને હાથિયોયેં માર્યો, તે વસ્તેં તો તિર્યકનુ કોલુ દુલ્લ હતુ, તો તે
 દુલ્લ ધ્યાગલ આ સાધુના સપદ્યો તુ શુ દુલ્લ વરે છે તે સાવુ તો જ
 ગદ્ગદ છે, એમના ચરણની રજ તો પુપ્પવાનુ જાવને છાગે માટે સાધુના
 પગ છાગવાથી દુઃખ ન આણવુ એવા જગજાનના વચન સાંજની જાતિ
 સ્મરણ ઉપન્યુ, તેણેં કરી પૂર્વલા જ્ઞાન દીઠા, પડી પ્રજ્ઞને પમે લાગી જા
 રિજને વિષે સિધર થઈને એવો અગ્નિગ્રહ લીધો કે આજ પડી મહારે ને
 નેત્રનો જાવતો રાસલો માટે તે ટાલીને થીંગા શરીરની શુશ્રૂષા, ગમે
 તેવુ સકટ પડે તો પિણ ન કરવી એવો જાવજીવ મુધીનો અગ્નિગ્રહ વ
 રી નિરતિષ્ઠાર પછે શુદ્ધ ચારિત્ર પાલી અતે એક માસની સંજેષણા
 કરી વિમયનામા અનુત્તર વિમાનમા દેવપણે ઉપન્યા, તિહાથી જતી મહા
 વિદેહમા ઉપમી મોક્ષ પામશે ॥ ઇતિ મેધકુમાર કથા મર્પે ॥ માટે જગજન
 ને ધર્મસારાધિ સરસ્તા કહિય ॥ એ પ્રથમ વ્યાખ્યાન સમાપ્ત થયુ ॥ ૧ ॥

॥ અથ દ્વિતીય વ્યાખ્યાન પ્રારમ્ભ ॥

વેલી જગવાનને નમસ્કાર કરે છે ધર્મમા ચાર અન વરચા એવાચક્રવર્તિ
 સમાન જગવાન છે જેમ ચક્રવર્તિ ત્રણ બાજુ સમુદ્ર અને ઇક બાજુ પુછે
 સવત્ર પર્વત પથંત રાજ્ય કરે તેમ જગવાન દાનાદિ ચાર પ્રકારનો ધર્મ પ્રકુ

પે માટે ધર્મ ચક્રવર્તી કહીયે, સમાર સમુદ્રના ડુવના પ્રાણીઓને હો
 પ મમાન શરણાગત વત્સલ, કયાય હણાય નહીં એવા જ્ઞાન અને દર્શન
 ના ધરવા વાળા, જેમને ઊદ્ધારણ પામુ રહ્યું નથી, પોતે રાગ દ્વેષને જો
 ત્યા, બીજાને જોતાવે, પોતે સમાર સમુદ્રથી તરત્યા, બીજાને સમાર
 સમુદ્રથી તારે, પોતે તત્ત્વને જાણ્યા છે, બીજાને તત્ત્વનો ચોર કરે, પોતે કર્મ
 રહિત થયા, બીજાને કર્મથી મૂકાવે, મર્વજ્ઞ, મર્વદાર્ગિ, શિવ દટલે નિરૂપ
 દ્રવ, અચલ, રોગ રહિત, જેનો અત્તનહીં અને ક્ષય પિણ નહીં, ગાગા રાહિ
 ત, ગ્યાથી ફિરી પાછું સમારમા આવતુ નથી એવું જે મિદ્ધિગતિ નામ
 ક સ્થાનક તેને પામ્યા એવા મિનેશ્વરને મહારો નમસ્કાર હોમો, જો
 ત્યાં જય જેમણે એવા જગવતને નમસ્કાર હો શ્રવણ જગવત શ્રીમ
 હાથીર છેલ્લા તીર્થંકર, આદિના કરનાર પહેલા તીર્થંકર શ્રીપદ્મજદેવ
 સ્વામીયે દેવાડ્યા યાવત્ મોક્ષમા જાવા વાળા તેમને હુ વાદુ ટું જગવા
 ન તો ત્યા ગર્જમા છે અને હુ દેવલોકમા છું માટે ત્યા રહ્યા થકા આરો
 મને દેવવો એવું કહીને જગવાનને નમસ્કાર કરે કરોને સિંહાસન ઉપર
 પૂર્વદિશાની સાહામુ મુલ કરીને બેઠો તેવારે શરુદ્રના મનમા એવો વિ
 ચાર ઉત્પન્ન થયો ॥ ૧૬ ॥

તે કહે છે હ્રદ મહારાજે વિચાર્યું જે શ્રીઅરિહત જગવત અગ્રાજ
 ક્રવર્તિ અથવા વાસુદેવ અથવા બલદેવ એ ત્રેશ્વરે ઉત્તમ પુરુષ છે, તે
 અંતકુળ જે કુદ્રનાની તેને વિષે તથા પ્રાતકુળ તે અધમાચારીના કુળ
 ને વિષે તથા અરુપપગિવાર વાળા તુલ્લ કુળને વિષે તથા નિર્ધન તે દ
 રિદ્ધિના કુળને વિષે તથા અદાતાગ તે રૂપણના કુળને વિષે તથા ચાગળ
 પ્રમુલ્ક જોત્વારીના કુળને વિષે તથા દ્યાહણના કુળને વિષે આવ્યા,
 આવે અને આવશે નિશ્ચયથી એ વાત પૂર્વ થઈ નથી, વર્તમાન કાળે થાતો
 નથી, અને આગમિક કાળે થાશે પિણ નહીં દટલે ત્રેશ્વર શિશાકા
 પુરુષ તો નિશ્ચે થકો પૂર્વોક્ત અત કુળાદિકને વિષે આવ્યા-પિણ
 નથી, આવતા પિણ નથી અને આવશે પિણ નહીં ॥ ૧૭ ॥

ए पूर्वाक्त अरिहतादिक त्रैशठ शिलाका पुष्प सो, निश्चयधकी श्री
 भूपजदवजोयें आरक्षक पणें जेने रास्या तेने उग्रमुल कहोयें ते कु
 लने विषे तथा जेने गुरुस्थानीयः पण रास्या तेने जागकुल कहोयें ते
 ने विष तथा जेने मित्रस्थाने रास्या तेने राजन्य कुल कहोयें तेने वि
 पे तथा प्रजा लोकपणे थाप्या तेने क्षत्रियकुल कहोयें तेने विष तथा
 इक्ष्वाकु कुलने विषे तथा हरिवर्ष क्षेत्रना युगलीयानो ज परिवार तने
 हरिवश कुल कहोयें एवा बीजा पिण तथा ए प्रकारना विशुद्ध जातिना
 उत्तम कुलने विषे आग्या छ, आवे ठे छने आवशे, ए मर्यादा छे ॥१८॥

तयापि ए श्रीमहावीर स्वामी ब्राह्मणना कुलमा आवी उपन्या
 ॥ लोकने विषे अछठेराजून वात भइ एठले छनती उत्सर्पणी छन
 अवसर्पिणी जेवारें व्यतिक्रमे तेवारें कोइक काले एवा अछठरा थाय छे
 तेस आ अवसर्पिणीमा पिण एवा दश अछठरा एठठे आश्चर्यकारी
 वानो धयेली छे एम इद्र महाराम विचारे छे ॥

हिबे अवसर्पिणीमें विषे जे दश अछठरा थया ते बलाए छे त्या
 प्रथम कोइ तीर्थहरम केवलज्ञान उपन्या पठी उपसर्ग थाय नहीं छने
 श्रीमहावीर देवने केवल ज्ञान उपन्या पठी गोशालायें उपसर्ग करचा
 ते कहे छे एवदा जगवत श्रीमहावीर स्वामी बिहार करता मावच्छी
 नगरीयें समोसरचा तेवारें गोशालो पिण, हु तीर्थहर छु एम लो
 कोमा कहेतो धकी सावच्छीयें आग्यो, ते समयें गौतमस्वामी गोचरी
 यें गया, तिहा लोकाना मुखधकी एवु साजस्यु जे आज नगरीमा
 एम महावीरस्वानी छने बीजो गोशालो, ए ने तीर्थकर आग्या छ
 पठी सशयवत भइने श्रीगौतम स्वामीयें जगवत पास आवीने गोशा
 लानी उत्पत्ती पूठी, तेवारें प्रजुयें कह्यो के शरवण ग्रामनो रहेवासी
 भखली जरदानीनातो शनिश्चरनो दान लेनारो तेनी मुजद्रा स्त्रीनो
 ए पुत्र छे, ब्राह्मणनी गायनी शालामा जन्म्यो तेपी मातापितायें गो
 नाम पाड्यु छ ए जिज्ञामागतो हतो ते आवीने महारो शि

१ पणो उग्र-वाग्म्ये महारी माये उग्र-पणो उग्र-पणो
 नो, महारी पामेंधी जग्गीने काग्म्य-पणु-पणु थया उ, तेजो-उग्र-
 रण शीख्यो छे बीजु बडी दिशा-पणे पामेंधी निमित्त-विद्या शीखीने प-
 ण्या निननाम घराव छे परनु ए नीरकर नथी, पणो वात प्रनु पाम
 ॥ मात्र-गोने श्री-गौतम-बीजा पणो लोको पामें वान रुगे, जे गोशा
 ने मखडी पुत्र छे, ते वात, गोशा-जाने काने गइ, तेवारें गोशा-गो क्रा-
 त्तमान थयो एवा समय जग-वननो आन-उनामा शिष्य गोचरीयें ग-
 ॥ तेने गोशाले भोलावीने कइयो के हे आनद 'तन एक दृष्टान क-
 ॥ ते साजल, कोइएक चार बागीया व्यापार करानें अरें विवि-
 र-कारना शिरियाणाना गाडा जरी परदेशें चाल्या मार्गमा कोइए-
 क महोदी प्रदवीमा पेडा, तिहा तृपा-गामी तेथी उजाडमा पा-
 जनी गवेपणा करता पाणीतो क्याय दीठु नही पिण चार वा-
 र्मिक एटव उदेहीना शिवर (दीग) दीठा अने तेना उ-
 र नीला दृष्ट उगेठा दीठा, तेथी नाएयु के अहींआ धवदय
 पाणी दशे ' एवु जाणो एक शिखर फोडयु तेमाथी घणु निर्मल
 शीतल नठ निकल्यु, ते मर्मननोये पीडने तृपा जोजी, बली बीजा वा-
 मणोमा पिण पाणी जरी ओरु, पछी बीजु शिवर जागवा माड्यु, ते-
 वारें तेमाथी एक दृष्ट बाणीयो भोख्यो के आपणु काम थयु, माटे हि-
 वे बीजु शिवर फोडगो मा, एन बारचा थका पिण तेणे बीजु शिखर
 फोड्यु, तेमाथी मोनु निकल्यु, तेवार लोज आगे तेथी जोरण दृष्टे व-
 र्मो तो पिण त्रीजु शिवर फोड्यु तेमाथी रत्न निकल्यो बली दृष्टे व-
 र्मो वाग्मो तोपिण ओयु शिवर फोड्य, तेमहेथी महा-विकराल जयकर
 दृष्टि त्रिप सर्प निकल्यो, ते सर्व दृष्टि त्रिप करी सूर्य मामु जोइने सर्व
 ने जोगी जन्म बोधा, एक सुशिक्षा आपना दृष्टने दया आणी जी-
 वो मुक्त्यो, ए दृष्टानें ताहारा धर्माचार्यने एटवी समदा प्राप्त-पंड तो-
 पिण जमवुट थको महारो अपवाद गेको आगल भोळोने मुने

कै जे थकी हु ए सर्वथो अधिक थाउ एवो निश्चय करी, कपट थकी ते
 छ जणथी छानो जेवारें पारणु करवानो दिवम आवे तेवारें उ जणने
 एम वहे के महारु तो माथु दुखे छे, हु आज पारणु करीश नही तु
 मे सुखे पारणु करो बीजा दिवमे वली तेममा सरखु तप करे ए म
 माथे कपट थकी बीश थानकतप करचु तेपी तीर्थकरनाम कर्म उगा
 र्हु परतु कपटनें लीधे स्त्रीपणानु कर्म बाध्यु शेवट सातेजणा बे मास
 नी सछेपणा करी चोराशी लाख पूर्वनु आयु पाओ मरण पापीने ब
 त्रीश सागरोपमने आउखे विजयतनामा अनुत्तर विमाने जइ उपन्या,
 पछी तिहांधी चवी एक अचलनो जीव तो अयोध्यानो सुप्रतिवद्ध
 नामे राजा थयो, बीजो धरणनो जीव, चपानगरीयें चंद्रजमा नामे रा
 जा थयो, त्रीजो अजिचंद्रनो जीव, काशी नगरीयें शखनामें राजा
 थयो, चोथो पूरणनो जीव, सावच्छी नगरीयें रुक्मिनामें राजा थ
 यो, पाचमो वसुनो जीव कुरुदेशें अर्जुनशत्रुनामें राजा थयो, उठो वै
 श्रमणनो जीव कपिला नगरीयें नितशत्रुनामें राजा थयो, अने सातमो
 महाबलनो जीव मिथिला नगरीयें कुज राजा तेनी प्रजावती राणीनी
 कुलें आवी मल्लीकुमरी पणे ऊपयो, तेवारें मातायें चौदसपना दीठा
 आशु शुदि इगीयारशी पुत्रीपणे जन्म्या अनुक्रमें सौवन अवस्था म
 स भइ पछी अनधिज्ञाने करी पोताना उ मित्र, जूदे जूदे ठेकाणें उ
 पन्या देखी तेने प्रतिबोध करवाने अर्थे अशोक बाढीना रत्ने जडिन
 घर कराव्यु, तेना छ कारण करान्या, तेमा पोताना रूप सखी र
 ह्मजडित सोनानी एक पूतली करावी, हिवे मल्लीकुमरी जे जे वारें जो
 जन करे ते ते वारें ते रत्ननी पूतलीने माथे बारणु कराव्यु छे ते बा
 रणानी उपर एकेको कवल नासती जाय अने फिरी पाछु दावणु आ
 पो दीये एम नित्य करती जाय हिवे एकदा अयोध्या नगरीयें सुप्र
 तिबद्ध राजायें यत्ने देहरे पूजा रचावी छे, तिहा फूडनी माला देखी
 ने दूतने पूछ्यु जे तुमें एवो फूलनो श्रीदाम क्यारें पिय दीठो छे !

साग दून बोल्यो जे हे राजन् ! मल्लीकुमरी घणी चतुर छे घणा रूप
 छे, ते नेवो फूठनी श्रीदाम ननावे छे तेहना उग्रमा अशे पिण
 श्रीदाम नयी हिवे पूर्वजवना प्रेमपत्नी सुप्रतिवद्धराजायें मल्लीकुम
 नी याचना करवाने कुजराजा उपर दूत भोव्ल्यो अने कहेशराव्यु
 तुमारी बेटी मुनने परणावो ॥ इति प्रथम दूत ॥ १ ॥

तेनार 'ठी चपानगरीना अरहन्नक प्रमुख व्यवहारिया प्रवहण
 री गर्जीर पत्तने झोपानरें चाल्या, एना समयमा इद्र महाराज अर
 न्नक श्रावकनी प्रशसा पोतानी सज्जाने विषे करवा लाग्या जे धन्य
 अरहन्नकने, आज जरत क्षेत्रमा एना समान बीजो कोइ दूत श्री
 नथी ! ते इद्रना वचनने कोइएक मिथ्यात्वी देवता अण सदहतो
 को तिहा अरहन्नक पामें आयीने ते देवतायें समुद्रमा महोदो उत्ता
 वग्यो ते जोइ अरहन्नक तो सागारी अणशग करीने निश्चय म
 श्रीवीनराग देवनु स्मरण करवा लाग्यो, तेने देवनायें गणोए चठा
 रो अने एवु कह्यु जे तु श्रीवीनराग देवनु स्मरण मूकीने हरि हरादि
 देवोनु स्मरण करो, तो उपसर्ग निवारण करु नहींतर ताहारा
 महान समुद्रमाहे बुगबी देखि, एम कहो गिरान समुद्रमा जुडार
 लाग्यो, ते जोइ सर्व लोक एकदा मिली अरहन्नकने कहेवा लाग्य
 देवनायें कह्यो तेम करो, तो पिण अरहन्नक श्रावन्नु समाकेत दूत
 तेथी चलायमान न थयो, ते जोइने देवता तुष्टमान थइ कुडलाजरण
 जोडो आयो, अरहन्नकने पगे लागीने कह्यो के अहो अरहन्नक ! तु
 नि कन्य छे, हे रुतपुण्य ! तुमारु जीवितव्य मफल छे तुमीने इद्र
 हाराजें सज्जा समस्त वस्त्राण्या ते अणमानता में तुमारो अपराध क
 र्यो, ते महारो अपराध तुमें स्वमजो, ते सज्जनी अरहन्नक बोल्यो जे
 हे लोक अने परलावन्नु साजन एवो श्रीजितरम पामीने बीजो धर्म
 रंगीकार न करू, तेवारें देवनायें चाग कुडठ आय्या, अने
 मानकें गयो, हिवे ते व्यवहारियो कुशउक्षमें गतीरपत्तने

ध्यापार करी किंगी मिथिला नगरियें आब्यो तेगारें देवताये ध्यापेउ
चार कुडलमापी राजाने बे कुडल आब्या, राजायें मछीकुमरीने दीवा
पछो ध्यापारीयें पोतानी चपानगरियें आयी, तिहा चपानगरिना राजा
ने बाकी रहेअ बे कुडल आब्या राजायें पूछ्यु जे हे व्यवहारीया ।
तुमे परदेशमा कोइ तमासो दीठो ? ते साजली व्यवहारीयो बोल्थे
के अमें मछीकुमरीनु रूप अञ्जुन दीठु एवं रूप बीने क्याहि पिण
दीठु मपी, पछो चंद्रमसा राजायें पिण कुजराजा पासें दून मोकसीने वहे
पराम्य के तुमारी पुत्री मछीकुमरी मुाने परणावजो इति द्वितीय दूत ॥२॥

एक दिवसें मछीकुमरीना बे कुडल जाग्या, तेगारें कुजराजायें मो
नीओ बोलासीने कसो के घ्या कुडलनो जोडो सापी आयो, तेगारें सो
नी कुडल जोइने बोल्या जे महाराज ! ए सवाय नहीं एतो देवताना
फुडल छे, ते अमें केवी रीते साधियें ? ते ॥ राजायें सर्व सोनीआने देश
निकाल दीधा, ते सोनी बाणारसी नगरियें गया, तेगारें त्याना शम्भ
राजायें पूछ्यु के तमें देश केम छोड्यो ? सोनी बोल्या जे महाराज ।
मछीकुमरीना कुडल देवता सबधी छे, ते अमाग थकी सगला नहीं,
तेणें करी देश छोड्यो पब्यो अने मछीकुमरीना रूपानु नयेंन काय्, ते
गारें बाणारसीना राजायें पिण मछीकुमरी याचवाने अमें कुजराजा
ने दूत मोकल्यो ॥ इति तृतीय दूत ॥ ३ ॥

हिबे रुक्मी राजायें पोतानी पुत्रीने चार महीना मुपी पीठी बरा
धीने दूतने पूछ्यु जे हे दूत ! तें आयु रूप क्याही पिण दीठु छे ?
तेगारें दूत बोल्थो जे मछीकुमरीने लामये अशें पिण ए रूप नहीं, ते
साजली, रुक्मी राजायें पिण कुजराजा उर दून मोकसी, मछीकुम
रीनी याचना करावी इति चतुर्थ दूत ॥ ४ ॥

हिबे कुजराजानो पुत्र छे, तेणें पोतानी चित्रशाला चितावी, तिहा
चितारे मछीकुमरीनो अगुठो दीठो, ते ममायें मछीकुमरीना सर्व अयन
रारूप चित्री काय्, एकदा मछीकुमरीना त्राईयें क्रीडा वस्ता मछीकुमरी

तेनु रूप चित्रशाठमा जोयु, तेने रीश चडी तेथी चिताराना हाथ
 ५ अगुठो कापीने काहाडी मूक्यो, चितारो हास्तिनापुरे अदीनशत्रु रा
 गने मिल्यो, तिहा मल्लीकुमरीनु रूप, वर्णन करचु, ते साजजी तेणे पिण
 मल्लीकुमरीनी याचना करवा कुजराजाने दूत मोकल्या. इति पंचम दूत ॥६॥

एक दिवस धर्मचर्चो करता एक परिव्राजिकाने मल्लीकुमरीये जीती,
 माननृष्टा करी, तेथी ते रीशाणी धकी कपिला नगरीये जइ जितशत्रु
 राजाना मुख आगठ मल्लीकुमरीना रूपनु वर्णन करचु, तेणे पिण मल्लीकु
 मरी याचनाने अये कुज राजा उपर दून मोकल्यो ॥ इति पष्ठदूत ॥ ६ ॥

ए रीते छ दूत कुजराजा पासें समकालें आल्या, कुज राजाये सर्व
 दूतोने कह्यो के ह महारी कन्या कोने आपवानो नथो, एवी रीते अर
 मान करी काडी मूक्या, पळी ते छ ए राजाओ पोते पोतानु लशकर ले
 इने समकालें आवी मिथिला नगरीने बाटो लीधो कुजराजाये पिण बा
 हिर आवी युद्ध करवा माडयु युद्ध करतां हारचो अने पाळी नगरीमा
 पळी तेवारे मल्लीकुमरीये छ ए राजाओने कहेवरान्यु के तुमे महारा र
 नवरमा आवनो, पळी ते छ ए राजा छ बारणामाथी जूदा जूदा आल्या,
 मल्लीकुमरीनी मूर्ति देखी व्यामोह पाव्या, एटलामा मल्लीकुमरीये आर्वीने
 ते पुनगीना माथा उपरथी दाकणु उघाडयु तेवारे ते सडीगयेला अनाजमां
 कीडा पड्या हता तेगहिथी दुर्गव निकल्यो एटले सर्व जणे मुडा पामें
 एगट आवी धुगुगार कीडो अने दुमी भवा लागी तेवारे मल्लीकुमरी बो
 ल्या ने हे तूने ' आ रत्नमय पूनी उवा निचप्रत्ये एक कदर आ
 हारना सयोगपी एवी दुर्गव वास आपे ते, तो महारा शरीरमा तो नित्यप्र
 त्ये शेर धान्य पडे ते तेवी मलमूत्रनो जंडारज छे नेमा तुमें शु रागाध
 पया जो ' एवी अनिग्रोष करीने पळी पूर्वलो जव सजजाल्यो, तेथी
 ते छण राजाने पिण जातिस्मरण ज्ञान उपन्यु, पूर्वजव दोठा पळी ते
 टप वहेबालाग्या के हिने अनने तागे, तेवारे, मल्लीकुमरीये कह्यो के
 मण तो तुमें घरे नाथो, तेवारे मने नेवज्ज्ञान

वज्रो, हु तुमोने दीक्षा आपीश, पछो ते छए राजा पोतपोताने स्वान
 के गया, मछोरुमरीये पिण सवत्सरी दानआपीने त्रणशे राजपुत्र सा
 ये मिगशर शुदि इगीआरशने दिने दीक्षा लीधी, तेज दिरसे केवल
 ज्ञान उपन्यु, पछो ते छए मित्रे आवी श्रीमछीनाथ पासेथे दीक्षा
 लीधी ते छए ने गणघर करचा तेहज जेवे मोक्ष गया, ए श्रीमछीनाथ
 स्त्रीवेदे उगणीशमा तीर्थकर घया, तेमना श्रीमोसरणमा स्त्रीनी परम्वदा
 आगल बेशती हती अने पुरुषनी परस्वदा पाठछ बेशती हती ते स्त्री
 वेदे कोइ तीर्थकर थाय नहीं ते ययु ए बीजु अछेरू जाणवु ॥ १ ॥

त्रीनु कोइ तीर्थकरने गर्जपाठयो ययो नथो, ते आहीं श्रीमहावीर
 स्वामीने व्याशी रात्रि पछी देवानदानो कूखथी हरिणभेषी देवताये
 अपहरीने त्रिशला भत्रियाणीनी कूखमाहे धरचो अने त्रिशलानी कूखे
 पुत्रि हती, ते महाणकुडे देवानदानो कुखे मूकी तेवु कोइवारें थाय न
 ही, माटे ए त्रीनु गर्ज पाठटन आश्चर्य जाणवु ॥ २ ॥

चोषु श्रीवीरजगवानने जेवारें केवलज्ञान उपन्यु, तेवारें देवताये
 मिली समोसरणनी रचना कीधी, त्या घणो महोटी परम्वदा जेळी थ
 ह तेवारें जगवाने धर्मदेशना दीधी परतु प्रजुनी देशना साजलीने को
 इ समकेन पाभ्यो नही, तेमज अत पछन्नाण पिण कोइये लीवु नही
 एरीते देशना नि पकठ गइ, एव तीर्थरनी देशना कोन बल्लो खाली
 न नय ते आ वेताये लाठी गइ, माटे ए चोषु आश्चर्य जाणवु ॥ ३ ॥

पाचमुं जे एक ह्मपनो वामुदेव होय ते बीजे ह्मपे जाय नही, ते
 श्रीरुपणी द्रोपदी लाववाने अये पातकीसडे गया तेमज कपिठ वामु
 देवनो शख अने श्रीरुपण वामुदेवनो शस ए बेसखे शख मिरया ते
 पिण कोइवारें मिले नही माटे ए आश्चर्य जाणवु तेनो कथा कहेछे कापि
 छपुर नगरमा द्रुमदराजानी चुलणी पटराणीनी कूखे द्रोपदी नामे पुत्री
 यह तेना विवाह सारु स्वयवर मढव माझो, सर्व देशोना राजा ते
 हस्तिनापुरथी पोताना शुषिष्ठिरादिक पाच पुत्रने तेडी पांडुरा

जा पिण्ण आब्यो, अर्जुने राधावेव साध्यो तेषां द्रौपदीयै अर्जुना
गतामा वरमाला नाभ्यो ते वरमाला पूर्वजवमा द्रौपदीयै पाच जरता
रनो नीयाणो करचो हतो तेना प्रजावर्धी पाचे पाठवोना गतामा जइ
पडी पूर्वज जवमा द्रौपदीनो जीव नागिला नामे ब्राह्मणीनो हतो तेण एक
दिवस धर्मरुचि मुनिने वडवी तुमहीनु शाक बोहोराव्यु ते मुनिये अन
शन करी खावु तेना योगधी, मुनि मरण पाम्या पछी नागिता साधुनी
घात करनारी छे एवु आचार्ये साधुओने गाममा मोकली कहेंबराव्यु
तेषां ब्राह्मणे नागिलाने घरमाथी काहाडी मूकी, ते भ्रमती भ्रमती
रण पामीने नरकें गइ त्याधी अनेक तिर्थचादिकना जव फिरी एक शे
ठने घरे घणी स्वरूपवाली सुकुमाळिका नामे पुत्री पछे उपनी तेने
तेन गाममा एक बीजा शेठना दीरराने परणावी ते रात्रे सुवागयो त्या
सुकुमाळिकानो ररर्श घताज तत्काठ तेने दाहज्वर उपन्यो तेथी ते प
डती मूकी चाल्यो गयो पाठलथी सुकुमाळिकाने शोक करती जोइने
तेना बापे एक जिह्मकने परणावी ते पिण्ण तेमज मूकी नामी गयो प
छी सुकुमाळिका हु खगर्जित वैराग्य पामीने साधवी थइ तेने गुरुणीयें
नाकारो करचो तो पिण्ण ते वनमा तप करवा गइ त्या एक घेयाने
पाच पुरुष हाजरामा रह्या छे तेने जोइने सुकुमाळिकायें कह्यो के म
हारा तपनो प्रजाव होय तो आगला जवमा मुजने पिण्ण पांच जरतार
होजो एवु नियाणु करचु, अते अनशन करी इशान देवओकें गइ त्या
थी चवीने अर्ही द्रौपदी पयेली छे ते पूर्वकृत नियाणाना योगें वरमा
ला पाच जणाना कठमा पडी देवोये आकाशथी एवी वाणी करी के
द्रौपदी पाच जरतारी उता पिण्ण सती छे, पाचपाडव द्रौपदीने परणी
हस्तिनापुरमा आया त्या सुखें रहे छे, एक दिवस जेनी मुखाकति
मौम्य छे परतु मनमा कपट वण राम्हे छे, बरकल चरि पहेरे छे, ज
नोइ पहेरे छे, काला मृगना चामडानो उत्तरामग करेओ छे, जेनो ज
राज महाशानि वागो छे, जे कलह कोलाहलनो छगाडनार छे, एवी

નારદ માપે આકાશમાર્ગથી તે પાદગજાની સજામા આઘ્યો, તેવાં
 પાદવો સહિત મર્થ સજાજનોયે ડાકા થઈને આદર સન્માન આપ્યું પર
 તુ તે નારદ જેવારે દ્રૌપદીને જોવા ગયો તેવારે દ્રૌપદીયે તેને અમનના
 જાણી યાંદો પૂછ્યો નહી, તેમ ડાકીને ડાકી પિણ થઈ નહી, અને ઘોગ
 વ્યા પિણ નહી, તેથી નારદને રીશ ચડી અને વિચાર કરવા લાગ્યો કે
 યા દ્રૌપદી પાંચ જરતાર પામીને મસ્ત થઈ ગઈ છે, તેથી ગર્વિત થકી
 બેઠી છે તો હિલે હુ અને સફટમા નાશુ એમ ચિંતવી, ઘાતકીલંકના પૂ
 ર્વ જરત ભેત્રમા અમરવકા નામે નગરી છે ત્યાં કપિલવામુદેવનો મેરુ
 પદ્મનાજ નામે રાજા રાજ્ય કરે છે તે રાજા પોતાની સાતમેં રાણીયો
 સાર્થે વાઢીમા રમતો હતો તેવા સમયમા નારદ પિણ ત્યાં ગયો, તેને પદ્મ
 નાજ રાજાએ વાદીને પૂછ્યું કે હે નારદજી ! મહારો જેવો અનેડર છે
 તેવો અતેડર બીજે કયાં તુમે જોયો છે તેવારે નારદજીએ જાણ્યું કે આ
 રિયોનો લોહુડી છે એમ જાણી અવસર જોઈને નારદજી 'વહેવા લાગ્યો,
 કે હે રાજા તુ કૂવાના દેડકા સરલો દેખાય છે, તેમ કોઈ એક સમુદ્ર
 નો દેડકો કૂવાના દેડકાની પાસે આવ્યો, તેવારે તેને કૂવાના દેડકાએ પૂ
 છ્યું કે તુ કિહા રહે છે અને કયાંથી આવ્યો છો, તેણે કહ્યો હુ સમુદ્ર
 માં રહુ છું અને ત્યાંથીજ આંચો છું તેવારે કૂવાના દેડકાએ પૂછ્યું કે તા
 હારો સમુદ્ર કેટલો મોટો છે, તેણે કહ્યો ઘણો મહોટો છે, તેવારે કૂ
 વાનો દેડકો હાથ પગ પસારીને ચોલ્યો કે આટલો મહોટો છે, સમુદ્રના
 દેડકાએ જણાવ્યો એથી ઘણોમ મહોટો છે, તેવારે કૂવાનો દેડકો પોતાના
 કૂવાની ત્રીસે બાજુએ કૂદવા મારીને ચોલ્યો કે આટલો મહોટો છે, તો
 પિણ તેણે કહ્યો કે એનાથી તો ઘણોઘણો મહોટો છે, તેવારે કૂવાનો દેડકો
 રોપ આણીને ચોલ્યો કે અરે અસત્ય વાદી તુ રહાથી દૂર જા, મહારી ફા
 લખી પિણ વગી કોઈ મહોટો હશે ? માટે તુ જુટુ ચોડે છે, તેમ હે
 રાજન ! તે પિણ કૂવાના દેડકાની પરે આટલોજ સ્ત્રીયો દોડી છે તેથી
 એનાજ વસાણ રહે છે, પરંતુ પાતાગડવાની સ્ત્રી દ્રૌપદી એવી છે કે તેના

एक अंगुष्ठाना नखाग्रना रूप सरसु ॥५॥ ताहारा काइ राणातु रूप गणा
 ॥६॥ लोकमा ए द्रौपदी सनान काइ स्त्रीनु रूप नथी एम कहीन नारद
 वाक्यो पयो, पाउठयी पद्मोत्तर राजा कामे पीडित थको चितववा ला
 ग्यो जे एवी स्त्री बिना जन्म निष्कट छे पिण द्रौपदीने पामवानो कोइ
 उराय मूज्यो नही तेवारं आठम तर करी पूर्ण जन्मसगति देवतानु आराध
 न कर्यु देवता प्रत्यक्ष आरी उजो रह्यो अने कहेवा लाग्यो के हे
 राजन ! मने केम सजारचो माटे जे काम होय ते फरमावो, पद्मोत्तर
 राजाये द्रौपदी लेइ आववानो याचना करी तेवारं देवतार्ये कह्यो ते म
 हा सती छे माटे शील जग करशे नही तो तु फोकट शा वास्ते तेने ते
 ढावे छे तो पिण पद्मोत्तरें वणो हठ करचो त्वारें देवतार्ये द्रौपदीने
 धन्यवादिनी निद्रा आयो, उवा सुती हती त्याधी दोलीया सहित ऊ
 पाडीने पद्मोत्तर राजानी अशोक बाडीमा लावी मूकी अने राजानें कह्यो
 के ते महारा हार्ये मातु काम कराव्यु छे, माटे हिवे कोइ पिण दिवसें तु
 मने याद करजे नही कदापि बोलाधीश तो पिण हिवे तु आवीश गही एम
 कही देवता स्वस्थानमें गयो, केटलिक वाग पडी द्रौपदी निद्रामाधी जा
 अत थइने विचारमा पडी जे हु इहा क्या आवी छु ! तेनारें पद्मनाभ
 बोल्हो के मे तुजने महारी साथे जोग करवा सारु देवतानी मारफने ह
 हा भगवी छे, तो हिने तु महारी साथे विषयमुख जोगव, हु ताहारो
 दास छु, तेवारें द्रौपदी बोली हे देवाणुप्रिय ! तु उ महिना सुधो म
 होरु नाम लइश नही, महारिं वाहार करवा वाला, पानपाडव तथा श्री
 रुण छे ते जो उ महिनामा आही आनसे नही तो तु वहीश तेम प्राशे,
 पद्मनाभे भिण हा कही अने विचारयु जे इहा एनी स्वर लेवा कोण
 आवनार छे ? वही जोरावरी नी प्रीनि पिण ग थाय एम जाणो, द्रौपदीने
 पोताना महेलमा तेडी गयो द्रौपदीये त्या छठ आठमनु तप अनु पारण्ये
 आधीभर करवा गाड्यु, हिवे प्रजांत हिमनापुरमा द्रौपदीने मेहल
 मां दीटी नही, तेवारें पाउवोगें वणो शोक कराव्यो पिण

लागी नहीं, तैवारे पाडवानी माता कुंताजीरें द्वारिकामा जइनें श्रीरु
 ण्ण वासुदेवने कह्यो के हे पुत्र ! द्रौपदीने रात्रिय सुता थरा कोइ
 देव, दानव, राक्षस अथवा विद्याधर अवहंगी गयो उ, अने सर्व जगा
 जगारें जोइ पिण मिली नहीं तैवारे श्रीरुण्णनी काइक हास्य पूर्वक
 बोल्या के पाच पाडव एक द्रौपदीने पिण राखवाने ममर्थ न गया, हु
 तो महारी बत्तीश हजार स्त्रीयोनी रक्षा करु छु, ते साजगी, कुताजी
 बोल्या के हे वत्स ! आ अवसरमा हास्य कगवानु काम नही तु तुरन
 द्रौपदीनी खबर कराव पछी श्रीरुण्णनीयें पिण घणो शोध कगव्यो
 परतु क्याय खोज पाव्या नहीं तैवारे चितातुर यह बेठा, एटकामा
 नारदभ्रावि त्या आठ्या तेणे आनी रुण्णनीने चिनामा बेमवानु कागण
 पृष्ठु तयारे रुण्णनीये कह्यो के तुमे कोइ स्थानके द्रौपदीने दीनी
 नारदजी बोल्या ते पापणी कोइ साधुनें पिण बोलावनी नहती माटे हु
 खमा पडी हशे, तथापी हुंतो काइ थोलखनो नही, परतु वातकीखंड
 मा अमरकका नगरीयें द्रौपदी सरखी एक स्त्री दीठी छे पछी कोण
 जाणे तेहज होयतो होय एम कही, नारदजी चार्या गया पछी श्री
 कृष्णे विचारनु के आ रुण्ण अमरक कुत्रुद्धि नारदनुज करेलु छे माटे
 अमरकका माहेज द्रौपदी हशे एवु जाणी पात्रोने लेइ सेना सहित
 श्रीरुण्णनी समुद्र तटें आठ्या, समुद्र ओलखानें अथे आठम तप
 करी लवणाधिप देवताने बोअव्यो ते पिण प्रगट यह बोल्या के कह्यो
 शु काम छे हु कगवाने तत्पर छु, तैवारे रुण्णनीयें सरैटतात निवेदन
 करी कह्यो के अमने वातकी खडमा जाकु छे, माटे अमारी सेनाने स
 मुद्रमापी जवानो मार्ग आपो, तयारे देवता बोल्या के तुमे शा वास्ते
 त्या जवानो श्रम करो छो हु पोते जइ द्रौपदी लावने तुमोने आपीश,
 चली तुमारो हुकुम होय तो अमरकका नगरी सहित पद्मनाभ राजाने
 समुद्रमा नावी देउ, तैवारे श्रीरुण्ण बोल्या के हे देव ! तुमे एगाम न
 ओ एसा काइ सशय नही तथापि अमोने पाच पाडव सहित

उ जण ने जवानो मार्ग आपो तो अमारे त्या जवानो डच्छा छे ते सप्त
 जनी सुस्थित देवे ते छे जणाना उ रथ चालवानो मार्ग आप्यो पछी
 पाडवो सहित श्रीरुष्ण समूह ओठपीर्न अमरकका नगरीना उद्यान
 मा जड दारुक नामा सारथीने दूत बनावीने श्रीरुष्णे पद्मनाभ पामें
 मोकल्यो तेणे जड पगजपर पग आपी त्रिवडी लडाटे चडावी, कसो
 के हे पद्मनाभ ! श्रीरुष्णमामुदेवें तुमोने कहेवरान्यु छे के, पाडवोनी
 स्त्री द्रौपदीने तुमैं लेइ गया ओ ते घणु अयोध्या काम क'यु छे तथा
 पि हभी पाइ बिगडयु नथी माटे तुमैं आबो द्रौपदी अमोर्न आपी जा
 ओ, तेवारें पद्मनाभ बाह्यो के हू तुमोने पाछी आपवा सारु द्रौपदी
 ने लेइ आ यो नथी, हूतो माहारा बन्धी लाव्यो हू माटे तु ताहारा
 स्वामीने जड कहे के तुमारे युद्ध करवु होय तो सुखें वगै, हू पिण क्ष
 त्री छु एम कही दूतने निम्रओने काहाही मूख्यो, दूतें आबो श्रीरु
 ण आगल तेणे कहेली सर्व बात निवेदन करी, श्रीरुष्णे जाण्यु के अ
 सोन्य रोग काइ औपध बिता जाय नही माटे युद्ध करवा तैयार थया,
 पद्मनाभ पिण भेना लेइ लडाने माहामो आव्यो, पाडवो मोह्या के
 ओ पनी पामें युद्ध करीशु कदापि जो हारी जडय तो ओ सहाय क
 रवो त्वारें श्रीरुष्णे कस्यु के तुमैं महोदय योग छो पिण तुमारी आबो
 बाणी साजठना थका एवु अगे छे के तुमारे जीतनु कठण भइ पडशे,
 तो पिण पाडवो श्रीरुष्णनी आज्ञा लेइ युद्ध कर्वानें गया, पद्मनाभें
 पिण महोदय लशकर लेइने पाडवो साथें युद्ध क'यु, त्या अचित-वतान
 वशपी पाडवो हारी गया तेवारें नाशता थका मिहनाद करचो ते सा
 नओ पाडवो हारचा जाणी, एकलाज श्रीरुष्ण रथ उपर बेशीने पद्म
 नाभनी सेनाने मथन कग्वा लाग्या त्या धनुष्यना टफाग्वरीज पद्मना
 भनी सर्व सेना नाशी गइ अने पद्मनाभ पोतें पिण नाशिने नगरमा घुसी
 गयो नगरना दरवाजा, बवकरी मूक्या, तेवारें श्रीरुष्णे नरसिंह रूप
 धारण करीने हाथउ मारी अमरकका नगरीनो सर्व कोट जामी नारयो,

सर्वे नगर धुनवा लाग्यु, घणा महेल पढीगया, पद्मनाभ राजा श्रीरुष्ण
 जीनु एवु पराक्रम देखीने बीहीनो वको द्रौपदीने शरने गयो अने क
 हेवा लाग्यो के हे सति । तु महारी रक्षा करच, द्रौपदी बोली हे कगा
 ल ! मैं तुजने प्रथमथीन कहेलु हतु जे महारी पठवाडे श्रीरुष्णादक
 पयवन राजाघो बाहार करनारा छे तो पिण ते मान्यु नही तेनो ठीक
 पिण दिवे जो ॥ जीववानी पाहना राखनो होय तो स्त्रीनो बेश पहेरी
 भुवमा तूण लेइ महारी पठवाडे बेसी रहे एलु तो महारु कह्यो क
 बीश तो हु तुजने पगेलगाडी देश केमके श्रीरुष्ण सत्पुरुष छे तेनी
 आगल जे नमी जाय तेने मारे नही माटे ताहारे जिवितो रहेनानी ए
 स्थाय छे ते करच, पद्मनाभ पिण तेमज करचु, पठठामा श्रीरु
 णजी पिण आख्या, त्या जूवे तो पद्मनाभ स्त्रीनु रूप करी द्रौप
 दीनो पठवाडे बेठो छे, श्रीरुष्णें द्रौपदीने पूज्य के आ कोण बैठी छे,
 द्रौपदीयें कह्यु पद्मनाभ राजा तुमारा जयधी नाशिने महारे शरणे आ
 न्यो छे एम कह्यो द्रौपदीयें पद्मनाभने श्रीरुष्णने पगें लगाव्यो तेवारें
 श्रीरुष्णें तेना उपर दया आणी जीरतो राख्यो अने पद्मनाभने कह्यो
 के अरे तु जायतो नहो जे आ द्रौपदीनी पठवाडे महोटा महोटा वा
 शर करवा माटा छे ? पिण मुखौना माथामा जेवार पडे छे तेवारें अ
 कल आवे छे, तो दिवे ताहारु करचु कर्म तें जोगव्यु द्रौपदीना मना
 मधी तु जीवतो रह्यो एवु रही अन्ध शीलवनी पवी द्रौपदीने लेइने पा
 थ पाडव सहित श्रीरुष्णजी पाछा बह्या जयनो शस्त्ररथो, एवा वन
 तमा ते खेत्रमा श्रीमुनिमुवन तीर्थकर पास त्यानो रतिन वामुदेव बगा
 ए साजले छे, तेणें शम्भनाद माजत्यो, मनमा शका उपनी जे कोइ
 बीनो वामुदेव उत्पन्न थयो । तेथी जगवने पूज्य के महाराम । ए बी
 नो वामुदेव कोण थयो छे केणे महारो शस्त्र बजाव्यो ? जगवत बोल्या
 के हे कपिल । एक खेत्रमा बे तीर्थकर अने बे वामुदेव न थाय पिण
 ते जंतुद्वीप संधि जगत सेननो श्रीरुष्णनामें वामुदेव ताहाग सर

खी ऋद्धिनो घणी छे, ते पद्मनाभ राजा द्रौपदी हरण करी लाव्यो
 हतो, तेने लेखाने आव्यो हतो, ते पद्मनाभने जातीने पाछो जाय छे,
 तेणें शपनाद करचो, ते साजनी तीर्थकरनी अज्ञा लेइने कपिल वा
 सुदेव तुरत तिहाधी उठीने पोताना मरखो वासुदेव जोवा सारु समुद्र
 ने काठे आव्यो, पिण श्रीकृष्णनो दूर नीकरी गया मात्र ममुडमा
 नीली, पीली रथनी ध्वजाओदेखीने, शखनो शब्द करचो, तेमा एव
 जणाव्यु के हे मित्र ! आप उजा रहो हु तुमोने मिलवा सारु आव्यो
 छु माटे एकवार पाऊ आहीं आवो, तुमारा दर्शननी मने अजिलापा
 छे, एवो शखनो शब्द साजली श्रीकृष्णे पिण पाछो शखनो शब्द क
 रचो तेमा आधीरोंते कहेता हुवा के हे मित्र ! अमे घणा समुद्रनु उ
 छरन करी गया छैयें माटे पाऊ अवाशे नही तुमे अमारा उपर कृपाद
 टि राखजो एवु कहीने चालता थया, पाऊउधी कपिल वासुदेवें जइ,
 पद्मनाभने कष्टु के आ ताहारी नगरीना गढ मढ कोट केम पडी ग
 या । पद्मनाभे कहोके अहींआ जन्महीपना भरतक्षेत्रनो वासुदेव महारी
 राजधानी लेवा आव्यो हतो तेनी साथें महोद युद्ध गयु तेणे गढादिक
 ओडी नाख्या छे, कपिल वासुदेवें कहो के अरे अन्यायी महारी पा
 सें तु फूट बोले छे एम कही घणी निम्रछीने देशमाधी काढी मूक्यो अने
 तेना पुत्रने राज्यपाटे थापी कपिल पोतानें स्थानकें गयो, पछी श्रीकृ
 ण पाडवो सहित समुद्र उछरन करी पाडवोने कहेवा लाग्यो जे हु
 लवणाधिप सुस्थित देवने मिलवा जाउ छु पटलामा तुमे नावा लेइ गगा
 दी उतरीने पछी एक जण साथें तुरत नाव मोकली देजो पछी पाडव
 द्रौपदी सहित नाव लेइ गगानदी उतरचा अने विचार्यु के जोइयें तो
 सरा जे कृष्णनी पोतें एकग गगानदी उतरी आवे छे के नथी आन
 ता एम निरधार करीने नाव मोकली नही, त्या श्रीकृष्ण घणी रखन
 योजचा पिण नाव आभी नही, तेवारें मनमा जाण्यु जे पाडवो हुवी ग
 या वेलाय छे एवु दिवारी चार भुजाओ करीने एक हायमा साथी स

हित रथ उपाख्यो, एक हाथमा शस्त्र राख्छा, एक हाथमा घोडामा प
 च्छा छाने एउ हाथमा गंगा नदी तरखा लाग्छा निहा माछो सामठ
 योजन गंगा नदी पाहोली छे तनी मध्य जागमा तेवारै छाँया तेवारै
 श्रुतिष्ण घण्टा भाकी गया ते वगत गंगादेवीयै महाय छाँयाने मध्यमा
 विरूषित पठ वग्छु त्यां वेदगोष्क वगन विश्राम भेदने वती पोतानी
 पुमाधोयी गगानदी तराने तउ उपर आ या निहा छागउ छावीने जूवे
 ते तो पादको नाथ सहित बेठा बेठा हुसै छे, तेवारै श्रुतिष्ण रीश च
 हावीने पादकोने पूजा गंगा के अरे दुष्टो । नुमै नाथ पाछी केम न
 मोकली । पादको मोरुवा, तुमारी परीक्षा जोखाने न मोकती, तेवारै
 श्रीकृष्ण मोरुवा के अरे में मे लाग्न योजन समुद्र छोछरन करी पद्ममा
 प्रभो तुमे जाग तेने तीती द्वीपदी छाणी आपी, तेवारै मारी शक्ति न दी
 ठी । जे हमला महारु बलजोवा बेठा । एम वही क्रोध चगावीने पाचे
 पादकोने मारवा साह लोहदड ऊपाख्यो, वती दया छावीने नाएगु मे
 महोते छनर्थ थाशे । एम बिगारी पापोपादवना रथ जागी पूर्ण करवा
 अने कसो के जाओरे पापीयां हिवे महारी नभरे आवशे नही अने म
 हारा देशमा विद्य रहेशो नही एम वही पाने माघवने देश निकाल क
 रवा अने निहा रथ जाग्या, निहा रथमर्दन कोट पयो, श्रीकृष्ण
 पोतानी सेना लेइ द्वारकामा गया अने पादव विण द्वीपदीने लेइ सेना
 सहित हस्तिनापुरे छावी कुताभीने देशनिकालनी चान वही, तेवारै कु
 तानी द्वारकामा छावी श्रीकृष्णने धीठे वाने सगोषी पादकोने बोलावी
 श्रीकृष्णन पने लगाख्या पछी श्रीकृष्ण छात्ता आपी क ज्यां में तुमरा
 रथ जाग्या त्या तमे पादवरथनपुर नगर वमावीने रहो पछी पादको त्या
 श्रीकृष्णजीनी सवा करवा चका रवा डेरट पाडुमेन नामे पोताना पुत्रने
 राज्य पाँटे थापी पाचपाडव ओ छवी द्वीपदीयै दीक्षा लीधी, छठ, द्या
 ठमादिक तप करी चौद पूर्व जणी ते पाचेणदव श्रीशत्रुगथ तीर्थ उपर
 जे गया, अने द्वीपदी विण इगोआर धग जणी मासनी सुडेपणा करी

पामा ब्रगदेन लोके गइ सिहारी बची मरविदेहने। मोष पामरो
रीते जवुद्धीपनो वासुदेव, वानकीखम्भा न जाय ते गयो ए पावनो
पच्छेद जाणवु वशी केटवा एकयाचार्य एम कहे छे के बे वासुदेवनु
वैशव पिण जेगो न थाय अने इहा शखेशख भिल्यो, माटे ए पिण
पच्छेद जाणवु ॥ ६ ॥

हिने छठु आश्रये कहे छे—युगत्रिया मरण पामीने नरके न जाय,
अने अही हरि तथा हरिणी, ए बे युगत्रिया मरण पामीने नरके गया
गे ए पच्छेद धनु तेनो कथा आम छे के, जवुद्धीपमाना नरतसेत्रने
बेपे कौशबी नगरीनो सुमुख नामे राजा हतो एकदा प्रभावे वसन क्र
तुये ते राजा हाथीउपर आरुड भइ, नगरीनी नजीकता वनमा रमवाने
अर्थे जतो हतो मार्गे जता वीरक नामे कोलीनी वनमाठा नामे जार्या
अचन स्वरूपवनी छे ते पोताना घणीने पणी पछज छे तेने देखीने माहो
माहे सराग दृष्टीये जोता प्रीतिजाव उत्पन्न थयो तेथी राजा त्या भक्ती
आगल जाय नहीं तेवारें मुमति नामा प्रधान कहेवा लाग्यो के हे रमा
मि ! समस्त भौजन आढ्या उता तुने आगल केम चाटना नथी ? ते
सांजगी राजा पोताना प्रधाननी लान आणी आगल वनमा गयो पिण
शून्यचित्त भकी मनमाहे केवल ते स्त्रीनु चिनरन छे तेथी कयाने पिण बे
न पामतो नथी, ते जोइने प्रधाने पृच्छ के हे महाराज ! तुमैं आन आ
या शून्यचित्त केम देखाओ छे ? एम किरी, किरी पणो आग्रह करी प
छथा यही पोताना मननी सर्व बात राजाये प्रपानने कही ते सांजगी
प्रधान मोल्यो के तुमे काइ चिन्ता करशो नही, हु तुमैं ए स्त्री भिलावी
आसीत, पछी घरे आगो प्रधाने आत्रेयिका नामे परिव्राजिकाने मोठावी,
सर्व बात समनावी वनमागो पाने मोकनी, ने पिण त्या नइ नूर छे
सो वनमाठा पिण विह्वलित भकी मुने निश्चय नाखनी समेत बेने,
सणेक उठे, सणेक पडे ए रीते महाविरहिणी देगी तेने ते परिव्राजिका
करेग गमी के रे प ने । तु आन एम दुनि केम देखाय छे ? ताहारु

દુઃખ મને કહે તો હું તે દુઃખી તને પાર ઉતારું તે સાજી વામાગ્યે ગુ
 હાની વાન કહીં તેવારે પરિવ્રાજિકા કોત્રી કે હ તને રાજાની સાથે કાઢે
 મેઝવીશ, તુ કાંઈ ચિંતા કરીશ નહીં પછી તે પરિવ્રાજિકા હર્ષરત થકી
 ત્યાગે જઈ સર્વ વાત પ્રગટાવે કહીં પ્રવાને જઈ રાજાને સર્વ ઉતાત મજ
 લાગુ તેવાર પછી પ્રજાને પરિવ્રાજિકા વનમાઝાને રાજા પામે તેડી
 ધ્યાવી રાજાએ હર્ષરત થઈ અનુપમ્મા તેને રાણી અને તેની સાથે તે પં
 ચવિંશ વિષયસુખ યોગવવા લાગ્યો હિંવેં વીરક કોત્રી ઘરે ધ્યાવ્યો, તે
 ઘરે તેણે સ્ત્રીને દીઠી નહીં પછી પાડોંશી પ્રમુલ્કને પૂઠતો થકો જાણના
 વિરહથી મેઝી થયો થકો ધ્યાલા ગાયમા દે વનમાલા હે વનમાલા કર
 તો ફિરતો ફિરતો એક દિવસે જોમાસમા રાજાના પ્રાસાદ નીવેં ધ્યાવી
 ઉત્તો રહ્યો તેવામા રાજા વિણ વનમાઝાને સાથે લેઈ ગોલ્કમાં ધ્યાવી બેઠો,
 રાજાએ વીરકકોત્રીને દેલીને મનના વિચાર્યુ જે મેં પાપિષ્ટે પારકી સ્ત્રી
 લેઈ લીધી એ અચ્યત લોક વિરુદ્ધ અનાય કાર્ય થીધુ માટે મને થિ-
 કાર છે એમ મનમા ઘણીજ પોતાની નિંદા કરવા લાગ્યો અને વનમાઝાએ
 વિણ વિચાર્યુ જે મેં પાપણીને સ્નેહવન જરતારને ત્યાગ્યો એ મહારા વિર-
 હથી પ્રપિલ થયો માટે મહારી શીગતિ પાશે એમ બને જગ પશ્ચા
 ત્તાપ કરે છે તેવામા અકસ્માત્ ઉપરથી વિઝલી પડી તેથી બેઠ
 જણા શુજ ધ્યાને મરણ પામી હરિવર્ષ સેત્રેં યુગઠિયા પળે ઉપન્યો
 ત્યા સમસ્ત મનોવાહિત કલ્પવૃક્ષ પૂર્ણ કરે છે અને મુલ્કે રહે છે. પછી
 વીરક કોત્રી વિણ તે બેહનુ મરણ જાણી પ્રતિજ્ઞા નાજ ત્યાગી,
 અજ્ઞાન તપસ્યા કરો સૌધર્મ દેવગોકેં કિલિનધિયા દેવમા નહીં ઉત્ત્યા
 ત્યા અવિદ્યાન જોયુ ત્યારે જાણ્યુ કે ત્રે મહારા પૂર્વજના વૈતી તો શુ
 મઝીયા થયા છે, તે ત્યાથી મરણ પામીને પછી દેવતા થશે માટે એ દેવ
 તા ૭ થાય એવો ઉપાય કરુ એમ વિચારી તે યુગઠને ત્યાંથી ઉપાડાને
 ચપાનગરીમા દક્ષાકુવશનો ચડકીર્તિ રાજા અરુઝીયો મરણ પામ્યો છે
 ત્યાં નગરના લોક સર્વ આપણો કોણ રાજા થાશે એવી નિતામા પડ્યા

एटझना ते देवतायें ते युगलीयाने लावीने नगरीना लोकोने सों
 अने कसो के हु तुमारे मटे ए राजा लाव्यो छु, एने जेवारे जू
 लागसे तेवारे ए कल्पवृक्षना फट खाय छे, तेनी साथे माम मे
 शिने खराबजो तथा आहेडो करवा शीखावजो, देवतायें मनमा वि
 रगुं जे ए मास जक्षण रुग्ने अने मानना लोलुपी धासे तेथी मर
 पामाने नरके जासे तो मरारु तैर वरुसे एम चितवी हरे अने
 रिणी एवं तेनु नाम आपी देवता पोनाने स्थानके गयो, लोकें पिण
 नाना कहा प्रमाणे तेने माम मदिरा खराबवा शीख्यु तेथी ते मा
 ना लोलुपी धया, पछी ते हरिरामाना पुत्रादिक जे थया तेनो त्याथी
 विवश कुठ कहेवाणो, ते हरिने हरिणी मरण पायी नरकें गया एरी
 युगगीया नरकमा जाय नही ते गया माटे ए छटु आश्चर्य जागवु ॥६॥
 हिंवे सातमु अचठेरु कहे छे आ जगतसेत्रने निवे विजेउनामा स
 रवेयें एक पूरण नामा शेठ रहेतो हतो ते एक दिवमें पाठवी रात्रें
 गयो परो कुटुब जागरण करता मनमा विचार उपज्यो के, महा
 घरमा घणु वन परिवार छे ते मं पूर्वला जवमा कोइ सारी धर्मकर
 कीधी छे तेना योगधी हु सपदा पाम्यो छु माटे किरी हमणा पिण
 मदके धर्मकर तो वडी आगल पामीश, एम चितवी, प्रजातें स्वत
 दिकने पूछी, पुत्रने कुटुबनो चार मोरी, पोते तापसी दीक्षा लेइने एवो
 प्रसिद्ध करघो के जावगीव मुनी महारे छठ छठ एटके ने बे उरनामे
 लागो करवो अने पारणाने दिग्गें चाखूणानु पात्रु लेइने जिज्ञा
 कीधी तेमा पहेला खूणामा जे जिज्ञा मिले ते जउचर जीवने खरा
 देवी, पिण महारे खावी नही तथा बीजा खूणामा जे जिज्ञा पडे
 पमीथोने खराबी देवी तथा बीजा खूणामा जे जिज्ञा पडे ते अम्या
 नेने खराबी देवी तथा बीजा खूणामा जे जिज्ञा पडे ते नरमा
 दिने मदारे पोते ग्रावी प्रीते बार वरपायन तपस्या कगे मर

उप-यो त्या उपमतान आनेहाने की जोउ ना मौरोंना पग पो
ताना मस्तक उपर दीठा तेथी महाक्रोड उपन्यो नेमारे सर्व मामानिह,
देवोने बोलावीने कह्यो के हे देवो ! आ मोक्ष दृष्ट माठा पणना
धणी जे महाग मस्तके पग देहो वेडो उ, तेवारे देवो बाण्या हे सा
धी पूर्व जन्मने विषे सपादन करत पुण्य करी सर्वा करता अतिर
य समृद्धि अने पराक्रम ते नेनु एरो आ मौषर्माधिप उ ए आदिका
नी मर्यादा छे माटे इहा तुमारे कोष न करयो तुमारा मरणा इद्र पूर्व
पद्गया तेना उपर गिण एमज पग रहेना आण्या छे माटे इद्र म क
रो इत्यादिक देवोये व्ह्यो तोपिण चमरेद्र क्रोव जरचो थकी बोल्यो
के जेनी उपर सौवर्भेद्र पग राखे एवा पूर्व थयेत चमरेद्र न जुडा
अने हु जुडो माटे हुं त्या जइ सौवर्भेद्रने पग पकडी हेठो नास्तु, एवु
कही आयुशालामा आवी, परशु शस्त्र हाथमा लेइने मौर्मदेवठाके जा
या गग्या तेवारे सर्व देवोये वज्या तोपिण कोइनु मान्यु नही, ते वज्र
त सुमुमारपुरने विषे श्रीमहावीर प्रतिमाखित रत्ना रत्ना तेनु शरण ले
इने ठाव योजननु रूप विकूर्वा ब्रह्माड फूगी पडे एवो शब्द करतो,
पगपी धरती कपावतो, हावे ताओडा दतो, मेवनी पर गळारव करतो,
बीजलीनी परे जवकार करतो, ज्योतिष्यवक्रने त्रास पमानो, देवता
ओने जयभ्रात करतो, देवीओ जय पामनी थकी देवोने गळे वज्रगवा
लागीया एवा प्रकारनो कोगहउ करतो, परिगामुय फेरवतो, गर्वशरी
अथ थयो थकी सौवर्भेद्र माहामो पायो त्या पोतानो एक पग सौवर्भेद्र
सक विमाननी पद्मवर वेदिकाने विषे अने बीजो पग सौवर्भेद्रजामा रा
रयो तेवारे सर्व सौधर्म देवलोकना देवता जयभ्रात धइने इहा तिहा नाशी
गया चमरेद्र बोल्यो अरे देवो तुमारे इद्र क्या छे ' काली अमावास्या
नो जनस्यो मने वतावो तो हयणा फग्मुथी मारी नागु एवु देवताओने
कहीने मुखमाथी अग्निज्वाला काहाडतो थकी लाजा होउ, कूवा सरगा
गाळ, साड सरगा नाचना फोरणा अग्नि सरखा नेत्र, सपदा सरखा वान,

ની મર્યાદાત, મળ્યામા સર્પ હાથમા વીંછતા ચરેલા, કયાકતો ૨
 મેં માટે, કયાકતો નોનીયા ઘોડા વાવેરી, કાલુ રૂપ ધારણ કરેલુ
 થો દેવી, દેવદેવીયેં કોલાહલ કર્યો સાગરીનેં ફેં અવિદ્યાને જોયુ
 થાર જાણ્યુ જે હતો ચનરીયો અડગો પડો ચરેલો ઉઠતે છે માટે દિવે
 ને હુ શિતા આપુ એમ વિચારી, હજાર દેવતાઓથી ટપકી શરે નહી
 નુ અગ્નિજ્વાલા કરતો દૈવીપ્રમાણ વજ્ર ચમગીયા ઉપર મૂક્યુ તે પોતાની
 ઉપર આવશે દેવીનેં ચમકેદ્ર તથા પામતા થકો માથો નીચો ધને પગ ઉ
 થા વગેરે એવો થકો, ત્યાંથી નાઠો તેના કયાણુ ધરણા પડ્યા, કયા
 ધર પોર્ન પડનો થકો નાસવા માડ્યો પિણ સ્વજાને ચમરેદ્રની નીચ આ
 વશમા શક્તિ ઘણી હોય ધને વજ્રને ઉચુ પડવામા શક્તિ ઘણી હોય
 નીચી છેદુ રહી ગયુ ત્યારે ચમરેદ્ર પોતાના લાગ્ય યોનન વાલા વિકૂર્ણ
 શરણો ઉપસહાર કરી “ શરણ શરણ ” એવુ બોલી, કુયુઆ જેવો
 સૂક્ષ્મ થઈને શ્રીમહાવીર સ્વામીના ચરણની વિચમા નેશ કરતો હવો એવી
 રીતે વજ્રથી ઢરતો થકો શ્રીમહાવીર સ્વામીને શરણે લેડો દટલામા શર્ક
 દ્રે જાણ્યુ જે ચમરીયાની દટલી શક્તિ નથી જે વિના શરણે હા ચાલ્યો
 ત્રાધે માટે નિર્યેથી એ શ્રીઅરિહતનુ અથવા અગ્નિહતની પ્રતિમાનુ અથવા
 જાગિત અણગાનુ શરણ લેદને હા આચો હશે ? તો રહે અશાતના
 પાય નહી ? એવુ વિચારી અવિદ્યાનનો ઉપયોગ આતી જોયુ તો શ્રીમ
 હાવીરસ્વામીનુ શરણ લેઈ આવ્યો હતો એવુ જાણી તત્કાલ યત્ર ની પાઠ
 શર્કદ્રે પિણ ચાલ્યો તે શ્રીમહાવીરસ્વામીથી ચાર અગુર અપ્રાપ્ત થયે
 વજ્રને પાટુ લેંચી લીધુ કારણ કે મહાવીરસ્વામીની ચાર અગુર ઉદ
 વજ્ર પરિભ્રમણ કરતો હતો પિણ તીર્થકર્મના આશાનના ટાલવા માટે સોય
 કરની પાસે વજ્ર ગાય નહી એ રીતે ચમરેદ્રને શ્રીમહાવીરસ્વામીને શરણે
 આવ્યો જાણી છોડી દીધો ધને જગવાનને કહ્યો હે પ્રભુ ! મહાગે આ
 રામ મમનો એવુ વહી ગિગારેક દૂર જઈને પગથી જમી વૂટીને બોલ્યાં એ
 પમર દિવે શ્રીવીરજગવાનની કૃપાયેં તુ મહારો જ્ઞાનમ

एही जगवानने वादी तेमनी आज्ञा लेह शक्रेंद्र पोतानें स्थानें गयो
 चमरेंद्र पिण नाना प्रकारें जगवाननी स्तुति करी, वादीनें पोतानी
 चमरचना रामधानीयें गयो, त्या पोताना सिंहासन उपर उदास बड
 बेठो त्यांर सामानिक देवे अथो ववाव्यो अने कसो के शोच का
 कसो छो तेवारें चमरेंद्रें पोतानी बीतक वाच सर्व करी अने कसुने हे
 देवाणुप्रिया । ए सर्व श्रीवीरजगवाननो उपकार छे माटे वादवाने चा
 लो एम कही मरे देव देवीयोने लेह महोटी अद्वि संहित आवीने श्री
 महावीरने वादी नाटक करी पोताने रंगनके गयो एरीनें पाताउधामी
 चमरेंद्र उचो सौवर्मदेवओके जाय नही ते आ अवसर्पिणी कालें ग
 यो माटे ए सातमु चमगेत्पान नामे आश्चर्य जाणवु ॥ ७ ॥

हिचे आठमु अन्तेरु वहे छे अष्टापद पर्वत उपर उत्कृष्ट पा
 वशे धनुष्य अवगाहना वाला एक श्रीक्रपजदेव पोतें अने जरत बिना
 नव्याणु जगवानना पुत्र, तथा आठ जरतना पुत्र मिली एकसो ने आ
 ठ पुरुष एक समयमा सिद्धि पाव्या, ते मध्य अवगाहना वाला सीजे
 एण उत्कृष्ट अवगाहना वाला एक समयें एकसोने आठ न सीजे, मात्र बे
 ज सीजे अने इहा एकसो आठ सिका माटे ए आठमु आश्चर्य जाणवु ॥ ८ ॥

हिचे नवमु अन्तेरु वहे छे, श्रीमहावीर देव कोशबी नगरीयें समो
 सरचा, त्या चद्रमा अने सूर्य जेना शाश्वता विमान, ज्योतिषचक्रमा
 छे ते तेज विमानमा बेशीने पश्चिम पोरसियें श्रीमहावीरने वादवा
 सारु आव्या, अहिआ कोइएक एवु कहे छे के उत्तर वैक्रिय विमा
 नमा बेशीने आया, परतु तेम न जाणवु ए मूलगे विमानें बेशीनेन
 वादवा आव्या छे ते, मूलगे विमानें कोइवारें न आवे अने हदशा आ
 व्या माटे ए नवमु अन्तेरु जाणवु ॥ ९ ॥

हिचे दशमु असनमी, आरजो, परिग्रहवत, अवल्लचारी गृहस्थना
 नेपे रहेला, तेनी पूजा, सत्कार ते असनमीपूजा नामें दशमु अन्तेरु
 ते आवी रीतें के श्री ज्ञानेधिनाथना निर्वाण पत्नी केदमोक काठ

વ્યતિક્રમ્યાનતર દૃઢાવમાર્ષિણીના દોષને તીવે માપુપ્રેતા વિચ્છેદ થ
યો, સર્વ સાધુકાલ વગે ગયા કોડસાધુ મર્યા નહી, તેવારે એક થો
હયા હિવે કોને પૂજીયે તેમરે ઋષજદેવજીની વારે શ્રાવક બ્રાહ્મણ ક
હેતાતા તેનો દાઢલો રેડ જે સ્થવિર શ્રાવક હતા, તેની પામે જઈ ભો
કો વર્ષ પૂછવા લાગ્યા તે પિણ જેવું જાણતા હતા, તબુ તપાને કહેવા
લાગ્યા, ભોક પિણ તેમને ઘન વસ્ત્રાદિક દેવા લાગ્યા, તો તેઓ ગર્વિત
થયા થકા પોતાના મન કલ્પિત નવીન શાસ્ત્ર બનાવી કહેવા લાગ્યા કે
જે કોઈ યજ્ઞવી શય્યા, મંદિર, સુવર્ણ, રૂપુ, ગ્રોહ, કપામ ગાય, ક
ન્યા, અશ્વ છત્રે ગજ, અમને આપે, તે આ ભોકે તથા પરભોત મહા ફલ
પ્રાપ્તે મને અમેજ સુપાત્ર છડ્યે એવો ઉપદેશ સાજગી ભોકે તેમને ગુરુ
કરી માન્યા એવી અમયતીની પૂજા ચાગી એમ કેટલાક કાલે તો
વલી સાધુનો ધર્મજ વિચ્છેદ ગયો અને જૈન વિના પામ્બડી સન્યાસી પ્રમુ
ક્ત અન્ય દર્શનીજ પૂજાવવા લાગ્યા, પ્રથમ સદા સર્વદા સજમીની પૂજા
પતી નહી તેથી વિપરીતપણ્યે કરીને શ્રીશીતલનાથમિનના તિર્થ કે
મતા સુધિ આશ્ચર્ય ચાલ્યુ, હા જે સાવુ ન હોય અને સાધુવળ પૂજાય
તે આશ્ચર્ય જાણવું તેમજ શ્રીતીર્થકર્ત્રે તીર્થવિચ્છેદ ન થાય તે વિચ્છેદ
થયો તે પિણ આશ્ચર્ય જાણવું એ દશમુ અચ્છેરુ છે એ રીતે એ દશ
આશ્ચર્ય આ ચોવીશીમા થયા વલી અનતે કાલે થશે ॥ ૧૦ ॥

હિવે દશ અચ્છેરા કયા કયા તીર્થકરની વારે થયા ? તે કહે છે
શ્રી ઋષજદેવના વારામા એકશા ને આઠ સિદ્ધ થયા ॥ ૧ ॥

શ્રી શીતલનાથના વારામા હરિવંશ કુઠની ઉત્પત્તિ થઈ ॥ ૨ ॥

શ્રી મહોનાથના વસ્ત્રમા સ્ત્રી તીર્થકર થઈ ॥ ૩ ॥

શ્રી નેમિનાથના વગનમા અમરકુકા નગરીય શ્રી રુષ્ણુ ગમન થયું ॥ ૪ ॥

અન શ્રી સુત્રિધિનાથના વારામા અમજતી બ્રાહ્મણોની પૂજા થઈ ॥ ૫ ॥

એ અસનતીની પૂજા તો શ્રી આદિનાથના વસ્ત્રમા પિણ મરીચી ક
પિઠાદિકની સાજલિયે છેયે એમ પણ કરીને બીજા તીર્થકરોના વાર

इही जगवाने वादी तेमनी आता लेइ शकेंद्र पोतानें स्थानें गयो
 चमरेंद्र पिण नाना प्रकारें जगवाननी स्तुति करी, वादीनें पोतानी
 चमरचचा राजधानीयें गयो, त्या पोतागा सिंहासन उपर उदास भई
 बेठो त्हांरे सामानिक देवे आधी उवाव्यो अने कह्यो के शीव का
 करो छो तेवारे चमरेंद्र पोतानी बीतक वान सर्व कही अने कसुके हे
 देवाणुमिया ! ए सर्व श्रीवीरजगवाननो उपहार छे माटे वादवाने चा
 लो एम कही सर्व देव देवीयाने लेइ महोटी अदि सहित आधीने श्री
 महावीरने वादी नाटक करी पोताने स्थानके गयो एरीनें पातालवामी
 चमरेंद्र उची सौधर्मदेवलोके जाय नही ते आ अवसम्पिणी कालें ग
 यो माटे ए सातमु चमरोत्पात नामे आश्चर्य जाणवु ॥ ७ ॥

हिचे आठमु अचठेरु कहे छे अष्टावद पर्वत उपर द्वाठष्ट पा
 चशे धनुष्य अवगाहना वाला एक श्रीऋषभदेव पोतें अने जगत विना
 नव्याणु जगवतना पुत्र, तथा आठ जगतना पुत्र मिली एकामो ने आ
 ठ पुरुष एक समथमा सिद्धि पाव्या, ते मध्य अवगाहना वाला सीजे
 एण उठ्ठष्ट अवगाहना वाला एक समयें एकसोने आठ न सीजे, मात्र बे
 ज सीजे अने इहा एकसो आठ सिद्धा माटे ए आठमु आश्चर्य जाणवु ॥ ८ ॥

हिचे नवमु अचठेरु कहे छे, श्रीमहावीर देव कोशधी नगरीयें समो
 सरचा, त्या चद्रमा अने सूर्य जेना शाश्वता विमान, ज्योतिषचक्रमा
 छे ते तेज विमानमा बेसीने पश्चिम पोरसियें श्रीमहावीरने वादवा
 सारु आव्या, आहं आ कोइएरु एवु कहे छे के उत्तर वैक्रिय विमा
 नमा बेसीने आया, परतु तेम न जाणवु ए मूळगे विमानें बेसीनेत
 वादवा आव्या छे ते, मूळगे विमानें कोइवारे न आवे अने हमणा आ
 व्या माटे ए नवमु अचठेरु जाणवु ॥ ९ ॥

हिचे दशमु असजमी, आरजो, परिग्रहवत, अजस्रचारी गृहस्थना
 जेपें रहेला, तेनी पूजा, सत्कार ते असयरीपूजा नामें दशमु अचठेरु
 ने, ते आधी रीते के श्री सुविधिनाथना निर्वाण पछी केटयोक का

व्यतिक्रम्यानंतर हृदावगर्पिणीना दोपने गीवे साधुपणे विच्छेद थ
 यो, सर्व साधुकाल वगी गया कोइमापु गयो नही, तेवार् लंक वो
 ह्या हिवे कोने पूजियें तेवार् ऋषजदेवतीनी वारें श्रावक ब्राह्मण क
 हेवाना तेनो दाखलो छेइ जे स्थविर श्रावक होता, तेनी प मे नइ लो
 को धर्म पूछवा लाग्या ते पिण जेवु जाणता होता, तवु तत्रोने कहेवा
 लाग्या लोक पिण तेमने घन वस्त्रादिक देवा लाग्या, त ही तेवो गर्वित
 थया पका पोताना मन कल्पित नवीन शास्त्र उनावी कहेवा लाग्या के
 जे कोइ पृथ्वी शय्या, मंदिर, सुवर्ण, रूपु, लोह, कपास गाय, क
 न्या, अश्व अने गज, अमने आपे, ते आ लोके तथा परलोके महा फल
 प्रामे अने अमेज सुपात्र छड्यें एवो उपदेश साजरी लोके तेमने गुरु
 करी मान्या एवी अमयतीनो पूजा चात्री एम केटलाएक काले तो
 वरी साधुनो धर्मज विच्छेद गयो अने जैन विना पावडी सन्पासी प्रमु
 ख अन्य दर्शनीज पूजावरा लाग्या, प्रथम सदा सर्वदा सजमीनी पूजा
 थती नही तेथी विपरीतपणायें करीने श्रीशीतलनाथभिनना तीर्थ बे
 सता सुधि आश्रय चाल्यु इहा जे साधु न होय अने साधुपणे पूजाय
 ते आश्रय जाणवु तेमन श्रीतीर्थकरोनु तीर्थविच्छेद न थाय ते विच्छेद
 थयो ते पिण आश्रय जाणवु ए दशमु अच्छेरु छे ए रीतें ए दश
 आश्रय आ बीदीशीमा थया वली अनते वार्ते थशे ॥ १० ॥

हिवे दश अच्छेरा कया कया तीर्थकरनी वारें थया ? ते कहे छे
 श्री ऋषजदेवता वारामा - एकशा ने आठ सिद्ध थया ॥ १ ॥
 श्री शीतलनाथना वारामा हरिवश कुन्नी उत्पत्ति थइ ॥ २ ॥
 श्री मल्लीनाथना वखनमा स्त्री तीर्थकर थइ ॥ ३ ॥

श्री नेमिनाथना वखनमा अमरकना नगरीयें श्रीरुष्णनु गमन थयु ॥ ४ ॥

अने श्री सुविधिनाथना वारावा अमजती ब्राह्मणोनी पूजा थइ ॥ ५ ॥

ए असनतीनो पूजा तो श्री आदिनाथना वखतमा पिण मरीची क
 पिटादिनी साजलियें ठैयें, एम घणु करीने बीजा तीर्थकरोना वारा

वला जवमा त्रिशङ्गाराणीनो जीव देराणी हतो अने देवानदानो जीव
 ठाणी हतो अने एक परमा रहेती हति, परंतु कपाय मटा बंधान
 जो जीव रुतु करवानी चाडना करे तो कपाय माठ करी आने
 देवे लोपना वशधो जेठाणीये देगणीये रत्नाकरडीयो चोरी लीधो
 राणीये सजालयो निण लाधो नहीं तेवारे वे जणियोन घरनी माही
 रे घणायणी बोडना ॥ यह तोपिण जेठाणीये करनीये आप्यो न
 तेना पजावधी कर्म वसगु ते कर्म देवानदानो उद्दय ग्राव्यो, त्रिश
 गनी देवादार हरी तेरी इदने पिण एवोन विचार स्वाजाविक पणै
 ववीगयो जे त्रिशङ्गाराणीनेन पुत्र रत्न देवरावु तेमाटे हे जव्य मा
 गियो तुमे जूयो के जे जवि जेहु गुजागुज करशे ते जीवने तेहु शु
 गागुज मिलशे ए उत्तर वहेवु इहा कदापि कोइ अन्यदर्शनी पूछे
 ए जगवानने गर्जमा जे आबो पाठो करचो ते तुमे दीठो तो नथी
 वारं अने केम मान्य करीये २ एवो प्रश्न करे तेने वरेषु के तुमारा
 तमा पिण जागवतना दशमस्मयना बीजा अन्ययने बलदेवनु परावर्त्त
 यु छे वडी पुगणने पिणे पिण परुषोने गर्जे उत्पन्न थया छे ते दे
 तार्ये काव्या छे ए उत्तर माधाता राजानी-कथा कहे छे-विशाखा
 गरीये वनराजा महाधनवान छे परंतु ते अपुत्रीयो छे माटे पुत्र थवा
 मारुं सोलाशे स्त्री परएयो तो पिण तेने पुत्र थयो नही तेथी ते रा
 ना थणो चिंतातर थयो जेमाटे शास्त्रमा कस्यो छे के “अपुत्रस्यगति
 रिति, स्वर्गेनैवचनैवच ॥ तस्मात्पुत्रमुत्पद्यत्वा, स्वर्गं गच्छतिमानवा ॥ १ ॥

अनुत्रियाने गति न होय ते अवगतियो थाय तेवारे ते राजार्ये कोइ
 ना उद्देशधी अख्यायशी हनार तापम ऋपियोने नोतरीनें जोजन करा
 यु त्रेतीशक्रोड देवता आराध्या, तथापि काइमा पुत्र आपवानी श
 के न दीठो तेवारे अश्यागशी हनार ऋषियोने पूत्रमु जे स्वामी तु
 पेडन जरी जाणो छो निण महारु नाम करता नथी एवु राजपु
 रोश्वं सानडी एक तापस मोल्यो ॥ हे राजन्! ताहारे पुत्र थाय

एवो उपाय हु जाणु छु, हु तुमने सोनाना कचोलीमा पाणी मत्रीने
 आपु ते पाणी ताहागे स्त्रीने पीवरावने तेथी ताहारे पुत्र थासे पत्री
 राना पाणी मत्रीने कचोली नरी गरे लेइ आव्यो एटगमा तो स
 र्ग गणीयोये पुत्र सचवी बात साजलीने प्रत्येक नूदीनूदी राणी राजा
 ने कहेवा लागीके पाणी अपने आपो एम माहोमाहे छेश थवा ला
 यो, राजाये पिचारयु जे हिवे हु कोने पाणी आपु अने कोने न आ
 ! एम चितवी कोइने पाणी आप्यु नही पछी ते कचोलु लेइ वस्त्र
 हाकी पणीपारा उपर रागीने राजा पोताने आवासे आवी सूइ
 रह्यो एटगमा राजाये राजाने तृपा लागी त्पार पाणी मगायवा सारु
 थामे कोइ मागस हतो नही पिण एक दासी तेरी शय्या पासे मुती
 हनी तेने कह्यो के अरे दामी तृपा लागी छे माटे पाणी लेइ आ
 ष ते दागय जइ मन्त्रेले कचोलु पाणीनु नरेलु हनु ते आणी आप्यु
 राजाये पिण अजागता पीउ ते पाणीना प्रजावधी राजाये गर्ज धारण
 करवा दिवसे दिवसे पेट वन्नु गयु तेथी राजा लज्जयमान थयो थको
 सनामा पिण आवे नी, प्रधाने पिचारयु जे ए वणु गोठु काम थयु
 पत्री गनाने कही पात्रा अद्याशी हजार ऋपिआन नोतरचा अने ओल
 सो दीयो जे तुमे आ शु करयु ? हिवे करार करो पछी ऋपिआने
 तेत्रौश कोटी देवनानु आराधन करयु तेवारें इष्टे आवी पोताना सेवकीने
 हाये रानानु उदर विदारीने माहेथी गर्ज काट्यो तेवारें सर्व मोह्या जे
 ॥ धावी शक्ती नही पत्री इष्टे स्त्रीनु रूप करी वषराव्यो क्रमेक्रमे वष
 षा लाग्यो तेनु माघाता एनु नाम दीशु इत्यादि अनेक वार्ता छे माटे गर्ज
 पिण परावर्त्तन थाय छे ए बात नि सदेह छे इति माघाता दृष्टात सपूर्ण ॥

हिवे इष्टे हुकुम करचा पत्री हरुणीगमेपी देवता पालाकटकनो माल
 के ते सुशी वद्दी हाय जोनेने मस्तक अजली करीने आज्ञाने विनय
 मरित प्रमाण करीने इष्टमहागजनों पामेथी निरुनीने ते हरणीगमेपी उ
 त्त सूर्यनी विचमानी इशारागृणमा आनीने वैक्रियममुद्धान करे ते केवी री

तें तोंकें पोताना जीवना प्रदेश शरीरमायी बाहेर काहाडीने ममुदात रे
 सग्याता योजननो उचो दड करे, जीव प्रदेश कर्मपुद्रलनो ममूह दड
 रूप करीन प्रगट करे ते दड रत्नमय करे ते रत्न केवी जातिप्रोना होय
 ते वहे छे १ कवतनरत्न, २ वैदुर्यनीअरत्न, ३ वज्ररत्न, ४ लोहिताक्ष
 रत्न, ५ मसारगछरत्न, ६ हसगजैरत्न, ७ पुलवरत्न, ८ सीगधिवरत्न,
 ९ ज्योति साररत्न, १० अज्जनरत्न, ११ अज्जनपुलकगत्न, १२ जातरु
 परत्न, १३ शुजगरत्न, १४ अकरत्न, १५ स्फाटिकरत्न, १६ अरिष्टरत्न,
 ए शोले जातिना रत्न तेना असार पुद्रलनं छाडीने सार पुद्रल ग्रहण करे
 ॥१७॥ कराने उत्तर वैक्रिय धारण करे, मूलरूप तिहाअन्न राखे नवु रूप
 कराने, मनुष्यलोकमा आवे, केवी गतिथी मनुष्यलोकमा आवे ते कहे
 छे एक चडा, बीजी चपला, त्रीजी जयणा अने, चोपी वेगा ए चार ग
 तियें करीने चालतां तो केटलोएक काल बोती जाय तो पिंग मनुष्य
 लोकमा आवी शके नही ? ते चार गतिनु प्रमाण कहे छे २८१५८०
 एटले बे लाख त्रियाशी हजार पाचशें ऐशी योजन अने एक योजन
 ना साठ प्राग करीये तेवा छ प्राग उपर एटला क्षेत्रनु एक डगलु जर
 तो चाले ते प्रथम चडा गतिनु प्रमाण जाणवु तथा ४७२६३३ एट
 ले ४ लाख बोहत्तर हजार छशें तेत्रीश योजन अने त्रीश क
 ला उपर एटला क्षेत्रनु एक डगलु जरता चाले ते बीजी चपला
 गतिनु मान जाणवु तथा ६६१६८६ एटले ६ लाख एकसठ हजा
 र छुशे छचाशी योजन अने चोपन कला उपर एटला क्षेत्रनु
 एक डगलु जरतो चाले ते त्रीजी जयणा गतिनु मान जाणवु तथा
 ८५०७४० एटले आठ लाख पचास हजार सातसो चालीश योजन अने
 अठार कला उपर एटला क्षेत्रनु एक डगलु जरतो चाहे ते चोपी वे
 गागतिनु मान जाणवु ए चार गतिना प्रमाण कहा हिवे ए गतियो
 ना प्रमाणथी जो देवता चाले तो छ महीना सुधोमा पिण आ मनुष्य
 क्षेत्रमा आवी शके नही तेमाटे दिव्य देवगतियें करी असारयाता छी

સમુદ્ર ઉછરત કાલો થકો જિહા જબુદ્દોપનુ જગત્તેત્ર તિહા વાહા
 પુદ્ગ ગામ નગર તેમા ઋપજદત્ત વાહાણનો ઘર તેમા જિહા દેવાન
 રા વાહાણી મુડી ટે તિહા આવ્યો, આવીને જગવાને દેસી પ્રણામ ક
 રીને, દેવાનરા વાહાણીના મર્વ પરિવારને અવસ્થાપિની નિદ્રા દેહને શુન
 પુદ્ગ (ઘાલીને) પ્રસેષ કરીને કહેતો હવો કે હે જગવનુ આજ્ઞા આપો
 એવુ કહીને, જગવાને પીઠા રહિત દેવપ્રજાવે કરીને હાથમા પ્રદણ કરી
 કરસપુદમા લેહને, જિહા ક્ષત્રિયકુડ નગર ત્યા સિદ્ધાર્થ ક્ષત્રિય રાનાના
 ઘરમા જિહા ત્રિશલા ક્ષત્રિયાણી છે જિહા આવીને તેના સર્વ પરિવારને
 અવસ્થાપિની, નિદ્રા આપીને અશુભ પુદ્ગ યાહેર કાહાડીને શુભ પુદ્ગલ
 પ્રણેષીને જગવાને પીઠા રહિત ત્રિશલા રાણીની કૂલમા મૂકયા દશમા
 દ્વારથી દેવે પ્રવેશ કરચો અને નાજિયી પાઠો નિર્ભલ્યો એનુ દુહ વા
 વ્ય છે પઠી ત્રિશલાના ગર્ભમા પુત્રો હતી તેને સ્વાધી લેહને દેવાનરાના
 કૂલમા ગર્ભપર્ણે મૂકીને જે દિશાથી દેવતા આવ્યો હતો તે દિશાયે પા
 ઠાં વાલ્યો ગયો ॥ ૧૮ ॥

તિહા ચઢા ચપલાદિક ચારગતિથી અધિક દિવ્ય દેવગતિયે કરી
 ને તીર્છા અસહ્યાતા દ્વીપ સમુદ્રમાથી થહને લાવયોજનના પ્રમાણવા
 રા શરીર સરસા પગ મૂકતો થકો ડંચો જિહા સૌધર્મ દેવલોકમા
 મૌર્ધર્માવતંતક નામે વિમાન છે તથા શક્તિસહાસન છે અને જિહા શક્તે
 દ્રનામે દેવતાઓનો રાજા છે તિહા આવ્યો આવીને શક્તેદ્રને પાઠી આજ્ઞા
 સોંપી થયાંતુ એમ કહોકે તુમે કહ્યુ તે સર્વ કામ કરી આવ્યો છુ ॥૧૯॥

તે વાતને વિષે તે સમયને વિષે, શ્રમણજગવત શ્રોમહાવીરસ્વામીને
 ષર્ષા કાલનો ત્રીનો મહોનો પાચમુ પક્ષવાહિયુ આશો વાદે તેરશને દિ
 વસે વ્યાયશીમી રાત વીતીગઈ અને વ્યાયશીમી રાતના વર્તમાનમા પોતાના
 હિતને યીવે થયવા જગવાનો અનુકપાને લીધે દર્દે મોકલેલા દરણી
 ગમેથી દેવતા તેણે વાહાણકુડગામ નગરમા ઋપજદત્તવાહાણની ઞાર્યા
 દેવાનરા વાહાણી ટે તેની કૂલમાથી લેહને જિહા ક્ષત્રિયકુડ ગામનગરે

સિદ્ધાર્થશનિય રાજાની ત્રિશલા ક્ષત્રિયાણી રાણી છે તેની કૂલે મધ્ય રાત્રિને વિષે ઉત્તરાષાઠગુની નક્ષત્રમા ચદ્રમાનો યોગ આવ્યા થવા પી હા રહિત મૂક્યા ॥ ૩૦ ॥

તે કાલને વિષે તે સમયને વિષે જગવાન વ્રજગ્જ્ઞાન સાહિત ધ્યાવી ઉપન્યા તિહા મુજને દ્રહાથી સહરણ કરશે એવું જાણે ત્રિગ સહરણની વેલા સૂદમ છે માટે તે જાણે નહીં અને સહરણ ધરચા પટ્ટી જાતે જે મો સહરણ ધરચુ એવું જાણે જે રાત્રિમા શ્રમણગગન શ્રીમહાવીર સ્વામીને દેવાનદાની કૂલથી લેહને ત્રિશલા ક્ષત્રિયાણીની કૂલમા ગર્ભે એ મૂક્યા તે રાત્રિયે દેવાનદા બ્રાહ્મણી પોતાની મુકોમલ શય્યામા સૂતિ વાદરુ જાગતીને સુપનુ આજ્યુ કે મહારા જે મહામગલકારી જાદે સ્વપ્ના હતા તે ત્રિશલાક્ષત્રિયાણીયે લેંચી લીધા એટલે હરણકરચા એવું સુપનુ દેવીને જાગી ॥ ૩૧ ॥

જે રાત્રિમા શ્રમણજગવત શ્રીમહાવીરસ્વામીને દેવાનદાની કૂલમાથી લેહને ત્રિશલાક્ષત્રિયાણી યાસિદ્ધ ગોત્રવાલી તેની કૂલમા મૂક્યા તે રાત્રિમા ત્રિશલા ક્ષત્રિયાણી શય્યામા મૂતી હતી તે શય્યાનુ સ્વરૂપ એવી રીતે વહ્યો છે તિહા પ્રથમતો જેનું સ્વરૂપ કહેવામા આવે નહીં એવું તો વસવાનુ ધર છે તે ધર કહેવું છે તોકે તે પ્રગ્ની મધ્ય એટલે જાંતની માહેતી માનુ ચિત્રે ચિત્રિત છે અને જાંતની બાહેરની વાગુને ઘસીને ધોઈ હોં ચલકદાર કરી છે એવું તે ધર છે તિહા ઉપરનો ત્રાગ ચિત્રામ સહિત છે અને જમીનનો જાગ તો જેવો મણિસ્ત્રોનો ઉદ્યોત હોય તે વો છે તેથી તે ધરમા સર્વ અવકારનો નાશ થઈગયો છે, અને નિત્ય ઉદ્યોત રહે છે વગેરે જેને વિષે જમીન ઉપર અનેક માડણા માડ્યા છે એવું આગણુ છે વલી આગણે સરસ સુગંધિ પાંચ વર્ણના ફૂલના પુન મુકેલા છે તે ફૂલોની રચના સહિત છે તથા કુષ્માગર જલો કુદરુ શિંગામ્સ તેનો ધૂપ તેણે ધમધમાયમાન છે તેણે કરી મનોહર છે સુગંધ પ્રવાન ભૂર્ણનો ગંધ છે તિહા, ગવવટી સમાન છે તિહા પુણ્યવતને યોગ્ય જેનું

તર્ણન કરવામા ને આંખે એવી શય્યા છે તેને વિષે શરીર પ્રમાણે જે પા
સે ઓશીમા તકીયા રાખ્યા છે, જે પાસે ગાલમમુરીયા મૂકેલા છે, જે
પાસે ડાંતો છે, મન્યમા ડાંતો છે, જેમ ગગનદીની રેતિમા પગ મૂકીયે
તે નીચો જાય તેમ જેમા પગ મૂકતા નીચો જાય તે સમાન નીચારચા
અવલંબના પટકૂઠ વસ્ત્રે તે સ્વાટ ઢાકી છે, જલી મચ્છરદાનીયે રાંચિત,
રજરાસવાના વસ્ત્ર લાલ રમણીક સુકોમલ વસ્ત્રે ઢાકી છે, આકુઠાના ફલ
માહેતો રૂપાસ તથા મારણ તે સમ્મલો તે શય્યાનો સ્પર્શ છે, જલુ સુગ
ધિન ચૂર્ણ તથા ફૂલો જેને વિષે બિઠાવ્યા છે, એવી શય્યા તે શય્યાને ત્રિ
પે મધ્યરાત્રિના વ્રતમરમો ત્રિશગ સત્રિયાણી અલ્પ નિદ્રામા સુતી છે,
તે વેગે ગજદપજાદિક ચૌદ સુપના દેહીને જાગી ॥ ૩૨ ॥

તેવારે તે ત્રિશલા સત્રિયાણી તે ચૌદ સ્વપ્નામાથી પહેલે સ્વપ્ને હાથી
દેહે તે હાથી કેહેલો છે તો કે ? ચાર દાન વાલો છે, ઘણો ડાંતો છે,
મેઘામેઘના ડાંટા ધોલા થાય તેવો ધોલો છે, તથા જેમો મોતીનો હાર,
ધીરસમુદ્રનુ પાણી, ચંદ્રાના કિરણો, પાણીના કણીયા, અને રૂપાનો પ
ર્વેના સરસો વોલો છે, વગી તે હાથીના કુજસ્વરમાથી મન ઝેર
છે તેથી તેના લઠાટ પાસે તમરા મુનારવ રહી રહ્યા છે, હ્રદના એરા
પર મરણો મહોટો દેસાય છે, તે હાથી મેઘની પરે મજીર શબ્દ ગામ
તો થકો છે, શુજ ઉત્તમ સર્વ લક્ષણે કરી સહિત, મહોટા પેટ વાલો
એવો હાથી પહેલે સ્વપ્ને ત્રિશગ સત્રિયાણીયે દીઠો ॥ ૧ ॥

તેવારે પછી બીજે સ્વપ્ને ત્રિશલા સત્રિયાણી દુપત્ર દેહે તે દુપત્ર ન
હેલો છે તો કે ? ધોળા કમરના સમૂહ સમ્મલ શ્વેત છે તથા પોતાના શ
રિની વાતિયે વગી સર્વદિશાઓમા ઉદ્યોત કરતો થકો છે, તથા ગણી
શોજાના સમૂહે કરી શોજિત એવી સાવાની યુજિ છે જેની એવો છે, વ
ગી તેના શરીરમા પાતળા કેશ છે તે કેશ જાણે તરે ચોપડ્યા હોય ન
હિ ? એવા છે, ગણો રુડો મિર શરીર છે વગી જિહા જેવું ગ્રગ જો
ડ્ય સા તેડુ જામ છે જેનું પટતે જિહા પાતલુ ગ્રગ શોજે તિરા પાતલુ

છે અને । મંહા જાઠ ઝંગ શોજે તિહા જાઠુ ઝગ છે તથા દટ ગોલ
 શોજાયમાન મઝરહિત તૈલાદિકેં ચોપડ્યા તીક્ષ્ણા એવા બે શોંગડા છે
 જેના તથા મોતી સરસા ઝનલા બરોબર સરસા શોજતા દાત છે જેના
 એવા દુપજ તે જાણીયે અનેક મંગલનુજ મુખ્વ હોય નહિ ' તેને બીજા
 સુપનામા ત્રિશલા સત્રિયાણીયેં દીઠો ॥ ૨ ॥ ૩૪ ॥

તેવાર પઝી બીજા સ્વપનામા ત્રિશલા સત્રિયાણી રાણી સિંહને દેસે તે
 સિંહ કેહેવો છે તોકે । મોતીનો હાર, સીરસમુદ્રનુ પાણી, ચદ્રમાના કિરણ,
 પાણીના વળીયા, તથા રૂપાનો પર્વત તેના સરસો ધોલુ શરીર છે જેનુ વળી
 તે સિંહ રમણીક દેસવા યોગ્ય છે તથા દદ ઝે હાથ પ્રમુલ્લના પ્રવપક
 જેના વળી ઝજ્જલ ગોલ અને તીક્ષ્ણ એવી જેના મુલ્લમા દાદા છે તેણે ક
 રી મુસ શોજતુ છે જેનુ, વળી કમલ સરસા સુકોમલ રાતા એવા જેના
 હોઠ છે, રાતા કમલના પત્રની પરેં સુકોમલ તાલવુ છે, જીજ વાહેર કા
 હાઢતો ધકો લપલપાયમાન કરતો ધકો શોજે છે, વળી પીલા અને બી
 જલી સરસા ચલકતા ચચલ જેના નેત્ર છે, વળી વિસ્તીર્ણ પુષ્પ અને મા
 તા એવા સાથલ છે જેના, રાદ જેનુ દટ વારિપૂર્ણ નિર્મલ છે, વળી સુ
 કોમલ છે જગ વિસ્તીર્ણ એવા જે । સહ કેસરા દટઝે મુલ્લના વેશ જાણવા
 ' તેને આટોપે કરી શોજિત છે મુલ્લ જેનુ, વળી જમીન ઉપર પછાડીને ફ
 ટારીને ઝચુ વરધુ છે પુલ જેણે એવા પૂડાનો અત દટઝે ઝેડો કાનની
 વિચમા છે વળી સૌમ્યાકારવાલો લીલા કરતો ધકો આકાશમાધી ઉતરતો
 ધકો ત્રિશલાના મુલ્લમા પેસતો ધકો તીક્ષ્ણ નમ્વવાલો સિંહ ત્રિશલા રા
 ણીયેં બીજા સ્વપનામા દીઠો ॥ ૩ ॥ ૩૫ ॥

તેવાર પઝી બીજા સ્વપનામા ત્રિશલાસત્રિયાણી સપૂર્ણ પૂર્ણિમાના ચદ્ર
 મા સરસુ છે મુલ્લ જેનુ એવી લક્ષ્મી દેવતાને દેસે તે લક્ષ્મી કિહા રહે છે
 તે કહે છે ઝચો હિમાચલ પર્વત તેનો ઝપર એક વદ્મદ્રહ છે તે દ્રહમા
 એક કમઝ છે તિહા રહેવા વાલી લક્ષ્મી દેવતા તેનો પગપી લેડને સર્વ
 ધગની શોજાનુ વર્ણન શ્રીજદ્રનાહસ્વામી કરે છે કેમકે પ્રાર્યે દેવનાનુ

રૂપ વર્ણનમા પગોથી વર્ણન કરાય છે માટે આઠો પિણ પગોથી માણી
 ને વર્ણન કરે છે, તે લક્ષ્મીદેવીના પગ જડે પ્રકારે કરી સોનાના કાચના
 સરખા જાણે લાગવે રસે રમ્યા મામ સહિત એવા વિચર્યા આતે ઉવા અને
 પિઠવાડે નમ્યુ એવા છે તથા ત્રાચા સરખા નહ છે, કમલ સરખી વો
 મન આગૂલોયા છે તથા પિઠિઓ કેલ સરખી ગોલ છે નીચેનીર્ષ પાતલી
 અને ઉપરઉપર જાડો એવી જવાર્પિડિયો છે તથા ગુડા માસથી ઝેરેલા
 છે માટે ગુસ્ત છે હાડ દેખાય નહી તથા એરાવત હાથીના સરખો જણા
 નો નિચ્છો પ્રદેશ શોજે છે, સોનાની કટિમેલજા છે કેડમા એની, વલી
 લક્ષ્મી દેવીની હૂડીથી ભેડેને સ્તન સુધી રોમરાખી છે, પ્રાયે સ્ત્રીયોના શ
 રોરમા રોમરાખી होती नथी तेमा वली देवताने तो सर्वथा नहीन होय
 તપિણ વલીશ્વર શ્રુગારરસ વર્ણન કરતા બોલે છે, હિવે તે રોમરાખી કે
 રેયો છે તોકે ફજલનીપરે તથા જમરાની શ્રેણીની પરે શ્યામ છે, મેઘઘટા
 સરખી કાઠી છે, સરલ મિલેલા થકા મુકોમલ, મનોદાર વિલાસ સહિત
 સરસ સૂકા ફૂલ સરખા કોમલ છે, વલી નાજિમડલ જલુ છે એનુ, મુ
 છીમા સમાઈ જાય એવી કટિ છે, પેટમા ત્રણ સળ પડ્યા તેથી શોજાય
 માન છે, વલી સર્વાંગોપાગમા ઘરેણા આપ્તપણ પહેરેલા છે એને તે ધેર
 ણા કેહેવો છે તોકે અનેક પ્રકારના મણિયોયે કરી જડેલા છે, રત્નોયે
 કરી સોનામા મઝ્યા છે, વલી ઋદ્યમા બે સ્તન છે તે જાણે સોનાના કઠ
 શન હોય નહીં એવા છે, વલી તે સ્તન હોરે કરી તથા કુદમાભાયે ક
 રી વ્યાસ છે તથા જલા મોતોયોના જાલીયા તેણે કરી વિરાજમાન સાને
 યાની માલા વ્યાપ્ત મણિમૂઝનો દોરો છે તેણેકરી કઠ શોજાયમાન છે,
 બે કાનોમા કુંડલ બે શોજે છે, એવા ઘરેણાના સમુદાયથી લક્ષ્મી દેવતાનુ
 મુખ શોજે છે, એમ રાના કુટુંબથી શોજે છે તેમ લક્ષ્મી દેવતાનુ મુલ ઘ
 રેણથી શોજે છે વળી નિર્મલ કમલની પાલડી સરખા દીર્ઘ તોલા અને
 ઘણીયાલા એવા મહોટા નેત્ર છે એના, બે હાથમા કમલ છે તેમાંથી પાણી
 ડિંદાવતી થકી છે, વલી લીલાને વાસ્તે ૨.

તે જ્યારે સમલ લીલને માર હલ્યે તેજારે સમકમા સી સુગર નિરંજે વચો
 લક્ષ્મી દેવીને મસ્તકે વેણીદડ ગળે, નિર્મલ ગરબા વાલો ઝાલો કેડ
 સુગી શોખે છ ઇલા છે એ નસથી માડી માયાની વેણીમુખ વર્ણન કર્યુ
 ઇથી લક્ષ્મીદેવતા પદ્મદ્રહના વમકમા વમતો રિમાનઝ નામા વર્ષત ઉપર
 વેઠી થકી દશદિશાની શાખાયમાન છે વચી હાસી આવી મૂડમા પદ્મ
 દ્રહથી જલ ખરીને લક્ષ્મીદેવીને સ્નાન કરાવ ઇથી લક્ષ્મીદેવતાને ત્રિગંગ
 કાત્રિયાણીયે ચો ॥ સુપનામા દીઠી ॥ ૪ ॥

હિલે હિમાચલ પર્વત ઉપર લક્ષ્મીદેવતાનો નિવાસ છે નિહાં એ દેવીનો
 પરિવાર કેટલુ છે તથા નિવાસ કેવા પ્રકારનો છે તે કહે છે આ ખરન
 ક્ષેત્રના છ સડ છે તેના અતમા ઉત્તર દિશા તરફ એક જૂઠ્ઠિમયન પર્વત
 સોનાનો છે તે પરમો યોગન ડચો છે, તથા એક હાતાર ધાવન યોગન
 અને ચારે વચા ઉપર, એકો પોહોલો છે, તેમણે પદ્મદ્રહ છે, તે દશ
 યોગન ડચો, હજાર યોગન લાયો, પાચસો યોગન પોહોલો ડ મપૂરણ જ
 હેરરી ખરચો શાશ્વતો છે, તેનું તત્ત્વિય વચ્ચરત્નમય છે, જોકેગ પિત્ત
 વચ્ચરમય છે, તે દ્રહના મયજામે એક વચઝ ડ, તે કમલનુ નાઝ દશ
 યોગનનુ દીર્ઘ છે, જલથી ઉપર વે કોશ ડચુ છે, એક યોગન પોહોલુ
 છે, એક યોગન દીર્ઘ છે, પાદક જાનેરા ત્રણ યાગનની પરિમી છે, દશ
 યોગન પાણીમા નાઝ છે, તેનું વચ્ચર રત્નમય મૂઝ ડ, ગિદ્દ રત્નમય મૂલ
 નો રાદો છે, હ્રદનીઝ રત્નમય નાલ છે, રાતા સુવર્ણમય ચોઠેરના પાદકા
 છે, કાદ્ધ જાનુનદ સુવર્ણમય અમ્બરના પાદકા છે, તેમા સુવર્ણમય વ
 શિકા છે, એટલ વિતરી ડોઢી છે તે વે કોશ પોહોલી પ્રો એક કોશ
 ડચી છે, તિહા રાતા સોનાના કેશરા છે ત કશિકામા શ્રો લક્ષ્મી દે
 વીનુ ખવન છે, તે એક કોશ લાનુ, અદો દોશ પોહોલુ અને ચડદશે
 ચાલોશ ધનુષ્ય ડચુ છે, તે ધરના વારણા પૂર્વ, દક્ષિણ અને ઉત્તર એવી
 ત્રણ દિશાયે છે, તે વારણા પાચસો ધનુષ્ય ડચા અને અગેસો ધનુષ્ય પો
 હોઝ છે, વચી તે ધરમા અગેસો ધનુષ્ય પ્રમાણ એક મણિમય પીઠિકા

छे ते पीठिका उपर लक्ष्मी देवीनी शय्या छे, हिवे तिहा ए देवीनां मृ
 स्य कमलनी पाछडियें लक्ष्मी देवीने आचरणादिक मूकवाना वलयाका
 रें एकशो ने आठ कमलो छे, ते कमलोनु सर्ग उच नीचपणु मुख्य
 कमलथी अर्द्ध प्रमाणे जाणवु ए एकसोने आठ कमलें करी ते मूल कम
 ल बांटेल् छे, जेम गढें करी नगरी बिटायली होय छे, तेम जाणवु, हिवे ते
 मूलगा कमलना बीजा वलयनी पूर्ण दिशायें महर्द्धिक चार देवीयोने
 वसवाना चार कमल छें, तथा वायव्य कोण, उत्तर दिशा, अने ईशानको
 ण, ए त्रणे दिशायें देवीना सामानिक देवताने वसवाना चार हजार क
 मल छे, तथा श्री देवीनी अभ्यतर पर्षदाना जे आठ हजार गुरुस्थानी
 य देवता छे, तेने वसवाना आठ हजार कमल, आग्रि कोणें छे, तथा
 मध्य पर्षदाना दश हजार मित्र स्थानीय देवताने वसवाना दश हजार
 कमल, दक्षिण दिशायें छे, तथा श्री देवीना बाह्य पर्षदाना किंकर स्था
 नीय चार हजार देवताने वसवाना चार हजार कमल, नैऋत कोणें छे
 अने श्रीदेवीना हाथी, घोडा, रथ, पायक, महिष, नाट्य, गधर्व ए सात
 कटकना स्वामीने रेहेवाना सात कमल, पश्चिम दिशायें छे हिवे बली
 , लक्ष्मी देवीना छग्रस्तक शोल हजार देवताने वसवाना शोले हजार क
 मल, ते त्रीना वलयनी चार दिशामाहेली प्रत्येक दिशाने विषे चार चा
 र हजार कमल करता शोले हजार कमल छे, तथा चोपा वलयने विषे
 श्री देवीना अभ्यतर आञ्जियोगिक बत्तीश लाख देवताने वसवाना ब
 त्तीश लाख कमल छे, तथा पाचमा वलयने विषे श्री देवीना मध्यम चा
 लीश लाख आञ्जियोगिक देवताना चालीश लाख कमल छे, तथा छठा
 वलयने विषे श्री देवीना अडतालीश लाख बाह्य आञ्जियोगिक देवता
 ना अडतालीश लाख कमल छे, एव मूल कमल सहित सर्व मिली छ
 वलयना एक क्रोड, बीश लाख, पञ्चाश हजार, एकसो ने बीश कमल
 जाणवा, ते कमलना मान मुख्य कमलथी माडी अनुक्रमें अर्द्ध अर्द्ध
 प्रमाण लेवा ए सर्ग कमलवासी देवता श्रीदेवीनो परिवार ॥

देवी प्रवनपति माहेली नागनी ॥ ए चोथु स्वप्न रह्यो ॥ ८ ॥ ३६ ॥

॥ इति नीनो वखाण समाप्त ॥

हिचे त्रीनो वखाण कहे छे ॥ तेवारपळी वली त्रिशगराणी पांचमां
स्वप्नना फूलोनी माला देखे ते मागमा रस सहित कल्पटभना फूट, ते
थो करो घणी मनोहर छे, वठी चयाना फूल, अशोकना फूल, पुन्नागना
फूल ते नागप्रियगु सरखा ए फूलना जाड घाय छे, मोगराना फूल, मा
लतीना फूल, जाइना फूल, जूइना फूल, कोछन फूल ते कोइ बोले विशेष
ना फूल, कोनना फूल कोरटना फूल, दमणाना फूल, नवमालिका
ना फूल, वकुलवृक्षना फूल, तिलवृक्षना फूल, वासतिकाना फूल, पद्मक
मलना फूल, उत्पल ते पुडरीकना फूल कुंदमचकंद वृक्षना फूल, अग
धियाना फूल, आभ्रमाजर एवा मकारना फूलोनि बणी सुखध छे जेमा
एवी बे फूलोनी माला तेनी मनोहर गंधयी खंवाणा यका आढ्या ए
वा जे जमरा जमरीयो तेनो गुजारव शब्द जेने विषे यह रहेली छे व
ली ए वेळ मालामा सर्व ऋतुना फूल सुगंधा पांच वर्णा छे परतु तेमा
घोलो वर्ण विशेष छे ते ज्या ज्या जे जे फूल शोजे त्या त्या ते ते फूल
गुण्यो छे एवी बे माला पाचमा मुनि त्रिशला राणीये दीठी ॥ ९ ॥ ३७ ॥

तेवार पळी छठा सुपनामा त्रिशला देवी चंद्रमा देखे ते चंद्रमा केहे
थो छे तोके * गायना नृषन्न फीण सरखो उनलो छे, रूपाना कलश
सरखो धोलो छे. वली अदय नेत्रने वल्लज, सपूर्ण पूर्णमाना अर्थकारने
हरवा वालो वली शुक्लपद्ममा शोजायमान, कुमुदवननो बोध पटले
उगाडवा वागे, रात्रिनी शोजाने करवा वालो, जठी रीते उनला वा
चनी परे शोजायमान, आकाश रूप तलावनो हस वेळ पक्षे करी पूर्ण,
सर्व ज्योतिपियाना मुल्लनु मदन, अवकारनो बैरी, कदर्पवाणनो पूरवा वा
लो, समुद्रना जत्रनो बगारवा वालो केमके जेवारें शुक्लपद्ममा चंद्रमा ऊ
गे तेवारें समुद्रनी वेग वधे, विरहिणी स्त्रीने चंद्रना उदयथी अतिक विर
ह जागृत घाय तेमाटे विरहियोने किरणोये करी शोषण करवा वालो,

આકાશન તિલક, રોહિણીના નદયને વહજ કેમકે ચદ્રમા રોહિણીનો
નરતાર છે પૃથ્વી લોકોમા કેવન છે પરતુ રોહિણીતો નસત્ર છે તૈ વને નહી
પવો પુર્ણિમાનો ચદ્ર ત્રિશલાદેવીયે છડા સ્વમામા દીઠો ॥ ૬ ॥ ૩૮ ॥

તેવાર પડી ત્રિશલારાણી, સાતમે સ્વમે સૂર્યદેસે તે સૂર્ય કેહેવો છે તો
વે ' અરકારના પડઁને ફોડવા વાલો, વલી રાતો વર્ણ છે તે વર્ણ કેહે
યો છે તોકે ' રાના અશોક સરલો, કેશૂદાના ફૂડ સરલો લાલ છે, જે
બુ ધોવટનુ મુલ લાલ હોય, જેથી આદિ ચિણોઠી લાલ હોય તેમો સૂર્ય
છાડ છે, વલી કમલના વનનો ડગડવા વાલો છે, તે માટેન કમલની શો
ખા કરવા વાઠો છે ડ્યોતિપ શાસ્ત્રનો તથા ડ્યોતિપનકના ચિન્હ ॥
રલો ઓલલાણનો કરવા વાલો છે, આકાશમા દીવાની પરે શોજે છે,
હમનો થકો હેમના સમૂહને હાથની મરદન પકડીને કાઢાડવા વાલો,
વત્રી મરોનો રામા છે. રાત્રિનો નાગ કરવા વાલો છે, વલી ડગતી વેલા
યે તથા ધ્યાયમતિ વેલાયેં બે ઘડી પર્યંત મુખે દીઠામા આવે પડી મુખે
દીઠામા આવે મહી, વત્રી રાત્રિના વિચરવા વાલા જે ચોર આદિક તે
મનુ પ્રમણ મિટાડવા વાલો, વત્રી શીત ઘડીને મથન કરવા વાઠો મે
રુવનને પાલનિ નિરતર મહોટા મડઠ સહિત જાવા વાલો, વત્રી સૂર્ય
ના હજાર કિરણોયે કરી સર્વ ડ્યોનિષીયોની મજા મિટી ગઈ માટે હજાર
સૂર્યારો જે સૂર્યની હજાર કિરણો કહે છે તે જવન્યઆશ્રિત લિલે છે, અ
ને છોરુમા પણ સહમ્ત્ર કિરણ કહેવાની રૂઢી છે, પરતુ સૂર્યના કિરણો
મા તો મહિને મહિને વધ વટ થાય છે તે આ પ્રમાણે જે ચૈત્રમા ચારામે કિ
રણો, વૈશાખમા તેરાસે કિરણો, જ્યેષ્ઠમા ચૌદાસે કિરણો, આષાઢમા પન્ન
રામે કિરણો આશ્વિનમા ચૌદાસે કિરણો, જાદ્રમામા ચૌદાસે કિરણો,
અશોજમા શોઝસે કિરણો, કાર્તિકમા ઇગીઆરાસે કિરણો, માર્ગશિરમા
અકહજારને પચાશ કિરણો, પૌષમા હજાર કિરણો, માઘમા સપ્તદશ
સ કિરણો, ફાલ્ગુનમા ઇગીઆરમે કિરણો, એવા સૂર્ય-જોડોના નમુ,
સમાન ત્રિશલાદેવીયે સાતમે મુખે દીઠો ॥ ૭ ॥ ૩૯ ॥

તેવાર-પછી આઠમે સુપને, ત્રિશલામાતા, ધ્વજા દેવે તે ધ્વજા કેહેવી છે તો કે ! સોનાનો જેનો દંડ છે તે ઉપર રહેલી છે, પાંચ વર્ણના ચ સ્ત્રી ધ્વજા છ વલી તે ધ્વજાની ઉપર મુકોમલ ઝોનર રંગના મોરપી સ્થ ધરધા છે તે પોટી સરસા શોજાયમાન છે તથા ઘણો શ્રીકાર છે, તથા તે ધ્વજામા સિંહનુ રૂપ લીસ્યુ છે તેણેકરી વલી મહુજ શોજે છે તે સિંહ કેહેવો છે કે જેવો જામ ઉજલો, વુદરસનુ ફૂલ ઉજલુ, જ લનો વળીયો ઉજઝો તથા રૂપાનો કલશ ઉજલો હોય તેવો શ્વેત વર્ણ છે, જે સિંહને દેહીને લોક એવુ મમજે કે ઘા મિંહ ધ્યાકાશ મહલ જે દવાને સદામ ફરે છે કે શુ ? ણી તે સિંહની મુલાકુતિ તથા શરીરા કૃતિ છે, જે ધ્વજાનુ વસ્ત્ર યાયરાની લહેરોથી ધોડુ ધોડું ચલાયમાન થઈ રહ્યો છે, વલી ઘણો ઉચો લોકોને દેસવા યોગ્ય એવો ધ્વજ આ ઠમા સુપનમા ત્રિશલા દેવીયે દીઠો ॥ ૮ ॥ ૪૦ ॥

તેવાર પછી, નવમા સુપનામા, શ્રીત્રિશલાદેવી, પૂરણ કલશ દેસે તે કલશ કેહેવો છે તો કે ? ઉત્તમ દૈદીપ્યમાન છે રૂપ જેનુ નિર્મલ જ લધી જરજો પકો ઘણોજ સુદર છે સૂર્યમહલ સરસી જાજ્વલ્યમાન શો જા છે જેની, વલી જે કલશની પાસે કમઝની વાઢી છે એટલે કમલોધી વીંટચો પકો છે વલી તે કલશ સર્વ મગલોનો મિલાવવા વાલો છે, વલી તે પૂરણ કલશ, મધાન રત્નોનુ કમઝ તેના ઉપર ધગેતુ છે, ને ઝોને ધ્યાનદ આપવા વાલો છે, સર્વ દિશામા ઉચોત કરતો થતો સર્વ લક્ષ્મીનો ઘર તેની પરે સર્વ પાપ રહિત સર્વ શોજા સહિત લક્ષ્મીનો નિવાસ છે, વલી જે કલશને ગલામા છ ઋતુના મુગધિ ફૂલોની માલા છે, એવો પૂરણકુજ ખલો રૂપમય તે નવમે સુપને ત્રિશલારાણીયે દીઠો ॥ ૯ ॥ ૪૧ ॥

તેવાર પછી, દશમા સુપનામા ત્રિશલાસાત્રિયાણી પદાસરોવર દેસે તે પદા સરોવર કેહેવુ છે તો કે ? જે સરોવરમા ઝગતા સૂર્યથી સ્પર્ધ્યા એવા હજાર પાંસડોના કમલો છે, તે નિકસ્વરમાન કમલની વાસનાયે કરીને જેનુ પા જે મુગધમય થય છે. વલી તે કમલોની મજાએ કરીને પાણી તાલ પાણી

રંગ જેવું દેખાય છે, વલી જે પદ્મસરોવર જલમત્સ્ય કચ્છવાદિક જગ
જર જીવોયે સેવ્ય થકુ રહ્યો છે, વલી જે પદ્મસરોવરમા કમલપત્ર ઉપ
ર પડ્યો જલનો છાટો તેણે કરી જાણે નીલા ધ્યાગળામા મોતી જડ્યા
રોષ નહિ । એવું દેખાય છે વલી તે મહોદ્ધ સરોવર છે તેમા સૂર્યચિહ્ન
સી કમઝ, ચંદ્રવિકાસી કમલ, નીલ કમલ, મહાપદ્મ સ્થેન કમલ,
નાતા કમઝ, કલ્યાદિક કમલની શોજા બની રહી છે તેથી ઘણું રમ
ણીય થયું છે, વલી તે કમલો ઉપર મસમયયા એવા જમર જમરી
યો આવીને ગુજારવ કરી રહ્યા છે વલી તિહા કાદવક હસ, જ
કા, રાજહસ, ચગલા, સારસ, એવા પક્ષીયોયે કરી શોજે છે,
અર્થાત્ એ જાતિયોના પક્ષીયો તિહા રહે છે, એવો પદ્મસરોવર ત્રિશ
મંદીયે દશમા સુપનામા દીઠું ॥ ૧૦ ॥ ૪૨ ॥

તેવાર પડી દગીઆરમા સ્વમામા વિશઝદેવી સ્થિતિમુદ્રા દેલે તે સ્ત્રીસ
મુદ્રા કેહેલો છે તોકે । ચંદ્રમાના કિરણોનો જેવી શોજા તેવી શોજા તે
મુદ્રમા છે, વલી ચારે વાજુ જે સમુદ્રનું જલ યદિ પામે છે વલી તે
માંથી ચલધી વિણ યજ્ઞા ચલ એવા તથા સ્વા કહોલ ઠઠી રહ્યા છે, તે
કહોલે કળીને પાળી ઘણું ચલુ થયું છે, વળી મદમદ વાયરાથી ચલાય
માન થયા જે કહોલ તે સમુદ્રના તટ ઉપર આવીને ત્રાકાકા લાડ રહ્યા
છે, તેનો શબ્દ થઈ રહ્યો છે એને વિષે તે કહોલોથી સમુદ્ર શોજી ર
હ્યા છે, વળી તે કહોલ મિલ્યા થકા દોડતા છે દટલે એક કહોલની
ચિઝાડે નીનો કહોલ દોડી રહ્યો છે, પહેલો એક ન્હાનો કહોલ ચાલે,
વળી મહોટો કહોલ ચાલે, એવી કહોલોની શોજા છે એને વિષે, વળી
જે સમુદ્રમા જલજર જીવ કહોલ કરી રહ્યા છે, તે કેવા જાતીમા તો કે
મહામગરમચ્છ, તિર્મિગલમચ્છ, લઘુમચ્છ તે સર્વ પરસ્પર મિલ્યા થકા ર
મનાકોરે તેવારે તેમના પૂછના ચલાલવાથી ઉડલ્યુ જે પાળી તેમાથી ફી
ણ મગદ થઈ તે ફીણ કહોલોથી તણાટને કિનારાપર આવી પડે છે
તે દગડા મડ ગયા છે તે દગલા સર્વ કપરના દગડા

વલી તે સમુદ્રમા ગંગા પ્રમુખ નદીયોના પાણી પડે છે તેમાં ચૌદ ચૌદ હ
 જાર નદીયોના પરિવાર સાથે ગંગા અને સિંધુ એ બે જરતક્ષેત્રની નદીયો
 પડે છે એમજ ચૌદ ચૌદ હજાર નદીયોના પરિવાર સાથે એરવતક્ષેત્રની
 રક્તા અને રક્તવતી એ બે નદીયો પડે છે, તથા અઠાવીશ અઠાવીશ હ
 જાર નદીયોના પરિવાર સાથે રોહિતા અને રોહિતાસા એ બે નદીયો હેમવ
 તક્ષેત્રની પડે છે તથા અઠાવીશ અઠાવીશ હજાર નદીયોના પરિવાર સાથે
 સુવર્ણકુલા અને રૂપકુલા એ બે નદીયો એરણ્યવતક્ષેત્રની પડે છે તથા છપ
 પ્ત છપ્ત હજાર નદીયોના પરિવાર સાથે હરિકતા અને હરિસલિલા એ બે
 હરિવર્ષ ક્ષેત્રની નદીયો પડે છે તથા છપ્ત છપ્ત હજાર નદીયોના પરિ
 વાર સાથે નરકાતા અને નારિકાતા એ બે નદીયો રમ્યકક્ષેત્રની પડે છે ત
 થા પાંચ પાંચ લાખને ઉપર ષત્રીશ ષત્રીશ હજાર નદીયોના પરિવાર સા
 થે સીતા અને સીતોદા એ બે નદીયો મહાવિદેહ ક્ષેત્રની પડે છે, સર્વ મિર્ઠ
 ચૌદા લાખને છપ્ત હજાર નદીયોનું પાણી જે સમુદ્રમા પડે છે, હા કોઈ
 પ્રશ્ન કરે કે સૂત્રમા તો સ્ત્રીસમુદ્ર સુપનામા દીઠો એવો પાઠ કહ્યો છે
 અને તુમે તો નાના પ્રકારની વેલાયે વધતો પાણી કહો છો તથા નદીયો
 માટે મિલે છે એવો કહો છો તેનું શુ કારણ છે, તેને ઉત્તર કહે છે કે
 સ્ત્રીસમુદ્રનો પાઠ કહેવા થકી હવળ સમુદ્ર લેવો કારણ કે હવળસમુદ્ર
 નહી કહેશે તો ગંગા અને સિંધુ નદીયો પડે છે એ પાઠ પણ સૂત્રકારેજ વ
 હેલો છે તે પાઠ મિલશે નહી માટે હા એમ સમજવું કે હવળસમુદ્રનું પાણી
 હોતું છે તે સ્થાનકે ત્રિશલા માતા એ હવળસમુદ્રનું પાણી સ્ત્રીસમુદ્ર સરિ
 વેષ્ટે છે એવો ઇગીઆરમે સ્વમે સ્ત્રીસમુદ્ર ત્રિશલા દેવીયે દીઠો ॥૧૧॥૪૧

તેવાર પછી કારમે સુપને, ત્રિશલા માતાયે દેવવિમાન દીઠું તે વેહે
 છે તોવે પુઢરીક ઉત્કૃષ્ટ વિમાન છે તેમા ઉત્તમ સુવર્ણમયીના એકજ
 રને ધાઠ ધ્વજોયે કરી વિરાજમાન છે વલી તે વિમાન ધ્વાકાશમા દીપ
 વની પરે દીપી રહ્યો છે, ઉદ્યોતમા સૂર્યમંડલ સરિસી શોજા છે જેની, વ
 હી જે વિમાનમા સોનાની ઝોતોમા નાગફળા સીલા ઠોક્યા છે, વલી

માનેં મ્યાનેં દિય ફૂંચોની માલાઓ, મુઘર્ણ પર્વે કરી ભવાયમાન એવી
 નીચોની માથાઓ લટકે છે, બલી તે વિમાનની જાતમા ધૂગ હરણના
 ય, નાહારના રૂપ, ચઢના રૂપ, ઘોડાના રૂપ મગરમચ્છ, જામરૂપ
 ટે, ગચ્છ, મયૂર એમના રૂપ, સર્પના રૂપ, કિન્નરદેવોનાં રૂપ, કમ્તૂરી
 મૃગનાં રૂપ, સર્દૂર્ગમિહના રૂપ, હાથીના રૂપ, વનલતા, પદ્મલતા
 મના રૂપ ચિત્રામણમા છે, બલી જે વિમાનમા નાટક થઈ રહ્યાં છે તે
 ાત્કમા જે વાજિત્રો વાજી રહ્યા છે તેના શબ્દે કરી પૂરાણુ ધ્વુ તે
 માન છે, બલી જે વિમાનમા મેઘમાને તેના સરિહો દેવદુદુજીનો શબ્દ
 રહ્યો છે તેથી જાણીયે છે કે સર્વ જીવલોક સમાર તે શબ્દથી
 રણ કર્યો છે અર્થાત્ તે શબ્દ સર્વત્ર ફેલાઈ ગયો છે, બલી તે વિ
 માનમા, અગર, કુદરુ, શિલારમ, એમના ધૂપનો ધમવમાયમાન ધૂપ મુગધ
 રહ્યો છે બલી જે વિમાનમા દેવોને યોગ્ય સદાઉઘોન થઈ રહેલો છે,
 વોને યોગ્ય સર્વદા સાત મુખનો નિવાસ રૂપ ધ્વુ દેવવિમાન ત્રિશલા
 માતાયે ચારમા સ્વપ્નમા દીઠું ॥ ૧૨ ॥ ૪૪ ॥

આ સ્વપ્નમા ચારમે સ્વમે દેવતાનુ વિમાન કહ્યો તે જે તીર્થકરનો જીવ
 દેવગ્રીવથી ચર્ચાને માતાની કૃષ્ણમા આવ્યો હોય તેની માતા વિમાન દેલે
 અને જે તીર્થકરનો જીવ નરકથી નિકલી માતાની કૃષ્ણમા આવ્યો હોય
 તેની માતા નારમા સુપ્નમા જુવન દેલે એવો પાઠ છે ॥

તેવાર પછી ત્રિશલાસત્રિયાણીયે તેરમે સ્વમે રત્નોનો ઢગલો દીઠો
 તેમા કયા કયા રત્ન છે ૧ પુષ્કરત્ન, ૨ વજ્રરત્ન, ૩ નીલરત્ન ૪
 સમાકરત્ન, ૫ કર્કેતનરત્ન, ૬ લોહિતરત્ન, ૭ મરકતરત્ન, ૮ પ્રવાલર
 ત્ન, ૯ સ્ફાટિકરત્ન, ૧૦ સૌગંધિકરત્ન, ૧૧ હસગર્જરત્ન, ૧૨ મમ
 રગછત્ન, ૧૩ અજનરત્ન, ૧૪ ચદ્રપ્રજ્જરત્ન એવા ચીના પિયુ અને
 નાનિના ઉત્તમ રત્ન તે સોનાના મહોટા થાલોમા ખરેલા તે રત્નોનો ઢગ
 લો કેહેવો છે તો કે મેરુપર્વત જેટલો ઊંચો, આકાશમા રેવતી
 એથી અનેનો ઢગલો ત્રિશંગ દેવોયે તેરમા સ્વપ્નમાં દીઠો ॥ ૧૩ ॥

તેવાર પછી ચૌદમે સ્વર્મે ત્રિશલા સત્રિયાણીય નિર્ધૂમ અગ્નિ દોઠાં તે
 કેહેવો છે તોરે ! ઘણો ડગલો નિર્મલ પીલો અને ડાલ વર્ણ વાલો, વગી
 મધુ અને ધૃતધી સીંચ્યો વગો, નિર્ધૂમ ધગધગાયમાન જાજ્વલ્યમાન શિ
 શાવાલો, ઘલી તે અગ્નીમા અનેક ન્હાનો શિશ્વાઓ છે વગી તેથી કોઈ
 ક શિશ્વા અધિકી વગી તે અધિકથી વિણ કોઈક શિશ્વા ડહી કેટલી
 એક શિશ્વાઓ ઘલી ઘણોજ ન્હાનો એવી અનેક જ્વાલાયેં કરી અગ્નિની શિ
 શ્વા બિછી રહી છે ઘલી જે અગ્નીમા અનેક જ્વાલાઓ માહોમાહે મિલી રહી
 છે, એવા ધૂમ્રરહિત અગ્નીની જ્વાલાઓ તે કોઈ આકાશ પ્રદેશમા ચાન્વી
 હોય તેની પરે ઘણી ચપલ અગ્નિની શિશ્વા ત્રિશલાસત્રિયાણી દેશીયે ચૌદમા
 સુપનામાં દીઠી ॥ ૧૪ ॥ ૪૬ ॥

એવા ચૌદે સુપના દેશીને ત્રિશલા રાણી જાગૃત થઈ એ સુપના કેવાં
 છે તોકે ? શુભ છે, સૌમ્ય જાલા છે, ઘણુ રૂઢુ ઘણુ છે દર્શન જેમનુ,
 પ્રતુ રૂપ છે જેમનુ, એવા સુપના દેશીને ત્રિશલા માતા જાગી તે કેવી
 છે તોકે ? જેવા ધમત્ત ડગહે તેવાં નેત્ર વિદ્યમિત થયા છે જેના, હર્ષના વ
 શાપકી સર્વર્થગ હર્ષ સહિત હોનુ હવુ સર્વ રોમગમી ડહાસિત થઈ ॥ ૫
 ચૌદ સુપના સર્વ તીર્થરોની માતાઓ દેતે, જેવારે તીર્થર ગર્ભમા અગ્નિ
 તેવારે દેતે, તેમ ત્રિશલાદેવી વિણ શ્રી મહાવીરસ્વામી કૃપમા આવ્યા તે
 ના યોગે ચૌદ સુપના દેશીને શમ્યમાં જાગતી હવી ॥ ૪૭ ॥

તેવાર પછી ત્રિશલા સત્રિયાણી પૂર્વે વહ્યા એવા ચૌદ સુપના દેશી
 ને જાગતી વગી ઘણીજ પોશાના હૃદયમા સુશી થઈ, સનોપ પામી, જેવુ
 મેષની ધારાયે કરી હજાણું કદવ ટસનુ ફૂલ તેની પરે ડહાસપામ્યા
 છે રોમરૂપ જેના, અર્પાત્ રોમરોમ હર્ષ પામ્યા પછી તે સુપનાને યાદ કરે
 જે અનુક્રમે મેં એવા એવા સુપનાને દીઠા એવી રીતે યાદ કરીને ડહે,
 ડઠીને નાજોટ ઉપર પગ આપીને હેઠી ડતરે ડતરીને નહી ડતાવગી એ
 ડહે મનમા ડતાવલ નથી તથા કાયાથી ચપલ પણુ નથી, રસ્તામા ડોકર
 રહિત, વિઠ્ઠલરહિત, જાંત પ્રમુશ્વા ઓઠંગણને ન લેની થતી, રાત્ર

हवी सरिखी गनीयें करी जावती थकी जिहा सिद्धार्थ क्षत्रिय राजानो क्ष
 म्यो छे, जिहा सिद्धार्थक्षत्रिय राजा पोख्या छे, तिहा आवीनैं, सिद्धार्थ
 क्षत्रिय राजाने एवी वाणीथी जगावती हवी ते केवी वाणी तोके ' जे
 सिद्धार्थ राजानें वल्लभ जोगे, सिद्धार्थ राजा एवी वाणीनी सर्वदा चाह
 ना करे, एवी वाणी तथा द्वेपरहित एवी तथा सर्वना मनने गमती एवी
 तथा वल्लभपणानी चेतवणी करवा वाली तथा स्वर अक्षरें करी स्पष्ट एवी
 तथा कल्याणनी करवा वाली एवी तथा रुचिनी करवा वाली एवी तथा
 निरुपद्रव अर्थात् उपद्रव रहित एवी तथा घनना लाजनी करवा वाली
 एवी तथा मंगलनी करवा वाली, श्रीकार अक्षरादि शोभा सहित इद
 ममा कोमल लागे एवी, बगै जे वाणी साजलवाथी मनमा आनंद
 प्राप एवी, बगै कोमल, भीठी रसयुक्त, जेना वचन थोडा अने अर्थ
 जे एवी वाणीथी त्रिशलादेवी पोताना परतारने जगावती हवी ॥ ४८ ॥

तेथी सिद्धार्थराजा जाम्यो, त्यारे त्रिशलावाणी सिद्धार्थराजानी आ
 णी नाना प्रकारना मणिरत्नथी चितरचो एवी सोनानो बाजोट म
 गल्लोथी जज्यो ते उपर पलोंठी घागीने बैठी, रस्तानो खेद मिटाडी
 मुने बैठी, घेसीने सिद्धार्थराजा प्रत्ये जेवी रीते पुर्वे वर्णन करी आ
 या एवी वाणीयें करी केहेती हवी ॥ ४९ ॥

हे स्वामी ! निश्चे ह्यु आग पूर्वोक्त शक्यामा काइक सुती काइक
 गगती थकी, में गम रूपन आदिदेद जे पुर्वे कहीराव्या ते चौदा स्वप्न
 रीग, देखीने जागी, ते महोटा सुपनानु फळ जाणु जे काइ फलवृत्ति
 कउनु पामवु काइ पाशे ' एवु त्रिशलायें पोताना परतारने पूज्यु ॥ ५० ॥

तेवारें सिद्धार्थराजा त्रिशलाना मुखवी एवी अर्थ साजळीने, हर्ष
 सतोष पामीने, चित्तमा आनंद पाम्यो थको, प्रीतिकारी परम सौम्य
 हर्ष हृदयमा केल्यो, जेव मेवनी धारयें छत्रयेवु एवु कदंबवृत्तनु फूल
 तेनी परे उल्लसित पयो थको, साजळीने तेनो विचार करचो, पोता
 ना म्हाजाव प्रमाणे पोतानी बुद्धि विज्ञाने करी ते स्वप्नानो अर्थ

તેવાર પછી જૌદમે સ્વમે ત્રિશગ સત્રિયાણીય નિર્ધૂમ અગ્નિ દીઠો તે
 કેહેવો છે તોને ! ઘણો ઝગલો નિર્મલ પીત્તો અને ઝાઝ વર્ણ વાલો, વઠી
 મધુ અને ધૃતથી સીંચ્યો થકો, નિર્ધૂમ ધમધગાયમાન જાગ્રવહ્યમાન ગિ
 સ્વાવાલો, ઘલી તે અગ્નીમા અનેક ન્હાનો શિલાઓ છ વલી તેથી વોડ
 ક શિલા અધિકી વઠી તે અધિકથી વિણ વોડક શિલા ઠલી વેટડી
 એક શિલાઓ વઠી ઘણોજ ન્હાનો ણવી અનેક જ્વાલાયે કરી અગ્નિની શિ
 લા મિલી રહી છે ઘલી જે અગ્નીમા અનેક જ્વાલાઓ માંહોમાહે મિતી રહી
 છે, એવા ધૂમ્રરહિત અગ્નીની જ્વાલાઓ તે કોઈ આકાશ મદેશમા ચાઝડી
 હોય તેની પરે ઘણી ચપલ અગ્નિની શિલા ત્રિશલાસત્રિયાણી દેવીયે જૌદમા
 સુપનામાં દીઠી ॥ ૧૪ ॥ ૪૬ ॥

। એવા જૌદે સુપના દેલીને ત્રિશલા રાણી માગૂત થઈ એ સુપના કેવા
 છે તોકે ? શુભ છે, સૌમ્ય જઝાછે, ઘણુ રુદ્ધુ વહ્નજ છે દર્શા જેમનુ,
 જલુ રૂપ છે જેમનુ એવા સુપનાં દેલીને ત્રિશલા માતા જાગી તે કેવી
 છે તોકે ? જેવા કમલ ઉવહે તેનાં નેત્ર વિરમિત થયા છે જેના, હર્ષના વ
 શયવી સર્વગ્રંથ હર્ષ સહિત હોતુ હવુ સર્વ ગેમગમી વહ્નસિત થઈ ॥ ૧
 જૌદ સુપના સર્વ તીર્થકરોની માતાઓ દેલે, જેવારે તીર્થકર ગર્જમા આવે
 તેવારે દેલે, તેમ ત્રિશલાદેવી વિણ શ્રી મહાવીરસ્વામી તૂલમા પ્રાવ્યા તે
 ના યોગે જૌદ સુપના દેલીને શય્યમાં જાગતી હવી ॥ ૪૭ ॥

તેવાર પછી ત્રિશલા સત્રિયાણી પૂર્વે કહ્યાં એવા જૌદ સુપના દેલી
 ને જાગતી થકી ઘણીજ પોતાના હૃદયમા સુશી થઈ, સતોપ પામી, જેવું
 મેઘની ધારાયે કરી હણાણું કદવ હસનુ ફૂલ તેનો પરે ઉછાસપામ્યા
 છે રોમરૂપ જેના, અર્પાતુ રોમરોમ હર્ષ પામ્યા પડી તે સુપનાને યાદ કરે
 જે અનુક્રમે મેં એવા એવા સુપનાને દીઠાં એવી રીતે યાદ કરીને ઉઠે,
 ઠઠીને વાજોટ ઉપર પગ આપીને હેઠી ઉતરે ઉતરીને નહીં ઉતાવળી પ
 ટેઠે મનમા ઉતાવળ નથી તથા કાયાથી ચરલ પણુ નથી, રસ્તામા ઠોકર
 રહિત, વિચરરહિત, જાંત પ્રમુખના ઓઠંગણને ન લેની થકી, રાત્ર

हमी सरिखी गनीयें करी चाळतो थकी मिहा सिद्धार्थ सत्रिय राजानो झ
 म्पो छे, मिहा सिद्धार्थसत्रिय राजा पोच्या छे, तिहा आवीनें, सिद्धार्थ
 सत्रिय राजाने एवी वाणीथी जगावती हवी ते केवी वाणी तोके ? जे
 सिद्धार्थ राजानें वल्लज ठागे, सिद्धार्थ राजा एवी वाणीनी सर्वश चाह
 ना करे, एवी वाणी तथा द्वेषरहित एवी तथा सर्वना मनने गमनी एवी
 तथा वल्लजपणानी चेतवणी करवा वाली तथा स्वर असरे करी स्पष्ट एवी
 तथा वल्याणनी करवा वाली एवी तथा रुबिनी करवा वाली एवी तथा
 निठयद्रव अर्थात् उग्रद्रव रहित एवी तथा घनना लाजनी करवा वाली
 एवी तथा मगलनी करवा वाली, श्रीकार अलंकारादि शौजा सहित इद
 यमा कोमल लागे एवी, वली जे वाणी साजठवाणी मनमा आनंद
 पाव एवी, वली कोमल, मीठी रसयुक्त, जेमा वचन थोडा अने अर्थ
 एवी एवी वाणीथी त्रिशलादेवी पोताना तरतारने जगावती हवी ॥ ४८ ॥

१. तेथी सिद्धार्थराजा जाग्यो, त्वारे त्रिशलाराणी सिद्धार्थराजानी ध्या
 हाणी नाना प्रकारना मणिरत्नथी चितरचो एवो सोनानो वामोट म
 णिरत्नोथी जग्यो ते उपर पळोठी घात्रीने बैठी, रत्नानो वेद मिटाठी
 में सुवे बैठी, बेसीने सिद्धार्थराजा प्रत्ये जेवी रीते पूर्वे वर्णन करी ध्या
 व्या एवी वाणीयें करी केहेतो हवी ॥ ४९ ॥

हे स्वामी ! निश्चे ह्य आज पूर्वाक्त शक्यामा कादक मुनी कादक
 जागती थकी, में गज वृषज आदिदेइ जे पूर्वे कहीराव्या ते चौदा स्वमां
 दीना, देखीने जागी, ते महोटा सुपनानुं फुड जायु जे काइ फुडवृत्ति
 फलनु पामवु काइ धारो ? एवु त्रिशठार्थे पोताना तरतारने पूठयु ॥ ५० ॥

तेवारें सिद्धार्थराजा त्रिशलाना मुखवी एवो धर्ष साजरीने, हर्ष
 मनोप पामीने, चित्तमा आनंद पाम्यो थको, प्रीतिकारी परम सौम्य
 हर्ष हृदयमा फेल्यो, जेव मेघनी धारायें छटायेळु एवु ददवळसनु फुड
 तेनी परे उछामिन थयो थको, साजरीने तेनो विचार कच्यो, पोता
 ना स्वजाव प्रमाणे पोतानी वळि विज्ञाने करी ते स्वमोनो अर्थ

ग्रहण करचो, अर्थ ग्रहण करीने त्रिशलाराखीने मीठे वचने वगी
एवु केहेतो हवो ॥ ५१ ॥

हे देवाणभिया ! तें मनोहर मुपना दीठां, तें वरयागकारी मुपना
दीठा, शिवकारी, धनकारी आरोग्यकारी, घशा दीर्घायुवा करवा या
ला एवा तें मुपना दीठा ॥ तेनु फल आचो रीते छे, हे देवाणभिया !
तुमोने अर्थने लाज थाशे, तुमोने जोगना लाज थाशे, मुपना लाज
थाशे, राज्यनो लाज थाशे, ए निश्चें नवमहीना उतर साठामात दिव
॥ गये थके अमारा कुलमा ध्वजा समान, अमारा कुलमा झीप समा
न, अमारा कुलमा दीवा समान, अमारा कुलमा पर्वत समान स्थिर,
अमारा कुलमा शिखर समान, अर्पण् मुहुट समान, अमारा कुलमा
तिलक समान, अमारा कुलमा सूर्य समान, कुलनो आधार, कुलनी च
ढिनो करवा वालो, कुलनी कीर्तिनो करवा वात्रो, कुलना निर्वाहनो क
रवा वालो, कुलना यशनो करवा वालो, कुलमा वृत्तसमान, घशा लो
कोने छत्रछायाया राखवाची कुलनी विशेष चढिनो करवा वालो, एवा
पुत्र थाशे वगी सुकोमल छे हाथ पग जेना, मपूर्ण पार्श्वद्विप परवडा
छे जेना, लक्षण, व्ययमन अने गुणे करी सहित, मानोन्मान प्रमाण स
र्व शरीर सुंदर, चट्टमानी परे सीम्हाकार, मनोहर दर्शन करवा यो
ग्य, एवो पुत्र तुमने थाशे ॥ ५२ ॥

ते पुत्र केहेवो थाशे तोके ! बालक अवस्था छाडीने जेवारे विज्ञा
न अवस्थामा आवशे तेवारे सर्व कलाओ मात्र देववापीन जाणी ले
शे पिछ तेने शीम्यावबु पडशे नही वगी युवान अवस्थामा शूरवीर
महादानेश्वरी, स्वमतिज्ञा निर्वाहक एटळे पोतें अगीकार करेली बातना
निर्वाहने करवा वात्रो, सग्राममा वीर एटळे पात्रो जागे नही, जमी
न उपर राज्य करवा वालो, घशा हाथी घोडा रथ पायदल प्रमुखनो
मालक एवो, रानाथोनो राजा थाशे ॥ ५३ ॥

तेमाटे तुमे उदारकारी थावन मुपना दीठा एवोरीतें मिद्धारामा

वे वार त्रणभार त्रिशय गणीने कहे, प्रशमा करे तेवार पछी त्रिशय
 शत्रियाणी मिद्वार्थगजाना मुखणी आ वात मान्जरीने हर्ष सतोष पामी,
 यावत् हाथ जोडीने मस्तक अनली करीने, एवु केहेती हवी ॥ ५४ ॥

हे स्वामी ए अर्थ एमज ठे, तुमे कह्यो ते तहत्त छे, मदेह राहित छे
 जे प्रमाण में वाड्योहतो हे स्वामी तेन प्रमाण में आपना मुखणी ग्रह
 करचो, एम हे स्वामि जे तुमे कह्यो ते अरि सत्य छे एवीरीते वार
 वार केहेती थकी एम कह्योने, मुपनाना अर्थने रूडीरीतयो अगीकार करी
 ने मिद्वार्थराजानी ध्याना लेइने नानाप्रकारना मणीय जडिन एवा सो
 नानागजोट उपरधी उठीने, नही घौरी एवी पूंव कहेली रीत मुनब चालती
 यकी जिहा पोतानु शयन गर ठे तिहा आवांने एम केहेती हवी ॥ ५५ ॥

जे महारे उत्तम स्वप्ना दीठामा आव्या तो हिबे महारे सुवु न
 ही, जो सुइ जाड तो वली कदापि बीजा कोइ पाप रूरा खाटा स्व
 मा आवीजाय तो ए रुडा मुपनानु फल जातु रहे तेमाटे देव गुरु स
 बबि रूडी मंगलकारी, शुभकारी, धर्म कथा कह्योने रात्रि पूरण
 करु एवु करीने स्वप्न जागरण करती थकी, पोते जागती बीजा
 ने जगावती विचरे ॥ ५६ ॥

तेवार पछी प्रजात समये सिद्धार्थ राजा कुटुंबिक जे सेवक पुरुष
 पने बोलावने 'एम केहेतो हवो ॥ ५७ ॥

उनावय्यी हे देवाणुप्रिय । आज सारीरिने बाहिरनी उवठाणशा
 जे कचेरी छे तेने गयोदक्यी मांचो कचरो काटो काहाडीने सा
 करो, जीपो, लोणीने पछी प्रधान मुगधि पाचवर्षना फूट तेना दग
 प्र कगवो, रुग्णागर, कुदरु, शिगरम तेना घुप उखेवो अने मुग
 ना मूर्छनी गोठी, अगर्चती उखेवो, मुगधे अजिराम करो, मुगधे वा
 पेन करो, गयनी वाटमूको, आ काम तुमे करो, बीजा कोइनी पासं
 ॥ ५८ ॥

तेवार कुटुंबिक पुरुष एवु सानली धणान सुमी यइने, हाथजोडी

राजाये जेटणु छोट्यु तेवाधी डाबटो निकल्यो ऊराचो तेवा वनी एगे
 नवने बाबेनी एक सोनानी डाबली निकली तेना वनन छोट्या तेवारे मा
 हेपी राख निकली तेवारे मधाने व्हो तुमारा बैरीये राख मूकी छे, ते
 राख चोपही तुमे जोगी थांमे, ते साजली राना क्रोधानुर धये तेवारे
 सिंधीपालकें जाण्यु जे राजाये बैर साध्यु एवु चितवी उरगतनी बुद्धीये
 करी कहेवा लाग्यो के राजन ! तुमे छलये विचार मन करो, ए राख बहु
 गुणकारी छे राजाये पूज्यु एमा शो गुण छे । सिंधीपालकें बोव्यो धमार ।
 राजाये यज्ञ कीधो हतो तेना उपर धमरय द्रव्य सरच्यु ते यज्ञ पूरण
 यवाधी तेनो जस्म तिलक करवाने धर्मे सवें राजाजीने मोकल्यो छे एमा
 काइ विरोध नहीं एनु प्रजात काळे तिलक करता जन्मातरना पारक टळे
 धने सौजाग्य थांमे, ते साजली राना प्रसन्न थयो धने जाण्यु जे मे बैर
 जावधी ध्वस्तु विचारच्यु पिण एणे तो बैर टांलवा ए उपकार करचो छे,
 पछी राजाये ते सिंधीपालकने वणु सन्मान ध्यापी, एका महीना सुवी
 पोतापासे राखीने वणा हापी घोटा आजरण देइ पटेसमणी करीने शील
 ध्यापी, तथा हिने तुमारा राजासाथे अमारे परम मित्राई छे एवो पत्र लिखी
 ध्याव्यो ए सर्व जेट छेइ सिंधीपालक पोताना राजा पासे आव्यो राजाने
 पत्र दीधो सर्व वस्तु पिण ध्यापी तेवारे राजा निस्नय पाव्यो, वनी राजाये
 पटराणीने कह्यो के तु माहारे पीयरे जा, जेवारे तु नामाकिन मुद्रिका
 मोकल्लु तेवारे परत आवने पिण बीजा कोइना कहेवापी ध्यावीश नही,
 पछी ते राणी पीयर गइ पालक्यी राजाये सिंधीपालकने कह्यो के महारी
 राणी रीसाणी यकी पीयरे गइ छे तने तुमे तडो लावो तो तुमारी अ
 कल खरी जाणु, पछी सिंधीपालक वीर्यवासीनो वेश करी राखीना पीयरना
 गाममा गयो राणीनी खबर पळी तेवारे राणीये तेडाव्यो धने कह्यो के तु
 मुजने मित्रवा रेम नाव्यो तेथे कह्यो हू वीर्यवासी थयो छे तेनी ससार
 संवधि कोइ वार्यमा पडतो नथी, राणीये कह्यो धन्य
 तो पिण मने राजा, सगुणार कह्यो तेवारे सिंधीपालक

દેવા લાગ્યો કે રાજાએ હમણાં કોઈક રાજાની પુત્રી પરણવાનો આદર
 કર્યો છે તે કન્યા ઘણી રૂપવતી છે તેને પટરાણી કરવા ધારમુ છે
 પત્રી વાત સાંજથી રાણી ઉનાવતી પાછો પોતાને ઘરે આવી રાજાએ પુ
 છ્યું તું તેજ્યા વિના વુનાવળા કેમ આવ્યા તેવારે રાણી રીશ આણીને
 ધોતી જે તુમે નવી પટરાણીને ઘરે જાઓ ઝો તો હિંવે મુને શાવાસ્તે તે
 ઝાં એવો ઉલ્લજો સાંજઝી રાજા વિસ્મય પામ્યો પઝી રાજાએ સિંધીપા
 લકને તેડાવી આતજાગી રાણીને મનાવી રાજા હર્ષ પામ્યો, સિંધી પા
 લકને ઘણાં વસ્ત્ર આજૂપણ આપી સન્માન્યો ॥ એમ સિદ્ધાર્પરાજાની સ
 પ્રામા એવા સિંધીપાલક આદિદેહને શેઠનાપુત્ર સેનાપતિ બુદ્ધિવંત પ્રમુ
 લ ઘણા બેઠા છે ॥ શતિ સિંધીપાલક કયા ॥ રૂપાદિક બાવોશયો આ
 દિ લેહને ત્રેસઠ પથંત ટીકાકારેં ભિરુયા છે 'એમના પરિવારસાથે' પરવરચો
 ધકો સિદ્ધાર્પરાજાસ્નાનઘરથી નિકળીને સંજા મહપમાં આવે છે તે ક
 હેવો શોજે છે તોકે ધવલમેળનો ઘટામા, જેવો સૂર્ય નિકલે તેણી પરે શો
 જે છે ઘણી જેવા નક્ષત્ર ગ્રહ પ્રમુખના તારામા ચંદ્રમા, શોજે તેવો તે લોકો
 મા રાજા શોજે એવો મઝનઘરથી નિકળતા શોજયમાન ધયો ધકો તર
 પતિ, નરોમા દ્વડ, નરોમા રૂપજ સમાન, નરોમા સિંહસમાન, ઘણી અ
 ધિરુ રાનતેજની લક્ષ્મીયે કરી દીપતો ધકો, સ્નાનઘરથી નિકળીને ॥ ૬૨ ॥
 નિહા સપ્તાની શાલાછે તિહા આવીને સિંહાસન ઉપર પૂર્વદિશાની
 સમુલ્લ મોહોદુ - કરીને બેઠો ॥ ૬૩ ॥

બેશીને પોરાથી ઉત્તર અને પૂર્વદિશાની વિચમાની રૂશાનકૂળમા આ
 ॥ ઘાનોઢ શ્વેત વસ્ત્રથી ઢાકેલા શ્વેત સરસઘ અને શ્વેત દ્રાજ કુકુધી
 મગલ અર્થ પૂનીને યાપે અને એક પડાંઠિ ઇટલે પડદો બાધે તે પડાંઠિ
 વેહેવી છે તોકે ! નાના મકારના મણિરત્નોથી જડેલી છે, સર્વ લોકને
 દેવશ યોગ્ય, ઘણામૂંઘની, જલા પાટણમા નીપજેલી, રેશમના વસ્ત્રની
 અનેક ચિત્રામણી ઇટલે મૃગ, રૂપજ, ઘોડા, મનુષ્ય, મત્સ્ય, પક્ષી
 સર્પ, કિનર, ઘટાપદ, ચમરી ગાય, હાથી, વંમલતા, પદ્મલતા, રૂપાદિક

अनेक रूप जे पडलिमां मादचा छे एवी पडळी बायी, (पडळी एटले पडदो जाणवो) ते पडळीनी माहेली बाजुरी, अनेक जातिना मणि म करी जडिन रूडा सुवाला गादला सहित मशरूने वस्त्रविशेषें दाक्यु तेनी उपर भेन वस्त्र आच्छाद्य, मुकोपल अगने मुखवारी स्पर्श छे जेनो एवो रूडो एक बाजोट त्रिशलासत्रियाणीने वास्ते रचावे, रचावीने पछी सिद्धार्थराजा कुटुंबिक पुरुषने बोलावने एम वहे ॥ ६४ ॥

के शीघ्रमेव एटछे तत्काल हे देवाणुमिया, अष्टाग महानिमित्तना जाण, सूत्रार्थना धरवा चाला, अनेक प्रकारना शास्त्रमा कुशल, स्वम शास्त्रमा कुशल एवा स्वम लक्षण पाठकोने बोलावो इहा आठ अगना नाम कहे छे तेमां प्रथम फरकण विचार अग तेमा शरीर फरके तेनो विचार जेमके स्त्रीनु डावु अंग फरके तो सारु इत्यादिक तातो जाणवी, धीजु स्वमविचार अग तेमा उत्तम, मध्यम अने कनिष्ठ एवा स्वमानोको धार, त्रीजो स्वरविचार अग तेमां काली चिडी, रूपारेल, शीयाठ प्रमुख बोले ते मुम्व फळ कहेवाय, चोधु जूमिकप अग तेमा जूमिकपवा थी जे शुजाशुजफल तेना कहेनारा शास्त्र ते जौमविद्यानामे चोधु अग जाणवु, पाचमु मसा, तिल, लसण इत्यादिकोनो विचार जेमा छे ते डय जन विद्या नामे पांचमु अग जाणवु, उठो हाथ पगनी रेखा जोवानो विचार जेमा छे ते लक्षणविद्या नामे छठु अग जाणवु, सातमु उत्पात विद्या ते उलकापात तारा त्रूटे, मडळ मडे इत्यादिकोनो विचार जेमा छे ते सातमु अग जाणवु, आठमु अतरिक्ष विद्यानु अग ते ग्रहोनां अस्त उदय धक तेना फल जेमा छे ते आठमु अग जाणवु एवा जाण स्वमराठक पुरुषोने बोलावो एवु सिद्धार्थ राजार्ये कह्यो त्यारें ते कौटुंबिक पुरुष साजली ने धणो खुशी थयो पछी हाथ जोडी यावत् साजलीनें तहत्ति करीने॥६५॥

सिद्धार्थ क्षत्रिय राजेनी पासेथी निकलीने क्षत्री कुड गामनगरनी विचमाथी थइने ज्या स्वम पाठकोना घर छे त्या आवीने स्वमलक्षण पाठको

हे स्वप्न पाठको तुमोने सिद्धार्थ क्षत्रिय राजा याद करे छे ते माटे ह
 तुमोने बोलाववा आव्यो छु तेवारे स्वप्नउत्पत्तिपाठक सिद्धार्थ क्षत्रिय
 राजाना, कौटुम्बिक पुरुषनी वाणी सुणीने एटछे तुमोने सिद्धार्थराजा
 मोलावे छे एवी वाणी साजगीने, घणान हर्ष सतोष हृदयमा पामवा
 लाग्या पठी स्नान मऊा करीने, पोताना घरना इष्टदेवने पूजीने, श
 रीर उपर कौतुकने अर्घ तिलक छापा प्रमुख करीने, दही, डाज अ
 ने सरसवने मागलिक माटे करीने इहा दुष्टस्वप्न प्रमुखनो नाश करवो
 ए मायश्चित्तनो टालवु छे, तेमाटे ते करीने, इहा कोइ प्रक्ष करेके सि
 द्धार्थराजाना स्नानना वर्णनमा तो देवपूजा करवी आवी नही अने आ
 निमित्तियाओना सक्षेप पाठमा देवपूजा आवी तो सिद्धार्थराजा देवपूजा
 नही करता हता एवु पृष्ठे तेने उत्तर कहे छे के आ वस्तु तो सि
 द्धार्थराजा शिखार करीने सजामा आवता हता तेथी तिहा दही,
 डाज अने सरसवनी परे पाठ नथी तेथी जाणवामा आवे छे के निमि
 त्तियाओने पृष्ठे विदाय करीने पठी पूजा करी हशे । केमके सिद्धार्थ
 राजा पिण श्रीपार्श्वनाथ जगवानना आवक छे तेथी श्रीपार्श्वनाथजीनी
 मुर्ति तेमना घरमा अवश्य होवी जोइये, वली आगल “ शायाकय व
 लिक्कमा ” ए पाठ त्रिशलाजीना अधिकारमा चाल्यो छे अपवा क
 र्त्ताये पिण ए पाठ सहजनो जाणी नही लिख्यो होय !! एम पिण
 सजवे छे पठी केवली गम्य हिवे स्वप्नपाठक शुद्ध मागलिक वस्तु प
 हेरीने, वणा मूल्यना घरेणा पहेरी सर्व शरीर शोचायमान करीने,
 वठी रिण सरसव अने इर्ज मगठ निमित्तें मस्तके धारण करीने, उ
 छाडीने, पोतपोताना घरथी निकठीने, क्षत्रियकुड गामनगरनी विचमा
 भी यइने, निहा सिद्धार्थराजानो मुख्य महेल छे तेने धारणे आवी
 सर्व एउठा धया, पठी सर्व जेला यइने माहोमाहे विचार करवा ला
 ग्या के आपणा बडाएमा कोइने महोदो बाप्यो नथी माटे, एक जखने
 महोदो पायो, केमके छद्मविना तो अनातिवन टोलु वाने, माटे माहोमा

हे स्वप्ननो अर्थ विचारिनें एक महोटांना मुक्कथी राजा आगत रहेव
 राववु, पिण जणे जणें जुटु जुटु बोलवु नही ओ जणें जण जुटु बोलवा जा
 शो तो आदर पामशो नही जेम न्यायशास्त्रमा कह्यो छे के ॥ यत्र सर्वेपि
 नेतार , सर्वे मत्सरवादिन ॥ सर्वे ममत्वामिच्छति, तेवसीदति उदवत् ॥१॥

जिहा सर्वजण अग्रेसर थावा जाय अने सर्व अहंकार साहित बोलवा
 वाला होय, परस्पर ईर्ष्या करवा वाला होय, सर्व महोटाइ पणाने वा
 छवा वाला होय तेमनो समुदाय जेम पाचसें मुजट अनादर पानी
 दु ख करवा छागा तेम दु ख करे, ते पाचसें मुजटनी कथा कहे छे, कोई
 समयें इहा तिहाथी आबोने पाचसें मुजट जेला थइ गया, ते रोजगार
 करवा सारु देशातरेगया तिहा कोई कोई राजाओनी पासें बे चार दि
 वम रही रही चाल्या जाय एम करता एक महार्द्धिक महोटा राजाने
 जइ मिह्या तेवारें ते राजायें घोडा, वस्त्र घरेणा, शस्त्र इत्यादिक साम
 ग्री तेमनी पासें दीडी तेमज ते मुजटो सर्वे सुखुषवान हता तेने देखी
 राजा तेमने सन्मान आपी बोल्यो के तुमे कोण छो अने क्याथी आढ्या
 छो तेवारें ते पुरुषोयें राजाने प्रणाम करीनें कस्यु के हे राजन् ! अमे नो
 करी रहेवा सारु आढ्या छैयें यावत् तेमनी बातो साजलीने राजा प्रमु
 ख सर्व सजा खुशी थइ तेवारें राजायें प्रधानने बोलावीने कस्यु के आ
 मुजटो सारा देखाय छे, आबरुदार छे, काम पढता समाममा पाछे ह
 ठे तेवा नथी एवा राजाना वचन साजली प्रधान बोल्यो के हे स्वा
 भी ! ए मुजट देखवामा तो सारा छे पिण असबब छे केमके एमना
 मा कोई माउक नथी तेथी काम पढशे तेवारें जागी जाशे तो तुमे
 ध्योलजो कीने आपशो ? एवु प्रधाने कह्यो तोपिण राजा समज्यो
 नही तेवारें प्रधाने जाण्यु जे राजानु मन ए सीपाइयोने नोकरी राख
 वानुं छे एवु समजीने प्रधाने कह्यो हे महाराज ! एनी परीक्षा करीने
 आपणे नोकरीमा राखशु राजायें पिण कह्यो के सुखेंथी परीक्षा करो
 प्रधाने तेमने कोई सारी जगा जोइने तेमा उतारो आप्यो अने

नवी वस्तु एक दोलीयो एक गादलु अने एफ उमीमु ने मुजटोने उतारे
 बोल्यो वली जोजनादिक सामग्री पण्णी मोकरी ते मुजटोये जोज
 काय पछी जेवारे सुवा लाग तवारे दोलीयो देखीने माहो माहो
 जण लडवा लाग्या तेमागी एक बोल्यो के मेरा दादा बडाथा,
 और मवी बडाहु, इस्में में सुउगा तवारे चीजो बोल्यो के एकदि
 न वनमें सिंह बोलाथा, उसका साद घरमें बैठैबैठे सुनके मेरे
 पाकं सातदिन तक तप आयाथा, इस्में मेंही सबसे बडा हु,
 मवी चीजो बोल्यो के मेरे बडे जइयाने सेके हुए सत्ताइस कुपापडो
 एक पावकी लानसे जागी डारीथी, इस्ते मेंही बडा हु, वली चोपा
 बोल्यो के मेरे मामाने एक उदराको हराइ दीयाथा इस्में मेंही बडाहु,
 मवी पावमो बोल्यो के मेरा मामाने सातसेरकी खीचडी खाइथी, छठो
 बोल्यो के मेंतो छ गोलीकी छस पीनाहु, सातमो बोल्यो के मेंतो घर
 ही जगल जाना हु, आठमो बोल्यो मेंतो सातदिनतक मोइ रहता
 जागतानही, नवमो बोल्यो मेंतो बिछीसेंजी डरताहु, दसमो बो
 पो में कुत्ता नूके जइ जाग जाउं, एसीरीने एक कहे हु सुउ, बी
 ॥ कहे हु सुउ तु काइ, मालक नथी, एम अर्विरात्र सुधी लड्या ते
 रे तेमा पाच सात जण समजू हता ते बोल्या अरे तुमे लडाइ मतकरो
 (शर्यानी साहामा पगराखीने बढाये सूइ रहो ए न्याय सर्वने बराबर
 माणवामा आख्यो तेथी सर्वजणो दोलीया सामा पगराखीने सूइ रह्या
 अने बीजी मिण सर्व चीजो पाती प्रमाणे मेंची लीधी पछी प्रजात
 पयु तवारे राजाना माणसो जे निगाह करवा रह्या हता तेखे जइ
 राजा आगल सर्ववात कही तवारे राजायें निभ्रलीने सर्वने शीव आपी
 काइ आदर पाय्या नही एषु स्वम पाठके परस्पर विचारोने एक
 मणाने मालक थाप्यो अने निहा सिद्धार्थ क्षत्रियराजा छे तिहा आ
 र्यां आवीने सिद्धार्थराजाने जय विजय शब्द करी बघाव्या ॥ ६७ ॥

॥ इति तृतीय व्याख्यान समाप्त ॥

॥ અથ ચતુર્થ વ્યાખ્યાન પ્રારંભ ॥

હિવે તે મુપનપાઠક સિદ્ધાર્થશત્રિય રાજાને હાથપોડીને જગનિજય શબ્દ
 કરી વચાવે અર્થાત્ હાથ પસારીને આશિર્વાદ આપે ને કહેકે હે રાજા ! તુમને
 દીર્ઘ આયુષ્ય વાલા હો, ઘણી આત્મવિકાસના ધણીહો, લક્ષ્મીવાનહો, જશશા
 નહો, બુદ્ધિમાનહો, વીરત્તિમાનહો વલી સિદ્ધાર્થરાજાને પાર્શ્વનાથ સ્વામીનો
 સેવક જાણીને શ્રીપાર્શ્વનાથજીનો સ્તુતિકરીને આશિર્વાદ આપ્યો ॥ શ્લોક ॥
 દશાવતારોષ પાયાત્, કમનીયાજનચુતિ ॥ કિંતુદીપો નહિશ્રીપ, કિં
 તુશામાગજોજિત ॥ ૧ ॥ અર્થ—દશ છે અવતાર જેના તેને દશાવતાર
 કહીયે એવા વલી મનોહર શ્યામવાનિવાલા એના કોણે '૩' તેવારે
 થીજો કોઈ કહેકે દીપ એવું નામ ઢીવાનું છે અને દશા એવું વતીનું ના
 મ છે વલી કાજલની શ્યામકાતિ છે, તેવારે કહે છે જે એ દીવો, તો
 નહો પરંતુ શ્રીપ એટલે શ્રીકૃષ્ણ તેના વિષે દશ અવતાર થયા તેથી
 કૃષ્ણ હશે કેમકે કૃષ્ણ કાલા વિષે છે અને તેના દશ અવતાર વિ
 ણે છે, તેવારે કવિ કહે છે કે દીવો અને શ્રીકૃષ્ણ એ બેઉં નરી તેવા
 રે એ કોણ છે કે ? શ્રીપાર્શ્વનાથ સ્વામી વામાદેવીના પુત્ર છે કેમકે એ
 દશજન્મ કરીને તર્ધિકર થયા રૂપા અમરજૂતિના જન્મથી દશજન્મ ગણ
 વા વલી એમની શ્યામકાતિ વિષે છે તેથી પાર્શ્વનાથ સ્વામી છે તે તુમાર
 રક્ષા કરો એવો આશિર્વાદ સાંજલીને સિદ્ધાર્થ શત્રિયરાજાએ તે મુપન
 લક્ષણ પાઠકોને વાઘા, વસ્ત્રાદિક દેશને પૂજ્યા, સદગુણેકરી સ્તવ્યા,
 સન્માન આપ્યું, અને પૂર્વે તૈયાર કરેલા જે આઠ પદ્માસા છે તેની ઊ
 પર જૂદા જૂદા બેસાડ્યા ॥ ૬૮ ॥

રૂપા કોઈ કહેકે શ્રીપાર્શ્વનાથજીનો આવક સિદ્ધાર્થરાજા સમકેરી
 છે તેણે મિથ્યાત્વી એવા સ્વપ્ન પાઠકોને કેમ વાઘું ? હિવે એને ઉત્તા
 ર કહે છે એ તો લોકોપચાર જાન્ય છે તેતો સસારિક પણાનો છે વિષે
 જ્યપણાને તપા વર્મના કામને માટે નથી જેમ લૌકિકમા જુહાર કરે તેને
 વિષે વદન કહે છે તેમ એ વિષે જાણવું ॥ તેવાર પછી સિદ્ધાર્થ રાજા ત્રિશ

सत्रियाणीने पण्डित वेसाडे ते गिण पोताना हाथमा फूठफल लेइने
 पठी उत्कृष्ट विनययी सिद्धार्थ राजा स्वमन्त्रण पाठकारनं कहे ॥६५॥
 हे देवाणु प्रिया आज त्रिशग सत्रियाणुगिं पूर्वे वर्खी आठ्या एवा
 होटा गच्छपजादि चौदे स्वमा ते यावन् प्रप निद्रामा सुनी थकी
 खान जागी ॥ ७० ॥

तेरी ए चौदे स्वमानु हे देवाणु प्रिया कांइ कल्याणकारी फळ थारो ॥७१॥
 तेथों ते स्वमन्त्रणपाठक, सिद्धार्थसत्रियराजाना मुखरी ए अर्ध
 ज्ञानी पणान खुजी थया ते स्वमाने हृदयमा चरण करचा, अन अ
 विचारवा लाग्या माहोमाहे विचार करचो, ते स्वमानो अर्थ ग्रहण
 करचो, माहोमाहे एक बीजाने पुत्रोने निश्चय करचो, पठी सिद्धार्थ
 राजानी जागृत स्वमाना शास्त्रोनी विचार केहेता हुता ॥ ७२ ॥

ते शास्त्रानरथी सुपनानो विचार ठिवे छे मनुष्योने नव प्रकारें स्वमा
 आवे छे तेमा प्रथम तो जाणेती वात स्वमामा आवे, बीजो साजनेली वात सु
 पनामा देवे, बीजो दिवसें दीठेली वस्तु सुपनामा देवे, चोथु यात, पित्त, कफ
 वा विकारथी स्वम आवे, पाचमो महज स्वजावथी स्वम देवे अथवा मलमूत्रा
 दिवनी पीडाथी स्वम देवे, छठो चिंतामा पण्यो थको स्वम देवे, ए उ
 वागथी जे स्वमा आवे ते निष्फल छे एतु काड शुजाशुज फळ मास
 पाय नही सातमो देवतानी साक्षिध्वथी सुपनु देवे, आठमो धर्म कर्म
 ना रहेलो प्राणी पणो कर्म करे तेने धर्मना प्रजावथी उत्कृष्ट पुण्यने यो
 ने सुपनु आवे, नवमो घणा उत्कृष्ट पापना उदयथी स्वम आवे ए पाछ
 छान्ण स्वमा प्राणी देवे तो तेनु शुजाशुज फळ अवश्य पाय खात्री
 ने जाय तथा घातुप्रकोपथी वायुनु जोर होय तेवारें वृक्ष, पर्वत, टूक
 उपर चढनु तथा आकाशमा उडवु एवा स्वमा आवे तथा पित्त प्रको
 पथी सोनु, रत्न, सूर्य अने आग्नी प्रमुख स्वमामां देवे तथा श्लेष्म
 अधिक होय तेना योगथी अश्व, नक्षत्र, चंद्र, शुक्रपक्ष, नदी, सरो
 वर, समुद्र इत्यादिक उत्पण्णा देवे ते निष्फल जाणवा वठी गाय,

मलद, हाथी, मरेरु पर्वत, दूक एमना उपर चढ्यो एवु स्वम देखे तो
 महोटाइ पामे तथा विट्ठाविठैन शरीर देखे तो निरोगी थाय, स्वम
 मा रुदन करे तो हर्षनी प्राप्ति थाय, स्वमाना राजा, हाथी, घोडा,
 सोनु, बठद, गाय, कुटव देखे तो कुठनी रुद्धि होय, तथा प्रामाद
 उपर चढीने जाणे निमु छु एवु म देख तथा समुद्र तरु छु एवु स्व
 म देखे तो जो नीचकुठमा तेनो जन्न थयो होय तोपिण राजा था
 य वत्री दीपक, माम, फर, कन्या, पद्म, छत्र छने ध्वजा पटला वा
 ना सुपनामा देखे तो जय पामे, तथा पोताना इष्टदेवनी प्रतिमाने जो
 स्वममा देखे तो आयुर्लब्धि पामे तेमज कीर्ति, यश छने धननी पिण्ड
 द्वि पामे वली जे कपास, जस्म, हाड छने ठास ए चार श्वेतरु
 बर्जने बीजी कोइ पिण्ड सपेत वस्तु स्वमामा देखे तो जत्री जाणवी तथा
 ज हाथी, देवता, घोडो छने राजा ए चार चीज बिना बीजी कोइ का
 ली वस्तु स्वममा देखे तो ते सारी जाणवी नही तथा स्वममा गायन
 करे तो रुदन करवु पडे, स्वममा नाचे तो बदीखाने पडे, स्वममा हरे
 तो शोकमा पडे स्वममा जखे तो कलह थाय, वली जो स्वममा देवता
 साधु, ब्राह्मण, राजा पितृ, वृषज एटला माहेलो कोइ आर्षीने कोइ म
 कारनी बात कहे ते बात अवश्य सत्य थाय तथा स्वममा धोला सर्प च
 जाने डसे तो हमार सोनैयानो लाज थाय, वली कोइ फल्यु फूस्यु वृक्ष
 तथा रायणनु वृक्ष तेना उपर पोते चढ्यो एवु स्वममा देखे तेने वरु
 धन मिल वली गधेडो, उट, जैस जैसो एमना उपर एकलो हु चढ्यो
 छु एवु स्वम देखे तो ते तत्काल मरण पामे, वली जे पुरुष धोला का
 डा वाली धोला चदननु विन्येपन करेली एवी स्त्रीने हु जोगवु छु एवु
 स्वम देखे तो तने सर्व प्रकारनी रक्षणी मिठे वली जे राता वस्त्रवाली,
 रातो चदन रुष्णगघ विन्येपन वाली स्त्री जोगवु छु एवु स्वम देखे तो ते
 नु लोही मुकाइ जाय, वली जे रत्नना, सोनाना छने भीसाना दमश
 थो उपर हु चढ्यो छु एवु देखे तो ते अवश्य समकिन पामीने मोक्ष मा

તથા જે સ્વપ્નમા દારુ પ્રમુખનો ઘડો જાણે મંડાપાઓ છે એવો પોતા
 ત્રત્માને માગે તો તે મમકિત પામીને ગ્રીના જવમા મોક્ષ જાય ॥ હિવે -
 ગ્રાઝા દેવીયે જે ચૌદે સ્વપ્ન દીઠા તેનું ફટ તો આ પ્રમાણે છે જે પ્ર
 મ મ્મપ્રમા ચાર દત્તોમલવાગે હાથી દીઠો તે દેશવાયો એ પુત્ર મહા
 શક્રપી યાશે યજ્ઞ દાન, શીલ તપ અને જાવ રૂપ ચાર પ્રકારના
 મિત્રી પ્રરૂપણ કરશે, બલી ચોસઠ ઇદ્ર તથા ગજપતિ જે રાજાઓ તે એના
 વરણકમડને સેવશે ॥ વગેરે બીજે મુખને રૂપજ દીઠો તેથી તુમોને ધર્મધોરી
 પુત્ર યશે પટલે જરતશેત્રને વિષે જેમ કર્પણીઓ રૂપજ થકી ધાન્યનુ બીજવાર
 તેમ એ પુત્ર બોધરૂપ ધાન્યનુ ગ્રીન વાવશે ॥ ગ્રીને મુખને સિંહ દીઠો તેથી નિર્જગ
 અને શરૂબર ગ્રણ પુર્વનમા પોતાની જ્ઞાતા મનાવશે જો એ પુત્ર યાશે પટલે
 જેમ મિંહ હોય તે શ્વાપદ જીવોવી વિનાશ પામવું એવું જે વન તેનું રક્ષણ કરે
 તેમ એ વિષે મમ્યક પ્રરૂપણા રૂપ સિંહેકરી કુટાદિ જે મિથ્યાત્વરૂપ શ્વા
 પદ જીવો તે થકી નાગ પામવું એવું જે જગ્ય જીવરૂપ વન તેનું રક્ષણ કરશે
 અથવા જ્ઞાઠ કર્મ અને જ્ઞાઠ મદરૂપ શ્વાપદોનો નાશ કરશે, વગેરે ગ્રણ પુ
 વન વિષે પોતાની જ્ઞાતા મનાવશે ॥ ચોથા મુખનામા લક્ષ્મીદેવતા દીઠી
 તથા ગ્રણ જગતની તીર્થંકર લક્ષ્મીનો જોક્તા થશે પટલે વરસીદાન દેહ વી
 જા પાત્રી કેવલ રૂપ લક્ષ્મી પામીને જ્ઞાઠ પ્રાતિદાર્ય રૂપ તીર્થંકરની લ
 ક્ષ્મીને જોગવશે ॥ પાંચમાં મુખનામા ફૂલની વે માગાઓ દીઠી તેથી સત્પુ
 ર્યાને માર્યે પૂજ્ય પણ જોગવશે પટલે જેમ ફૂલનો તૂટે મસ્તકે વરાય છે
 તેમ જ્ઞાની જ્ઞાતા વિષે સર્વ ત્રયગીવો મસ્તકે વરશે તથા જે માગ દીઠી
 જો એક શ્રાવકનો અને ગ્રીનો સાધુનો એવા જે પ્રકારના ધર્મ કહેશે ॥
 છઠા મુખનામા ચદ્રમા દીઠી તેથી એ સૌમ્ય દર્શન વાલો થશે, શીતઠ પ
 રિણામવાળો થશે, જ્યોત્સ્ના રૂપ કુવટેયનો બોધ પ્રકાશ કરવાને ચદ્રમાં
 પદ્મ યશે ॥ સાતમા મુખનામા સૂર્ય દીઠો તેથી મિથ્યાત્વરૂપ ઔચકારનો
 હતા યશે તથા પોતે પ્રજામડે કરી અઝટન થશે ॥ આઠમા મુખનામા
 ધ્વજા દીઠી તેથી કુટમા ધ્વજા મમાન ઉત્તમ થશે તથા ધર્મધ્વજાયે કરી

વિરાજમાન થશે, જગતને ચારે દિશાએ ધર્મધ્વજાને વગી શોભાવશે ॥
 નવમાં સુપનામાં પૂરણ કલશ દીઠો તેથી સપૂર્ણ ગુણો થશે, ૧૫ ધર્મધ્વજ
 પ્રાસાદ ઉપર કલશ જગાવશે ॥ દશમાં સુપનામાં પદ્મમરોવર દીઠો તેથી
 જગતના તાપને દૂરવાવાડો થાશે તથા આત્મા થવા પના પગતએ દેવતા
 ઓ સુવર્ણ કમલ થાવશે ॥ ૬મી આગમાં સુપનામાં સીંચીસમુદ્ર દીઠો તેથી ગતી
 હૃદય ઘાલો થાશે તથા વેવજ્ઞાનરૂપ રત્ન પામીને ચૌદે રાત્રીએ કમલ
 જાણ થશે ॥ ચારમાં સુપનામાં દેવવિમાન દીઠો તેથી દેવતાઓનો પૂજનોક
 થાશે એકે વૈમાનિક પર્યંત ચાર નિકાયના દેવતાઓ પની સેવા કરશે ॥
 ત્રીસમાં સુપનામાં રત્નની રાશી દીઠો તેથી દેવતા ઋણગદ કરશે, તિહા
 બેશી જીવ્યજીવોને ધર્મદેશના આપશે ॥ ચૌદમાં સુપનામાં નિર્ધૂમ આમિ ટી
 ઠો તેથી દીપ્તિવત થાશે તથા તેજવન થાશે તથા જેમ આગ કાચને ગુદ
 કરે છે તેમ એ તુમારો પુત્ર આત્માના શુદ્ધ સ્વજાવની શુદ્ધિ કરનારો થાશે
 જીવ્યજનોના મન શુદ્ધ કરશે, કર્મમગ્ને માગી નાસશે ॥ તથા એ ચૌદે સુ
 પના દીઠા તેથી ચૌદેરાત્ર લોકનો સ્વામી થાશે ॥ એવા ચૌદે સુપનામાંથી
 એવા ફલવાળો તુમારો પુત્ર થશે ॥ વચે સ્વપ્ન પાઠકો કહે છે કે હે દેવા
 પ્રિયા ધ્યમારા સુપનશાસ્ત્રમાં બેતાલીશ સ્વપ્ના સામાન્ય અશુભ ફલદાયક
 કહ્યા છે અને ત્રીશ સ્વપ્ના ઉત્તમ મહોટા ફલના દેવાવાળા કહ્યા છે સર્વ
 મિલી બોહત્તર સ્વપ્ના કહ્યા છે તેમાંથી શ્રી અરિહત અને ચક્રવર્તિનો માત્ર
 અરિહત અને ચક્રવર્તિ ગર્જના આવ્યાં થવા ત્રીશ મહોટા સુપનામાંથી
 ગન હપજાદિક ચૌદે મહોટા સ્વપ્ના દેસે ॥ ૭૪ ॥

અને વાસુદેવ ગર્જના આવે તેવારે વાસુદેવની માતા એ ચૌદે મહોટા
 મા માહેલા કોઈ પિણ સાત સ્વપ્ના દેને ॥ ૭૫ ॥

વચ્ચે ગર્જના આવે તેવારે બલદેવની માતા એ ચૌદે મહોટા
 નાં માહેલા ગમે ત ચાર સુપના દેસે ॥ ૭૬ ॥

મહાલિંગ રાજાની માતા એ ચૌદે સુપના માહેલુ એક સુપન દેવે ॥ ૭૭ ॥
 હિવે બેતાલીશ મધ્યમ અને ત્રીશ ઉત્તમ સુપના જે પૂર્વે કહ્યા તેના નાં

रहे छे, तिहा प्रथम बेतालीश सुपनाना नाम कहे छे, गर्धर, राक्षस,
 , मिशान, युक्रम, महिष, अहि, वाज्रर, कटकटम, नदी, खनूर, र-
 न, उट, खर भिनरौ, श्वान, दोरा, सगीन, घीन, जस्म, अस्थि,
 न, तम, कसरी, चर्म, रक्त, अक्षम, वामन, कलह, विविक्तटाटे,
 श्लोष, जूतप, अयुद्ध, निर्गत, जग, जूतन, तारापतन सूर्यचद्र
 , महाशाय, महाताप, विस्फोटन, दुर्वान्य, ए बेतालीश माठा सुपना
 गुन फल दायक जाणवा, हिने त्रीश उत्तम सुपनाना नाम कहे छे, अर्ह
 भौद्ध, हरिकृष्ण शत्रु, ब्रह्मा, रुद्र, गणेश, लक्ष्मी, गौरी, नृप,
 श्री, गौ, वृषज, चद्र, सूर्य विमान, गेह अग्नि, स्वर्ग, समुद्र, सरोवर,
 , रत्नाल, गिरि, ध्वज, पूर्ण घट, पुरीष, मास मत्स्य, वरुणद्वय, ए त्रीश
 ना गुन फलदायक जाणवा, ए भवा भिली बोहोत्तर सुपनाना नाम कह्या

हिने जे पुरुष स्थितचित्तवालो होय, निर्बोदिय होय, पर्बोदिय नएँ बश
 रैना होय, शान मुद्रावालो होय, बन्धी भर्भराने होय, धर्मानुगामी
 होय, धर्म उपर श्रद्धापत होय दयावन होय, इत्यादिक उत्तम गुण
 लक्ष्मी होय, तेने-जे सुगनु दीठामा पवे, ते मारु अपवा माठु त
 न फरे, बन्धी रात्रिने प्रथम, महरें स्वप्न देखे तो एक वरपमाहे फल
 पवे, रात्रिने बीजे महरें सुपनो देखे तो उमास माहे फल आपे, रात्रिने
 तीन महरें सुपनो देखे तो व्रणमास माहे फल आपे, रात्रिने चौथे महरें
 स्वप्न देखे, तो एक मासमाहे फल आपे, रात्रिना अचानी ठेलेली बे
 बन्धीरात्र रहे तेवारे स्वप्न देखे, तो तेनु फल दश दिवसमाहे पामे, सूर्य
 उगरी बेलायें सुगनो देखे तो तत्काल फल पामे, तथा जो माठु सुपनो दी
 ठामा आवे तो पाठा मुद रहेवु अने कोइनी आगत कहवु भिन्न नही,
 तथा उत्तम सुगनो देखी गुरुआदिक आगल कहवु, जो सज्जववा योग्य
 राइ गन न भिजे तो गायना कानमा पिण सज्जववु, जल स्वप्न देखी
 चलो सुवेतो निष्कट थाय, जल सुगन देखी मूर्ख जन आगल तो सर्वथा
 न कहवु, केम के जेनु फल साजले, तेनु फल पामे, विष उत्तम

आगलज कहेवु ते उपर भूदेवनु दृष्टात करे छे, कोइएक राजानो पुत्र
 अग्रमानितो थको छे तेनु नाम भूदेव छे पिण तेने दान आपधान घणुन
 व्यसन छे तर्फी राजायें तेने काहाडी मूक्यो ते फिरतो फिरतो कोइएक
 ने आव्यो पोते महार्यमवन जैनमति छे परतु सावान नहतु तेवारे शहे
 रमा आपवाने गयो तिहा फिरता एक बाणीयायें जेने अर्थ उडद रा
 ध्या हता ते मूलदेवने आप्या तेने भेइ बाणीमा आव्यो अने मनमा
 चितवतो बेगो जे कोइ अतिथि आवेतो तेने जोजन आपीने पढी है
 जोजन करु एटगमा एक साबु पिण जूज्यो थतो त्या आव्यो, ते
 वारे भूदेवें ते भद्रपिने देवी बाबला बोहोरावी दीया अने पोते आन
 दपणे सुइ रह्यो तिहा निराबाध पणे बड्यो चद्रमा में गिर्यो एवु सु
 नु दीठु, ते स्वम देखीने जाग्यो अने बडी जे वाडीमा ए भूदेव स्रो
 हतो तेन वाडीमा एक बावानो मठ छे ते बावाना चलायें पिण तेहम
 उपनु दीठु देखीने जाग्यो प्रजातें पोताना गुरुने कह्यो तेवारे गुरुयें क
 ह्यो जे तु आज गाममा जिसा लेवा मइश तेवारे तुमने चद्रमा जेटलो
 महोरो घूतें चोपडेलो रोटको गोल सहित मिलसे ते साजगी चेलो
 राजी थइने जिसा लेवा गयो तेवारे तेने गुरुना कहा प्रमाणे रोटको
 भित्यो हिवे ते वात राजकुमार भूदेवें साजगीने विचारयु जे हु एनी
 आगल महारा सुपनानी वात जो कहीश तो मने पिण एटलुन फल
 केहेसो केमके जे स्वम एना चेलायें दीठु उ ते में रिण दीठु उ मा
 एनी आगल तो वात कहीश नही एम विचारी हाथमा श्रीफल लेइने
 शहेरमा गुरु आगल गयो तिहा सुपनानी वात कही तेवारे गुरुयें क
 ह्यो जे हु महारी दीकरी परखीश ता हु तुजने सुपनानु फल कहीश भू
 देवे कह्यो महारी न्यात जात तो तु जाणतो नथी अने ताहारी पुत्री
 केम परणवे छे निमित्तियायें कह्यो में मर्व वात जाखी छे एम कही
 तेने पुत्री परणवीने पढी सुपनानु फल कह्यो के आ गामनो न्यपुत्री
 थो राना आशपी सानमे दिवसें मरण पामसे अने सुने आ मामना रा

જા યાશો તેવાત સાગી મારીને મૂંઝેલ કિંગી નેરજ વાડીમા ગયો
 એમ કરતા સાતમે દિવમે ગામનો રાજા પિળ મરણ પામ્યો તેવારે રા
 જાવિના કોઈને ઓળખી નહીં નેથી પણ દુઃખ થઈને એવો ઠેગવ કમ્ચો
 કે પાટવી ઘોડો, પાટવી હસ્તિ અને પાટવી પ્રવાન હયાદિકરને શિળ
 મારીને કહ્યો જે જેને એ રાજા કરી યાપે તેને રાજમાદીયેં બેસાડીયેં
 કેમકે એમ કરચાથી પિત્રાઈ મોત્રાઈ ને હોય તે આગલ કોઈ વાગો
 કરી શકે નહીં હિને હાથી અને ઘોડો એ ને બાદેર નિકલીને જે વાડી
 મા મૂંઝેલ સૂતો છે તે વાડીમા આથી હાથીયેં ગલાઠાટ કરી મૂલવના
 મલ્લકે કલશ તોર્યો અને ઘોડે હજીરણાટ કમ્ચો પડી હાથી તેને જા
 રી ઉપાડી પોતાની પીઠ ઉપર બેસાડીને શહેરમા ડેડ આવી, છો
 કોયે તેને રાજપાદે ધાપ્યો, માટે સારુ સ્વપ્ન દીઠુ હોય તો ઉત્તમ રાજા
 પુરુષ આગલ કહેવું પિળ મૂંઝેલ આગલ નજ કહેવું ॥

હિને ઉત્તમ સુપનો મુખ આગલ કહેવાથી ને તે સ્વપ્ન થાગ તે આશ્રયો
 વળિરત્નીનુ વીરુ દટાન કહે છે, કોડળક વળિરત્નીયેં સુનામાહે સમુદ્ર
 પીધો, પ્રજાને ગુરુ સમીપે પૂજા જતા માર્ગમા એ સહિયર નિગ્રી તેણ પૂ
 ણ્યુ ને હે બેહેન ! ગહ્લી લેડ કિદા જાઓ ડો ? એમ પ્રજા ત્રાસકારે
 પૂજ્યુ, તેવારે તેને યથાસ્થિત કહ્યો જે મ સુપનામા સમુદ્ર પીધો, તેનુ કાઠ
 મૂકી કરી ગુરુને પૂજીશ, એવુ સાતજાન સહસાર સહિયર બોલી
 પવડો મોહોટો સમુદ્ર પીતા તાહારુ પેડ કેમ કાઢ્યુ નહીં ? એમ હાથી
 મા બોલીને ચાગતી થઈ પડી ગહ્લી કરી ગુરુને સુનાનુ કલ પૂજ્યુ તે
 થો ગુરુયેં આકાર દિગિત દેવીને કહ્યો કે એ સુપનો તુમે પ્રપન્ન કોઈ આ
 ગલ પ્રજાશ્યુ દેવાય છે ? તેવારે તેણે સહિયરની વાર્તા કહી, તે મા
 પ્રજા ગુરુ બોલ્યા જે તુમે પૂર્વે કોઈ આગલ જો ન વળ્યો હનો, તો તુમોને
 પ્રાગ્યવત પુત્ર થાત, હિને તો આજથી સાતમે દિવમે શરીરેં વધ્યુ થશે, એ
 માટે તુમે ઘરે જઈ આત્મમાધન કરો, પડી જાઈ ઘરે આથી આત્મસાધ
 દેવગત થઈ, તેમાટે રુદ્ધ સુનો બેના તેના આગલ કહેવું નહીં

वहेवा योग्य न मिले, तो गायना वानमा कहिगें, निश कहा विना कल न
 होय तथा प्रथम शुज स्वप्न देखी पत्नी मातु स्वप्न देखीयें, तो माठा सुपनानु
 फल पामीये, एम परावर्ते जाणवू तथा कोइ सिंहे अथवा घोडे अथवा सुपने
 जोतरचो रथ तेना उपर पोतें नेठो छे एवु मुरनु देखे, तो राजा थाय,
 घोडा, वाहन, वस्त्र, घर, कोइ ठेइ जाय ठे, एव स्वप्न देखे, तो रा
 जजय, शोक, भय, निरोध अर्थहानि थाय सूर्य चंद्रनु बिष गिल्यु
 पीधु देखे, तो समुद्र पर्यंत पृथ्वीनो भणो थाय तथा उनजे गजे बै
 ठो, नदीतीरें शालनु करु छु एवु स्वप्न देखे, तो समस्त देशनो पति
 थाय पोतानी स्त्रीनु हरण देखे, तो धननो नाश थाय, उनजे सधें
 निमगी जुनायें डक दीधो, एवु स्वप्न देखे, तो राजिमा सहस्र सोनैया
 प्रामे धनुष्यना मस्तक, चरण, जुज साउ छु एवु स्वप्न देखे तो रा
 ज्य पामे काली गाय, अश्व, गज, प्रतिमा देखें, तो, सारु थाय अने
 बीनी काली वस्तु देखे, तो माठी जाणवी तथा मातु स्वप्न देखी दे
 घनी पूजा देखे, तो सारी वस्तु पामे, भो, असन, बदन देखे, तेने मा
 गरिक थाय बली राजा, हाभी, घोडो, सुंर्य, सुपज, गाय, एटला
 वाना स्वप्नमा देखे, तेनी कुटुर टडि थाय रथें बैठो जाय, त राजा
 थाय, ताबूल, दधि, वस्त्र बदन, भाइ, बटुल, कुंद, मघकुंद, फूल, छ
 श, एटला वाना देखे, तो वनागम थाय दीप, पाना, फठ, पद्म, क
 न्या, छत्र, तथा ध्वज हारादिक आजरण देखे, तो लक्ष्मीनो लाज
 थाय हरण, प्रहरण, जूषण, मणि मोती, वनक, रूणु तथा वास्पवा
 व्रन हरवु देखे, तो तेने घननी हानि थाय बारणा, जोगल, हिंडो
 लो, पावडी, घर जाग्यो देखे, तो तेने स्त्रीनो नाश थाय पगरवा
 तथा छत्र लाचा देखे, अथवा तीक्ष्ण तरवार देखे, तेने मार्ग चात्र
 थाय, जे वाहाणमा चळ्यो, ते वाहाण जाग्यु ने पोतें तरी नोकले एवु
 स्वप्न देखे, ते परदेशें जाय, तिहा वन पामी आने अजने नेत्ररोग,
 रोमच्छेद देखे, तो घनसय थाय, जैशो, उटें उपर चढी दक्षिण दि

શાયેં જાય, તેનુ શીઝ મળ્ય થાય કમળાકર, રત્નાકર જઈ પૂર્ણ ન
 દી, તથા મિત્રનુ મરણ દેલે, તો ઘણુ દ્રવ્ય પામે, કાથ પીયુ છુ ઇવુ દે
 સે, તે અતિમાર રોગે મરણ પામે, વઝી જાત્રાયેં જાય, પૂના કર, તેને
 કુરુદિ થાય હુ, સરોવરે કમળ ઉગ્યા દેલે, તે કોઢ રોગે મરણ
 પામે, હાથી, ઘોઢો, ગાદલુ, મિહાસન તથા ઘરના વસ્ત્ર ઇઝઝા વાના
 ગયા દેલે તો રાનાનો ત્રય થાય, હથોથાર, અજરણ, માણિ, મોતી,
 સોનું અને રૂપુ ઇટઝાં વાનાનો નાશ થનો દેલે તો તેનુ ઘન અને માન
 બે વાના જાય, જે પોતાનો જાર્યાને કોઢ લેડ જાય છે ઇવુ દેલે તો
 તેની મપદાનો નાશ થાય, પોતાની સ્ત્રીને કોઈ પરાજવ કરેછે ઇવુ દેલે
 તો શ્વેશ ડરને, ગોત્રમાહેલી સ્ત્રી કોઈ લેઈ જનો દેલે તો તેના જાઈ
 મનુલ વડીલાને પડે, પોતાનો ઢોહીયો અને ઘોલુ વસ્ત્ર સ્વમના દે
 લે તો પોતાને પીઢા ડપને, કોઈ મનુપ્યના પગનુ હું માસ જણણ કરું
 છુ ઇવુ સ્વમ દેલે તો રાજા થાય, પદ્મનરોર, સમુદ્ર અને નદી ડત
 રનો દેલે તો ઘણુ દ્રવ્ય પામે વઝી ડનુ પાણી, ગાયનુ છાસ ગોઝમા
 પેઢવેલુ પીધુ ઇવુ દેલે તેને અતિમાર રોગ થાય તેથી મરણ પામે, દે
 વર્માની પૂના કરું છુ, યાત્રા કરુડુ ઇવુ દેલે તેન મર્થપક્ષો લુદિથાય
 હાય ડપર કમલ ડગ્યુ દેલે તો તેનુ શરીર કોઢરોગે વિનાશ પામે
 રત્નાદિ ॥ મોટે હે દેવાણુમિયા ! નિશઝાશત્રિયાણીયેં જે વીદે મહોઢા
 સમા દીઝા તે ડદારકારી, મમઢકારી છે તેનુ ફલ હે દેવાણુમિયા !
 અર્પનો લાજ ઘાશે જોગનો લાજ ઘાશે, પુત્રનો લાજ ઘાશે, મુલનો
 લાજ ઘાશે તેમાટે હે દેવાણુમિયા ! નિશ્ચેં ઇ ત્રિશલા શત્રિયાણીને
 નવ મહીના અને માઢાસાન દિવમ ડ્યતિકમ્પાનવર તુમારા કુઝમાં ધવ
 જા સમાન, દીપકમમાન, મુઢુટસમાન, પર્વતસમાન, તિઠકસમાન, કુલની
 કીર્તિનો કરવા વાઝો, કુઝના િર્વાહનો કરવા વાઝો, કુઝમા મૂર્ધમ
 માન તેનવત, કુલનો આઝાર, કુઝના યશનો કરવા વાઝો, કુઝમા રુ
 ડત સમાન, કુલપરંપરાની ઇદિ કરવા વાઝો, જેના હાથ યગ ઘણા સુ

કોમન છે એવી વસ્તી કોઈ કાંઈએ હોઈ નહીં, ઝક્ષણ વ્યવનન ગુણ સહિત માનોન્માન સહિત, સપૂર્ણ મર્થ આ જાતો મૌમ્યાકાર, વહ્નજકારી જે નુ દર્શન છે એવી પુત્ર થાશે ॥ ૭૮ ॥

વસ્તી તે નાઝક વાત્સ્યવસ્થા છોડીને જેવારે વિનય વિજ્ઞાન પળો યુવાન અવસ્થા પામશે તેવારે શૂરવીર, પરાક્રમવાન, ઘણા હાથી ઘોડા રથ પ્રમુખ સેનાનો માઝક, ચાર ઘન ઇથિશી સુધી ગણ્ય કરવા વાતો એવી અક્રવર્તિ રાજાનો રાજા થાશે અથવા ત્રણ લોકનો નાથ વર્મણ ક્રવર્તિ એવી તીર્થકર થાશે ॥ ૭૯ ॥

તેના વાસ્તે હે દેવાણુ પ્રિયા ત્રિશલા કાત્રિવાણીયેં પાવતુ મગલક હયાણકારી, સ્વમા દીઠા ॥ ૮૦ ॥

તેવારે સિદ્ધાર્થરાજા તે સમ ઝક્ષણ પાઠકોના મુખથી એવી અર્થ સાંજલી કરીને હૃદયમા હર્ષ સતાપ પામ્યો થયો હાથગોઢી અનલી કરીને સ્વમ લક્ષણ પાઠકોને કહેતો હોયો ॥ ૮૧ ॥

એમન થવાનુ છે, હે દેવાણુપ્રિયા એવોન પ અર્થ છે, જૂઠો નથી, મેં વાછ્યો તેજ પ્રમાણે તુમારા મુખથી ગ્રહણ કર્યો, જે તુમે કહો છો તે સત્ય છે એવ કહે, આ વચન ઉપર કોઈક ટીકાકારે જોનરાજાની વારમા એક ગાંગો તેલી થયો છે તેનુ દટ્ટાન આપેલુ છે પરંતુ તે પાછઝથી થયેનો છે ઘ્યેને આ વાતનો પ્રથમથી છે તેથી એ દટ્ટાન મિઝનુ નથી પિણ ઉપનયનમા મિલતી વાત છે વસ્તી દટ્ટાન હોય તે એક દેશીય હોય માટે લોકને આ નદને વાસ્તે જો પિણ અનર્વાચ્યાદિકોમા નથી તો પિણ લિલ્લી મૂકીયેં ટ્રેયેં તથા ॥ સિદ્ધાર્થરાજા કહે છે કે સુસિદ્ધિનુ કેહેવુ તે સર્વ સ્પાનક સિદ્ધને થાય છે એમ ગાંગો તેત્રીને થયુ છે, તે ગાંગો તેત્રીની વથા કહે છે, કોઈ પ ક વિદ્યાર્થિ દક્ષિણદેશમા પ્રાતેષ્ટાનપુર નગરને વિષે કોઈ એક જાદુની પા સેંધી ત્રીશ વર્ષ પર્યંત વિદ્યા ત્રણીને અદ્ધારમા આવ્યો તેવારે માયા ઉ પર અકુશ ધારણ કર્યો તથા ગ્વેને વિદ્યાયે કરીને મહારો પેટ પાટી જા ॥ તેના ગર્ભમા પાતાના પેટને પાટો બાધ્યો, વસ્તી જો કોઈ વાદી મહારા

धे बाद करता नाशिने आकाशमा जाय तो तेने निसरणी उपर चढ़ी
 वो पटकी आपु एवा गवै करी एक नीसरणी पिण पोतानी पासै
 खी, वली वादी जो नाशिने पातालमा प्रवेश करी जाय तो तेने खो
 न बाहार काहाडोश एवा अजिमनधी एक कुदाली पिण पोतानी
 मे राखी तिहा निसरणी तथा कुदाली एक चाकरना माथा उपर
 तपी तथा वली जो कोइ वादी महारा साथै बादमा हारी जाय तो
 ता मुखमा तृण रखावी देवु एवा विचारधी एक माणम घासनो पु
 शे लेइने तेनी पिछवाडे पिछवाडे चाले एवा आडबर सहित चालतो
 रको दक्षिण, गुजरात, मारवाड, मेवाड इत्यादिक देशोना पडिनोती सा
 प बाद करी तेने जीताने सरस्वती कठाजरण इत्यादि बिरुदावकी
 बोलावतो थको सर्व गामोना पडिनोने जीततो थको अनुकने मालव
 देशमा उज्जैणी नगरीना जोजराजानी सजामा पाचशें पडित छे एवी बात
 साजरीने ते पडिनोनी साथै बाद करवा सारु उज्जैणीयें आब्यो तेने रा
 जायें महोटा आडबरधी नगरमा प्रवेश कराव्यो, रुडा महेलमा उ
 तारी आप्यो, पछी ते पडित राजानी सजामा आबी पडिनोनी साथै बाद
 करीने राजानी समक्ष कालिदास मात्र आदिक पाचशें पडितोने जीत्या
 तेवारे राजाये विचारभु जे आ महोटी आश्चर्य भयो जे परदेशी अर्द्ध
 आबीने महारा सर्व पडितोने हरावी दीधा तेथी महारा पडिनोना मा
 ननी हानी यह एवो चिनातुर भइने क्रीडा करवाने अर्थे जावा लाग्यो
 मार्गमा जना रस्तामा एक नेत्र वालो कानो एक गंगोतेली बाणी उपर
 बेडो छे ते पाणीमरधी तेल लेइने बीजो एक जूदो घडो हतो तेमा ना
 ते पिण नेलनु एक दीपु मात्र बाहेर पडमा दीये नही एवा काणा
 बाणीने देखीने राजाये विचारभु जे आ काणानी बुद्धि जूओ केनी
 छे ! तो ए काणानी अक्लानो तो पारज नही होय एम कहेंतु तेज
 सय छे पछी राजाये तेने बोलावीने पृष्ठभु के अरे तुं जट्टाचार्य साथे
 मशर करीश तेवारे ते बोलेयो हा महाराज ! हु नाद करीश एमा

महारु गु जवानु छे । ए जट्टाचोर्षेनी सार्थे वाद करचो वाइ महोटी वान
 नधी जो जोरावर जनर देखीश तो पिण अटपटा न्यायथी तेने जीती लेइश
 पछी राजापे आदितवारने दिवसे जट्टाचार्यने गेलखीने कह्यो के हे जट्टा
 चार्थी महारा जे साधारण जट्टो हुता तेने तुमे जीत्या पिण हजी महारा पारि
 तोनो जे आचार्य छे तेनी सार्थे जो वाद करो अने जीतो तो ॥ जाए
 जे तुमे खरा पढित छो तेवारें दक्षिण जट्टाचार्य कह्यो हा रामन् । हु तेनी
 सार्थे पिण वाद करीश माटे ते किहाउं तेने आही बोलावी लावी तेवारे राजा
 ये जट्टाचार्यने आसन आपी भेसाइचो पछी कालीदास, क्रीडाचद्र प्रमुख प
 ट्टोने एकठा करीने कल्या के नाओ पढितजाने लेइ आयो तेओये ज
 गागातेलीने जट्टाचार्यनो वेश कराव्यो, घेरणा पहेराव्या अने शरीरम
 तो ते, प्रपमधीज मातेलो मदोन्मत्त हाथी सरसो छे तेने पालखीमा बेस
 डी पाचशें षडितोये परवग्यो थकी राजसज्जामा लाव्या, राजार्ये उठी अ
 दर बीधो, सर्व सज्जा उठा उजी भइने महोटा सन्मानधी सिंहासन उप
 बेसाव्यो तवारें दक्षिण जट्टाचार्य तेने जोइने विचारयुं जे आतो मातेल
 छे अन हुता शरीरे दुबलो हु तेथी एनी सार्थे वाद करता पार पावे ।
 हो माटे एना सार्थे बचननो कलह कचो नही मात्र तथ्यन पूछु ।
 म चित्तवानी एक आगुली उची करो तवारें जोजरामाना जट्टे क्रोधकरे
 ने आगुली उची करी ते जाइ दक्षिण जट्टाचार्य चमत्कार पामीने पा
 टागुली उची करा बनावी ते जोइ गागातेलीये मुठी जीडी बनावी तेवारे
 दक्षिण जट्टाचार्य पाताना मस्तक उपरथो अइश उतारी नारयो, पेडे प
 टो बाध्यो हुतो ते छाडो नारयो अने निमरणो तथा कुदाली पिण नार
 दाधा, तूणनो पूलो वाली नारयो, समस्त माननो त्याग करी सर्व सज्ज
 समस्त जोजरामा जट्टने पग लाग्यो अने कहेवा लागो के महोटी आ
 र्येनी बात छे जे मन वोइए । एण जीत्यो नही पिण नू महोटी पढि
 माट ते मुजन जात्यो ते जोइ जोजरामा विस्मय पामीने दक्षिण जट्टाचार्य
 न पूछु के तुमे केवा प्रकारनो वाद करचो तेवारे जट्ट बोल्हो के तुमार

જાદુ મહાજ્ઞાનવાન છે કારણકે મેં એની સાથે સમસ્યાયે વાદ કર્યો જે ધ્યા
 મગતમા એક શિવ છે એવું સ્થાપન કરવા મારું એક આગુલી તુમારા જ
 દ્વને બતાવી તેવારે તુમારા જાદુને આગુલી દેખાડી નેપો હું સમજી ગયો
 કે માત્ર શિવજન નથી પણ શિવ અને શક્તિ એ બેઉ છે પછી વળી મેં કહ્યો
 કે શંકરે પાંચ છે તેથી પાંચ આગુલી બતાવી તેવારે ધ્યાપના જાદુચાર્ય
 મુઠીઓડીને બતાવી તેથી હું સમજી ગયો કે પાંચ શંકરે પાંચ પિણ તેને જ
 શ રામરા જોડ્યે તેવારે મેં જાણ્યું જે પડેલ ત્યાગી જ્ઞાની અને જિતેન્દ્રિય છે
 એવારે વાદ થયો તેથી હું હારી ગયો એના સમાન બીજો પડેલ મેં
 જ્યાં પિણ લીધો નહીં એવું કહીને દક્ષિણજાદુચાર્ય માનમ્રદ થયો
 પછી પોતાને દેશે ચાલ્યો ગયો, પાઠગ્રંથી જોજરાનાયે ગાંગાતેલીને
 મુઠ્યું કે તે કેવા પ્રકારનો વાદ કર્યો અને કેવીરીતે બોલ્યો તેવારે
 તેની, બોલ્યો કે મહારાજ દક્ષિણજાદુચાર્ય ઘણો સ્વરાજ માણસ છે મને
 કહેવા લાગ્યો કે તાહારી એક આશ્રમ છે તે હું કોડી નાલીશ એવું મ
 નમા લાવીને એક આગુલી ડાકીરી તેવારે મેં બે આગુલી ડાકીરી
 ને સમનાચ્યો કે તુમો એક આશ્રમ કોડતો પણ રહી જાડશ પરંતુ હું
 તાહારી બે આશ્રમ કોડી નાલીશ ત્યારે મને પનો દેખાડી બોલ્યો કે હું
 એ પાંચ મારીશ તેથી તાહારું મોહોડું ફિરી જાશે તેવારે મેં મુઠીવાલી જ
 લાવીને હું તુમને એક મુઠી મારીશ તો તુ પાતાગ્રમા પેસી જાડશ એવી વાત
 લેલીને મુલથી સાંજલોને રાજા પ્રમુલ સર્વ સજાને હમવું આવ્યું અને
 બોલ્યા કે એ મહોડો જાગ્યશાલી સુસિદ્ધિવાલો છે એવું કહી વસ્ત્રાદિક પ
 હેરામણી આપી મન્માન દેડ ગાંગા તેલીને ઘેર પોહોવનો કર્યો એી પરે
 સિદ્ધાર્થ રાજા કહે છે કે હે સ્વમ પાઠકો ! તુમે સુભિક્ષિ કહો તેથી મહા
 રે તો તુમારું કહેવું સત્ય થાઓ એવું સિદ્ધાર્થરાજાએ સ્વમ પાઠકોને ક
 હો કહીને તે સ્વમાને કઠીરીતે ધારણ કરીને તે સ્વમઝક્ષણ પાઠકોને
 કરા અશન પાન શાદેમ સ્વાદિમાદિક ચાર આહાર જિમાડીને ફૂઝ
 ફૂલ ગપ માલા - ઘરેણાદિકે કરીને સત્કાર સન્માન આપ્યું તે સત્કાર

सन्मान आपोने 'धखी' धर्मीविका जीवे निला मुधी साया करे एवो
करी दीधी अर्थात् गोम प्रमुख आपोने शीख आपी ॥ ८२ ॥

तेवारपछी सिद्धार्थ क्षत्रियराजा सिंहासन थकी उठीने जिहा त्रि
शालाक्षत्रियाणी पढजीमा बैठी छे त्या आधीने कहे छे ॥ ८३ ॥

एवो निश्चय हे देवाणुमिया स्वम शास्त्रमा बेतालीश सामान्य स
मा अने तीस उत्तम स्वमा सर्व बहोत्तर स्वमा कहा छे ते त्रीशमापी
चौदे महोडा स्वमा तीर्थकर अने चक्रवर्त्तिनी माता देखे अने एम
चौदे स्वम मोहेला सात स्वमा वामुदेवनी माता देखे अने चार 'बज्र'
देवनी माता देखे, एक मङ्गलिकराजानी माता देखे, एवु स्वम पाठके
बन्धु ने जे तुमे चौदे स्वमा दीठा ॥ ८४ ॥

ते तुमारे चक्रवर्त्ति तथा तीर्थकर होवावालो पुत्र पाशे ॥ ८५ ॥

ते पछी त्रिशङ्गदेवी ए अर्थ साजिलीने इइयमा खुशी पइ याव
स्वमानो अर्थ धारण करीने ॥ ८६ ॥

सिद्धार्थ राजानी ध्याता लेईने नाना प्रकारमा मणिरत्नोना बानोठ
उठीने ताकीद रहित यावत् राजहस सरस्वी गतिये चालती यकी ज्या पे
तानु चुवन छे तिहा आधीने पोताना मंदिरमा प्रवेश करती हुई ॥ ८७ ॥

जे दिवसधी अमणजगवत श्रीमहावीरस्वामी ते रानानाकुलमा ह
णिगमेपी देवें सहाराया ते दिवसधी वैप्रमणनाभे इद्रमहारामनो जे न
डारी जेतुं लोकोमा बनेद एवु नाम छे ते जगरीना हुकुमना उठाववा
वाला एवाने तिर्यक लोकनिवासी वैताञ्जपर्वतनी मेखलाये रहेनारा
व्यतरनिकायना तिर्यकमृजक देवता ते शकेंद्रना हुकुमधी घणानरणा पवा
जे जुनाघन घड्या महानिधान ते केवा घन लोके जे घनना स्वामीहीण भइ
गया, जे घनना संचय करवा वाला घडाववा वाला मरखें पामी गया छे,
तैमनो बीइ गोत्री पिण रह्यो मधी, सर्वथा ते घनना स्वामी विच्छेद गया,
छाटवा वाला विच्छेद गया, छाटवा वाला कुलगोत्र पिण विच्छेद
घाम्या तैमनु घन ते हिचे जे स्थानके गात्रीने मरीगया ते स्थानको

मां नाम कहें छे । गामबुधिना गुण जिहा जना रहे तेने गाम कहिये
 जिहा घडावीने मरीगया ते धन तिहाज रहीगयु ते धन तथा जिहा
 कर नही लागे तेने नगर कहिये, घूलनो कोट जिहा होय तेन खेट
 कहिये, खोटु नगर ते कर्बट कहिये, शेरवी बे कोश उपर जे गाम
 होय ते मडप कहेवाय, जेने चारे बाजुये गाम वसे ते द्रोणमुख कहे
 वाय, जउमा अने थलमा थइने मार्ग जाय ते पट्टण कहिये, जिहा
 तापसोन वसवु होय तेने आश्रम कहिये, तीर्थस्थानके जे गाम होय
 तेने सवाह कहिये सार्धवाहने उतरवानु स्थानक होय तेने सन्निवेश
 हयि एवा प्रकारना गामोने विषे मिथोडाने आकारें रसना होय तेने
 विषे तथा त्रिषाटाने विषे, चौवटाने विषे तथा घणा मार्ग जिहा जे
 ला पता होय तेने चञ्चर-मार्ग कहिये तथा चौमुखा देवोना मंदिरमा,
 महोदापप वाठा राजमार्गने विषे देवकुडमा, सज्जामा, पाणीना स्थानक
 मा, बागमा, उद्यानमा, वनमा, वनखडमा, एकमातिना वृक्ष होय ते
 ने वनकहिये, अनेक जातिना वृक्ष जेमा होय तेने वनखंड कहिये, म
 साणमा, सूनाचरमा पर्वतनी गुफाओमा, होमना स्थानके, पर्वतनी शि
 ला खोदेली होय तेमा भेमवानी शालामा लोकने वसवाना स्थान
 कोना एठला स्थानके घालेठा जे धन ते सर्वमगाओना धन लेइ । नइ
 ने सिद्धार्थ राजाना घरमा नाखो एवो इद्रमहाराजनो हुकुम थयो । ते
 बारे तिच्छाँलोकना वसवा वाला तिर्यकजृजक देवता ते सर्वधन लेइ न
 इने सिद्धार्थराजाना घरमा नाखे ॥ ८८ ॥

जे रात्रीमा श्रमणजगवान श्रीमहावीर स्वामी ज्ञानकुल जे सिद्धार्थ
 राजा । तेना कुलमा आव्या ते रात्रिथी माडीने सिद्धार्थराजा, सोनेकरी,
 रूपेकरी, धनेकरी, धान्येकरी राज्येकरी, देशेकरी वाहनेकरी, कटके
 करी, पागली ममुखेकरी, जंडारेकरी, घाम्यना कोडारेकरी, पुरेकरी, अ
 तेउरजे राणीयोनी परिवार तेरेकरी, देशवासी लोकोयेकरी, यशवातेकरी
 मणु मणु वण्यो, छदि पाम्या तथा घणो धान्य गणवामा आवे धन-धन-

वीश प्रकारનાં धાન્ય તેનાં નામં વહે છે નવ, ગટુ, શાકિ, મીરિ, સાઠ
 કોદ્રવા, સામો, વાંગ, રાહ, તિલ, મુગ, ઉદ્દ, ઘલશી, ચણા, તિઉદા,
 ચાલ, સિલિંદ, રામઉદ્દ, ઉચ્છુ, મસૂર, તુઅર, કુલ્થી, ધાણા, કલાયરો
 ફલ્યાદિક પ્રકારના ધાન્યથી તથા બીના પિણ સોનુ, રૂપુ, રત્ન, મોતી,
 માણિ, દક્ષિણાવર્ત શસ્ત્ર, રાજવર્ત, શિન્ધા, મુગિયા, છાલ, રત્ન, પદ્મગ
 ઘાદિકે કરી વધ્યો યજ્ઞિ પામ્યા તથા પ્રાંનિ, સરફાર, સમુદાયેં કરીને
 ઘણા ઘણાજ વધ્યા, યજ્ઞિ પામ્યા, તેથી શ્રમણજગત્ત શ્રી મહાવીર સ્વા
 મીના માનાપિતાઓનાં મનમા એવો હર્ષ વિચાર ઉપન્વો ॥ ૮૯ ॥

કે જે દિવસથી અમારે આ પુત્ર કુલના આઠ્યો છે તે દિવસથી લેખને
 ધમે સર્વ પ્રકારે પૂર્વે વહ્યા એવા સોનાં રૂપા પ્રમુખ વસ્તુએ કરી વધ્યા, પ્રી
 તિ સત્કારેં કરી ઘણાવણાજ વધ્યા, માટે જેવારેં અમારે ધરે આ પુત્રનો
 જન્મ થાશે તેવારેં ધમે એ છોકરાનુ નામ જેવા એમા ગુણ છે તેવુ આપણી
 યજ્ઞિપણાના ગુણેકારો વર્દમાન એવુ નામ સ્થાપન કરીશુ ॥ ૯૦ ॥

તેવારેં શ્રમણજગત્ત શ્રીમહાવીર સ્વામી પોતાના માતાની ઉપર અ
 નુકવા પટલે વધ્યા છાવીને વિચારશુ જે હુ જેવારે ગર્જનાં હાલુ વાલું
 છું તેવારેં માતાને હુ લઉપમે છે એમ ચિંતવેને માતાની કુલના નિશ્ચ
 લ રહ્યા, હાલ્યા ચાલ્યા નહી, કપ્યા નહી, પોતાના અગોપાગ ગો
 પથી રાહ્યા એવા થયા થકા રહ્યા, હા કથી સત્તેસા કરે છે કે
 જાણે જગવાનુ મોહરાજાને નીતવાસારુ પ્કાતે વિચાર કરતા રહ્યા છે
 કે શુ ' અપવા કોઈ પરમ્મહાનુ અગોચર ધ્યાન કરે છે કે શુ ' અપવા
 કલ્યાણરસ પ્રત્યે પોતાના આત્મગુણ સાધવા રહ્યા છે કે શુ ' અપવા
 કામદેવનો નિગ્રહ કરવાને અર્થે રૂપવરાવર્તન વિદ્યા સાધતા રહ્યા છે
 કે શુ ' પરીગિતે શ્રીજગવાનુ માતાની વૂલને વિધે રહ્યા તે તુમોને ક
 લ્યાણરૂપ સ્વમીને અર્થે થાઓ રૂપિ ॥ ૯૧ ॥

તેવારેં ત્રિશટામાતાના મનમા એવુ થયુ જે મહારો ગર્જ કોઈ દેવતા હઈ ગયો,
 ૫ મહારોગર્જ મરણ પામ્યો, મહારો ગર્જ ધાવિગયો, મહારો ગર્જ ગઢિગયો,

ए महारो गर्ज प्रथम हालतो चालतो हतो ते हमणा हालतो चालतो नर्था
 तेथी जाणुउ जे गर्जने कुशल नथी एवु विचारीने मनमा सकल्प थयो,
 पितामह ममुद्रा बुड्या अने हाथ उपर मोहोडु धरी नीचीदृष्टि राखीने
 धर्तव्यान ध्याववा लागी, ते अर्तुध्यान आ प्रमाणे छे ते आगला आ
 लायामां कहे छे ॥ ९९ ॥

हिंवे त्रिशन्नेदीनी शोक विचार लिखीये ठिये ॥ अहो एटले खेदका
 रक वधने शोक करे छे के माहारो जे गर्ज जतो रह्यो ते हु निश्चै अ
 जाणणी छु, हीणापूणपसाली छु, अजागीयाना घरमा पितामणीरत्न रहे
 रही अथवा दारिद्रीना घरमा निवान केम रहे' जेम मारभाडमा कल
 स रहे नही, तेम नुययहीणेने नृपालागे तैवारे अमृत्पान करवानी इच्छा
 पाय तो ते केवी रीते पूरख पाय' बली कहे छे के हे दैव, हे कर्म, तु
 महां निर्दय छो निर्लेज छो, तुमने करुणा नथी, अरे पापिष्ट दुष्ट अरे
 निरपराधी लोकने मारवावाला, तु महारो बिना मुद्दे बैरी केम थयो' ता
 हारो में शो अपराध करचो के जे थकी तें माहारो मनोरथरूप कल्पवृक्ष
 उल्लेखी नाख्यो, जो में कोई ताहारो अरराध करचो होय तो हे पापि
 तु प्रगट पड़ने शावास्ते कहेतो नथी' तें मुमने दुःखनी खाण प्राप्त
 की दीधी, तें मुमने नेत्र आपीने पाछी खेंची छीधी, तें मुमने हाथ
 मां निधान आपीने पाछी खेंची छीधी, तें मुमने मेरु पर्वत उपर
 बसवीने पाछी जमीन उपर नाखी दीधी, तें महारा मुलमा आ
 बेजो कौडीयो खेची लीधी, तें महारा निपनेत्रा पाहेला धान्यना क्षेत्रने
 वाली दीधी, तें महारी रसकुपिका जामी दीधी, तें महारु जहान जर स
 मुद्रमा हुवावी दीधी, अथवा बली दैवने उलजो देखाथी शु पाय । अरे
 भौर तें आगला प्रवमा एवाम कर्म पाथ्या हसे ते कर्म तुमने हमणा उ
 दय छाव्या छे पूरप्रवमा में माताओनी पासेथी बालकीने दूर करचा हसे
 तथा गाय प्रमुग्गना बाछरुने दूध पीवा दीधी नही, दसनी डाहीयो जामी
 मोरखरी पाल कोडी, दब लगाव्या, अण्णगल पाणी पीवा, उदरोना में

ल खोद्यां, धूम्रपी प्ररचा, गाल्या अने गोहना वरा. तत्र रेडभु वीने मकोडाना घरमा उण्ण पाणो रेडचा, पोपट मेना प्रमु खने पिनरीमा धार्या तेमनी मानाना प्रियोग करचा, निग प्रमुख पत्नी ओना माना पादचा इडा फोडचा नू ओख मारचा, लोकोना गर्ज उतर द्वेप करचो, गर्ज पडाव्या, गर्जस्तजन कगव्या, वशीकरण, उच्चाटन क राव्या ताहारो पुत्र मरण पामओ एवा श्राप दीधा, पापना मत्र छने औपर करचा, कोइने विष दीवु, कोइना रत्न चोरी लीधा, कोइनुं शी ल जंगव्यु, अथवा व्रत लेइने जांग्या, कोइना गाम बाह्या, महोटा एत धरतीमापी उखेडी नारुयां, महोटा तलावना शोपण करचा, अथवा देवद्वय प्रक्षण करचा, जैनमंदिर पाव्या, गुरुना अवर्ण वाइ मोल्या, देवगुरु उपर द्वेप करचो, दान देताने वर्जना करी, दक्षना फल विद्वा रचा अथवा धनतकाय प्रपण करचा, वाचाकठ तोचा वणु शु कहुं एवा माहारे जीवे पाप करचा हशे ते पाप हमया मुने उदय आव्या छे के जे थकी महागे आवो गर्ज गली गयो, माटे हुनो पारदिनानी हु एणी थइ जो महारो ए चौदे स्वने सूचिक गर्ज गयो तो हिवे माहारे ससारमा बीजु शु सुख छे, हु गानपाटने शु करु ववारे शु कहु, ब्रणलो के पूनित एवा पुत्र विना सर्व माहारे शुनु छे, हिवे रिहा जाऊ, शु सा रु, कोनी आगल जइ पुकार करु एवा मिलाप करती थकी त्रिशला देवी यूयजुष्ट हरणी सरखी यइ, इहा तिग जने, नीसासा नाखे, एवी अ यवस्थित थयेली त्रिशलादेवीने देखने समीयो पूजवा लागी के हे त्वा मिनि ! आन तु एवी केम थइ रही छो ? अने तने पूजीये छेये के आ इ खनु शु कारण छे तेवारे त्रिशलादेवी आखमारी आनु नाखीने निसा सो मुक्ती बोली के हें सखीयो ! हु तमोनें शु कहु हु निर्जागणी छु, महारु जीवितव्य गयु, तेवारे समीयो बोठी हे सखी ! आवा अमगलिक वचन मत बोल, बीजु सर्व रह्यो पिण ताहारा गजने तो कुशल छे ! तेवा रे त्रिशला बोली हे सखीयो ? जो महारा गर्जे कुशल होय तो नी

नु महारे नु दृग् ठे एवु कहेता मूर्च्छा खाइने जमीन उपर पछी ग
 र तेवार सखीयोए चदनजल छिटकावीने वींमणायें वायरो करी सचे
 तन करीने किरी पूठ्यु ताहारा गर्जन शु थयु तेवारें राणी गदगद
 साथी योगी के महारा गर्ज जनों रह्यो एवु साजजी सखीयो पिण
 सर्व नु ली पइ थकी राजाने जइ ए हकीगन कही तेथी राजा पिण
 दु बी थयो, नाटक जाजित्र सर्व निपेय करचा, सर्व शोकाकुठ थइ
 बडा के शिखे शु करीये एवा थया के तेने काइ गिण सुने नही, तेवा
 रे कोइरु तो निमित्तियाने पूठना हुवा, कोइ ब्योनिपीया जोशीने पू
 छता हुवा, अने उद स्त्रीयो, शाति पुष्टि करती हुई, कुन्देवीने उल
 ला दनी हुई के हे देरी आ वखन तु किहा गई, एवा एवा विला
 प करे छे पिण त्या कोइ शब्दथी बोले नही, स्तब्ध थया, सर्व शो
 कनी राजधानी सरसा थया आसुनी मुल घोना थका, निशासा खाता
 थका, दुखे पीडाना थका, कोइने ग्याबु पीबु गिण सूने नही एवा स्व
 रूप थया तेवारें थोडी वार पछी जगवाने जाण्यु के प्रथम वाजित्र
 ममुख बानना हता ने हमण्णा केम नरी बानना १ एवु जाणी अवधिज्ञा
 ने जायु तेवारे सर्व व्यनिकर जाणीने बिनारच्यु के नुप्रो यत ॥ किंकूर्म
 वस्यवानूम मोहस्यगतिगीदशी ॥ दुखधीर्तुरिरास्माक, दोषनिष्पत्तयेगुण ॥ १॥

आ मोहराजानी गति कहेरी ठ मे में तो गुण करच्यु तो माही
 उलटु अवगुण थयु ते उपर कलिकाउनु दृष्टान कहेछे, जेम कोइ एक
 थयी परदेशयी घणु द्रव्यउपार्जन करी पोताने घरे आवतो हतो तेराभा
 इने बाउना कोइरु अटवी आवी तेमा दन लाग्यो दीठो ते वयमा
 कोइ गर्व दाऊ छे त सपें पहेन्य माट मार्गुने कस्यो के मुनने आ
 इवमाथी बाहेर काहाअ्य तेवारें तेणे बाहेर काहाअ्यो त्यारे सपें क
 ह्यो उनो रहे ह तुमने जसण करीश ते पुरुष बोल्यो में तुमने बड़
 तो गरयो, उपकार करच्यो, मरगमाथी उपाग्यो तो उलग्यो ॥ मुन
 ने नसग वगीश ॥ सपें बह्यो आज कठिवाउ यत्त छे आजना मम

ધર્મા ગુણનો દોષ થાય તેમાટે હુ તુજને કરડીશ તેવારે ધર્મી બોલ્યો જે
 ઘણા વર્ષે ઘેરે જાઝ હુ વલી માહારી પામે દ્રવ્ય છે માટે ઘેરે જઈ મ
 હારી સ્ત્રીને દ્રવ્ય આપી તેની શીખ માગી આઝ હુ એવી કોલ આપી
 પોતાને ઘેરે આવ્યો, સ્ત્રીને સર્વ વાત કહી શીખમાગીને તે પુરુષ અ
 ધર્મા પાઠો આવ્યો, સ્ત્રી પણ પાઠણી આવી સર્પને સ્તુતિ કરી કહે
 વા લાગી જે અહો નાગરાજા મહારા જરતારનુ જસણ કરશોતો મહારી
 શી વેઝ ધશે, મહારે શઙ્કુ પણ ઘણા છે તેવારે સર્પે કહ્યો તે શઙ્કુ
 નિધારણ ઉપાય તુજને બનાવીશ, તેની તુ ચિંતા મતકરને આ ઈપવ
 મહારા રાફડા પાસે છે તેનુ મૂઝ લેઈ પાપાણ ઉપરે ઘસીને તેના છાંટા
 વૈરી ઉપર નાલજે તો ધલીજસ્મયાશે સ્ત્રીયે તે ઈપધીનુ મૂઝલેઈ, અ
 મૃત મૂઝીને પાપાણ ઉપર ઘસીને મર્પ ઉપર ડાઢ નાલવા તૈયાર થ
 ઈ તેવારે સર્પે બોલ્યો મેં તુજને ઈપધી દેલાહી તો ધલી મુનેજ થાને
 છે ડહટો ગુણ ઉપર અવગુણ કરે છે તેવારે સ્ત્રી ચોઝી જે ગુણનો જાણ
 દોષ છે એવુ તુમેજ તુમારા મુલધી કહો છો માટે હિવે તુમારે ધોલધુ મ
 હી એમ કહી સર્પઉપર છાંટા નાલ્યા તે વલી જસ્મ થયો ॥

એમ વિચારી ગર્જમાહે રહ્યા જગવાને એક દિશે ટચલી અગલી હ
 લાવીને એક દિશે હાલ્યા તેવારે ત્રિશઙ્કનીયે જાણ્યુ અરે મહારો તો
 ગર્જ છતો છે, અને મેં ફોકટ લોટો શોક કરચો એવુ ચિંતવન કરીને
 કહેતી હુઈ કે હે સસીયો ! મહારા ગર્જને કુસલ છે, એવી વાત હર્ષથી
 કહેતી હુઈ, મેં અજ્ઞાનથી વિલાપાત કરચો, મહારા જાગ્ય મહોટા હુ
 ધન્ય ઠનપુણ્ય, હુ ત્રણ જુવનમા માન્ય, માહારુ જીવધુ પ્રશસનીય, મને
 જૈનધર્મ કાંયો, મેં પૂર્વે જે ધર્મ સેયો હતો તે પ્રગટ થયો, માહારુ જી
 ધવુ સફલ, સસીયો જયજય કરવા લાગી, અષ્ટમગલ માંઝ્યા, કુંકુમ
 છાંટ્યા, રાજાને વધાઈ દીધી, રાજા પણ खुशी થયો, વાર્જિત્ર વાંઝ્યા
 નાટક મહોત્સવ થયા, તોરણ વાંપ્યા, વર્દાનન જયજય શબ્દ બોલ્યા,
 ચંદીલાના છોડ્યા, અનેક લોક મિલ્યા, મગલિકની વાતોયે કરી કો

હાલ થઈ રહો, મહાદાન આપ્યા, એ પ્રમાણે આનંદથી રાજાની રાજવાની
 હર્ષરૂપ પદ, સૂત્રકાર કહે છે કે તે ગર્જનુ કુશલ ન જાણવાથી સિદ્ધાર્થ
 રાજાના ધરમા મૃદગ, તાલ, વિણા, હસ્તતાલ નાટકકે રૂપાદિ લોક વ
 હન એવા સર્વ કાર્ય આનંદરહિત થયા હતા ॥ ૯૩ ॥

તેથી મહાવીર સ્વામી માતાને શોકાતુર જાણીને એક દિશથી હાલતા હુ
 વા તેવારે ત્રિશલા હૃદયમા હર્ષ પામીને બોલી ॥ ૯૪ ॥

મહારો ગર્જ હરણ થયો નથી, યાવત ગર્યો નથી, આ મહારો ગર્જ
 ગમ હાલતો ન હતો તે હમણા હાલે છે, એવું કહીને હર્ષ પામીને વિચારવા
 લાગી, હિવે શ્રમણ જગવત શ્રીમહાવીરસ્વામીને વિચાર થયો જે મહારા
 માનાપિતા હમણાથીજ એવા પ્રકારનો મોહ કરે છે તો જેવારે હુ દીક્ષા લેऊ
 તેવારે તો એ ઘણું દુઃખ પામે માટે હિવે મહારે મહારા માતા પિતા જીવે
 તિહા સુચી દીક્ષા લેવી કર્યે નહીં એવું જેવારે સાઢાઠમહીના ગર્જને થયા
 તેવારે જગવાને અગ્નિગ્રહ લીધો અર્થાત્ આહી સાઢાઠમહીનાનો ગર્જ
 થયો, સાઢાઠમહીના થીત્યા ॥ ૯૫ ॥

તેવાર પછી ત્રિશલામાતાયે જ્ઞાન વરસું, ઘરે દેવપૂજા મગલ ક
 ર્યા, સર્વ ધરેણા આનૂષ્ઠ પહેર્યા, હિવે ગર્જપ્રતિપાલન કરવાને અર્થ
 થયો ઘડો આહાર લીધ નહી, ઘણો ડુંહો આહાર લીધે નહી, ઘણો તીરો
 ઘૂઠમિરચાદિકનો આહાર લીધે નહી ઘણો ઠઢવો નિંચાદિક, ઘણો કશા
 ચેલો હિરડા પ્રમુલ, ઘણો ક્ષાટો તે આવલી પ્રમુલ, ઘણો મીઠો તે ગુણાદિક,
 ઘણો ચોપડો તે ઘી પ્રમુલ, ઘણો લૂલો તે ચણા પ્રમુલ ઘણો સૂકો તે પૂડલ
 પાપડી પ્રમુલ, ઘણો લીલો તે ફલ ફૂલ વદમૂલાદિક રૂપાદિક જોજન
 પાય નહી, જે જોજન કરે તે પિણ વિધિ સહિત કરે, વસ્ત્રપિણ વિધિયે
 કરી પહેરે ગણાદિક વિધિયે લીધે, માલા પ્રમુલ વિધિથી પહેરે, ગર્જની
 રક્ષાને વાસ્તે પોતાને રોગ થવા દીધે નહી, શોક કરે નહી, મોહ કરે નહી
 પ્રય રાખે નહી, ઘણા કામ કરે નહી, જે જે કામ ગર્જને હિતકારી હો
 ય તે તે કામકરે, માનોપેત પચ્ચકરતી થકી ગર્જને પોષે, જે દેશમા જે

જીન પાચન થતી હોય, જે કાલમા જે જીન ગુણકર્તા હોય તે પાને વા
 પેરે, એવું કરે, કોમલ શય્યાએ શયન કરે, મુખાસનને વિષે વમે, ઠંધી
 નીચી ફિરે નહી, इत्यादिक गर्ज यत्न करे वली वाग्जट्टादिक अगोमा
 કહેલું છે તે કહે છે, ગર્જિણી રત્નો જો વાવડું માય એટલે વાયુજીન સ્થાય
 તો ગર્જ કુરહો થાય, આધલો થાય, વામન થાય, પિસ્ટ કરનારી જાનિ
 સ્થાય તો ગર્જ પડીજાય તથા તેનું અગ પીલું થાય, વક્ત કરનારી જીન
 સ્થાય તો પાડું રોગ સ્થેત વર્ષી વાલો થાય અથવા કાશરચિત્રો થાય તથા
 જો ગર્જવાલી રત્નો લૂણ ઘણું સ્થાય અને આસમા કાનઠ ઘણું ઘાલે તો છે
 વગે નેત્ર રહિત આધલો થાય, ઘણોમઢો આહાર કરે તો વાયુ ઘણો થા
 થ ઘણું ઉન્નત સ્થાય તો ઊંચરો નિર્વલ થાય, મૈથુન સેવા કરે તો ગર્જ મ
 રણ પામે, ઘોડા પ્રમુલ્હ ઉપર નેરે, ઘણી દોડે, ઘણી ચાલે, ચાલતી પડે,
 પેર મસલાવે, સ્થાન પ્રમુલ્હ ઉછાન, ડાની નીચી સૂરે, મેઢી પ્રમુલ્હ ઉપર
 થેરે ઉતરે, ઊંજડક થેમ, ઉપવાસ કરે વમન ધિરેજન જુલાવ લીધે
 ઇન્દ્રિયા વાનાં કરે તો ગર્જ પડીજાય, ઘણું રુદન કરે તો ઊંચરો જી
 પડી આલ પાડો થાય, ઘણા ગીત ગાયતો ઊંચરો બહિરો થાય, ઘ
 ણી વાતો કરે તો લાયર થાય, ઘણું હસે તો મશ્કરો થાય, ઘણી ગા
 લો બોલે તો ઊંચરો લંપટ થાય ॥ તથા ઋતુઋતુમા શુ શુ પથ્ય કર
 શુ શુ સ્થાયું તે કહે છે, વર્ષાઋતુમા લૂણ ગુણકારક છે, શરદ ઋતુમા
 જલ ગુણકારક છે, શિશિર ઋતુમા સ્થાવર ગુણકારી છે, વસંત ઋતુ
 મા ધૃત ગોલ इत्यादिक गुणकारक છે ॥ વલી કાઈ મહોદી પૃથ્વાવસ્થા
 વાગી સર્યર બતાવે તે રીતે ત્રિશંગારાણી કરે છે તે કહે છે કે વાઈ
 ધીરજવી વોત્રો, ધીરજથી ચાલો, ઝોવ મતકમે, પથ્ય સ્થાયો ઘણો આ
 કરો પાપરો અને વાચલી વાધો નહી, ઘણું હસવું પતરરો, ચાંદરીમા
 સૂવો નહી, કેમકે અગામે સુતાવકી પુત્ર વાઢો રાવણલંકો ઘડ જાય
 इत्यादिक वडी घण्टु नीचु न पावु घण्टी उची चढीशमा, दिवसे छ
 વાધકી ઊંચરો ઉપર થાય પ્રાધીયો થાય નવ વાપવા થતી પુત્ર

वृक्षीयीयो थाय, घणु दोडाथी पुत्र चनठ थाय, घणु हसमाथी होठ
 दात, तालु अने जीज् काला थाय, गणा गीत गाथाथी बहेरो थाय,
 घोजणे तायु करचाथी उन्मत्त थाय, अति बोलवाथी बोलको थाय,
 प्री शोक करचाथी उच्चाटीयो थाय, मूर्च्छापकी निर्मूद्धि थाय, अ
 ति जय रात्रमाथी गर्ज जेकड थाय अति परिश्रम करवाथी मदश
 कि वा ० अने आलेखु थाय इत्यादिक वानो सर्व वडेरी कहे ते प्रमा
 ण त्रिशलाराणी पिण गर्जनी प्रतिपालना करे ॥ हिये त्रिशला माना
 ने जडा डोहोला उपजे छे के पूजा करु, दात आयु, साहमी वात्सल्य
 करु इत्यादिक डोहोला सर्व सिद्धार्थराजा संपूरण करे, हर्ष सहित स
 न्मान करीने पूरा करे पिण एवु न कहेके तुतो बेठी बेठी फद करे
 छे एवीरीते डोहोलानु प्रमान करे नही एम त्रिशलादेवने उपजता
 डोहोलानो इच्छा सर्वथा तेना मनमा रहे नही, ए प्रकारे भिटावी आ
 पे छे, तिहा रयवाडी प्रमुख वनक्रीडा प्रमुखना डोहोला तो सर्व सिद्धा
 र्थराजाय पूरचा परतु एक दिवसे त्रिशलादेवीने एवो डोहोलो उपन्यो
 वे इन्द्राणीना कुडल खनी लेइने हु पहेरु ते डोहोलो राजाथी पूरण थ
 यो नही तेथी मनमा तुमणी थई (अर्थात् खिन्न थई) तेवारे राजाना पू
 र्णवाथी डोहोलो पूजे करवानी बात राखीना मुखथी साजलीने राजा क
 हेवा लाग्यो के ए डोहोलो पूरण करीश पिण ए बात महारा हाथमा
 नरी एउलामा इन्द्र महाराजनु आसन नलायमान वयु तेवारे इन्द्रे अत्रि
 तागे जोइने जगजाननी मातानो डोहोलो पूरण करवा मारु इन्द्राणी
 प्रमुख देवागनाना समूहने लेइने क्षत्रियकुड नगरनी समीपे एक महा
 दुर्गम पर्वत छे तिहा इन्द्रपुरनामे नगर प्रमात्रीने पोताना परिवार सहित
 आथी रह्यो, सिद्धार्थराजाये साजल्यु जे इन्द्र महाराज आपणा पर्वतमा
 रहे छे तेवारे सिद्धार्थराजाये इन्द्र महाराजने केहेवराची मोकल्यु के
 अपारी राणीने कुडल जोइय छैय माटे तुमारी इन्द्राणीना कुडल आप
 जो ते साजली इन्द्रे कुडल आप्या नही तेवारे सिद्धार्थराजा सेना लेइ
 इन्द्र सागे युद्ध करवा गयो तिहा इन्द्रमहाराजतो जितवाने समर्थ छे, ते

धावि जगती मूनी हार खाइने जागी गया पाठलधी सिद्धार्थगजाय
 प्रकार करती रुदन करती एवी इद्राणी अप्सराना वदमा बेठेली हती
 तेना कुडल लूनीने त्रिशङ्गराणीने आपीने डोहोनी पूरण करचो वती
 बीजा पिण डाहला पूर्याके सत्तरजेदी पूजा रचावु, तीर्थयात्रा करु, दे
 वगुरुनी जक्ति करु, सुपात्रे दान आपु इत्यादिक अनेक डोहला
 त्रिशलाने उपन्या ते राजार्ये पूरण करचा ॥

एवीरोते त्रिशला राणी डोहोल्या पूरजती, मूवे, बेशे, उजोरहे, स
 घली ऋतुने विषे सेववा योग्य, गर्जने सुखना करनार, एवां जेनने
 आच्छादन, वस्त्र, गंध माला प्रमुख लीये, गर्जना हितकारक पद्य करी
 देशकाल योग्य आहार करती थकी, गर्जपोषण करती थकी पोताना प
 रिजन जे दासी सहेलीओ प्रमुख तेमनी साथे विचरती थकी फिरती
 थकी पोताना आवासमा रहे छे ॥ ९६ ॥

ते कालने विषे ते समयने विषे श्रमणजगवन श्रीमहावीर स्वामी उ
 नागानो पहेलो चैत्र महीनो तेनु बीनुं पखेगाडियुं एटले चैत्रशुद्ध ते चैत्र
 शुद्धनी तेरशने दिवसें नवमहीना वपर साडासात दिवस गया थकी
 इहा नवमहीनाने साडासातदिवस गर्जावासनो अधिकार छे परतु ओ
 छो अधिको होय तोपिण पाठ एवो बोले तो तेनी फाइ हरकत नपी
 गर्जमा रहेवनो काल तो चोबीशेतीर्थकरनो आ प्रमाणे छे — श्रीरूप
 जदेवजी नवमहीनाने चागदिवस रह्या, श्रीअजितनाथजी आठ महीना
 ने पच्चीश दिवस रह्या, श्रीसज्जवनाथ नवमहीनाने छ दिवस रह्या,
 अजिनदन आठ महीनाने अठावीश दिवस, सुमतीनाथ नवमहीनाने छ
 दिवस, पद्मप्रज नवमहीनाने छ दिवस सुपार्श्वनाथ नवमहीनाने छ दि
 वस, चद्रप्रज नवमहीनाने आठदिवस, सुविधिनाथ आठ महीनाने छ
 वीश दिवस, शीतलनाथ नवमहीनाने छ दिवस, श्रेयामनाथ नवमहीना
 ने छ दिवस वामुपूज्य आठमहीनाने बीशदिवस, धर्मनाथ आठमहीना
 ने छवीश दिवस, शातिनाथ नवमहीनाने उ दिवस, कुधुनाथ नवमही

नाने पाचदिवस, अरनाथ नवमहीनाने आठ दिवस, महर्षिनाथ नवमही
 नाने मात दिवस मुनिपुत्र नवमहीनाने आठदिवस नेमिनाथ तथा ने
 मनाथ नवमहीनाने आठदिवस, पार्श्वनाथ नवम नेने छ दिवस, श्रीम
 हावीरस्वामी नवमहीनाने साडामात दिवस, ए चौवीश तीर्थकरनी गर्त
 स्थिति रुही ॥ हिवे उचराशिना मान ग्रहमा पहेओ चद्रयोग होने
 छेने, निर्मल दशदिशाओ ते वाइला अन भूळ रने करी रहित होने
 छेने, जनमति वेलाये अकाररहित, अग्नि दावानल प्रमुख उपद्रव रहि
 त दिशाओ होने छेने, एवा वखनमा पक्षीयो सर्व जयकारी शब्द
 बोली रह्या छे, मदसिणावतसानुकूट शीत मदमद सुगंध सहित एवा
 पवन जूमेमा चाडीरह्यो छे पृथ्वीमा सर्वजातिना धान्य नीपज्या छे ते
 ना योग करी हर्षवत थया थका सर्वदेशोना लोक क्रीडा करता थ
 का विचरी रह्या छे तेकाले मध्यरात्रिना समयमा उत्तराफाल्गुनी नक्ष
 त्रना त्रीना पाया साथे चद्रमानो योग होते छेने रोग रहित एवी त्रिशला
 राणी ते रोगरहित त्रणज्ञान सहित एवा पुत्रने भसवती हुई ॥ ९७ ॥

॥ इति चतुर्थ व्याख्यान समाप्त ॥

॥ अथ जन्मपत्रिका स्थापना लिख्यते ॥

स्वस्ति श्री ऋद्धि रुद्धि जयोर्भाग ल्याम्बुदयश्च सवा मन्त्रिश्च एकाणु
 ना वर्ये मासोत्तममासे चैत्रमासे शुक्लपक्षे त्रयोदशी तिथौ जौमवासरे घटी
 ११, पल ११ उत्तराफाल्गुनी नक्षत्र घटी ६०, ध्रुवयोग घटी ४९, पल
 १९, तैत्तलकौण्ड पञ्च पन्नाग शुद्धौ श्री इष्ट घटी ४९, पल १९, इक्ष्वाकु
 वशे श्रीक्षत्रिय कुडठ पुरनयरं सिद्धार्थगृहे जार्या त्रिशङ्ग क्षत्रियाणी कृ
 क्षीपुत्ररत्नमञ्जीननत्, त्रण जुवन दीपक जगवत श्री महावीर जनम्या त
 स्य जन्म कुडली स्थापना इति ॥

॥ अथ पंचम व्याख्यान प्रारम्भः ॥

जे रात्रिमा श्री महावीर स्वामी जनम्या ते रात्रिमा त्रण

दोनो त रागीमा जाता आत्मा ॥ जे भगवान अरु उद्यान नद म्हा
 होय तेनी परे जाणवना गरी आने एको तेनी शब्द होतो हुशो- अति
 ध्वनित को गहर शब्दमय होतो हुश एतरे जेवारे वृणाजनी भोत्र ते
 वारे शब्दमय भाव विण माळम पडे नही ॥ हिवे सूत्रना अने अनुपारे
 विस्तार सहित जन्म मलोत्पन्न करीये छै ॥ जे समयमा श्री महावीर
 स्वामीनी जन्म थया तेवारे वड जगतमा उद्योत थयो, वली आकाशमा
 देव दुदुजी बाजी, वरी नरकना जीवोने पिण क्षणमात्र ध्यानद थयो,
 केव के जगवतना आशय थकी नारकी जीवने पिण मुहूर्त मात्र शाश्व
 रहे वरी स्वावर जीवोनु पिण विशेष छेदन जेदन न थाय तेपी तेने
 पिण सुख उअने, जन्मती वेगये सर्व जमनि उल्लासमाना परे पदरही
 हिवे श्री जगजनी जन्म मलोत्पन्न कहे छे तेमा पिण प्रथम छप्पन्न
 दिगकुमारिका आसन चलायमान थया तेवारे अवधी प्रयुनी जगवतनी
 जन्म थयो जाणी, गारे तिहा आवे, तेना नाम कहे छे, रुचकही
 पनी वसनारी चार दिशानी आठ आठ, तथा वे विदिशानी चार
 चार अने मेरुनी ऊर्ध्व दिशानी तथा जगदंत गिरिनी अरो दिशानी
 आठ आठ, मिली छप्पन्न दिगकुमारिका ते रात्रे तिहा आवे, तेमा
 प्रथम जोगवती, जोगवती, सुजोगा, जोगमालिनी, तोयवरा, विचित्रा,
 पुष्पमात्रा अने अनदिता, ए आठ दिगकुमारिकाओ अधोलोके गमदता
 कार पर्वतनी हेठे वसनारी छे ते आवीने जगवतनी माताने नमस्कार
 करीने ईशानकोणे एक सूतिरा घर उनावे एक योजन एतरे चार गा
 ओ प्रमाण धरतीने स्रजनक वायरे शुद्ध करीने, वाटा, वाकरा, दूर वरी
 ने सुगवित करे ॥ तेवार पडी भेषवरा, सुमेरा, भेषवती, भेषमालिनी, सु
 वत्सा, वत्समित्रा, वारीपेला अने वराहिका, ए आठ दिगकुमारिकाओ,
 ऊर्ध्व लोक नदन वाना ठूकेने विषे वसनारी छे, त्याधी आवीने प्रभु
 ने तथा प्रभुनी माताने नमस्कार करीने ते सूतिका घरने विषे सुगवित
 पाणीये करी सहित फूलनो वरसाद वरसातीने गीत गाती रहे ॥ तेमा

ર પછી વગી ગદોત્તરા, નદા, આનંદા નદીવાદિના, વિનયા, વૈજયંતી જયંતી
 અને અગ્નિજિતા, એ આઠ દિગ્ગુમારિકાઓ રુચકદ્વીપની પૂર્વદિશાના
 પર્વતને વિષે વસનારી છે તે સ્થાપી આવીને જગવાન તથા જગવાનની
 માતાને નમીને મુલ્લ દેસવાને પ્રજ્ઞાઆગલ દર્પણ હાથમા લેઈને ગીત ગા
 તી ડાલી રહે ॥ તથા સમાહારા, સુપ્રદત્તા, સુપ્રવહા, યશોવરા લ
 ક્ષ્મીવાતી, શેષવતી, ચિત્રગુપ્તા અને વસુવરા, એ આઠ દિગ્ગુમારિકાઓ
 રુચકનામા તેરમા દ્વીપની દક્ષિણદિશાના પર્વતને વિષે વસનારીઓ છે, તે
 સ્થાપી આવી જિનને તથા જિનની માતાને નમસ્કાર કરીને સોનાના ઉત્તમ
 વલ્લશ સુગંધિન પાણીથી ખરી હાથમા ધારણ કરી જગવાનની માતાને
 સ્નાન કરાવે પ્રજ્ઞા આગલ ગીત ગાન નાટ્યરત્ન કરે ॥ તથા ક્ષ્મીદેવી, સુરા
 વૈવી, ઇષિવી, પદ્માવતી, એકનાસા, નવમિકા, ખદ્રા, અને સીતા, એ આઠ
 રુચક દ્વીપની પશ્ચિમ દિશાના પર્વતને વિષે રહેનારીઓ છે, તે સ્થાપી આ
 વીને પ્રજ્ઞ તથા પ્રજ્ઞની માતાને નમસ્કાર કરી જગવાનની માતાનો આ
 ગલ વાયરો કરવાને અર્થે ધીજળા હાથમા લેઈ ડાલી રહે ॥ તથા અન્બુ
 શા, મિત્રેશી, પૂડરીકા, વારુણી, હાસા, સર્વમજ્જા, શ્રી અને રૂંદી, એ
 આઠ દિગ્ગુમારિકાઓ રુચક દ્વીપની ઉત્તરદિશાના પર્વતને વિષે વસના
 રીઓ છે, તે આવી જગવત તથા જગવતની માતાને નમીને જગવતની બે
 બાનુયે ચાર ચાર ડાલી થકી ચામર હાથમા લેઈને પ્રજ્ઞને ઢોળે ॥ તથા વિ
 શ્વિત્રા, ચિત્રકનકા, તારા અને મૌડામિની એ ચાર દિગ્ગુમારિકાઓ રુ
 ચકદ્વીપની વિદિશાના પર્વતને વિષે વસનારી છે, તે આવીને જગવત તથા
 જગવતની માતાને નમીને હાથમા દીવા ગ્રહણ કરીને ડાલી રહે ॥ તથા
 રૂપા, રૂપાસિકા, સુરૂપા અને રૂપકાવતી, એ ચાર દિગ્ગુમારિકાઓ
 રુચકદ્વીપની વિદિશિમા વસે છે, તે આવીને જગવત તથા જગવતની મા
 તાને નમીને જગવતનુ ચાર અગુઠ પ્રમાણ નાલવર્તીને કાપે પછી ધરતી
 માટે જાડો ગળીને તેમા નાસે તેના ઉપર વૈદુર્ય રત્નનો ચોખ્ખો કરે, તે
 ની ઉપર દર્જ વાવે તેવાર પછી મૂતિકા ગ્રહણ કરી વેગમ એક પર્વત

एक दक्षिणदिशें अने एक उत्तर दिशें, ए त्रणठेकाणें त्रण केलीना र करे, तेमा सिंहासन रचे पछी दक्षिण दिशाना केगीगृहमध्ये जगवत तथा जगवतनी माता, ए वेहुने लावीने सिंहासन उतर बेसाडोने तेमने सुख उपजे एवु सुगंधी तेलोनु मर्दन करे, पछी पूर्वदिशाना केत्री अहमा लेइ जइ सिंहासन उपर बेसाडो स्नान करावे, चदन लेपन करे, पछी उत्तर दिशाना बदलीअहमा सिंहासन उपर बेसाडो अगणीका छधी घसीने अग्नि जगावी चदनना काष्ठयो शाति पाट्टे होम करी, ते होमनी रक्षा पोटली कगी जगवत तथा जगवतनी माता ए वेहुना हाथ मा बाधे, बाधीने हे जगवान् ! पर्वतायुर्जव एवो ध्याशीप आपीने म शिमय गोला वे उठाले पछी तेने बजावीने जगवानने रमवासारु पर्यय उपर बावीने गीत गान करी जगवत तथा जगवतनी माताने जन्मस्था मकें मूकी पाछी पोत पोताने स्थानकें जाय ॥ ए एकेका दिगकुमारिका ने चार चार महत्तरादेवी छे, चार हजार सामानिक देवो छे, शोल ह चार अग्ररक्षक देवो छे, सात अनेकाधिपति छे, तथा बीना विण घणा परिवारें परिछतपकी एक योजनना विमानमा बेशीने प्रजुनो जन्ममहोत्सव करवाने जेम आवे, तेम महोत्सव करीने पोताने स्थानकें पाछी जाय, ए देवी जवनपतिमाहेली एक परयोपमायुवाली जाणवी, ए देवीयोनी एज स्वजाव छे, के तीर्थकरनो जन्म थयापी प्रथम एमनु आसन चलायमान थाय तेवारें प्रजुनो पहेलो जन्ममहोत्सव ए देवीयो करे, पछी बीना इद्रादिक देवो करे ॥ इति ॥ १ ॥

एम दिगकुमारिकाथायें महोत्सव करथा पछी चोसठ इन्द्रोना आसन चलायमान थाय तेवारें श्रीमहावीर जगवाननो जन्म थयो एवु अवधि ज्ञान नाणीने प्रथम सौधर्म इद्र, हरणीगमेपी देवताने बोलावी चार योजन पोहोली अने छ योजन उची तथा एक योजन नाली, पाठातरे चार योजननी नाली कहे छे ॥ यदुक्तच ॥ चारसजोयण पहुला, सुधोसा घटइ एवदुक्तच ॥ चत्तारिय नाडाओ, देवा सयपच थायति ॥ १ ॥

ण्वी मुचोपा नामे घटा बजाववानो हुकुम आवे, तेवारे हरणीगमेपी
 ता पाचसे देवोनी साथे ते घटा बजावे ते घटाना शब्दपी सौधर्म दे
 ओकना बर्तीश लाव विमाननी घटा वाजे, तेवारे सर्व देवता सावधान
 जाय ॥ यदुक्त ॥ मुखिऊण सखनद मिलतिजवणाय वितर पढह ॥
 इति सौयनाय, घटेण विमाणिथा देवा ॥ १ ॥

एन प्रमाणे इशांद्र लघु पराक्रमनामा देवता पामे मुचोपा घटा ब
 डावे, एम चौसठ इद्र सह पोतपोताना देवोनी पासे घटा बजडोवे तेवा
 सर्व देवो इद्र महाराजनु काड कार्य छे एवु जाणीने इद्रमहाराजनी पा
 आधी हाजर थाय पछी मौघर्नडद्र पिण्ड पालकनामक विमान तेना मध्य
 रागमा पूर्वदिशापी साहामो सिंहासन उपर बेमे तेनी आगल इद्रनी आ
 प्रमहिपी आठ जद्रासन उतर बेमे अने इद्रने डावे पासे चोराशी
 हमार सामानिक देवो जद्रामनो उतर बेमे निमणा पासे त्रण पर्यदा बेसे
 मा बार हजार अम्यतर पर्यदाना, चौद हजार मध्यम पर्यदाना तथा
 तोल हजार बाह्य पर्यदाना मिली बेताशीश हमार देवो जद्रामन उप
 र बेमे तथा इद्रनी पछवाडे सात कटकना देवो जद्रासन उपर बेसे चारे
 देवाये चोराशी चोराशी हमार आत्मरक्षक देवता जद्रासने उपर बे
 स, एवीरीते सर्व चौसठ इद्रो पोतपोताना विमानमा बेठा जाणी छेवा ए
 मकारे सर्व इद्र देवदेवीओ सहित नरीश्वर द्वीपे आवे तेमा केटलाएक
 देवो इद्रनो हुकुम राखवा सारु आवे, केटलाएक देवो भित्रना भेरचा
 यका आवे, केटलाएक पोतानी देवीओना भेरचा यका आवे, केटला
 एक तीर्थकरनी जक्ति जावे करी आवे, केटलाएक कौतुक मोवा सा
 रु आवे, केटलाएक अपूर्व आश्चर्य जोवाने अरे अवे, ते देवो पोत
 पोताना जुदा जुदा वाहन उपर चढ्या यका माहोमाहे आपमआप
 समा सिंहाना वाहन उपर चढेडा देवता हस्तिना वाहन उपर चढना
 रा देवताने कहे छे के ताहारो हाथी दूर राख, नही तो महारो सिंह
 पचरदस्त छे ते तारा हस्तिने मारी नाखशे एमप्र पाडाना वाहन उ

पर चडेला देवता घोडाना वाहन वालाने कहे छे तथा गरुड उपर अ
सवारी करनार देव सर्व उपर अमवारी करनाराने कहे छे तथा चित्रा
ना वाहन उपर बेडेला देवो छे ते छागना वाहन उपर बैसनाराने कहे
छे एम वचन विवाद करता कोडाकोडो देवताओ लहु पौनपोताना वा
हननी प्रशंसा करता चाहे छे तिरा देवममुदायें करी आकाश यद्य
पि षण्ण महोदृ छे तोपिण साकडु यई गयु, बली मार्गमा कोइए देव
ता मित्रने छोडो छागल चारुया जाय तेवारें तेनो मित्र कहे के छे
धोडीवार उजा रहो ॥ पिण आवु छु तेवारें ते देवता कहे प्रथम ज
गवानने जादवानो महोदो छान कोण मूके १ एवु ऋहीने चारुयो जाय
एवी रीते जे जबरदस्त होय ते आगल निकली जाय छने कोइएक निव
छो होय ते पडता थका बोले जे जाइ आ मार्ग षणो साकडो छे ते
वारें मौजो कोइ कहे चुप रहो ए पर्वना दिवस साकडान होय छे कोइ
कहे षण्ण नही बोल खबर पडथे तो इन्द्र मारथे एवीरीतें आकाशपी हेठा
उतरता थका जेवारें ज्योतिषीना ताग पासें आव्वा तेवारें ताराओनी कि
रणो लागवाथी कवि छत्रेश्वर करे छे के जो पिण देवता सर्व निर्जर छे तो
पिण जरा सहित थपा मस्तकमा जाणे धोला केश उग्या के शु १ ए
वा देवताना मस्तकें ताराना विमान शोजि रह्या छे ते जाण्यें रूप
नो घडोन होय नही १। बली शरीरें तारा लाग्या तेना योगें प
रसेवाना बिद सरखा दिसवा लाग्या एरीतें सर्व इद्र अने देवो न
दीश्वरद्वीपमा विमान सकोचीने रहेता हुवा ॥

हिबे सौवर्म इद्र जगवानना जन्म घरने विषे आवीने, जगवान तथा ज
गवाननो माताने नमस्कार करीने त्रण प्रदासिणा आपी जगवाननी माताने
कहे के हे रत्नकुसिधारिणी! हे रत्नगर्ज! हे रत्नदोषक हे माता! पहेला दे
व लोकनो हुं इद्र छु ते ताहारो पुत्र बोवीशमो तीर्थकर छे तेनो जन्म महो
रसव करवा सारु आव्वा छु माटे तुमे वाइ डरथो नही एम कही “ नमो
स्त रत्नकुसिधारिके नमः ” ए पाठ जर्णानें जगवाननी मातानें अवस्थापिनी

निद्रा आधीने चीनो जगवान जेवुन स्वरूप करी मातानी पामे राखीने इ
 द्र पोताना पाच रूप वैक्रिय बन्या तेमा एक रूपे करी बे हाथे
 करसपुटमा राखी जगवानने उपाध्यायने एक रूपे जगवाननी पिठवाडे
 ग्यो थको उपर छत्र धर्यु अने बे रूपे बे पामे चामर ढालवा लाग्यो,
 अने एक रूपे वच उलालतो थको जगवाननी आगल चाल्यो, एम व
 धा मिली पाच रूप इद्र महाराने वैक्रिय करचा, तेना आगत्रो पाछ
 ला रूपने वखाणे अने पाठत्रो आगश रूपने वखाणे, एम पाच
 रूपे करी इद्र महारान, मेरुर्विन उर निहा पाडूक बन छे, तिहा
 जगवतने लेइ आधीने मेरुनी बुलिकापी दक्षिण दिशायें अतिपा डुकम
 ला शिलाने तडे शाश्वतु सिंहासन छे, तेनी उपर जगवानने उत्तम
 मा लेइने इद्र महारान पूरे सन्मुख बेठा, तेशरें तिहा बार देवत्रोक
 ना दश इद्र, जवनरतिना वीश इद्र, व्यतरना बत्रेश इद्र अने चंद्रना
 तथा सूर्य, ए बे ज्योतिषीना इद्र, एम सर्व भित्री चोसठ इद्र सपरिवार
 प्रजनेल्लात्र कराववाने अरें मिल्या छे, ते सर्व इद्र तथा देव मिलीने
 पोतपोताना सेवक देवताओने आज्ञा आने के माओ एक हजारो आठ
 सेनाना कलश, तथा एक हजारने आठ रत्नाना कलश, तथा एक
 हजारने आठ रत्नना कलश, तेमज चोथा सुवर्णगैव्यमय, पावना सुवर्ण
 रत्नमय, ठठा रत्नरौप्यमय, सातमा सुवर्णगैव्यरत्नमय, आठमा मृत्ति
 कामय, ए आठ जातिना मत्येक एक हजारने आठ आठ कलशो, क
 रता आठ हजारने चोमठ कलश थाय एवा मरि मिली अपेठ कल
 शो एक कोठने साठ लाख होय तेनो बिगो लिखीये छैये जवनरति
 ना वीश इद्र, व्यतरना बत्रेश इद्र, वैभानिकना दश इद्र, तथा अर्ध
 क्षीपना एकसोने बत्रेश चंद्र सूर्य, धरणेंद्र ज्ञानेंद्रनी चार इद्राणी, व्य
 तरनी चार इद्राणी, चमरेंद्रनी दश इद्राणी, ज्योतिषीनी चार इद्राणी
 सौधर्ष ईशान ए बेनी मोल इद्राणी, सामानिक देवीने एक, त्रायत्रिशक
 वो एक, लोकपाल देवीना चार, अग्रक्षक देवीनो एक, पर्यदाना दे

कदोरो, सेलमादलिया, पाटीआलो कदोरा, लटकण गउर, नागफुली, नाग, नागला, मौर, वैसण नथ, काटो मयोदय, आनण अगेनिया हिंगलो कुकुम एला जवडा चूडो, चूडनी, धर ककण, वा. रेली, लालि, पचमेखला, हाथसांखली, सोनानालहेरिआ तावीत, कडला, सलिअतु, कलाडी, अखवट्ट, लोडिआ, कुनी, पाईल, मानप्रैवेयक, नवप्रैवयर, डापलवींटी, मकोडाखगी, जेदेह इत्यादिक अरोक जातिना आजग्णोनी वृष्टी करता हुवा ॥

हिंवे जगवतने जन्म कल्याणके चौदे राजशेके उद्योत थाय नरकमां पिण उद्योत थाय तिहा पहेली नरकें सूर्यममान् तेज थाय, त्रीनीयें वादलायें डाकेला सूर्यसरखो तेज थाय, त्रीनीये चद्रमा सरखु तेज थाय, चौपीयें वादलायें डाकेला चद्र सरखु तेज थाय, पाचमीयें ग्रह सरखु तेज थाय, छठीयें नक्षत्र सरखु तेज थाय, सातमीयें तारा समान तेज थाय, एम जगवानने जन्मादिक पाच कल्याणकें नरकादि सर्व चौदे राजलोक पृथ्वी आदिकमा सर्वत्र तेज थाय, एवी रीतें जवनपति, व्यतर, वाणव्यतर, उयोतिपी अने वैमानिक देवतायें तीर्थकरनो जन्म महोत्सव करचा पठी प्रजात समये सिद्धार्थ राजा नगरना रखवालानें बोलावीने कहेतो हुवो ॥ १०० ॥

हे देवाणुप्रिया तुमे उगावला क्षत्रिय कुड नगरमा बदिवानोने छटा करी मूको अने तोल मापा ध्वारो तथा क्षत्रियकुडनगरनी माहेली कोरे अने बाहर कचरो काटो काहाडी साफ करो, लीपावो, तेनी उपर सुगनी जळनो छिटकाव करावो, त्रिगुणामार्ग, त्रणमार्ग, त्रिवाटा, चौवटा, तथा त्रिहा घण मार्गजेठाहोय ते चच्चर चारमुखमार्ग, राज मार्ग ए सर्व रस्ताने पवित्र करवो, कचरा वाटा काहाडीने साफकरावीने रस्ताने बरोघर करो, तथा जेनी उपर बेशीने सुखेरी सर्व लोको महोत्सव जोड शके ए वा महाटा माचाउपर माचा बरावो, अनेक प्रकारना रगनी ध्वजा पताका कगवो स्थानके स्थानके बघावीने नाग शोचायमान करो, शर्दे

॥ मार्गोने लोपावो, घोवरावो वली गोशीर्षचदन, रक्तचदन, पाचआगुलीआ
 छापा देवरावो, घरमा चदनना कलश थापना करावो, चदनकउशवटित तो
 रसोने घरोना चारणे बघावो, लाची महोटी अने गोल तथा लटकति एवी
 पुष्पमालाओनो समूह लटकावो, पाचवर्णा फूलोना दमग करवावो, कृष्णागर,
 जलेकुंदरु, शिलारस, धूततो थको घमवमायमान मनोहरगघ सुगवगधित
 प्रगरवनी उखेयो, मनोहर गध करो, वली नाटक करवा वाला जे पोर्ते नाट
 क करे ते, रशीउपर नाचे ते, मछयुद्धकरनारा मुठीयोधी युद्धकरनारा,
 जाड पुवाइया, कथाना करवावाला रास बोलवाला, उट अने हाथी
 हपरधी कूरी जाय तेने पळवक रहे छे ते, राजानी वशावलीनां बोउ
 नारा पाठक कवित कहेनारा, कोटवाला, गुजागुज निमित्तना कहेवा
 वाला वासनी उपर नाचनारा, चित्रामणना पाटीया देखवावाला जेने
 मल कहे छे ते, तथा चामडानी मसकने बायराधी जरीने बजावे तेने तु
 णयछा कहे छे ते, तुनिनी वीण बजावणारा, हाथताल देइने नाचनारा,
 अनेकतालना बजावनारा ए सर्वने बोलावीने ठेकाणे ठेकाणे बेसाडी आपो
 ए सह पोतपोतानी कलाओ लोकोने देखाडे ए काम तुमे करो तथा
 बीजापामे करावो वली हजारो गमे धूमरा एटले विवाहना मढप
 मा पाले छे ते तथा हजारो गमे मुमठ उजा करावीने महारी आ
 शा मने पाछी सोंपो ॥ १०१ ॥

तेवारे ते कौटुंबिक पुरुष घणाखुशी यइने राजाना हुकुम प्रमासे
 काम करीने राजानी आज्ञा राजाने पाछी सोंपी ॥ १०२ ॥

तेवार पछी सिद्धार्थराजा मछयुद्धनी शालामा आवी, युद्ध करो,
 तेल मसलावी, स्नानकरीने सर्व वस्त्र धरेणा माना प्रमत्स रहेरोने द

नाम छे मादलनी जात, मृदग, देवनाजु तेने टुटुजि कहिये, ए नर
जातना बाजाना शब्द प्रतिशब्द तेणे करी सिद्धार्थगना हर्ष करतो
रहे, बली क्षत्रियकुड गामनगरमां उमुक एटले दश दिवस सुधी दा
न कोइनी पासोथो लेवु नही तथा उकर एटले गायो दोर प्रमुखनु जे
कर गगे ते दशदिवस पर्यंत न लेवो तथा सक्रिक एटले खेत्र प्रमुख
थो जे कर लागे ते दशदिवस सुधी नही लेवो तथा अदिद्य एम्मे
दशदिवस सुधी कोइ हाटमा मूल्यलेइने वस्तु बेचे नही जेने जोइति
होय ते राजानी पासोथी मोक्त लेइ जाय तेना पैसा राजाना जडारमा
भी देवाय तथा अमिज एटले दशदिवस सुधी कोइ चीज मापवी नही
तथा अज्जहप्पवेसे एटले दशदिवस लगें कोइ राजानो माणस जोरक
रीने जोरावरीथी कोइना घरमा प्रवेश करी कोइ चीज वस्तु लीये न
ही तथा अदड एटले कोइये अपराध करचो होय तेनी पासोथी गुनाह
प्रमाणे दड लेवो जोइये ते दड दश दिवस सुधी लेवो नही तथा कुदड
एटले कोइने अपराध अल्प करचो होय छने दड वधारे लेवो तेने कु
दड कहिये तें कुदड दश दिवस पर्यंत लेवो नही तथा अधरिम एटले
दश दिवस सुधी कोइ उपारे लेइने ऋण करे नही एटला बाना सिद्धा
र्थ राजायें मूक्या बसीस करचा बली अत्यंत स्वरूपवान एवी बेश्याओना
नाटक थाते तथा अनेक ताल बाजामहित नाटक थाते पछी उत्कृष्ट मृदग
बजाववा सारु सज्ज करचा छे मृदग जिहा तथा नृत्य भइ रह्यो छे जिहा,

कुमलाणी नथी एवी बिस्तार सहित फूल मालाओनो समूह छे जि
हा, हर्षवान थया थका ते देशना सर्वलोक क्रीडा करे छे ए प्रमाणे
दशदिवस पर्यंत स्थितिपतिका एटले पोताना कुल परपगनी मर्यादा पुत्र
जन्मनी ते सिद्धार्थराजा क्षत्रियकुड नगरमा करे ॥ १०१ ॥

तेवार पछी सिद्धार्थराजा दशदिवसनी कुलमर्यादाया जिनपूजामां सो
सोनैया लागे तथा हजार सोनैया लागे तथा रत्न सोनैया लागें एव जे
भजन तेना निगितें द्रव्य राखे एटले पछी पुना कगावीश एवो अजिप्र

य करीने पूर्वोक्त द्रव्य काहाडे वरी आठम, चौदशग दिवसें पोमह क
 रनारा श्रावकोनी जक्ति करवा निमित्तें द्रव्य राखे ते एवा अजिप्राय
 थी के जाणे पोसह करवावालाने पारणे साहामी वात्सल्यना काममा आ
 वरो वली बीजू पिण देवायोग्य द्रव्य धर्मने अर्थे कल्प्यु एवु द्रव्य पोते
 सिद्धार्थराजा देतो थको, बीजाधोनी पासेथी देवरावतो थको विचरे ॥ व
 ली पूर्वोक्त रीते सो, हजार अने लाख सोनैया प्रमाणें वषामणाने अर्थे
 जेट लोको लेई आवे छे ते लेनो थको, बीजा कने देवरावतो थको एवी
 रीते दश दिवस सुवी करतो थको कुठमर्वादा करे ॥ १०४ ॥

तेवार पछी श्रमण जगवान श्रीमहाधीरस्वामीना माता पिता जगवा
 नना जन्मदिवसथी पछी आगल पहेलादिवसें तो कुठस्थिति करे अने
 त्रीजे दिवसें चद्रमा तथा सूर्यना दर्शन करावे हमणा आजना कालमा
 तो त्रीजे दिवसे काच देखाडे छे, परंतु मूल विधि आवी छे जे गृहस्थ गु
 रु आधीने श्रीअरिहतनी मनिमा आगठ रक्षाटिक अथवा रूपानी चद्र
 मूर्ति करावे ते प्रतिष्ठावी पूजने माडे पछी बाउक तथा बालकनी माता
 ने स्नान करानी जळा वस्त्र पहेरावी चद्रोदयनी वेलायें पुत्रने हाथमा
 छेडने माता सहित पुत्रने बेसाडी प्रत्यक्ष चद्रमा साहामा आणी एवी
 रीते मंत्रजणे ते लिखे छे ॥ उंध्यर्चद्रोसि निशाकरोसि नक्षत्रपतिरासि सु
 धाकरोसि औषधिगजोसि अस्यकूलस्य ऋद्धि दृढि कुरुकरु ॥ एवा मंत्र
 नो गुरु उच्चार करे, माता पुत्रने चद्रमा देखाडी नमावे वली पुत्रने तेइ
 गुरुने पंगे लगावे, गुरु आशिर्वाद आवे ते एवीरीतः—श्लोक ॥ सर्वोप
 धिमिश्रमणीचिरानी, सर्वापदानहरणे प्रवीण ॥ करोतु दृढिसक्लेपिवसे,
 युष्माकमिदु मतत प्रसन्न ॥ १ ॥

तेवार पछी चद्रमानी स्थापेली मूर्तिने निसर्जन करे वदाचित कालि
 चौदम, अमावास्या होय अथवा वादला होय तेथी चद्रमा न देखाय
 तो तेज रात्रीयें तेज चद्रमानी मूर्ति आगल तो जळू करे एवी रीते
 तेज दिवसनी साजे जे विधि होय ते साजेज करे तली जे विधि होय

ते सूर्य उदयनो वेलायें मोनानी अथवा ज्ञानानी सूर्यमूर्ति करीने पूर्वनी परे स्थापन करी ते मूर्तिनी आगत पुत्रसाहित माताने बेसाढी गृहस्थ गुरु एवीरोते भद्र बोते ॥ उज्ज्वलसूर्योसि, दिनरुगेनि, तमोपदानि, सहस्र निरयोसि, जगत्पगने, प्रसीदास्य कुलस्य नाछें पुष्टि मोद कुरु कुरु ॥ ए सूर्यभद्र उच्चारिने माता साहित पुत्रने सूर्यनु दर्शन कगावे पछी माता पुत्रने लेई गुरुने पगे लगवे तेवारे गुरु आशीर्वाद ध्याये ते जित्तोयें छै ये ॥ श्लोक ॥ सर्वसुरासुरवद्य, कारयिता सर्ववर्णकार्याणा ॥ ज्ञ्याभिग चतु, मगल दस्ते सपुत्राय ॥ १ ॥

पछी पावन करी श्री सूर्यमूर्तिने विसर्जन करे वली छठे दिवसें घमे जागरण करे, इगोधारमे दिवसे अशानिकर्मनिवर्त्तन करे मागीना जूना जागन काहाशी नास्ते, नवा वस्त्र पहेरे ॥

हिवे बारभो दिवस आठ्या भक्ता अशन ते अन्न विगय प्रमुख तथा पान ते भीठा पाखो प्रमुख तथा खादिम ते स्नानक खोपरा प्रमुख तथा स्वादिम ते लवंग पान प्रमुख ण चार प्रकारनो अहार रखावे रघावी ने भिडार्ताना पोताना भित्रोने, स्वातिने एटके पोतानी नातिशालीने, पोताना पुत्रगौत्रादिकोने, काकाने, सुमरा प्रमुखने, पोताना दास दासी थोने, वली सिद्धार्थ रामानाज गोवशाठ्योने, वली सत्रियाने तथा गा मना सत्रियोने एवा बीजा पिण महोटा लोकोने निनत्रण करे अर्घ्यान नूनो ध्याये पछी जगवानने तथा त्रिशठा राशीने स्नान करावे, परे दे वपूजा करावीने पछी विघ्न निवारयानें अर्थे कौतुकथी कानळना टीलां टक्का करे, मगलिकने अर्थे सरसक, दर्हो, दर्जे, भावळनु तिलक मराठे धारण करे, नवा वस्त्र पहेरे, वली जेमां चार अक्षर छने मूल्य वणु पवा घणा मोल्यना घरेणा पहेरें, पहेरीने जोजननी वेगार्य जोजन मटप मा नुखे बेसे, वली पूर्वे नोतरेला भित्रादिकोने अशन, पान, खादिम, स्वादिमादिक चार प्रकारना आहार निमाडे हिवे तेमा केटळा एक आ - स्वाद कच्चा योग्य तेना स्वाद करता भक्ता अशनादिक मोदक प्र

मुन्न सर्व चीन भवाइ जाय तथा केटली एक सेलडी प्रमुख चीन थोडी
 खाय अने घणी नाखी आये वली केटली एक खजुरप्रमुख चीन घणी
 खाय अने थोडी नाखी दीये एकीरीतें चारे प्रकारनो आहार सार्धमिका
 दिकोने मिद्धार्थरामा जिमादना यका विचरे ॥ १०५ ॥

॥ हिवे प्रधातरयी जोजननो विवि लिखीये छैये ॥

वेदिपत्रे छायेलो माडवा नीचें मध्यान्ह वेलायें कुकुमलाटित मंदप
 मा सर्वने बेसाझ्या, मस्त्रमलना पातिया नाख्या, ते उपर सर्व पवित्र प
 इने आवीबेठा, तेना पेट पाताले पेठा, आगउ मुखरत्ननाडित बाजोद
 मेख्या, तिण उपर सोनीना घाल जमवावाला थया उजमाल ॥ कने
 मेली कटोरीया, निर्मल अउसे घोवे, माहे मुखडा जोवे, ते कहेवा छे
 तोके १ फादाला, फुदाला, दुदाला, सुहाला, आवे अणिआला, मु
 छाला, कोइ जमाइ कोइ साला, इसी पानि बेठी तिहा पीरसणवाली
 पेठी, ते घणी रूपाली वस्त्र पहेरचा शोले शिणगार करचा हाप
 मा महोटी जारी जुवानोकी निजरो ठारी ॥ हापघोवाया, मनमें काम
 बुराया, पहेला ते फल विरसे देखासैं मन विकसे ॥ ते कहेवा फल
 पिश्या तेना नाम रुहे छे अखोड मिसरिकीपात, चोपडी चारोली
 कैला रायण लीलानालियेर बदाम निस्ता द्राम्ब आवा आवा तथा स्या
 ग दाल पक्क, सेवा सेतुत दाडिम नारंगी मीठाळीं बु पाकाकिरणा खार
 क खजूर सेव जाबु गुदा पेमदीबोर लीलीद्राख छोलेली सेलडी कागडा जा
 मफल रामफळ सिताफळ बीजोरा, इत्यादिक उदार मनथी विरस्या देरकी
 या खाता हीया हर्ष्या ॥ किर्याक खावे के विरसवावाली तेना मुख सामा
 जोइ मोहमा पड्या खाया जावे, पिण पेटफाटे ते निजर न आवे ॥
 मालधानी जमीनमा नीपन्या घउ हाथथी मसल्या घोइने दल्या जला व
 स्वधी मेदो छायो तेना विरस्या खाजा, दातोमा करे अवाजा ॥ हिवे
 बहु पक्कान, खाका थया सावधान ॥ विरसण वाली सुहाली, मानकरे रदी
 गात्री ॥ पहेली विरमे लाइ, जिमे बेंठा माणे साइ ॥ सिंहवेसरीया ते

दया, ममाग अशिका जेव्या ॥ कमार मगदाग मोदक किटिया जवरी
 या दाठिया ॥ इत्यामोदक खावे, बूढो मरद हो जावे ॥ अचठी पिरसी
 मुरकी, खावा जोजरी फुरकी ॥ जलेबी मुखमा धात्रे, रसना गटका चा
 ले ॥ पेडापेटमा पडिया, मखमेलता गुडिया ॥ मखाणा मुखमा धाले, ब
 डनद जाणे बोले ॥ घेवर मुचमा जरिया, खाता घृतचहु ऊरिया ॥ नीणा
 तारनी कीणी, आणीसेवा जोणी ॥ दहीपरा दोठा खावे, मनमा हसना
 जावे ॥ साकली निलनी खावी, सिधोदा सेवसु साधि ॥ आवे साकर सी
 रो, डोकरा मन थयो धीरो ॥ लापसी घाली आवे, मेवा खीबडी खावे ॥
 इम अनेक पकवान, जिमे बेठा राजान ॥ देवमुगधीसाल, खावा पया
 सजमाल ॥ मुगदालने जेंगे, धीमुगधी ठेली ॥ खीबडी पतली पोली,
 थये इकवीशनी एककोठी ॥ सालणा मुखमा जावे, जीजवरफरी पावे
 ॥ मूगीया केर रायडो, वात्रोल, करवडा काचा, केला चोरानी कली
 मुगनी कली नीलाचणा, मिरची, पीपल, सागरी, काचरी, नावल्या, क
 रेला, जीडी, तरोइ, बैंगण, मोगरी काकडी तडडा तीडसी इत्या जातन
 साग, जीरा मिरची समजाग ॥ गरम मसाला पडिया घृतमाहे पहेठा त
 सकिया ॥ हिंग बजार मुगवा, खाता तज्या सध धवा ॥ जीजवरफरी
 होवे, कलीकंदने जोवे ॥ जानीविणारी मेथोरी चडलेवारी पालखारी सुभारी
 येगरी खाता जीज शोजाधरी ॥ निसरीमा जेव्यो दूध, पीता नरही शु
 द्ध ॥ जरघोपेट बोल्या सहु एम, हिवे खावानो नेम ॥ दहीदखीने मुच
 डे चारवो पाणी जीराराव शुद्ध तिहा आणी ॥ करमो खाधो पूर, राइ
 पडी रायतापूर ॥ मोठा पाणी पीवा, पापडमुख शुद्ध कीवा ॥ शुद्ध पाणी
 सें चटु करीने न माये पेटमें उत्तर दीने ॥ बली दीधा पान तबोल, के
 शरछाटे रगरीउ ॥ होरचोर मखमल पटवर, बख्खदिधा ते पहिरे सुंदर ॥
 फूलमाठा पहेरावे, हर्ष मने बहुलावे ॥ आजूपण पहेरामणी देवे, एम
 सिद्धार्थ राजा जस बहुलेवे ॥ इति सिद्धार्थराजाकन जन्मोत्सव समाप्त ॥

१००० मरुदेशादिकमा जे त्रोजन विधि कहेनाय छे ते प्रमाणे लिख्यो,

हिवे वली प्रकारातरे कच्छगुर्करादि देशोभा जे प्रमाणे जोजनविधि
 कहेवानी चाल प्रवर्त्ते उ ते मुजब आढी लिखीये छैयें, ए बे प्रकार
 गारी वाचनारने जे रुचे ते वाचवु अथवा वेहु प्रकार सजा आगल
 बाबो सजगववा ते प्रकारातरे आही लिखीये छैयें ॥ माड्यो तोर
 छ उत्ता माड्यो, तुरत आगणु बेसवानु नवु ॥ तेतो नीला रत्नज तणु,
 निहा सखरा माड्या आसन, बेसता किसी विमासण ॥ वली आगल
 सूरो सोनानी आडणी, ते केम जाये छाडणी ॥ उपर मोनाना थाल,
 अत्यंत घणा विशाल ॥ बिचमा चोमठ बाटकी, लिगार नहीजास का
 टकी ॥ गगोदक दीवा थाल, कचोलांमें हाथ लाउ ॥ हिवे सत्रली
 पक्ति बेठी, एटके पीरशण हारी पेठी ॥ ते केहेवी छे : शोत्र शिण
 गार सज्या, बीजा काम सज्या ॥ हावजावनी रूडी, खडके हाथें सो
 मानी घूडी ॥ लघु लावनी कला, मन कीधा मोकला ॥ चित्तनी उ
 दार, अति यणी दानार ॥ बोलती हाथ, परमेश्वर देनो तेहनो साथ ॥
 धममस्त्री आवे, सगलाने मन जावे ॥ पहिला कलहिवे पीरसे, सगलानां
 मन हर्षे ॥ पवी छे पिरमनारी जली, मृगनयनी, होंसनी पूरी, घर्मनी
 शूरी, शीलवति शक्तिवति एवी पिरसनारीयो छे ते प्रथम फल खावा
 ना लवे छे पाका आबानी कातली, ते बूरा खाडगु जेठी ॥ वली पा
 तला पाका केला, ते खाडगु कीधा जेला ॥ सखरा करणा, वगी पी
 ला वरणा ॥ लीला नारगा, दीसे महामुरंगा ॥ नीलरियाण, पीरसी
 जली जायण ॥ दाडिमनी कली, खाता पूर्णे मन रली ॥ लीबजाने
 अगोड, खाता पूर्णे मनना कोड ॥ द्राखने बदाम, केइ कागदीने केइ
 शम ॥ सिलेमी खारकने खनूर, ते पीरशा जरपूर ॥ नाबियेरी न
 गरी, ते माळगी गोलगु जरौ ॥ नीबु खाटाने मोठा, एहवा ते रुदी
 न दीठा ॥ चारोलीने पीस्ता, लोक जिभे हसता ॥ वली शेलडीने सीता
 फर, ते पिण पीरस्या परियल ॥ हिवे पत्रवान आणे, ते केहेवा वलाणे ॥
 पुतपुडा खाना, ते तुरत कीधा ताना ॥ मदलाने साना, जोणे प्रसाद

छाजा ॥ एहवा पवित्र प्रधान, माउवी घउ, तेहने दर्या तेहनी पडगुरी,
महाचतुरें शोधी।वीयें करमोइ, तेहना खाना धीयें तरुया फुल्यो महाविशा
ल, एवा सातपुडा खाजा, वली फगफगता फेखा, दुधवर्णा दहीधरा ॥ धृत
र्णा सुवाली, आमृतनेवी जिलेवी ॥ धीनाधेवर पतासा मोतीचूर गुदवडा प
लची दाणासहित साकरीया चणा, खाडसाकरना दहीधरा, अनेक जानि
नी मुखडी पिरसे, विशुद्धदले केलव्या, सारामिश्र खाडधी जेवव्या ॥
माहे एलधीना चमत्कार, पछो पिठ्या लाडु, जारें नाना गडु ॥ कुण
कुण तेहना नाम, जिमता मन रहे नही एक ठाम ॥ वली लाडुना नाम क
हे छे, मोतीआ लाडु, दलिया लाडु, सेवैया लाडु, चूरमाना लाडु, ति
लना लाडु तिगडुना लाडु, मुगना लाडु, जगरीना लाडु, सिंहकेसरीया
लाडु कीटीना लाडु तेजाना लाडु, खममसीयाना लाडु जखरीया
लाडु, चोंगीया लाडु, उडदीया लाडु, अमृनिया लाडु, दीठा दाट गले,
पूरण पुण्याये ए मिले ॥ जोजनने अये पोरसे, लक्ष्मी एवा मोदक,
जातजातना दीस, जिमना वाधे मुखनी वान, तेना हियडाहीसे ॥ दातारना
हाधे परीगळ, रुपणना हाथ धूने ॥ वली बीजा ध्याएवा पकवान, जिम
ता वाधे मुखनु वान ॥ कुण कुण जाति, नग नवि जाति, सखरासोटा,
तेमाहे नही खाटा ॥ बरफीनी जाति, फीणीनी जाति, मरकीनी जाति, दूधपि
डीनी जाति, साकरीयामोतिचूरनी जाति, ममूरनी जाति जिलेवीनी जाति, स
करपारानी जाति, गोळपापडीनी जाति, हिबे ध्याव्या वडा गुदवडा, फौणी स
खरा सोटा, तेमाहे नही खोट ॥ दहीवडा, फेणवडा, मधीयावडा कामीया
वडा सालियावडा ॥ पातली सेव, पोरस्थानी कूडी टेव ताजो गुद त
र्यो गुद ॥ कुडलाकृत जिलेवी, शीरो लापसी ॥ जिण दीठे दाढा ग
ले, स्वर्गहाति देवदेवी टलवले ॥ वली मीठो मगद, सारो माल नगद ॥
खाडनु चामु, साकरनु चूरमु, पछी पोरशी साल, ते जिमियें विशा
ल ॥ ते कुण कुण जेद साजळता उपजे उमेद ॥ सुगंधसालि सुवर्ण
सालि, धनत्री सालि, रानी सालि, नीली सात्रि, पीली सालि, महा

साँ, गुड सालि, कौमुदि सालि, मालवी सालि, कमल सालि, कोक
 ली सालि, तिलवासी सालि, जीरा सालि, कद सालि, रायजोग सा
 लि, कुवारी सालि, चद्रायण सालि निली सालि, गुरुडा सालि व
 नी साबु चोखा अखड चोखा ने वली खाड्या, सबला छाड्या, हलवा
 हाथी सोह्या, नख धकी बीएया, उत्तम स्त्रीयें थोरचा, मुजाण स्त्रीयें
 प्रोमाया, एवा अणीयाला सुगधि फरहरा, उवाकुर पीरण्या ॥ वडी
 उर दाउ पीरसी, तेना नाम कहे छे, मडोरनी दाल मुगनी दाउ, काब
 ली चणानी दाल, गुजराती तुवरनी दाल, उडदनी दाल, जालरनी
 दाल, मठनी दाल वणें पीली, परिणामें सीली वनी परिघलवृत्त
 पीरण्या ते केहेवा छे ? नो के आजना ताव्या, एवा गायना घी,
 जेशना घी, पीला वरणना घी, नाकें पीया घी, मजीठवर्णा घी,
 हिने पोली पीरसी. ते केहेवा छे ? तो के आली पोली, घीमा
 हे जनेली, फूनी मारी फल्सी जाय, एकवीश पोलीनो एक
 एक कोगीओ थाय ॥ उप्पोउद ॥ मुरकी मोती चूर, सेव किणो माकर ॥
 रवी ॥ म्वाजा खुरमा खाड, प्रिया तिहा पीरमें हरखी ॥ केला तणी का
 तगी, अबरस मूके घोली ॥ घल घड घीनी नाल, पीरसे पातली पोली ॥
 साल दाउ बहुमालणा, गोस करवे चित्त ठरयु ॥ रुपन कहे ए निमण
 करयु, बाकी सगळु प्णो वरयु ॥ १ ॥ बोला मरटी तेल, साक विण
 नित्यें सारे ॥ पीरसे जूडी नार, पेट कहो केणी परे ठारे ॥ उपर नोली
 पेश, छाल पिण पीरसे पाणी ॥ सिंधव नही त्रिगार, विशु कहें कर्मनी
 वाणी ॥ आहार सेर अडीतयो, सेर सग दोहिलो लहे ॥ - कनी क्र
 पज कहे एजो वरयु, जोजन एहने कुण कहे ॥ २ ॥ हिने शाक पीर
 र्या तेना नाम कहे छे, नीली डोडीना शाक, टिडसीना शाक, ची
 चडाना शाक, कोहेला, कबोडा करवदा, कार्लिंगडा, केला, कार
 ला, आरिया, तुरिया खगुजा, बेंगण, मोधरी, नींबू, अचोलीया, क
 लोउ, बवगानी कली, शेवगानी शिंग, सागरी, काचरी, आमला, के

रना फूल, केरडा, छीली मिरचा, छीली पीपर छीनी रायण, माटा खारा, मोला गल्या, तरुया, बधारचा, फुगारचा, छमकारचा, बगी पीरसी नाभी ते ऊपरें सहकु राजी ॥ ते कोण जातनी ते व्हे छे सरसवनी जागी, सूवानी जागी, मूलानी जागी, निणानी जागी, चीज नी जागी, मेथीनी जागी, पेगीनी जागी, अफ्रीणनी जागी, तादुनी जागी, हिवे बडोना शाक करचा तेना नाम व्हे छे दाजवडी, डब कावडी धूपरावडी घासवडी धारवडी दहीमडी घोलवडी पापटवडी मरियात्रावडी, घणा जोलेजीना घणा ववार मसालाना चमत्कार सबड का देता अगुली चाटता मनमा विशेषे जावता, हिवे रायताना नाम व्हे छे खारकना रायता, सोपराना रायता, द्राग्वना रायता, बक्षम प्रमुख मेवाना रायता, हिवे बडा कइ कइ जातना पीरश्या : ते व्हे छे मिरचाना बडा, तरुया बडा, कोर बडा, काजीघोलवडा, घोल बडा, मुगनी दालना बडा, चवळानी दालना बडा, उडवना बडा, दही वडा गुदवडा, केणवडा, मेथीया बडा, सालीयावडा, घणे जोले जीना, घणे तेलें सीना, मिरचाना घणा चमत्कार, अत्यन घणा सुकुमार, हाथे लीया उछले, मुखें घाल्या सुरत गले, घणु शु कहियें ए बडा एवा तो छे, के जेने खावाने अर्पें घणा देव देविश्रो पिण टलवले छे, हिवे पलेव पीरसी, ते केहेवी छे : चोखानी पलेव, जुवारनी पलेव, बाजरी नी पलेव, गहुनी पलेव ब्रलक्षीया पलेव, पींपलीया पलेव, सुठीया पलेव, सबडकीया पलेव, हिवे जौन निमता निचमा पीवानो पाणी, आवे छे, ते कहे छे साकरना पाणी, द्राखना पाणी, खाडना पाणी, गगाना पाणी पालर पाणी, कपूरे वास्या पाणी, एलचीयें वास्या पाणी, घटा सतिल पाणी, हामिना पाणी, हिवे दही अने दहीनां घोट आवे, ते केहेवा छे : ते कहे छे गायना दही, जेशनां दही काठा जम्योडा दही, मधुरा, सखरा, सजीराया, सलवणा जाडा घोल, तेना

। कनोल, चावलशुं निमतां पया रगरोल ॥ वली सखरा कर

वा नगी अण्णिने गीरस्या, ते करामाई पण्णी राट, जिमता तीऊ न वा
 इ उर जीरा टुण्णो मनिवान, कण्णटारी निण म्म ॥ एन जाजन
 कगव्या पण्णी एकाते तेहज आशान रत्ता थका ने चळु कगव्या ते
 चळु कराववना पाण्णी केवा आव्या, ते कहे छे, केवडाणी वासना पाण्णी,
 वापना वामना पाण्णी, कपूर वास्या पाण्णी चंदने वास्या पाण्णी, पाढळे
 वास्या पाण्णी सुगंधी पाण्णी, गगोदरुना पाण्णी, चंदने निवारसा पाण्णी
 एलचीये निवारसा पाण्णी, इत्यादिक पाण्णीय करी चळु करचा, पण्णी
 वृण्णला प्रमुखयो मुख शोधी दानोनी शुद्धि करीने परम सोच्य थया,
 हिव मुखवाम दीवा ते कहे छे, वाकडो सुपारी, चिकणी सुपारी, ते
 निव केशर वण्णी, कपूर वामिन, वळी तीव्वा लवंग जायपत्री, जायफ
 ल, मोटा चोडा, एलची, पाका नागरवेलना पान, ते वळी काया चूना
 सहित दीधा, वळी घणा आदर सन्मान, घणा गीत गान, गणा तान
 ने मान, हिवे कइ कइ जातिना कइ कइ जातिना वस्त्रोनी पहेरामणी
 करी, ते कहे छे, देवदुप्य वस्त्र, रत्नचलवस्त्र, पाजडी, ग्वीरोदर,
 धगणा सेला, अयोतर, मूठकसची, जरगाप, मखमउ, विणीया बुल
 बुल, चमम, पाटू टसरिया, शणीया, जेरव, नारीकुनर, पट्टहीर, पट
 सीओली, पचसइया, फूठपगर, फूठकागी, दोरीया, जादर, चादर ने
 जेदद, चोतीपट्ट, राजपट्ट, गजवडी, सुवर्णवडी, हसवडी काठवडी, जु
 थचिआ, पटकूल, पट्टहीरसाडी, घाटडी, चीर, निणखाप अलशलाहि,
 छाराचीनी, पापडीआचीनी, सपीआ गुआगरी, आमाणिआ आगराइ,
 सगुनीपट्टणी, मशरु तास्ता, शात्रु, दुपट्टा, त्रिपट्टा, बास्ता, हुकडी,
 मुगडा, टायठ नारी कुनर, शाडला, रत्नक ल, चून्डी, घाटडी, इत्या
 दिक पाचरगी वावा पहेराव्या, वत्री काशमीरी केशरना छाटणा की
 धा, जडा जडा सुगंध बावना चदनना विलेपन कीधा, अरगजा, चू
 आ, चपेउ, फूलेल, केवडो, मोगरो, जाइ, जुइ, कुइ, मचकुइ, चपो,
 मरुओ, दमणो, केनको अने मालती प्रमुख फूलोनी मालाओ पहेरा

वी, पत्री वली मुकुट, निशक, चानुवन, हार, चौर, बेहेगवा, रत्नावली, मुक्तावली, चन्द्रावली हीरावली, प्रवालावली, मूर्गावली, महावली नक्षत्रावली, श्रोगिसूत्र, कटीसूत्र, पट्टशीखर, चूडामणि, कुडु, कटककण, धगद, मुद्रनदक, दशमुद्रक, चक्रक, अमर, मेखला, मुद्रक पदक, साकलु, साकली चिचिष्ट, जगउत्तरी दाराहाशडी, कपाली, प्रवेयक हेमजाली, मणिजाली, मौक्तिकजाली, वर्णपरीका, जामर, नेडर, घुघरा, पीगडा, बीछीया, अगुठडी, बालाजाल कुमणा, अकोटा, कपाला, हरीयाराखडी, मोफणा, उलसीयो, त्रिसपीयो, मोटी, बोरडा करी बेरला, मुरवी, मोनीदर, गठोडा, तुगल, चपकली, पानडी, ही छेरताली, मोतीसर, सरलीया, टीला, टीली, चादला, आद, नवग्रह, मुद्रडी, अगुठी, बीटी वाकरु, गलसरी, छापकरजाली, हेमजाली मरवलीया, खेलमाइरीया, कंदोरा, पाटीआला कंदोरा छटकणमोड ना गफूली, नागला, मोरवेसण, नवबाली, सिन्धूर, कुकुमरीली, जवलाचूडी, बरचूडी, चूडा, काकणी, कारेली लाल, पोंची, मेखग, हाथला केली, सोना, छहेरीया, तावीत कडगा, कंडली, वाकडी बेलीया लोलीया, इत्यादिक आचरण पहिराव्या, ए रीतें, मित्र, ज्ञाति पोताना सत्रियो तथा कुटुब सगा सवधीनी जक्ति निविध प्रकारनी कीधी

॥ इति भोजन तथा आभरण विधि समाप्त ॥

हिबे बालकनु श्रीवर्द्धमान एवु नाम दीधु, ते बच्चाणे छे हिब ते मित्र, न्यासी, गोती, स्वजन, पितरीया प्रमुखने सत्कार सम्मान आपीने त्रिशलादेवी तथा सिद्धार्थराजा एवु कहेवा लाग्या ॥ १०६ ॥

जे हे देवाणु प्रियो ! अमारे घरे ए पुत्र गर्जने विषे आवी उपन्या पछी अमें रूपेकरी, अणवडे सोनें करी, धान्यें करी, राज्यें करी, वा हने करी, मनुष्यना सत्कारे करी, अच्यत घणा रुद्धि पाम्या तथा सा मत जे सीमाडाना राजा अने चंद्रप्रद्योतनादिक राजा, ते पिण अमारे व । यया तथा अमारी चाकरी करवा आव्या ॥ १०७ ॥

તેથી અમાગ મનમાં એવું ચિંતવ્યું હતું કે જેવારે અમારે ઘરે બાલકનો જન્મ થાશે તેવારે એ બાલકનું નામ રૂપ ગુણે કરી, પ્રવાન નિવૃત્ત શ્રી વર્દમાન એવો આપીશું, તે અમાગ મનોરથ મિદ્ધ થયા અમારી ઇચ્છા પૂર્ણ થઈ માટે અમે એ કુમારનું વર્દમાન એવું નામ આપીએ છીએ તુમે પણ એ કુમારને શ્રી વર્દમાન કુમાર એવા નામથી બોલાવજો એ રીતે સત્તાધિ જીવને શિરપાવ પહેરામણી કરીને સર્વ સજ્જનની સાથે બાલકનું નામ સ્થાપન કરાવું ॥ ૧૦૮ ॥ પછી તે સર્વને વિદાય કર્યા ॥

॥ ઇતિ શ્રી વર્દમાન નામસ્થાપન સપૂર્ણ ॥

તે શ્રી વર્દમાન જગવાન કેહેવા છે તોફે સાત હાથનું મહોદ્દુ શરીર છે જેનું ઘણી સમચોરસ સંસ્થાન છે, સુવર્ણ વર્ણ દેહની નિર્મલ કાંતિ છે, વજ્ર ઋષ્યજનારાજ સધયણ છે, એવા જગવાન છે, હિલે શ્રી વર્દમાન સ્વામીના સર્વ મિલી જણ નામ થયા તે કહે છે એક તો માતાપિતાએ આપેલું નામ શ્રી વર્દમાન જગવાન છે અને યજ્ઞિ રાગદ્વેષ રહિત તપસ્યા માં સેવું સહન કરવાથી શ્રમણ એવું નામ જાણવું અને ત્રિજિ એ અકસ્માત ઉપમે તે જય અને મિહાદિકોના ઉપદ્રવથી એ જય ઉત્પન્ન થાય તે જીવ કહીએ એ જય જૈરવોથી ચલાયમાન થયા નહીં નિર્જય પળે રહ્યા થકા જૂલ તૃષા પ્રમુલ પરિસહે કરીને સોજ પામ્યા નહીં એમ પારિસહ ઉપસર્ગી સહન કર્યા તથા સર્વ તો જગ પ્રમુલ પ્રતિમાના પાલવાવાલા, ચાર જ્ઞાન સાહિત, ધૈર્યવાન, અરતિ રતિ પરિસહને વેઠીને રાગદ્વેષ રહિત પળે મુલ દુલ સહન કર્યા, તેથી દ્રવ્યવીર્ય પામ્યા થકા મોક્ષજવાનો નિશ્ચય કર્યા છે તો ણિણ ચારિત્ર પાલવામા તત્પર રહ્યા એવા ધીરપણાના ગુણોએ વરી દેવતાઓએ શ્રી મહાવીર સ્વામી એવું નામ દીધું તથા જગવાન આમજ ક્રોડા કરતી વેલાએ દેવના સોજ પમાડ્યા આવ્યો તેનાથી જય પામ્યા નહીં તે કથા આગલ કહિશો તેવારે ણિણ દેવના મહાવરિ એવું નામ દીધું ॥ ૧૦૯ ॥

हिरो जगवान श्री महावीर स्वामी दिवस दिवस चन्द्रकलानी परें वष
ता धना, घणा दासदासीयो साथे परवरचा थका, अत्यन्त रूपवान म
स्तकें जमगना सरम्बा काला केश छे जेना कमल सरसा नेत्र छे, प्रवा
ला समान बिबोछ छे, घोडा दान छे, कमल गर्जमखो गौर वर्ण छे,
कमलना गधमखो श्वासोश्वास छे, सर्व देवताओना रूपधी पिण धणुम
रूप छे, जेनु एटछे सब देवोनु रूप जो एकदु करीयें तो जगवानना डाव।
पगना अगुठानी एक कलानें पिण पहोचे नही केमके त्रणे लोकमा
सर्वधी अधिक रूप श्रीतीर्थकर जगवानु होय छे तेथी ओछु गणव
र महाराजनु रूप तेथी ओछु आहारक शरीर वाला साधुनु रूप ते
थी ओछु अनुत्तर विमानवासी देवोनु रूप जाणवु तेथी ओछु नव भै
वेयकना देवोनु रूप, तेवार पठी बारमो देवलोक, इगीयारमो दशमो
नवमो, आठमो, सातमो, छठो, पाचमो, चौथो, त्रीमो, बीमो, पहेलो,
देवलोक ए सर्व क्रमें करी एक बीजाथी उतरता उतरता रूपे वाला
वहेवा, तेवार पछी जीतिपि देवोनु, पछी जवनपतिदेवो पछी व्यत
र देवो, पछी चक्रवर्तिराजा, पछी वामुदेव, पछी बलदेव, पछी मङ्गल
क सामान्यराजानु रूप जाणवु ए सर्व अनुरुमें एकेकधी हीनहीन
रूपवाला आणवा बली जगवान जातिस्मरण ज्ञानसाहित अमतिपाति
मति, श्रुत अने अवाधि मिली त्रणज्ञानें करी साहित, सर्वधी चल्छट दे
हनी काति छे जेनी एवा जगवान अबीह बलवत शुद्धिवत मुरूषी,
दिव्यस्वरूप धारी, साहसिक बली रूपाला, रगिला रदीयाना, रे
खाला, रतीला, मतिला एवा जगवान रमता रमता जेवारें आठवर्षना
थया तेवारें सरखा सरखा राजकुमारो साथें क्रीडाकरता थका ते देश
मा प्रसिद्ध पामेलो एवी आमलकी क्रीडा रमवा सारु नगरनी बाहि
र एक पीपरीनु रुख छे त्या सर्वकुमारो एकठा यइने सर्व जोफरा दो
डवा लाग्या ते आबीरीने के बे ने छोकरा साथें दोडे तेमा पहेलो जे
पीपलीना रुखने जह पकडे ते जीत्यो अने जे पाछल रहीजाय ते ह

१११
 रचो पडो जे हारे ते पोतानी खाध उपर जीतेला छेकरानि बेमाडीने
 ने स्थानकयी होइ कशीने दोज्या होय ते स्थानके पाछो जइ मूके ए
 धीरोतनी रमत पोताना जेवढा छेकरा साथे जगवान करे छे एवामा
 साधमेन्द्र सजामा बेठा अवाधित्ताने करी जगवाननु महाबल जाणीने
 सजामा कहेवा लाग्वा के आनना समयमा श्री महावीर जगवान बल
 बान छे एरो कोइ बीजो बलवान नथी जो महारासाहित सर्व देसो
 मिलीने तेने बराववा जाय तो पिण्ड डरे नही एवा छे ते इन्द्र महारा
 जना वचनने ध्यस्तद्वहतो थको एवा कोइ मिथ्यात्वी देवता ति
 हाधी उठीने निहा जगवान रमता हता तिहा आव्यो अने छेकरानु रूप
 करी जगवान साथे रमवा लाग्यो तेवारें जगवान अत्यंत वेगधी दोही
 ने तुरत जइ पीपलीना काढेने हाथ लगाडीने आगल चाल्या अने देव
 तायें पीपलीना नीचेनी ढालीयोमा सर्वत्र फूंफुरा करतो एवा सर्वनु रूप
 बनायु ते जगवाननी सामो कणाटोष करीने बीबराववा लाग्यो पि
 ण जगवाने सर्पने पोताना हाथधी दूर करीने पोने पीपली उपर चढी
 गया अने मनमा तें सर्पनो काइ पिण्ड जय आययो नही हिवे जेवारें
 ते देवउत बालक हरचो अने श्री वर्द्धमान जीत्या तेवारें ते देवरूप
 माछके पोतानी खाध उपर जगवानने चढावीने तेने बीबराववा सारु
 सात ताडवृक्ष जेटलु उचू रूप करयु तेने जोइने बीजा सर्व बालको
 जय पामीने नाशि गया अने मज्जुना मातापिनाने जइ सर्व वृत्तात कह्यो
 तेवारें मातापिता चिता करवा लाग्या तेमनी चिता टालवाने मोट ज
 गवाने वज्रप्रहार जेवी पोतानी मुष्टि, देवनी पीठ उपर मारी तेधी
 ते देव अरराट करतो चीश पाइतो थको जमीन उपर पडी गयो पडो
 भयो लज्जायमान यह पोतानु रूप प्रगट करीने केहेवा लाग्यो के हे
 मज्जु ! जेवा तुमोने इन्द्र महाराजे बखाएया तेवाज तुमै धीरजवाला महा
 बलवान जो ए अरसरमा इन्द्र महाराज पोते पिण्ड तिहा आव्या अने ते
 देवताने जगवानने पगे लगाओ देवतायें पिण्ड जगवानने पगे लागी

अपराध स्वभाव्यु ते देव मिथ्यात्वपणु त्यागी समनेति ययो पछी
द्रमहाराग तेने पोतानी सापे देवलोकमा न्हइ गयो

॥ इति आमउपीपलि क्रीडा सपूर्ण ॥

हिवे जगवान आठवर्षना थया एटले माता पिताये मोहना वशयकी
विचारयु ॥ श्लोक ॥ लालयेत्पचवर्षाणि, दशवर्षाणिताडयेत् ॥ प्राप्तपोदश
केवर्षे, पुत्रमित्रवदाचरेत् ॥ १ ॥ तथा ॥ मानावैरीपिताशत्रु पुत्रोये
न नपाडित ॥ शोचते न सजामध्ये, हसमभ्येवकोयथा ॥ २ ॥

अर्थ —छोकराने पाच वर्ष रमाडवो रमत कराववी अने दश वर्षने
धाय तेवारे धुकमा राखवा तथा शोले वर्षनो तेवारे धाय तेवारे तेने
मित्र सरखो जाणवो ॥ १ ॥ तथा जो पुत्रने जणावे नही तो माता तेनी
वैरिणी जाणवी अने पिता तेनो शत्रु जाणवो केमके जो जणे नही तो
ते पडितोनी सजामा जेम हसोनी पक्तिना बगलो शोचे नही तेम ते पिता
शोचा पामे नही ॥ २ ॥

एवो विचार करी, सारु मुर्ते जोडने शुज दिवसें पोताना स्वजन
सत्रियोने जिमाडी वस्त्राजरण आपी, केशर कस्तूरीना छांटणा-करी, हा
थी रथ घोडा शिणगारी, गीत वाजिंत्र सहित महा महोत्सवथी निशा
लीयाओने आपवा सारु गोलघणा मेवा प्रमुख लीया तेना नाम-कहे
छे वरसोला, गुदवडा, खारक, सोपरा, द्राक्ष, खमूर, सिंधोडा, अखोड
पदाम, चारोली, नालियेर, साकर, सेव, पेदा, फळ, फूल, साकरीया च
णा, एलची पाक, घाणी गोलघाणी, बीमोरा चणा, सोनाना खडी
या, रत्नमडिन लेखणी, रूपानी पांगेओ पानना बोडा प्रमुख अनेक
वस्तुओ सापे लेइने तथा पडितने आपवा योग्य वस्त्राजूपण सापे ले
इने सोहागणी स्त्रीयो गीत गानी थकी श्रीवर्द्धमानने स्नान करावी
शिणगार पहेरावी हाथी उपर बेमाडी मेघाडर छत्र चामरो सहित,
पेने दान देता थका, जाट स्तुति करता थका, ब्राह्मण वेद

धनि जगन्नाथका, अशिनार्दि, करी बड़ी जना थका जगवना वाला
 पडिनी पामे आव्या तेनारे पडित पिण सिद्धार्थ राजानी ठाकरो
 सकल देशनो अतिथि हमारी पास जगना आवे छे एवु जाणी
 अह्नार आणी महोदु आसन मढावी शिखगार करीने बे मणिवर, बे
 बाह, बे कशा, बे कान, बे काननी मूठमा, एक लठाटमा अने एक
 गोठमा एवा बारे स्थानके तिलक करी पोताना परिवारने सर्व शिख
 गारी वाट जातो जोतो बेठो छे ए अवसरमा इन्द्र महाराजनु आसन पि
 ण ध्वनानी परे कपायमान थयु अववा जठमा चन्द्रनिवनी परे चपल
 थयु अथवा हापीना काननी परे चपल थयु तेनारें इन्द्र महागजें अब
 निज्ञाने जोयु तो जगवान जगवा बेठा छे एवु देखी कौतुक पामी चित्त
 ववा लाग्यो के आ मोहनीयनो समकार जूओ कहेंवो छे माटे, माना
 रिवा नाणे मे एने जगवावीये पिण जगवाननो अण ज्ञाने सहित छे
 महागजीर छे एने शु जगवु छे ? एनो जएया गुणया ररयबुद्ध छे, अमृत
 मा वली भीडाश शी करवी छे ? सगस्वतीमे वली पोषी शी देनाइवी
 छे ? चद्रमाने वली उज्ज्वलता शी करवी छे ? आबाने विषे तोरण बाँ
 षवु ? तथा मातानी आगल मोसाल वर्णन करवो तेम एमणे अज्ञानना व
 शयी जगवानने निरर्थक जगवा बेसाइया छे माटे हिवे जगवाननी आ
 शातना न होवी जोइये एवु विचारी शकेंद्र ब्राह्मणनु रूप करी निहा
 जगवान नीशालमा आग्या छे तिहा ब्राह्मणने सिंहासन उपरपी उ
 ठाही जगवानने उवा मिंहासन उपर बेसाही प्रथमतो उपाध्यायनी सभी
 बे बेशी तेने केटला एक शास्त्रार्थना प्रश्न पूछेचा परतु उपाध्याययी बरा
 बर तेनो गवाब अथवाणी नही तेनारें वली तेहन प्रश्न जगवानने पूछेचा
 तेना उत्तर जगवाने नि सदेह पणे आप्या ते जोइ अध्यापक जे जणा
 बनारो ते मनमा विचार करवा लाग्यो के आ बातोना तो महारा मनमा
 रिण आज सुधी सदेह हता में पूर्ण घणा पडिनोने एना अर्थ पछेछा
 एवा रिण कोइये महारो दाकाओनु ममावान करथु नही अने

ना बालकें महारा सदेह दूर करचा ए महोदो आश्चर्य जणाय छे वरी
 पिण इद्र महाराजें जगवानने शब्दोनी उत्पत्ति पूछी तेवारें जगवानें
 सज्ञा सूत्र, परिजापा सूत्र, विधि सूत्र नियम सूत्र, प्रतिषेध सूत्र, अ
 तिदेश सूत्र, अधिकार सूत्र, अनुवाद सूत्र, विजापा सूत्र अने निपात
 सूत्र ए दश सूत्रना अर्थ सर्व एक्कू एक्कू कही बताव्या, शब्दसाधनि
 का बतावी तेवारे लोकोयें जाण्यु जे आ कोइ परदेशी ब्राह्मण आवे
 छे ते बालकने प्रश्न करे छे अने बालक तेना उत्तर आवे छे पिण
 एवा उत्तरतो आ जणावनार पडितना मातापिता पिण जाणता नही एम
 लोक सर्व आश्चर्य पामीने विचारवा लाग्या के आटला शास्त्र आ बाल
 क ते किहा जणयो हशे ? अने उपाध्याय पिण चमत्कार पामीने केहेवा
 लाग्यो के धाते कोण ब्रह्मा पोते साक्षात आही आ या छे के नु ? ते
 वारें सर्व लोकना मनना सशय मिटाडवा सारु इद्र महाराज बोल्या के
 अरे लोको आ वर्द्धमान कुमार छे, एने सामान्य पुरुष जाणशो नही
 ए त्रण लोकनो नाथ छे, सर्व पदार्थोनो जाण छे, परंतु महागज्जीर छे
 मोटे पूछ्याविना उत्तर आवे नही, लोकोमा कहावत छे के, ठाला ते बा
 जणा, ठाला बोला पोटाडोल, जाणे आश्विन अने कार्तिकनो मेघ, भेवो
 असति स्त्रीनो स्नेह तथा भेवो घरदुतुनो गर्जारव तेवो ठालो जाणवो
 पिण जे पडित छे ते तो वर्षादिना भेज सरसा ठाला बोले नही जे मूर्ख
 होय ते पोतें पोताने जाणें जे हु पडित छु एरी लपरायो करे पिण एवा
 महोटा पुरुष जे छे ते बिना पूछे बोले नही एवु कहीने जगवाने प्रह्व्या
 जे व्याकरण सवाधि दश प्रकारना सूत्र तेनी छत्ति तथा उदाहरण करीने
 व्याकरण बनाव्यु ते जिनेद्र व्याकरण नामा छाठ व्याकरणनी आदिमा
 ययो पछी इद्र महाराज पडित प्रमुख लोकोमा जगवान सर्वज्ञ छे, एवु
 जणावी पोतानु रूप प्रगट करीने स्वर्गमा गयो उपाध्यायें जगवानने पगे
 लागीने कह्यो के हे प्रभु ! तुमे ज्ञानसमुद्र जो हु तो अपूर्ण कलशनी परे
 माटे तुमे महारा गुरु छो पछी प्रभुयें उपाध्यायने धणु दान आध्

જગવાનના માતાપિતા ઘણા રાજી થકા થયા જગવાનને હાથી ઉપર બે
સાંઢી ઉત્સવસહિત ગાજતે વાજતે ઘરે તેહી આગ્યા ॥

॥ इति लेखक शालाग्रहोत्सव समाप्त ॥

હિવ પ્રથમ ઇંદ્રમહારાજે આવીને જગવાનને જલેના અથ પૂઝ્યા છે
તે વિસ્તાર હોવાથી ડારે સૂચવ્યા નથી માટે અહીં લિખીયે છેયે ॥

॥ अथ जलेना अर्घ्य प्रारब्ध ॥

શ્રી વીરમજુને નીશાઝે બેઠા જાણીને સૌધર્મ ઇંદ્ર બ્રાહ્મણને રૂપે આ
વી મજુને નમસ્કાર કરી સર્વલોકને જમત્કાર હપજાવવા નિમિત્તે પ્રથ
મ જલેના અર્ધ પૂઝ્યા થકા મજુનીયે ઇણમમાળે અર્ધ કહ્યા ॥ ૧ ॥ બે
હીંગે તે જીવની બે રાશિ છે તેમા એક સિદ્ધના જીવ તે નિષ્કર્મી અ
ને બીજા-મસારી જીવતે સર્કર્મી જાણવા ૨ જલે તે અરે જીવ તુ સિદ્ધ
ના જીવની રાશીમા જેઠવાની ઇચ્છા રાસજે ૩ મિંદુ તે સસાર રૂપ
ગોલાકારે ડહો કૂપ છે તે માહેથી નિકઠવાનુ છિદ્ર છે માટે નિકલીશ
તો સિદ્ધમા જલીશ ૪ નિઠાહી તે જેમ કૂવામા વસ્તુ પહી હોય તની
હોડાની ઝિલાડીથી બાહેર કાહ્યાહીયે તેમ હહા સસારી જીવને સસાર
રૂપ કૂપમાથી કાહાહવાની એક દેશવિરાતિ અને બીજી સર્વ વિરાતિ રૂપ
બે ઝિલાડી જાણવી હિવે તે સિદ્ધના જીવ કિહા રહે છે તે કહે છે, ૫
ઓગણ ચોટીઓ માથે પોટીઓ ઇટલે ચૌદરાજ લોકના એક અવો લોક
બીજો મધ્ય લોક અને ત્રીજો ઉર્ધ્વ લોક એવા ત્રણ જાગ છે તેમા ઊર્ધ્વ
લોકને ચોટીને સ્થાનકે બાર યોગન વિસ્તાર વાલી હસીવજારા નામે ઇશ્વરી
છે નિહા એક યોજનને ચોવીશમે જાગે ૩૩૩ ઘનુપ્યઉપર વત્રીશ અંગુલ જે
ટલા વિસ્તારમા લોકને મસ્તકે અલોકને અહી રહ્યા થકા સિદ્ધના જીવ
રહે છે ૬ નનો થીંડાલો તે હે જીવ ! તુ સસારના કામ જોગમા મમ ધદ
પોટાદ રહ્યો છે તેથી અવો ગતિ ઇટલે નીચી ગતિ પામીશ. ૭ મમો મા
ડલો તે આ સસાર જે છે તે જીવનુ અનાદિ ધર છે તેમા મોહ નામે મા
ડલો ઇટલે મોમાગીયો છે, ૮ મમા હાથ બે લાડૂવા તે પર્વે વ

મોહ નામે માડઝો ઇટઝે મોસાઝીયો છ ને જીવને વામ જોગ રૂપ બે છો
 વા હાથમા આપોને જોઝી રાખે છે સસારમાથી નિજઝવા દેતો નર્મી
 સેરી રાણી વાકઝે તે સિદ્ધિ રૂપ રાણીને મદિર વદના વાર કપાય રૂપ
 જોકઢીની જોકી રાણી છે તે જોકીને વજીને વદાવિ વોફ ડવો વજે
 તો પિણ તેને વદવા વ્યાપતા નથી, ૧૦ પાછી વાર કુઢાવલિ તે ર્ગ
 આરમી વાવઢીયો પાઝો ઢોલીને તેને તે જોકઢી સસાર કૂપમા નામે
 છે, ૧૧ ઢાઝ ઢાઝ ઢોકલો માવે છોકરો ઇટઝે હે જીવ ! તુ સસાર
 માં વાફ વાફને ગર્જાવાસમા પઢીશ તિહા ઢોકલાની પરે સીગાફ રહીશ
 વણી છોકરા હેવા તે તાહારે વાયે વિટવના પાડશે માટે જો તુ ધર્મના
 વક્રવર્તી મહારાજનુ સિદ્ધ નગર છે તેને જીવાને વાછાજો હોય તો પ્રથમ
 તેનો સમ્યક્ત્વ નામે મહામત્રીશ્વર છે તેની સાથે મિલ્ખેને ઇટલે તે તુને
 ધર્મ મહારાજથી મિલાપ વરવી દેશે, હિવે સમ્યક્ત્વ નામા પ્રધાનના
 વર મુખી જાતાં વકાં વિવમા વાટ છે તિહા લૂટારા રહ્યા છે તેને નિવ
 રણ કરવાનો ડપાય વહે છે, ૧૨ હાથમા ઢાગઢી તે ધર્મવધા વાર્તા
 રૂપ વધા મરુત્તિ વરણ વરી, અર્પૂ વરણના શુજ પરિણામ રૂપ ઢાં
 ગઢી ઇટલે મહામુદગર હાથમા લેફેને, ૧૩ આફઢા દો જાફઢા વઢો જાફ
 કાનો ઇટલે રાગ દેવ રૂપ બે જાફઢાને પછાઢી વેગળા કરને તથા બીજો
 પિણ સાત મરુત્તિ રૂપ વોરનો મય વરી અર્પૂ વરણ રૂપ મુદગરથી
 મિથ્યાત્વની ગાઠ જાગીને ઇટલે વયોજેદ વરી આઘો જાને તિહા સમ્ય
 વત્વ નામા મહામત્રીશ્વર વાવ રૂપ વરી ગ્યા છે તેના તુ દર્શન વામીય
 પછી તેની સેવામા રહેતા વકા તે તાહારામા યોગ્યતા જાણીને આગજ
 ધર્મ વક્રવર્તીની છ પુત્રી છે, ૧૪ ફઢિકેવની ફઢિડકારુ ઇટલે એક
 દેશ વિરતિ નામે ડધુ પુત્રી છે અને બીજી સર્વ વિરતિ નામે મહોટી દી
 વરી છે તે તુને પરણાવી દેશે પરતુ જો સમ્યક્ત્વ મત્રીની સેવા એકામ
 ધિત્તે સન્મુખ રહી વરીશ તો તે પ્રસન્ન થાશે કેમકે, ૧૫ આઝ આઝ
 આકોઢા મઢે આકઝ ફાકોઢા ઇટલે તિહા શકા કક્ષા કપાય રૂપ

આકાશ પારુકા મહોદા છે તેની જો તુ સગત કરીશ તો સમ્યક્ત્વ
 મંત્રીના ચિત્તમા જર્મ પડશે તેવારે તે તાહારી સાથે દોહલો થાશે ૧૬
 નિર્મીતોડે કાઠોળા વડે ણ્ટલે નિહા વળી વિષય વપાય રૂપ અથ
 વા પ્રમતા માયા રૂપ ણ્ટો વ વિષની વેગડી છે તેમાંહે જામ અને જો
 ગરૂપ બે સર્વ સૂતાછે તેને જગાડીશમા ઊડીશમા એમ કરવાથી સ્વામી
 મુમમ્મ થયો યકો તુજને મિદ્ધ નગરીયે જવાનો મધવારો કરો આપ
 શે ૧૭ એવેન વેગાડી એટલે માનિતિ અને ગુપ્તિ રૂપ બે ગાડીયોમા
 વેગાડીને ૧૮ ઝોરસવાલા ઘલદિયા એટલે તેમા જ્ઞાન અને ચારિત્ર રૂ
 પ બે ઘલદ જોતરી આપશે તેને, ૧૯ અમીયા બે રાસડી એટલે સવર
 અને નિર્કેરા રૂપ બે રાસડી બાધીને ગાઢડી શિવપૂર નગરના માર્ગ
 પ્રણી ચલાવને ૨૦ કઠ્ઠો વેવડો એટલે કેવડજ્ઞાન રૂપ વોલાવા વિના
 સિદ્ધ નગરે પોહોંચાતુ નથી તે કેવલજ્ઞાન તો ધ્યણાહાર માર્ગથી ડપને
 છે માટે ૨૧ સ્વચ્છો સ્વાજરૂપે એટલે તુ ચાર પ્રકારના આહારનો સ્વાદી
 માદશમા રસેન્દ્રિયના લોભથી પાદશમા ૨૨ ગગા ગીરી ગાય વીયાળી
 એટલે તે ધ્યણાહારને તપાદિક માર્ગ છે તેના બતાવનારા તો ગુરુ છે
 માટે ગુરુની જ્ઞાતિ વહુમાન્ય કરને કેમ કે ગુરુ મહોદા ડપકારી છે સ
 સાર સમુદ્ર તિરવાને બોવબીજ ધર્મનુ આલવનાદિક ગુરુ આપે છે માટે
 ગુરુનુ ગૌરવ પણુ કરને, ૨૩ ઘનોરડ પલાયો જાય એટલે ધરે જીવ
 તું ઘરનો ઘણો જે આરજ સમારજ તેના જારે કરી અહોંનિશ પડાગયો
 યકો વહે છે તે જારથી તુજને ગુરુ મૂકાવશે, ૨૪ નનીઓ આમણ દૂમ
 ણો એટલે ગુરુધે જે ઘરનો જાર ઊઠાવવા માટે પાચ અણુવ્રત અને પા
 ચ મહાવ્રત રૂપ અગ્નિગ્રહ નિયમાદિક અંગિકાર કરાગ્યા તે પાલના
 મક્કા આમણ દૂમણો જગ્ર ચિત્તવાલો ધરને પશ્ચાત્તાપ કરીશમા, ૨૫
 ઘચાવિનીચોપડી એટલે ગુરુદત્ત ચારિત્ર ધર્મ પાઞ્ચવાતી ચિત્તમા ચોપ
 શાવને, ૨૬ છચ્છાવદિયાપોટગ એટલે ઉદાસ્ય પળે ગુરુ સમીપે શ્રવ
 જ્ઞાન ચૌદપૂર્વનો વિદ્યાનુ પોટહુ જાવને જ્ઞાનનો અભ્યાસ

जे, २७ जडजोनेसन्नाखीउ एटले, त्रिपाणशस्य, मायाश-य
 अने मिथ्यात्वशस्य ए त्रणशस्य ताहाग अतरगने निवे छे तेने
 टानवानो वणीज व्यापार करजे २८ ऊकाकारीमारिखो एटले तु ऊारी
 सरखो स्वप्नाव राखने जेम ऊारीनु मुख साकडु होय अने पेट पोहोलु
 होय तेम ते तु पिण पेट महोटु राखजे अने मुख यको कोइना दोष
 मर्म प्रकाशीशमा एवी रीतें मुखने सांकडु राखजे २९ बन्नीयो खांडो
 चादे एटले खांडोचादो ते अर्द्ध चद्रमा जाणवी तेना जेवा आकार वाली
 सिद्धशिला छे ते स्थानकें जावानुं तु निरतर साधन करने ३० दट्टापो
 लिखादिषु एटले तु पोताना व्रत नियम अगड आखडी जे काइ गुरु समी
 पै लीधा छे ते खडित करीश नही अर्थात् पञ्चखाखनी पोल जे पारणा
 तेने दृढ राखजे, ३१ ठठाठोवर गाडुजो एटले तु ठोवर ते जागेछो व
 हो तेनी परें थाइशमा गुरुयें आपेली श्रुतिशिक्षा ते इदयरूप घटने वि
 धे समग्र करी राखजे, ३२ दडादामरगाटे एटले तु बाह्य आडवर करी
 अम्यतर कर्मनी गति ववाइशमा, ३३ दडा सूणोपूछे एटले तु सूणो ते
 श्वान तेना पूछडानी परें वक्र स्वप्नाव राखीश नही परंतु सरल स्वप्नाव
 राखजे, ३४ खाणोताणोसेले एटले जो तु मोहराया सापें फूज करे तो
 ज्ञान, दर्शन, चारित्र, तथा त्रण गुप्तिरूप त्रण सेल हाथमा राखजे,
 ३५ तत्तोतावे तेले एटले तु जप तप करतो यको कोइना आक्रोश वचन
 साजलीने तत्त तेळनी परें तातो थाइशमा, ३६ यत्था पैरखवाली एटले
 कदापि ताहारु मन वशवर्ति न थाय तो पिण वचन अने काया ए बेदे
 तो पिरथाप करी राखजे, ३७ दहीयोदीवटो एटले समकित दर्शनरूप
 दीवो तेने इदयरूप घरमा राखजे वली दया दमनअने दान तेनी अजि
 लाषा घरजे, ३८ धन्दीयोघाणको एटले तु घन वभाववानु परिग्रह मे
 लववानु ध्यान राखीशमा केवल धर्मध्यान ताहारा इदयमा राखजे ३९
 ननीयो पुलायरो एटले तु नास्तिक मति अगीकार करीने इदयमांधी स
 ४० पोल एटले पातळु करीशमा ४० पप्पापोलीपाटे एटले पाप

આવવાની પોત જે પાંચેદ્રિયેના આશ્રવદ્વાર છે તેને સંવર રૂપ કિવાદ -
 નહીંને વચકરી રાखने પણ પોલા રાखीશ નહીં જેમ અઢાર પાપસ્થા
 ત્તનો પ્રચાર તેમા પ્રવેશ કરી શકે નહીં એવા દૃઢ મનવૃત્ત વધકરી
 રાखने ૪૧ ફટ્ફાફગડે જોડે એટલે ફોકટ ફાસીયા, અશુદ્ધ, અવિ
 નીત, અનાચારીની જોડે સગત કરી વિચરીશમા ૪૨ વચ્ચામાહેવાદ
 નુ એટલે ઘોડબીજનો વધારો કરને જેમ જેમ ઘોડ વધતો જાશે તેમ
 તેમ હૃદયને વિષે જ્ઞાનરૂપ ચાદણું એટલે ચદ્રમા પ્રગટ ધાશે ૪૩ જ
 જોજારી જેસકો એટલે જેસ જેમ સુકુ લીલુ જસણ કરીને પેટ જારી થા
 પ્રતેમ તુ પણ માવીશ અજસ અને વત્રીશ અનતકાય જે કદમૂલ ક
 હૈવાય છે તે પાસીને તેનુ જસણ કરી પેટે જારી થાઇશમા કદાપિ દે
 શાદિક આવીને ચલાવે તો પણ ચલાયમાન થાઇશ નહીં મામમૂકીશમા
 ૪૪ અર્હત્તક આશકનો પર દૃઢતા રાखने તથા વત્રી અનિયમાદિ
 ન પાલતો ધક્કો મનમા મહોટો અજિમાન ધરીશમા, કિરી કહે છે
 મંજીયોજાટચૂનેતરો એટલે જેમ ચૂલાની જાટ ધગધગતી રહે છે તેમ તુ
 કોઈના આક્રોશ અસહ્યમર્મવેચાલા વચ્ચન સાજલીને અતરંગ હિયઢામદ
 કોય રૂપઅમિયે ધગધગતો રહીશમા એટલે ક્રોધામિયેજેટીશમા, ૪૫
 મમયોયોનોચક એટલે આઠકર્મને મૂક જે મોક્ષ માર્ગ મહોટો છે તેને આ
 દરને, ૪૬ ચયીયોજાહો પેટકો એટલે સસારમાહે યમને કુનાત તેનુ પે
 ટ મહોટુ છે તે સર્વજગતને ગ્રાસ કરે છે તોપણ તેનુ પેટ જરાતુ નથી
 તેમાટે એનો જય તાહારા હૃદયમા રાસીને ધર્મને વિષે આલસ કરીશ
 મા ૪૭ રાયરોકટામછ એટલે રાગ અને દ્વેષ બે મહોટા મછ છે
 વેમા રાગના વત્રી બે પ્રકાર છે એક પ્રશસ્તરાગ અને બીજો અપ્રશસ્ત
 રાગ એ બેહુ મછને જીતીશ તો કર્મથી હલવો થઈ કેવલજ્ઞાન ઉપાર્જન
 શીને અસપદ જે મોક્ષપદ તેનો જોગી થઈશ ૪૮ લછાપોડોઝાતવા
 એટલે ઓજરૂપ ઘોડાની લાનથી વેગલો રહેજે, ૪૯ વદાવિગળવાસદે
 એટલે કામાદિક વ્યગ છે તેને તાહારા મનચ્છા પરમા ગ્રાસ એટલે વસત્ત

देने नहीं, केमके मो कामादिक ताहारा मनरूप धरमा भवेश करश
 तो आत्माना उत्तम गुण रूप धरने सर्व चोरी लेइ जशे, ४९ शश
 कोटा मरडीया एटले शसलानी परे कोट अने कानधी बडाइने गलीया
 थइ बेशी रहीशमा पिण धरने विषे उद्यमो धामे जे पटला लोकनी गति
 धाशे तेम ताहारी पिण धाशे एषु चिनवता एक दिवमें कालरूप पारधी
 दुर्गतिमा लेइ नाशे जेम ससलाने आहेंडी लेइ कोट एटले मनु मरडी
 नाखे तेम तुजने पिण काल आहेंडी मरडी नाम्बरे, ५० पयाखूणे क
 हिया एटले खरु बोलने सोटु बोलीशमा केमके एक पिण मृषावा
 तचन बोलवाधी सर्व गुण अने सर्व जननी नाश थइ जाशे जेम कोइक
 बस्त्रनी कोपली खूणे फाटो पछी तेमा जे बस्तु जरेली होय ते हउने
 हलवे निकलती थकी धनुक्रमें सर्व खाली थइ अती रहे तेम ताहारा
 गुण तथा जन जता रहेशे, तथा खूणे बेशी एटले कोइ नहीं देने एरी
 रीते एकाते बेशी पाप करीश तो पिण ते आगउ उदायेक कालें प्रगट
 भाशे ५१ सारसे दती ठोक एटले जो तु मोहरामानी सार्ये दुइ
 करे तो दती एटले हाथीनी परे साहसिक थकी सर्वनी आगल आगेपान
 थइ विछाना कपाट, गढ कोट सर्वने जागी नाखे तेम तु पिण मोहरा
 जानो मिथ्यात्व रूप गढ जागी नासीश, ५२ हाहोली हरियेकली ए
 टले तु मोहरूप पारधीना पाशमा पदीशमा पिण हरण जेम पारधीने
 देखी नाशी जाय तेनी परे तु पिण काल मागीने नाशी जामे परतु जो
 मोहना पाशमा पछो तो समारना बधनधी छूटीश नहीं, ५३ छोड
 च्छो दोषणीहार एटले जोतु मोसनो अजिलापी थइने ससारना बधन ठे
 दिश तो एक द्रव्यलक्ष्मी अने बीजी जावलक्ष्मी ए ने प्रकारनी लक्ष्मी
 ताहारे घरे पाणी जरशे एटले जो अनुत्तरविमाने देवता पणे उपनीश
 अथवा मनुष्यजने नरदेव चक्रवर्ति पण उपनीश तो जरतादिक जेम प्र
 वय लक्ष्मीना पुण्य जोगवीने सिद्धने विषे जावलक्ष्मी जोगवे छे तेम तु
 पिण पामीश ॥ हिवे एवा सिद्धना मुख केवी रीते पामीये ते आगउ कहे

છે, ૧૦ સ્વડીયા સ્વાટક મોર પાલે બાધ્યા બે ચોરે ઇટલે સસારને વિશે
 ધટ્કાય જીવોના આત્માના જે જ્ઞાનાદિક ગુણ છે તેને છૂટવાને માટે રાગ
 અને દ્વેષ રૂપ બે ચોર સહ છે ઇટલે રજા છે તેને પકડી બાવીને તેનું
 ધોનમાત્ર કાઢાઢી નાંચેને કે જે થકી કર્મરૂપ રૂઝની ઉત્પત્તિ ફિરી થા
 વન નહી ॥ રાગોયદોષોયમાર્ગીજ હતિવચનાત્ ॥ માટે એ બે ને ટાળીને ચાર
 ધન ધાતીયા કર્મને ટાલજે કે જેમ કેવલ રૂપ સ્પષ્ટી પામે પછી તે કે
 વલ શ્રી જોગવીને અંતે ચૌદમે ગુણઠાણે યોગનિરુધી શૈલેસી કારણ
 કરી શુદ્ધ ધ્યાનને ચોથે પાદ્યે કાર્મણ શરીર છેડી ક્રિયા રહિત થઈ
 સિદ્ધના જીવોની રાશીમા જલજે કે જેમ ૧૬મગલ મહાશ્રી, દેવિદ્યા પર
 મેશ્વરી ઇટલે મગલિક રૂપ મહોટી જાવલદમી પામીશ અર્પાત પોતાના
 આત્માના અનંત જ્ઞાન, અનંત દર્શન, અનંત ચારિત્ર, અનંતવીર્ય, અગુરુ,
 સ્પુ, અરૂપી, અલક, અસથ, અવ્યય એવી મહામગલિક રૂપ જાવલદમી
 પામી સાદિઅનંતજાગે અજર, અમર, અવિનાશિ પળે, મહાનંદ, પરમા
 નંદ પદ પળે રહીશ હતિ તસ્વ એ જલેના અર્થ સમાપ્ત થયો ॥ બલી તેનો
 'અર્થ પ્રકારાતરે જુદા જુદા મહા પુરુષોનો કરેલો ઘણા પ્રકારનો ઢીઠામા
 આયો છે પરંતુ આહી અથગૌરવના જયથી માત્ર આ એક પ્રકારનોજ દા
 સહ કરચો છે ॥

હિંમે જગવાન જેવારે બાલ્યાવસ્થાએ કરી રહિત અને યૌવનવય પા
 ધ્યા તેવારે માતાપિતાએ રૂઢ મુહર્ત્ત જોવરાવીને ઘણા આઢવર સહિત
 સમરધીરનામા સામંતની પુત્રી યશોદા નામે હતી તે પ્રજુને પરણાવી
 પચી પ્રતોમા નરવર્મરાજાનો પુત્રી યશોદા પરણ્યા એવા અક્ષર લિલેલા
 છે પછી તે યશોદા રાણી સાથે વિષયસુખ જોગવતાં પ્રિયદર્શના નામે
 એક પુત્રી યદ તે પુત્રી જગવાનની બહેનનો પુત્ર અમાલી નામે હતો તેને
 પરણાવી એમ કરતા જગવાનને મૂહસ્થ પણામા અઠાવીશ વર્ષ વીત્યા ॥

હિંમે જગવાનના પરિવારના નામ સૂત્રકાર વર્ણવે છે મહાવીરસ્વામી
 ના પિતા કાશ્યપગોત્રીયાછે તેના ત્રણ નામ છે તે કહે છે, એક સિ

દ્વાર્ધ, મીનુ શ્રેયાસ, ત્રીજું ચશસ્ત્રી હિવે જગવાનની માતાનુ વાશિષ્ઠમો
 બ્ર છે અને તેમના પિણ ત્રણ નામ છે તે કહે છે. એક ત્રિશલા, મીનુ
 વિદેહદિત્રા, ત્રીજુ પ્રીતિકારિણી તથા જગવાનના કાકાનું સુપાર્થ એ
 વુ નામ છે તથા જગવાનના મહોત્ત્રા ખાઇનુ નૈરીવર્ડન એવું નામ છે
 તથા મહેનનુ નામ સુદર્શના છે તથા સ્ત્રીનુ નામ ચશોદા છે તેનું કોટિય
 ગોત્ર છે તથા જગવાનની પુત્રીનુ કાશ્યપ ગોત્ર છે તથા તેના અણોદ્યા
 અને પ્રિયદર્શના એવા બે નામ છે તથા જગવાનની દૌરિત્રી તેનું કાશ્યપ
 ગોત્ર છે અને શેષવતી તથા ચશવતી એવા બે તેના નામ છે ॥ ૧૧૦ ॥

હિવે જગવાન શ્રીમહાવીરસ્વામી કેહેવા છે તોરે : સર્વકલાઓનાં
 નિપુણ છે, જહીરીતે નિર્વાહ કરવા વાલા, જલ્પા રૂપવત, સર્વ ગુણે સં
 પૂર્ણ, સરલપરિણામી, વિનયવાન, જ્ઞાનરામાના પુત્ર, પ્રસિદ્ધ એવાને સિં
 દ્વાર્ધરાજા તેના કુલમા ચદ્રમા સમાન, ખલો છે દેહ એટલે શરીર વા
 ટા, વાતિવત, મમતા રહિત, દીક્ષાની વાછા કરનાર, ત્રીશવર્ષ ગૃહસ્થ
 વાસે રહ્યા તેવારે માતાપિતાતો પ્રજુની અઠાવીશવર્ષની વયમાં દેવલોકે
 મહોત્તા હતા તે દિવસે દીક્ષા લેવાને માટે પોતાના મહોત્તા ખાઈ નદીવ
 ર્ડનની આજ્ઞા લીધી અને ખાઈને વાસુ કે માતાપિતા જીવતા રહે તિહો
 મૃધો મહારે ઘરમા રહેવું એવી મહારી પ્રતિજ્ઞા હતી તે પૂરણ થઈ કિરી
 ખાઈની અનુમતિથી બે વરસ ઘરમા રહ્યા તેવારે લોકાતિક દેવો આ
 મોને ઇષ્ટાકારી વહજ વાણીયે કરી નિત્યપ્રાશોષ દેતા થકા નિત્ય સ્ત
 ણના કરતા થકા એવું કહે ॥ ૧૧૧ ॥

કે હે પ્રજુ ! હિવે તુમારો અગ્નિગ્રહ પૂરણ થયો, તે હિવે અગ્નિગ્રહ
 સવાધિ વાત લિલે છે, જગવાન અઠાવીશ વર્ષના થયા તેવારે જગવાન
 ના માતાપિતા દેવલોકે ગયા તે આવશ્યકનિર્યુક્તિમા તો બોધે દેવલો
 કે ગયા એવું સ્મિયું છે એ વાતનું સમાધાન કરવા સારુ કેટલાએક એ
 થી કરવના કરે છે કે દેવોની થધો મિલી પારનિકાય છે તો તે પાર દે
 પ્રતિકાશ, આશ્રયી, એ બોધી, નિકાશ, વૈજ્ઞાનિક દેવોની છે માટે એ બો

સેવા કરવા નિમિત્તે મોકલ્યા હતા તે સહ્યે પ્રજા) એવા ધીર અનુષ્ઠાન
 કરતા દેવીને વિચાર્યું જે ૯ ચક્રવાર્ત્ત નથી એનો સનમ ગ્રાહી તૌર્ધકર
 છે એવું જાણી તે સર્વ પોતપોતાને સ્થાનકે ગયા જગવાન પિણ એવી સ્થિતિમા
 વગી જે વર્ષ ગહસ્થાવામે રહ્યા, સર્વ સાચિત્ત વસ્તુનો ત્યાગ કર્યો, બ્ર
 હાત્ર્ય પાલ્યુ પિણ જે વસ્ત્ર દીક્ષા લીધી છે તે વસ્ત્ર સાચિત્ત જલથી
 સ્નાન કરતું છે કેમકે એવી મર્યાદા છે જે દીક્ષા લેતી વ્યવતનુ સ્નાન ઉપર
 બલથી કરવું તૌર્ધકરને ન હોય તેથી પ્રતિમાને પિણ ઉપ્પ જલ ચઢાવતા
 નથી એવી સ્થિતિ છે પછી જે વર્ષમાથી એવારે એક વર્ષ વૈત્યું તેવારે નવ
 લોકાતિક દેવો ધ્યાવ્યા તેના નામ કહે છે ૧ સારસ્વત, ૨ અદિત્ય, ૩
 વૈદ્ય, ૪ વરુણ, ૫ મર્દનોય, ૬ તુપિત, ૭ અગ્ન્યાવાધ, ૮ અગ્નિ ૯ અરિષ્ટ,
 ૧૦ નવ આવીને જો પિણ જગવાન સ્વયંબુદ્ધ છે તો પિણ ઇમની એવી મર્યાદા
 છે માટે પ્રજાની પાસે આવીને જાણ કરે કેવી રીતે જાણ કરે તે કહે છે ન
 ય જયવત હોવો હે સમૃદ્ધિમાન ! હે કલ્પાણમાન ! તુમારુ જલ પાઓ, હે
 સાનેયોમા ટપનસમા ! તુમારો જય હોવો બોધ કરો બોધ કરો બુનો
 બુનો હે જગવાન ! હે લોકનાથ ! સર્વ જગત જીવને હિતકારી પ્રવર્તી
 હે જગવાન ! તુમે ધર્મ તીર્થ પ્રવર્તીવો, તે ધર્મ તીર્થ સર્વ લોરને હિતકારી
 સુલકારી, મોક્ષકારી થાશે એવું કહીને જયજય શબ્દ વહે ॥ ૧૧૨ ॥

હિંદે શ્રમણ જગવાન શ્રી મહાવીર સ્વામીને મનુષ્ય યોગ્ય ગૃહસ્થ ધર્મ
 થી ગૃહસ્થના વ્યવહારથી પહેલા, પિણ અનુપમ ઉપયોગ તે અપ્રતિપાતિ
 એવું અવધિજ્ઞાન અને અવધિ દર્શન હતો હોવો તે અનુચ્છર અવધિજ્ઞાન અને
 અવધિ દર્શને કરી પોતાની દીક્ષાનો અવસર જાણીને, રૂપાનો ત્યાગ કરી
 ને, સોનાનો ત્યાગ કરીને, ધનનો, રાજનો, દેશનો, વાહનનો, કોઠારનો
 ખંડારનો, અનેરનો, દેશવાસી લોકનો, ધન કણ, ધાન્ય, મણિરત્ન, મો
 તિ, દક્ષિણવર્ત્ત શસ્ત્ર, શિલા પ્રવાલુ, રાતારત્નાદિક જે પોતાની પાસે હ
 તા છે તે સર્વનો અર્પાત તેના ઉપરથી મન ઉતારી લીયે, સર્વ રૂપાદિક
 ધોડીને જે ચાકી પ્રમુખ ધરતીમા ઢાટેલા હોય તેને બાહાર

यो देवलोक ते चोथी निकाय वैमानिक देवोनी समजवो तो ते चोथी निकायमां बारमो देवलोक आवीगयो इत्यथी आचारगमा कथा प्रमाणे नरावर वातभिन्नी आवे छे ए प्रमाणे समाधान को छे पत्ती तथा केवली गम्य छे ॥ हिवे मातापिता देवलोके गया पत्ती महोटा जाइ नदीवर्द्धने जगवाने पूछु के हु दिसा लउ तेवारें नदीवर्द्धन बोल्या के जाइ तु दाऊचा उपर लूण भाखे छे केमके मानापिता मरण पाम्या तेना वियोग रूप दाउ जे बउतरा एटछे फोडला तेतो हालमा मने कायम छे तेना उपर बली ताहारा वियोग रूप लूण नागवृ ते महारापी सखो जाय नही हजीतो माता पितानो शोक पिण मिटचो नथी माटे हु दीसा लेवानी रजा हमणा आपोश नही तेवारें जगवान बोल्या जे माता पिता जाइ बहेन एतो जीवने अन्तिवार यया ते सर्वने मूकीने वगी जीवतो एकठोज आवे छे, एकठोज जाय छे, एकठोज पोताना कोछा गुज गुज कर्माने जोगवे छे, एवीरीने संभारमा कोइ कोइनो सगो नथी तो हिवे कोनो शोक करीये छेने कोनी कोमी साथे प्रतिवष राखीये ? फिरी नदीवर्द्धन बोल्या के जाइ ! एवं हु पिण जाणु हु तो पिण हु शु करु जे महारे मोहनीयकर्मनो बध हजी घणो जारे छे तेथी ताहारो विरह हु खर्मा शक्तो नथी तेमाटे हजी महारा कहेबायी तु बे वर्ष घरमा रहेतो ठीक छे हिवे उत्तम पुरुषनो चाल छे के दुखीयाने देखी तुरत करुणा आवे माटे जाइनु एवु कहेणु सांजलीने कसो के हे जाइ हु बे वर्ष रहीश पिण जातपाणी सर्व फासु लेइश महारा वास्ते धारज करीने काइपिण बनाववु नही तेवारें जाइये कसो के सुखे एमज रहो अमे तुमारा वास्ते काइ करीशु नही तेवारें जगवान फिरी पिण बे वर्ष गृहवास रह्या ॥

हिवे जेवारें जगवान जन्म्या हता तेवारें लोकमा एवी प्रसिद्धि यह हति जे चौद स्वम माताये द्रीठा माटे ए चक्रवर्ति याशे, एवु जाणीने अधिक छेने चदमद्योतन राजाये पोताना कमारोने मालक ठाकोरनी

सहु ध्यापणा गोत्रियाને વાટી આપીને આ સૂત્રથી વરસોદાનનો અધિકાર
 एवो छे के जगवान दिक्षाना दिवसपी एक वर्ष पहेठा वरसोदान देवा
 माहे ते सूर्य उग्यापी माडीने जिमवानी वेला सुधी प्रति दिवसें प्रजातना
 सवा पहीर दिवस चढता सुगे नित्य प्रत्ये एक क्रोडने आठ लाख सोने
 या जगवान दानमा आपे अने गाममा एवी उद्गोपणा करे के जेने जे
 वस्तु जोइये ते वणो ते वस्तु मागे तेवारें जे वणी जे मागे तेने आपे ते
 सर्व शक्रेन्द्रना आदेशपी देवता पूरण करे एवी रीते एक वर्षमा केटली
 सोनैया दान आपे ते कहे छे त्रणमो क्रोड एटले त्रण अठन अष्टासी
 क्रोडने ऐसी लाख एटली सोनैया एक वर्षमा दान आपे ते, सोनैया एक
 ऐसी रत्ताजार जेठलो होय अने तेना उपर तीर्थकरना मा बापनु तथा
 पोतानु नाम होय ते बारेसो सोनैयानो एक मण करता नव हजार मण
 सोनैया दिन प्रत्ये दान देवाय तेना आजना समय प्रमाणे एक गाड
 लामा चाळीस मण पार नासता बेसोने पच्चीस गाडला थाय ते सोनैया
 शक्रेन्द्रना आदेशपी वैश्रमण देवता देव मायायें करी आठ समयमा नी
 पमावीने, तीर्थकरना घरमा जरे, ए दानदेवानो अतिशय छे, अने तीर्थक
 रना हाथने विषे सौधमेंद्र एवी स्थिति करे के दान देता पका तीर्थक
 रनो हाथ थाके नही इशानेंद्र रत्ने जडित सुवर्णनी लाकडी लेइ उजो र
 हे ते चौसठ इद्र वर्जोने बीजा देवताओने दान लेता वकी तथा जे मनु
 ष्यना छलाटमाहे जेवी प्राप्ति होय जेवु जेने आपवु पोसाय तेवु ते
 ना मुलमापी इशानेंद्र वचन कहेवरावे, तथा चमरेंद्र अने बलेंद्र
 ए बे इद्र जो तीर्थकरनी मुठीमाहे अधिकद्रव्य आव्यु होय तो
 एहु पढावी नावे अने ओहु द्रव्य आव्यु होय तो पूरण क
 रे मागनारनी प्राप्ति माफक पावे तथा ज्ञानपति देवता जरतक्षे
 त्रना मनुष्यने दानजेवा सारु तेडी आवे अने वाणव्यतर देवो
 ते मनुष्यने प्राप्ता तेने स्थानके मूकी आवे तथा ज्योतिषी देवता विद्या
 मरीने दान लेवानो एखर आपे ए सर्व तीर्थकरना अनिशय जाणना ए

प्रसावे तीर्थरनो पिना गलोटी त्रण शाग्यो करावे आर्ही जगवाम
ना मातापिता दबलाक गया छे माटे तने टेवाण एमो महोटी साद-
नदीवर्दन छे ते त्रणशाग्यो करावे तेमा पहेली शाग्ये भरतसेत्रना
मनुष्यने धनपानादिक आपे, बीजी शाग्या वस्त्र आपे अने बीजी
शालामा आचरण आपे हिवे तीर्थकरना हाथना दाननो महिमा कहे
छे चोसठइदने दानने प्रजावे दारे वरम पर्यंत माहोमाहे कलेश उपमे
नही तथा रामा अथवा चक्रवर्ति प्रमुख तीर्थकरनु दान लेइने ते सोनै
या पोताना जहारमा मूके तो वर्ष मुधी तेमनो जहारअखूट रहे तथा
शेठ सेनापति आदिकने दान मिलेतो तेना महिमा बारे वर्ष पर्यंत यश
कीर्ति घणी वर्ष तथा रोगी पुरुषने दान मिलेतो तेना प्रजापथी रोग
सर्व मिटी जाय अने फिरी और वर्ष पर्यंत तेना शरीरमा कोई नशो रो
ग पेदा थाम नही इत्यादिक दाननो महिमा जानथो हिवे छ घडी दि
वस चव्वा पछी दानदेवा माहे ते पुणी ने घोहोर दिवस चव्वा मुधी दान
आपे एवो पाठ घणी प्रतोमा लिखेलो छे परंतु एमा सूर्य उग्याधी
ते जिमवाना वस्त्र मुधी आपे एवो प्रथम लेख आठ्यो छे एवीरीते प्रनु
जी वरसादान रूप वर्षाद मुधी वरसाकीने मनुष्योना दारिद्र्य रूप
दावानने उपशमावे जे दारिद्र्य हता ते सर्व घनवत थया, घोडे करी
वध्या, बस्त्रेकरी वध्या, आचरणे करी वध्या, ए आदिक लक्ष्मीये क
री सहित थया ए प्रजुना हाथनु दान लेइने जेवारें पोताने घरे पाछ
आवे तेवारें तेना घरनी स्त्रीयो सरस्ती पिण पोताना स्वामीने ओलखे
नही पछी इद्र महाराज आवी ओउखणा करावे तेवारें तेने सर्व प्रका
रनी ओलखणा पढे ए प्रजुना हाथनु दान सर्व जव्यजीवोने मिले पर
ंतु अजव्यनेनो ए प्रजुना हाथनु दान सर्वथा मिउज नही

॥ इति सवत्सरीदान महिमाविकार वर्णन समाप्त ॥

हिवे जगवान महाराजनो दीक्षा समय जाणीने नदीवर्दन राजा दीक्षा
नो महोत्सव करवाने अर्थे प्रथमतो क्षत्रियकुटुम्बपुर नगरने विषे ध्वजाछो

वासी हाट शिणगारचा, बरघर तोंरण वधान्यां एवीरीतें नगरशिणगारीने
 जी चोसठ इद्र अजिपेक करवा आवे तेवारे देवोना प्रजावधी देवोये
 जेला जे ध्याठजातिना अजिपेक कलश ते कलश नदीवर्द्धन राजाना
 लावेला अजिपेक कलशमा प्रवेश करी मिली जाय पळी नदीवर्द्धन
 जगवानने पूर्व सन्मुख बेसाडीने देवनायें लावेला जलधी जगवानने
 अजिपेक कोरे ते वस्तुने इद्रादिक देवो सर्व शृंगार दर्पण हाथमा लेइ
 यमय शब्द कहेता थका आगल उजा रहे पळी जगवानना शरीरने
 लडी वावनाचवने करी शरीर लेवे अमूल्य वस्तु मुकुट, मोतीना हार,
 तसत्र, केयूर, बाजुबंद, बहिरखा अने कुडलादिक सर्व जातना आज
 ण पहेरावे, पुष्पादिके करीने कल्पवृक्ष समान करे पळी नदीवर्द्धनना
 दिवायी अनेक सेवक पुरुष पच्चाश धनुष लावी, पच्चीश धनुष पोहोली अने
 त्रीश धनुष उची मणिकण्ठ रचित एवी एक चद्रमन्त्रा नामे पाल
 खी वनावे तेमज देवता पिण एवीम एक पालखी वनावे ते पालखी
 देव्यानुजावें नदीवर्द्धन छत पालखीमा प्रवेश करे पळी ते पाल
 खी मजुना मुख आगळ मुके मजु ते पालखीमा पूर्व सन्मुख सिंहासने
 गवीने बेसे अने जगवाननी निमणी बाजु कुठमा वडेरी कुळमहत्त
 रीका हात लक्षण स्त्री साडी लेइने बेसे तथा डावी बाजु जगवा
 नी धान्यमाता आवी दीक्षाना उपकरण लेइने बेसे तथा जगवान
 ने पिउवाडे शोउ शिणगार पहेरीने एक वेषोज स्वरूपवान जली स्त्री
 तपरीने बेने तथा इशानकोणे एक स्त्री जळे पूरण, कलश हाथमा ले
 उजरीरहे अग्नि कोणे एक स्त्री मखिमय विचित्र वीजणो करती उ
 गीरहे, ए सर्व स्त्रीयो शिणगार करेली युवान अवस्था वाली जाणवी
 जारे पळी नदीवर्द्धन राजानो आज्ञाथी एक हजार सेवक पुरुषो जे
 जामा ते शिविकाने उगाडे एट्यामा ते वस्तुतमा शर्केद्र ते पालखीनी नि
 खी बाजुनी आगळी उपरली तरफनी बाहा उगाडे, तथा इशानेंद्र डावी
 उरनी आगळी उपरली बाहा उगाडे तथा चमरेंद्र निमणी बाजुनी पालखी

તરફની ઉપરલી બાહા ઉપાડે તથા ચાલિદ્ર ઢાંધી વાજુતી પાઠલી તરફની
 ઉપરલી બાહા ઉપાડે અને બીજા જવનપતી, ન્યતર, હ્યોતિપિ અને વૈવાનિ
 ક દેવોના જે દ્ર છે તે ત્રિહા દેસે તિહાથી ઉપાડે, નેટલાએક દેસ
 દુદુતી વજાવે, કેટલા એક પચવર્ણ ફૂલનો વર્ષાવ કરે પછી શકેદ્ર અને
 ને દશાનેદ્ર વાડને છોડીને ચામર ઢોલે તેમજ શિવિકાને બીજા દ્ર ઉ
 પાડે એમ શિવિકાને પ્રથમતો મનુષ્ય ઉપાડે પછી મુરેદ્ર, હમુદ્ર, નાગેદ્ર
 ઉપાડે બીજા સર્વ દેવો હર્ષ પામ્યા થકા કેટલા એક આકાશે રહ્યા
 થકા નૃત્યાદિય કરે આ ઠેકાણે જેમ વનસદ ફૂલે કરી શોને જેમ
 પદ્મસરીવરમા શરદકાલે કમલ શોને તેમ દેવતા આકાશે રહ્યા થકા
 શોને છે તથા જેમ અલશીનુ વન, વનેરનુ વન, ચપાનુ વન, ફૂલેકરી
 શોને તેમ સાત્રિય કુડ નગરથી માઢીને દેવતાના જવન સુધી દેવદેવીઓ
 જે કરી આકાશ સર્કોઈ થયો થકો શોને છે પ્રધાન પદ્મ જેરી જે
 છરી દુદુતી હત્યાદિય ક્રોડોગમે ચાલિત્ર આકાશે તથા ધરતીયે વાજી
 રહ્યા છે, ધરના ઘ્યાપારધદા મૂકીને મનુષ્યના રુદ જોવા મિહ્યા છે,
 હિવે પાલલી ચાલતા દેવદેવી તથા નરનારી પોતપોતાની સુશી પ્રમાણે
 મનમા ધ્યાવે તેવા પ્રકારના હર્ષના થાજા વજાવે છે, ગાવે છે, નાચે છે,
 ફૂલફલ મોતી પ્રમુખને વરસાવે છે ॥

હિવે વર ઘોડામા જગવાનની ધ્યાગલ અનુક્રમે સહુથી પહેલાતો આઠ
 મંગલ ચાલે, પછી પૂરણ કલશ જૂગાર ચાલે, પછી મહોટી વૈજયનિ ધ
 જા ચાલે, પછી છત્રધર ચાલે, પછી મણિપીઠ સિંહાસન ચાલે, પછી શિ
 ણગારેલા પિય અસ્વાર વિનાના ઇવા એકસોને આઠ હાથી ચાલે પછી
 એકસોને આઠ ઘોડા ચાલે, પછી એકસોને આઠ શસ્ત્રે જેરેલા રથ ચાલે,
 પછી એકસોને આઠ પુરુષ ચાલે, પછી ઘોડા, હાથી, રથ અને પાલા એ
 વાર પ્રકારની સેના ચાલે પછી એક હજાર યોજન ઝંચો અને ન્હાતી
 ન્હાતી એક હજાર ધ્વજાયે માહેત એવો મહેદ્રધ્વજ ચાલે, પછી કુતપ્રહા
 શાણપ્રહા, ભીરપ્રહા, મોક્ષપ્રહા, દાસ્પકારિકા, વર્મકારિકા, વશપ્રહા

रिका, ज्ञानकारिका, विनोद कारिका, सहृगधर, वनुर्वर, एवा पुरुषो
 चाले, पछो पाटीया बरवावाला पुरुष चाले, पछो घणा चारण जीखारी
 भागता धका चाले, पछो घणा उग्रजोगकुलादिकना सत्रिण, माडलि
 क, कोडबिक, शेठ, सेनापति, सार्थवाह, देव, देवी प्रजालोक चाले,
 जगवाननी पिठवाडे घणी सेनार्ये परवरचो धको, छत्र चामर धरावनो
 धको, घणा आडवर सहित नदीवर्दन राजा चाले, बीजा पिण घणा
 लोक चाडे, ते वसत अनेक प्रकारना बाजा बाजे तेनो शूद्र साजलीने
 नगरनी स्त्रीयो पोत पोतानुं काम मूकीने त्या आवे ते केवी, धकी आ
 ये तोके प्रणवातो स्त्रीयोने वछज छे एक ऊगदो, बीजु कानल बीजो
 सिंदूर वली व्रण वाता बीजी अत्यंत वछज छे एक दूय बीजो जमाइ, अ
 ने बीजु बाजु ॥ दोहरा ॥ तिणिमवितिया वछहा, कलिकज्जु सिंदूर ॥ ए
 पुण अतिहि वछहा, दूय जमाइ तूर ॥ १ ॥

भाटे ते स्त्रीयो बाजानो शब्द साजलीने उतावल्पी दग धई तेथी
 कोइएक स्त्रीतो कामल आस्वमा आनती हती ते आखने बदले गालो
 मा लगावी दीघु अने गालोमा कस्तुरी लगाव्ही ते आखोमा आजी
 दीवी, केटलिएक स्त्रीयो पगोमा ऊऊर पहेरवा झूलीगइ तेने बदले
 गलामा ऊणेणाट करता ऊऊर पहेरी लीधां, केटलिएक स्त्रीयोये गला
 मा पेहेरवाना घेरणा ते पगमा पहेरी लीधा, केटलीक स्त्रीयोये कटी
 मेसला गलामा पहेरी लीधी अने गलानो हार ते कळीमेगलाने स्थानके
 केडमा बाधी दीघो, केटलिक स्त्रीयोये चदन घसीने पगे चोपड्यु अ
 ने धलतो मस्तके चोपडी लीघो, केटली एक स्त्रीयो अर्धुत्नान करुं
 न करुं एवी धकी दोडनी आवी, कोइकतो धाधरा ओढीने चालती
 धावी तेथी नीचेना जागमा नागीज दीसवा लागी, कोइक बीजो पारका
 पुरुषनी स्त्रीयोना छोकरा ते झूलपी पोताना काखमा तेडीने दोडी आ
 धी, केटलिएक तो पोताना रडता बालकने पढता मूकी चाली आवी, के
 टलिएक पहेरवानु वस्त्र ताणी बाध्यु नही तेथी वायराने योगें ते वस्त्र

ઉઠીગયુ તેના યોગે નવવધૂ નાલકુમારી સરસ્વી દોસવા લાગી, કોઈ
 કે સ્ત્રીએ એક કાતમા આજૂપણ પહેર્યું અને બીજા કાનમા પહેરતા જૂ
 લીંગડ કોઈ એક સ્ત્રી મિમળો તો રત્ન વિણ ચલુ કરવું રહીગયુ, કોઈક
 સ્ત્રીએ એકન પગધોયો બીજા ધોવા રહીગયો, કોઈક કાચલી પહેરતા વાસરી
 ગડ એવી ઉતાવળથી જોવા નીકલી કેટલિએક ચાવલ ઉઠાડે છે, કેટ
 લીએક નાચે છે, એવા આડંબરથી જગવાનનો દિક્ષા મહોત્સવ થયો તે કયા
 દિવસે થયો તે દિવસ કહે છે તેકાલને વિષે તે સમયને વિષે શ્રમણ જગત
 ત શ્રીમહાવીરસ્વામી તે હેમતક્રતુ પટલે શીયાલાના શ્રુતુનો પહેલો મહીનો
 પહેલુ પલવાદોયુ, માર્ગશિરવદિ દશમીને દિવસે દિવમની પાછલી છાયા પ
 ટલે પીરીસીદિન રહે એક પહોર દિવસ રહે તેવારે તથા સુવ્રતનામા દિ
 વસતુ નામ તે દિવસને વિષે, વિનયમુહૂર્ત આવે થકે ચદ્રમજા નામા પા
 લસીમા બેઠા થકા, જેની આગલ પાછલ દેવતા અને મનુષ્ય ચાલી ર
 હ્યા છે, શસના બજાવવા ચાલા સોનાના ચક્રના ધરવાચાલા, હલના ધ
 રવાચાલા તથા મગલ શબ્દ ઘોલવાચાલા એવા જિહુ મમુલ જાટ મમુલ તથા
 ઘટાને બજાવવા ચાલા તેમનો સમુદાય તે સર્વ આશીષ આપે છે ॥ ૧૧૪ ॥

કે હે સમૃદ્ધિવત ! તુમારો જય જય હોવો, હે કલ્યાણવત ! તુમોને
 પ્રદ્ર થાઓ, તુમારા જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્ર અતિચાર રાહિત હોવો,
 એમાં જગ મતધાજો, નહી જીતવામા આવે પટલે જીતિવાને વળી કઠળ
 એવીજે ફદ્રિયો તેને તુમે જીતો, સાધુધર્મ પાલો, સર્વવિદ્ર રાહિત હોવો,
 ઉગ્રવિહાર કરવામા તુમારુ નામ થાઓ, રાગદ્વેષરૂપ બે મછોને તુમે
 હણો, તથા તપરૂપ ધૈર્ય અને સતોષ રૂપ લગોટાને કસીને આઠકર્મરૂ
 પ શત્રુઓનુ મર્દન કરો, ઉત્તમ શુદ્ધધ્યાને કરીને અમમતપણે રહ્યા થ
 કા વિચરો, હે ધીર ! તુમે આરાધના પતાકા ગ્રહણ કરો, ગ્રણલોકરૂપ
 રગ પટલે મછનો અસાદો તેમાં અધકાર રાહિત એવું અનુપમ કેવલજ્ઞાન,
 તે તુમે પામો મોક્ષરૂપ પરમપદ પામવાને વેચલી જગવાને દેસાઝી જે
 સધો માર્ગ તે માર્ગ તુમે જાઓ, વેચીરિતે જાઓ તોફે નાવીશ પરિસહ

रूप कीजने हणीने जाओ हे क्षत्रियोमा वृषज समान, तुमारे जय
 थाओ, घणादिबम, घणा पक्ष, वणामाम उणावर्ष जय पाओ वली ने प
 क्षनो एक मास, बेमासनी एकऋतु थाय, त्रण ऋतुमें एक अयन था
 य अर्थात् छ मासें एक अयन थाय एवा उणा अयन लगे वली बे
 अयने एक वर्ष थाय छे, पाव वर्षो एक सप्तमर थाय छे, एवा घणा स
 बत्सर पर्यंत परीसह तथा उपसर्गोधी डर नही रामो, नीमली मिहादिको
 ना बीहामणा जय जैरबोने क्षमाये करीने सहन करो, तुमोने धर्ममा
 कोइ विप्र मत करा, एवु कहीने जय नय शब्द करे ॥ ११९ ॥

पछी जगवान श्रीमहावीर स्वामी दिसा जेवा नीकल्या ते वखत ह
 जारो नेत्रीधी देखना पका अर्पात् हजारो लोको देखी रह्या छे, देखी
 देखीने हर्ष पाओ छे, हजारो लोको बचने करी स्तवना करी रह्या छे ह
 जारो लोकोना मनमा एवु छे के घणा कालपर्यंत ए जीवता रह्यो, ह
 जारो लोको विस्तारी विस्तारीने मनमा एवा मनोरथ करी रह्या छे के
 ए तीर्थकर पाओ तेवारें एनी सेवा करीशु, एमना काति रूप गुण देखी
 ने लोको एवु चितवन करे छे के ए अमारो स्वामी थाओ, हजारो लो
 को पोताना निमणाहाथनी आगुलीधी देखाडी रह्या छे के ए जगवान
 बिराज्या छे एवो कहेंते थके हजारो पुरुष हजारो स्त्रीयो अमली स
 हित हाथ जोडी जोडीने प्रणाम करे छे ते निमणा हाथे लेते थके, ह
 जारो गमे धरोनी श्रेणी प्रभ्ये उछरते थके, कूडा प्रकारे बीणा, हस्त
 तालें, वाँनित्र गीत, शब्द ते मीठा मनोहर जयनय शब्दनी साथे मि
 ठेऊ एवा लोकोना स्वरे करीने सावधान होते थके, सर्व ऋद्धिसहित,
 सर्व आडवर सहित, सर्वबले सहित, सर्वसेना सहित, सर्ववाहन सहित
 सर्वसमुदाय सहित, सर्वआदर सहित, सर्वसपदा सहित, सर्वउत्सव सहि
 त, देखवाने मनमा आवे एवा सर्वमिलाप सहित, सर्वलक्ष्मी सहित, स
 भ्रम सहित, सर्वनगरलोक सहित सर्वनाटक सहित सर्वताछेवुर
 त, सर्वप्रतेउर सहित, सर्वपुष्प गुधमाला धरेणायें सुशोभित,

वाना घोष माहित, महोटी फुडि, झुति, बल, वाहन, समुदाय साहित
महोटा जग बाजा समकाल वाजता थका, शंख ढोल, पडह, काछर,
स्तरमुखी, हुडुक्क, देवदुडुजी प्रमुख बाजाना प्रतिशब्द सहित, क्षत्रियकुं
दपुरनगरनी विचमा यइने निकले, नीकली करीने जिहा ज्ञातखडवन नामे
उद्यान छे तिहां अशोकवृक्ष वणुज रूडु छे, तिहां आवे ॥ ११६ ॥

आधीने अशोकवरचूखनी नीचे पालखी राखे, राखीने पालखीधी उ
तरे उतरीने पोताना हाथपीज घरेणा माला प्रमुख थरकारादि उतारे
उतारीने ते घरेणा जे तेमना कुलमां वडेरी हसलक्ष्म स्त्री ते पोताना व
स्त्रमां छीये, पछी पोताना हाथपीज पचमुछी लोष कर ते केश इद्रम
हाराज पोते लेइजइने खीरसमुद्रमा भूके लोचकरीने चउविहारी छठ
एटछे बेलानी तपस्या करे, उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रनी साथे चद्रमानु यो
ग आवे थके एवज शंकरदे आपेछा देवदुप्य वस्त्र लेइने, एकला रागद्वेप
रहित तथा साधुना सथवारा रहित थका द्रव्ययी अने जावयी मुडित
यइने, गृहस्थपणानो त्याग करीने धर्मगारपणानो अंगिकार करचो ॥ ११७ ॥

हिंवे जे वखते जगवान सामायिकनो उच्चार करे ते वखते शंकरे
सर्व कोलाहल बाजित्र प्रमुख वध करे, पछी जगवान नमोसिद्धाय एव
कहीने करेमिसामादय इत्यादि यावततस्तपादिक्रमामि इत्यादिक वहे
इहा बीजो गुरु करवानो अजाब छे पोते स्वय चारित्र छीये छे माटे
जते ए पत्र कहे नही तीर्थकरनो एवोन कल्प छे, ते माटे जने पद
व कहे, इहा जगवानने चोधु मन पर्यवज्ञान उपन्यु हिंवे सर्व इद्र तपा
देवो ते जगवानने नमस्कार करीने नदीश्वरद्वीपे जइ छठाइ महोत्सव
करीने पोतपोताने स्थानके गया, अने जगवानने पिण पोताना जाइ न
दीवर्द्धन प्रमुखने पूछीने विहार करचो हिंवे स्वजनादिको पिण ज्या
सुधी जगवान ननरे देखाता हता त्या सुधी त्याज उजा रक्षा, पछी
जगवानना गुण याद करता कूरता कूरता पोताने घरे आव्या ॥

॥ इति कल्पव्यारयाने पंचमो वखण समाप्त ॥

हिवे जगवाने दीक्षा लेइने पछी विहार करचो ते वखतमा बे घडी
 दिवस शेष बाकी रह्यो हतो तेवारें जगवान कुमारगामनी बाहेर काउस
 ग रह्या ते वखत प्रक हाली आव्यो तेणे पोताना बढ्यो जगवानने ज
 लाव्या अने पोते घरे जइ जिमीने केटणीक वार रही पाछो तिहा आ
 व्यो एटलामा आखो दिवस म्हेडवाणी थाकी गयेला बलदीया तो ब
 रमा चरता चरता क्याय चाल्या गया पछी हालीये इहा तिहा घणा
 नोया पिण बलद मिर्या नही तेवारें जगवानने पूछवा लाग्यो के बलद
 क्या गया ते वखत जगवान मीन रह्या थका काइ पिण बोल्या नही,
 ग्यो तें हालीये वनमा जइ आखी रात्रि बडवोने शौध्या, परतु तेनें ब
 लद लाध्या नही—अने बलदतो वनमा चरी चरीने पाछली रात्रें पोतानी
 ने त्याज आवी बेसी रह्या हाली पिण पाछो आवीने जूए ठे तो ब
 लद त्याज बेठा ते देखीने क्रोध पाग्यो थको बोलवा लाग्यो के हे पापी !
 हे पाखडी ! आ बलद तेज सताडी मूक्या हता ए बभु ताहारुन काम
 करेलु देवाय छे मने आखी रात्रि निर्गुणक जमवु पड्यु एम कही हाप
 मां रासडी लेइने जगवानने मारवा दोज्यो ते वखतमा इद्र महाराजें पि
 ण अवधिताने करी जगवानने थतु उपसर्ग जाण्यु अने पोते तिहा आक्
 ने हाठीने कहेवा लाग्यो के ओरे दुष्ट ! तु जाणनी नही के आ श्री
 वर्द्धमान स्वामी नदीवर्द्धन राजाना जाइ छे, सिद्धार्थ राजाना पुत्र छे
 एणै दीक्षा लीपेली छे एम कहीने हालीने हलकारी काहाड्यो पछी इद्र
 महाराजें जगवानने कह्यो के हे जगवाना आपने बारे वर्षपर्यंत उद्धस्थपण
 छे तेमा उपसर्ग घणा थवाना ठे माटे आप आज्ञा करो तो हु आपनी पासे
 हरहमेश रहूं अने आपनी सेवा करू तथा उपसर्ग निर्वर्त्तन करु एवो महारा
 मननो मनीरथ छे तेवारें जगवान बोल्या हे इद्र ! आ बात थइ नथी
 पाती नथी अने थाशे पिण नही जे श्री अरिहत जगवत इद्रना सहायथी
 केवलज्ञान उपजावीने मोक्ष जाय * अरिहतती पोतानाज उठाण कर्म ब
 र्वापर्यधीन केवलज्ञान पापीने मोक्ष जाय एवु साजल्यु तो पिण इद्रें म

रणानिक उपसर्ग टालवा सारु जगवाननी माता त्रिशला देवीना बहेन
 ना पुत्र सिद्धार्थ नामे वितर तने आज्ञा आपीने जगवान पामे मूकी ग
 यो आही सिद्धार्थ वितरने मासोनो दीकरो बहो पिण कोइक स्थानके
 एने काको करी पिण लिखेछो छे पछो इद्रमहारान देवलोके गयो छ
 ने हाँलीपिण पोताने घरे गयो ॥

॥ इति हाँलीकृत उपसर्ग ॥

हिबे मज्जातमा जगवान तिहायी विहार करिने कोछाग सन्निवेशे
 गया तिहा बहुलनामे बाह्याणने घरे काश्यपात्रे खीरलेइने मज्जे परमा
 ने पारणु कीधु पात्र धर्म बताववा सारु गृहस्थना काश्य पात्रमा खीर
 लीधी तिहा पाचद्विष्य प्रगट आय ए जगवानने अविशय छे ने पाच
 द्विष्य कहे छे एकतो आकाशमा ध्वना बिस्तार देवना करे बीमो सु
 राधि जलदेवता वर्षावे, त्रीमा फूठ वर्षावे, चौथो देवदुन्दुजी बनावे,
 पाचमो अहोदान महोदान एवो ध्वनि करे, प्रकारातरे कयाएकतो ता
 छीबार क्रोड सोनैया बरसावे एग पाठ पाचपां दिव्य विषे लिखेछा छे
 इहापिण कोइक आचार्यना मने पाचमु बग्वाण पुनर्यु कहेवाय छे ॥

हिबे मज्जे दीक्षा लीधी, तैवार इद्रादिकोय सुगविचारावना चंदनादि
 केँ करी जगवानने शरीरे लेप करयो छे, तेनो गध, चार मास जाने
 रा पर्यंत न जाय, ते वासनाय करी हजारो गभे अमरादिक मदनमत्त थ
 या थका जगवतना अगोअगने बेने छे, महोदो उमद्रव करे कोनी
 परे तो केँ जेम कामी पुरुष कामाध थया थका स्त्रीने आठिगन देना
 तेना गलस्थल होठादिकने विषे अनुकूल पण्य चुन करे, उल्ल मोरे तेम
 जमरापिण वासनाय अथवा थया थका, जगवतना शरीरना अवधवे द
 कमारे छे ए दृष्टात बहो पिस अहीआ एटको फेर छे जे स्त्री तो
 कामी पुरुषधी हारी जाय, परंतु जगवान तो जमरानो एटलो बघो उ
 पद्रव छना पिण वज्ररूपजनाराच सतयणना मतापधी मेरुनी परे छुट

ग रहे छे अरुता बोने अरें अरुएया कामी पुरुष, गय उर मुच्छे
 पाम्या थका गव लेवाने अरें, जगवानना शरीर साथे पोतानु शरीर घ
 सवा लाग्या-तथा कामी स्त्रीयो आधीने आळिगन करवा लागी एम
 जगवान पामेथी सुगव मागवा लाग्य एवो उपमर्ग चार महीना जानेरा
 रह्यो तोपिण जगवान डग्या नहीं मेरुनो परे अखर रह्य ॥

हिंवे जगवान निहायी विचरना मोराक सन्निवेशने विप सिद्धार्थरा
 ना मज्जुना पिता तेनो मित्र कुउपती, हुईजन नामा तापसने आश्रमे
 आया, तापस पिण जगवानने देखो मामो मित्रवा आव्यो, तेने जग
 वत पिण दूकडा पूर्वपरिचयाम्यास थकी हाथ पसारीने मिरया, पछी ते
 ना आग्रहकी नीराग चित्तरफा एक रात्रि निहा रह्य, किरी मज्जाते
 विहार करवा लाग्य, तेवारें ते तापस, परोचाडवा साथे चलयो अने आ
 माप अन्पत्र विहार करीने चोमानु पोताना आश्रमे रहेवानी मज्जुने
 वेनने करी, घणो आग्रह करयो तेवारें मज्जुयें देशकाल विचारीने क
 ओ के एमन याओ एवु कही पछी चार ज्ञानें सहित एवा मज्जु
 ॥ धिक्कीने विपे विहार करता जेवारें चोमानु आव्यु तेवारे ते ता
 पसनी कुरडीमा रहेवाने आव्या कुम्पतिवें तृणपलानु कुण्ड मज्जु
 ते रहेवा मारु आप्यु जगवान तेमा रह्य पिण दैवयोगें वर्षाद न
 पयो तेवारें गामनी गायो प्रमुख डोर जुवें भरता थका कुरडीना तृ
 णपला खावा आवे ते जोइ बीमा तापसी तो पशुना समूहने हाकी
 काने पिण मज्जुने मीन पणें रहे कीइ जनावरने तृणपला खाता दूर
 करे नहीं, एम करतां सर्व तृण पशुओ खाइ गया तेवारें कुरडु उ
 पाडु देखी कुउपति बोल्यो के हे देवाणुप्रिया हे मज्जु! पत्नीओ पिण
 पोताना माठा माचवे छे अने तुमे तो राजपुत्र थइ पोतानो आश्रम
 केम साजवी शकता नथी? एवी रीतें कुउपतिने अमीति उपनो दे
 ली जगवाने निर्माथु जे महारे अहींआ रहेवु नहीं, पछी आशा
 दी पनमरची --- दिवमें एटके आरण वदि अमावास्यायें चोमानु

ना पत्तर दिवम जाना प्रजुँ तिहायी विहार करजो तेनी उाया
 जगवतने न गणे चोमासु एउ कहेशाणु निहा जगवने णन अनेर
 लीधा ते कहे छे एक अमोति उाने तिहां न रहेबु बीजु ग्यां धी छ
 अस्थपणु छे त्यामुनी निरतर काउस्मगमान रहेबु, त्रिजु गृहस्थना वि
 थ न करवो, चौथु यथा सजर्वे मानि पणे रहेबु, बायायें करीउउ उजा
 उज रहेबु पिण मुनु नही पांचमु सर्वदा हाथमा ज्ञानन काबु एवा
 अजिग्रह सहित विचगता थका शूलपाणि यस्ने देहरे आस्थिग्रामे प्रथम
 चोमासु रहेवा पधारचा, त्या अत्यंत उपवर्ग सहन करीने शूत्रपाणि
 यस्ने प्रति मोष्यो, तेनी कथा कहे छे धनदेव नामें सार्धवाह पाचसैं
 गाढा मालना जरी, व्यापार करवा कोइ गामातरे जनो हतो, मार्ग
 मां वेगवनी नामे बहुवालुहा नदी बर्द्धमान गामपासे आवी, तिहा उ
 नालाना दिवस हता तेथी कोइ बलद ते रती चरेली नदी मापी गाड
 ताणीने चाली शके नहीं पिण ते बज्जदीमा एक बज्जद घणो जौरावर
 हतो तेणे ते पाचसैं गाढा गदीधकी उगारी पहेछे पार करचा, पारु
 पोते झूटी पज्यो, तेथी चाडी न शक्यो तेवारें सार्धवाहें चारा पाणीने
 छर्पे बर्द्धमान गामना अधिकारी शेठ, पटेल, गामोद, पटवारी, ममुत
 पचने ते धोरी जला यो तेने घृन गोठ तृण नत्रादिक सारु घणु वन
 आप्यु, बली ते बलदनी चाकरी करवानी घणो जलामण आपीने शेठ नि
 हाथी चारयो गयो पिउवाडेथी ते गामना लोकोयें ते बज्जदनी सार सजो
 छ काइ पिण कीधी नही, शेठनु धन आपेउ सर्व बासीने राइ गया, पछी
 ते बलद जूक तृपायें पीज्यो यको अकाम निर्जेरायें मरण पापीने ठयनर दे
 वोमां शूलपाणीनामे यस्त थयो, तेणे अवधिज्ञाने पाछनु छत्तात जोयु, पछी
 गामना लोको उपर रूठो यको मरको विदूर्वी तेथी घणा माणम अने गोर
 मरवा लाग्या तिहा कोइ माणसने बाउवावाली पिण मिछे नहीं जे कोइ
 मरे तेने लोको गामनी बाहेर नाखी जाय तेथी त्या हाडकाना दगला थइ
 तिहा आव जाव करनारा लोकोयें तेनु अस्तिगाम एवु नाम पाई

दोउ पत्ती पण। माणमोने मरता देखीने गावना लोके मिली तेने
 आराध्यो तेवारे यक्ष प्रगट थड आकाश वाणीये करी बोलवा लाग्यो
 क हू बलदने जीव छु तुमै महारु द्रव्यधाइने काइपिण चाकरी क
 री नही तेथी तुमै मने कुमरणे मारचो छे माटे हु कोप्यो छु तो
 तुमै हिवे माहारा नामनु हाडका उतर देहेरु करावो, तेमा उपजना
 रूपे शुलशस्त्र हाथमा आपीने महारी मुर्ति थापो, तेनी पूजा करो तो
 रोग पिण मिटश, अने जीवता पिण रहेसो नहीका सर्व मरण पाम
 शो एवी बात साजलीने लोकोये मरण जयवी तेनी प्रतिमा करी दे
 हेर थापी पुजा करी, तेथी मरकी उज्जम थड हिवे जगवान ते शूठपा
 थो नामा यक्षने प्रणि बोधवाने माटे तेने देहेरे आख्या, तेवारे ते यक्ष म
 हाडुछ छे, कोइने पोताना देहेरे रात्रे वास करवा थापे नहीं,
 तेथी ते यक्षना देहरानो पूजारो इद्रशर्मा नामे विप्र हतो, तणे जगवत
 ने रहेवानी मनाइ करी, तेम बीजा लोकोये पिण वारचा, तो पिण म
 हु मौनपणे तिहा रात्रे काउस्तग रखा, ते देखीने यक्ष रूठो अने ल
 ध्या समयथी उपसर्ग करवा लागो, निहा प्रथम तो डराववा सारु अ
 दहास्य करचु, पत्ती हस्तीनु रूप करी उछाव्यु, पिशाचना रूप करी
 छरी कहाडी बीवराव्यु, तेमज सप्य थइने डरु मारचो इत्यादि घणा
 उपसर्ग करवा माइच्या पिण जगवत लिगार मात्र क्षोज न पाव्या ते
 वारे वली मस्तक, कान नासिका, आस्र, दात, होठ, पूठ, नस, ए
 आठ स्थानके विविध वेदना उपजावी तथापि जगवतने असोज जाणी
 यक्ष प्रतिबोध पाव्यो अने मज्जुनो प्रक्ति करवा लाग्यो, एटलामा मि
 डार्य व्यतरो आन्यो, तेणे वस्यो के अरे शूठपाथी यक्ष ! आ ते शु क
 थु ? तु नथी जाणतो के ए सिद्धार्थराजानो पुत्र छे, महोटी समतानो
 जडार छे, जो इद्रमहारान जाणथे, तो तने बाहिर फाडी मूफ्थे, ते सा
 जगवाननी शातमुद्रा देखी वली पिण यक्ष पोतानो अवरान खगांव्यो
 अने मज्जु आगळ गीत मान करवा लागो निहा ते यक्ष समकेत पाव्यो ॥

હિવે જગવત પિણ રાત્રિના ચાર પ્રહર કદર્યના પામ્યા તેના શ્રમે
 ફરી કાઠસ્તમ્ભમાજ પાઠલી રાત્રે વે ધડી નિદ્રા આવી ગઈ, તિહા
 નિદ્રામા દશ સ્વપ્ન પ્રજુયે દીઠા તે કહે છે, એક તાલપિશાચ હણ્યો,
 બીજુ ઝજલો કોકિલા પક્ષી અને ત્રીજુ પચવર્ણ વિચિત્ર કોકિલાનુ મો
 ઠું, સેવા કરતુ દીઠુ, ચોથી ફૂલનો માત્રા વે દીઠી, પાવમુ ગાયનો વર્ગ
 દીઠો, છઠુ પદ્મસરોવર દીઠુ, સાતમુ સમુદ્ર ઝુનાયે તરચો દીઠો, આઠ
 મુ સૂર્ય ડગતો દીઠો, નવમુ આત્રડે ઘોંઘચો માનુષ્યોત્તર પર્વત દીઠો, દ
 શમુ યોતે મેરુપર્વતે ચઢ્યા એવુ દીઠો, એ દશ સ્વપ્ન દેહીને જગવત મ
 જાતે જાગ્યા, તે વચને લોક પિણ એવુ જાણતાહતા જે એ સાધુ રાત્રે
 મરીનશે તેથી મજાતના જોવા આવ્યા તિહા જગવાનનો દેવ મહિમા દે
 હીને લોકોયે જગવતને પૂજ્યા, ઘણા હર્ષ પામ્યા યક્ષ પિણ નાટકાદિક
 પૂના સેવા કરતો હુવો, તેથી લોક ચિતવવા લાગા જે સાધુને ઉપસર્ગ
 કરી હિવે ગીત ગાન કરે છે, પુણ્યાદિકે કરી પૂજે છે, ત્યાં લોકે પિણ
 સ્વામીનો વણો મહિમા કરચો એવા સમયને વિષે શ્રીપાર્શ્વનાથનો શ્રાવ
 ક ઇપ્પલનામા નિમિત્તિયો તે વિણ તિહા આવ્યો પ્રજુો વાદ્યા ધ્યને
 કહેવા લાગો જે હે સ્વામી! તુમે પાઠી રાત્રે સ્વપ્ન દીઠા તેનુ કઠ કહુ છું ॥

હે પ્રજુ ! તુમે જે તાલ પિશાચ હણ્યો, તેથી તુમે તુરત મોહનીય ક
 મેને હણશો, ષલી શ્વેત કોકિલાપક્ષી દીઠો તેથી અસોજ શુકલધ્યાન
 ધ્યાવશો, પાચવર્ણ વિચિત્ર કોકિલ પક્ષીનુ જોરુલુ દીઠ, તેથી દ્વાદશા
 મી પ્રરૂપશો તથા ગાયનો વર્ગ દીઠો તેથી અનુપમ ચતુર્વિધ સઘની પા
 પના કરશો ષલી તુમે દેવતાયે સેવિત પદ્મસરોવર દીઠુ, તેથી ચાર નિ
 કાયના દેવતા તુમારી સેવા કરશે, ષઠી મેરુપર્વતનો ચૂચિકા ઉપર તુ
 મે ચઢ્યા એવુ દીઠુ, તેથી તુમે દેવોયે રચિત સિંહાસને બેશો, ધર્માપિદેશ
 દેશો, ધર્મની પ્રરૂપણા કરશો ષલી સૂર્યનુ મડલ દીઠુ, તેથી કેવલજ્ઞાન
 પામશો, તથા માનુષ્યોત્તર પર્વત આત્રડે ઘોંઘચો દીઠો તેથી જગતમા જ
 શક્તિનુ મહાજ્ઞ પામશો તથા પ્રનાપવત દેવનિકાયે કરી સેવનીય પા

शो पोतानी ज्ञानार्थे समुद्र तरङ्गो दीठो तेथी तुने ससार रूप समुद्र
 ने तरङ्ग, हे जगवन ! तुम फूटनी मागानु युगल दीठ तेनो अर्थ हु
 नथी जाणतो माटे तुमेज उपकार करीते वही तेवार्ने जगजत मौन छे
 माटे हृदयस्थाने विषे बोल्या नहीं, तेथी सिद्धार्थ व्यतरो जगवान
 ना मुखमा प्रवेश करीने कहेवा लागो के फूटनी बे माला दीठी माटे
 आवनो अने यतिनो ए बे प्रकारना धर्मनी प्रकृपणा हु करीश एवीरी
 ते फल साजलीने सर्वलोक जगवानने बदना करी पोतपोताने स्थानके ग
 या हिव जगवाने निरविघ्न पणे पञ्चरादिवम न्यून प्रथम चोमासु तिहा
 पूर्ण करीने मेरुनी पो धैर्य धरता समता रूप समवयवका चोमासी
 पारणुकी तिहावी विहार करचो ए प्रथम चोमासु ॥ १ ॥

निहायी विहार करी मोराकसन्निवेशे उद्यानमाआवी काउस्तर्गो
 एहा तिहा जगवाननो महिमागरवा सारु सिद्धार्थ व्यतरो स्वाभीना श
 रीमा सक्रमीने लोक आगल जून, जविष्य अने वर्तमान सगधि निमि
 त्त ज्ञाए छे तेथी त्याना लोक जगवाननी सेवा करवा लागा हिवे ते
 गायमा अहछदक नामा निमित्तियो रहे ते जगवाननी इर्ष्या करवा
 गयो केमके लोक तेने कहेवा लागा के देवार्थ सरखो तु निमित्त ना
 यतो नथी मे काले खेतमा सर्प दीठो ते तेणे ऊही दीगो तथा हु
 गर्भने गयो हतो ते ऊही दीवु तेवार्ने ते अहछदक नामा निमित्तियो को
 बदरी जगवाननु निमित्त ऊठु करवा सारु हाथमा तृण छेदने प्रजुने पू
 छ्वा लागो के हे आर्य आ तृण छेदाशे, किंवा नहीं, ते सानली सि
 द्धार्थ ना कही तेवार्ने ते छेदवा लागो एटलाभा इक्षे अवधिये जोइने
 जगवतनो महिमा राखवाने ते निमित्तियानी आगली छेदी नाखी ते
 थो तृणद्रुग्धु नहीं निमित्तियो बिलखो धयो पछी सिद्धार्थ लोक आ
 गल कसो के ए निमित्तियो चोर छे, काइ जण्योनथी एणे वीरावोप
 कर्मवरनो दश पल्लनो कास्यनो पात्र चोरीने सनूरीनायस हेडे गाइचो
 छे तथा इद्रशर्मा व्यासणनो बोकडो मारीने तेनु मास एणे खाधु छे ते

ना अरिभ एना घरनी गिछाये बोम्डीनाकाड नीन पुग्घा छे तथा जो
 न दूषण जे एगा छे ते ह नही कभीश एनी स्त्रीम केहेसे एवु मां
 जगी लोके सर्ववातमाची मानी एनी स्त्रीने नइ पुग्घु, तेवारें ते स्त्री
 बोली के ए पापिष्ट, पोतानी जगिनीने जोगवे छे, एनी पोतानी निदा
 नी वातो मसिद्ध थयाथो अहछइक उज्जापायो छने गाममा फिट फिट
 थयो थयो मज्जुपासैं छापी विनाति करी के तुमे त्रैलोक्य पूननीक छो,
 ६ अहीआम सुनैं उदर पूग्घा करुं छु ने जीवु छु जगवतैं अपी
 ति जाणी त्यापी विहार करचो ॥

हिमे जगवान श्रीमहावीर स्वामी एक वर्ष उपर एक महीना तु
 घीतो इद्रे आरेला देउदुप्य वस्त्र सहित रह्या अने तेवार पडी वस्त्र
 रहित अचेलक थया हाथमा जेसन करे पिण अतिशयना योगपी ना
 गा देखीये नही हिमे वस्त्र रहित शी रीतें थया ते कहें छे जगवाने
 जेवारें वरसीदान दीधु तेवारें सिद्धार्थराजानो भित्र सोमदेव नामा ब्राह्म
 ण जन्मपी दारिद्र्यो ते परदेश धनरुभाववा गयो हतो पिण कयायें
 धन पाव्यो नही तेवारें पडी जगवाने दीक्षा लीधा पडी जेवो गयो ते
 वो ठाठे हाथे पाछो पोतानें घरे फिरी आ यो पिण एक कवडी मात्र क
 माइ आठ्यो नही दारिद्र्यो रह्यो तेवारें तेनी स्त्रीयें तेने वणो निभ
 उचो अने कहेवा लागी के अरे निर्जोग्य तु बिहा गयो हतो तुं निहा
 गयो हतो तिहा आवोने आवो दारिद्र्यो रह्यो जेम बडो निहा जाय
 तिहा पाणीजरे तथा कपासीयो निहा जाय तिहा छोदाय तेम तु पि
 ण निहा गयो तिहा दारिद्र्यो रह्यो पिण दारिद्र्य ताहारो केहो मूठ
 तु नपी जेम कोइ दारिद्र्यो पुरुष धन कमावाने अरें परदेशो जवा तै
 थार थयो तेवारें ते पुरुष दारिद्र्यने कह्यो के ॥ रे दारिद्र्यविपक्षणा,
 वत्ता इक सुणिज हम देसांतर चलिथा, तु घर घरें रहिऊ ॥ १ ॥

एग्ले हे दारिद्र्य हे निवृत्तण, तु एक महारी बात कहू ते साजल जे
 हिमे हु देसांतर जाऊ छु अने तु परमान बिर नइ रहेजे एवा तेना व-

जन सांजली दारिद्र्य चेत्यु ॥ पादिवस्त्रो गिरुष्या तणो अविहङ्ग भाग
मुनाय ॥ पाठातरे ॥ पालिकुङ्ग मुनेहाय ॥ तुमे देशातर चालिया, तो अ
मे आगेवान ॥ १ ॥

अर्थ — हे जाइ सांजलो हु तो महोठानो विनय मूक नही केनके ने
उत्तम पुरुष अगिकार करे ते अविचल जाव जाव अगिकार करे माट हे
जाइ । जो तुमे देशांतर जाओ तो हु पिण आगेवान भइने तुमागे साथे
आगलेनु आगल चालु हु तेम हे निर्जन्म ! ताहारी पिछ्याडे पिण ए
मन दारिद्र्य रहे छे तु हमणा घरमा आब्यो छे पिण घरमा तो काइ
पिण नथी, खावाने छन्न नथी, पीवाने पाणी नथी, जूले मरती बेठी छु
क्याथी ताहारा वास्ते खापा सारु लेइ आबुं घरमा तो शाकमा नाख
वाने मिरिची छने मोठ पिण नथी, मात्र दारिद्र्य लहेरो ले छे ॥

चोपाई ॥ जिणवर जेस न रीके पाडो, जिणवर बलद न दीसे गाडो ॥
जिणवर नारि न चूडी खलके, तिणवर दारिद्र्य लेहेरि लहके ॥ १ ॥

अर्थ — जेना घरमा जेस सहित पाडो रीकतो न होय, वली जेना
घरमा बलद न छने गाडु दिनु न होय, वली जेना घरमा स्त्रीना
हाथमा चूडी खलकती न होय, तेना घरमा दारिद्र्य लहेरे लहकतु जा
शु ते माटे तुं घरमा आवांश नही आवांश तो जूले मरीश छरे दा
रिद्र्य हनी हमणा पिण तु जगवान पासै जइश तो काइक पिण मि
लशे एवा स्त्रीना वचन माजली ते ब्राह्मण, जगवान पासै आब्यो अ
ने बे हाथ जोडी होन स्थितीवे यको दीन वचन करी श्री वीर जगवान
ने पर्गे लागीने विनति करतो हुवो के हे कृपानाथ ! हे परदु ख जनक !
हे परमार्थ करनार ! हे महारा मित्रना पुत्र ! हे दारिद्र्यरूपबेलडीने
छेदक ! तु महारी मूल यकी विनति साजलीने महारो विस्तार करच,
था महारो दारिद्र्य रूप बाधव, महारो सहायो, महारी साथे जनम्यो,
महागी साथे बन्धो, वली परगवाने समयें पिण महारा पहेला महारी
होने एणे परणी शु षणु तुमारा आगल बहु ए दारिद्र्य महारा शरीरनी

छायानी परे तथा पोतानी चधित्री कर्म प्रकृतिनी परे एक क्षण मात्र पिण
महारो केड मूरतु नथी में धन उपार्जन करवा निमित्त परदेश चालवाने
समये एने घणो घणो वज्या तो पिण ए महारी साधेन चार्यों, मे ग
गामा स्नान करचु, में यमुना, नर्मदासत्रधि तीर्थ करचा तो एणे पिण
महारी साधेन तीर्थ करचा माटे एना मजावधी परदेशमा वरधरने विधे
छोकोनी आगल जिम्मा मांगती वखन हु तो सर्वने देखु परतु दारिद्र बा
धरना प्रतापधी हु प्रत्यक्ष प्रगट छता पिण मने कोइ पिण देखे नही ॥
॥ यदुक्त ॥ दिसति जोग सिद्धा, अननसिद्धा य केइ दीसति ॥ दा
रिद्र जोग सिद्धा, पासेविठिया न दीसति ॥ १ ॥ जोदारिद्रचनमस्तुम्य,
सिद्धोहतवदर्शनात् ॥ अहसर्वप्रश्रयामि, नमापश्यति कश्चन ॥ २ ॥

अर्थ — जे योग साधने सिद्ध थया ते पिण कोइएक प्रयोगवी प्रगट नमरे
देखाय परतु दारिद्रच रूप योगे करीने जे सिद्ध थया ते पुरुष जो पासें उ
पारहा होय तो पिण देखाय नही ते माटे हे दारिद्रच ! तुमने नमस्कार
धाओ जे हु तारा दर्शनधी भिद्ध पुरुष थयो तेथी हु तो सर्वने देखु उ
पिण मने तो कोइ पिण देखतो नही ॥ २ ॥

ए कारण माटे हे स्वामी ! ते दारिद्रच बाधवना प्रसावधी हु परदे
शने विधे घणो जम्हो, घणो उद्यम करचो, घणा शेट साहुकारोनी
चाकरी करी पिण, हु जाग्य हनि तेथी एक फूटी कवडी मात्र पिण
धन पाव्यो नही जेवो वरधी गयो हतो तेवान वरे पाछो आग्यो
तेथी में हजी महारा घरमा प्रवेश न करचो तेनी पहेलाम तेणे
माहारा घरमा प्रवेश करचो तेना प्रतापधी अनार्जणी एवी जे महारी स्त्री
ते क्रोध करी मुमललेइने महारी सन्मुख मने मारवाने दोडी आवी ते
पारे में जाण्युने मगलिक करी मुमने वधावे छे पिण तेणेशे पासें आ
धीने एवा कठोर अने निष्ठुर वचन बोलवा माडचा अने कहाके हे
निर्जाग्य शिरोमणी ! अरे जन्मदरिद्री अरे निर्गुणनाथ ! अरे दोउणा
हु तुमो धनविना साक्षात् दारिद्री रूपने शु करु ! तु परदेशे गयो थो

पिण काइ लाव्यो नही महारे पिण ताहारा दारिद्र्य रूप जाइ
सहायधी ॥ श्लोक ॥ अन्ननास्त्युदकनास्ति, गृहे नास्ति युगधरौ ॥
कर्मध्ये लवणं नास्ति, तन्नास्त्यनुजुज्यते ॥ १ ॥

भावार्थ — स्त्री कहे छे के ताहारा भाववना सहायधी महाराधरमा
रत्नपिण खावाने नथी अने पाणीपिण पीवाने नथी, जुवार पिण नथी
कामा नाखराने नियक पिण नथी एवु काइ पिण घरमा नथी के जे
तुने ध्यादरकरी घरमा बेसादीने जिमाहु महाराधरमा तो एक
दारिद्र्य लहके छे बली ब्राह्मणी कहे छे रे डोला, घनेकरीने जगत
मा मायना पाय छे, पिण घनविना जगतमा कोइ कोइने पूछतु नथी.
पुनः श्लोक ॥ धनैर्दुष्कुत्रीना कुलीनाजवति, धनैरेवपापात्पुन निस्तारति ॥
धनियो विशिष्टो न लोकोपकश्चित्, धनमार्जयद्घनमार्जयध्व ॥ १ ॥

भावार्थ — धनेकरीने हीणाकुठवालो पिण उत्तम कुलवान, कहेवा
य, बली धनेकरीने पापयकी निस्तार पामे, धन बान होय तेज जगत
मा महोदये कहेवाय, ते कारण माटे धनउपार्जन करवानो उद्यम पुरु
षने श्रेष्ठ छे बली धनविना जीवतो यको पिण पुरुष मुहदा समान छे
पुनः श्लोक ॥ धनमार्जय काकुस्थ, धनमूर्जयद्दुर्जगत् ॥ अंतरनैव पश्यामि,
निर्जनस्य मृतस्य च ॥ १ ॥

भावार्थ — जेवारे रामचन्द्रजीने वनवास ययो तेवारे विचारधु जे
पिठ ऋषिने नमस्कार करीने चालीये तेवारे जिहा कदलीवनमा व
सिठ ऋषि बेठा छे तिहा नइ रामचन्द्रजीये नमस्कार करचो परतु व
सिठ ऋषिये नेत्र उठादीने सामु पिण जोयु नही कारणके रामचन्द्रजी
ने पासें ते बखन धन काइ पिण न हतु पछी जेवारे लकाजीनीने चतुरगिणी
मेना लेइ वनधान्य सहित पाठा आव्या ते बखन वसिष्ठ ऋषि सा
पाठ पगठा सामा चाली आव्या तेवारे रामचन्द्रजी बोल्या के तेह
हु रामचन्द्र हु अने आ तेनु कदलीवन तथा तुमे वसिष्ठऋषि पिण ते
तेन छो परतु पहेअ हु तमारी पासें आव्यो हतो तेवारे हतो तुमे ने

उवाहीनें सामु पिण जोयुं न हतु अने हमणा उठीने सात आठ पगल
सामा धाव्या तेनु शु कारण तेवारे वसिष्ठजी पुर्वोक्त श्लोक कहेता हुवा
के हे काकुरप हे रागचद्रा एक घननु उपार्जन करो, ध्या जगतमा धनेकरीने
अ प्राणी शोभे छे, परतु निर्धनने छने मुटदाने काइपिण अतर देवातु
नथी, ते कारणे तु प्रथम धाव्यो हतो तेवारे निर्धन हतो तेथी में ता
हारा सामु न जोयुं अने हमणातो तु सर्व विजृति सहित छो माटे ह सामो
वाली धाव्यो हु एवु कहने वली स्त्री कहेवा लागी के हे मूर्ख ! घनविना
हु तने शु करु ! वली कह्यो छे के श्लोक ॥ पुत्तायसीसायसमविजत्ता,
रीसाय देवाय समविजत्ता ॥ मुखातिरिक्ताय समविजत्ता, मुयादरि
य समविजत्ता ॥ १ ॥

अर्थ — पुत्रने शिष्य ए बे बरोबर जाणवा, वली अपी अने देव ए
बे पिण बराबर जाणवा, वली मूर्ख छने तिर्थेच ए बे पिण समान जा
णवा, तेम मूखला छने दारिद्र्य ए पिण बे सरखाज जाणवा ॥ वली ते
स्त्री कहेवा लागी के छरे अगम्यहीन ! श्रीवीरभगवाने वरसीदान ध्या
पीने सर्वना दारिद्र्य छनो विनाश करचो, ते बेलायें तु परदेश गयें
ते ताहारे कहेषु ध्यु के जेम द्राक्ष पाकवाने ममये कागडानी चाक पा
की आवे तेनी परे ध्यु अववा नरी तटे जवासाना काड तुल्य तुं ध्यो
अपवा रात्रि दिवस मेघ वर्षता छता पिण पलशस्यसना पानडां व्रणन
होय माटे रेअनिष्टरिपापीष्टा रे पाडुरष्टा तुं इहांपी जा इत्यादिक निष्ठु
वचने घणो निभ्रजीने गलहच्छो देइ भने घरथी भाहेर काहाड्यो ते
कारण माटोदोहरा ॥ आगे दारिद्र पाछे दारिद्र, दावे निमणे पासि ॥ विडिपो
णीमुन मारण माड्यो, तेणे हु आयो नासि ॥ १ ॥ माटे हे स्वामी !
महारे आगल पिण दारिद्र चाळे छे, पाछल पिण दारिद्र चाळे छे अने
बे बाजुयें पिण दारिद्र चाळे छे एम महारे चारे नाजु दारिद्र चाल्य
आवे छे तेथी ब्राह्मणीयें मने मारवा माड्यो माटे हु नाशिनें तुमारी ॥
सें धाव्यो हु अने में विचारयु जे श्रीवीर अगम्यगतिवन छे, जो पिण

दोसा लोधी ठे तो पिण परमहंपालु छे, माटे मुनने निश्चयथी काइक
 पिण आपशे एवु चितवोने प्रतीति पूर्वक निरधारकरीने तुमारी पासें आ
 क्या छु माटे महारा दारिद्रने चूरीने मनोरथ पूर्ण करो पिण हे स्वा
 मी ! एवु मनमा आणशे नही जे महारा वर्षादानने ध्वसरे सर्वलोक
 मनवाछित दान पामी गया छेने तु काइपिण केम पाम्यो नही एवो
 विचार आणशेमा ॥ श्लोक ॥ स्वामिन्कनकवाराजि, स्वयि सर्वत्रवर्षति ॥
 अजाग्यच्छत्रसउद्ये, मयिनायातिविद्व ॥ १ ॥

अर्थ—हे स्वामी ! तुमे कनक रूप धारयें सर्वत्र वरस्या पिण म
 रा मस्तक उपरें अजाग्य रूप छत्र ढकायु हतु तेथी एक बिंदुमात्र
 य महारे माथे पड्यु नही तेवारें एवु विचारयु जे ॥ यत ॥ रे
 १ अप्पा स्वतिधर, चित्ताजाल मतपाड ॥ फलतत्तोहिज पामीयें, भित्तो
 प्यो लिछाड ॥ १ ॥ एम चितथी बेसी रह्यो पिण हे स्वामी ! ए
 तो तुमारु दान न पाम्यो ने वली तुमारा दाननो व्यतिकर साजली
 सामो मुनने महागिस्त्रीयें घरथी काहाडी मूक्यो तेमाटे कह्यो छे के ॥
 श्लोक ॥ त्वयि वर्षति पर्जन्ये, सर्वेपल्लविता ह्रमा ॥ अस्माकमर्कवृक्षा
 ः, पूर्वपत्रेषु सशय ॥ १ ॥

अर्थ—हे स्वामी ! तुमारा रूप मेववर्षता छता सर्वजन रूख वृक्ष
 पल्लवयुक्त थया अने महारा सरखा अर्क वृक्षोने पूर्वपत्रनो सशय
 थो इत्यादिक ललित पल्लवित वधन साजलीने, कृपासागर जगवत
 ने पारता हुवा जे हु निर्मथ छु महारी पासें काइपिण नथी छेने ब्राह्मणने
 तेही देवापी इन्द्रादिक सर्वलोक समक्ष प्रार्थना जग होय ते प्रार्थना जग
 करवाथी लगुता पाय ॥ गाया ॥ तणलहु य तूस लहु य, तिणतुम
 लहुय पच्छणा लहुय ॥ तत्तोवि सो लहुओ, पच्छण जगो कओनेण ॥ १ ॥

अर्थ—सर्वधकी तणलघु छे ते धकी तुप लघु छे छेने तणपल्ल
 वथां तुप धकी पिण प्रार्थना करवा वालो लघु जाणवो छेने वली प्रार्थ
 नेनो जग करवावालो जे छे तेतो सर्व धकी लघु जाणवो ॥

ગાથા ॥ પરપચ્છ ગાપવાત્તિ, મા જણણી જણઓ ઇરિસપુત્ત ॥ ડયરોપિ
મા ઘરિજ્જત્રો, પચ્છણ જમો કચ્છો જેણ ॥ ૧ ॥

અર્થ:—પરપાસેં પ્રાર્થનાનો કરવા વાળો એવો પુત્ર હે માતા તુ જર્ણ
શ નહીં અને વલી પ્રાર્થના જગ કરનારનેં તો ડદરનેં વિષે પિણ ધારણ
કરોશમા ॥ શ્લોક ॥ યાતુયાતુ વત પ્રાણા, અર્થિનિ વ્યર્થતાગતે ॥ પશ્ચાદ્
પિહિગતવ્ય, ક્કમાર્થ પુનરીદ્દશ ॥ ૧ ॥

અર્થ —જાઓ રે મહારા પ્રાણ જે અર્થિપ્રાણી વ્યર્થ ઘરથી જાય તેની
સામેં તુમે પિણ જાઓ કેમકે પાછઠ પિણ તુમને કોઈક દિવસેં જાવુ તો
છેજ તો એવો સાથ યત્રી તુમોને મિલ્લવો મુશ્કીલ છે માટે હમણાજ જાઓ
॥ ૧ ॥ इत्यादिक शिष्टाचार आचारनो विचार जाणीने श्रीमहावीर
देव लुपाकरी अरधु देवदुष्य वस्त्र फाडीनें ब्राह्मणने देता हुवा ए विम
ने चीवर दीधाधी बीजा प्राणीओने एवु जणावता हुवा ॥ यत् ॥ जां
सतिता देहु धन, इणपरि अरख वीर ॥ पितामित्र बाजण प्रणी, अ
ओ दीधो चीर ॥ १ ॥

જાવાર્થ.— જડાસુત્રી ધરમા સપત્તિ હોય ત્યા મુધી ધન, ચીવર અર્થ
દિકનુ દાન દેવ, પિતાના મિત્ર બ્રાહ્મણનેં અરધુ ચીર આપ્યાથી શ્રીવીર
એવું પુર્વોક્ત પ્રમાણે જણાવતા હુવા ॥ ૧ ॥

હિવે તે બ્રાહ્મણ અરધુચીર લેઈને પોતાને ધરે ગયો તેને ચીવર સહિત
ધારણાને સમીપે આવતો દેહીને બ્રાહ્મણી હર્ષિત થઈ થકી ઊઠીને સમુ
સ્ત ધ્યાવી મે હાથ ઓઠી એવીરોતે વહેતી હુઈ કે હે પ્રાણનાથ ! હે મ
મ જીવના ॥ હે મહારા હિયાના હાર, હે કાત ! મુજગ હુ તુમારી મેષ
ની પરે વાંટજોતી હતી અને જેમ જલ વિના માછલી ટલવછે તેમ તુ
મારા વિના હુ ટલવલી રહી હતી इत्यादिक मोठा मनोहर वचन रचन कपन
पूर्वक अपूर्वरीते घणो प्रीतिर्ये स्नान मजन करावी जोजन पान तावूज
आपीने वली घणा सन्मान पूर्वक मुखशय्या शयन प्रमुख सुख उपचार
करिने स्त्री घणो प्रमोद प्रमादती-हुई तेवार यत्री ब्राह्मण ते वस्त्रनी द

शोयो बधववाने वास्ते तुनारा पासें गयो^२ तुनारें पिण ते वस्त्र तेवु अण
 घुट्यु जाणीने सोमविप्रने केहेवा लागो के हे ब्राह्मण ! आ वस्त्रनो
 वोनो, कटको लेइ आव्य तो एनें साध्या थका ए लार मूनु धाशे
 तेथी ताहारा अने महारा बेहुना दारिद्रनो नाश धाशें तेवार्ते ते विप्र
 पाठो 'किरोने लोचें बधनो ठतो श्रीवर्द्धमान स्वामी पासें आवतो हुवो
 पिण मनमा विचारवा लागो के हु बारवार केवीरिंते याचना करु, अ
 निलोज करवो पुरुषने युक्त नथी अने जगवान पिण एवु जाणशे जे
 आ विप्र लोचो छे एवु जाणोने लाजनो मारचो मौन करी रह्यो पिण
 मुखी मागे नही ॥ गाथा ॥ लजा धारेइ मुह, असपया जणई मागिरे मग्ग ॥
 दिख मानकवाड, देहिस्तिमगिया वाणी ॥ १ ॥

अर्थ — लजा छे ते मुखने धारती हुवी अने असंपदा कहेति हुवी
 के माग्य रे माग्य ! पिण मानरूप किवाड देवराणा तेथी आपो एवी
 वाणी मुग्गधी न निकलती हुइ ॥ १ ॥ अने जाण्यु जे कयाय पिण
 खप्ताउपरधी पडो जाय तो उपाडी लेइश एवीरीतें जेवार्ते जगवतने
 दीक्षा लीधे एकवर्षने उपर एक मास थयो त्या सुधी जगवाननी पाठ
 छे ते ब्राह्मण चाल्यो पठ्ठी एक दिवस ते देवदुप्य जगवानना खज
 उपरधी वायराना गोदथी उपड्यु ते उत्तर वाचालगामनी पासें सुवर्ख
 वाडुका नदीने काठें धोरडीना वृक्षना काटामा जइ पड्यु तेने विप्रे
 महण वर्यु जगवान पिण सिंहावलोकन द्वाष्टियें करी देखता हुवा इ
 हां कोइकतो कहे छे के ममत्वे करीने देखतां हुवा, कोइक कहे छे
 के शूजस्थानके पड्यु के अशुजस्थानके पड्यु ते जोवाने माटे देखता
 हुवा वडी कोइक कहे छे के सहसात्कारे देख्यु, कोइक कहे छे के म
 हारी पाठल महारा शिष्योने वस्त्रपात्र सुज्जजावे धशे के नही पाय
 एका कारणधी देखता हवा कटके लाग्यु तेथी जगवाने विचार्यु जे म
 हारी पिछवाडे जे साधु स्वसत्तानिक धाशे ते सर्व बहुत कपायि कठ
 शी कुरहकारी प्राग असमाधिकारक धाशे मुडा घणा धाशे अने स

धु भोडा पाशे एवु जाखीने निर्ममत्तधी ग्रहण कग्गु हिवे तिम पोना
ना ध्यात्माने घन्य रुतार्थ मानतो थकी, संपू ण मनोग्रथवत थयो पकी
तुनाग पासे वे खड सघावी तूणावीने वेच्यु तेना लक्ष सोनैया आव्या
तेपाधी धर्दा तुनाराने दीषा छने आर्दा ब्राह्मणे राख्या भेटनु दारि
द्र गयु जावजीव सुवी सुखी थया आनदमा रह्या ॥

॥ इति अचैठक दृष्ट्यात वचन समाप्त ॥

तेवार पछी जगधाने कपडा राख्यां नही ते दिवसधी अचैठक थया
छने बीजा त्रैवीश तीर्थकरोना देवदुप्य वस्त्र जावजीव रह्या हता केद
लीक प्रतोमा विचला बावशि तीर्थकरोना देवदुप्य जावजीव रह्या वहाँ
छे तेधी ते सचैठक जाणवा हिवे श्रीमहावीर स्वामी चारिषर्प उपर सा
डा छ महीना उद्वरथपणे कायामें बोंसरावी काइ शुश्रूषा करे नही एवा
थका विचरचा तेमां जे काइ देवताना करेला, मनुप्यना करेला, तिर्थ
चना करेला, अनुलोम छने प्रतिलोम एवा बे प्रकारना उपसर्ग थया
तिहा जे नाटक देखाववा, ध्यानिगन करवा, इत्यादिक देवादिकोयें करे
ला उपसर्ग ते सर्व धनुलोम उपसर्ग जाणवा छने जे देवादिकोयें ज
य बत्ताठया, महार करचा, कूटचा, मारचा एवा उपसर्ग ते सर्व प्र
तिलोम उपसर्ग जाणवा ए बन्ने प्रकारना उपसर्ग सर्व पोतानी सुशी
धी सहन करचा पिण चारित्रधी लिगार मात्र चलायमान थया नही
तेमज कोइ उपर रागद्वेष पिण लाव्या नही तथा कोइनी पासे दीन
वचन पिण बोख्या नही तेमज कोइनु जय पिण लाव्या नही एवीरोतें
अनेक प्रकारना उपसर्ग सहन करचा ते कही देखाडे छे ॥

एकदा जगधान् उत्तरवाचाल सन्निवेशे जाता मार्गे वर्द्धमान मार्गे
आव्या, तिहां एक सुवर्णवालुका, बीजी रूपवालुका, ए वे नदीओ
आवी, ते उतरी आगल चालता एक वक्रमार्ग बीजो सरल मार्ग, एवा
बे मार्ग आव्या, तिहा लोके निवारचा के पाधरामार्गमा सर्पनो जय
माटे जाशो नही तो पिण जगवत वक्रमार्ग मृत्वीने सरल मार्गे चड

कोशी या सर्पने प्रतिबोध देवासारु चाल्या, ते मार्गमा वनक खड ना
 मा वनमां तापसने आश्रम छे, तिहा एक महाजोरावर घणो डशीलो
 चडकोशियो मर्ष रहे छे ते चडकोशिया सर्पने जगवाने देवता करयो,
 तेनी कथा कहे छे कोइक गामने विषे बे साधु गुरु चेला चोमासु र
 ह्या हता ते एक दिवसें मास खमणना पारखाने अर्थे बे जणा गोच
 रीये गया, त्यां वर्षाऋतुने लीधे घखा जीवोनी उत्पत्ति थये छते मार्गमा
 गुरुना पग नीचे सुक्ष्म डेडकी आवी ते चपाइ मरण पामी तेवारें चे
 लायें कह्यो महाराज तुमारा पग नीचे डेडकी आवी ते मरण पामी
 एवु साजली गुरु बोल्या घणी डेडकी मरेली पडी छे माटे बीजा कोइ
 नो पग आपवायी मरण पामी हशे तेवारें तिहा ते चेलो मौन रह्यो
 बडो गोचरी आलोचना शिष्य बोल्हो के डेडकीनो मिच्छामि दुक्कड
 ह्यो ते साजली गुरुने रीश चडी अने चेलाने कहेशा लागो जे अरे
 आ डेडकीतो प्रथमधीन मरेली हती, मेंतो मारी नपी चेले घणु कह्यो
 तो पिण मान्यु नही तेवारें चेले विचारयु जे साजें पडिक्कमणामा आ
 ओयण लेशे गुरुयें पिण साजें पडिक्कमणामा सर्व आलोयण लीधी, पि
 ण डेडकीनी आलोयणा न लीधी तेवारें बली पिण चेठे कह्यो जे महा
 राज डेडकीनी आलोयण ह्यो तेवारें पिण गुरुयें रीश करीने तेन्नीज
 बवान आप्यो फिरी राजें सपारानी बेलायें कह्यो के हे महाराज ! डे
 डकीनी आओयणा ह्यो एवु साजळता गुरुने रीश चडी तेथी हापमां
 ओषानी डाडी लेइने मारवा दोडचो रातनी बेला हती तेथी चेलो
 नाशी गयो, गुरु तेनी पाछल दोड्यो अने उपाशराना थाजळामा ध्य
 बायो तेथी गुरुनु मस्तक फूट्यु त्यापी मरण पामी बीजे जेवे ज्योति
 पी देवता ययो त्यापी चवीने चडकोशी नामें तापस ययो तेना पाच
 सो शिष्य यया परतु पोतें घणो क्रोधी हतो तेथी एक दिवसें राजकु
 मारने वाडीमापी फूल लेता देखीने हाथमा फरसी लेइ तेमने मारवा
 दोड्यो तिहा पग छपसीगयो तेथी मार्गमा एक अर कूवो आव्यो, तेमां

पडचो पोताने फरसीजानी तेथी आर्चव्याने मरण पावीने तेंदज आश्रयने
 विषे चोथाजवें चढकोशीओ सर्प ययो छे, आम्ह्यामा ऊहेर घणु छे, जे को
 ई देखे, तेने बाली जस्म करे छे, घणा तापसोने बाटया, बीजा पेटग
 एक नाशी गया लोकें विण ए मार्गे जवानु छोदी दीधु, एक कोश म
 माण जूमिमां रहेला जीवमात्रने बाली नाखे छे त्या ते सर्प कोइने आवा
 देतो नथी ते सर्पना बिल उपर जगवत काउरसगें रखा, ते देखी सर्प
 क्रोध आणीने मज्जुने डख मारचो, तेवारें मज्जुना पगमायी दूध सरखो
 छोही मास निकल्यु, तेने देखी सर्पें विचारयु जे हु जेने साहामु जोळ
 तेने विण बाली जस्म करु छेने एने तो डख मारचो तो विण धाळु छे
 ही निकल्यु माटे ए कोइ महोटी पुरुष छे एम चितवीने जगवानना मुख
 सामु जायु तेवारें जगवान बोल्या के अरे चढकोशिया ! बूम बूम तु
 नथी जाणतो एवु केता थका ते सर्पने विचार सपन्यो जे आधु रूप में
 क्याक दीठु छे एटलामा मूर्च्छा आवी गइ अने जाति स्मरण ज्ञान उ
 पन्यु तेवारें पाळलो जव क्षीठो, पछी मज्जुने जण मदासिणा देइ विन
 ति करी जे हे करुणासागर ! दुर्गतिरूप कूपथी तुमे मुजने उडरचो, पछी
 वैराग्य पावी पत्तर दिवसजु अनशन करी परोपकारार्थें ते सर्प पोत
 ना बिलमाहे मुग्व बाली अने आखु शरीर बाहेर राखीने रखो पछी ते
 मार्गे दूध, दही, घृतना वेचनारा आहिर लोक तेणे ते नागराज सतुष्ट
 ययो एवु जाणी दूध, दही, घृत, शर्करादिकें करी सर्पने पूज्यो तेनी ग
 घें करी कीडीओ शरीर उपर चढी पछी विचारयु, जे हु महारा श
 रीरने फेरवीश तो कीडीयो मरीनशे एवु जाणी शरीर हलायु नही
 कीडीये ते सर्पने फोली चालणी सरखो कीधो, ते सर्प शुजध्याने मरण
 पावीने आठमे देवलोके देवता थयो मज्जु तिहाथी विचरता उत्तर
 वाचाल सन्निवेशे पहोता तिहा नागसेन आवकने घरे परमाज्ञें पारणु
 करयु, देवतायें पचदिठ्य प्रगद करया तिहाथी विहार करीने जगवा
 न श्वेताविका नगरीने गया तिहा परदेशीरानायें मज्जनो माहिम

ॐ ॥ तिहाथी विचरता थका जगवान सुरभिपुरनगरनां मार्गमा गंगा
 आवी ते उतरवाने अर्थे घणा लोक सिद्धदत्त सारुआनी नाथमा
 तेनी साथें प्रभु पिण बेठा एवामा धूबड बोल्हो तेनु शुक्न जोई क्षो
 णमे निमित्तिओ ते नावमां हतो तेणे कस्यु के हे लोको आज आपणने
 णन वष्ट उपजसे परतु आ साधु महात्मा पुरुषना प्रजावधी जीवता
 गु मरशुं नहीं एवामा जगवते त्रिष्ट वामुदेवना जवमा जे सिंघनें विदा
 ते हतो ते सिंह घणा जवभ्रमण करीने हमणा जुवनपति देवोमा सुदष्ट
 ने नागकुमार देवता थयो छे ते अवधिज्ञाने प्रभुने जोई पूर्ण बैर सजा
 निहा आवीने नाव दूबाववानो उपद्रव करवा लाग्यो ते वखत नवा उप
 द्रव कबळ अने सबल नामे बे नागकुमार देवता तेणे आवीने एक
 तापें तो नाव दूबती राखी अने बीजा देवतायें पहेला सुदष्टदेवनी
 पे लडाइ करी तेमा सुदष्ट हारीगयो तेथी जगवान गगानदी उतरचा
 वेष्ट कबळ सबलनी पूर्वजव सबाबि कथा कहे छे, मधुरा नगरीमा
 लदास नामा आवक रहे छे तेनी साधुदासीनामे स्त्री ते पिण श्राविका
 ते असे, जणायें पाच अणुग्रतमा चतुष्पद जीवो राखवानो त्याग
 छे तेथी दूध दही जे घरमा बापरवा सारु जोइयें ते एक आ
 र पासेथी मूल्य आपीने बेचातु लीये छे तेने लीये ते आहिरने अ
 शेठनें माहोमाहि मीती थइ ते आहिर साथें लेवड देवदमो सतोप
 रनां, राखेलु छे द्विजे एकदिवस ते आहिरने घरे विवाह आव्यो ते
 रे आहिरे पासेथी विवाहने माटे केदलिएक बीजो मागी शेठे पिण ते
 चद्रवा प्रमुख सर्व उपकरण तेना मागवा मुजब आप्या तेथी ते
 विवाह बणो सिरेकार थयो तेवारें ते आहिर खुनी थइने सरखी
 वस्त्रावाळा घणा रूपवन एवा बे बाल रूपन लावीने शेठने घरे बडात्कारें
 एवी चाल्यो गयो ते यद्यपि शेठने तो राखवानो इच्छा हती नही
 ने पिण शेठे विचारचु जे पाछा आपीश तो ए बीजे कयाय बेचसे
 निहा ए बापडा दृष्टी पाशे, बाध्या रहेशे, जार ताणशे, एव विवड

रीने पोताने घरे राग्या तिहा तेमने पुत्रनी परे फासु धाम जठ प्रपु
 ख खवरावीने पोप्या कचल ध्येने सबल एवा बे नाम दीधा हिवे श
 पाखीने दिवसे पोसह करे धर्मचर्चा करे पुस्तक बाने ते बागो साज
 ता साजलता ते बलदीया घणीज रूडी समजण वाला थया एवा प
 द्रिक परिणामि थया के शेठ जेवारे उपवास करे तेवारे ते पिण उ
 वास करे तृणादिक चारो बिलकुल खाय नही एवीरीते गुनजागने
 विचरे ठे हिवे एक दिवस शेठ पोसहमां बेठा हता एटगमा कोइए
 शेठनो मित्र आव्यो ते पुष्ट वृषजनु जोडलु देखी शेठने पूछाविना
 पोताना रथमा जोडीने जडीर वनमा यक्षनी यात्रायें लेह गयो मार्गमा
 घणा दोडाव्या तेथी ते बलदोनी पुनाडियो तूटी पडी पछी ते छानो
 आवीने पाठा शेठने घरे बायी गयो पिण हाडकां जागी गया तेथी बा
 रो पाणी त्यागी बेठा शेठे पोताना पुत्र जेवा बलदोने दु खी थयेला
 खी वणो विपाद करीने अनशन करेव्यु चार आहारना पञ्चमास क
 रावी नवकार सजलाव्यु ते बलदीया गुनध्याने मरण पामीने नागकुषा
 र देव थया ते नवा उपन्या धका अवधिज्ञाने उपयोग आप्यो तेथी
 छत्य देखी इहां आवीने जगवानने यतो उपसर्ग मिटाइयो अने जगवान
 आगल नाटक नाची गीतगान करी पूना सत्कार करी स्वस्थानकें गया ॥

॥ इति कचल सबल दृष्टांत समाप्त ॥

एक दिवसे जगवान् विहार करता गंगा नदी उतरता सूदनवे
 माहे प्रतिबिम्बित पगलानी श्रेणीने विषे चक्र, ध्वज, ध्वज प्रमुख
 शण थया एवमा पाछलेथी कोइ एक पुष्पनामा सामुद्रिकशास्त्रनो जा
 र आव्यो तेणे मनमा चितव्यु जेव्या कोइएक चक्रवर्ती धना
 जीव छे चक्रवर्ती विना एवा पग बीजाना न होय ते हमणा एकावी
 जाय छे माटे ह जइ एनी सेवा करु, पछी ते चरणानुमारें तिहा आ
 व्यो अने जगवानने वस्त्ररहित दिग्म्बरूपे देखीने विचारवा लागो जे
 सामुद्रिकशास्त्र फोक्ट जण्यो ह जे एवा लक्षणनो घणी जिशुकल

एकाक्षी छे तो ए महारां पुस्तक मोटा छे पाणीमा बोलवा लायक
 छ. एम चितवी पुस्तकने पाणीमा बोलवा लाग्यो, इन्द्रमहाराने ए छ
 तात जाएयु, तेवारें तिहा आर्वीने प्रजुनी सेवा साचवी पुष्पानिमिति
 या आगल प्रजुनु स्वरूप वर्णवी शास्त्र पाणीमा बोलवा नदीघा, पछी
 जगवनना गुण आम कहौ इन्द्र स्वस्थानमें गयो, पुष्प पिण इन्द्र पासें
 यो मणि कनकादिक घन पामी हर्ष पामतो पोताने स्थानके गयो, प्रजुयें
 परोपकारावें गगानदीउतरी बिहार कीघो ॥

हिबे गगानदी उत्तरीने जगवान अग्नि चोमामे राजगृही नगरीयें ना
 कदीनामा पाडामा पणकरनी एटले ततुवायकनी शाला छे तेना एक बा
 मुने विपे लूणामा आजा लेइने रह्या तिहा मयम मास खमण करयु
 अर्धजा शरवणग्रामे मखली पुत्र सुजद्वानो अगम बहुलध्वजनी गो
 शालाने विपे उपन्यो छे तेमाटे तेनु नाम पिण गोशालो राखेलो छे ते
 शुकमें जमतो जमतो जगवत पासें आब्यो, जगवाने तिहा चारमासमई
 मार मास खमण करीने चार पारणा करचा तेमा पहेला मास खमणने
 पारणे प्रजुने विजयशेठें क्षीरादिक विपुल जेजने पारणु करायु तिहा
 देवतायें पच दिव्य प्रगट करचा पछी ते सरस क्षीरादिक कूरादिक मो
 दसादिकनो आहार देखीने गोशालायें विचारयु जे एने घर घर वोहरावे
 छे माटे हु पिण जुदे जिस्मायें फिरीश तो माहारी पिण मान्याता वधशे,
 तेवारें जगवतने जेणे वोहोराव्या तेना पाडोशीने घरे गोशालो पिण वो
 होरावा गयो ते देखी पाडोशी हर्ष पाम्यो जे महारे घरे जगवान पचा
 रचा तेयो उठो बेठो पयो पछी बादीने कसो के हे महाराज महारे घरे
 पारणु करो तेवारें गोशालायें बे हाथ पसारचा गृहस्थे उनी उनी १
 सोइ पीरशी अने उचु माथु करी जोवा लाग्यो जे महारे घरे सोनैयानो
 वर्षाद पाय एम करता वायस आर्वी माथे बेठो तेवारें मेडा उपरपी गो
 शालाना हाथ उपर एक बाइयें देवता नाख्यो ते जोइ शेठें विचारयु
 ते पाडोशीने घरे तो सोनैयानो वर्षाद वरय्यो अने माहारे घरे जो

थला वरश्या गोशालाना हाथ मल्या तिहाथी उदास थइ गोशाले
 निकल्यो हिवे जगवाने नीजु पारणु नद पक्काझा दिक्नु कराव्यु
 श्रीजे मासखमये श्रीजु पारणु सुनदे परमात्तादिके कराव्यु तिहा सर्वत्र
 भेच दिव्य भगट थया ते जोइ गोशाले मनमा विचारु जे एनो पाठे
 सार विद्या छे जे घर घर सेनु वरसावे छे, ए विद्या हु पिण शोस्तु म
 टे एनो सगत करू तो शोस्तु अने महारी शोजा वधे । एम विचार
 गोशालो बोह्यो हे जगवान ! हु आपनो शिष्य हू एम कहो जग
 त सार्ये फिरवा लागो, जगवाने तिहाथी जइ चोथु पारणु कोलागसाधिवे
 बहुलनामा ब्राह्मणने घरे केवल खीरना जोजने करवु तिहा पांच दि
 भगट थया ए नीजु चोमासु जाखवु ॥ २ ॥

पाछलथी गोशालाने जगवान दीठा नहो सर्व नगरमां फिरो जायु ते
 जगवान मिला नही तेवारें सर्व उपकरख ब्राह्मणने छापी क्षुरमुड थइ
 चाल्यो पछी कोछागसन्निवेशे जगवानने देखी बोह्यो के आपनो दिस
 मुजने हो हु आपनो चेखो हू ए बात जगवाने पिण मानो पछी गोशाल
 सहित जगवान विहार करी एक दिवसें जगवान स्वर्णखलआमें चाल्य
 मार्गमां कोइ गोवालीए खीर पकावता देखी तिहा गोशालो बोह्यो हे ज
 गवान ! ए खीर धाशे ते खाइने जइशु माटे थोडीवार बेसो तेवारें ति
 ह्यार्थ बोह्यो ए खीरनु पात्र जागशे पछी गोशालाये जइ गोवालीयाने
 कह्यो हाथी कुटशे गोवालीयामें बणा यत्न कराव्या तो पिण हाथ
 फूटी गइ तेवारें बोह्यो जे धानार होय ते धायम एवु बोली हठ
 कडी नियतवादीपणु पाडिबज्यु ॥ तिहाथी जगवान विहार करी ब्राह्
 मण गाम गया तिहा एक नद अने बीजो उपनद ए बे जाइना बे पाव
 छे तेमाथी जगवाने मदना पाढामा पारणु करवु अनेगोशालाने उप
 दने घरे बाशी अन्न सात दिवसनी घेस मिली तेथी कोपायमान थइ
 गोशालो बोह्यो जे महारा धर्माचार्यना भजावथी तहारु पर बली जर
 थाओ एवु कहेतान अंतर देवोये जगवाननु महत्त्व राखवा माटे तेनु प

बाली नाच्यु हिवे त्रिजे चोपामें बे बे मामनी तपस्यायें प्रभु चवानग
सियें रह्या ए त्रिंशु चोपामु ॥ ३ ॥

त्या छेळुं पारणुं करी कोछाम सन्निवेशे गया तिहा शून्य गृहमा का
उत्सग्न रह्या तिहा सिंहो रजपुन चोपरीनो पुत्र विद्युन्मती दासी साथें
कोडा करतो हतो तेने रमनो देखीने गोशालो हस्यो तेवार् तेने गोशा
लाने वूच्यो गोशालो प्रभुने कहेवा लागो जे मने मार आपे छे माटे तु
मे पने का वारता नथी ? प्रभु मौन छे तेथी सिद्धार्थ बोल्हो के आज
पछी एवु हास्यनु काम म करीश ए काम करीश तो एवान फल पामीश
तेवार पछी स्वामी मोराकसन्निवेशे रमणोय नामा उद्यानमा काउत्सग्न र
ह्या, त्या कुंजारशालामा श्रीपार्श्वनाथना शिष्य मुनिचद्र सूरि घणा शि
ष्यो साथें रह्या छे ते साधुओने देखी गोशाले पूछ्यु तुमे कोण ठो,
ते बोल्हो अमे साधु छैयें गोशालो बोल्हो तुमे क्या अने महारो धर्मा
चार्य क्या ? तेवार् ते साधु बोल्ह्या जेवो तु छे, तेवो ताहारो गुरु वि
श्वेश तेवार् गोशालो रुठो पको बोल्हो जे महारा धर्माचार्यना तप
तेनना प्रजावधी तुमारो आश्रम बडी प्रस्म थाओ तेवार् शिष्य बोल्ह्या
एथी काइ अमे उरता नथी, हिवे आश्रम बल्हो नही तेवार् गोशाले
आवीने प्रभुने कस्यो के स्वामी आगल जेवो तुमारो प्रजाव हतो तेवो
हमखा नथी तप तेज घटी गयो जणाय छे तेवार् सिद्धार्थ बोल्ह्या अरे
गोशाग ! ए साधुओने आप लागे गही ए साधु नही बने, पछी ते
पार्श्वनाथना शिष्य मुनिचद्र सूरि जिनकरूपनी तुलना करता काउत्सग्न
मां उजा छे तेने कुजारें चोर जाणीने मार आप्यो मुनिचद्रने ध्वषिज्ञा
म उपन्यु मरण पामी देवलोके गया तनो देवतार्थ महिमा करचो त्या
उमपालु थयो ते देखीने गोशालो बोल्हो जुओ साधुना आश्रम बले छे
महारा गुरु साचा छे, तेवार् सिद्धार्थ व्यतरो बोल्हो के अरे कुपात्र !
ए तो मुनिचद्र देवगंके गया तेनो महोत्सव थाय छे ते साजली गो
शाओ विलसो थयो ॥ ते पछी प्रभु चोरा नगरियें गया तिहा गोशालो

गाममाहे हेरतो फिरे तेवार त्याना लोकीये हेरु जाणी प्रथम गोशा
 लाने (कूप) खाडामाहे घाल्यो पळी जगवतने पिणु नाम्वा लाग्ता, ए
 वामा उत्पलनामा विप्रनी बेहेन मोम जयति नामे ते चारित्र त्यागीने
 सन्यामणी थड छे तेने आची जगवानने ओलखीने छोडा या. गोशाला
 ने पिणु छोडी मूख्यो ॥ तेवार पळी त्याणी विहार करीने चोथु चोमासु
 स्वामी पृष्ठ चपाये चार मासी तप करीने रह्या, तिहा चोमासु सपूर्ण क
 री बाहेर पारणु करचु ए चोथु चोमासु जाणवु ॥ ४ ॥

तिहाणी विहार करी जगवान कयगलें गया, तिहा माघ मास
 जागरणना दिवसें दारिद्र्य छने स्थविर पाखडिणी नाचें छे, तेनी गो
 शाले हासी करी तेथी तेओर गोशालाने मार आप्यो बली मज्जुनी शि
 प्य जाणी मूख्यो ॥ तिहाणी विहार करी जगवान सावडीनगरीये आ
 बीने काउस्मर्गे रह्या तिहा पितृदत्तवाणिक्नी स्त्री श्रीजद्रा छे तेना पुत्र
 भीक्षता नही, तेवारे शिष्यदत्त निमित्तिये तेने पुर्व क्ह्यो छे के मृतक
 पुत्रनु माम खीरमा राधीने, कोइ जिस्तुकने खवरावजो तो तुमारा पुत्र
 जीवना रहेशे हिंवि ते स्त्रीने जेवारे मृतक पुत्र थयो तेवारे तेना मासनी
 खीर तैयार करी राखी अने अहीं गोशाळे सिद्धार्थ व्यतरोने पूठ्यु के
 मने आज केवु ज्ञान मिळशे सिद्धार्थ क्ह्यो तने आज मनुष्यनु मास
 मिळशे, ते खाइश पळी सिद्धार्थनु वचन खोदु करवा सारु गोशालो
 आवक वाणीयाने घरे वहेरवा गयो, मनमा विचारयु के वाणीयाने घरे
 मांस होयन नही एवु जाणी तिहा खीर जिमी फिरी पाछो आवी सि
 द्धार्थने क्ह्यो के हु खीर जिम्यो छु सिद्धार्थ क्ह्यो तु मास जिम्यो छे,
 तेवारे गोशालाये घसामा आगली घाली वमन करचु, माहे मासना
 कटका दीठा तेवारे गोशालो क्रोध करीने तेने घरे गयो परतु ते स्त्रीये
 आपना जयधी घरनु बारणु फेरवी नारयु हनु तेथी गोशालाने घर
 लायु नही तेवारे केहेवा लाय्यो जे महारा स्वामीना तप प्रजावधी तु
 सारी रुपडो बली प्रसम धाजो तेथी तेने रुपडो बल्यो ॥ इति ॥

तिहाथी जगवान दग्ध सन्निवेशनी बाहेर काउस्मग्गे रह्या तिहा
 पथीयेयें जगवानना पग पासें वासदी वाली तो पिछ जगवान किंचि ।
 मात्र सरक्या नही जगवानना पग बग्ता देखीने गोशालो नाशी गयो ॥
 तिहाथी गळ गांघें वामुदेवने देहरे जगवाने काउस्मग्गे रह्या तिहा गोशालो
 आद्यो वाग्गेन बालकोने विहोवराववा लाग्यो तिहा लांको मारचो, कू
 थो वारचो जगवाननो शिष्य जाणी मूक्यो त्याणी विहार करीने जग
 वान आवर्त्त गाममा वग्देवना भदिरने विषे काउस्मग्गे रह्या तिहा गो
 शाळये छोकराओने विवराववा सारु महोड्ड मरडी बताव्यु तेथी छो
 करा सर्वे जय पामीने पोताना मातापितानी आगल केहेवा लाग़ा ते
 माँ ते मातापिताओ तिहा आवीने केहेवा लाग़ा - के आ चेलाने शु
 मारचो एना गुरुनेन मार आपो एटने फिरी चेलाने पाघरे मागे चान
 वानो उपदेश करचो एवू कहीने जेटलामा जगवानने मार्ग तैयार थया
 म्हाला वलदेवनी मूर्तिये हल लेप्ते लोकोने विवराववा तेवारे सर्व लो
 क जगवानने नमवा लाग़ा ॥ पठी तिहाथी विहार करी घणा छिष्ट
 कर्मोनी निर्जग करवाने अर्पे जगवान लाटवेश गया तिहा अनार्ये
 लोकोये घणाज उपद्रव करचा ते मज्जुये सहन करचा ॥ तिहाथी पूरख
 वउश नामे अनार्य गामे जाता थका जगवानने मार्गमां बे चोर मित्या
 ते जगवानने देखी अपशकुन थया एतु मानी खड्ग लेइ मारवा दो
 श्य तेने इद्र महाराजे वज्रवी मारी नाक्या केटलिक प्रनोमा इद्र महा
 राजे ते चोरोना पग धम्या तेथी ते वृक्षनी परें तिहाज उजा रह्या एवो
 रीति उपसर्ग निवारण थयो ॥ पठी तिहाथी मज्जु चोरगे आव्या तिहा
 पांखे धान रघातु देखी गोशालो नीचो थइ जोवा लाग्यो तेने लो
 कोये चोर जाणी मारचो, गोशालो रुडो थको बोख्यो जे महारा स्वा
 मीना तप भळें तुमारो मडप बलनो, ते तेमज थयो तेवार पठी जगव
 त हरिवृक्ष नीचे काउस्मग्गे रह्या, तिहा कोइ पथीये आगत्र जूमिका
 भाओ रती तिहा गोशालाना पग बल्या तेवारे त्याथी गोशालो नाओ ॥

तेवार पठी पाचमु चै मामु प्रजु जट्टिकां नगराय रहा तिहा चोमामी नप
प्रजुयें कीधु ए पाचमु चोमाधु चार मासी तपन जाणवु ॥ १ ॥

पछी पारणु की मिहाथा जगवान कृदिक साक्षिवेशें गया त्या लो
कोयें चोर जाणीने पकज्या पछी श्री पार्श्वनाथजीनी एक विनया बीजी
प्रगळ्या ए वे साध्वि परिव्रजिकणी थयेलीजो छे तमणे त्रैदाव्या नि
हा गोशालायें जाण्यु जे एनी पिठवाडे फिरवाथी घणा दु ख सहन क
रवा पडे छे एवु विचारी जगवतथी जूदो विचरचो मार्गमा माता पा
चमें चोर मिह्या ते मामो मामो कहीने गोशालानी खाद्य उपर चढी
ध्यागल पाछल फिराव्या लाग़ा तेथी दु ख पाम्यो बली बीजे पिण
ज्या जाय त्या कुरापत करे, तेवारें लोक मार आपे तेथी गोशालायें
विचारचु जे जगवत सावें रहेवुन जलु छे एवु जाणी जगवानने जो
वालाग्यो हिचे जगवत विशाला नगरियें गया, तिहा लोहकारनी शा
लायें काठस्तगें रहा, लोहार पिण छ महीना सुधी आमारी हतो
ते पिण ते दिवसे साजो थयो छे, तेथी लोह घडवाना उपकरण लेइने
आव्यो, प्रजुने मुडा देखी अयमगलिक आणी घण लेइने मारवा उ
ठचो, एट्टामां इदें अवधिज्ञानथी जाणी त्या आधी लोहारने निवा
रचो कोइक स्थानकें इद्रमहारानें लोहारने तेहज घणथी मारी न
रपो एम स्पष्ट लिखतु छे पछी तिहाथी जगवान आमाकसन्निवेशें आ
व्या तिहा वन माहे विजेलेक यशें महिमा करचो त्याथी निकल्या थ
का शालिशीर्पग्रामनी बाहेर आधी काठस्तगें रहा ते वखते माघ मा
सनी प्रजु हती तेमा अत्यंत थडी पडे छे एवा वखतमा जगवाने
शीत उपसर्ग सहन करचो ते कहे छे त्रिष्ट वासुदेवना जवमा जगवा
ननी अपमानिती स्त्री हती ते स्त्री अनेक जवजमती थरी ते वखत
कटपूत नामा व्यंतरी थयेली छे जगवानने देखी तेने द्वेय उपन्यो तेथी
तापसणीनु रूपकरी पोतानी जटामाहि पाणी जरीने परमेश्वरना शरीर
उपर छाटचु पछो कठण शीत उपसर्ग करचो एकतो शिष्याजानो ऋतू

हती तेमा बली व्यतरिये मेघच्छाये करी, धरौ थडो वायरो विकृष्यो ए
 वा एवा विकट उपसर्ग करचा ए सर्व प्रमाण विनाना पूर्वकृतकर्म प्रजु
 ना हता ते आहो आवी नडचा तेने कठण उपमर्ग सहन करीने दूर
 करचा पडी व्यतरिना उपमर्गयो प्रजु आडग रखा एवा धैर्यवत प्रजु
 न नाणी पोताना अपराध खमावीने व्यतरी स्वस्थानके गइ, हिवे नि
 हा शीतवेदना सहन करता यका जगवतने छठने तपे करी यथार्थ लो
 काविज्ञान उपन्यु ॥ त्याची जगवाने फिरी छठु चोमासु जटिका न
 गरीये करचु तिहा चार महीना सुधी अनेक प्रकारना दु मह अभि
 ग्रह करचा ए छठु चोमासु जाणवु ॥ ६ ॥

इहा छ महीना बाहेर जटकीने गोशाली पिण फिरी आवी प्रजु
 ने निहयो हिवे ए चोमासु पुरु थया पडी शेषकाल आठ महीना सु
 धी जगवान मगधदेशमा विचरचा ते आठ महीनामा जगवानने को
 इ पिण उपसर्ग थयो नही तेवार पडी सातमो चोमासो आलजिका
 नगरीनी बाहिर देवकुठे चारमासी तव करीने रखा ए सातमु चोमासु ॥७॥

तिहा गोशालायें बलदेवनी प्रतिमाना मुखमा लिंग वस्यु ते लोके
 दीवु तेवारे गोशालाने मार आप्यो कोइक प्रतमा बलदेवनी मूर्ति उ
 पर पुरुषचिन्ह राखीने सूतो तेथी पुनारार्ये मार आपी षम पिण लिखे
 छु छे तिहाथी विहार करी मर्दनग्रामे वामुदेवने देहेरे तेमज गोशाला
 ये मूर्ति उर पुरुषचिन्ह करचु तिहा पिण मार खाधो पडी प्रजु
 उग्रागगामे जना रस्तामा कोइएक नवपरिणीतमवने तेडी जाय छे ते
 मा वगना दात बाहार निकळेंला महोय हता अने वट्ट कारणी हती ते
 जोइ गोशाली हसीने बोल्यो के आ तो देवें सरखी जोड मेलवी
 आपी छे तेणे गोशालाने मार आपीने वशनालमा नाखी दीधो ॥

आ ठेकाणे कोइक कूटपूतनानो उपसर्ग लिखे छे एकदिन विचरता
 यका जगवान पुरिमताल नगरनी बाहेर शकटमुख उद्यानमा काउरस
 गे रखा ते वखन ते नगरनो बगुर नाना शेट तेनी मुजद्दा नामे

याँ ते बहुत जण पुत्र थका सारु श्रीमछीनाथजीनु नवु मादेर करावनि
 तिहा नित्य पूजा करे छे हिवे जे बखन शैठ स्त्रीमाहित पूजा करवा
 आव्यो छे तेवस्त जगवाननी आगल इद्रमहाराज बेटा छे तणे जगवा
 ननो महिमा करवा माटे शैठने कह्यो के हे शैठ ! जेनी तु पूजा
 करे छे तेहु तुजने प्रत्यक्ष देखाडु एवु कह्यो शैठने तेडी जगवानने
 पगे लगाड्यो शैठ पिण जावेकरी सहित जगवानने पूजने पछी श्री
 मछीनाथजीनी पूजा करो तेवार पछी आठमु चोमासु जगवाने रामप्र
 ही नगरीमा कर्यो तिहा चार मास तप कर्यो पछी चोमासी त
 पनु बारणे पारणु करीने प्रभु अनार्य देशमा विचरवा गया छे ए
 आठमु चोमासु जाणवु ॥ ८ ॥

हिवे अनार्यदेशमा विचरता थका जगवाने बसा घसा कठण सप
 सर्ग सहन करवा छे अने नवमु चोमासु पिण तिहा अनार्यदेशमा
 कर्यु ते वली चारमासी तप सहित कर्यु वली तिहा रहेवाने जायगा
 पिण मिली नही तेथी विचरताज रह्यो छे ए नवमु चोमासु जाणवु ॥ ९ ॥

वली पाछल पिण बे महिना तिहाज अनार्यदेशमा तप सहित वि
 चरवा ते पिण आहार विनानु ब मासी तप थयु ॥ पछी अनार्यदेश
 मापी विहार करीने सिद्धार्यगामभी कुर्मगामे जता मार्गमा एक तिलनु
 जाड उचु देखीने गोशाले जगवानने पूछ्यु के आ थज थारो के
 नही थाय जगवानने कह्यो ए तिलना फूल सात छे तेना जीव मरण पा
 र्माने एक साकलीमा शींगमा तिलपणे उपनशे ते साजली गोशाले ज
 गवाननु वचन जुठु करवा सारु ते जाडने उखेडीने फेकी दधु तेवारे
 निकट रहेलु व्यतर देवतार्ये चितव्यु जे जगवाननु वचन जुठु मत था
 जो एवु जाणी वर्षाद कर्यो पछी गायना सुरभी ते तिलनु जाड चपा
 णु तेथी धरतीमा पेठु पिरय्यु अने वर्षादना योगे पाहु उचु थयु ॥

हिवे जगवान कुर्मगाम गया तिहा एक वेश्यायन नामा तापस छे
 तेनु नाम वेश्यायन केम पड्यु ते कथा वहे ते राजप्रही नगरी अ

ते चपानगरी ए बेनी विचमा गूर्वर नामा एक गाम छे तेमा कोशबी
 नामे एक कुटुबी रहे छे हिवे ते गूर्वर गामनी पासें वली एक बीजु
 गाम छे ते गामनी बाहेर कोइक रामानी फोन आवी पडी तेथी गा
 मना लोक 'सर्व नाशी' गया तेमा एक स्त्री पोताना पुत्र सहित नाशति
 यरी जाय छै ते स्त्रीने मार्गमा चोर लोकोयें पकडी लीधी अने बाल
 क गूर्वरगामने बाहेर पडचो रह्यो तेने कोशबी नामा कुटुबीयें बाहेर
 जमतो देखीने उपाडी लीधी ते कुटुबीने पुत्र हतो नही माटे तेने पु
 त्रनी परे राखीने महोदो करचो अने ते छेकरानी माताने चोर लो
 कोये नइ चपानगरीमा कोइ वेश्यानी पासें बेची तेथी ते वेश्यानो धधो
 करवा लागी पठी अनक्रमे ते ठोकरो जेवारें महोदो धयो तेवारें एक
 दिवसें चपानगरीमा व्यापार करवाने अर्थे आव्यो तिहा पोतानी मा
 ता जे वेश्यानो धधो करे छे तेनी साथें अजाणपणे जोग जोगववा
 लाग्यो एक दिवस तेनी कुलदेवी गाय बाछडानु रूप करीने रस्तामा आ
 बी बेठी एटलामा ते ठोकरो पिण वेश्याने चरे जाय छे तेणे रस्तामा
 बाछडाना पूछ ऊपर पगदीधो तेवारे बाछडो बोख्यो जूओ माताजी आ
 महारा, पूछ उपर पग आभीनें चार्यो जाय छे पिण रस्तो देखतो न
 धी तेवारें गाय बीछी के हे बेटा ! तु एनु नाम लेइश नही एतो पोता
 नी सगी माता साथें जोग करता पिण काइ डरतो नथी तो वछी ता
 हाक शु साजलशे ' ए बात साजली छोकरो चमक्यो पछी सर्वहकीग
 त कुलदेवीयें कही तेथी साजलीने तापस धयो लोकोये तेनु वेश्यायन
 अपि एवु नाम आप्यु ते जाडमा उधे मुखे छटकतो नीचे अग्नि कुड क
 रचो छे तेमा तापे छे तेने तेनोलेइया उपजी छे एवामा तिहापी
 जगवान चार्या जाय छे पिछवाडे गोशालो पिण चार्यो जाय छे ते व
 सत वेश्यायन पोतानी जटानूटमापी जूओ निकलीने जमीन उपर प
 डी गयेली छे तेने उपाडीने पाठी पोतानी जटामा मूके छे ते जोइने
 गोशालो बोख्यो धरें तूतो निप्केवल जूनोज घर छे के मुनिछो

હાસ્યનું વચન ત્રણવાગ બોલ્યો ઇટલે વેશ્યાયનને ક્રોધ વડ્યો તેવારે
ગાશાલા ઇપર તેજોલેશ્યા મૂકી તે જોડ જગવાનને કરુણા આવી તે
વારે જગવાને તેને સાદામી સીતલેશ્યા મૂકી તેથી ગોશાલો વલ્યો ન
હો તપસીયે પિણ જગવાનનો પ્રતાપ જાણો જગવાનને સ્વમાન્યા પછી
ગોશાલાયે જગવાનને પૂછ્યું કે તેજોલેશ્યા કેમ પ્રાપ્ત થાય તેનો ઉપાય
વતાવો તેવારે જગવાન બોલ્યા કે બેલાની તપસ્યા કરે ઇટલ છઠ કરી
ને પારણે એક મુઠી ઉડ્ડના માકુલા સ્વાઈને તેના ઉપર એક પલસીનર
અપ્પ પાળી પીયે, સૂર્ય સાદામો ઉજો રહે, એ રીતે છ મહીના સુધી કરે
તો હેવટ તેજોલેશ્યા પુરુષને ઉપજે ગ્રાહી કેટલા એક કરે સિદ્ધાર્થ વ્ય
તરે એ વિધિ કહ્યો છે ગોશાલે પિણ એ સામાન્ય વિધિ ધારણ કરી
હોયો ॥ હિવે જગવાન કર્મગામથી સિદ્ધાર્થપુરે આવતા રસ્તામા પૂર્વે ક
હેલુ તિલના ઝાઢને ઊગેલું ધજરૂપ દેહી તેને ગોશાલે વિદ્યારમુ તેમા સાત
પૂજ તિલ વીઠા તેવારે સર્વ સત્ય માનોને ગોશાલે વિચાર્યું જે ધવા વાલુ
હોય તે જરૂર ધાય ણ્થી રીતે માની હેડને દૃઢ નિશ્ચય વાકી થયો એ
મક્ત નિરધાર કરી હોયો તેવાર પછી ગોશાલો જગવાનથી જૂડો રહ્યો અ
ને સાવચ્છી નગરીયે આવી તેજોલેશ્યા સાધે તે પિણ મિદ્ધ થઈ તપા
દિશાચરોની પાસેથી અષ્ટામ નિમિત્ત શીરૂયો તે જિન નહી ઇટલે તીર્થંકર
ન હતો તો પિણ લોકોને કહે હુ તીર્થંકર છું એથી રીતે તીર્થંકર નામ
વરાવતો પોતાની સિદ્ધાદ લોકોની આગલ દેસાદતો યકો જગવાનથી
ન્યારો સાવચ્છી નગરીયે ફિરે છે ॥ એવામા જગવાન પિણ વિચરતા વિ
ચરતા દશમુ ચોમાસે સાવચ્છી નગરીને આવીને રહ્યા અને તિહા અનેક
પ્રકારના તપ કર્યા એ દશમુ ચોમાસુ જાણવું ॥ ૧૦ ॥

હિવે જગવાન ચોમાસુ પુરુ કર્યા પછી વિચિત્ર તપે વિચરતા થકા ॥
॥ ઉક્તચ ॥ દૃઢજૂમિ બહુ મિચ્છા, પેદાતુ જાણમાગયો જયવ ॥ પોલાસ
ચેદ્યાનિ, ટિપ્પરાય મહાપડિમ ॥ ૧ ॥ સકોદ્ય દેવરાયા, સજાગશ્રો
જણદ હરિસંહિ વ્યય ॥ તિસિવિલોગ સમચ્છા, નિચ્ચાર મયં બહે ઉને

॥ २ ॥ सामान्य सगम, देवो मकरसतो अमर्गिसेण ॥ अर आगमो
तुरतो मिच्छदिठि पडिनिविठो ॥ २ ॥

- हिचे जगवान दृढ एटले कठणजुमिने विषे बहुम्लेच्छ निहा व
मे ठे एवा म्लेच्छना देशना गया निहा जगवानने कुनरा प्रमर्ष करज्या
छे एवा बीजा विण अनेक प्रकारना कठण उपसर्ग थया छे ते सर्व सहन
करथा पछी एक दिवस जगवान पेढाल नामा आमना उद्यानमा पो
लास नामा कोइएक देवनो जैत्य छे तेन विषे आठम तपे सहित एक रात्रि
महाप्रतिमाये रहा छे एवामा शक्रेंद्र देवताओनो राजा ते पोतानी सजाने
विषे रह्यो यको जगवानना धरिपणानी प्रसा करे छे के जो व्रणलोक
जैगा पाय तोपिण श्रीश्वरप्रज्जुने चलाववाने समर्थ पाय नही एव प्रज्जु
ने सख छे एव इन्द्रमहाराजनु वचन सर्व देवताये सत्य करी मान्यु प
रत एक सगम नामे सामानिक देव मिथ्यादृष्टि अज्ञव्यजातिनो छे ते
ण अमर्ष आणीने विचारयु जे मनुष्यने चलाववु डगाववु ए काइ महो
दो वात नथी एव चितवी इन्द्रमहाराज पासें बोल्ह्यो के हु एक क्षण
वारमा चलावी आवु एवु कहो इन्द्रना वचन अणमानतो यको चल
पुनानी-प्रतिज्ञा करीने तुरत प्रज्जु पासें आव्यो तेणे आवीने एक रात्रि
मा महोदो वीथ उपसर्ग प्रज्जुने करथा तिहा प्रथमतो भुल उडावी धू
लनो वरसाद करीने प्रज्जुना श्वासोश्वास रुध्या, पछी बीजो वज्जना
जेवा मुखवाली कीडीयो विकुर्वीने प्रज्जुना शरीरने चुटाव्यु करडाव्यु
चालणी जेवु शरीर काय, पछी त्रीजु वज्जना जेवा मुखवाला डास म
छर विकुर्वीने प्रज्जुना शरीरने करडाव्यु, चौधु घीमेल कीडीयो बना
वीने चुटाव्यु, पांचमु वाछी बनावीने शरीरने करडाव्यु, छठु सर्पना
रूप करीने डसाव्यु, सातमु नेलीयाना रूपवनावीने मुग्न अने नखपी
शरीरने विदारण कराव्यु, आठमु उदरोना रूप बनावीने शरीरने क
रडाव्यु, नवमु हाथी अने हाथीओना रूप करीने शुद्धी उचा उछाह्या,
दशमु दात अने पगपी शरीर मर्दन एटले शरीरने कचराव्यु, इग्यारमु

पिशाचोना रूप बनावीने छट हास्य करी बीबराभा, बागमु । महनु रूप करी नख माग्या, शरीर फाड्यु, तेरु सिद्धार्थ पिता तथा त्रिशला माता ना रूप करीने विलाप करतो बोल्यो के हे पुत्र ! अमे ताहाग माता पिता आव्या छैयें माटे तु दु ख देखीशमा अमारी साथे आव अमे तूने मुख करी आपीशु, चौदमु तीक्ष्ण चार वालां पसीना रूप विकूब्धीने प्रजुना दान अने मुखनु मास खवराव्यु, पस्रगु चाडाटना रूप करीने तर्जना करी, सोलमु लाकडा खपा बाली करीने बेहु पग उपर हाडी चगवी उपर खीर राधी, अग्निथी बाह्या सत्तरमु प्रचड वायरे करी जगवत न उषा उछालीने पाठा नीचे जमीन उपर पटकी दीधा, छडागुं कलिकाल वायरो विकूब्धीने जे वायरो जगवानने चक्रनी परें जमाडे ते रीते जमाड्या, तेवार पछी उगणीशमु हजार चार प्रमाण लोखडनो गो लो बनावीने जगवानना मस्तक उपर नाग्यो तेथ करी जगवान केड सुधी केटलिक प्रतोमा दीपण सुधी जूमिमाहे पेसी गया ए उपसर्गपी जो बीजो कोइ गमे तेवो बलवान होय तो पिण चूरण थइ जाय पिण ए तो तीर्थकनु शरीर छे तेने काइ पिण थयो नही, बीशमु रातनी बखतें दिवस करी देखाओ अने सगमो बोल्यो के हे देवार्थ ! प्रजात थयो माटे हिवे बिहार करो, गोचरी जाओ ते बखत जगवाने अवधिज्ञाने करी रात्रि जाणीने विचारथु जे ए देवकृत चरित्र छे बली सगमोयें देवतानी आडे देखाडी देवागनाना रूप करी हाव आव, देखाडी अनुकूल उपसर्ग करचा अने बली बोरयो के तुमोने जोइये वर मागो जो स्वर्ग मागो तो स्वर्ग आपु एवु कह्यो तो पिण कोइ रीतें जगवान लिगारमात्र छग्या नही चलायमान थया नही एम, महावि कट एवा बीश उपसर्ग एक रात्रिमा सगम करचा पछी जेवारे जगवान गाममा गोचरी करवा जाय तेवारें ते घरनो आहार अशुद्ध करी था पे जे जगवानने लेवो कल्पे नही एवो करी नाखे तथा हरहमेश गा ममाधी घोरी करीने ते चीज जगवान आगल मुकी जाय तेपी छेक

जगवानने मार आपे कलक धदाते वगे जगवाननो वगे बनीने गाम
मां कोडकोड लोकीना छिद्र जोवा जाय जेवारें लोक पूठ के तु शा
धास्ते आही आशे अवलु जोया करे छे तेवारें तेने कहेके महारो
गुरु राज्रिये चोरी करवा आवशे ते मटे हु आगलधी जोड राखु छु
ते साजली लोक आवांने जगवानने मार आपे एवो उपसर्ग थयेले
जोइन जगवाने अजिग्रह करचो के जिहासुधी आ उपसर्ग मने थाय
छे तिहासुधी महारे आहार पाणी लेवु नही वली वली ते सगमो के
लिएक गामनी स्त्रीयो जगवान साथे मिलती छे एवु लोकेमाने तेवु करि दे
खावे तेवु छता पिण तिहा जगवान एकात स्थाने रह्या एवा छ महीनासुधी
उपसर्ग करचा तो पिण इद्रमहारार्जे तेने उपसर्ग करताने वारचो नही के
मके इद्रमहारार्जे एवु विचारचु जे हु एने वारीश तो ए कहेशे के हु
तो जगवानने चलायमान करत पिण शु करु के तुमे मने वर्जना करी
तेपी लाधार थयो एवो अपवाद टालवा सारु इद्र तेने काइपिण कह्यो
नही तो पिण जिहा सुधी एणे उपद्रव करचा तिहा सुधी इद्रे श्वास
मीथो नही, मनमा घणोज उदास रह्यो, बीजा पिण सर्व देव देवीयो
शोकमां निस्तेज थका बेशी रह्या एम करता छ महीनानी अते ते स
गमो देवता पोतानी मेले पोतेज हार खाइने बोल्यो के हे आर्य ! तुमे
सुखथी गोचरी करो हु हिवे बिलकूल उपसर्ग करीश नही तेवारें ज
गवाने कह्यो हु महारी इच्छायें गोचरी जइश एवी रीते हारीने सगमो
स्वर्गमा गयो, इद्र महाराने तेनु मुख पिण जोयु नही लाकडीयोधी कु
ठावी मार मराव्योने स्वर्गमाथी काहाडी मूक्यो, ते तिहापी निकलीने
पोतानी देवागणाओ साथें लेइने मेरुपर्वतनी चूलिकायें आवी रह्यो, एनु
एक सागरोपमनु आयुष्य छे, अने ए अजव्यजीवनो जाति छे एवु क
हेवाय छे एम प्रजुने दशमा वर्षने विषे घणा उपसर्ग थया पछी प्र
जुयें छ मासी तपनु पारणु वज्रगाममा गोपालकने घरे खीरना जोमने
करवुं बणी प्रतोमा गाकुठने विषे वत्सपाली तामे वृद्ध स्त्री

माझे पारण करणु कसो छे निहा पान दिव्य प्रगट थया वली चो
सठ इद्रादिकेयें तथा देवोये आवाने प्रजुन सुखशाता पूती सावळी
नगराये शक्रद्वे प्रतिमामा मवेश करीने प्रजुने वाद्या लोकीयें देखीने प्र
गवाननो महिमा करचो ॥ हिचे इगीआरमु चोमामु प्रगवाने विशाला न
गरीमा करचु, निहा जीर्णशेठे जावना जावी प्रगवान जातपाणीनो ला
न देनो एवो रीते चार महीना पर्यंत जावना जावी तो पिण मि
थ्यात्वी पूरणशेठे दासीने हायें उडदना बाकुला आच्या ते लेइने प्रग
वाने तेने घरे पारणु करचु तिहा पच दिव्य प्रगट थया तेवारे लोक
सर्व पूरणशेठेने धन्य छे धन्य छे एम करेवा लाग्या अने जीर्णशेठे जाण्यु ने
हू जाग्यहीण तेथी महारे एवो योग किहाथी मिले, एम पश्चात्ताप करतो
रह्यो पछी केटलेक दिवसे केवली प्रगवान ते गाममा पधारच्या तेवारे
राजा प्रमुने पुछ्युं के महारा नगरमा जाग्यशाली कोणते ' केवली
बोल्या के जीर्णशेठ जाग्यशाली छे राजाये पुछ्यु प्रगवानने दानतो
पूरणशेठे दीधु छे ' केवली बोल्या एणे जावविना दान दीधु छे माटे
तेने द्रव्यथी लाज्र थयो छे अने जीर्णशेठे जावथी दान दीधु छे माटे
चारमो देवलोकनु आयुष्य बाय्यु छे ए इग्यारमु चोपासु कसो ॥ ११ ॥

हिचे प्रगवान तिहाथी विहार करीने सुसमारपुरे प्रतिमास्थित काठ
स्तम्भे रहा तेवखने चमरेंद्रनु सौधर्म देवलोकें जावु थयु छे अने ते
चमरेंद्र प्रजुनु शरण लीधु छे ए अधिपार आगळ दश अच्छेरानी
वातमा सविस्तर जावी गयो छे आर्ती लिख्यो नथी तेवार पछी अनु
क्रमे लवदनवालायें प्रजुने पदिलाम्या छे एटले प्रगवने काइक कर्म शे
थ रहा जाणो कोशबानिगरी विषे पोष यदि एकमना दिवसे पोतानी ॥
पछाथी एवो अग्निग्रह कीधी छे के १ द्रव्यथीतो मूपडाना खुणामा
बाकुला राखेला होय, २ सेत्रथी एक पग घरनी डेलीनी माहली कोरे
होय अने एक पग डेलीनी बाहेर रह्यो होय ३ कालथी सर्व जिक्षुक लो
क जिक्षा मागी जाय ते पछी ४ जावथी राजानी पुत्रीहोय परतु दास

पु पामेळी हाय, ९ माथु मुंडेलुं होय, ६ जेना पगमा वेडीयो पडेछौ
 १५, ७ आठम तपकरायु होय ते वडी रुदन करती वेडी होय एनी
 सी जो वे पोहोर दिवम चढे मध्यान्ह पछो जिशा आपे तो महारे पा
 पु करवुं एवा आजिग्रह करीने श्रीवीरजगवान् गोचरीये नित्य भ्रम
 करे पिण क्याय एवा योग बने नही त्या राजाना मन्त्रीश्वर प्रमुख
 अनेक उपाय करचा पिण बोझीतें प्रजुनो आजिग्रह पूर्ण पाय नही
 एवा अवसरमा खंपानगरीनो दधिवाहन नामें राजा तेनी धारणी नामा
 श्रीनी वसुमतिनामा पुत्री छे तेनु अरर नाम चंदनमाला छे हिंवे कोश
 श्रीनगरीनो सत्तानिक नामें राजा छे तेणें राज्यविरोधें लशकर लेइ
 चानगरीने छूनी तेवारे दधिवाहन राजा नाशी गयो अने धारणी रा
 सी तथा चंदना ए वे कोइ एक सत्तानिक राजानो पायदल सेवक हतो
 तेना हाथमा आवी तेणे वारणीने कह्यो के तने हु महारी स्त्री करीश
 ते साजत्री धारणी राणी तो पोतानी आजि चापीने मरण पामो पडो
 मुजटे विचारयु जे रखेने आ ओकरी पिण मरी जाय एवु जाणी तेने
 विश्वास आपीने कौशंबी नगरीना चोवटा माहें ते चंदनमालानें वे
 था गयो तेने वेश्या लेवा आनी तेवारे चंदनायें पूठयु तुमारो शो आ
 चार छे वेश्या बोठी उत्तम पुरुष साथे प्रीती करची जला मन मान्या
 भोजन करवा, ए अमारो आचार छे. तेवारे चंदना बोली ए महारापी
 न पाय तेथारि ते वेश्यायें बलात्कारे लेवा माझी तेवारे शासन देवीयें
 वेश्याना कान अने नाक छेदी नाख्या वेश्या नाशी गइ पडी घनारह
 नामे शेट जैनधर्मी हतो तेणे मुळ आपी चंदनाने वेचातो लेइ पा
 ताने घरे तेडी आव्यो अने चंदना एवु नाम आपी पुत्री पणे थापी,
 पिण चंदनानु मुरूप देखी घनावहशेठनी मूठानामा वाजणी कुहाड
 सी छे ते मनमा छेप राखवा लागी के रखेने ए माहारी शोक थाय
 तेमटे मयमपीन काइ उपाय करु तो सारु पडी एक दिवस शेटनी
 फा पंहायता चंदनाना माथानी वेशी वगतीयें पडी तेने शेट

उंची करी ते पेहेली दुराचार मूला स्त्रीयें दीठा अने मनमा नितववा
 सागी जे शेठ एनी बेणीयें मांझो देखाय छे मुम्बयी तो पुत्री कहे छे नि
 ए एने स्त्री करी रासछे एमां सदिह नथी केमरे हु हिवे बुढी पइ छ
 अने ए स्वरूपवती छे पछी एक दिवसें शेठ कोइ एक गामें गया पि
 छवाडे मूलायें चदनानु मस्तक मूडाची हाथ पगमां बेडी घाली स पूनु
 पहेराचीने छाणा प्रमुवना ओरडामां बेसाची पोते धरने बाण्णे तालु
 छापी पोताने पीयरे जती रही हिवे चदना तो ओरडामा बेडी नववार
 गये छे पोताना करेला कर्मने निंदे छे एम करता चांये दिवसें शेठ फिरी
 पोताने घरे आब्यो तिहा चदनवाला ने दीठा नही, तेवारे पाडोसी लोकने
 पूछवा लाग्यो पिण पेहेली कजीयाखोर मूलांनी बीकपी कोइ जयाध आये
 नही पछी एक डोकरीये सर्व वात कही तेवारे शेठ तालु उवाही ओरडा
 मांयी बाहेर काहाडी डेलीमा बेसाचीने कसो के हु लोहारने बोलावी ला
 हु छु ते ताहारी बेडीयो उवाडये चदनायें कसो हु जूखें मरु छु तेवारे
 शेठे उडदना बाकला एक मूपडाने खुणे नाखी चदनाने आणी आप्या
 अने कसो के हु अण दिवसनी जूखी छे ते आ बाकला खाने हु
 बेडी काहाडवा, सारु लोहारने तेडी आपु छु एम कही चदनाने पुर्वली
 धवस्या सहित उबरे बेसाची पोते लोहारने तेडवा गयो पिठवाडे गु
 लसम्पकवनी धरनारी चदना सती नितवे छे जे कोइ अतिथि आवे
 तो तेणे ए बोहोरावी आपु एवामा मध्यान्ह बीत्या पछी प्रजु पधारचा
 तेने देखी चदनवाला हर्षवत भइ थकी बाकला देवा लागी परतु प्रजु
 ये लीघेला अजिमहना चार जेद तो दीठा पिण पाचमु रुदन दीठ
 नही तेपी पाछा वल्या तेवारे चदना दुख धरती थकी रुदन करव।
 सागी जे साधु पिण महारा हाथनो आहार लेता तयी माटे मने धि क।
 र छे पछी प्रगवते रुदन करती देखी पोतानो सपूर्ण अजिमह ययो जा
 यो ते उडदना बाकला लीधा तिहा देवतायें पचदिव्य प्रगट करचां
 जागीने नेठर थया मस्तकें बेणी पाजी छावी इद्रमहाराज आ

या, चढ़नानी मातानी बहेन मृगावती ते चढ़नानी मासी धाय तेना
 संवधरी मतानिकुनाये गमा धन लेवा लाग्यो तेने इद्रे वारचो अने
 कसो के चढ़नाने दीक्षा लेवानी वखते ए धन काममा आवशे, चढ़ना
 ये कसो ए धन धनावह शेठने स्वाधीन करो तेने आपीने इद्र बोख्यो
 जगवाननी प्रपम साधवी ए चढ़ना याशे एम कहो इद्र स्वस्थानके ग
 यो आहोआ पाचदिवमें उणा छम्मासी तपनु प्रजुने पारणु पर्यु वली
 कोइ प्रनमा एम कहो छे के वसुवारानी दृष्टि आपणे घरे थइ एवु
 साजनीने मूला पोताना पियरपी छटति छटति कसति काचली जेम
 तेम बाधती तिहा आवी पछी महोटो ओलो वालती उतावलमा खोला
 जरीने धन उपाडवा माइयु ते उपाडता अमिज्वाला उठी वख
 सर्व बली जसम यया इयाम वदन थइ थको जाती हुई तेने देवताये
 तर्जना करी कहो के ए द्रव्य चढ़नवालानु छे चढ़नाये ते धन शेठने आ
 प्यु शेठे ते सर्व धन चढ़नानी दीक्षाना महोत्सवे स्वरच्यु छे. पछी ज
 गवान पन्मानिजिका गामें कायोत्सगें रहा तेवारें इद्र महारान बादवा
 आख्या अने बोख्या हे जगवान ! आपने एटला दिवस पछी अमुक
 दाहाडे केवलज्ञान उपजशे एवु कहीने गया हिवे मज्जु विचरता अणु
 कमें जपा नगरीयें स्वातिदत्त व्याखणनी शालायें बारमु चोमाडु रहा ए
 बारमु चोमाडु ॥ १२ ॥

पछी तिहापी पारणु करीने जगवान विचरता पन्मानिक गामें आ
 वी बाहेर उद्यानमा काउत्सगें रहा ॥ ते अवसरमा जगवतना कान
 मा गोवालियें खोला ठोक्या ते उपसर्ग कहे छे प्रजुयें त्रिषष्ट वामुदे
 बने जवे शय्यापालकना कानमा तरुओ उण्ण करी नखाव्यु हतु
 ते कर्म अहीआ प्रजुने आव्यु, ते शय्यापालक अनेक जवभ्रमण
 करी हमणा गोपालक थयो छे, तेपी ते बैरने लीधे तेणे गोवालीये म
 जुने बलद जलाव्या पोतें गाममा गयो त्यापी पाओ आव्यो तेवारें
 बलद न दीठा पछी बलद ओवा सारु चार महार रात्रि जम्प्यो मज्जाते

आठ्यो तो जगवत पामे बलद बेडा दीठा, ते वचन ते गोवागीयाने
 पूर्व जवना वैरथी द्वेष उपन्यो तेथी जगवतना कानमा खीला बेमाझ्या, जेम
 कोइ देखे नही कोइने खबर पडे नही तेवरीत बाहेरथी कापीने सरमा
 करी दीवा ते खीला जेना तीर थाय छ एका शरकट वृत्तना अग्र कापी
 ने कानमा ठोक्या तेथी जगवतने महावेदना प्राप्त थइ तेनायोगें अत्यंत
 क्लेश थइ गया पत्ती जगवत तिहाथी विहार करता मध्यम अपापायें
 सिद्धार्थ वणिकने घरे गोचगीये पधारच्या तिहा स्वरव वैद्य बेडो ह
 तो तेणे मार्गानुमारें प्रजुने सशक्त्य दीडा तेवारीं शेडने वहेवा ला
 ग्यो के जगवानने व्यथा ते शेठें केलो तो ए यथा मिटावी आपवानो
 लाज तुमे का लेता नथी? पत्ती शेठ अने वैद्य बेहु प्रजुनी पिछवाडे
 गया तिहा वैद्य विचार करी बे साडसा लेइ बे वृत्तोनी विचे वृत्तो
 नी डालीयो रसमधी बाधी वान माहेली रळी साडसमा पकडीन
 बेसमनी दोरोयोथी बे बाजुये ने वृत्तोनी डालोमा बाध्या पत्ती ते बेहु
 डालीयो एकज वखतें साधेज छोडी तेथी बेहु कानना खीला तुरा माधेज
 नीकली आठ्या एम बुद्धिना प्रपचें करी खीलातो काहाडच्या गिण ते व
 खते प्रजुने वेदना एटली थइ के ते वेदनाना योगथी हाकमारी अगडाड
 मूकयो वनमा घोराकार शब्द थयु तेथी पर्वत काटी पडच्या ते पर्वत हा
 छमा बजणवाड गामनी पातें छे त्या बजणवाड तीर्थ पयो प्रजु मूर्छा
 पाभी धरतीयें पडच्या तेने बे पुरुषे उपाडी बमाडच्या एम लोको कहे
 छे परतु तीर्थकरने एवु सजवे नही ते उपस्थी अनुमान करीये जैयें के
 पायाना व्यापारथी हाक थइ हशे पिण जाववी थयेची जणाती नथी
 'अनंत बलित्वात्' ए वचन उपरथी निरधार थाय छे पत्ती कानोनी उ
 पर व्रणसरोहिणी औपवी लगावी तेथी ते घाव मिली गयो समाधि थइ
 ते शेठ अने वैद्य बेहु मरण पाभी देवळोकें गया, गोवालीयो मरी
 सातमी नरकें गयो ए रीते जगवानने ए छहेलो महोदो उपसर्ग गो
 वालीये करचो हिवे जगवानने अपन्य, मध्यम अने उत्कृष्ट एका त्र

ए प्रनारा उपमर्ग यथा तेमा कया कया नातिना उातर्गमा महोग
मा महोगे उपमर्ग कया कयो ययो ते कही देवाडे छे मभम जान्य
उपमर्गोमा तो शीत परोसहनो महाडो उपसर्ग व्यतरायं कग्यो तथा मध्य
म उपसर्गमाहे संमम देवतायें भहोदो उपमर्ग करचा, छेने उत्कृष्ट उप
सर्गोमाहे महोदो उपसर्ग कानमा लोला ठोकाणा तथा ग्लोला काट्यानो
ययो ए रीतं जगवाने नारे वर्ष सुगो वाया वोसगनी जेम कोइ पुरुष
माय दोहोवाने बेमे तेने आसने मज्जु बेठा पिस कोइ दिवसे धरती बेठा
नही ॥ तेम मात्र बे चढी शूत्रपाणि यसने देटेरे निद्रा कगी बाकौ सर्वकाल
निद्रा विनानो गयो एम श्रीवर्गमज्जुने पखा उपसर्ग महन करवा पज्या
छेने श्रीरूपजदेव तीर्थकरने एक वर्ष सुधी जिज्ञा मिली नही एटलो उ
पसर्ग थयो तथा मध्यम बावोझ तीर्थकरने स्वल्प उपसर्ग थण छे ॥

हिने जगवान नेवारें आहार एटले घर तेणे करी रहित एवा अण
गार थया तेवारें एर चालवानी ईयां समिति एटले जोइने चाले, बीनी
नापा समिति एटले विचारीने बोले, जीनी एवणा समिति एटले दोष
परित आहार लीये, बोधी आदाण प्रडमत्त निस्सेवणा समिति एट
ले जाड मात्रा प्रमुखने जोइने जयणाये ग्रहण करे तथा जयणाये मूके
पाचपी उच्चार प्रश्रवण खेलजछ सिवाण पारिष्टापनिका समिति एटले
ठगे मात्रो, खेलार छेने सेडो ए सर्व निर्भावस्थानकें परठवे ए पाच
समितिये समता होता हुवा पिण श्री तीर्थकरनो आहार विहार कोइ
ना दोठामा आवे नही, कोइना जाणवामा आवे नही, खेल, नाकमल,
सवाण, होयम नही केमके एने रोगनो अजाव छे वली जगवान मन,
वचन अने कायाने कुर्ममा न चलावता हुवा मन वचन कायाने जली
रिने वर्त्ताववापी त्रण समिति सहित थया ॥

वली जगवान मनगुप्ति, वचनगुप्ति अने कायगुप्ति ए त्रण गुप्ति
रुमा होताहुवा, वडी जगवान इद्रियोने गोपवी नववाड सहित शी
छ राखता हुवा, वली क्रोध मान माया-छेने लोजरहित, घणाज शी

તત્ત્વસ્વજ્ઞાવશાત્, એમને ક્રોધદિવ્વ અગ્નિમાં થઈ ગયા છે એવા છે, જ
 ની જેણે પાપને રોધિ મૂક્યાં છે, નિરાશ્રય થયા છે, મમત્ત્વરાહિત ધન
 હિત, પ્રયત્નરહિત હોવાથી નિર્મય થયા છે એમ કામાનાં પાત્રને પાળી
 સાગે નહીં તેમ જગવાન પિણ નિર્લેપ સ્નેહ રહિત છે એમ શસ્ત્રને મ્મ
 સાગે નહીં તેવા નિરમન છે તથા કોઈ ઉપર રાગ મહી દેખ નહીં માટે
 રાગદેષ રહિત, એમજોવની ગતિકર્તાય રોકાતી નથી તેમ જગવાનને કયાં
 યજ્ઞાત્તા ગતિ હજાતી જટલે જગવાનને વિદ્યાર કમ્બામા કોઈ રોધી શ
 કે નહીં, આકાશ એમ નિરાશ્રય છે તેમ જગવાન પિણ કોઈનો આધાર
 રાક્ષતા નથી, વાયરાની પેરે અપ્રતિષ્ઠ વિહાર કરે, શરદ્ગત્તુના મેગ સ
 માન બેનુ રુદ્ધય નિર્મલ છે કમનનાં પત્રની પેરે નિર્લેપ જાણશ, કાષ
 થાની પેરે શ્વેતોને ગોપથી રાહ્યા છે, વલી સ્વદગી નામનુ જનાવર થા
 ન છે તેના શિંગડાની પેરે એકલાજ છે, પક્ષી એમ પોતાની પાસે કાંઈ પિ
 ણ પરિગ્રહ રાક્ષે નહીં તેમ જગવાન પિણ પોતાનીપાસે કાંઈ પિણ પરિ
 ગ્રહ રાક્ષે નહીં, જારદ્વલીની પેરે અપ્રમત્ત, હસ્તિની પેરે કર્મરૂપ શત્રુ
 ઓને મપન કરવામાં મહાપરાક્રમવન, શુષ્કની પેરે સનમરૂપ જાર નિ
 ર્વાહ કરવાને સામર્થ્યવાન સિંહની પેરે પરિસહ જીતવામાં દુર્બર, મેઠ
 ની પેરે અચલ અર્કવ ચલાયમાન થાય નહીં એવા છે, સમુદ્રની પેરે ગંજીર
 છે, ચદ્રમાની પેરે સૌમ્ય લેશ્યાવત છે, વલી સૂર્યનીપેરે ક્ષીપતુ તેમ છે એનુ
 તપા યા કુદનનાં સોના સરસા જાતરૂપ છે, ધૃત્વીની પેરે સર્વ કરસ મહ
 ન કરનાર છે, ધૂતે હોમેલા અગ્નિ સરસા તેને કરી જાગવહ્યમાન છે, તે
 જગવાનને કયાંયે પ્રતિબંધ નથી તે પ્રતિબંધ પાર મહારનો છે તે કહે
 છે પ્રથમ દ્રવ્યપદ્ધતિ પ્રતિબંધ ત્રણ પ્રકારનો છે તેમા એકતો માનાપિતા ૫
 આદિક તે દ્રવ્ય થકી સચિત્ત પ્રતિબંધ જાણવો ચીજો ધરેલા પ્રમત્ત
 પ્રતિબંધ તે દ્રવ્યથી અચેન પ્રતિબંધ જાણવો, ત્રીનો શિશુગાર કરેલી
 સ્ત્રી પ્રમુલ્કનો પ્રતિબંધ તે મિશ્રપ્રતિબંધ જાણવો ૫૨ીતે દ્રવ્યપદ્ધતિ ત્રણે
 પ્રતિબંધ એને નથી માટે મમત્ત્વ રહિત છે, વલી ચીજો સેત્રપદ્ધતિ

પ્રતિવધ તે ગામ નગર ઉઝતડ, લેત્ર, લાલા ધર, ધરના આગણા, આ
 કાશ દયાદિક કાફીની ઉપર મહારા પણુ નથી માટે પ્રતિવધ નથી,
 પ્રોત્તો કાલથી પ્રતિવધ તે મમયને વિષે આશરિકા, આપોઆપ, માત
 આપોઆપે એક સ્તોક, સ્થળ, માતસ્તોકનો એક લવ, બે ઘડીનું મુહૂર્ત,
 ત્રીશમુહૂર્તે એક અહોરાત્રિ પત્તર અહોરાત્રિય એક પક્ષ, બે પક્ષે એક
 માસ, બે માસે એક ઋતુ, ત્રણ ઋતુનું એક અયન, બેઅયનનું એક વર્ષ,
 પાંચ વર્ષનો એક સંવત્તર, રૂપાદિક ચીજો વિણ લીધે કાલને વિષે કો
 દુષ્કર્મ એ અનુકામ કામ હુ કરીશ એવો પ્રતિવધ નથી તથા ચોથો જાવ
 થી પ્રતિવધ તે ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, જય, હાસ્ય, રાગ, દ્વેષ, વચન
 મુદ, સૌદુ કોઈને કલક આપવું, ઘુગલી કરવી, પરના દોષ પ્રગટ કરી
 કહેવા, ધરતિ દ્વેષ, રતિ પ્રીતિ, કપટથી બોલવું, મિથ્યાત્વશાસ્ત્ર ॥ એ
 કામ કરે તો જાવથી પ્રતિવધ કરવો કહેવાય તે માહેલો એ જગવા
 ને વિષે કાફી વિણ નથી ॥ ૧૧૮ ॥

વલી તે જગવત વર્ષાદના કાલવિના શેષ ઝાલા અને શીયાલાના
 આઠ મહીનામાં ગામને વિષે એક રાત્રિ અને નગરને વિષે પાંચ રાત્રિ લગણ
 રહેવું એવો વિહાર કરવો એવા યજ્ઞ વિચરે તથા જેમ કુહાડો ચઢવને કા
 પીનાથે વિણ ચઢવનો ઝલટો કુહાડાની ધારને મુગવન આપે અને જે ન
 હો છે, તેને વિણ મુગવ આપે છે તેમ જગવાને કોઈ વાસલે છે, કોઈ ચઢવને
 છે તે બેહુની ઉપર સમાન સરલું મન છે એનું વલી તૃણ અને મળી તથા
 પાણી અને સોનું એ બેહુ સમાન છે જેને, દુઃખ અને મુલ્લ બેહુ સમાન છે જેને,
 રૂહલોક અને પરલોકની ગરજ નથી જેને, જીવવા અને મરવાની રૂચ્છા ન
 થી જેને, સત્તાર સમુદ્રથી પાર થવા વાલા, કર્મ રૂપ શત્રુને મારવાને ઝગ
 ચાલ થવા એવા યજ્ઞ વિચરે છે ॥ ૧૧૯ ॥

જે જગવાનેના ઉત્કૃષ્ટ જ્ઞાન દર્શન અને ચારિત્ર છે, આદિ રહિત સ્થાન
 વિહાર પરાક્રમ આર્જવ માર્દવ અલ્પ સ્વપ્ની સમા નિર્લોભતા ગુપ્તિ મનમ
 સન્નતા એ મર્મ કામ ઉત્કૃષ્ટ ત્રે, સાચો સત્તમ તપ કરવાથી ઉપચય ક

रेलु फल निवारणार्थं तेने ।वपे आत्माने ज्ञाना यवा विनो एकी रीते
जगवानन बारे वर्ष बीत्या ॥

हिये बारे वर्षमा जे काइ तप करयु तेनी संख्या तथा पाख्या क
रचा तेनी मर्या कहे छे एक सगम देवना उपसर्गमा छ मासी तप
तेनु पारणु एक बीजु पान दिवसें न्यून छ मासी तप तेनु एक पा
रण, नव वस्त्रन धारमासो तप करयु तेना नव पारणा, बे त्रिमासी त
पनां बे पारणा, बे अग्नीमासी तपना बे पारणा, छ दोयमासी तपनां छ
पारणा, बे दोढमासी तपनां बे पारणा, बार एकमासी तपना बार पा
रणा, महोत्तर अर्द्धमासी तपना महोत्तर पारणा, दोयसोने ओगणत्रीश छ
ठ तप करचा तेना दोयसोने ओगणत्रीश पारणा, ए बेछानी तपस्या क
रता पद्मरमहिनाने आठ दिवस तपस्यामा गयां, जद्मप्रतिमा दिन बे,
महाजद्म प्रतिमा दिन चार, सर्वतोजद्म प्रतिमा दिन दश, ए त्रण
प्रतिमाना त्रण पारणा अने तपना दिवस सोल आणवा तथा एक रात्रि
की प्रतिमा बार तेना पारणा ए बार ए रीते सर्व तपना दिवसो मि
छावतां सर्व मिली इगीधार वर्ष छ महीनाने पचीस दिवस एठठा सर्व
दिवस निराहार पणे चउविहारा जाणवा एना यंत्रनी स्थापना नीबे
करी छे तेमा दोयसोने उगणत्रीश छठ करी छे तेना पारणा बेशे ओ
गणत्रीश थया तेमाथी एक छठनु छेलु धरणु केवली पणे थयो गणीने
बाकी दोयसो अठावीश पारणा लिख्या छे तथा बारे एर रात्रिकी प्रति
माने स्थानके बारे आठम तप लिखीने सर्व मिली ४१६९ दिवस चउ
विहारा तपना थया अने ३५० दिवस प्रथम पारणा सहित आहारना
थया सर्व मिली ४५१९ दिवस उद्गस्थानेरहा तेना एक वर्षमा ३६०
दिवसनी सरुपा करता बारे वर्षने साडा छ महिनाथाय ए रीते ज
गवाने नित्य भोजनतो रह्यो पिण थोथ तप एटले एक उपवास करी
ने पिण पारणु कोइ वस्तत करयु नही थोढामा थोडु तप करयु ते पिण
एटले बे उपनामनु करयु छे ॥ यत्र स्थापना ॥

श्री महावीर स्वामीना तप पारणानी संख्या.

तपनां नाम	केटला करचा	एकदरदिव सनोसख्या	पारणानी संख्या
प्रामाणी पूरख	१	१८०	१
चदिवसउण छ मासो	१	१७९	१
बारमासी.	९	१०८०	९
त्रणमासी	२	१८०	२
प्रवीमासी	२	१९०	२
पेमासी	६	३६०	६
शेडमासी	२	९०	२
एकमासी	१२	३६०	१२
अर्धमासी	७२	१०८०	७२
प्रतिमा, आठमतप	१२	३६	१२
छठतप	२२९	४९८	२२८
अद्रप्रतिमा	१	२	१
महाअद्रप्रतिमा	१	४	१
सर्वतो अद्रप्रतिमा	१	१०	१
सर्वमिली	२९१	४१६९	२९०

हिचे श्रीवीरचरित्रानुसारें छयस्थपणाना चोमासानी संख्या कहिये
 ये एक अस्थिग्रामें, नीनुं नालदी पाडे, त्रीजु चपानगरीयें, चोधु छ
 चरायें, पांचमु अद्रिकायें, छठु पिण अद्रिकायें, सातमु आलजिका
 आठमु रानग्रहीयें, नवमु वज्रजुमीयें, दशमु सावच्छियें, इगीआरमु
 गालायें, बारमु चपानगरीयें. एरीतें बार चोमासा प्रजुना यथा ॥

हिचे तेरमा वर्षेने विषे वर्त्तमान थका सनालानो बीजो महीनो, चो
 पक्षवाइशु एटले वैशाखशुदे दशमने दिवसे पाठजो पोहोर दिवस

रहे भई सुव्रतनामा दिनसे त्रिपयमुहूर्त्तमा मज्झि म मने बाहेर उ
 रुवालुका नदीना तीर-उपर पैयावर्त्तनामा चैत्यने घण दूर नही तेम
 घण दूकन्दु पिण नही एवा स्थानके सामक भि गाथापानेना क्षेत्रमा
 शालिग्रस्ते नीचे जगवान गोदुह ध्यामने एट्ठे गायने दीहोवा पैमा
 तेवा ध्यासने उकडा बेसी छातापना लेना यका पाणी गहित धेलानी
 तपस्यामा आत्माने जावता एवा स्वरूपे रह्या भका उत्तराकाशगुनी न
 क्षत्रमा चद्रमानो योग ध्यावे यके ते प्रवसरे ध्यानमा वर्त्तमान धर्म
 शुद्धध्यान ध्यावता यका जगवानने जे समान बीजु कोइ ज्ञान नही
 एवो व्यापात रहित, आवरण एट्ठे ढाकशा रहित, सर्व द्रव्य पर्यायोने
 ग्रहण करवा वालू सपूर्ण पूर्णमाना चद्रनी परे केवल एट्ठे एकज पिण बी
 जो कोइ जेने सहाय नही एवु केवलज्ञान ध्यने केवलदर्शन उत्पन्न थयु॥१२०॥

पछी जगवान श्री महावीरस्वामी अर्हेन एट्ठे पूजनीय थया गगद्वेष
 रहित थया, केवली थया, सर्व जाण थया, सर्वना देखवावाला थया, सर्व
 देव, मनुष्य, अमुर लोकना पर्यायोने जाणे देखे, सर्व लोर सर्व जीवोनी
 ध्यागते, गति, ज्ञानरमा जानु आयुष्य, देवलोकदिकोयी चवजु, देव
 लोकदिकोमा जइ उपजवु, ते जीवोने मन, मनमा चितवे ते, अन्न प्रमु
 ख स्वाय ते, चोरी प्रमुख करे ते, मैथुनादिक सेवे ते, प्रकट कर्म करे ते,
 छानु कर्म करे करावे ते, इत्यादिक बातो माहेली कोइ एक पिण बात
 जेनापी छानी रहे नही एवा ज्ञान थया जेनी जवन्यथी पिण एक क्रोड
 देवता सेवा करे एवा थया, ते कालमा मन वचन वायाना योगमा वर्त्तमान
 सर्व जीवोना सर्व जाव जाणना यका, देवता यका जगवान विचरे ॥ १२१ ॥

हिवे जगवानने केवलज्ञान उत्पन्न थया पछी चोसठ इन्द्रोना ध्यासने च
 लायमान थया तेवोरि चोशठे इन्द्र दिक्षा महोत्सवनी परे केवलज्ञाननो म
 होत्सव करवा ध्याव्या ते महोत्सव करीने जात्रिकगामनी बाहेर समोस
 रणनी रचना करी तिहा प्रजुयें सणोक्वार देशना आपी पिण ते देशना
 निष्कल थइ कोइयें मात्र सामायिकादिक अत विण ग्रहण करचा नही

या देव सने अर्घीते छे तेणे जगज्जगती प्रमुन पचमाण पिण करधु
 १, 'इदममित्राश्रय' एतडे ए पिण आश्रय जाणवु जे तीर्थकर जे
 नी दशना पिण म्वाली गइ तेवारे जगवाने लाज्जनो अजाव जाणी आ
 १३ लाज भवानी अवमर जाणी तेज वखत तिहायी विहार करचो
 त ॥ वहेता जेमाटे व्हयो छे के ॥ श्लोक ॥ तत्रादिश्यक्षणधर्म, देवोद्योते
 श्रद्धगुरु ॥ लाज्जाजावाभ्यमाया, महोत्सेनवनेगतम् ॥ १ ॥

अर्थ—जिहा केवलज्ञान उपन्यु तिहा जगवान जीत एटले तीर्थकर
 हो आचार पालवा माटे एक क्षणमात्र धर्मदेशना आपीने देवोना उद्यो
 तने पिण जगतना गुरु एवा वीरस्वामी लाज्जनो अजाव जाणी तिहायी
 वारं योनन मन्त्रम पावानगरी तेनो महसेन नामक पुन तिहा आवता हु
 वा एटले रात्रिये विहार करवानी मर्याद नवी अने एमणे विहार करचो
 ते वस्त्राणीत पण जणाववा माटे जे तीर्थकर आचरे ते कल्पमा होय तथा
 कृपाि नही पिण होय परंतु छद्मस्थ साधु तो जे प्रमाणे तीर्थकरे कल्प
 पहा होय ते प्रमाणेन चाले पिण जो तेथो विपरीत चाले तो प्रायश्चित्त
 जे पामे वगी रात्रिनो विहार ते जीवनी जयणाने अर्थे वज्यो छे केमके
 रात्रिये कोइ जीव जोवामा आवे नही माटे इहा श्लोकमा देवोद्योत एवो
 ॥८ व्हयो ते व्यवहार जणाव्यो अन्वया तीर्थकरने तो ज्ञान उद्योत स
 ॥ सर्वदा छे वली देवरचिन कनकरुमठ उपर पगठा देता चाले
 ॥ तेमाटे एमनु चालवु सदा रात्रि दिवस सरखु छे पिण एनु दृष्टात
 आपीने जे साधु रात्रिये विहार करे छ ते सुखशीलिया तीर्थकरनी आ
 सा बाहिर छे माटे ते चारित्रवी भ्रष्ट जाणवा ॥

हिजे जगवान मध्यमपावापुरीये आव्या तिहा शु धयु ते कहे छे
 तेवारे मन्त्रम पावापुरीये वीर प्रज्ज पधारचा तेवारे देवोये विशेष सम
 वसरणी रचना करी तिहा जगवत पूर्वेन बारणे पेसी अशोकवृक्षने त्र
 य मद्रक्षिणा देइ सिंहासने बेसी " नमोतिच्छस्त " एम कही धर्मोप
 देश आपे इहा मगलाचार जणाववा माटे तीर्थ एवु सूत्रनु नाम छे ते

ને નમસ્કાર કરીને પછી ધર્મોપદેશ કરે રિવે એવામા તિહા એક
મિલ બ્રાહ્મણ યજ્ઞાર્થી યજ્ઞ એટલે હોમ કરાવે છે તિહા ઘણા બ્રાહ્મ
એકઠા પ્રયેલા છે ઘલી તેના તેજ્યા રૂગીયાર મહા પદિત સર્વાશિરોમ
બ્રાહ્મણ આવ્યા છે ॥ શ્લોક ॥ અપાપાયા મહાપુર્વા, યજ્ઞાર્થી સોમિલો
જ ॥ તદાદ્દતા સમાજમ્, રેકાદશદ્વિગોત્તમા ॥ ૧ ॥

અર્થ — અપાપા નામની મહાનગરી તેને વિષે રહેનારો સોમિલના
બ્રાહ્મણ તેણે યજ્ઞકરવાને અર્થે રૂગીયાર મહોટા બ્રાહ્મણ બોલાવ્યા,
તિહા આવ્યા છે “ તેપા નામાને ” એટલે તેના નામ કહે છે ૧
દ્રૂત્પતિ, ૨ અગ્નિત્પતિ, ૩ વાયુત્પતિ, ૪ વ્યક્ત, ૫ સુધર્મ, ૬ મહિત, ૭
ર્યપુત્ર, ૮ અકપિત, ૯ અચલધ્રાતા, ૧૦ મૈતાર્ય ૧૧ પ્રજાસ એ
રૂગીયાર મહાપદિત, ધૈદેવિદ્યાના જાણ, વેદપાઠી, મહાધ્યાત્મિમાની છે
એવું જાણે છે કે અમારા જેવો જગતમા કોઈ પદિત, નથી તેમ સર્વજ્ઞ
લોક કહે છે તે અમેજ છૈયે રિવે તે રૂગીયારે જણના મનમા જે રૂ
યાર જુદાજુદા સદેહ છે તે કહે છે ॥

પહેલા રૂદ્ર ત્પતિના મનમા જીવ છે કે નથી એવો સદેહ છે બીજા
અગ્નિત્પતિના મનમા કર્મનો સદેહ છે, ત્રીજા વાયુત્પતિના મનમા જીવ
ને કર્મ જુદા છે કે એક છે એવો સદેહ છે, એ ત્રણે સદેહ વાલા
એ જળ સહોદર એટલે સગા જાડ છે એમનું ગૌતમગોત્ર છે, ચોથા વ્યક્ત
ના મનમા પંચજૂતનો સદેહ છે પાંચમા સુધર્મના મનમા જે જેહવો
તેહવો એટલે બે સ્ત્રી હોય તે મરીને બીજે પ્રવે વિણ સ્ત્રીજ ધાય
જે પુરુષ હોય તે મરીને પુરુષજ ધાય એવો સદેહ છે, છઠા મહિતના
મનમા બંધ મોસ છે કે નથી એવો સદેહ છે, સાતમા ર્યપુત્રના મનમા
જ છે કે નથી એવો સદેહ છે, આઠમા અકપિતના મનમા નરક છે
નથી એવો સદેહ છે, નવમા અચલધ્રાતાના મનમા પુણ્ય પાપ છે કે
થી એવો સદેહ છે, દશમા મૈતાર્યના મામા પરલોક છે કે નથી એવો
સદેહ છે, રૂગીયારમા પ્રજાસના મનમા મોક્ષ છે કે નથી એવો સદેહ

છે જ્યાં ઇગીયારે જગન વેદના અપ વિરત સમજવાથી સંદેહ રહી
 ગયા છે, પોતાપાસે પઢિનારુનુ મઠ ઘણુ છે માટે અજિમાનથી બીજાની
 શત શાલશા દેના નથી હિવે એ ઇગીયારની પામે જે ડાત્ર જણે છે તે
 ની સહ્યા કહે છે ॥ ગાયા ॥ પચન્દ પચસયા, ઉઠુસયાદહુતે દુષ્તિ
 ગયા ॥ દુષ્ત તુ જુઝલ સયાયો, તિસથો તિસથો હવદ્ગચ્છો ॥ ૧ ॥

અર્થ — પહેલા પાત્ર પઢિતોની પાસે પાંચપાંચસો ડાત્ર જણે છે તે
 પાંચોના પચીસસો ડાત્ર થાય તથા છઠા અને સાતમા પાસે ઉઠુસયા
 પટલે સાઢાત્રણસો સાઢાત્રણસો ડાત્ર જણે છે એમ બેડના માતસે થયા
 તેવારપટી થલો બે યુગલ પટલે આઠમો અને નવમો એ પહેત્રો યુગલ
 અને દશમો તથા ઇગીઆરમો એ બીજો યુગલ મિલી ચારમળની પામે
 ત્રણમો ત્રણમો ડાત્ર જણે છે તે ચારના મિલી ચારેસો થયા એમ સર્વ
 મિલી ઇગીયારેના ચુમાલીશસો ડાત્રોની ગચ્છ પટલે સમુદાય
 મો પટલે ઇગીયારે પઢિતોને ચુમાલીશસો વિદ્યાર્થિઓ છે એમ થયા
 વિમ તિહાં યજ્ઞમા મિલ્યા છે તે મર્વ યમન, જાપન, અધ્યયન, અધ્યા
 પન, દાન, પ્રતિગ્રહ એ પદ્ધર્મ સાથે છે, પ્રજાતે બ્રહ્મ ગાયત્રી જપે છે,
 મધ્યાહ્ને વિષ્ણુગાયત્રી જપે છે, મધ્યાયે શિવસરસ્વતી જપે છે, રિવે એ
 મા પ્રથમ ઉપાધ્યાયના નામ કહે છે, શકર, શિવકર, રશ્વા, મહેશ્વર
 ધનેશ્વા, સોમેશ્વર, શુભકર, મમિકર, ક્ષેમકર, કરુણાકર इत्यादि ॥

રિવે જ્ઞાનીના નામ કહે છે, ગંગાધર, ગયાધર, વિદ્યાધર, મહીધર,
 શ્રીધર, હર્ષમીધર, ધરણીધર, સૂર્ય, દામોહર, હયોદર इत्यादि ॥

રિવે દેવનાં નામ કહે છે મહાદેવ, શિવદેવ, રામદેવ, ધામદેવ, કા
 મદેવ, સહદેવ, હરદેવ, વાસુદેવ, શ્રીદેવ, વરુદેવ, ધનદેવ, ધત્રેદેવ,

રિવે વ્યાસના નામ કહે છે, વ્યાસ, ઉમાપતિ, ગણપતિ, પ્રના
 પતિ, વિદ્યાપતિ, સૂર્ય, મહિપતિ, હર્ષમીપતિ, ગંગાપતિ, હૃદયપતિ, દે
 વપતિ, દાનપતિ, ધનપતિ, રિવે પંડિતોનાં નામ કહે છે, નાગાર્જુન, શ્રી
 રિ, મોરાર્જન, શુભવર્દન, વિષ્ણુ, કૃષ્ણ, સુકૃષ્ણ, ગોવિંદ,

માનદ, ઓઢવ, માધવ, કેશવ, પુરુષોત્તમ, નરોત્તમ હિવે જોશીના
 નામ કહે છે, સિમાઇતજોશી, જીમાઇત, રામાઇત, મજાઇત, ગુણાઇત,
 વિરુયાઇત, સોમાઇત, ધનાઇત, કર્માઇત ધર્માઇત, દેવાઇત, ચંદ્રાઇત, સૂ-
 રાઇત, હિવે તિવાડીના નામ કહે છે હરિશર્મ, અગ્નિશર્મ, મહાશર્મ,
 દેવશર્મ, નરશર્મ, મોર્મશર્મ, સૂરશર્મ, રાજશર્મ, વાસશર્મ, ગુણશર્મ, ધ-
 મશર્મ, કર્મશર્મ, કુમારશર્મ, ધનશર્મ, જયશર્મ, નાગશર્મ, વિષ્ણુશર્મ,
 શિવશર્મ, હિવે પતુવેદીના નામ કહે છે, હરિ, હરિહર, નરહરિ, ના-
 રાયણ, નીલકંઠ, કાલકંઠ, વૈકુંઠ ઓંકંઠ, મુરારિ, હરિરામ, જગન્નાથ,
 વિશ્વનાથ, શ્રીરામ, રામકૃષ્ણ, શુદ્ધદેવ વામદેવ, ચંદ્રદેવ, સ્વયંતુ હિવે
 શુક્લના નામ કહે છે કમલાકર, દિવાકર, મજાકર, રાંકર, યશસ્કર,
 શોજાકર, ગુણાકર, રત્નાકર, શ્યામદામ, રામદામ, ગોકુલદાસ કૃષ્ણ-
 દાસ, દેવીદાસ, હરદાસ, ઢારકાદામ, इत्यादिक जदी जुदी शास्त्रानां
 નામવાળા બ્રાહ્મણ તે દેવતાના સુખ પાવનાના અર્થી થયા થકા યાગ
 કર્મ કરી રહ્યા છે ॥ એવા અવસરમા શ્રી બોરસ્વામી પૂર્વ સન્મુખ બેઠા
 થકા મિથ્યાત્વકર્દમ દૂર કરે એવી મેરસમામ ગત્રોર ધ્વનિયેં દેશના આપે
 છે તે સાંજલવા સારુ વૈમાનિક દેવતા આવાશેં દેવદુહિતિ બનઢાવના થકા
 આવે છે, તે દુહિતિનો નાદ સાંજલી સર્વ બ્રાહ્મણ હર્ષ પામ્યા અને જિ-
 તવવા લાગા કે અમારા યજ્ઞમત્ર કહેવા છે કે જે પ્રણવા થકી પ્રત્યક્ષ
 દેવો આવી ઉજા રહે એવા મત્ર અમે હમણા પ્રણવા જેથી દેવો વિણ આઘ્યા
 પટલામા તો જેમ ઘાઢાલનો પાઢો વેગલો મૂકીને માણસ બોને રસ્તે ચાલે
 તેમ તે દેવો વિણ વિપ્રાનો યાગ મંદપ મૂકીને શ્રીબોરને સમોસરણે જાવા
 લાગા થલી તે દેવો માહો માહે એવું કહેતા થકા બાલ્યા જાય છે
 કે ગઢદી ઉતાવલા જડ સર્વજ્ઞ દેવને વાદીયે એવો દેવોના મુલની વાણી
 સાંજલીને દ્રઢજૂતિ મનમા અમર્ષ લાગીને બોના બ્રાહ્મણોનો આગલ કહેવા
 લાગો કે જૂવો જાડ એ આશ્ચર્ય જેવી વાત છે કે જે મનુષ્ય તો અજ્ઞાણ છે
 સૂર્ષ છે માટે જૂલે વિણ આ દેવો જ્ઞાનવાન થઈને વિણ જૂલે છે જે માટે

'ए आश्चर्य लागे ते के एवो महोटो यज्ञमंडप देखीने आधा ते बली
 किहा जाय छे बली महाराथी उपरात बीजो सर्वज्ञ ते कोण छे के जेनी
 पासें ए जाय छे ? तेवारें ते ब्राह्मणमाथी एक ब्राह्मण कहेवा लाग्यो के
 हे स्वामी ! ए कोइक महोटो दोगी इद्रजालीओ आ नगरनी बाहेर आ
 द्यो छे ते इद्रजाल काटीने पोते ज्ञानी यइ बैठो छे, बीजा लोकोने क
 हे, ते के हु पारका मननी बात बर्धी जाणु छु, एम घण लोकोने जर
 मा ता छे तेथी देवता पिण, तिहां जोवा जाय छे एवं साजली इद्रज
 तिने अयत मान सहित क्रोध चढ्यो तेवारें कहेवा लाग्यो के एवो कोण
 छे जे महारा छता ज्ञानीनु अजिमान घरीने इहा आवे, ते शु मने जा
 एतो नथी ? माटे जूओ जाइ ए देवने जूठा ते ए देव पिण एना जे
 बान अणसमनु हबो जेवो ए ज्ञानी तेवा ए देव पिण जाणवा ॥ यत ॥
 अहोसुरा, कपध्रात्या, तीर्थाश्रववायसा ॥ कमलाकरवद्रीका, मक्षिकाच
 दनयथा ॥ १ ॥

अर्थ — अहो कहेता आश्चर्य जे ए देव यइने धातिये करी जेम
 कागडा तीर्थप्रस्थे छोडी जाय छे तेम ए पिण यज्ञ छोडीने जाय छे माटे
 ए देव कागडा सरखा छे, बली जेम देडका समुद्र तजी जाय छे तेम ए
 पिण यज्ञ तजीने जाय छे माटे देडका भेहवा ए देव छे, बली जेम म
 क्षिका चदनने छोडी जाय तेम ए देव पिण यज्ञरूप चदनने छोडी जाय
 छे ॥ श्लोक ॥ करजा इव सदृक्षान्, क्षिरात् शूकरायथा ॥ अरुस्यालो
 कवत् पूता, त्यक्त्वायाग प्रयातियत् ॥ १ ॥

अर्थ — बली ए देव कहेवा छे ते कहे छे जेम उट जडा दृक्षोने
 छोडी देइने काठाना दृक्ष उपर जाय तेम ए देवो पिण यज्ञने छोडी चा
 र्खा जाय छे, माटे उट भेवा छे, बली जेम क्षिरना जोजनने मूकीने
 मूड बिष्टा उपर जाय तेम ए देवो पिण यज्ञरूप क्षीर जोजन तेने मू
 कीने निष्टाना जोजन समान इद्रजालीया पासें जाय छे माटे जडा
 ए देव छे, बली जेम मूर्यना तेमने मूर्वीने मूड अधारामा

ચતુરના મૂર્ખને મૂર્ખીને એ દેવ અવારારૂપ દ્વંજાલીયાં ગામે જાય છે
માટે ઘૂડ સમાન એ દેવો છે ॥ ૧ ॥

અથવા વલી એવી વિણ રીતિઠ કે જે જૂડો માણસ હોય તે જૂડા
પાસે જાય એ માટે કહ્યો છે કે ॥ ગાયા ॥ અહવા ખારિસો ચિય, સો
નાળી તારિસા મુરાવેનિ ॥ અગુવરિસો મનોગો, ગામ નદાણ વ મુલાણ ॥ ૫ ॥

અર્થ — અથવા વલી દ્વંજાતિ ચિંતવે છે કે બેહવો એ જ્ઞાની છે તે
વા એ દેવ છે તેથી એ બેહનો સરસો સયોગ મિલ્યો છે જેમ આમનટ મૂ
ર્ખ છે તેમ આમના લોક વિણ મૂર્ખ છે એ બેનો સરસો સયોગ મિલે છે
તેમ જ દેવતા જે જાય છે તે વિણ મૂર્ખ છે અને એ જ્ઞાની છે તે
વિણ મૂર્ખ છે તેમટે જે પોતે બેવો હોય તે પોતાના સરસા બીના પાસે
જાય એમ સરસે સરસા એક બીજાની પાસે જાય આવે છે પ્રીત છે વલી ॥
॥ ગાયા ॥ રે હિછી વિહિછી કરેલી, મમ ચડિસ પાયવે નિવે ॥
અહવા તુઝ ન દોસો, સરિસા સરિસેણ રચ્ચતિ ॥ ૧ ॥

અર્થ — કોઈ એક માણસ કરેલીની વેલીને નિવડાના દક્ષ ઉપર વ
હતી દેલીને ચોર્યો કે હે મણિ ! હે કરેલી ! તુ એ નિવના દક્ષ ઉપ
ર વહીશ નહીં કેમકે તુ પોતે કઢવી છે અને નિવ દક્ષ વિણ કઢવો
છે માટે રે જૂડો ! તુ વલી અધિક કઢવી મદદ એવ કેળ તેણે માન્યુ
નહીં અને નિવના દક્ષની ઉપર ચત્તી વધ વડ નહીં તેવારે તે માણ
સ ચોર્યો હે જોની ! એ તાહારી દોષ નથી કેમકે જગતમા સરસે સદ
સા મિલે તેવારે રાત્રી થાય તેમ તુમે વિણ મે સરસે સરસા છો તો એમા
વાદ આશ્ચર્ય નથી તેમ હજા વિણ એ દેવતા અને એ જ્ઞાની બેહુ સરસે સ
રસા મિલ્યા છે વલી એવા દ્વંજાલીયાને જદ દેવો વાદે છે તો શું એ દે
વો વિણ જૂલા વચ્ચા ન કહેવાય ? વલી વિણ દ્વંજાતિ ચિંતવવા છા
ગ્યો કે મહારા બેશ પડિતની આગલ એ લોકોને ઠગે છે અને જ્ઞાની
નામ ધરાવે છે, તે મહારાથી કેમ સહન કરી શકાય ? મહારાથી તો એ
ને ઘોટ અત્તિમાન સમ્યુ જાય નહીં અને એ તોંગીનો ઢોંગ વિણ મહારા

शिवाय बीजो कोइ पाधरो करी शकशे नही मोटे हु नइने एनु धाजि
 पान उतारो नाखु जेम एक आकाशमा बे सूर्य होय नही बन्नी एक
 गुहामा बे मिह एकठा न रहे तथा एक म्यानमा बे तरवार समाय
 नही तेम ए पिण सर्वज्ञ छने हु पिण सर्वज्ञ एम काइ वारे धायन न
 हो ए इन्द्रनालीयो तो विदेशे कला शोखी आवेओ छे ते सर्वननु ना
 म घराबी लोकोने छने देवताओने जोलवे छे छने हुनो सर्व विद्याओ
 मा निरुष छु एवो विचार करे छे एवामा प्रजुने वादीने समोमरणपी
 एटग एक लोक किरि आव्या तेमने इन्द्रजुति पूउवा लाग्यो के अशे
 हाको तुमे जेनी पासे गया हता ते सर्वज्ञ कहेबोक छे ' तेवारें लोक
 गैस्या के एनी बात काइ कहेवामा ध्यातनी नपी परतु तुमे पोने सर्व
 नाम धरावीने छमने कुं पुछेछो, ते सर्वज्ञतो बरी मननी बातो जा
 ए छे भिण तुमे तो एटलुं पिण नपी नाखना छने फोकट सर्वज्ञ कहे
 कयो छो ते साजनी इन्द्रजुतिवें जाण्यु भे ए निश्चय मायानु घर छे
 मोटे सर्वलोकतो एने मानवा लाग्या पिण जेवारें हु नइश तेवारें ए मा
 हारा आगठ बोली शकशे नही, ॥ दोहरा ॥ घरशूरा मठ पडिया, गाम
 एनाग गोठ ॥ जरी सजामा बोलता, परधर धुने होठ ॥ १ ॥

अर्थ - पोताना घरमा तो बघाय कहे के अने शूरवीर छैयं छने पोताना मठ
 मा पिण बघाय कहे के छमे पडिन छैयं बली पोताना गाममा गमार होय ते पि
 ण पच पाय छे परतु जेवारें पडिनोनी जरी सजामा बोलवु पडे तेवारें
 तो तेना होठपिण घर घर धुनवा भेडी जाय छे तेम ए पिण सर्वज्ञ एवु
 नाम बीजानी आगल कहे छे पिण माहारी आगल ते बोझी शकशे न
 हो बन्नी पिण विचारें छे के जे अग्रिये पर्वतोने बाली नाख्या ते तो अ
 जनी आगल एतनो श्यो नार ? तथा जे वायुं हापी जेवाने उढाडी
 श्या ते वायरानी आगल पुगीनु शु जोर चाहे ? तथा जे नदीमा हापी
 श्या गया ते नदीमा कीडी मापडी शा हिसावमा गिणाय ' एम ' इन्द्र
 जुने चिनवे छे एवामा अग्निजुति बोल्यो के हे जाइ ' तुमे ए इन्द्रनाली

याने जीतवो माटे एटलो विचार शुं करो छो, ७ वीडी उपर क
 श्यो करवो ? अलसीयानी उपर गरुडने तेडवो ते शुं तृणनी उ
 बुहाडो उपाडवो ते शा कामनो, कमलनी नालने कापना सारु फर
 उपाडवो ते शा कामनी, बेलडी उखेडवा माटे हस्तिनु शुं काम पडे
 तेम ते विचारा गरीबडा सर्वज्ञ पासे तुमे वाद करवा शुं जाशो, मने
 ध्याज्ञा ध्यापो तो हुंज एने जीती ध्यावु, एवा जाइना वचन साजली इद
 ति बोल्यो के हे जाइ ! एने शुं जीतवो छे एने तो महारा पानशें ।
 ७५ महिलो कोइ एक शिष्य जाय ते पिण जीती आवे तथापि म
 राधी रह्यो जातु नधी केमके पोडु पिण शस्य कामनु नही माटे हुं
 तेम जाइश जे कारण माटे बीजा तो सर्व वादी मात्रने में जीत्या छे ।
 ७६ एक ए किहाएक रही गयेलो देखाय छे जेम हाधीना मुखमापी को
 क कण पडी जाय, जेम मुग राधता कोइक करहु रही जाय, जेम घाए
 पीछता कोइक तिलनो दाणो रही जाय, जेम ध्वगस्ति ऋषिने समुद्र
 प्रण चलु करतां कोइक नलबिंदु रही जाय, जेम चणा जुनता कोइ
 चणो बाहेर पडी जाय, ते मए विष रही गयेलो आखवो माटे हे जाइ
 ७७ एकने अणजीते सर्वने न जीत्या एम लोकोमा कहेवाय जेम एकना
 जे स्त्रीनु शील खडन थयो ते स्त्री असती कहेवाय तेम एने जीत्या विना
 लोकमा महारो पश रहे नही माटे एनापी माहारे पोतानेन वाद करव
 जवु पडशे अने एने हुं हरावु तोज महारो यश जगतमा रहे, वली
 ७८ अजिमानधी इद्रज्जति कहे छे ॥ यत. ॥ हहो वादिगणा जोटा, व
 टादि समुद्रवा ॥ कस्माददृश्यता प्राप्ता, यूय ममपुर सदा ॥ १ ॥

अर्थ — धरे कर्णाटकादिक देशोमा उत्पन्न थयेला वादिओ ! तुमे महारा
 आगल केम नधी देखता ? शा माटे अदृश्य थइ रखा छे ? जावार्थ
 छे जे तुमे बढाय वादीयो महारा आगल हारेला छे तेमी छुपी रखा छे
 ते शा माटे के में एटला देशोना पडितोने हराव्या छे ते कहे
 ॥ काव्य ॥ लाटा दूरगता भवादिनिवहा मौन श्रिता मालवा, मूक

ममवागता गतमदा गरकति नो गुर्जरा ॥ काश्मीरा प्रणता पलायनकरा
 शानास्तिलगोद्वः, विश्वे चापि सनास्ति योडि कुरुते वाद मया साप्रत ॥९॥

अर्थ — जोट कर्णाटक देशना वादी माहारी आगल अदृश्य थया तो
 बीना देशोना बोदिथोना माहारे आगल श्यो चार तेज कहे छे, लाट
 देशना वादिथोना समूह ते तो महारु नाम साजलीने दूर जइ रह्या
 परतु कोइ दूकडो नाव्या, एटले तेणे एवु विचारथु जे जइशु तो हारीने
 एवु धावतु पडरो एम जाणी दूर जइ रह्या तथा एक लावने व्याणु ह
 नार मालव देशना वादी हता ते हारीजवाना जयने लीधे माहारी आ
 गल मौनपणु धारण करी रह्या वली मगध देशना दश लाख वादी ते तो
 परारा आगल मुगा थया एटले एक बोल पिण बोली शक्या नही त
 था सत्तर हजार गुजरात देशना वादि ते महारी आगले मद रहित थइ
 गया परतु हाथीनी परे गाजीने एक शब्द पिण कही शक्या नही एटले
 बीन थइ रह्या हता वली जिहा सरस्वतीनो वास छे एवो श्रीकाश्मीर
 देश तिहाना वसनारा वादी ते धावीने महारे पगे लागा तथा जे तैलग
 देशमा उत्पन्न थयेला नवलाख वादी ते तो मात्र महारु नाम साजली
 ने ताडी। गया बीजी काइ पिण बुद्धि तेमने सपनीज नही बघारे शु कहु
 जगतमा एवो कोइ पिण पडित नथी जे महारी साथे आवीने हमणा
 वाद करे एटले में सर्व कोइने जीत्या पिण मने जीतनारो जगतमा कोइ
 सिन नथी तो ए इद्रनालियानो श्यो चार छे हु ज्या सुधी प्रमादमा छु
 ला सुधी ए सर्वज्ञ कहेवाय छे पिण भेवारे हु वाद करवाने साहामो
 एवो तेवारे ए तेन वस्तत नाथी नाशे जेमाटे वखो छे के ॥ श्लोक ॥
 स्तावद्गर्जति सद्योता, स्तावद्गवर्जति चद्रमा ॥ उदिते तु सहस्रांशौ, न
 सद्योतो न चद्रमा ॥ १ ॥

अर्थ — खनुआनो उद्योत क्या सुगो रहे के जिहा सुधी चद्रमानो उ
 दित नथयो त्या सुधी खनुओ जलहल करी गाजतो चलके परतु चद्रमानो
 उद्योत पाय तेवारे, खनुआनो उद्योत काइ पिण चाले नही थने चद्रमानो

उद्योत पिण नया मुघी रहे के ज्या मुघी मूर्यनो उदय न धाय त्या
 धी रहे, पिण जेवारे हनार किरणो नो धरनार एवो मे मूर्य तेनो उ
 धाय तेवारे खनुआनो अने चद्रमानो ए बेहुनो उद्योत रहे नही ॥ १ ॥
 जा वादीयोने हराववाने तो ए इद्रनालीयो समर्थ छे पिण महारी छे
 गल एनो प्रभाव धाळे नही एणे ज्यामुघी मुकने दीठो नथी त्या
 धी बीजा लोकोने जरभावे छे तो हिवे महारे फोकट धरमां बेशी मा
 करवु ते शा कामनु । हुं पोते तिहा जइने तेषु बल पराक्रम जोउ
 ए शु प्रणयो छे मुकने एटला शास्त्रतो जलेना पाठनी परे आवडे छे ।
 ॥ श्लोक ॥ लक्षणे मम दक्षत्व, साहित्ये साहिता मति ॥ तर्के कर्कशता ति
 त्य, क शास्त्रे नारित मे श्रमः ॥ १ ॥

अर्थ — लक्षण शास्त्रमा महारु दक्षपणु छे एटले लक्षण शास्त्रतो ह
 सारी पेठे जाणु छु स्त्री पुरुषादिकोना बर्गीश लक्षण रुढी रीते कही
 देखाहु तथा पदार्थना लक्षण तो एवा प्रतिपादन करु के जेमा अज्या
 ति प्रमुख दोष रहे नही ॥ १ ॥ तथा साहित्य शास्त्र जे काव्यादिक ते
 तो सर्व महारे अस्त्रलिखित छे ॥ २ ॥ तथा तर्कशास्त्रमा तो हु एवो नि
 पुण छु के महारा साहायो कोइने जनाब देता आवेन नही एवा कठण
 तर्कने जाणु छु माटे तर्कशास्त्र महारे कठण नथी एतो सदा अक्कश छे ॥ ३ ॥

धणु शु कहिये एवु कयु शास्त्र छे के जेमा महारो श्रम न पयो हो
 य' अर्थात् अन्तर व्याकरण, कोशनीतो गणतीज नथी, छंद रत्नाव
 रादिक, अलंकार ते काव्यनी शोजा अतिशयालंकारादिक, नवरसादिक
 ते वात्स्यायनादिक, धर्मशास्त्र ते सर्व पुराण मीमांसादिक, ज्योतिष शा
 स्त्र ते चूडामणी प्रमुख, वैद्यकशास्त्र कालज्ञानादिक, ए वधा शास्त्र म
 हाराथी अजाण्या नथी तो ए इद्रनालीयो ते शु महाराथी जाते एवो
 छे माटे हिवे हुं त्या जइ देव, दानव, मानव सर्वने देखता एने हरावीने ए
 नु सर्वज्ञपणनु निरुद्ध टाली नाखु एवो मनमा गर्व आखी पाचशें छात्रो
 रे लेइ जेम जाणे इद्र सेंची लेइ जतो होयनी * ते क्यामाठे के छे

नाना देशना प्रथम साली गइ उ ते माटे जगवान चार योजन चा
 नि एक रात्रीये ध्याव्या तेथी इद्रमहाराजे जाण्यु के एमने शिष्यनी
 णि थाय तो रुद्र थाय ते माटे इद्रनी भेरचोन जाणे इद्रजुति समो
 रण तरफ जतो होयनी : एवी कवीश्वर घटना करे छे अन्यथातो
 एम पनारु छे, हिवे इद्रजुति पाचशे छात्रसहित परवरचो थ
 धे बाद करवानी इच्छाथी श्रीवीर जगवानना समोसरण तरफ चा
 थो ते वसते पाचशे छात्रो इद्रजुतिनी विरुदावली बोले छे ते
 ह्यो छैये, सरस्वती कठाजरण एटने सरस्वतीतो अमारा उपाध्या
 पे गठानु आचरण छे अर्थात् सरस्वतीतो सदा एमना कटमाज व
 सजे, वादिविजय लक्ष्मी शरण, ज्ञात सर्वपुराण, वादिकदली कृपाण,
 वेदितश्रेणी शिरोमणि, कुमताधकार नजोमणि, जितवादिदृढ, वादिग
 रगोविंद, वादिघटमुद्रर, वादिधृज्जास्कर, वादिसमुद्र अग्रसित, वा
 दिवृत्तहस्ति, वादिमुखजनन, सकलजुगलरजन, पट्जापावछिमूल, पर
 वादिमस्तकशूल वादिगोधूमघरद, मर्दितवादि मरद, वादिकदकुद्दाल,, वा
 दिददूपाळ, वादिगजमिह, वादिशिरलीह, वादिवेश्याजुमग, शब्दहरी
 भैमानग, सरस्वतीजडार, चौदाविद्या अलकार, वादिद्वयशाल, वादि
 पुढपाल, बहुराजसमाजमुकट, बहुबुद्धिविकट, ज्ञानरत्नाकर, शब्ददिवा
 कर, महाकवीश्वर, कृतशिष्यबृहस्पति, निर्दिनजार्गवमाते, कौजगम स
 रस्वती, मत्स्यज्जारती, मितानेकवाद, सरस्वतीलब्धप्रसाद, इत्यादि अ
 नेक प्रकारनी विरुदावली छात्रो बोली रह्या छे अने इद्रजुति चाख्यो
 जाय छे वली रस्तामा विचार कग्वा लाग्यो के अरे जुजोतो खरा के
 आ मुखे शु करचो एणे सर्वज्ञपणाना आटोपथी मने नाहक क्रोध च
 हायो तो हिवे एयी ए शु मुखी यमानो छे नेम कोइ अभिमा पडे
 तो बडी प्रेम यया विना रहे नही तेम एणे पिण करशु छे एम चित
 वतो चालतो चालतो जेवारे समवसरणनी पहेली पावडी ते तिहा चढी
 ने बोवा लाग्यो ने जोयु तो त्रुण गुद दीठा ते गढ कहेवा छे ते क

હે છે ત્યા પ્રથમ રૂપાનો ગઢ છે તેના સુવર્ણપય કોશીશા છે, ચારે
 દિશાયે ચાર પોહોલ છે, બીજો સુવર્ણ ગઢ છે તેના રત્નના કોશીશા
 છે ત્રીજો રત્નનો ગઢ છે તેના મણિકાતના કોશીશા છે એક યોગને
 વિસ્તાર છે તેની વિચમાં અશોકવૃક્ષ છે ઉપર ત્રણ છત્ર તિહા સુવર્ણનું
 સિંહાસન છે તેની ઉપર સ્વામી બેઠા છે તે દ્વિજૂતેયે પોતાની નજરે
 લીઠા તેવારે મનમાં વિચાર્યું જે મેં ઘણાંય યાદી લીઠા છે પરંતુ, ધ્યાનો
 મકાર કિહા વિણ લીઠો નથી તો એ શુ બ્રહ્મા છે, ના એ બ્રહ્મા વિણ
 દેશ્વાતો નથી કેમકે બ્રહ્માને તો સાવિત્રી નામે સ્ત્રી છે, હાથમાં પવિત્રી
 છે, કરે કમઢલુ છે, હસવાહન છે, પાંચમું ગર્દખનું મુક્ત છે પટલા એ
 ઘાણા મિલતા નથી તેમોડે બાણીયે છેવેં જે એ બ્રહ્મા તો નથી, તો શુ એ
 વિષ્ણુ છે, ના તે વિણ નથી કેમકે વિષ્ણુનેતો લક્ષ્મી નામે સ્ત્રી છે, ચાર
 હાથ છે, શસ્ત્ર ચક્ર, ગદા અને ધનુષ્ય એ આયુધ છે, ગરુડ વાહન છે,
 વરણે શ્યામ છે, તે એવાળ એને નથી માટે એ વિષ્ણુવિણ નથી તો એ શુ
 બ્રહ્મજ્ઞાની છે, ના તે વિણ નથી કેમકે તે તો ધરુપી છે, વલી ચંદ્રમા
 સોલે વજાયે સર્વ્ય છે પરંતુ કલકમહિત છે માટે ચંદ્રમા વિણ એ નથી
 તથા વત્રી જો એને સૂર્ય કહુ તો સૂર્યથી વિણ એનું તેજ તો ઘણું અધિક
 છે પરંતુ તેના કિરણ ઉગ્ણ છે તે ઉગ્ણ કિરણ એને નથી માટે સૂર્ય વિણ
 કેમ સજવે!! વલી દ્વિ છે એમ જો કહુ તો તે વિણ નથી કારણ કે તેને
 સદૃશનેત્ર છે તે એને નથી વલી જો એ મેરુ હશે એમ કહુ તો મેરુ કઠણ
 છે તે એમા કઠણપણુ દેશ્વાતુ નથી માટે એ મેરુવિણ નથી તો એ સર્વગુ
 ણસર્વ્ય સર્વથી અધિક જે તીર્થંકર કહેવાય છે તે એ તીર્થંકર છે કેમ
 કે એવા ગુણ તો તીર્થંકર વિના બીના કોઈમા હોય નહીં માટે સમસ્ત
 પાપહર, સર્વલોકના શિવકર, પટકાયના રક્ષક, અનાથના નાથ, અશ
 રણ શરણ, તિરણ તારણ, એવા શ્રીવર્દમાન સર્વજ્ઞ તીર્થંકર જે કહેવાય
 છે તે એ સજવે છે સૂર્યની પરે તેજવત, ચંદ્રમાની પરે સૌમ્ય, સમુદ્રની પ
 ઠ દુસ્તર, એવા એ છે તે શ્રીમહાવીર તીર્થંકર વિના બીનો કેમ સ

त्रैलोक्ये! वही पिण इन्द्रजाति श्रीवीर प्रज्जने देखीने चिनवे छे ॥ काव्य ॥
 किन्दो किमुरारि किमुरतिरमण किनलः किंकेवर किंवा विद्यारोमौ
 किमेह सुरपति किंविधु किंविधाता ॥ नायनाय नचार न खनु न हि
 न वा नापि नामौ न चैव, तीर्थ कर्तु प्रवृत्तो निनगुणविजयैर्वीरदेवाधिदेव ॥
 अर्थ — शु ए महादेव छे अथवा शु ॥ रुष्ण छे अथवा शु ए बहु
 रूपवन छे माटे कामदेव छे अथवा शु ए नटराजा छे अथवा शु ए
 इन्द्रो जडारी कुबेर छे अथवा शु ए विद्याधर छे अथवा शु इहा ए
 इन्द्र आव्यो छे, अथवा शु ए चद्र छे अथवा शु ए विधाता छे एवीरी
 ते कल्पनाधो करीने पछी विचारपूर्वक निर्णय करवा लाग्यो के ए म
 हादेव तो नथी केमके ते तो लगेव्यो छे माटे ए कामदेव पिण नथी
 पछी रानचिन्हे करी वर्जित होवाथो निश्चयथी ए नटराजा पिण नथी
 पछी त्यागी छे माटे कुबेर जडारी पिण नथी, तथा पादचारी छे माटे
 विद्यारर पिण नथी, जगरहित छे माटे इन्द्र पिण नथी, कलक रहित छे
 माटे चद्र पिण नथी, घटना विवर्जित छे माटे विधाता पिण नथी, एतो
 ए पूर्व जे कहा ते सर्वथी अधिक उक्षण धारी छे तो ए कोण छे एम वि
 चार करता जाणवामा आव्यु जे अरे एतो तीर्थकरवाने अर्थ पोताना
 अनिश्चयादि गुण रूप धनवडे करीने प्रवर्त्यो छे एवो देवाधिदेव श्रीवी
 र निनेन्द्र जे लोक कहे छे ते एज छे श्रीजी कोइ नथी एम जणाय छे
 तो हा इतिवेदे ए में शु करयु आ हु कहेवा सकटमा आवी पज्यो, हि
 वे हु शु करु एनी आगल माहरु मान केम रहेसे ॥ श्लोक ॥ कप मया
 मर्त्य मे, रक्षणीय पुराणिना ॥ प्रासाद कीलिकाहेतो, जंकु कोनाम पात्रति ॥ १ ॥
 अर्थ — तो हिवेने महारु पूर्व महोटापणु थयु छे तेने हु केम करीने
 राखीश एटले में पूर्व घणा पादियोने जीत्या छे तेथी हु लोकमा प्रसिद्ध
 पयो छु, पंडित यत्तु, तो हिवे मुजने महारा पंडितपणाने राखवानो
 उपाय श्यो करवो के जे यकी ए महागी पंडिताद लोकोमा कायम रहे
 छने जो एतापी वाद न करु तो लोकों कहेसे के ए वाद करवा मंत्री

हतो ते पाठो केम फिरी आयो, माटे में ए मूखाई करी तो पिण हिवे
 वाद करचा विना महारे पाछु जावु नही केमके मोरे तो हिवे ए एक
 जीतवो रहो छे तौ हिवे अल्पने माटे महारो बधो यश न गमाववो जे
 म कोइने एव खीलो जोइतो होय तो ते एक खीलाने माटे आखो प्रास
 द जागी खीलाने काढवा बाले नही एवो मूर्ख कोइ होय नही वली कहे
 छे ॥ श्लोक ॥ सूत्रार्थी पुरुषोहार, कस्तूरोटयितुमहिते ॥ क. कामवल्लभ
 स्याश, स्फोटयेत् ठिक्करीकने ॥ १ ॥

अर्थ — एवो कोण पुरुष होय जे सूत एटले तांतणाने अर्थे हारने
 तोडवानी बाछना करे एटले सूतनो तागो जोइतो होय तेठला माटे
 हार तोडवो एम कोइ बाछे नही तेम महारे पिण ए एकने हारव्या
 विना महारो यश रूपी हार तोडी नाखवो नही ए तात्पर्य जाणवु
 तथा वग्री कोण पुरुष ठीकरी जोइती होय तेने अर्थे मनोबाछितने
 पूरनार एवो जे कामकुज तेना गला प्रभुखने फोडी नाखे अर्थीत् ठी
 करीने अर्थे कामकुजने कोइ फोडी नाखे नही तेम हुं पिण एनी साथे
 वाद करचा विना जो एमन पाठो फिरी जाउ तो कामकुज जेवो महारो
 यश रूप घट ते फोडी नाख्या जेवु थइ पडे, तेवी हु मूर्खोनी गणतीमा
 थाउ मणि महारे एम न करवु वली पिण कहेछे ॥ श्लोक ॥ जस्मने
 चंदनकोषा, दहेत्तु प्राप्यमप्यय ॥ लोहार्थी कोमहाजोषी, नौजगं
 कर्तुमिच्छति ॥ १ ॥

अर्थ — वली कोण दाहो पुरुष जस्म एटले राखने अर्थे तु ते प्रा
 स थाय एवा चंदनने बाले एटले जस्मने अर्थे मलयागिरि चंदनने को
 इ बाले नही तथा एवो कोण मूर्ख होय जे लोखंडना कटकाने अर्थे म
 हासमुद्रनी मध्ये नाव एटले बाहण तेने जागी नागवानी घाटा करे
 अर्थीत् कोइ पिण जागे नही परंतु जो मूर्ख होय तो जागी नाखे तेम
 जो हु एनी साथे वाद न करु तो महारु यशरूप मलयागिरि, चंदन ते
 मळीने जस्म थाय तथा महारो यश रूपी नौका महासमुद्रमा जागी ना

કયા જેવું મને પાપ માટે એવો મૂર્ખ હું ન પાઉં છું ॥ અથવા એ પૂર્વોક્ત
 શ્લોકનો અર્થ આવી રીતે મેઝવવો, જે દ્વન્વિતેયે જગવાનના અતિશય
 દોષા તેથી નિવૃત્તિ લાગ્યો જે એ કોઈ મહાપુરુષ છે માટે એની સાથે હું
 વાદ કરીને અરણ્ય હારી નહીંશ તેથી મેં પિંગ એની પામેં આવીને એક
 સીંગને માટે પહારો યશસ્વી પ્રાપ્ત કરાવી નાસ્ત્રિકા જેવી મૂર્ખાઈ કરી ત્યાં
 એક નાતણાને માટે હાર તોડી નામવાની ઇચ્છા કરી વગેરે એક ઠીકરીને
 માટે વામકુતને કોડી નામવા જેવું કર્યું તથા રાગને અર્થે ચંદન બાલ
 શા જેવું કર્યું તથા લોલપ્પના કટકાને અર્થે મહાસમુદ્રમાં મહારા સ
 પાદને ફેંક્યા યશસ્વી જહાનને તાગી નામવા જેવું કર્યું એમ વિનવી
 મહુશ વચનનો અનિશય જોવા માડ્યો તો આ પ્રમાણે છે તે કહે છે ॥
 ॥ શ્લોક ॥ મારી સિંહશાન સ્પર્શતિ મુનિધિયા નદિની વ્યાધિ પોત, મા
 નીરી હમવાલ પ્રગટગિરિશાલકેકિરાતા જુના ॥ વૈષ્ણવાનન્મનાતાન્ય
 પિ ગલિતમવાનત્યોન્વેચજી, શ્રુચામાર્પ્યેત્કલ્લ મશમિતકટુર યોગિન
 સીણમોહ ॥ ૧ ॥

અર્થ.— સમપરિણામે કરી એકાંતે રહેવાથી પ્રકર્યે કરીને ઉપશ
 મ્યા છે રૂપ એટલે પાપ જેવતા એવા થઈ સીણ થયો છે મોટ જેમનો એ
 વાપોગિનીને મુર્ખાને એટલે હાસ્યમહિન, પાપરહિત, મોહરહિત એવા
 જે યોગી મુનિરાજ તેમને મુર્ખાને અર્થાત એવા મુનિના વચન સાંજલીને થો
 ના જીવિ પિંગ જેને જન્ન થઈને અસ્પર્શ એક થીજાની સાથે વૈર રહે
 છું છે એના તિર્યક જીવિ પિંગ સમોત્તરણમાં મદ રહિત થયા થકા પોતપો
 તાના વૈરને છાંડે છે એટલે જેના એવા વચન છે કે જે સાંજઠ્યા થકી જી
 વો જન્મતા વૈરને પિંગ નૂત્રી નાચ છે ને વૈર કોને કોને છે તે કહી બે
 છાંડે છે —મહુશ સમોત્તરણમાં આવેલી (સાગી કે.) મુગલી તે મિ
 હના વાઝકને સ્પર્શે છે એટલે મિહને અને દરણને જન્મનું વૈર છે પિંગ
 રહા સમોત્તરણમાં તેને વૈર મિટી નાચ છે તેથી તે પોતપોતાના મિહીને
 ત્યાં વેઠા છે તથા (નદિની કે.) ગામને (મુનિધિયા કે.)

त्रिनी बुद्धियें करीने (व्याघ्रपोत के०) वाघना बाँध , चाटी रहा।
 एटते बाघने अने गायने बैर छे तो पिण इन्ना ते बैर टगी गया उ
 माटे बाघना बालकनी पास बेठी थकी लाड करे उ बगी मिठाडी छे ते
 (प्रणयपरिवशात के०) स्नेहना वश थकी हसना बाँधने स्पर्श करा
 बेठी छे एन्छे मिठाडी पिण हमना बाँधने मारतो नथी बली मोर अ
 ने सर्पने पोतपोतामा बैर छे तो पिण ते इहा प्रजुना समोमरणमा के
 हेवा थइ बेठा छे तो के० (केकिकाता के) डेल उ ते (जुनग के०)
 सर्पनी साथे बेठी छे ए रीते इहा एवा प्रकाग्ना बैर ते सर्प जीवोना
 मिठी गया छे एवो जगवानना वचननो अतिशय देखो इद्रजुति विस्मय
 थइ रह्यो छे एटछामा जगवान बोल्या के हे इद्रजुति । गौतम गोत्रि
 या ! तु जछे आव्यो तुं मुख समाधिमा बसें छे एवु स्वामिनु वचन
 राजकी इद्रजुति मनमा चिनववा लाग्यो जे ए महारु नाम गोत्र कि
 हाथी जाणे छे केमके हु एनी साथे क्यारे पिण मिल्यो नथी, तथापि
 बली एम विचारभु जे महारु नाम तो जगतमा प्रसिद्ध छे माटे कोण नथी
 आणतो सर्व कोइ जाणो छे जे हु काइ अछतो माणस नथी मूर्य किहा
 पिण छानो रहे नही पिण एणे मने महारु नाम कहने जे बोलाव्यो
 तेनु तख महारा जाणनामा आवी गयु के एणे मात्र मने ठगव सारुन
 बोलाया जणाय छे परतु हु काइ एवो अणममनु नथी जे एना भीठा
 वचनथी रीऊ पामु पिण हु तो जेवारे ए महारा मनमा जीव छे के जीव
 नथी एवो सदेह रहेलो छ ते कही थापे अथवा ते सदेह जानी थापे
 तेवारे रीऊ पामीने जाणु जे ए खरोखर सर्वज्ञ छे नही का तो , मात्र म
 हारी साथे एने वाद करवो पडे तेथी भीहितो थकी मने रानी राखवा
 माटे मीठे वचने करी बोलावे छे तेणे कगी ए पोताना मनमा एवु सम
 जतो हरो जे ए महारी साथे वाद करशे नही, पिण तो हु मानु नही
 एवु विचारि छे एटछामा फिरी जगवान बोल्या हे इद्रजुति । जीव छे के
 नथी एवो ताहारा मनमा सदेह छे ते हे इद्रजुति ! ते वेदना पद जीवने

उच्चारण वाला ध्वने ज़िन्ने थापनावाञा जाणीने सदेहमा पड्यो ऊ तेहो
 अर्थात् विपरीत करे ऊ तेथी तने सदेह रही गयो छे माटे ते वेदना
 पदोनो अर्थ पूर्वापार गिरोव रहित ह तुमोने कहू छु ते साजल एम कहीं
 नगवान पोते स्वमुखे वेदना पदोनु उच्चारण करे छे ते केहेवा ध्वनिपी
 क ऊ ते कहे छे ॥ श्लोक ॥ समुद्रोपस्थमान किं, गंगापुगेधवा किमु
 ॥ आदिवहध्वनिर्किवा वीरवेद ध्वनिर्वज्री ॥ १ ॥

अर्थ — जम समुद्र मथन करवा माड्यु होय ते वगने जे ध्वनि थाय
 नेहजो ध्वनि थाय ऊ के शुः अथवा गंगा नदीनु पूर आवे ते वगने
 ज ध्वनि थाय तेज ध्वनि थाय ऊ के शुः अथवा आदिवह
 ध्वनि थाय छे के शु एवो वीर नगवानना मुखपी ध्वनि थयो तेमा वेदमा
 नगवता निषेधपद एवा छे ते कहे छे ॥ अथ वेदपदानि यथा केहता ॥

वेदना पद एम छे “ विज्ञानवन एवैनेभ्योऽनून्म्य समुच्छाय
 तान्यवानुविनश्यति, नभेत्पक्ष्मास्ति इति जीवाप्तावश्रुति ॥

अर्थ — हे गौतम! ए वेदना पदोनो अर्थ तें आ प्रकारे जाणयो छे
 कि विज्ञानवन पटले विज्ञान समूह जे चेतननो पिब (स एव के०) ते
 एन चेतन पिब ते (एतेभ्योऽनून्म्य के०) जूतने पटवी, अर, तेज
 वयु अने आकाश ए पाच जूतो मही (समुच्छाय के० उत्पन्न थहने
 (तान्यवानुविनश्यति के०) ते जूतोनो नाश, यथा पत्री ते विज्ञानवन
 चेतननो पिब नाश थाय छे तेमाटे (नभेत्पक्ष्मास्ति के०) परलोक न
 थो पटले ए पृथिव्यादिक पाच जूतोपी जीव उत्पन्न थाय छे अने ए
 पृथिव्यादिक पाच जून जेवारे नाश पाबे तेनारें जीवजो पिब नाश यह
 नाय ने माटे जीव मरण पामीने परलोके जाय छे एम कहेंतु एवा छे
 केयके परलोके जाय एवो जीव नवी तो शु छे तोके ज्ञान छे तेहज
 ए जूतोपी उत्पन्न थाय छे जेम दोषक उपजोने जेवारे विनाशने पाबे छे
 जेवारे तेनो प्रकाश पिब जूतो रहे छे तेम जूतोनो नाश भये ॥

૧૫ નાથ થાય છે. વગી પ્રયાગ ૧૫૯ હ્રા છે ॥ જ્ઞાનનાન્યજનવગર્જાનિ
વત્વાત્ દોષવત ॥

અર્થ — જ્ઞાન છે તે જૂત પત્રી ઉત્પન્ન થાય છે માટે વાજે જવે મ
નાર નથી. ઇટલે બીજા જવમા જવાવાલું નથી એમ દીવક છે તેમ એ પિણ
છે માટે પરજવે જનારો જીવ નથી. વગી પ્રત્યક્ષ દેખીયે હૈયે જે પાન જૂ
તતો દેખવામાં આવે છે. પિણ જીવ દેખવામાં આવતો નથી એવારે માણ
સ મરણ પામે ॥ તેવારે તેને જાગીને રાગ કરીયે હૈયે નિરા હાડ પ્રમુ
ખ તો નજરે દીઠામાં આવે છે. પિણ જીવનું ચિન્હ તો કાઢ દેવાતું નથી.
એવો વિચાર વેદના પદના અર્થથી તને જાણે. ડ કે જીવ નથી. બીજું વધી
તાહારા મનમા એમ પિણ થાય છે કે વેદમા એવું પિણ પદ છે ॥ સર્વે
યમાત્માજ્ઞાનમયો મનોમયો લાઘવચ્ચતુર્નય આકાશમયો વાયુમય સ્નેહોમ
ય આપોમય દ્યુતિમય ક્રોધમય અક્રોધમય હર્ષમય શોકમય ધ
ર્મમય અધર્મમય इत्यादि ॥

અર્થ — (સ વે ૦) તે (વૈ વે ૦) પાદપૂરણે અથવા સંબોધને (અથ
વે ૦) એ (આત્મા કે ૦) જીવ તે જ્ઞાનમય ઇટલે જ્ઞાનવત, મનવાગ્રો,
ધ્વનવાગ્રો, િનવાગ્રો એમજ આકાશમય, વાયુમય, તેજમય જડમય, ઇ
ધ્વીમય તથા ક્રોધમય, અક્રોધમય હર્ષમય, શોકમય, ધર્મમય, અધર્મમય
इत्यादि વેદના પદ દેખવાથી તને જ્ઞાન ઉત્પન્ન થયેલી છે કે જીવ છે કે
નથી એવો તને સંદેહ છે. પિણ હે શ્રદ્ધજૂતિ! યોગીશ્વરે પ્રત્યક્ષ જાણેશે
એવો એ આત્મા છે. ઇટલે જ્ઞાનીને એ આત્મા મન્ય છે. જેમ પરમાણુ બીજા
સામાન્ય જીવોને દીઠામાં આવતા નથી. પિણ જ્ઞાનવત જાણે છે (અનુ
માનાદપિ વે ૦) અનુમાનથી પિણ એ જીવમત્તા મિદ્ધ થાય છે તે અનુમાન
આ પ્રમાણે છે—અસ્ત્યાત્માશુદ્ધપદવાચ્યત્વાદયત્વત્ ॥

અર્થ — છે આત્મા શુદ્ધપદ કહેવા પણ છે માટે, જેમ ઘટ પદ છે
તે અસયોગી પદ છે તો એ ઘટ નથી એમ ન કહેવાય તેમ આત્મા પદ
એ છે તેપિણ સયોગ રહિત પદ છે તેથી પત્રી પિણ નાસ્તિ કહેવાય.

ही भगवन्मा ने जे पदार्थ शुद्धपद वाच्य छे ते ते पदार्थ प्रमत्त न
 । अर्थात् सत् छे वही शास्त्रमा विष्णु आत्मा के छ तो हिवे शु
 रीय जीव छे के नयी केनके एक सूत्र जीव कहै अने एक सूत्र
 अस्ति कहै एवु जाणी है इन्द्रजालि । तने सदेह बज्यो छ विष्णु ते म
 ह सोठो छे, व्यर्थ छे, केमके जीवने नास्ति कहैनाक जे " विज्ञानयन "
 द तेनो अर्थ तु विपरित करे छे तेथी ए पूर्वापाद विरोधने लीये तने
 का रही छे मोटे एनो अर्थ एम करवो योग्य छे जे विज्ञान एटले ज्ञा
 यन दर्शन ते अजिम्बपणा यकी विज्ञानयन एवु जीवन्तु नाम छे ने
 न " एनेभ्यो ज्ञानेभ्य " एट १ ज्ञान ते घटादिक छे तेने देखी उत्पन्न
 आय छे एटले ज्ञाता जे विज्ञानयन तेने घटादिक जे ज्ञेय ते देखी ज्ञान
 एने छे तेवारें जाणे जे घट ते एहम छे ए ज्ञान ते (समुच्छाद्य के०)
 एनेने (तान्येव के०) तेहम ज्ञान ते जेयना उपयोग जावाथी तेमा
 न नाय थाय (अनुविनश्यति के०) पट्टी ते घटना बोझनो पर्या
 प करीने विनाश पाये छ (नम्रेत्यसत्तास्ति के०) जे पूर्व की ज्ञानमज्ञा
 रणी ते रहे नही एटले जे घट दीठां ते घटनु ज्ञान तेहम घटमा रह्यो
 विष्णु घटनो उपयोग पटमा न थाय परमार्थ ए छे जे इन्द्रजालिन विज्ञान
 पननी श्रुतिना अर्थधी सदेह हतो के जीव ज्ञानमा उत्पन्न थाय अने ज्ञ
 ज्ञान नाश थाय परंतु परत्रोरु नयी ए सदेह हतो ते भद्रुरे अर्थ क
 ह्य के जे उपयोग घटनो हतो ते उपयोग घटमान रह्यो १ एतु पटमा नयी
 ना एम न मानीयें तो (यथाकारी तथा जवति के०) जेहवुरे नेहवु थाय
 (मा बुझारी साधुर्नवति के०) जलु कग्नागे जल्ये थाय अने (पायकारी
 पापी जवति के०) पाप करनारो पापी थाय (पुण्यपुण्येन कर्मणा जवति
 के०) पुण्य कर्म करीने पुण्य थाय (पाप पापेन जवति के०) पाप
 करीने पापी थाय तथा " ददद " ए जण दकारनो अर्थ दया दान अ
 ने दम छे (इति दकार त्रययोवोचि के०) ए जण दकारने जाणे (स
 जीव के०) ते जीव छे ए यजुर्वेदादिकना पद छे ते केम पिछे माटे

નુમાન કરીયે ॥ વિદ્યમાન જોકૃત્તમિદ શરીર, જોગ્યત્વાદોદનાદિવત્ ॥

અર્થ -- વિદ્યમાન છે જોકૃત જેહનો એવુ એ શરીર જ્યે છે વિદ્યમાન છે જાગવનાગ જેહના એવુ શરીર છે તો એ સૂત્રી એનો જોગવનાગે જીવ છે તે વિદ્યમાન છે એમ સિદ્ધ થયો તેથી એ શરીર જોગવના જોગ્ય છે માટે એનો જોગવનાર મિથ ડ જેમ આહાર જોગ્ય છે તો તેનો જોકૃત મિથ છે તેમ એ શરીરને જોગવવાનાગે જોગવનારો જીવ છે એ અનુમાનથી જીવ છે તે માટે હે દ્રજ્જુતિ ! જેમ (ક્ષીર્ગૃહ કે०) દધમા ધૂન તથા [નિલેતૈલ કે०] તિલમા તેલ અને [કાષ્ટૈર્ગમિ કે०] કાષ્ટમા અમિ તથા (સૌરમ્ય કુસુમે કે०) ફૂલમા મુગધ વલી (ચદ્રકાન્તૌ મુખા કે०) ચદ્રનો કાતિમા અમૃત [યદ્યત્થા કે०] જેમ એ છે તેમ (આત્માગગત માતેક્ષેત્ર મિસ્ર કે०) આત્મા શરીરમા છે મર્વ શરીર શરીરમા જુદા જુદા છે તે (અઘૈદ્વૈતિક કે०) પુદ્ગલ ગહિત (પારિણામિક કે०) પારિણામિક છે, રત્ના છે, જોકૃત છે, (મનોવ કે०) તે મનો છે (અન્યથા જીવ વિનાદયાર્થિવિષયા સ્યાત્ કે०) એમ જો જીવ ન માનિયે તો જીવદયા ને જ્ઞાને વિષે હોય (તસ્માદસ્તિજીવ કે०) તે માટે હે દ્રજ્જુતિ ! જીવ છે ॥

હત્યાદિ વેદપદના અર્થ માજઝી, સશય ટાઝી, મદ છાઝી, વૈરગ્ય માઝી, વાંશ સહસ્ત્રમી પાવડીયે ચઝી, શ્રીવીરમજ્જુને ત્રણ પ્રદાનિણા વેદ, દ્રજ્જુતિ પગે છામ્યો અને શુદ્ધ ગાવરી પાવસો છાત્રેસહિત દીક્ષા લીધી જુ ગૌતમગોત્ર હતુ માટે ગૌતમ એહવે નામે પ્રસિદ્ધ થયો જગનાનના મુસવી હનમેવા, વિગમેડવા, શુભેવા એ ત્રિપદી પામીને દ્વાદશાગીની રચના કરી જ માટે કહે છે ॥છોકા॥ શ્રીવીરમુખનોવેદ, પદર્થ મવગત્યથ ॥ પ્રમજ્જ ત્રિપદી લઠવા, દ્વાદશાગી સ નિર્મમે ॥ ૧ ॥

અર્થ -- શ્રીવીરના મુખથી વેદપદનો અર્થ જાણી દિસા રેહને ત્રિપદી પામી માર અગને રચતો હુવો ॥ હતિ પ્રથમ મણધર ॥ ૧ ॥

હિવે દ્રજ્જુતિયે દિસા લીધી એ વાત એનો નીનો જાદ આપ્તિજ્જુતિ

उ ते साजली तेमारे विचारवा लाग्यो के कदाचि न अशि जे ते
 पारी थड जाय, पाषाण नरम थड जाय, पर्वन त्रायुथी डगी जाय
 मूर्य पश्चिम दिशायें उदय थाय, चद्रमाथी अगारा वर्षे, पाणा छे ते
 अग्निज्वाला थड जाय, अप्पन स्वावाथी मरण नीपन, विप स्वागथी
 नीवतो थाय, पातालमा पृथ्वी पेसी जाय, मेरु पर्वन चलयमान
 थाय, समुद्र मर्यादा मूकी आपे, एटठा घाना बनी जाय तेनी ना
 नया परतु महारो जाइ ए इन्द्रजात्रीवाथी हारी जाय ए वात केवारे
 बने नही एम चिनवना करे छे एवामा समोवसरणी केटलाक बीजा
 छेको गाममा आब्या तेमने अग्निज्वालीये पोताना जाइ मबाये वृत्ता
 त पूछवाथी ते कहेवा लाग्या के शु पूछो छो " इन्द्रज्वालीतो जगवान
 ना क्षिप्य थया ए अमे अमारी नजरे जोइ आब्या छैये एवु साज
 ली अग्निज्वाली विचारवा लाग्यो के महारो जाइ अत्यंत डायो उता के
 म उठाय ! पिण दैवेच्छायें बलते उठाइ गयो हशे तो हिवे ॥ त्या
 जइ इन्द्रजालियाने जीतीने महारा जाइने पाछो वाली आवु अने एना
 सर्वत पणानु विरुद पिण टाली आवु एम कही आमर्प सहित पाचशे
 छात्राना परिवारे परवरचो थको निह्नावत्री बोलावतो थको त्या जइ स
 मवमरणनी पहेली पावडीय पग आय्यो तेन पूर्वत्री रीते नामगोत्र क
 हाने बोलाव्यो अने कही के ह अग्निज्वाली ! तुजने कर्म छ रिवा नही
 एवो सशय छे ते तु वेदपदने अर्प जाणतो नथी तेथी सशय रहे छे ते
 धावी रीते --अथ वेदपद ॥ पुरुष एवेददुर्मर्षयद्वज्जुन यच्च त्राव्य ॥ इत्या
 दिक् वेदना पदथी तु जाणे छे के जीव छ तेहन सर्व छे तो एथी बीजु कर्म
 ते वही जूट्ट केम सजये ! एटले कर्म नथी केमके आत्मा तो अमूर्ति छे
 तेने कर्म केम ठागे कारण के मूर्तिने ओ अमूर्तिने गहोमाहे सयोग हो
 य नही माटे नथी बली कर्मथी जीवने सुखदुःख पिण केम थाय ए
 पद उपरथी कर्म नथी एम तु माने छे तथा बली कोइक वेदना पद
 एम पिण छे जे " पुण्य पुण्येन, पाप पापेन " ए उपरथी

એમ વિષય દેવાય છે તો શુ કર્મ છ કે નથી જ તાહાગે મદદ છે વિ
 શ્વે અગિજીને । તે જે વેદના પદ છે તે પ્રાત્નસ્તુતિના છે, પરંતુ કર્મ
 નિષેધ કરનારા નથી કેમકે પ્રભુત્તિ છો સૂર્ય દ્રવ સાથે મયોગ તો
 પ્રત્યક્ દેવાય છે અર્પણ આકાશને મૂર્તિ વાદ્ય તેઓને પરસ્પર યોગ
 થાય છે જે મૂર્તિવન છે તે અર્પણને સુખ દુઃખ કરે છે જેન મદિરાપા
 ન કરનરને અન્નેત પણ થાય છે તે મદિરા મૂર્તિના છે વિષ્ણુ અર્પણ
 જીવ છે તેને મુકાબે છે તે માટે કર્મ છે એમ સિદ્ધ થાય છે વલી લોક
 માં એક કુત્રાગ્નિ, એક દુર્જાગ્નિ, એક સઙ્ગાગ્નિ એક કુહાગ્નિ, એ
 ક ધનવાન એક દારિદ્રી એ સર્વ શુભાશુભ કર્મવિના કેમકે રીતે સજ્જે
 એ રીતે વેદપદના વિષ્ણુ કર્મ સત્તા સિદ્ધ છે તેથી કર્મ અવશ્ય છે, અન્ય
 દિક વેદપદના અર્પણ સાજલીને અગ્નિજ્વળોનો વિષ્ણુ સશય ટલ્યો તેવા
 રે અહકાર છો । જાણમહિત પાવર્ષે જાત્રની સાત દિશા લીધી ॥
 इति द्वितीय गणनर ॥ २ ॥

હિવે ત્રીનો જાઈ વાયુજૂતે છે તેણે અગ્નિજ્વળોને દીક્ષા લીધી તે
 તાત સાજલી તે વારે ચિત્રવત્તા લાગ્યો જ મહારા જે જાઈને એ સર્વ
 ક્ષનો પામે દિક્ષા લીધી તો તે કાઈ મહાત્મા પુરુષોત્તમ દેવાય છે
 તેમાટે હુ વિષ્ણુ તેને વાદ્ય પૂજુ અને સશય પુઠી પાવ રહિત થાડ એન
 વિચારી તે વિષ્ણુ જગવાન પાતે આઠવો જાગો તેમજ પૂર્વક્ત રીતે
 ઘોઝા યો અને કહ્યો કે હે વાયુજૂતે । જીવ તેહન શરીર દુટકે
 જીવ અને શરીર એ બે એક છે એવો તુને સશય છે ત વેદપદ
 ના અર્પણ નરાવર ન જાણવાને લીધે છે તે વેદપદ “ વિજ્ઞાનયનર્ણવેન્મયોજ્વળો
 મય સમુચ્છાય ” इत्यादिक एनो अर्पण पूर्वली परे जाणसो ए पदनी
 જીવ સત્તા ઓ તો એન જાણ્યો જે જીવ છે તો તે જીવનું જોગ્ય જે શરીર તે
 જીવથી જિત છે તથા ॥ सत्येनम्भस्थापमाद्येपद्मचर्यण ॥ इत्ये
 दि वेदपदनो ए अर्पण के सय, तन, प्रज्ञवर्ग, एते करीने सयपुरुष,
 एह जाणे છે જે જીવ શરીરથી જિત છે તેની પ્રમાણથી વિષ્ણુ પ્રત્યક્

अने शरीर चित्र देखाय छे केमके ए महारु शरीर छे एम कहे
 पठे तो दहा महारु शरीर छे एम कहेनारो जीव छे माटे जीव अ
 शरीर नित्रउे प्वु माजरी मायुजृतिर्ये पिण दीक्षा लीवी ॥ इति
 गणवर ॥ ३ ॥

हिने बीयो अव्यक्त पिण प्रतुतासे आव्यो स्वामीये वस्तु के पा
 नू उ के नपी ए तुनने सदेह छे ने तु वेदपदनो अर्थ नपी जाण
 माटे सदेह रहे छे ते वेदपद [स्वमोचनमकृत् के०] स्वमनी परे स
 उ एवो अर्थ पाय उ ए पद उपग्यो तु जाणे उ जे पाचजून छे के
 री। पिण ए पाँठ जे छे ते अतित्या बतावनारो छे परतु जूतनी ना
 करनागे नपी वडी छट्टी देवा, आपो देवता, इत्यादिक वेदपद
 छे ते सहजूननी सत्ता जरी जूरी रहे छे माटे पाचजून छे ते मत्त
 देसाय छे प्वु साजरी सशयरदिन यद तेणे पिण दीक्षा लीवी ॥
 ने चतुर्थ गणवर ॥ ४ ॥

हिने पाचमो सुघर्म आव्यो तेने जगवाने वस्तु के हे सुघर्म। इण
 तनी मे मेहेवा होय ते परजवमा तेरेवाज पाय एटले पुरुष मरीने पु
 रम पाय अने स्त्री मरण पामीने परजवमा पिण स्त्रीज पाय छे एवो
 ने सदेह छे ते वेदपद कह छे ॥ पुरुषोवैपुरुषत्वमश्रुपशु पशुत्व ॥
 ने अर्थ तु एवीरीने जाणे छे के पुरुष मरीने पुरुष पाय अने पशु
 मरण पामीने पशु पाय ए अर्थ तु नित्य जाणे छे परतु नित्य नपी ए
 वेदपद छे ते काइक जीव आश्रयी छे जो ए पद नित्य होय तो वेद
 लिने छे जे ॥ शृगाओर्धनायनेय सपुरुषोदहते ॥

अर्थ — (य के०) जे पुरुष (दहाके०) बले छे (स के०) ते पुरु
 (शृगालो के०) सीधालीआ वै शङ्ख पादप्रणार्यमा छे (जायते के०)
 गय छे एटले जे पुरुष मउ छे ते पुरुष मरण पामीने सीधाल पा
 छे एमा पुरुष ते सीधाल पाय एम कह्यो माटे पूर्व मरीने पुरुष
 पाय एवो मशय रागयो नरी पुरुष मरी मीश्व

ત્યાદિ સાત્ત્વ સશય મિથ્યા દીક્ષા લીધી ॥ ઇતિ પદ્મ ગણધર ॥ ૧૧ ॥

હિવે છઠો મંદિતજી, આઘ્યો તેને પ્રજુએ કહ્યો વધ મોક્ષ છે કે નથી
 એ તુજને સશય છે તે ॥ વેદપદનો અર્થ જાણનો નથી તે વેદપદ કહે છે ॥
 સપ્તાવિગુણો વિજુર્નવધ્યને, સસરાતિ વા ન મુચ્યતે ॥

અર્થ — (સકે.) તે, (એ કે.) એ (વિગુણ કે.) સત્ત્વગુણાદિ રહિત
 (વિજુ કે.) સર્વવ્યાપી (નવધ્યતે કે.) કર્મકરી વધાતો નથી (સસર
 તિ વા કે.) સચરતો નથી એટલે ચાલતો પણ નથી (નમુચ્યતે કે.)
 કર્માદિ વધનથી છૂટતો પણ નથી એ અર્થથી તુ જાણે છે જે જીવને વધ મો
 ક્ષ નથી પરંતુ એમ ન જાણવું એ વેદપદ જે છે તે સિદ્ધ થઈવું છે કેમકે મિ
 થ્યાના જીવોને વધ મોક્ષ નથી પણ જે રાગાદિયુક્ત સમારી જીવો છે તેને
 તો વધ અને મોક્ષ વેદ છે એ સ્વાત્ત્વ સશય દાલી પણે પણ દીક્ષા
 લીધી ॥ ઇતિ પદ્મ ગણધર ॥ ૬ ॥

હિવે સાતમો મૌર્યપુત્ર આઘ્યો તેને પ્રજુએ કહ્યો હે મૌર્યપુત્ર ! તુ
 જને દેવ નથી એવો સંદેહ છે તે તુ વેદના પદનો અર્થ જરાજર જાણતો નથી
 તે વેદપદ એમ છે ॥ માયોપમાન ઇદ્ર યમ વરુણ કુબેરાદિ ॥ એનો અર્થ —
 માયા જેમ ઇદ્ર, યમ, વરુણ અને કુબેરાદિક છે એનાથી તુજને એવો સંદેહ
 છે કે દેવાદિ સર્વ માયારૂપ છે પરંતુ વસ્તુગતે નથી એમ તુ જાણે છે પણ
 એ માયારૂપ જે કહ્યા છે તે તો અનિત્યતા જણાવવા માટે કહ્યા છે અને
 વેદના ॥ સપ્ત યજ્ઞાયુધી યજમાનો જસા સ્વર્ગલોકે ગચ્છતિ ॥

અર્થ, — યજ્ઞરૂપ આયુધ છે જેને તે ૭ યજ્ઞ કરનારો યજમાન તે
 સ્કાલ સુધો સ્વર્ગ એટલે દેવલોકે જાય છે એ વેદપદ ઉપરથી હે મૌર્યપુત્ર !
 દેવલોક છે એમ સિદ્ધ થાય છે એવી રીતે વેદપદનો અર્થ સાત્ત્વ સશય મૌર્ય
 પુત્રનો સંદેહ ટલ્યો તેથી દીક્ષા લીધી ॥ ઇતિ સપ્તમગણધર ॥ ૭ ॥

હિવે આઠમો અકપિત આઘ્યો તેને સ્વામીએ કહ્યો હે અકપિત ! તુમ
 ને નારકો નથી એવી રીતનો સંદેહ છે તે વેદપદના અર્થનું રહસ્ય તું જા
 ણતો નથી તેને લીધે સંદેહ છે તે વેદપદ કહે છે ॥ નેહ વૈ પ્રેત્ય નરકે ના

રાસતિ ॥ એ વેદપદના અર્થથી તુ એમ જાણે છે કે પરલોકમાં ના
 રીકો નથી પણ તે અર્થ તુજોટો સમજે છે એનો અર્થ એમ છે તે
 તુને વહુ છે કે (નેહ કે) નહીં હા (પ્રેમ કે) પરલોકમાં (નર
 કે) નરકને વિષે શાશ્વતા [નારકા કે] નરકના જીવ [વૈ કે]
 નિશ્ચે એટલે નારકીના જીવ શાશ્વતા નથી એમ જાણવું પણ નારકી નથી
 એમ ન જાણવું કેમકે વેદપદમાં નારકી છે તે પદ કહ્યું છે ॥ નારકો વૈષ્ણ
 જાયેત ય શૂદ્રાન્નપશ્ચાતિ ॥

અર્થ - ને શૂદ્રાન્ન અત્ર લીધે તે નારકી થાય એ વેદપદ ઉપરથી નારકી છે
 એ અર્થ સાજલો એણે પણ દીક્ષા લીધી ॥ ૮ ॥

હિવે નવમો અષ્ટમીના જીવો તેને પ્રજુએ કહ્યો કે તારા મનમાં
 પુણ્ય પાપ છે કિંવા નથી એવો સંદેહ છે તે તુ વેદના પદનો અર્થ વિરુદ્ધ
 સમજે છે તેને લીધે છે તે વેદપદ ॥ પુરુષ એવેદહુ ॥ इत्यादि बीजा ग
 णवरना वेदपदना पाठमा, एनो नधो अर्थ करेलो છે તે રીતે આહી પિ
 ण જાણે માટે જીવ પુણ્યથી સુખ પામે અને પાપથી દુઃખ પામે એમ
 પુણ્ય પાપ એ વેદમાં છે એ અર્થ સાજલો સંદેહ ટાલી એણે પણ દિ
 ક્ષા લીધી ॥ ૯ ॥

હિવે દશમો મેતાર્થની આત્મો તેને પ્રજુએ કહ્યો હે મેતાર્થ ! પરલોક
 કે છે કે નથી એવો તુને સંદેહ છે તેના ઉપર વેદના પદ જે રીતે પ્ર
 થમ ગણધરને કહ્યા હતા તે રીતે સર્વે કહી દેખાડ્યા થઈ ॥ અસ્તિ પર
 લોક इहलोकस्यान्ययानुपपत्तेस्त्वत्पूर्वजवत् ॥

અર્થ - પરલોક છે જો ન હોય તો આ લોક પણ કેમ કહેવાય
 માટે તારા પૂર્વજની પરે પરલોક પણ છે એમ તારા પૂર્વજ છે તો
 તુ પણ છે અને જે પાપ કરીને મરણ પામે તે નરકમાં જાય અને ધર્મ ક
 રી તે મોક્ષે જાય એવો અર્થ સાજલો તેણે દિક્ષા લીધો અને પ્રજુનો શિ
 ષ્ય થયો ॥ ૧૦ ॥

હિવે ઇગીઆરમો પ્રજામની આત્મો તેવારે પ્રજુ બોલ્યા હે પ્રજામ

તુજને મોક્ષ છે કે નથી એવો સંદેહ છે તે તુ વેદપદનો અર્થ મરાવા જાણતો નથી તેને લીધે છે તે વેદપદ કહે છે ॥ જગમયં જનત્ત્વં ચદમિહોત્ર ॥

અર્થ — જે એ (અગ્નિહોત્ર કે०) યજ્ઞ છે (સત્સર્વ કે०) તે સં (જરામયંવા કે०) જાવજીવ કરવો અને એ હોમમા જીવ મરણ પમે છે તે પાપ રૂપ છે તે સ્વર્ગના મુગ્ધ આપે પિણ તેથી મોક્ષ ન થાય કે જે જાવજીવ એ મરવો કહ્યો માટે સ્વર્ગ જ અવાય પિણ તે વિના મોક્ષ જાયાનો સપાય નથી તો મોક્ષ કેમ થાય જમ વિચારતા મોક્ષ નથી જાવો અર્થ તુ કરે છે તેથી તુજને સંદેહ રહ્યા છે પરંતુ તે અર્થ તુ કરે છે તે નથી એનો અર્થ એવી રીતે છે તે હુ તુજો કહુ છું તે સાચા જ એ અગ્નિહોત્ર છે તે જાવજીવ સર્વ પિણ છે પરંતુ વા શબ્દથી મુક્તિના અર્થ જે જીવો છે તેઓએ મોક્ષના કારણ સારૂ પિણ ક્રિયાપુદ્ધાન કરવું પડે એ હોમજ સર્વકાલ કરવો નહીં પરંતુ મોખનો પિણ ઉપાય કરવો તથા ઘણી બે બ્રહ્મ છે (પરમપરકે०) તેમા એકતો પરબ્રહ્મ અને બીજો અપર બ્રહ્મ (સત્પરસત્યજ્ઞાનમનતબ્રહ્મ કે०) તિહા પરબ્રહ્મ તો સત્યરૂપ જ્ઞાન અનતરૂપ નાશરહિત બ્રહ્મ છે એટલે અનન જ્ઞાનમય બ્રહ્મ પર છે એ શ્રુતિથી મોક્ષ છે એમ જાણવું એ અર્થ સાચાંથી એણે પિણ જ્ઞા લીધી ॥ ૬૩ ॥

પરીતે શ્રીગીતમ સ્વામીથી માર્કીને યાવત્ પ્રજાસમી પર્યંત સર્વ મિછી ઇગીઆર ગણપર ધ્યાવ્યા તે સર્વના મનમા જે જે સંશય રહ્યા હતા તે પ્રજુએ ટાર્યા તેથી ઇગીઆરે જણે મિછી પોતાના ચુમ્માલીર સો શિષ્યો સાહિત પ્રજુ પાસેથી દીશા લીધી પ્રજુએ સર્વને ત્રિપદી અપી ત આવીરીતે — પ્રથમ ઉપદેશ ॥ ૧૮ ॥ એટલે સર્વે ઉપજે છે એમ કહ્યો તેવારે શકા પેદા થાય જે સર્વે ઉપજે છે તો તે જગતમા કેરીરીતે સમાપ્ત તેવારે ત્રીજું પદ ॥ વિગમેડવા ॥ ૧૯ ॥ એટલે વિનાશ પામે છે એ પદમા પિણ શકા ઉપજે છે કે જો વિનાશ થતો જાય તો મર્વ સસાર શૂન્ય થઈ જાય એમ વિચારી ત્રીજું પદ કહે છે ॥ ધ્રુવેવા ॥ ૨૦ ॥ એટલે એ સસારની સ્થિતિ

નિ નિશ્ચલ છે તેવારે જાણ્યું જે ઉપજે છે, વિણમે છે અને રહેનારો છે
 તે રહે વિણ છે એવો સમાગનો સ્થિતિ સદામર્મદઃ ત્રણ કાઠમા ચાઠનો
 ઘાવે છે એમ ત્રિપદી પ્રજુ પાસેથી પામીને એ ઇગીઆરેય ગણધરે વેષ
 ડીમા ઇટાઃ એક મુદ્દર્તમા દ્વાદશાગોની રચના કરી તે અવમરને વિ
 પેશ્વ મહારાજ પોતે રક્તના થાલમા વાસક્ષેપ લેઈ હાજર થયા તેમાથી
 પ્રજુએ મુઠો સ્ત્રીને ઇગીઆરે ગણધરને માથે અનુક્રમે વાસક્ષેપ કર્યો
 એ તીર્થની સ્થાપના થઈ દેવતાઓએ દેવદુદ્ધાગ્નિ બજાડી અને જયજય શબ્દને
 બોલવા લાગ્યા ॥ इति गणधर वादस्तथा गणवरस्थापनाधिकारः ॥ १ ॥

પછી ચંદનવાલાએ જગવાનની દેશના સાજની પ્રતિબોધ પામીને મ
 શમહોત્સવ સહિત પ્રજુપામેથી દોષા લીધી તેની પિઠવાહે બીજા પિ
 ણ ઘણા જનોએ દોષા લીધી ઘણા આવક થયા, ઘણી શ્રાવિકાઓ
 થઈ, એમ ચાર પ્રકારના સઘનો સ્થાપના કરી ॥

હિવે ગૌતમ સ્વામીનો સન્નિધિ કહે છે, ગૌતમ સ્વામીનું ઉત્કૃષ્ટરૂપ,
 પ્રથમ સઘયણ, પ્રથમ સમ્માન, ઊઠ આઠમાદિક તપશ્ચર્યા કરતા થ
 ફા, ધર્મદેશના દેતા થકા, તેમોલેશ્યાદિક અઠાવીશ લલિવના ધરના
 ર, ગાર જ્ઞાનવત, ચૌદપૂર્વધારી, અતરેવલી થયા, જેને દોષા આપે, તે
 ને કેવડ ઉપજે પોતાને પ્રજુઉપર સ્નેહ વળો તેથી વેચલ ઉપજે નહી
 તેવારે વિનવ્યુ જે કેમ મને વેચલજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાશે કે નહી ' ગૌત
 મની પ્ત્વી ચિત્તવણીજોડ શ્રીવીર જગવાન દેશનામા પૂરીતેં બોલ્યા કે
 જે પાતાની લલિવેએ અષ્ટાપદ પર્વત ઉપર ચઢી ચોવણિ તીર્થકર્મને વાદે
 તે જીવિ તેહન જાવે મોશ્વ જાય, પ્ત્વી વીરની વાણી સાજની ધત્રીશ વે
 શ ઊચો અષ્ટાપદ પર્વત છે જેની આઠ પાવડાંયો છે તેના ઉપર સૂર્ય
 ના કિરણ અવજીને શ્રીગૌતમસ્વામી પાતાની લલિવેએ ચઢ્યા, તિહા ચો
 વીશ નિનને વાદી જગચિંતામાણિ સ્તવન જોઢી શ્રીવિયરસ્વામીનો જી
 વ નિર્યવૃત્તજ્ઞનામા સામાણિક દેવડે તેને પુઢરીવાધ્યયન પ્રતિબોધીને
 નેંચે સતગ્યા, તેવારે પુનરશેને ત્રણ તાપમ ચૌધર અને આઠમ

तपने पारणे कदमूत्र कर्न्नादिकर्न्नुं पारणु करे, एम करतां बार मास बहि
 गया छे तेमणें श्रीगौतमने उतरता दीठा तेवारे चित्तय्यु जे आपणे एना
 शिष्य थाइयें तो अष्टापद उपर जइ देवने वादीयें एम घारी उठी
 ने श्रीगौतमजीने बगें लागा, गौतमें तेमने प्रतिषोधिने दीक्षा ध्यापी प
 छी मकोलारे अष्टापदें बडावी तापसने खैव वदावीने पाछा उतारचा
 तेवारे गौतमजीयें पूछ्यु के हे शिष्यो ! तुमें पारणु करशो ! ते बो
 ह्या हा स्वामी, पछी गौतमजी पोतानी लब्धियें करी खीरनो एक
 पदबो सवा शेरनो जरी ध्याव्या अने तापसोने कह्यो के उठो पारणु
 करो, तेवारे खीरपात्र देखी तापस कहेवा लागा के खीर धोहीने खा
 नार घणा मोटे पटली खीरथी तो ध्यावे ध्यामख थाशे ' अथवा बर्षा
 ने एकेकु टोलु कराशे । पछी गौतमजीयें कह्यो के हे शिष्यो माडले चाली
 महारे पारणु करी गुरु पास जावुं छे एम कही माडले बेसाडी ताप
 सोने सदेह जामवाने अर्थे खीरना पात्रामा पोतानो अगुठो मेल्ह्यो ते
 वारे अक्षीण लब्धि थकी पन्नरशें त्रणे तापसने पारणा कराव्या पोते
 पिण पारणु करय्यु, तिहा पाचशेंने एक तापसने तो खीर जिमता जिमता
 श्री गौतमना गुण चितवना केवलज्ञान उपन्यु अने पाचशेने एकने प्रज्जु
 समोवसरण देखी केवलज्ञान उपन्यु तथा पाचशें एक तापसने तो श्रीवी
 र जगवाननुं मुख देखताज केवलज्ञान उपन्यु एम पन्नरशें त्रणे ता
 पस केवली थया तेणे वीरजगवानने वादी केवलीनी सजाये जावा मा
 ड्युं, तेवारे गौतम बोह्या हे शिष्यो ! तुमे छद्मस्थनी सजायें बेसो अहाँ
 यातो केवलीनी सजा छे माटे न बेसवु तेवारे वीरजगवान बोह्या हे गौ
 तम ! तुमे केवलीनी आशातना मत करो, ए पन्नरशें त्रणे केवली थया
 छे, ते साजली गौतम खेद पाम्या के जूओ ' महारा शिष्य केवली
 थया पिण हु केवली यातो नथी एम घणो घणो चित्तमा खेद करवा
 लाग्यो, तेवारे जगवाननै कह्यो के हे गौतम ! तु खेद न कर, अते अ
 पणे ने सरसा थाशु ॥ इति गौतम सवष ॥

हिंवे जगवानने कया कया गाममां केटला केटला चोमासा करचा ते
 मूत्रकाग कहे छे — ते कालने विषे, ते समयने विषे, श्रमण जगवत श्री
 महावीरस्वामीन धारिषग्रामनी निश्रायें वर्षाकालनु पहेलु चोमासु पयो
 तेशार चपानगरीमा छ्येने छट चपानी निश्रायें त्रण चोमासा वर्षाकालना
 यया एव चार तथा विशाला नगरीयें वाणीय गामनी निश्रायें करीने नारे
 चोमासा वर्षाकालना यया एव सोल तथा राजगृह नगरना नालदीनामे
 पादानी बाहेर निश्रायें चौद चोमासा वर्षाकालना यया एव त्रीश तथा
 मिथिना नगरीयें छ चोमासा करचा तथा जद्रिका नगरीये बे चोमासा
 करचा तथा आलंजिका नगरीयें एक चोमासु करचु तथा सावच्छि नगरीयें
 एक चोमासु करचु तथा अनार्य देशमा एक चोमासु करचु एव एक
 ताळीश यया छेलु वेताळीशमु चोमासु मध्यम पावापुरी अपापा नगरीयें
 हस्तिपाल राजानी जूनी लेखकशालामा जगातनी माढवी कारकुननी सजा
 मां वर्षाकाले रह्या ॥ १२३ ॥

ते चोमासानो चोथो महिनो सातमु पखवादीयु कार्तिक वदि ध्यामा
 वास्याना दिवसनी रात्रिना छेहेदोने विषे, जगवान श्रीमहावीरस्वामी
 काल प्राप्त यया जाति, जरा, मरणा, बचन एटले जनमवु, उद्व थावु,
 मरवु तेनु जे बचन तेने च्छेदीने मिद्ध यया, तध्व जाणवा वाला यया,
 मुक्त यया, सर्व दु खनो अंत करचो, सतापरहित यया, सर्व दु खनो
 क्षय ययो. ॥ १२४ ॥

पाच सवत्सर माहेलो चद्रनामा बीजो सवत्सर वर्त्ते छे तेने विषे,
 मीतिवर्द्धन नामे मास ते कार्तिक मास तेने विषे, नदीवर्द्धन नामा प
 स, अग्निवेश्य नामा दिवस तेने विषे तथा क्याएक उपशम एवु बीजु
 नाम ए दिवसनु कहे छे, देवानदा नामा रात्रि क्याएक बीजो निरास्ति
 एवु नाम पिण ए रात्रिनु छे जे लवमा जगवंत मोक्षें पहोता ते लवने
 नाम अर्च छे एटले अर्च नामा लव, मुहूर्त्त नामा प्राण एटले स्वासो
 स्वास, मिद्ध नामा स्तोत्र, नाग नामा करण, सर्वार्थ सिद्ध

स्वानि तामा न्यत्रनी, साथे चद्रमानो योग होने उते जगवान, काय स्थिते जवरिवति रपावने मालगत थया, यावत मन सवधि शरीर सवधि सर्वे दु खयो रहित थया ॥ १३५ ॥

जे रात्रिमा श्रमण जगवत श्रीमहावीरस्वामी काळगत थया ते रात्रिये चारे निकायना घणा देव, घणो देवीयो स्वर्गलोक परी हेठा ति छी लोकने विषे उतरवा लाग्या तेणे करो तथा उचा उर्ध्वलोकने विषे जावा लाग्या तेथी करीने ते रात्रिने विषे आकाशमा घणो उद्योत होतो हुवो ॥ १२६ ॥

जे रात्रिये श्रमण जगवत श्रीमहावीरस्वामी कालगत थया, ते रात्रिये घणा देव छने देवीयो आवता जाता बहुत आकुल थया तेथी ध्वस्त कोलाहल थवा लाग्यो ॥ १२७ ॥

जे रात्रिये जगवान श्रीमहावीरस्वामी कालगत थया ते रात्रिमा गौतम जे ईर्द्रजुति अणुगार जगवाननो शिष्य तेनु मेमबन झूट्यु तेथी श्रीगौतमस्वामीजीने, केवल ज्ञान केवल दर्शन उपन्यु ॥ १२८ ॥

जे रात्रिमा श्रीगौतमस्वामीजीने केवल ज्ञान उपन्यु ते नेवीरीत उर स्यु तेमी कथा कहे छे — गौतमो अतसमय जाणीने श्रीमहावीर देवे श्री गौतमजीनो पोतानी उतर निवड स्नेह जाणी ते प्रशस्त स्नेह राग निवर्तन करवाने अर्थे सध्यासमयथी पहेला श्रीगौतमस्वामीने देवशर्मा ब्राह्मणने प्रतिबोध करवा सारु पार्श्ववर्त्ती ग्रामे भोकल्या हता, ते ब्राह्मणने प्रतिबोध आपी निहा रात्रि रही प्रजाने पाछा बर्या, तेवारे मार्ग मां केटलाण्क देवाने शून्य चित्तें देर्या छने उपयोगथी कीर्तिनिर्वाण साजल्यु, तेवारे वज्राहतनी परे मूर्च्छा पाम्या, थोडीवेला पठी माव घान थया, तेवारे मोहने वशे विलाप करवा लाग्य के हे प्रजो ! तु जे त्रण लोकना सूर्य अस्त पाम्या तो हिवे मिथ्यात्वरूप अवकार पम रया माडशे ! कुतीरिंरूप घुबडाना समूह जागृत भइ गर्जविर कशे दुरमति हु राडरूप स रस प्रवेश करशे ! कुमनिरूप चोर घणा भाशे !

जेम सूर्य अस्त पथे कमल कुमलाय, तेम चतुर्विध सषरूप कमल वन
 कुमलाशे ! जेम चद्रविना आकाश, जेम दिवाविना मंदिर, जेम सूर्य
 रेना दिवस, ए जेम शोजता नथो तेम तुमारा विना ए जरत क्षेत्र
 जेजा रहित पाशे ! हे वीर तुमारा विना हिवे सान प्रकारना अति
 अद्रव प्रवृत्त पशे, हे वीर तुमारा विना पाखडी रूप तारा देदी
 उमान पशे, तुमाराविना घर्मरूप चद्रमाने पावरूप राहु ग्रहण क
 शे, हे श्री महावीरदेव ! हिवे हु कोना पगतलिया उछासतो पचो
 हारा मनना सदेह घूँओश कोने हु जगवान् कही बोलावीश ! को
 ने हु नमीश ! हे प्रजो ! हिवे मुजने तुम विना बीजो कोण गौतम क
 ही बोलावशे ! हाहा ॥ हे वीर हे वीर ? तुम ए शु करण जे ध्या वग
 ने मने दूर कीयो, लौकिक पणु पिण नही राख्यु, हुशु बालकनी परे
 ग्राहो वेशी आपनो उहछो पकडी रहेत ? अथवा शु केवलज्ञाननो
 जाग मांगत ? शु मोक्षमार्ग सकीर्ण पात ? अथवा शु तुमोने काइ
 जारलागत ? के मुजने ओलावीने चारुया गया, हे वीर जे बेलायें पो
 तानो बाउक बेगलो होय तो पिण तेने बोलावीने पोतानी पासें राख्यो
 मोरये ते बेलायें उलटो तमे मुजने पोताथी दूर कर्यो, हे वीर तमे शु तुमा
 रा उपर महारो वृत्तिम स्नेह जाण्यो ? हे वीर हु तुमारे शु अछुसका
 ती पातो हतो जेधी मने मूकी गया, हे वीर तुमे मुजने केम बीसारी मू
 न्यो, हे वीर तुमे ध्यामे मूजने महोटा विरह रूप समुद्रमा नाख्यो, हे
 वीर तुमारा विना हु महोटा वियोग रूप दाहमा दाऊचो, हिवे तुमा
 रा विना महारो दुख कोण जाजशे, हे वीर हिवे समोसरणी शोजा
 विलय पइ गइ, हिवे मुक्ति मार्गनो साथ जाग्यो, हे वीर हिवे जेम
 नउ विना माउजी टलवठे तेम तुमारा विना चतुर्विध श्रीमत् दण्डवत्
 तो पशे, हे वीर तुमारा वचनरूप उपशम जलाविना जिनशामन रू
 प बाढीयो बाग वगीचा सूकाइ जशे, हे वीर तुमारा विना समता रू
 प केतकी सूकाइ जशे, हे वीर दिने अव्ययीवना मनरूप भ्रमर ते कि

हाँ जइने गुनारव करशे, हे वीर हे गुणनिवान, हे जिनशासन नायक,
 हे प्रव्यजीव सुख दायक, हे जिनशासन शिखगार, हे करुणासागर, तु
 मे मुजने बिलबिलतो मुकीने सातराज दूर जइ वस्या तो हा हा हे
 वीर हिवे हु कोनी साथे सदेसी कहेवरावु एम अनेक प्रकारे गीतमनी
 प्रशस्त मोहना सदयथी नाना प्रकारनो दुख घरता थका श्री गीत
 मने बार बार मोहने वश करी वीर । वीर । एवा अक्षर मुखे रही
 गया पछी गीतमजीये विचारचु जे ए श्रीवीतराग तोनि स्नेहीज हो
 य, माटे अहीअ तो महाराज अपराध छे, हुन मूर्ख भयो जे में मो
 हने वश तदा श्रुतनो उपयोग आपी जायु नही माटे ए महारा एक
 पला स्नेहने यि कार होजो ए स्नेहे सरचु ॥ अरे आ मोहराजानो
 कहवो महात्म्य छे जे महारा सरखाने पिण एवीरीते पीडाकरे छे तो
 बली बीजा ते सी गणतीमा ? अरे में रागना वशधकी विचारयु नही
 जे ए श्रीवीर प्रचुतो निरागी निस्नेही हता तो महारे एना उपर रा
 ग करवो ते फोफ्ट छेव कारीज जाणवो ए निरमोहीने शागे मोह
 होय अर्थात् काइ पिण न होय बली हे जीव तु कोणछो अने ते कोण
 छे तेमा पिण जो निश्चै दृष्टीये विचारवा जइये तेगरे तो श्रीवीर अ
 ने हु काइ जुडा नवी केमके आ आत्मातो एक्कन ज्ञान, दर्शन, चारि
 त्र मयी शाश्वतो छे, बीजा सर्वजाव अशाश्वता छे, हु प्रकले छु, मा
 हारो बीजो कोइ स्नेही नवी, जगतमा कोइ कोइनु नवी इत्यादिक स
 म जावना जावता श्रीगीतम स्वामीने केवलज्ञान उपन्यु, इद्रादिकदेव
 ताये प्रजात केवलज्ञाननो महोत्सव कीधो, इहा कावे युक्ति करे छे
 के श्रीगीतमस्वामी अहकारथी तो प्रातिबोध पाम्या अने रागथी गुरुन
 क्ति करी तथा विषवादमा केवलज्ञान पाम्या ए आश्चर्य छे, दीर्घायु
 प्यवत जाणीने सौधर्मस्वामीने पाटदीधो ॥ पछी बार वरस केवल पर्या
 य पाछी सर्व भि गी व्याणु वर्षायु पागी, मोखे पोहोता छे ए गीतमस्वा
 नेमने दीक्षा आपे ते तेहन प्रवर्मा मोख जाय ए

गमीमा मे

હોમે અનિશય કહ્યો છે રૂતિ ગૌતમ કેવલોત્પત્તિ મપૂર્ણ ॥

જે રાત્રીયે જગવાન મોક્ષગયા તે રાત્રિના નવ મહત્તી જાતિના ઉપન્યા,
નવ લગ્નની જાતિના ઉપન્યા કાશી કાશિજ્ય દેશના માત્તક ગણુ ઇટલે પ
ગિયારના ઘણી એવા અદારે ગણરાજા છે તે જગવાનનો મામો વેદો મહારાજા
હે તેના એ અદારે દશના રાજા મિત્ર સમાન છે માટે મિલ્લવાને અર્થ ધ્યાન્યા છે
તે રાજા અમાવાસ્થાને દિવસે ઉપવાસ કરીને રાત્રે પોમદમા બેઠા હતા પ
છી તે રાજાઓએ જગવત નિર્વાણ પામ્યા માટે કેવલજ્ઞાન રૂપ જે
જાવ ઉદ્યોત હતો તેતો ગયો તો હિંચે દ્રવ્ય ઉદ્યોત કરીશુ ॥
ઇટલે પોમદ ઉપવાસ રૂપ જે દ્રવ્ય ઉદ્યોત તે આગલા વરસો વર
સે એ અમાવાસ્થા આવે થકે રૂગીશુ અપવા હિંચે દ્રવ્ય ઉદ્યોત કરશુ
દુઃખિયારીને દૌવા પ્રમુખ દ્રવ્ય ઉદ્યોત કર્યો તે દિવસથી મગલિ
કને અર્થ મહોટુ પર્વ દીપવાળીનુ થયો ॥ પર્વે જગવાન મોક્ષ પામ્યા, શિ
વમુક્ત નિરુપદ્રવ મુક્ત પામ્યા ॥ વગે કાર્તિક શુક્રી ણ્કમને દિવસે ગૌ
તમ સ્વામીને કેવલજ્ઞાન ઉપન્યા તેનો હર્ષ જાણવો અને કાર્તિક શુક્રી થી
જને દિવસે જગવાનનો મહોટા જાદુ નદીવર્દન છે તે પ્રજાનુ નિર્વાણ સા
જીને ઘણોજ શોકવન થયો તેનો શોક મિટાવવા સારુ જગવાનની
બહિન સુદર્શનાયે પોતાને ઘરે નદીવર્દનને તેડીને જિમાગ્યો ગાડનો શોક
ઘણ્યો તે દિવસથી લોકોમા જાડવીન ચાલી ॥ ૧૨૯ ॥

જે રાત્રિમા જગવાન મોક્ષ ગયા તે રાત્રિમા શુદ્ધ ઇટલે ઝૂર સ્વજાવ
છે જનો એજો અઘ્યાયસી ગ્રહ માહેજો નિશમો જસ્મરાશિનામા ગ્રહ
તેની થે હનાર વર્ષની એક નક્ષત્ર ઉપર સ્થિતિ છે તે જગવાનના ઉત્તર
પાટગુની નામે જન્મનક્ષત્ર ઉપર આવ્યો છે ॥ ૧૩૦ ॥

જે દિવસથી જસ્મરાશિ નામા મહોટો ગ્રહ જગવાનના જન્મ નક્ષત્ર ઉપર
આવ્યો તે દિવસથી પ્રાર્જીને નિર્ગર્ભ જે સાધુ સાવથી છે તેમની ઘણી પૂજા
ઇટલે લઈને રૂપ થાવુ આહારાદિકનુ દેવુ તથા સત્કાર તે વસ્ત્રાદિકનુ
દેવુ તેની લાદિ યાશે નહી ॥ ૧૩૧ ॥

इहां प्रथम जगवाने सौधमें द्वे वीनति करी हतो के हे महाराज तुमे मोक्ष जाओछो परनु तुमारा सतानीयाने बे हजार वर्ष पर्यंत पीडा थारो मोटे बे घडी जस्मग्रह बारी रह्यो छे एटलु बे घडीनु ध्याय्य तुमारु वरारो एटले जस्मग्रह उतरी जाय तो पाछाधी आपना सता नीया चेडा चेलीने शाना उअनशे ते साजली जगवान बोलया हे इद्र ए वात अणे कालमा न थाय तुमे तो बे घडी ज्यु वधारवा कहो छो परतु एक समय मार आयु पिण महाराधी वधे नही झुट्यु आयु को इधी वधारयु जाय नही ए एमज जावी छे जे बे हजार वर्ष पर्यंत महारा तीर्थमा शिष्योने नाथा यथा बडी छे तेने कोण बर्जो श के कोइनु पिण सामर्थ्य नथी अने जेवारे जस्मराशी ग्रहना बे हजार वर्ष पूरण थइ जाशे तेवारे निर्भयोनी घणोज पुजा सत्कारादिक मान ता थारो धर्मनो उदय थारो, श्रीसधने हर्ष थारो ॥

हुहा ॥ घडी न छेने आगली, इश्यु अले कीर ॥ इम जाणी जीव घ भंजर, ज्यां लगे बहे शरीर ॥ १३२ ॥

जे रात्रियें जगवान मोक्ष गया ते रात्रियें घणा जोणा जीया कु धुआ तेंद्रिय जातीना जीव उत्पन्न थया ते उद्धरया पिण नजाय, उद्धरीने अलग पिण न मूकाय अने साधु साधवीने नजरे नही आवे सिध चाले तेवारे देलाय ॥ १३३ ॥

ते देखी घणा साधु साध्वीयें जात पाणी आदिक चारे आहारनो त्याग करी अन्नशन करयु तिहा शिष्यें पुछयु जे हे गुरु महाराज ए वी रीतनो उपद्रव केम थयो तेवारे गुरु बोलया हे वत्स ! आन पछी चारित्र दु खे पउशे ॥ १३४ ॥

ते कालने विषे ते समयने विषे जगवान श्रीमहावीरस्वामीने इद्रभूति आदे देइने चौद हजार उत्कृष्टी साधुओनी सपदा थइ ॥ १३५ ॥

जगवान श्रीमहावीरस्वामीने चदनवाला प्रमुख छत्रीश हजार उ कृष्टी साध्वीओनी सपदा थइ ॥ १३६ ॥

जगवानने शश्वती तथा शतकजी आदे देइने १५९००० उत्क
टी आवकीनी सपदा थइ ॥ १३७ ॥

जगवानने मुलशा, रेवती प्रमुख ३१८००० उत्कृष्टी श्राविकायो
नी सपदा थइ ॥ १३८ ॥

जगवानने केवली नहीं निण केवली सरखा सर्व अक्षरोना सयोग
जाणे तेवा केवलीनी परे सत्य प्ररूपणा करवा वाला एवा त्रणशे
साधुओ चौद पूर्णधारीनी उत्कृष्टी सपदा थइ ॥ १३९ ॥

जगवानने तेरेशे साधुओ अवधिज्ञानीनी उत्कृष्टी सपदा थइ ॥ १४० ॥

जगवान श्रीमहावीर स्वामीने सातसे केवलज्ञानी सपूर्ण केवलज्ञान
थने केवल दर्शनना धरनारनी उत्कृष्टी सपदा थइ ॥ १४१ ॥

जगवानने जे देवतानी क्रद्धि बनावी लीये एवा सातशे वैक्रियल
धना धरनारनी उत्कृष्टी सपदा थइ ॥ १४२ ॥

जगवानने पाचशे विपुलमति जे अढीढीप वेसमुद्रमा सज्ञापिचेंद्रीय
मर्यादा जीवोना मनना जान जाणे एवा विपुलमति मन पर्यवज्ञा
नीनी उत्कृष्टी सपदा थइ ॥ १४३ ॥

जगवानने जे देवो अने मनुष्योनी परपदामा बेशी वाद करत की
इथी हारे नहीं एवा चारसे वादिओनी उत्कृष्टी सपदा थइ ॥ १४४ ॥

श्रीमहावीरने जे अत एटले समीपे वासी एटले बसे रहे तेने अते
वासी कहीये एवा सातशे शिष्य उत्कृष्टी मोक्ष गया ए जगवानना
मोनाना हाथ दक्षित जाणवा तथा चौदशे साववी उत्कृष्टी मोक्ष ग
इ ते पिण पोतानी हाथ दक्षित जाणवी ॥ १४५ ॥

श्रीमहावीरने जे आगामि जने मोक्ष जावावाला जेमनी गतिनु जल्ले
साधुस्य एवा उत्कृष्टा आठशे साधुओ विजयादि पाच अनुत्तर
विमाने गया ॥ १४६ ॥

अमण जगवान् श्रीमहावीर स्वामीने वे प्रकारे अनगड जूमे थइ
एटले मुक्ति मार्गनी मर्यादा थइ ते आवी रीते के जब जे ससार तेने

अतः करवो तेनी जे जूमिका एटले मर्यादा अवता कर्मनो अतः करवो
 तेनी मर्यादा ते बे प्रकारना भइ ते बे प्रकारना नाम वहे छे एक जुग
 त छत जूमि अने बीनी पर्याय अतः त जूमि जाणवी तेमा मयम
 युग एटले कालमान विशेष, अनुक्रमे गुरु शिष्य प्रतिशिष्यादिरूप
 जे पुरुषो तेना प्रमाणे कालमान जाणवु ते आही श्रीवीर जगवाने न
 ए पुरुषना पाट पर्यंत काल सुखी कर्मनो अतः थयो एटले बीजा वणा
 जीकोए कर्म स्वप्न्या छे ते श्रीवीर जगवानना पाट गी माडीने श्रीज
 ब्रह्मस्वामी पर्यंत मोक्षमार्ग चाह्यो तेमा एक तो श्रीवीरजगवान पोने,
 बीजा तेमने पाटे तेमना शिष्य श्री सुधर्मा स्वामी बीजा जगवानना
 प्रतिशिष्य अने श्री सुधर्म स्वामिना शिष्य श्रीजब्रह्मस्वामी ए त्रण पाट सुखी
 मोक्ष मार्ग वह्यो छे तेने युगातकृत जूमि कहियें अने बीनी पर्याय
 अतः छतजूमि ते श्रीतीर्थकरने केवल ज्ञान उपन्या पडीनो कालने
 छाश्रयी जाणवो ते जगवान श्रीमहावीरस्वामीने केवलज्ञान उपन्या प
 छी चार वर्षे मुक्तिमार्ग वह्यो एटले प्रभुने चार वर्षेनो केवल पर्याय
 थया पछी बीजा कोइक जीवने कर्मनो अतः थयो कोइ मुनि मोक्ष ग
 यो एम चार वर्षेबीते मोक्षमार्ग प्रवर्त्या छे, बीजा जीवाने कर्मनो अ
 ॥ थयो छे ते पर्याय अतः छत जूमि कहिये ॥ १४७ ॥

ते काउने विषे, ते समयने विषे श्रमण जगवत श्रीमहावीर स्वामी
 त्रीश वर्ष घरवासे रह्यो अने काइक जागेरा चार वर्ष छद्मस्थ पछे
 रह्यो तथा काइक छोछा एटले साढा छ मासे उणा त्रीश वर्ष कैली
 पछे विनश्चा एकदर बेताल्लिश वर्ष लगे चारित्र पर्याय पाली साधुपुं
 पायु सर्वमिनी बहोत्तर वर्षनु आयुष्य पालीन वेदनी कर्म, आयुर्कर्म
 नामकर्म अने गोत्रकर्म ए चार कर्म शेष रह्यो हता ते क्षय थया तेवारे एह
 ज अवसर्पिणी काउने विषे दुसुम सुसमानामे चोथो धारो घणो बीत्यो अने चोथा
 धागना त्रण वर्षने साढा आठ महीना बाकी रहे थके पावानगरीमा हस्ति
 पाल राजानी कारकुननी सज्जामा पोते एकल परतु साथे बीजा को

३ नही एटले चीना तीव्रकरी सर्व साधुओंना परिवार सहित मोक्ष ग
 या ठे अने श्रीवीर जगवान तो एकजान बेगानु तर एटले पारणी
 रहने के उपवास चउविहार करीने पठाठीवाली बेठा थका स्वाति
 वसत्रमा चद्रमानो योग आवे थके पाठली चार पड़ी रात रहे थके
 पचावन्न अध्ययन पुण्य फलना कहेवावाला अने पचावन्न अध्यय
 न पाप फलना कहेवावाला तथा उत्रीश अध्ययन पूछ्या विना कहीने
 ठेछो प्रधान नामा मरुदेवीनु अध्ययन प्ररूपता थका काल प्राप्त थ
 पा, उवा गया, जाति जन्म जरा मरणनु बवन कापीने सिद्ध थ
 पा, बुद्ध थया, मुक्त थया, कमौनो अन करीने सर्व सताप रहित
 थया दुखपी छुटा ॥ १४८ ॥

जगवान श्रीमहावीर स्वामी मोक्ष गया, पछी नवसे वर्ष बीत्या अ
 ने शमा सैकडाना एमी वर्ष थया तैवारे एटले वीरनिर्वाणनी ९८०
 ११ पुस्तक लिखाणु अने वाचनामा नवसे व्याणु वर्षे पुस्तक छि
 साणु एतुं देखाय ठे ॥ १४९ ॥

हिवे जगवतनु निरवाण थयो, तेवारें इन्द्रादिकनो आमन चलाय
 न थयो, जगवतनु पाचमु निरवाण कट्याणक जाणी सर्व इन्द्र जेला
 थने चमरेन्द्रादिकें बावना चढ़ने करी जगवतनी चयरची, अग्निकुमार डे
 डोयें अग्नि मूक्यो, वायुकुमार वायरो विकूय्यो, जगवतना माम सर्व
 शीषाव्या पछी भेषकुमार देवोयें वरसाद वरपाव्यो शरीरनी गम्य सीर
 सश्रमा नाखी, जगवतनी उपगली दादा सौमंन्द्रे सीरी, हेठगी दादा
 चपरेठे सीरी ते दादाने स्तनमय डावलाभा राखी पूने ए विस्तारे अ
 विहार श्री जनुद्धीप्रज्ञासिमा कह्यो ठे, त्या गी जोवो ॥

हिये पुस्तक लिखाणु ते आ प्रमाणे के श्रीवीर निर्वाण पछी वल्लजीपूर
 नगरे देवद्विगाणि समाश्रमण प्रमुन्य सर्व श्रीमगे भिनीने भिद्धान पुस्तका
 छुट कोषी, एटउ आगल तो सर्व पुत्री आचार्य प्रमुग्ने मुनपाठे हुता-
 पनी नारे वर्ष पुत्रा पश्यो तेने ओने नेटग एक माग्यो ॥

યા તથા ઘણા સૂત્રપાઠ સાધુશ્રાને મૂલે હતા તે ટિચ્છેડ ગયા, તેવાર ઠી જેવારે સુકાલ થયો, તેવારે સૂત્રોનો વિનાશ થનો દેખી સાધુનો સ મ જેલો થઈ જેને મુલે જેટલા પાઠ સ્મરણામા રહ્યો હતો તે સર્વ તાઢ મ્મ ઉપર લિખી પુસ્તકારૂઢ કરચો તથા કેટલા એક એમ કહે છે કે નવશે એશીમા વર્ષથી સર્વ સિદ્ધાંત પુસ્તકો લિખવા માઢ્યા તે નવશેને ધ્યાણમે વર્ષે સપૂરણ ટિચ્છાઈ રહ્યા એવું વિણ દેખાય છે ॥ ગાથા ॥ વહ્નિ પુરમિનયેરે, દેવદ્વિપમુહ સયલ સપ્તેર્હિ ॥ પુચ્છે આગમલહિઓ, નવમય ધ્વ સિદ્ધાઓ ધીરાઓ ॥ ૧ ॥

તથા કોઈ એક કહે છે કે સકલિલાચાર્ય માધુરી વાચના કરી પુસ્તક લિખ્યો છે તથા કોઈએક કહે છે કે કાલિકાચાર્યે ચોધની સ્વત્તરી નવશેને તિરચાણુ વર્ષે યાપી અને પક્ષી ચોમાની એક દિવસે યા પી એવા કેટલા એક મતથી બોલે છે તેનો મુદ્દો કેવલી જાણે એ વાતનો વિશેષ વિસ્તાર લીધેલા પ્રમુલ થકી જાણવો ॥ શ્રીધીર પ્રજ્ઞના શાસનનું પ્રમાણ એકવીશ હજાર વર્ષનું કહ્યું છે ॥ શ્રીધીર પ્રજ્ઞના નવ ગણધરતો પ્રજ્ઞ પોતે છતાંજ રામગ્રહિ નગરીય એક મહીનાની સહેલ ણા કરીને પરિવાર સહિત સિદ્ધિ પામ્યા છે અને વીરનિર્વાણ પડી વારમે વર્ષે શ્રીગૌતમ સ્વામી મોક્ષ પામ્યા છે, સાપ્રત પાંચમા કાલમા જે મુનિરાજ વસે છે તે સર્વ જગવતના પાઠે શ્રીમુર્ધર્માસ્વામી પાંચમા ગણધર પેઢા હતા તેનો પરિવાર જાણવો તે શ્રીમુર્ધર્માસ્વામી વીરનિર્વાણ પડી વીશ વર્ષે સિદ્ધિ પામ્યા તથા શ્રીધીર જગવાનનો જન્મ ચૈત્ર મહીનામાં છે અને કાર્તિક માસમા મોક્ષ ગયા છે માર્તે મહોત્તર વર્ષાધુ વરાવર મિલ્લુ નથી તે બાનત ઘણા મધોમા સવત્સરના દિનમાનનો ફેર દેલાટી સં માધાન કરે છે પરંતુ સ્ત્રોત્વરી વાત કેવલી ગમ્ય છે એ શ્રીમહાવીરના પાંચ કલ્યાણક વિસ્તારે કહ્યા એ છઠા વચ્ચાણ પર્યંત શ્રીધીર જગવાનનો અધિકાર જાણવો ॥

॥ ઇતિ મુગેવિની જાપાયા પછી વ્યારયાન સમાપ્ત ॥ ૬ ॥

હિવે વચ્છાનુજ્ઞાં વ્યાયયી શ્રીપાર્શ્વનાથ સ્વામીના પાંચ વલ્યાણક ક
 હે છે ત કાઝને વિષે તે સમયને વિષે શ્રીપાર્શ્વનાથ ધરિહત ત્રેશઠ શલા
 કા પુસ્પમા પ્રામિદ્ અને સર્વ મતવાન્યા આણે છે એવા શ્રીપાર્શ્વનાથ સ્વામી
 ના પાંચ વલ્યાણક વિશાલા નક્ષત્રમા થયા તે કહે છે વિશાલા નક્ષત્રમાં
 દેવલોકથી ચંબોને વામાદેવીની કૂલે ઉપજ્યા, વિશાલા નક્ષત્રમા જન્મ પા
 ય્યા, વિશાલા નક્ષત્રમા ગૃહસ્થ પણાને ત્યાગીને સાધુ પણાનુ ગ્રહણ વીધુ
 પૂર્ણે દીક્ષા લીધી, વિશાલા નક્ષત્રમા સર્વોત્કૃષ્ટ કેવલજ્ઞાન અને કેવ
 લ્લદર્શન ઉત્પન્ન પયો છે અને વિશાલા નક્ષત્રમા મોક્ષ ગયા છે इति स
 त्तर वाचना ॥ १५० ॥

હિવે વિસ્તારથી વાચના લિખીયે હૈયે તે કાલમાં તે સમયમાં શ્રીપાર્શ્વ
 નાથ પુસ્પોમા પ્રધાન તે ઉનાલાનો પહેલો મહીનો, પહેલુ પલવાદ્યુ પટલે
 પૈત્ર વદી ચોપને દિવસે પ્રાણતનામા દશમા દેવલોકથી વીશ સાગરોપમનુ
 બ્રાહ્મણ પૂરણ કરીને તિહાથી અવ્યા તે દશા જન્મહીપના ધરત સેત્રને
 વિષ વાણારસી નગરોમા અશ્વસેન નામા રાજા તેની વામાદેવી નામે રાણી
 વેમ્બી કૂલે મધ્ય રાત્રીયે વિશાલા નક્ષત્રમાં અદ્રમાનો યોગ હોતે છને દેવસે
 વર્ષે આહાર, દેવસવાધે શરીરનો ત્યાગ કરીને ગર્જ પણે ઉપજ્યા ॥ ૧૫૧ ॥

હિવે શ્રીપાર્શ્વનાથ જગવાન પ્રાણત દેવલોકે વ્યા જમથી આ
 વ્યા તે દર્શાવવા સારુ શ્રીપાર્શ્વનાથ સ્વામિના દશજવ લિખિયે હૈયે ॥
 જા જનુહીપના ધરતસેત્રમા પોતાપુર નામક નગરનો ધરવિદ નામા
 રાજા તેનો વિશ્વજીત નામે પુરોહિત હતો તેની અનુદરી ગામની સ્ત્રી
 એક કમઠ અને બીજો મરુજુનિ એ બે પુત્ર હતા પછી અનુક્રમે તેના
 પાતા પિતા કાઝ વર્ષ પાંચા વેંડે રાજાએ કમઠને પુરોહિત પદથી ધ્યા
 યે પિણ તે કમઠ સજાએ કઠોર, ઝપટી દુષ્ટ માઠા ઝડાળાશો અર્થે હતો,
 અને તેની સ્ત્રી
 છે અને પુત્રો સરલ ૨૧

द्रकपरिणामी धर्मात्मा श्रावकवर्ग पालनारो छे तेनी स्त्री वसुधरा ना
 मे अत्यंत स्वरूपवाली छने धणी चपल स्वभाववाली छे एक दिवसे ते
 कमठ मरुज्जुतिनी स्त्रीने देगी रूपे मोह्यो यको जोग करवाने माटे तेने
 बे त्रण बार बोलावी तेवारें ते स्त्री पिण कमठ उपर राग करवा लागी
 एक दिवसे कमठे प्रधान वस्त्राज्जुषण आपीने वसुधराने पोताने वश क
 री माहोमाहे प्रीति बाधी जोग कर्म करवा माडचो ते बात कमठनी
 स्त्री वरुणना जाणवामा आवी तेवारें पोताना जरतारने कहेवा लागी
 जे हे जरतार ! आ अछन तुमे करो छो ते सारु देखातु नपी जो दे
 वरना जाणवामा आवशे तो लोकोमा निदा थासे एवो पोतानी स्त्रायें
 कहेलो उपदेश कमठे मान्यो नही तेने लाघे ते वरुणा नारानी पर
 धकी कमठना अनाचारनी बात मरुज्जुतिने कही तेवारे मरुज्जुतियें आ
 एधु जे पोतानी नजरे दीठा विना एकाएक स्त्रियोनी बात मानवी नही
 एम विचारी एक दिवसे कमठयी काईव गामें जवानो मिय करीने बाहेर ग
 यो वडी कापडीनो वेश करी माछो मरुज्जुतिने घरे पटले पोताने घरे आवी
 रह्यो ते रात्रीयें तेणे दुराचारी कमठ छने पोतानी स्त्री बेहुने क्रीडा कर
 ता दीठा तेवारे क्रोध करीने प्रजाते कमठना दुराचारनी पातर्त अरविंद
 राजा आगउ आवीने कही राजाये कमठने पकडी चोरनी परे जुडे
 हाछे करी रासज उपर चडावी नगरमा केरवी विटमना करी बाहेर
 कहाडी मूकयो छने मरुज्जुतिने पुरोहित करचो पडी कमठ दुःखी
 भयो धकी कोइ तापसनी पासेयी दीक्षा लेइ बारवर्ष पर्यंत तपस्या क
 रतो पृथ्वीमा प्रमतो प्रमतो फिरी पाठो पोतनपुरनी बाहेर एक पर्व
 तनी उपर आवी तपस्या करवा लाग्यो पिण गाममा न आवे गामना
 सर्वलोक तेने तपशी देखी जोजनादिक आपे प्रशंसा करे ते बात मरु
 ज्जुतियें साज्जलीने विचारचो जे ए महारो महोदो जाइ छे में एणे दु
 ख दीवुछे तेथी तापस थयो छे माटे हू पिण जइने महारो अश्राव

। १) आवु एम धितवी धणा जोजनादिक रधावी साथे लेइ कमठने

समावश गयो तिहा जइ तेने पगे लागी पोतानो अपराध समावी पो
छो वडे उ एटग्यामा कमठे मरुजनिने आलखी पोतानो वैर सजारी
नना मस्तक उपर एक महोटी शिला नाखी तेथी मरुजुति मरण पा
म्या ए पहलो जव वस्यो ॥ १ ॥

हिंवे ते मरुजुनिने जवि आर्त्तव्यानधी मरण पामीने बीजे जवें वि
ध्याचलनी अटवीमा मुनातिक नामा हाथी थयो अने कमठनी जवि
पिण दुष्टकर्मना जोरथो ते पर्वत उपरयो उतरता नीचि कुटी पड्यो
तेथी मरण पामीने तेहन विध्याचलनी जूमिमा पखीनी परे उडतो चाले
यो कूर्क नामे सर्प थयो हिंवे एकदा अरविंद रानायें सध्या सम
येते विपे पचवर्णा वाइला दीठा तेथी वैराग्य पामी दीक्षा लेइ इगीआर
अग जणी उग्र तप करता थका एकाकी विचरवा लाग्ता एकदा सा
गाचइ नामा सार्यवाहना सवनी साधे अष्टापद समेतशिखरनी यात्रायें
गया तिहां विध्याचल वनमा एक सरोवर देखी सधे ते स्थानके उतारो
धरयो एवामा मरुजुतिने जवि जे हाथी थयो ते ते पोतानो हापणीयो
जे परिवार सहित तिहा सरोवरने विपे जल पीवा सारु आव्यो तेणे को
वें करी सर्व सधने उपद्रव कर्यो तेथी सर्व मधवाराना लोक नासी ग
या पत्नी साधु काउस्सगमा उना हता तेने ते हाथी मारवा आव्यो ते
धारे मुनिना तप प्रजावधी तिहा यजाइ गयो ते अन्नगो वज्रो यको मुनि
ने मोवा लागो मुनिने जोना थका हाथीने जातिस्मरण ज्ञान उपन्यु
तेवारे पूर्वग जव देखी साधुने ओलरया पछी शूद्र लाबी करी साधुने
पगे लागो मुनिये विण जव्यनीव जाणीने तेणे प्रानिबोध आव्यो तेथी
ते हाथी समक्रेत पाव्यो ते जोइने बीना पिण घणा लोक तिहां प्रति
बोध पाव्या पछी हाथीये आवाध धर्म अंगीकार कर्यो आवकना बारे
मननी अजिलापा घरतो थको साधुने नमस्कार करी सरोवरमाथी पाणी
पीइने पोताने स्थानके गयो साधुनी पिण तिहांवी तिहा
दारानी पाळल जागी यात्रायें गया चारेत्र पाठीने

हिवे मरुजुतिनो जीव हाथी ते एक दिवस उनालाना दिवसोमा ।
 ध्यान्ह समयें तृपायें पीडायो थको तगव उार पाणी पीवाने अ ठ्यो
 तिहां काइयमा खूची रह्यो ते वषा पेहेलो कूर्फट सर्प पिण तृपायें
 पीडायो थको उडतो उडतो तिहा आ-यो तथे पाणी पीइने पत्री
 हाथीने दीठो तेवारे आगला जवना बैरनेत्रीये हाथीनी उार चडीने
 तेना मस्तकमा डंक मारयो तेथी तेन वखन हाथीने छे/ व्यापी गयु
 तिहा आवकधर्म पालवाना योगें शुजध्याने मरण पाव्यो ए बीनो जव ॥२॥

हिवे ज्रीने जवे ते हाथी त्यापी मरण पावीने आठमें देवलोके दे
 वता थयो छने हाथी पढता सर्प पिण चपाइने मरण पाव्यो ते हाथीनी
 घातना पातकधी पाचमी नरकें जई नारकी पणे उपन्यो ए ज्रीम जव ॥३॥

चोथे जवें मरुजुतिनो जीव आठमा देवलोकी चवीने अबूझीपना
 पूर्वमहाविदेह क्षेत्रमा सुकच्छ नामा विजयना बैताछ पर्वतनी दनिण
 श्रेणिमा तिलवती नामा नगरीने विषे विद्युतगति राजानी कनकवती
 नामा स्त्रीनी कूखें पुत्र पणे उपन्यो तेनु करणवेंग एवु नाम मातपिता
 यें दीधु अनुक्रमें युवानअवस्थायें सुरुपा नामा स्त्री परणयो, राज्यने पिण
 पाव्यो एकदिवसें सुरुपा राणी साथें सुख जोगवता गोलमा बेठा थ
 का सध्या फूत्री देखी बैतम पावी दीक्षा लीधी पछी बैताछना हे
 मशील उपर काउरसगमा उजा रह्यो ते अवसरमा कपठनो जीव पाचमी
 नरकधी निकलीने ते पर्वत उपर सर्व थयो छे तेणे साधुने करज्यो तेथी
 साधुयें काल कीधो ए चोथो जव ॥ ४ ॥

पाचमें जवें साधु बारमें देवलोके देवता थया छने सर्प मरण पावी
 ने पाचमी नरकें गयो ए पाचमो जव ॥ ५ ॥

छठे जवें मरुजुतिनो जीव बारमा देवलोकणी चवीने आ अबूझीप
 ना पश्चिम महाविदेहने विषे गभीरावती विजयमां शुजकरा नगरीनो व
 जवीर्य नामे राजा तेनी लक्ष्मीवती नामे राणीनी कूखें पुत्र पणे आवी
 मातपितायें तेनु वज्रनाज एवु नाम दीधु अनुक्रमे तेना पितायें ते

राजाष्टे वेमाहचो ते यौवनवयमा राज पालतो थको संसारिक सु
 योगे छे एक दिवसे शुभकरा नगरीना उद्यानमा श्रीक्षेमकर ना
 तीर्थकर आसी, समोपरचा तेमने वज्रनाभ नामा राजा बादवा गयो
 देशना साजली ममार अनित्य जाणी तीर्थकर पामे
 देश लेइ इगीआरे अम जएया जवाचारनी लङ्गीना बठे करी सु
 उवैनप माहे निज्जलन पर्वत उपर काउस्मग्ग रह्या ते अवसरमा क
 जीव पाचमा नरकथी निकलीने वली बिचमा समारने विषे बीना
 षणा प्रवध्नमक करी ते पर्वतमा कुरग नामा जिछ ययो छे ते
 पोताना स्थानकथी बाहेर आहेहो करवा निक्क्यो छे तेवारे वज्रना
 धुने देवी ध्यागला जवना वरने लांवे माधुने देसनान आगुन पयु
 कौव उपन्यो माटे माधुने सामु एक बाण माधु ते मर्मस्थानके ला
 माधु शुभध्यान ध्यावना मरण पाम्या ए छठो जव ॥ ६ ॥

पाने जने साधु शुभध्याने मरण पामोने मध्यम ग्रैवेयके देवनापणे
 जने जिछ मरण पामो साधुनी वानना पापथी सातमे नरके ग
 सातमो जव ॥ ७ ॥

जने जने मरुजुतिनी जीव मध्यम ग्रैवेयकथी चर्चने आ जन्
 पूर्व महाविदेहमा शुभकर विजयने विषे पुण्यपुर नामे नगर
 कुण्डबाहु नामे वानुदेवनी सुदर्शना नामे राणीनी कूखने विषे
 ध्यावी उपन्यो मानायें चौदसुपना दीठा पजो पुत्रजन्म थयो
 प्राप्ता विनायें मुखर्षबाहु एवु नाम अप्यु हिने चौद सुपन देख
 मत्रावथी ते मुखर्षबाहु चक्रवर्तिनी पदवी पाम्यो, छ सड सा
 पदवी पदवी जोगवी, वृद्धावस्थामा तीर्थकरनी देशना साजली
 देश लेइ वीर सानकनु तप आराधन करी तीर्थकर गोत्र बाध्नु
 माधु एक दिवसे उजाडमा काउस्मग्ग ध्याने रह्या छे एवामा
 जित्तो जीव मातमा नरकथी मध्यम आउनु पूरण करीने तिहा
 नरक पामो ते उजाडमा क्षीर मुफायें सिंह प्रणे जाणी

कंसने माथे लेइ पाते सैन्य सहित ते राजानी उतर गडी गयो निहं
 नइ कसन आगेवान करी तेनी साथ युद्ध कग्गु तिग कमें मिहरा
 मान बाधी लावोने वसुदेवजीने स्वर्णन करचो पाठ्यधी समुद्रविजय
 भीयें कोष्टक निमित्तियाने पूछ्यु जे वसुदेवजी अने जीवयशानु जोइ
 मित्रु छे के नथी ? तेवारें निमित्तियें कह्यो के ए जीवयशा मे छे ते
 परएया पठी श्वमुग्ना कुठनो अने पोताना पिताना कुठनो ए ति बेहु
 कुठनो क्षय वरनारी छे माटे तुमे विचारीने काम करनो महाग वचन
 मा लिंगार मात्र सदेह जाणसो नही एवु साजली निमित्तियाने शील
 आपी विदाय करचो अने निमित्तियानी वातधी चिंतातुर यो पको
 विचारवा लाग्यो जे वसुदेवजी जीत्यो एवु साजलसे तो जरासघ पोता
 नी पुत्री वसुदेवजीने आपसो अने ते कन्या तो बने कुठनो क्षयवर्नारी
 छे तो हिने आपणने एनो शो उपाय कग्गो एवो चिंतातुर यो बेठो
 छे एटलामा तो वसुदेवजी पिण सिंहराजाने बाधीने समुद्रविजयनीनी
 पामे लेइ आठ्यो अने समुद्रविजयनीने चिंतातुर यवेलो देखीने पूछ्या
 लाग्यो जे तुमे शी चिंतामा बेठा छो ? तेवारें वसुदेवजीने एकातमा छे
 इ जइने समुद्रविजयभीयें, जीवयशा बेहु कुठना क्षयन करवावाली छे
 ए वात साजली तेवारें वसुदेवजी बोल्या के ए सिंहराजाने में बाध्यो
 नथी परंतु कसें बाध्यो छे ए वात साजली समुद्रविजयजी विचार
 मा पढ्या के ए बाणिजाना ठोकरामा एटलु बल होय नही माटे तेनी
 हरीगत पूछ्यासारु मुजद्र बाणिकने बोलायो तेणे सर्व वृत्तात कह्यो प
 ठी ते बाणियानी पासधी मुद्रिका भगावी कसने आपी सिंहराजास
 हित कसने राजगृहनगरे जरासघ पामे मोकल्यो जरासघें पिण कसने
 पातानी पुत्री जीवयशा परणावी दीधी अन वली कसें तेनी पासधी
 मधुगानु राज्य माग्यु तेवारें जरासघें पोतानु सवल सैन्य आप्यु ते लेइ
 कमें मधुगमा नइ पोतानो पिता जे उग्रमेन तेने जीवतो जानी बाध
 पाजरामा गल्ली दीघो अने पोतें मधुगानु राज्य करवा लाग्यो हि

५ पोतानो विना वाठपिनरामा पड्यो थको दुख जोगवे छे एवु जोड़ने,
 कसनो न्हानो जाइ अनिमुक्तकनामे छे ते समारथी विरक्त थयो अने
 दुई छेद चाली निकन्यो ॥

हिंवे वसुदेवकुमरे पूर्वजयमा स्त्रिविछन कर्म उपाजन करयु छे ते पूर्व
 एनी कथा कहे छे वसुदेवनो जीव पाठन जवना कोइ एक गामने वि
 नदापण एवे नामे कुलपुत्र हनो तेना मानापिना बाल्यावस्थामा मर
 गाम्या पत्नी ते मामाना घरमा रहीने महोटी थयो ते जेवारें युवान
 पत्नी पाम्यो तेवारें काठु रूप, कुदर्शनी, बिलादना जेवी न्हानी
 मल्ल, गणेशना जेवु महोदु पेट, हाथीना जेवा मोटा दान, उटना जे
 मोग होट, वानराना जेवा कान, नासिका चावडी, त्रिबूगु कपाठ
 जो कुरुको देखीने तेने कोइ न्ह्या आपे नही सर्व स्त्रीयो तेनी निंदा
 रे तेथी चितानूर थयो थको मामाना घरमा कामकाज करवु मूकी दीधु,
 भामाय कह्यो के महागे मात पुत्री छे तेमाथी एक तुजने परणानीश तु
 चित्रा करीश नही पछी मामाये पोतानी दीररीयोने एनी माये परणवानु
 कह्यो तेवारें ते माने जणीओ गोली जे अमे मरी जाइयें ते रुवुन करी
 ये पिए ए दातलाने तो कदारि काले परणीये नही एवु सानत्री ते
 नदीपेण मरवाने माटे कोइ एक पर्वत उपर चढीने त्याथी पडवा ला
 ग्यो एवामा एक मुनिराजे तेने वज्र्यो अने कह्यो के हे जोला एवा म
 कोरे मरवागी ताहाक दुख मिटे नही तिहा प्रविबोव पानीमें चारित्र
 छीयु अने साधुजोनो बैयावच्च करवाओ अजिप्रट धारण करयो बली
 पोने मानसमण्णनी तपस्या करे अने साधुजोनो निग बैयावच्च करे एक
 दिवमें इंद्र महाराजे पोतानी सजामा ते नदीपेणनी बैयावच्च करव
 आश्रयी घणीज प्रशसा करी के एना सरस्वो बैयावच्चनो करनार बीने
 कोइ नही ते गवने एक देवता अणमानतो थको नेहा आच्यो तेणे
 विमारना रोमें करी गहन भग्नेज पवा एक साधुनो रूप विकृतिने ए
 गामने बाहेर ॥ अने वरी चीन एक साधुनो रूप बना

ना लोका स्वर्ग विचार सर्व जही सज्जनयो तेवी वसुदेवजी राजानी
 उपर तथा पंचानी उतर अमर्ष आणीने ओई राने एकजे घरभायी
 बाहेर निकली गयो, अने विनाशु जे हिवेथी ए समुद्रविजयजी महा
 नी आशा मूर्खी पिछवाडे शोध कग्वा निकले नही एवो कोइ उपा
 य करु पत्री नगरनी बाहेर एक मुडदाने बाजीने पोलना पिमाड उतर
 लाहीना अश्वरोथी लिख्यु जे हे नमस्वामी 'गेवा' ! तुमे साज्जनी हू तु
 माने तथा महारा महोटा जाइने सुख धनाने माटे बगी प्रसन्न थयो छु,
 हिंसे तुमे सुख समाधीमा रहजो एवी रीते लिखीने चाउनो थयो म
 प्राते पोलोये पोल उगाडी तेवारे मुड्डु बल्यु दीतु अने वसुदेवजीना लि
 खेडा अक्षर वाची समुद्रविजयजीने जइ कह्यो समुद्रविजय तिहां आ
 धी ते कृत्य जौइ जोकथी मरवा लाग्यो तेवारे भवानादि लोकार्थे तेने
 समजावी राख्यो तो पिण शोकमां गरजाव थयो थको राज्य करे छे
 हिंसे वसुदेव गामे गामे फिरवा लाग्यो ते उणा उमा जाय तिहा पूर्व
 परेडा निगाळाना प्रजावधी अत्यंत स्वरूपवान कन्याआ परणे एम
 त्याक दश, कयाक बीस, कयाक सो, कयाक पाचसो कन्याओने परणे
 ते सर्व विद्यापर राजापोनी पुत्रीयो तथा बीजा जूवर राजाओनी पु
 त्रीयो तथा शेट प्रमुख महोटा घमादच लोरोनी पुत्रीओ जाणत्री ए
 म सर्व मिली बहोत्तर हजार कन्याओने वसुदेवजी परणयो अने वशी
 विद्याओ पिण शीख्यो, एवा अवसरमा रोहक राजानी पुत्री रोहिणी
 नामे छे तेनी स्वयवर मन्त्र मन्त्राणी छे तिहां प्रण खडनो स्वामी ज
 रामथ आदि देइने सर्व राजाओ ते स्वयवर मढपे आठ्या छे तेमज ए
 मुद्रावेजय प्रमुख सर्व यादवो पिण आठ्या छे ते राजाये वसुदेवजीने रो
 हिणी प्रज्ञप्ति विद्यादेवीये आधी मुपनामा कह्यो के हे वसुदेव ! रोहिणी
 ना स्वयवर मढपने विषे तु जा अने तुजने ते रोहिणी परणसे वली रो
 हिणी शिषाय नीनी पिण एक कन्या तुहनी परणीज एम सब तु
 ७ वे कन्याओनी प्राप्ति हिंसे थवानी उ माटे तु का सुनो छो ! प्रजा

तु निहा माने एम कहने पछी ते विद्यादेवीयें रोहिणीनी पासे अह
 ने पिण स्वामा कहा के तु मृदग बनाववावाला कुनदाने परणजे ॥
 हिवे रोइक राजायें प्रजातें स्वयवर मटप शिणगारचो त्या सर्व रा
 ग, राजकुमारो पिण शिणगार करी पोत पोताना नामना सिंहासनो उ
 र आवी विराजमान यथा एटलामा रोहिणी रानकन्या पिण पोताने
 गारे सोल शिणगार करो सखीओये करी परवरी थकी हाथमा फूलमा
 लेने स्वयवर मटपमा आचो तेवारे सर्व राजा ते कन्याने देखवा
 म्या अने छडीदारणी प्रतिहारिणी प्रत्येक राजाओना गुण रूपादिक
 वर्णन करे छे कमके ते रोहिणी सती छे माटे काचमाथी सर्व देखी
 के वही तेथी प्रतिहारिणीये सर्व राजाओने वर्णवी देख्वाक्या पिण
 वदेवीना वचने बंदयमा घरीने जे मृदग बनावनारा कुनदानेरूपें व
 देव आच्यो छे ते एज वसुदेव एज वसुदेव एवो मृदगशब्द बजावे छे
 जे जोइने तेना गलामा वरमाला पहरेची तेवारे कुनडो नाचवा लागो
 ने मुखपी एरीतें शब्दोच्चार करतो हुवो के अहो आ सर्व राजाओ
 तों हु अधिक प्राग्यशाली छु जेमाटे ए सर्व राजाओ नेठांग्या अने
 ने वरमाला मिली गइ एवु जोइ ते मटपमा आवेला सर्व राजाओ ते
 या उपर क्रोध करीने, केटलाएकतो कन्याने निंदवा लाग्या, केटला
 क कपाना पितानी निंदा करवा लाग्या अने केटलाएक बोल्या छ
 था कुवडाने मारीने एनी पासेथी वरमाला खोंसीच्यो फोकट बीजा
 पर रीश करवापी शु धाय एवु मांहोमाहे कहने बोल्या के जेना सु
 कुवडा पासे उजेला छे ते कुवडा पासेथी वरमाला खोंसी लीये अ
 तेनीज ए वरमाला पिण जाणवी एवु साजली सर्व राजाओना सेवक
 कुवडा पासे आव्या तेने कुवडे सोनाना मृदगथी मारीने जमीन उप
 नागी दीधा ते देखो सर्व राजा जरु लेइने मारवा दोज्या तेवारे वसुदे
 सर्व राजाओने विरूप करी नारुया कोइनी मूछो दाढी कापी
 जोइने रुट मुंड वरी नारुयो ते जोइ जरासब राजायें

સાહારું ગોયું તેવારે સમુદ્રવિજય રાજા ચક્રતર, ટોપ પહેરી ધનુષ્ય બાજુ
 છેડેને યુદ્ધ કરવા ઉઠ્યા તેને દેહી વસુદેવે આપ્યું બે જાણી સાથે
 શુ નહી તો હિવે હું મહારૂં સ્વરૂપ મગટ ફગી દેસાદુ નહીતોં સમા
 યાશે એવો વિચારી કૂવડાનું રૂપ ત્યાગી મૃદગ નાસી દેડેને સમુદ્રવિજય પાં
 ઠક બાળ નારુયો તેમા વસુદેવનો તુમોને નમસ્કાર છે એવું સુવર્ણમયી, ૪
 શરોધી લિલેલુ હતું તે વાંચીને સમુદ્રવિજયને વિસ્મય થયો ધ્યેને વિચાર
 બે વસુદેવ મરણ પામ્યાને કેટલક વરસ થઈ ગયા તો આહી વસુદેવ કિહાર્ય
 ધ્યાવ્યો આતો કોઈ શદ્રનાછીયો મને ખોલ્યતોતો નથી એવું વિચારે
 દટલામાં તો વસુદેવ પિય આવી પળે લાગો તેવારે તો સમુદ્રવિજય
 યે સારીપેઠે ખોલણ્યો ધ્યેને સર્વ થાડવ સુચી થયા જરાસંઘ પ્રમુખ
 બાઘો પિય સુચી થયા, મહોત્સવ કરીને વસુદેવને રોહિણી પરણાવી
 યા ધ્યાગલ પિય બેટલી સ્ત્રી પરણ્યા હતા તે સહુની હક્કીગત સર્વે સમુદ્ર
 વિજયજીને કહી પાછલથી મહોત્તર હજાર કન્યાઓને ખેલી કરી વિષ
 મમાં બેસાડી લાવીને વસુદેવ ઘરે આવ્યા ॥

હિવે સ્નેહને લીધે વસુદેવજીને મધુરા નગરીમાં કસ છેડે આવ્યો ત્યાં
 કંસ તપા વસુદેવની મેહુ મધુરામાં રહે છે એકદા દેવકરાજાની પુત્રી દેવ
 કીંજી વસુદેવને પરણવા આવી છે તે દેવકીંજી અને જીવયશા એ બે
 સાથે રમત કરે પિય જીવયશા પોતાના માપના ચલના ગર્વેકરી સ
 ન્મત્ત છે હિવે તેવારે દેવકીંજીનો વિવાહ મહાશો તેવારે જીવયશા મ
 દિરાપાન કરી દેવકીંજીને પોતાની સાંધ ઉપર બેસાડી નાંખે છે એ
 મા ધ્રવસરમાં કસનો ન્હાનો જાઈ ધ્રવસરનો નામા સાધુ થયો છે તે
 ગોચરી સારુ ફિરતો થકો કસને ઘરે ધ્યાવ્યો તેને જીવયશાએ દીઠો
 તેવારે મદોન્મત્ત થઈ થકી મુનેને કઠે ચલગીને બોલી બે હે દેવરની
 તુમે જાલા ધ્રવસરમા ધ્યાવ્યા છો તો હિવે એક રાજકન્યા તુમોને પિ
 ય પરણાવીશ એવું બોલતો થકો તેને મૂકે નહી તેવારે તેને બીરાવવા
 માટે સાધુ બોલ્યા કે અરે મૂરસળી તું શુ નાંખે કુરે છે બેને તે તાહારું

कन उपर प्रमारी छे तेनो सातमो गर्ज जे पाशे ते ताहारा प्रतरारने
 तय ताहारा विनाने मारवा बालो पाशे एवा साधुना वचन साजली सा
 पुन के वलगेली हती ते मुकी दीधो ज्वापी साधुतो विहार करी गयो
 कने जीवयशाने मर उतरी गयो मनमां शवा पडी जे साधुनु वचन सो
 उपाय नही पडी ते बात एकति जइ पोताना प्रतरार कसने कही कसे
 भिद ते बात सत्य करी, मानो तोपिण ते वचन जुहु करवाने अर्थे विधा
 ए नै वान कोइने जाणवामां नही आये तेवीरीतें एनो उपाय करवो ए
 वितरन करी एक दिवस वसुदेवजीने कसें राजी करयो तेवारे वसुदे
 वी बोल्या हे कम ! ताहारा उपर हु तुछमान ययो छुं माटे मांग माग
 गुपीय ते हु आपीश एवं साजगी कम बोल्या जे हे मित्र ! तु तुष्ट
 ययो तो देवकीजीना पहेछवेला साते गर्ज मने आपजे ते बात वसु
 देवजी सल नितथी मान्य करी छने कसने कयु के हूं तुमोने सात
 जे आपीश प्रवीरीतें वसुदेवजी वचनपी बघाइ गया, पडी ते बात दे
 वकीजी आगल कही तेवारे देवकीजीयें अहमत्ता मुनिना कहैला वचने
 वसुदेवजीने सजलाव्या अने बहो के आ कम आपखा पुत्रोने लेइ मा
 यी नामसे ते साजली वसुदेवजीने पश्चाताप ययो पिय वचने बघाइ ग
 यो क्या सो उपाय ? सत्पुरुषनु बोलवु किरे नही माटे सत्पुरुषें जे मो
 छु ते विचारीने मोउषु दिवे एवा अवसरमा जादिअपुर नगरनो रेदेवालो
 गो नामे शैठ छे तेनी सुनसा नामा स्त्रीने मृतवच्छा दोष छे तेथी ते ज
 का मुवेडा पुत्रने जन्म आपे छे माटे ते स्त्रीयें आठम तपकरी हरणीग
 नेपी देवनु आराधन कयु ते देव जीजा उपवासमा अगट पइने बोल्यो
 जे मने शावाधने बोलव्यो तेवारे सुनसा बोली के हे देव मुजने मृक पु
 त्र आपे छे ते जीवता करी आप तेवारे देवता बोल्यो कोइनु कर्म दूर क
 रवाने हु समर्थ नथी माटे ताहारा पुत्रतो जीवता नरेसे नही ए वान नि
 श्चयामरु छे तथापि तारी पुत्र सवाधे इच्छा हु पूरण करी आपीश ए
 वु वहीने देवता जतो रह्यो पडी कर्मयोगे देवकीजी अने सुनसा

હુંને સાધેજ ગર્જ રહ્યો અને સાધેજ જન્મ્યો તેવારેં હરણીગમેષીયેં દેવકી
 જીના જીવતા પુત્રો લાવીને સુલસાની પાસેં મૂક્યા અને મૂવેલા સુલસાના
 પુત્ર તે દેવકીજીની પાસેં લાવી મૂક્યા તે મૂવેલા બાલકોને કસના ચોકી
 દારોયેં લેઈ જડને કસને સ્વાધીન કરચા કસેં તેમને સિદ્ધા ઉપર પગ
 રી મારી નારચા ઈથીરીતેં દેવકીજીના છ પુત્ર સુલસાની પાસેં રાહિ પા
 ગ્યા અને સુલસાના મૃતક પુત્ર દેવકી પાસેથી લેઈને કસેં મારચા તે દે
 વકીજીયેં પૂર્વલા જવમા પોતાની શોકનાં સાત રત્ન ચોરી લીધા હતાં
 તેથી શોક દિલગીર થઈને બેવારેં ઘણું રુદન કરવા લાગી તેવારેં એક
 રત્ન તેને પાછું લીધું હતું તે કર્મના ચોર્મે ધ્વનિકચશા, ધ્વનત સેન, વિજય
 સેન, નિહતારિ, દેવચશા અને શત્રુસેન એ છ પુત્ર દેવકીજીના લેઈને હર
 ણીગમેષી દેવેં સુલસાને આપ્યા હિવે દેવકીજીનો સાતમો ગર્જ સાત મુ
 પને સુચિત પાંચમા દેવલોકથી જઈને દેવકીજીની કૂલેં ધ્યાની ઝાન્યો
 તે ગર્જ જન્મતાજ લેઈ જવાને માટે કસના માણસો ચોકીદાર બેઠેલા હ
 તા તેથી દેવકીજીયેં વસુદેવજીને કહ્યોકે આ સાતમો ગર્જ હત્તમ છે જા
 ટે કોઈપણ ઉપાય કરીને કદાપિ એને માટે છુટું બોલવું પડેતો છુટું બો
 લીને વિણ આપ્યેં, એ ગર્જ રાસલો એ વાત વસુદેવજીયેં સાંજલીને પછી
 વસુદેવજી જે વચ્ચત દેવકીજીને પરણ્યા હતા તે વચ્ચત જે દેવકીજીનાયેં
 ઘાયજો આપ્યો હતો તેમા ગોકુલગામ વિણ સાધેં આપ્યું હતું તે ગો
 કુલ ગામમાં નદ નામેં ગોપ તથા તેની ચશોદા નામેં સ્ત્રી એ બે રહે છે
 તે વિણ તે દાયનામા આવી ગયા હતા એટલામા દેવકીજીને ગર્જ પયો
 તે વર્ષ કાલો હતો તેને દેસી રૂપ્ણ રૂપ્ણ એવું કરીને વસુદેવજી તને
 તિહાથી છાનો લેઈને નિકલી ગયો-તે વચ્ચત કસેં બેસાહેજા ચોકીદારો
 ને નિદ્રા આવી ગઈ હતી આગલ બતા દરવાજો સોલીને નિકલ્યો તે
 ચારેં ઇમ્મસેન બોલ્યા આ કોણ છે વસુદેવ બોલ્યા આ તાહારુ કાષ્ઠનું
 પિંજરો આગીને તેમાથી તુજને મુક્ત કરનાર છે એવું કહી આગલ જા
 ણ્યો માર્ગમા ચમુના નદીયેં વિણ માર્ગ આપ્યો તે નદી ઉછરીને ગોકુ

ममा नर यशोदाजीने ते बाळक - सांप्यो अने ते पंचत यशोदाजी
 ने पुत्री आवी छे ते लेइ आवीने देवकीजीने सोंपी पाळल्यो कसना पो
 गयन निद्रामायो जाग्या ते मोलमा शु पुत्र आव्यो के पुत्री आवी ते
 वार वसुदेवजीये पुत्री आपो ते वमें लेइने तेनु नाक कापीने पाठी वसु
 देवजीने आपी आ ठेकाणे अन्य दर्शनीओ वहे के वन्याने पिण शि
 ला उपर पछ हो ते बीनली यह गइ ए वात मिथ्या छे हिबे कस नि
 श्रित थयो आणीगम गोकुलमा यशोदाजी वसुदेवना कहेवापी कृष्णनु पु
 त्री परे पालन पोषण करे छे कृष्ण पिण सुखें सुखें हाई पामे
 छ हिबे देवकीजीने कृष्णजीने देखवानी घणी चाहना रहे छे पिण कं
 सनी बीकने लीबे पन्नर पन्नर दिवसें अथवा महीने महीने आज वच्छ
 वार छे आज गोत्राट छे आज काजली ज्ञान छे एवा नवा नवा उ
 त्त करी करीने गोकुलमा जाय तेने लीबे ते दिवसो सर्व मिथ्यास्वाओना
 पर्य पया पछी तिहा जइ देवकीजी श्रीकृष्णने रमत करावे, दूध धवरावे,
 अने यशोदाजीने वहे के ताहारो पुत्र मने घणो वल्लभ लागे छे एवा व
 वन कही पाछी घरे आवे ए रीतें कृष्णजी बाललीला करता पका
 यशोदाजीना दही दूध मसुवना बासण ढोली नाखे फोडी नाखे इत्यादिक
 थनेक भकारनी रमत करतो विचरे छे एकदा वसुदेवजीयें देवकीने क
 होके तुमारे घणी वचत तिहा जाबु नही कारणके जो कसने ए वात
 नी सवर पदशे तो बली वाइक उत्पात करशे हिबे जेवारे कृष्ण सा
 व आठ वर्षना थया तेवारे तेने कलाओ शीखववा सारु रोहिणीना पु
 त्र बलदेवजीने कसथी छानो मोकल्यो अने ते छानो रहेवानी हेनुजत
 कससबधि सर्व हकीगत बलदेवजीने निवेदन करी एम बलदेवजी अने
 कृष्ण बेहु जण गोकुलमा नदने घरे रहे छे अने बलदेवजी श्रीकृष्णने
 विद्याओ जणवे छे सर्व कलाओ शीखायें छे एम करत श्रीकृष्ण जो
 दे वर्षना थया हिबे राम कृष्ण बने जाइओ तिहा गोपाल आओनी सा
 मे नाचे वूदे गाये मजावे नीला पीला वस्त्र पहरे,

मोरपीछ राखे, मुग्ली बनावे, गोपीयोनी साथे गाये, आसो दिवस रमत
 कमे, साजना घरे आवे एवो अवसरमा बली एक दिवसे कसना मनमा
 पथी यात आवी के साधुनु वचन ऊठ ययो के नथी ययो तेनी चो
 वसी करवा मोटे निमित्तियाने पूछ्यु के मने कोइ मारनार छे किवा
 नथी ते साजली निमित्तियो बेल्यो के साधुन वचन ऊठु नथी ता
 हारो शत्रु कोइक अगायें महोटो यह रह्यो छे पिण ताहारो शत्रु पर
 ए पाम्यो नथी तेवारे कसे पूछ्यु ते केशी रीतें महारा जाणामा आवे
 निमित्तियो बेल्यो जे धरिष्ट नामा बदलने दमन करशे, जे कालीनाग
 ने वश करशे, जे ताहारा केशी नामना घोडाने दमशे, जे खर छाने मेष
 नामा खरोने मारशे, जे चपोत्तर अने पथोत्तर नामा हाथीओने मारशे,
 जे सारग धनुष्य बनावशे, जे चाणूरमछ अने मुष्टिकमछ ए घेने मा
 रशे ते ताहारो मारनार जाणजे ए वात साजली कसे तेनी निगाह कर
 वाने मोटे पडह बनडाठ्यो के जे कोइ सारग धनुष्यने बडावे तेने म
 हारी बहेन सत्यजामा हु परणानु ए वात साजली बणा रामा निहा जे
 ला पया एवा अवसरमा वसुदेवभीनो एक अनादष्ट नामा महाबलवत
 पुत्र छे ते पिण धनुष्य बडाववाने जाय छे मार्गमा सान पडी तेथी
 रात्रे श्रीगोकुलमा रह्यो तेने बलजद्र ओलखतो हतो तेथी तेनी घणी सेवा
 करी प्रजात ययो तेवारे अनादष्ट बलजद्रने कहेवा लाग्यो जे एक ब
 लाबो आपो तो मने मधुरानो मार्ग देखाडी आवे ते साजली बलजद्रें
 श्रीकृष्णने अनादष्ट साथे मार्ग देखाडवा भोकल्यो माँ जता अनादष्ट
 मो रथ हसोमा अटकी रह्यो ते अनादष्टयो निकल्यो नही तेवारे कृ
 ष्णनीयें ते बेहु हसोने लात मारी उन्वेडी नारुवा अने मार्ग करी रथ
 बाहेर रस्ते चढावी दीथो ते जोइ अनादष्टीयें तेने बलवान जाणो रथ
 मा बेसाडी मधुरामा लेइ गयो जे तिहा नइ अनादष्टी धनुष्यने हाथ अरिस्त
 वा लाग्यो दैवयोगथी पाछो पयो तेवारे तेना उपर लोक हस्या श्री
 अनादष्टीनु हास्य थतु देखी ते धनुष्यने सहेज उपाडीने बडा

हेतु मन्त्राणां पापं उज्जी हती तथ श्रीरूपेण वरमात्र परानी
 वेरं वसुधामो अनादृष्टो उपर कोषकरी कहेवा लाग्या के एने
 ह शरी आहो मेह आव्यो जू हमणान पाठो मुकी आव ते मां
 री अनादृष्टो छानोमानो रूपेण गोकुलमा लेह आव्या एटला दिव
 मर्ग आ वज्रद्र महारो जाइ छे एवु श्रीरूपेणना जणवामा न ह
 हं हिने अनुक्रमे श्रीरूपेण सोले वर्पनो ययो एवा अवसग्मा ५ मे
 छी वरो अन भेष बोडो तथा अरिष्टनामा बलद ए सरो गोकुलमा
 मं कया ते नइ गोकुलमा उपद्रव कया लाग्या तेमो श्रीरूपेण मारी
 कया एवा धवसरमा बली मधुरामा कसे मछनो प्रवाडो माड्यो
 तोहा घण मछ एकठा यया छे तेमा एक चाणूरमछ अने बी
 मो मुष्टिकमछ ए बे मछ घण बलवान छे ते बखत कसे जाय्यु
 मे धनुष्य चणववावालाने में सारीपेठे ओलक्यो नही माटे दिवे कोदरीते
 ने छही ध्यावे तो हु तेने मारो नाखु एवु विचारी एक चानु कम बेठो र
 हो छे एवामा श्रीरूपेण साजस्यु जे आज मछयुद्ध छे ते हु देवता जा
 छे एवु चिनवी बलजद्रने गुरु जाणी पर्गे लागी बोल्यो स्वामी आम
 बनाम गोतो मधुरामा मछयुद्ध बोवा जाउं तेवारे बलजद्रने जाय्यु जे
 तिहा जयापी कदाच कसनी साये युद्धपइ जाय माटे रूपेण जाइपणा
 नी बात जयावीं आपु एम विचारी बलजद्र बोल्यो हे यशोदा अमो
 ने स्नान करवा माटे उन्हु पाणी आप अमे आज मछयुद्ध देवता जइ
 हु ते बखत यशोदा भोजा कोइ काममा पडी हती तेथी बलजद्रनु व
 पन साजस्यु अण साजस्यु जेबु करी दीधु तेवारे बलजद्र बोल्यो
 कम यशोदा तु महारा जाइनु पालण पोषण करवापी शु राणी बनी
 बेने दामपणु जूनी गइ ज थकी महारी बातने गणकारी नहो ए
 पु कहने श्रीरूपेण साये लेह बलजद्र बोल्यो के चालो आपणे यमु
 नामाहेन स्नान करीशु पछी मधुरामा जइशु एम यशोदाने पदवा व
 पन बलजद्रने रुहा तेमो श्रीरूपेण नाराजी ययो तेवारे मार्गमा बलजद्रने

छ ज इने मारवा आदिक कप सबधि सर्व छान कह्यो तथा आपण
 बे जाइनी मानाओ जुरी जुरी छ परतु माय एकन छे तुमने कसना ज
 यन लीज इहा श्रीगोकुलमा राख्यो छे ते थात साजजीने श्रीकृष्ण
 बोह्यो के नो आनेने आनहु महारा छ जाइने मारवानु बैर कस
 पामेथी लेवु नोज हु खरोमरो कृष्ण एम कही मार्गे यमुना नदीमा ला
 न करवा प्रवेश करचा तेवारे काठियबदनो काठी नाग आठ्यो तेने श्री
 कृष्ण पस्डीने नाग बीधी नाकमा कमलवेलथी नाथी तेना उपर बढी
 अमवार भइने घोडानी परे दोडाव्यो आ वात लोकोये जइ मधुरामा ए
 क बीजानी पासे करी कसे पिण लोकोना मुखी साजजी जे आने न
 द गोवालीयाना पुत्रे कालिनागने दम्यो एटलामातो राम कृष्ण बेहु
 जाइ घणा गोवालीयाना छडे परवरचा यका नगरने बारणे आव्या ति
 हा चपोत्तर अने पसोत्तर ए बे हापीये तेमने रोक्या तेथी बघा गोवा
 लीया डरना लाग्या पठी बलजद्रे अने कृष्ण मिली हापीओना दतो
 सत्र छेलेडी नाखी हापीओने उपाडी दूर फेकी दीघा तेथी हापीओ म
 रण पाम्या पठी कृष्ण बलजद्रे बेहु जण मछने अखावे आव्या तिहां एक
 राजाने मच उपरथी नीचे पटकीने ते मच उपर बेठा त्या बलजद्रे श्रीकृ
 णने पोतानु सर्व कुटुब बताव्यु वली कस पिण देखाइयो अने कसो
 के ए कस आपणोन छे परतु दुष्ट छे एटलामा कसे पिण चाणूरमछ अ
 ने मुष्टिकमछ ए ने ने शुद्ध करवा तयार वरचा अनुक्रमे कृष्णनीये
 चाणूरमछने मारचा अने बलजद्रे मुष्टिकमछने मारी नाख्यो ए री
 ते बेहु मछने मरण पामेला जोइ कस क्रोध करीने बोह्यो अरे सुजठो
 जेण ए बजे सर्वने पालख पोषण करी महोटा करचा छे ते नद अने य
 शोदानी बेहुने बाधी पकडीने इहां लेइ आवो एटले वाणीमा पीली न
 खावीये एवु वसनु बोलेवु साजली श्रीकृष्ण रोषारुण थया थका कु
 दको मारीने कसने वहेवा लाग्या अरे दुष्ट महारा छ जाइने ते मारचा
 हु बैर लेउ छु एम कही कमनी चोटली पकडी, नीचो नाखी

३३. वृद्धों मारी तथा कप मरण पामी नरके गयो यादगोये मिली उम्र
 नेत गताने पौनरामावो बाहेर काहाडी छूटो कगी सजामा लेइ आबो
 ब्याइयो, तबारे लोकाने जणायु जे आ राम अन कृष्ण बेहु वसुदेवना
 पुत्र छे पछी अग्रमेन, राजाये सोल वर्षनी उमरवाला श्रीकृष्णजीने न
 रके वर्षनी उमरवाली सत्य नामाने परणावो दीवो हिवे यादगोये जरासे
 र्थ बीक पापीने जीवयशाने पूछगुं के वसने आशिमस्कार करीये
 रे जीवयशा बोली राम कृष्ण तथा बीजा दिण घणा यादवोनी
 सय कसने दाह देवाशे तुमे जुओतो खरा शु पाय छे ते साजली क
 र्णो बीट्या के अरे नारे! शु तारार्थी यकानु ते एवु साजली जीवयशा
 निहोयी निक्की परबारी राजगृहमा पोताना पिता पामे जइ उरादे
 देवे शोका लागी अने कह्योके ताहारा जीवता यादवाये ताहारा जमाइ
 नारी नारयो यादव घणा टन्मत्त थया छे ते साजली जरासथ बोख्यो
 शुत्रि ! शु धीरज घर जे थकानु हतु ते थयु हिवे ए राम कृष्ण बेहु म
 हाता अपराधी छे ते बेहुने लानी महारे स्वाधीन करी जाशे तोज याद
 व महारा राजमा रही शत्रुशे नहीकातो ए ए सर्व यादवोने मारी ना
 शीय एही रीते जीवयशाने दिलासो आपी सतोषी पछी एक सोमनामा
 रावने यादवोनी पामे जरासथे मोकव्यो ते यादवो पासै आधीने समु
 श्रविय प्रमुख राजाजाने कहैरा लाग्यो के हे यादवो ! तुमे महारी
 शत्रु माजली के, जे थकावानु हतु ते थइ गगुं हिवे मात्र एक राम अने
 बीजा कृष्ण ए के गोवालीथाना छोकरा छे तेने बावाने महारी साथे
 आगी जरासथ पामे मोकयो आपो ए दामोने लीये तुमारा मर्य यादवकु
 लनी हय करावो नही, ते साजली समुद्रविजय बाख्या अने सोन म
 यनयो नपी जे एवा गुणगान अने वरपत पुत्रोने मरानवाने अरे अरे
 नूनने आपी दइये तो हिवे अमे उद थया ते केटका एक काल पर्यंत
 जीवता रहीशु माट जे यरानु हश ते थशे अमे काइ अमारा प
 नु नही घली वरजद्र मोर्या के अरे सोम तु पिताथ्योनी,

मागता लजातो नही शु ! अरे हनी तो अरे अमारा एक जाइ म,
 वानु कस पासेथी वैर लीवु ठे परनु पाच जाइ जीना मा चा छे ते
 वैर लेवु बाकी रह्यो छे माटे तु जीववानी चाहना राख्यो हाय तो
 हायी चाल्यो जा नही का तने तो हमणुज फल देव, देश एवु माज
 सोमनामा सामत बीक पासीने जरासध पासे गगो पाठल्यो यादवो ज्ञा
 पाण्या थका कोष्टिक निमित्तियाने पुछ्य के अमारा जय वण पद
 ते दिशा अमने बतावो तेवारे निमित्तियो बोख्यो तुमारा कुठमा राम
 ने छप्पण ए महा पुरुषो ठे वली नेमीश्वर जगवान नीर्यर ठ माटे तु
 मारो कोइ रीते बिगाड यवानो नही परतु हाल तुवे छप्पणने राजा व
 रीने पछी पश्चिम दिशायें जाओ ते मार्गमा जता जता जे स्थानके सक
 जामा, पुननु जोडलु मसवे ते स्थानके तुमारे रही जावु तिहा तुमागी छुनि
 थवावाली छे पिण आही तुमारे रहेवु नही एवु साजगीने शीरीपुरथ
 समुद्रविजय प्रमुन इगीआर कुलकोटी यादव निरह्या अने मधुराथी उ
 अमेन प्रमुख सात कुलकोटी यादवो एकठा थहने सर्व कुटुबसहित से
 रठ देश तरफ चाल्या हिवे तिहा सोम नामा सामने रामगृह नगरे
 इ राजा जरासधने समाचार विदित करया जगमध पिण सैन्य मज
 की यादवो उपर चढाइ करवा तयार थयो ते वखत जरासधनो पुन
 वाजकुमार बोख्यो के जो महारु नाम काल छे तो हु सर्व यादवोने वा
 लरूप थइ मागी नाखीश जो यादवो आकाशमा उचा गया हशे तो
 निसरणी माढीने उपर आकाशमा जइ यादवोने नाश करीश अने जो
 यादवोयें जमीनमा भवेश करच्यो हशे तो जमीन सोदीने हु पिण
 प्रवेश करी तेमने मारीश जो पाणीमा यादवोयें भवेश करच्यो हशे तो
 हु पिण पाणीमा भवेश करी तेमने मारीश तथा जो अग्निमा यादवोयें
 भवेश करच्यो हशे तो हु पिण अग्निमा भवेश करीने यादवोने नाश करीश
 एवु पण करी पाचशे जाइयो साहित पिताने नमस्कार करीन कालकुमरे
 यादवोनी पिछवाडे जगइ करी अने जीवयशाने पिण जती वगने कहेवा

महाराज धनवीरजीनु वेर यादवो पासेथी लेउ तो महारु नाम
 धनवीर जीणने तेवारे जीवयशायें आशीर्वाद आप्या थने कह्यो
 हे जइ तादस्त मृत्यु पाय तो जले पात्रो पिण यादवोनो क्षय करने
 दे गेने भैम धनानु छ तेम जीवयशाना मुखमाथी वचन पिण निकस्यु हि
 धनमो जाइजोसहिन धरणी ताकीदधी कालकुमर चरहो ते चालता
 दुता नेवारे यादवोथी एक दिवसना मुकाम जेटले अतरे आवी रह्यो
 जेना श्रीनेमीश्वर तीर्थकर, कृष्ण वासुदेव, राम बलदेव बीजा पिण
 । तइव मोक्षगामो एवा घणा जनो यादवोना परिवारमा छे तेमना
 पिता-धोमे सेधी थकी यादवोनी कुठदेवी आवीने यादवोनु मुकाम
 पा, कालकुमरनु मुकाम भे जे स्वानके इनु तेना बिचला मध्यजागमा
 पर्वननी रचना करी ते पर्वनना मार्गमा एक चिता सिलगावी ते
 नेवानी पामे वली एक डोशीनु रूप करीने कुठदेवी रुदन करती थ
 दि बेठी तन कालकुमरे आवीने पूठयु के आ चितामा कोण बर्या छे
 तेनु यावास्ते रुदन करती करे छे तेवारे कुठदेवी छल करी रोती
 धी बोली के हे पुत्र । कालकुमरना जयने लीये सर्व यादवोनु कुठव
 पितामा वली जस्म थइ गयु छे कोई पिण यादव रह्यो नहीं माटे
 पुमनो कुठदेवी छु तो हिवे मने कोण पूजो ए कारण माटे मुजने
 एव लाग्यु तेवी रुदन करु छु ते वास साजली कालकुमर पोताना
 मे करेजी प्रतिज्ञा राखवा माटे घणा सामत तथा केटला एक जाइ
 मोसहिन तरवार काहाडीने यादवोने मारवा सारु अग्निमा पड्यो थ
 वली जस्म थइ गयो पली मज्जाते बाकी रहेला जरासयना छडकर
 मरिग छोकी देवमाया जाणीने पाऊ फिरो राजगृहे जइ जरासयने
 भी एतात कह्यो हिवे आही सर्व यादवो मौज मजामा खुशी पया
 पया पश्चिम समुद्रना तट उपर आव्या तिहा सत्यजामायें भ्रमरनामा
 पुत्रनु जोडु जण्यु तेवारे नैमिचित्तना कहेवा मनाणे यादवो सर्व तिहा
 न रहा पडी कृष्ण महाराजने आठम तप करी मुनिन नामा

५ देवने आगधन करधु तेथी देवता प्रत्यक्ष आनी उजो रहो तेना
 सेधी श्रीकृष्णे रहेवाने सारु जगा मागी तेवारे देवताये कही इद्रम
 रानने पूजेने तुमोने जगा आपीश एवु कहीने सुस्थित देवता इद्र
 हाराज पामे जइ सर्ग वात कही इद्र घनद नामे जडारीने मोक्खणे
 ए ध्यावने मारे योजन लावी अने नव योजन पोहोली एनी एक
 का नगरी मनावी तेने फिरतो छदार हाथ उचो अने मारे हान जा
 तथा नव हाथ छथीसां उडो एवो सोनानो कोट बनाव्यो ते कोटने
 रनना कागराये कगी शोजिन कर्चो वठी ते कोटनी चारे बाजु फिरत
 ग्वाइ कगी तथा बाडी बाग बगीचाधो सहित एवो ते सुंदर कोट बन
 वी पछी घनई ते द्वारिका नगरीमा प्रीष्टण्णने बसवानी ध्यावा
 ते नगरीमा एक सातजूमिवास्तु कल्प एभोनी वाडसिंहिन एवु घर अ
 कृष्णजीने रहेवा सारु बनाव्यु वली ते घरनी एक मातु समुद्रविनय
 दिक दश जाइओने माटे घरो बनाव्या तथा ते कृष्णनी घरनी मांजी
 जुमा वठी उग्रमेननु घर बनाव्यु तेनी बाजुमा वली बीजा सर्व जाइ
 ना घर बनाव्या ते सर्व घर जण दिगस पर्यंत घन, धान्य, वस्त्र, व
 या ममुन उत्तम वस्तुअथी जरीने श्रीकृष्णने स्वाधीन करी घनद दे
 ता स्वर्गमा पोतने स्थानकें गयो दिवे मर्ष यादवोये मिली द्वारिका न
 रीमा वास करचो निहा यादवोना वृद्धोनी छुट्टे भवा लागी ते क
 कने पच्चाश वर्षनी मुदतमा छदार कुलकोटी यादवोमापी बचाने छ
 ज कुलकोटी यादवोनी वस्ती थइ एवा अबसरमा रामगृही नगरीमा को
 रजवचना व्यापारीओय आनीने एवी वात करी के आ नगरीमा काइम
 ल नथी एत्वविनानी निर्धन लोकोये करी जरेली छे कारण के अमारार
 कबउमा डेवावाला विष्णु कोइ ध्यावा शहेरमा निकल्या नही अने द्वारिकाम
 यादवो वस छे त महा मुखो छे एवोनीते द्वारिका नगरीनी मशत
 जराभने सात्रलीने विचारधु के महाग वैरी हजी लगण जीवता छे म
 टे दिवे एवो नाश करु, एव चितवी सेना लेइ घुड करवा चाल्ये

॥ १ ॥ मारद क्रोधोये मइ श्रीकृष्णने कहां के तुमारे चेतवु होय
 ॥ २ ॥ जे जे नरासध तुमारा उपर प्रदी आवे छे ते साजनी श्रीकृष्ण
 ॥ ३ ॥ मना तयार करी लडवाने तेनी सामे आख्या तेखे पचासरा गा
 ॥ ४ ॥ मने आवी पडाव दीधो मुकाम करचु अने जरासधनु लशकर
 ॥ ५ ॥ पचासरा गोमयी चार योजन दूर आवी पोहोच्यु तेमां जरास
 ॥ ६ ॥ लशकर चक्रव्यूहना न्यायथी अने श्रीकृष्णनु लशकर गरुडव्यू
 ॥ ७ ॥ हना न्यायथी एवा आकारे आवी पडाव दीधो ते बेहु लशकरने माहो
 ॥ ८ ॥ महोद पुढे, ययु लाखो गमे सुजटो मरण पाव्या छे इत्यादि वि
 ॥ ९ ॥ ष, अधिकार श्रीनिमिनाथपरित्रादि अनेक ग्रंथोथी जाणी छेवो, आ
 ॥ १० ॥ र्मपरायना ग्रंथो लिख्यो नही हिवे ते बेहु तरफवाला सुजटोनी छ
 ॥ ११ ॥ वज्रां श्रीकृष्णने जातवो आपणने कठण यह पडशे एवु जरास
 ॥ १२ ॥ विचारने कोइ उपाय न सूगत जरा नामे एक नाण हतो ते श्रीकृ
 ॥ १३ ॥ णी मेना उपर न क्यो तेथी, श्रीकृष्णनी सर्व मेना मुखे छोही वमनी
 ॥ १४ ॥ उ पासी गइ, तेवारे श्रीनिमिनाथमाना कहवासी श्रीकृष्णें आठम त
 ॥ १५ ॥ की वारेंअने, आराध्या धरेंअने आवीने आगामिक तीर्थपर श्रीपा
 ॥ १६ ॥ र्मपरायनीनी भाविमा श्रीकृष्णने आपी निहा मगल निनिसें श्रीकृष्णनी
 ॥ १७ ॥ सुविप्रते देवे आपेलो शख बजाव्यो अने गणद्वे अपेरा निधनु रथा
 ॥ १८ ॥ निवार्यु निहा श्रीशखेश्वर एने नामे तीर्थ पयुं ते अत लगण मो
 ॥ १९ ॥ रते कोइक आचार्य बी एम निण कहे छे के श्रीकृष्णनी ग्रण दि
 ॥ २० ॥ त छपवास करी बेठा ते ग्रण दिव्यमर्थन श्रीनिमिनाथ स्वामीयें सम्राज
 ॥ २१ ॥ अयो वली इष्ट मदाराजें मागती नामा सारथी मलिन रथ मोकल्यो
 ॥ २२ ॥ न टाग कदीने नेमिनाथजीयें शख बजाव्यो तेथी अगसधनी सेना दि
 ॥ २३ ॥ नेठ मइ गइ, अने उण दिवस श्रीशखेश्वर पार्श्वनाथनी मूर्तिनी हवश
 ॥ २४ ॥ पेतानी सेनामा श्रीकृष्णें छट्यु तेथी श्रीकृष्णनीनी सेना मज यह छे
 ॥ २५ ॥ वर कोइ पिण रीते श्रीकृष्णनी नीगाराते उपाय जरासधने
 ॥ २६ ॥ तेवारे श्रीकृष्णने मारवा सरु मगमवे पोतानु चक्र तेनी

તેથી કાંઈ શ્રીકૃષ્ણને વિગડયું નહીં પણે ડહાડું તે ચક્ર શ્રીકૃષ્ણને
 ણ પ્રદક્ષિણા આપીને તેમના હાથમાં આવી બેઠો પછી તેજ ચક્ર લે
 શ્રીકૃષ્ણે જરાસંઘ ઉપર ચલાવ્યું તેણે જરાસંઘનું મસ્તક છેદી નાસ્તું
 તે યજ્ઞ દેવતાઓ આકાશમાં દેવદુહીની વજાવીને બોલ્યા જે શ્રીકૃષ્ણ
 નવમો વાસુદેવ થયો, તે વાત સાંજળી સમસ્ત જરાસંઘની સેના આવીને
 શ્રીકૃષ્ણનીની સેવામાં હામર થઈ પછી શ્રીકૃષ્ણ દ્વારિકામાં આવ્યા
 સુખ સમાધિમાં ગ્રણ સ્વડનું રાજ્ય જોગવના વિદ્યા રહ્યા છે મહોત્તર કુલ
 કોટી યાદવ દ્વારિકામાં રહ્યા છે અને સાઠ કુટકોટી યાદવો દ્વારિકાની
 બાહર રહે છે તથા મહા પુરુષ સમુદ્રવિજયોદિક દશે દસાર તથા ચલ
 દેવાદિક પાંચ મહાબોર ઇટલે મહોટા યોધા, તેમજ ઉમસેનાદિક સોલ
 હજાર રાજાઓ તથા મયુરનાદિક સાઠા ગ્રણ કોડ કુમર તથા સાંઘ
 દિક સોલ હજાર દુર્દાંત કુમર અને વીરમેન પ્રમુખ પદવીશ હજાર વીર
 તથા મહાસેન પ્રમુખ ઉપ્પજા હજાર ચલવત રાજાઓ એ સર્વ દ્વારિકામાં
 રહે છે, વડી રુદ્રિયની પ્રમુખ વડીશ હજાર રાણીઓ તથા અગમેના
 પ્રમુખ અનેક ગણિકાઓ પણ પરિવર માહેત પરવરઓ થકો મહોટું રાજ્ય
 શ્રીકૃષ્ણની જરે છે એવા અવસરમાં રૂદ્રમહારાજે શ્યનેભિનાયજોના વડની મ
 રાસા કરી તથા તે સંજામાં કોઈ મિથ્યાત્વી દેવ રૂદ્ર મહારાજના વચનને
 અન માનતો થકો ગિરનાર પર્વત ઉપર આવ્યો તેણે ત્યાં ધુરધરા
 નામે નવીન નગર વમાવ્યું તેમાં તે દેવતા પોતે આવીને મનુષ્યનું રૂપ
 ધારણ કરીને અને દ્વારિકા નગરી રહેનારા લોકોને નિત્યપ્રસન્ન થ
 યા દુલ્લ દેવા લાગ્યો, ડહાડવ કરવા લાગ્યો, એ વાત સાંજળીને મહા
 અતિમાત્રો ધગાર એવા અનાદિષ્ટ તે દેવને પકડવા સારુ ગિરનારની
 ઉપર તે દેવે વમાવેલા નગરની હમર ચડી આવ્યો, તેને દેવતાયે દેવ મા
 ધાર્ય કરી જીતી લાવો અને ધાર્ણીને પોતાના નગરમાં લેઈ ગયો, એ વાત
 માંજળીને સમુદ્રવિજયની તેની સામે લખાવે માટે જવાને તયાર થયા
 વેધારે રામ કૃષ્ણ બે જાડાઓ સમુદ્રવિજયને વચ્ચે, અને પોતે અંધ

रात्रનો २४ विय रही नही रात्रीय कोइएर आपने पर १६
 धर्म लाज दीघो ते आपक मर मजोर छे माधविना ममानो ते
 य रात्रनो धर्म लाज साजनीने विचार्यु जे कोइ कर्मन वशयो सा
 घुनु मन रगदग यह गर्भ छे एनु माणीने निहापा उठ्यो मई। मु
 निने वदना करी जोयु तो साधु महातपसी देखाय छे तो आवते
 पूछ्यु महाराज आपने नु जोइये छैये । मुनिये कस्यो सिंहकेमरीया मो
 दक सवे छ । आवके कस्यो मुने रयो अवारे पर गण छे निशेण छे
 एवु कहीन सिंहकेमरीया मोदकनो थाल जगे गळयो छन मुनेन व
 होरा या तेवारे मुनिनु मन ठेकाये आब्यु आपक रोखा सामी पुरि
 मार्जना पक्षसायनो वसन घाव्यो के नही । मुनिये उदश आधी
 आकाशमा जोयु तो निर्मल तारा, महत्रनी अग्निवहिन वदमने जो
 इ चित्त ठेकाये आधी गयु तेवारे विचार्यु जे विचार छे । मे छा गु
 करयु । जे हु रात्रीना गोचरी करवा निरक्या । महारे साधुनो आ
 चार किहा गयो । एम पश्चात्ताप कर्तो भरो नगरनी बारो आधी
 न मूत्रोक्तविधिपद्धति मोदक पठवतो भरो दिता छे के छो कर्मने
 भीतवु वणु मुमकीउ छे । छरे मे छा खेटु काम करयु धर्मनो निदा
 करावी, एवीरीने पश्चात्ताप करतो करतो शुक्लध्यान व्यापारी यका स
 पकश्रेणी वहीने केवन्तान पाम्यो इहा परमार्य ए छे ने मेम एछे
 लोचना वशयी सिंहकेमरीया मोदक बहोय्या तेन बीजा साधुये कवा
 नही एवा इहा भण्टा दृष्टातो छे पिय छने केटउ छिलीये ए लोच
 पिड उवर दृष्टात कस्यो ॥ ५ ॥

ए पर्वमा सर्व प्रकारे क्रोधादिक नही करवा ॥ ते हिवे व
 र्धादिमा पञ्चमण करीने रहेला साधु साध्वीओये नीवादिनी उ
 त्पात्तिन लीधे त्रण उपासरा राखवा तेमा जे उपासरामा पोते रहे ते
 उपासराने तो प्रतिदिवस त्रणवार पडिलेहण करयु पूरवो छने बी
 भा वे उपासराने एकवार पूजा पडिलेहण करवा ७ पूजा पडिलेह

નાની પશ્ચીમમી સમાચારી જાણવી ॥ ૨૬ ॥

વર્ષાદમાં રહેલા સાધુ સાધ્વીઓને પોતાની યગ્નીમાં આવે નિજા
નવુ હોયતો ગુરુને પુઝાને આવો દિશિ ચતાવીને જાઓ, શિષ્ય પૂઝે ડ
ક શા વારને પૂઝાનુ પ્રયોગન કહ્યો છે ગુરુ કહે છે, સાધુ ન છે
વ ચોમામા વિના શેષકાલમા તો સામાન્ય પ્રકારમા તપ કરે છે પરંતુ
ચોમામાના કાલમા ઘણા પ્રચારના વિશેષ તપ કરે છે માટે કોઈ ત
પસ્ત્રી ટુર્વજ હોય અને કિહા મુર્તિ જાદ પડીજાય તો, જે દિશાયે મ
જે હોય તે દિશાયે આચાર્ય યાદ રાખીને નિગાહ કરાવે, સ્વર કહા
દાવ, શોધ કરાવે ને ઇટલા વણન કેમ લાગ્યો તેમણે સ્વર કરાવે તે
મારુ આચાર્યને પુછીને ચહાર નવુ જોડ્યે ॥ ૬૧ ॥

૫ પ્રતિજાગરણ કરવાની ડહીસમી સમાચારી જાણવી ॥ ૨૬ ॥

વર્ષાકાલમા ચોમાસુ રહેતા સાધુ સાધ્વીઓને ઔપવસમુચ્ચ કામને
ડીધે વૈદ્યની પાસે જવુ પડે તો ચાર યોગન તથા પાંચ યોગનનર્થે ત
પોતાના ગામથી જે ગામ દૂર હોય તે ગામે જવુ પડેલે સોલે તથા વી
સ કોશ દૂર જડેને તે ગામમાથી ઔપવ લેઈ પાછો ફિગિઆવીને જો
પોતે રહેલા ગામની માહે ડગાસમા દિવસ છતાં આવો ન શકાય
તો તેમ ગામની બાહેર આવી રહે પિણ જે ગામમા ઔપવાદિક લેવા મ
યા તે ગામમા રાત્રે રહેવુ નહી, અથવા દિવસ છતાં ગામનો બાહેર ન
પીહોતી શકાય તો માર્ગમા રહેવુ ॥ ૬૨ ॥ ૫ ઔપવાદિક લેવા માટે ચા
રથી પાંચ યોગન લગે જવાની સત્તાવીસમી સમાચારી જાણવી ॥ ૨૭ ॥

ઇત્યાદિક સત્તરમીનો પધીરકલ્પ જેવીરીતે કલ્પમૂલમા કહ્યો છે તે
ની વિધિથી કરે, જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રનો માર્ગ જેવારીતે જગવાને
કહ્યો છે તેમ કરે, જ્ઞાન પ્રકારથી મન, વચન અને કાયાયે કરી કર
શે, અનિચારરહિત પાને, વિધિમહિત શોજા કરી દોગાવે, જાવ જીવ સુ
ધા આરાવે, કાઠે પહોંપાઠે, લોકોમાં કીર્તિ કરે, આરાધીને ગ્રાજ્ઞાસ
દેત પાછીને કેદલાપક નિર્મળ તો વેહિમ જવમા સીને, તત્ત્વને જાણી

कौंधी रहित यह, सप्तनागहित धर्मे सब दुखी हूँ, मोक्ष
 न, केटकारक त्रीनारे सोने, यास्त नोथ नाय यस्त मात अउ
 जवनो उउने गरी तेनन केरुअक सातन तथा छटमे जेने तो अ
 इय मोक्ष जाय ॥ ६३ ॥

ए चोनासानी मर्यादा पाठे ते साधुने जे फल पाय तेनी छठार्व
 समो समाचारी माणवी ॥ ६८ ॥

ते कालने विषे, ते समयने विषे अण्णजगवन श्रीमहावीर स्वर्ण
 राजगृही नगरीये गुणशील नामे चैत्यने विषे इहां जे बागमा यश
 देहरु होय ते बागने चैत्य कहिय ते चैत्यने विषे घणा साधुओमा, ५
 यो साधुओमा, घणा आनकोमा वणी आविकाओमा, घणा देवीमा
 घणी देवीओमा बेठा थका अर्थात् जगवान् नाम वन्दनामा बेठा थका
 एवा वचने करीने कहे ए करपने पाठवानु फल बताव एवो मरुये, ए
 पञ्चपण्डितनामा अध्ययन दशाश्रुतस्वना अर्थात् अध्ययन, ते
 अधमहित, हेतुमहित कारणमहित, सूत्रमहित, चरित्रमहित, सूत्रार्थ
 महित, दृष्टान्तमहित, वारवार उपदेश करीने देख द एवो ते मरु
 (मे ते ०) हु आ सूत्र जदनाहु स्वामीये मरु ते दश श्रुतस्वना आठवो
 अध्ययन करीने रच्यो छे विण वाचना मरि सुवर्णस्वामी अत अनुस्वामीनी
 जाणवा ॥ ६४ ॥ अथाप्रथ ॥ १२९६ ॥ इति नवम व्याख्यान समाप्त ॥ ९ ॥

॥ इति श्रीकल्पसूत्रस्य मातृवर्णनं समाप्तं ॥

ए कल्पसूत्र दशाश्रुतस्वनासूत्रो अठवो अथ यन उ, गिरा गिरा
 पनु महेनाण छे ॥ मरुषु सूत्रेषु वरप्रशस्ति रस्यस्ति सर्वप्रतिमुद्रता
 ॥ १ ॥ कल्पसूत्र मम कल्याणाय, चाग्रिकार्यं शुजशुट मदास्तुल्य ॥ १ ॥
 इति कल्पसूत्र श्री जदनाट्ट सूरि विनीतायाम् मातृवर्णनं समाप्तं

॥ समाप्त ॥

